5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1077 - Marți 3 August 1910

SIMȚUL REALITAȚII

D-nii P. P. Carp și general Gh. Manu în interviewurile lor au pus din nou pe tapet chestia: ce însușiri trebue să poseadă omul politic pentru a fi util şie şi ţării sale?

Omul politic nu e un om de cabinet, care să mediteze în abstract asupra tuturor chestiilor la ordinea zilei. In asemenea caz omul politic s'ar confunda cu filosoful, şi filosofii sînt răi politiciani. D. P. P. Carp afirma altă dată că omul politic e un fel de doctor al societăţii; societatea e bolnavul, care în cele mai multe cazuri nu-şi ştie nici cunoaşte boala, natura ei, greutatea ei, el ştie atîta, că e bolnav. Datoria omului politic e să facă pe doctorul şi să prescrie reţeta. Cum însă şi în ce fel să se prescrie această reţetă? Ca să fii bun doctor, trebue să faci diagnosticul bine şi să cunoşti anatomia umană pe degete. Mergînd dar prin asemănare, omul politic trebue să facă diagnostica socială foarte bine, şi să cunoască anatomia socială foarte bine.

Pentru aceasta însă, se cer omului politic alte calităţi de cît cele ce se cer unui medic, unui filosof. In adevăr, societatea e un organism viu, complex, cel mai complex în ţesutul său şi pentru a cărui cunoaştere se cere de la cel ce vine să-l cerceteze nu o mentalitate proprie, ci pururi în funcţiune de mediu.

Actualizarea minţei, şi a preocupărilor omului politic de tot ceia ce zace supt ochi, e cerinţa de întâiul ordin. Pentru aceasta se cere dar omului politic circulaţiunea în lume, cunoaşterea reciprocă de oameni şi căpătarea în mod direct de toate stările, de toate cerinţele, de toate nevoile. De aceia se îndepărtează de la datoriile sale acel om politic, care se cuprinde prea mult în sine, şi face din el centrul de gravitaţie a tuturor evenimentelor sociale. *Euismul* nu strică nicăiri mai mult ca în politică, căci acest euism are ca urmare indispensabilul şi cînd omul politic se crede el indispensabil pentru sine, nu pentru mediul în care lucrează şi-a întervertit rolul.

Cam în asemenea situaţie ne apar nouă cei 2 fruntaşi politici şi d. P. P. Carp şi d. general Gh. Manu.

D. P. P. Carp n'a avut de la început cunoaşterea exactă a stării sufleteşti a partidului său, a cărui şef doar era votat la 26 Aprilie 1907. Nu şi-a cunoscut partidul şi nici n'a voit să şi-l cunoască, pentru că nu s'a deprins a cunoaşte prin sine nici ţara nici pe oameni. Urmarea acestei neeunoaşteri de oameni, situaţiuni şi împrejurări politice a fost desfăşurarea tuturor celor ce au urmat după 26 Aprilie 1907. Asupra acestor evenimente, d. Carp a păstrat tot calupul său de a privi şi judeca, şi a trecut de la oameni la fapte tot cu acea stîngăcie, ce-i surpă şi autoritatea şi renumele.

In adevăr, cel mai modest om care a ştiut şi a văzut cum s'au decurs evenimentele politice de la 1908, şi felul cum le-a primit ţara aceasta a noastră legală, a observat că e ceva nou în duhul acestei ţări, care caută să iasă la iveală, şi că dacă s'a făurit o nedreptate sus, în clubul central al partidului, ţara însă vede în partidul nostru conservator-democrat o nouă îndrumare, spre un nou ţel, în viaţa noastră politică.

Şi atunci clientela acea politică, care a avut situaţiile şi crede în a şi le menţinea, acea clientelă politică bazată pe înrudire, pe afaceri, pe interese, zic acea clientelă a rămas cu d. P. P. Carp, luptînd pentru păstrarea prerogativelor sale, iar adevăraţii şi sincerii luptători s'au dus cu pieptul deschis în faţa ţării să-şi refacă cadrele, să capete adesiuni şi să descopere ţării putreziciunea acelei clientele, care era străină de neam, străină de interesele sale.

Şi ţara ne-a dat dreptate. De la un capăt la celalalt s'a manifestat cu toată dragostea şi cu toată încrederea pentru şeful nostru, că tocmai el s'a desfăcut de clientela politică şi a rămas în lupta mare, largă şi deschisă cu devotaţii, cu energiile vii ale partidului.

Cît despre d. Gh. Manu, care dacă nu e d-sa nicăiri, nici la dreapta nici la stînga, nici în centrul partidului, crede şi zice că nu mai e partid conservator, cît de mult se cuprinde în sine şi se îndepărtează de goala realitate, cînd se face a nu cunoaşte că în ţara aceasta, de la Dorohoi la Severin, ideia conservatoare-democrată şi-a atras simpatia tuturor, a căpătat forma concretă prin organismul ei puternic de partid, şi că omul politic şi tînăr şi cu vlagă şi cu autoritate, care să adune rămăşiţele conservatoare, departe de a-l căuta prin nouri, există în carne şi oase, e cunoscut de ţară, sufletul lui circulă în sufletul ţării şi a izbutit să cucerească lupte, lupte şi iarăşi lupte, şi că dar ideia conservatoare nu poate avea alt campion de cît pe el. El e Take Ionescu.

Take Ionescu nu e stăpîn numai pe gîndul şi voinţa unui judeţ; nu e stăpîn numai pe gîndirea şi voinţa unei regiuni; el e stăpîn pe gîndirea şi voinţa întregei ţări, întregului neam, căci sufletul lui s'a adăpat din sufletul întregului neam şi departe de a se închide ca profeţii în celula sa, a lăsat să circule toată lumea la el, şi el a circulat în toate părţile şi are în clădirea sufletului său acea însuşire, că ştie să destingă realitatea, n'o ocoleşte, ci o pătrunde, o analizează şi-i dă pecetea sufletului său spre îndrumarea sănătoasă a ţării.

De aceia se observă la el pururea nota dreaptă a aprecierii evenimentelor; şi ori cine l'ar auzi, ori l'ar ceti cele ce spune şi gîndeşte, zice şi are convingerea că acesta este un om, nici apucat, nici căpchiu, ci cuminte şi ştie să prindă actualul.

Societatea noastră actuală are aşa de multe lipsuri şi nevoi, are aşa de multe de îndreptat, că cine altul le-ar putea ogoi răul şi îndepta? Un d. P. P. Carp, care face pe doctorul, ce dă răţeta fără să cunoască pe client şi boala lui? Un d. general Gh. Manu care continuă a se crede pivot al unui partid, cînd nu e de cît o simplă personalitate?

Nu; luaţi numai chestiunile atinse la congresul partidului conservator-democrat de la 6—7 Iunie a. c. şi veţi vedea că nu numai partidul, dar ţara întreagă acolo vede îndreptarea zilei de mîne. Şi de aceia în ciuda tuturor, ţara merge şi dă crezare aceluia care o cunoaşte mai bine, îi vrea mai mare bine şi are puterea duhului de a făptui cel mai mare bine.

Ţara nu poate merge cu cei ce se cred scoborîţi cu hărzobul din ceriu şi se cred mari politiciani, acordînd din cînd în cînd cîte un interview, în care îşi descopăr slăbăciunile duhului, mărimea patimelor şi anihilarea voinţei lor.

Gh. Ghibănescu

Nedeschiderea spitalului

Eri, 1 August, s'a împlinit o lună de la închiderea spitalului central din Iaşi şi şase săptămîni de cînd nu se mai primesc bolnavi în acel spital.

Această odioasă crimă, căci ceea ce au făptuit nemernicii epitropi este o crimă, avusese o scuză din partea criminalilor. „este nevoe să se repare clădirea spitalului, este nevoe, în interes de economii să se instaleze calorifere.

Scuza aceasta s'a dovedit a fi un îndrăzneţ fals. De la 1 Iulie şi pînă astă-zi nici o reparaţie n'a fost efectată, iar gheşeftul patriotic al caloriferelor, splendida afacere a d-lui Hans Herţog din Bucureşti, n'a fost aprobat, minune mare, de ministerul de Interne.

Dar spitalul rămîne închis şi trebuie să rămie închis încă patru luni, fiind-că incapacitatea, nevoinicia şi gheşefturile au înghiţit pînă şi hrana bolnavilor pe timp de cinci luni de zile.

Veniturile spitalelor reduse de la trei milioane la două milioane jumătate; moşiile, bogăţia principală a spitalelor, date în exploatarea obştilor săteşti şi a calicilor clubului liberal, imense domenii păduroase dăruite unor evrei din Ungaria, altele unor ciocoi scăpătaţi din Iaşi; apoi Pennescu, mania de a clădi clădiri luxoase inutile, date în construcţie pe furişatele, această imensă panama, acest vast furt ziua'n amează mare, tolerat trei ani de-a rîndul, au adus Spiridonia în pirg faliment, au provocat închiderea spitalului şi ne-au adus în halul dureros de-a apela la bietul spital evreesc, ca să găzduiască şi să se mîluiască de bolnavii romîni.

Asemenea fără de pereche destrabalarea n'are, totuşi, nici o sancţiune. Opiniei publice revoltate, donatorilor şăn erezilor lor li se răspunde prin scrisoarea imbecilă a unui epitrop: „n'am deschis spitalul, nici nu-l vom deschide".

Judecătorul de instrucţie, care a mai fost la Epitropie pe timpul lui Harnagea sau al lui Manoliu nu este pus să se demeneze la Eforie şi să înceapă cele prevăzute de art. 45 din Condica penală.

Ministerul de Interne nu ia nici el nici un fel de dispoziţie, aşa că spitalul rămîne închis, iar micii asasini petrec la Slănic, petrec pe leafă dublă şi anunţă „nu deschidem spitalul"—căci doar le al lor spitalul acela.

Partidul liberal din Iaşi s'a angajat grav în chestia aceasta. El va da cont cetăţenilor de faptul, că a tolerat ca nevoinicii şi necinstea să troneze la Spiridonie şi s'o aducă acolo unde se află: în plină mofluzie.

ELECTORALE

La Huşi se dă luptă amarnică între taberele liberale. Aceasta nu e singura dată. Totdeauna la Huşi liberalii au luptat unii contra, altora fiind şi la putere şi chiar în opoziţie. E o boală care roade nu numai partidul liberal din Huşi, dar din întreaga ţară, semn al descompunerii sale.

De astă dată însă lucrurile par a lua o formă definitivă şi hotărîtă. Se dă lupta pentru nedomnirea elementului generos din partid, contra vechilor liberali, avînd concursul efectiv al decedatului N. Cişman şi autorizarea nefermurită a ministrului V. Gh. Morţun.

Lupta ce se dă la Huşi între taberele liberale vechi şi generoase e preludiul atîtor alte lupte ce se vor da în întreaga ţară în plămada partidului liberal.

Este un fapt neîndoios că I. Ionel Brătianu îşi pregăteşte partidul prin elementele clicei generoase, care l'au acaparat şi le-a acaparat dîndu-şi reciproc credit nesfârşit în mulgerea ţării.

Iar focul luptei se începe la Huşi, fiind-că acolo a fost 2 ani prefect cel mai anarhist dintre generoşi, omul care declarase în scris, că atunci cînd, ca doctor ar fi chemat la capul unui burghez bolnav, datoria unui socialist e să-l facă să moară, ca să se curăţe lumea mai degrabă de un reacţionar burghez.

In acest scop ministrul de interne a înlesnit totul ca să asigure izbînda generoşilor săi partizani. A luat dr. Lupu congediu acum cînd holera bate la uşă şi cînd s'au revocat congediile tuturor celorlalţi medici din ţară, de au venit fie care la postul său. Numai dr. Lupu se primblă în automobilul judeţului prin sate îngerînd asupra cetăţenilor.

A acordat concediu poliţiului Gh. Teodoru ca bolnav şi el stă în Huşi să facă propagandă generoasă-naţionalistă pentru ai săi. Iar cînd liberalii moderaţi s'au plîns colectiv ministrului de acest abuz ce face cu concediile, abia s'a milostivit şi i-a revocat concediul. In ciuda tuturor Gh. Teodoru s-a dat demisia, fiindcă i-au spus ai lui că va fi reintegrat iarăşi.

Lupta dar de la Fălciu, ce se dă acum în toiul verii este o luptă de precumpănire în partid şi de limpezire a cadrelor. Şi vedeţi că Fălciul face parte din lanţul politicei brăteniste.

Generoşii au acaparat Bărladul cu prefectura lui Gr. Vasiliu, acel prefect abuziv, care a întinat magistratura; au acaparat Vasluiul, unde prefectura d lui Eduard Ghica este numai un paravan de afaceri, de fapt diriguiesc generoşii Sasu şi Călinescu.

La Iaşi e şef d. C. Stere, acel inexplicabil om politic, bolnav din tălpi pînă'n creştet de boala autodidactismului şi a eclectismului politic.

Nu ştiu cum se vor lupta moderaţii de la Huşi: noi îi credem destul de conştienţi de rolul lor, de soarta lor, de ziua de mîne pentru a nu bănui un singur moment, că mîne vor fi încălecaţi de generoşii de azi, care, dacă ca jidanii din Bucureşti n'au eşit încă din Dudeşti şi Călaraşi în calea Victoriei, mâne vor face-o şi pe aceasta, spre deplina lor înmormîntare politică.

La Huşi se dau lupte interne de prohodire şi pogrebanie politică. ***

-|- Gheorghe Ioan

O veste mult dureroasă pentru noi ne-a adus astăzi telegraful. Veneratul bătrîn **Gheorghe Ioan**, *părintele ilustrului şi iubitului nostru şef, d. Take Ionescu, a încetat din viaţă astăzi dimineaţă, la orele 8 şi jum., în locuiaţa din Bucureşti, calea Victoriei.*

Regretatul a fost o figură cunoscută şi avea foarte multe simpatii, atît la Ploeşti de unde era originar, şi pe a cărui piaţă comercială a ocupat un loc de frunte, cît şi în Bucureşti unde locuia acum.

Părinte fericit al unor oameni de talia unui Take Ionescu, dr. Toma Ionescu, cari a ştiut să culeagă admiraţia mondială, Gheorghe Ioan trece din această lume, cu fruntea senină, conştiinţa împăcată că a servit lumii şi ţării sale, aşa cum puţini pot să servească, dînd poporului său şi ştiinţii universale oameni de cea mai înaltă valoare intelectuală şi morală.

Dureros impresionaţi de moartea veneratului bătrîn, trimetem familiei sale şi iubitului nostru şef, expresiunea vieii noastre participări la doliul ce i-a lovit, la doliul pe care-l poartă astă-zi ţara întreagă.

Fie-i veşnică amintirea.

OAMENI ŞI LUCRURI

Din carnetul unui pacient

Care ar fi idealul Slănicului- Moldovei?

Să facă *umbră* Sinaiei.

*

Intrăm nervoşi la hidroterapie şi o părăsim calmi, flegmatici, aproape engleji prin contactul cu *ecosezele*.

*

Odată cu drumul de fier Tg.-Ocna-Slănic, vor veni aci şi mai mulţi—*înfumuraţi*.

*

Un monument Serdarului Mihălucă? El a găsit izvoare de *băut*, dar lumea se plînge că n'are ce... *mînca*.

*

Izvoarele toate sunt pentru sănătate; numai izvorul „numărul cinci" a putut îmbogăţi pe cîte cine va. De aceea îi se zice aici „miraculosul".

*

Cura cea mai căutată la băile noastre e... sine-cura.

*

Dacă apele de aici ar îndrepta numai stomacu-rile pe care le strică restaurentele, ar fi vrednice de slăvit!

*

In ziua în care fu numit inspector, amicul Jocu a şi plecat în congediu la Constanţa. E culmea... constanţei în serviciu.

*

E grozavă lipsă de argint şi de nichel. Cu toate aceste la Slănic ar fi natural să se caute mai mult... *hîrtia*.

*

De ce ne vorbeşte mereu voacea cascadei în munţi?

...De *căderi*, doamnelor!

*

Pentru jafurile Grecilor de la Pireu lumea romînească îşi răzbună aci asupra lui *Tanasachi*. Mesele lui sunt pur şi simplu jefuite, ca la nici un alt restaurant.

*

Ploua de două zile neîncetat. Să fi băut şi cerul din izvorul No. 1 care e foarte... diuretic?

*

Atiţia opozanţi la Slănic?

— Urmează cura ca să aibă iluzia... puterei.

*

Pe locantierii de aici mulţi nu-i-au la... stomac!

*

Slănicul e intelectual, iar hidroterapia e o academie: nu se acordă pacienţilor nici o întîrziere afară de sfertul... academic.

*

Apele sunt renumite ca purgative. Numai albia Slănicului nu se... curăţă deajuns.

*

Curios paradox: apa te moaie, ca să te... întărească!

*

Un dentist aci? Dar nimeni nu se plînge că n'are *cu ce* mînca, dar că n'are *ce* mînca.

*

O vînzătoare de smeură către cealală — Ai văzut o pălărie *şaptecler*? Autentic.

*

Şi mai autentică, de la restaurant No. 1:

— De ce nu-mi dai şi mie ouă? ai dat domnului de colo.

— I-am dat, dar par'că-s proaspete!?

*

Actorii au plecat; pe scenă *joacă*... cinematograful Braun.

Rodion

Victor Hugo şi Francois Coppée

Nu e de mult,—de abea au trecut cîteva luni—de cînd Franţa a sărbătorit cu deosebită piositate aniversarea morţei a doi poeţi de seamă: Victor Hugo şi François Coppée: cu această ocazie s'a desvălit şi statuia acestuia din urmă. De acum înainte, Parisul va număra printre monumentele sale, pe lîngă chipul uriaşului neîntrecut, eternizat în bronz, şi pe „cîntăreţul celor umili" care va continua să privească—de astă dată de pe soclul sau—cu acea privire blîndă, simpatică şi atît de populară, mulţimea mînată de griji şi de nevoi a cărei suferinţi şi patimi i au făcut să vibreze coardele lirei, care au scos de multe ori accente înduioşetoare şi sincere. Fără îndoială, toţi cetitorii noştri cunosc mai mult sau mai puţin opera acestor doi cîntăreţi, cunosc puterea lor de creaţie şi multe momente poate au petrecut răsfoind cu plăcere cărţile lor; nu ştiu însă dacă toţi au cunoştinţă de faptul că pe aceşti doi artişti de seamă ai Franţei, i-a legat o prietenie durabilă şi devotată timp de ani îndelungaţi, că aceste spirite superioare s'au admirat în mod sincer, că talentele lor erau în legături puternice care nu s'au rupt de cît odată cu moartea unuia dintre ei. Voi căuta să schiţez—foarte pe scurt, de sigur—această prietenie a lor, servindu-mă în mare parte de preţioasele notiţe date de dl. Jean Monval într'un articol al său din Revue Hebdomadaire, No. 23, din anul curent. Incă de pe cînd era în şcoală, Coppée care simţia într'însul flacăra inspiraţiei arzînd înăduşit, cetia cu pasiune scrieri care aveau mai directă legătură cu firea sa visătoare de pe atunci.

Dintre cărţile care circulau în mod misterios prin clasă, ascunse prin pupitre şi prin buzunare, *Le roi s'amuse* pasiona mai mult pe viitorul poet şi pe puternicul autor dramatic de mai tîrziu. Din nenorocire—lucru prea obicinuit—cartea îi fu confiscată. Admiraţia sa pentru marele maestru nu scăzu de loc. In anul 1866 la vrista de 24 de ani, cînd îşi scoase volumul de versuri, *le Reliquaire*, primul său gînd fu de a trimite un exemplar drept omagiu, lui Hugo.

Acesta era foarte succeptibil la sentimentele de admiraţie ale tinerilor; cu o inimă largă, bine-voitoare, Hugo—ca orice poet de altfel—se entusiasma uşor. Era de ajuns un cuvînt, un compliment spus în momente potrivite, ca ochii să i se umezească, braţele să i se deschidă şi să te strîngă la piept cu cea mai adevărată dragoste; mai ales cînd complimentele veneau de la un poet de talent!

Cetind versurile tînărului începător, maestrul se simte transportat: el întrevede în tînărul inspirat, un suflet distins—şi la 8 Februar 1867 îi scrie — între altele—următoarele rînduri, de la Hauteville-Houx: „Atît cît talente generoase ca al d-tale vor protesta, atît timp cît strofele inspirate vor izvorî din inima totdeauna tînără a poeţilor, Franţa va rămînea Franţa, şi ea va fi plină de lumină în veacul nostru. Ideal şi Libertate, acesta ne e strigătul..."

De acum înainte, vor urma din partea lui Coppée numeroase dedicaţii către Hugo, numeroase atenţii şi cuvinte de admiraţie.

Dorinţa lui cea mai mare era însă de a vizita în intimitate pe marele maestru, de a-i pătrunde în suflet, de a-l înţălege. Dorinţa aceasta nu întîrzie să i-o facă cunoscută. Scrisoarea în care Hugo îi răspunde e plină de entusiasmul sincer, atît de caracteristic firei sale blajine: „Tînărul şi încîntătorul meu confrate,—sosesc din Zelanda şi scrisoarea d-tale îmi vine la Chaud fontaines. Da, da, vreau să te văd, pe d ta împreună cu cei doi excelenţi tovarăşi de vacanţie ai d-tale. A strînge mîna la trei poeţi, a veni în contact cu trei inteligenţi, e pentru mi ne — bătrîn stin-

gher, un priiej preţios şi nu vreau să-l pierd. Insă nu voiu fi la Bruxelles de cît la 15 a lunei. Puteţi să veniţi la 15? Răspunde mi că *da* (aici, la Chaud fantaines, Hotel des Bains), vom vorbi de d-ta, de frumoasa ţi carte *le Reliquaire*, despre artă, despre ideal, despre tot cea ce credem, voim şi iubim. Ne vom uni cugetele, tinereţea d-tale îmi va aduce bucurie, iar bătrîneţea mea îţi va da linişte. Aştept răspunsul: veţi veni, la 15 să dejunaţi tustrei cu mine, la Bruxelles, nu-i aşa? In aşteptare, îţi trimet cea mai sinceră strîngere de mînă".

A urmat de sigur vizita. Se erede că Coppée n'a venit tocmai încîntat după această întrevedere, nu doar că vr'o împrejurare neplăcută i-ar fi produs nemulţumiri, ci felul de a fi al marelui poet, modul său de trai, i-a provocat oare-care mirare la care nu se aştepta. Dar să-l lăsăm pe el însuşi să vorbească: „Cînd l'am văzut—spune Coppée—am simţit mai întăi oare-care mirare. Nu cunoşteam într'insul pe V. Hugo al imaginelor romantice, pe V. Hugo al busturilor lui David d'Angers şi al portretelor lui Déverin, ras cu îngrijire şi a cărui frunte vastă o acoperia o lungă şi capricioasă podoabă de păr. Cu toate acestea nu era încă bătrînul cu părul scurt, cu barba de nea, a cărui fizionomie a rămas pentru totdeauna ca cea mai populară. Pe atunci era, cum s'ar zice, *sare şi piper*, cu alte cuvinte cărunt. Totul în persoana sa respira forţa; cu o voce gravă, admirabil timbrată el vorbea pe acel ton puţin trăgănat care-i fu totdeauna firesc, se pare. Cu toate acestea, avea la anumite momente, în privirea sa, în surîsul său, în intonaţie, ceva nespus de graţios, aproape desmierdător... în prezenţa lui V. Hugo simţii o turburare de aşa natură, în cît nu avui de loc răgazul să-l studiez cu băgare de seamă. Impresia care mă stăpînea, era că mă găseam în faţa unui om, la fel cu care nu voi mai vedea altul toată vieaţa... Nimeni în faţa sa nu şi-a simţit inima palpitînd cu mai multă putere de cît tînărul admirator al gloriei sale, care eram atunci.

Părăseam Bruxelles ameţit. Fusesem primit de marele poet. Duceam chiar una din cărţile sale pe care bine-voise a scrie cîte-va cuvinte..." Vedem că rindurile sale sunt expresia sincere admiraţii; totuşi se spune că a fost într'ucît-va atins de manierismul lui Hugo, de artificialitatea unora din vorbele sale, în fine se crede că tînărul poet l'a găsit într'ucîtva *poseur*. Şoapte rău voitoare au circulat asupra acestui lucru şi au ajuns la urechile maestrului.

Coppée îi scrie desvinovăţindu-se acesta îi răspunde foarte bine voitor spunîndu-i că n'a dat nici o crezare zvonurilor tendenţioase. Accidentul e uitat, strînsele legături continuă. Trece cît-va vreme. Coppée e în culmea gloriei, numele său strabate pretutindeni, cînd versurile poemei sale dramatice *le Passant* răsună la luminele rampei.

Fără îndoială trimite şi această lucrare lui Hugo, care-i răspunde: „Imi trimeţi opera, dar deja renumele ei îmi făcuse cunoscut succesul d-tale. Scumpe şi încîntătorule confrate. am cetit le Passant: sînt încîtat. Versul e excelent, cugetarea aleasă şi puternică... Reflecţii adînei, ce fac pe cugetător să visese. Generoasa noastră tinerime te-a înţeles. Eşti un preot al Artei mari şi adevărate,.." In acelaş an „poetul celor umili" dă la iveală cunoscutul său monolog *la Grève des forgerons*; sgomotul ce l'a făcut, a fost de nedescris, entusiasmul era general. V. Hugo îi scrie: „Tînărul şi scumpul meu confrate,—Am primit, din parte-ţi, cred, frumoasa d-tale poemă *les Forgerons*, ca filosof şi ca democrat, nu pot să-ţi admit punctul de vedere, dar ca poet, aplaud cu întreg publicul încîntat, atîtea versuri ferme, viguroase şi patetice. Continuă-ţi succesele vei sfîrşi, sper, de a te întoarce cu totul, ca si mine de partea poporului. Acolo e adevărul. Cit despre *frumos*, ştii să-l găseşti."

Ultima scrisoare ce i-o trimite din e 2 Iulie 1870. După terminarea răsboiului Victor Hugo vine în Paris, Aici se întîlneşte din nou cu tînărul său admirator cu care petrecea seri întregi, în societatea multor oameni de litere, discutînd, recitînd, visînd împreună. „Seri neuitate!—scrie François Coppée

Cînd n'avea din fericire nici miniştri nici senatori, nici deputati,—căci în faţa oamenilor politici Victor Hugo totdeauna mi-a părut puţin afectat,—se înflăcăra, se lăsa în voia lui şi conversaţia sa lua aer natural şi plin de farmec. Ne povestea luptele literare de pe vremea romantismului, de ex. I-a reprezentaţie a lui *Hernani*, mii de alte incidente memorabile ale acelei epoci a secolului XIX-lea, care va rămînea de sigur dintre cele mai glorioase din istoria noastră literară.

Ah, ce mirare n-ar fi avut atunci, acei ce şi l'ar fi închipuit ca o persoană cu totul solemnă şi—să spunem curat „*poseur*" *). Poate, că în adevăr, faţă de cei ce făceau pe grozavii, afecta cîte odată apucături de oracol dar cu poeţii, o repet—era lipsit de pretenţii, aşi putea spune plin de simplicitate".

Cînd vrea să scrie *Récits épiques* îşi aduce aminte de celebrele şi neîntrecutele *Légendes des siécles* şi spune: „V. Hugo a făcut în cîmpul poetic un măreţ şi abundent seceris, noi nu mai suntem decît spicuitori.—Pe lîngă prodigiosul liric, noi toţi, versificatori de la sfîrşitul sec. XIX sîntem ceia ce i Montmartre pe lîngă Himalaia".—Că Fr. Coppée a avut o admiraţie sinceră pentru marele maestru, e lucru vădit. Pretutindeni, nu găsim pentru el de cît cuvinte de laudă. „El e ca soarele literaturei noastre moderne —spune într'o conferinţă la 1879—şi razele sale au pătruns pretutindeni şi azi, cu toate că-l vedem, cu o melancolie sfîşietoare, coborînd spre apus, el împrăştie lumini atît de splendide, că nu lasă să se desluşească încă slabele şi timidele stele, care vor rămînea singure pe cerul nostru poetic, cînd el, maestos, va dispărea după orizont" Hugo mişcat, între altele îi spune: „Inceputurile mele au fost anovoioase, sfîrşitul meu e plăcut şi dulce. Poeţi mari ca D-ta, îl fac să fie glorios. Ţi-am cetit splendidele versuri: strîng cu emoţiune mîna care le-a scris". Admiraţia lui Coppée merge crescînd, cu cît anii ningeau pe capul marelui poet! Asupra unui portret al acestuia, de Bonnat admiratorul său scrie:

(dăm aici numai cîteva versuri)

„...Qui, son labeur fat, va lentement rejoindre,
Homére en son Olympe et Dante en son Enfer,
Calme comme un coucher de soleil sur la mer."

Cînd Hugo împlineşte 80 de ani, Franţa întreagă îl sărbătoreşte, de pretutindeni se înalţă urale. Mounet Sully recită în faţa unui public imens versurile inspirate ale lui Coppée:

O! longtemps, tres longtemps à cet anniversaire,
Devant toi courbant tous, o grand veillard sincére
Nos fronts d'émotions tremblants
Laisse-nous voir encor plus noble chaque année
Parmi les lauriers verts dont ta tête est ornée
Brillev tes jeunes cheveux blanes etc.

V. Hugo ameţit de fericire, îi scrie: scumpul, nepreţuitul meu confrate, — Poema d tale e aleasă şi puternică. Cît e de frumoasă! Aşi vrea să ţi-o spun verbal. vrei să-mi faci plăcerea de a dejuna cu mine Mercuri 3 Mai la 7 ore şi jumătate.

Peste 3 ani marele poet moare Fr. Coppée i a păstrat vecinic o amintire sacră continuînd să cînte, continuînd să rătăcească prin foburgurile Parisului cu ochii scăldaţi în lumina inspiraţiei. Acum cîţiva ani s'a dus şi el să se întîlnească cu Homer, Dante şi Hugo, şi astă-zi „poetul celor umili" contină să privească de astă dată de pe soclul său, mulţimea mînată de griji şi de nevoi, a cărei suferinţi şi patimi i-au făcut să-i vibreze atît de armonios coardele lirei,

Evandru

*) Copée, după cum vedem, şi-a schimbat părerile, cu timpul (N. A.).

Iisus-Hristos şi libera-cugetare

Liber-cugetătorii moderni, în special acei de la noi, în ateismul lor orb, neagă *apriori* ori-ce adevăr religios; dar ei perd din vedere un lucru foarte esenţial chiar pentru ei—adică că tocmai ar trebui să se silească să ia pe Intemeietorul religiei creştine, pe Iisus Hristos, ca model de liberă-cugetare, chiar ca erou al liberei-cugetări.

Iisus-Hristos vine într'un mediu care nu-i putea permite manifestarea unei cugetări, care atingea atît de viu starea de lucruri existentă. Oamenii aveau motiv să nu lase ideile sale să se respîndească.

Ei ziceau că au legi şi că după legea lor trebue să moară. Deci şi Mîntuitorul lumei trebui să cadă, pentru că cugetările sale nu aveau voe să se manifeste—şi Mîntuitorul este (lucru paradoxal, dar adevărat) un erou al liberei cugetări.

Trebue să recunoaştem de altfel că liberii cugetători luminaţi admit foarte bine că poate cineva să fie om religios şi liber-cugetător în acelaşi timp.

Aşa liber-cugetătorul Séailles, profesor la Sorbona, zice despre Iisus Hristos astfel: „Iisusul conştiinţei moderne este înainte de toate Iisusul patimilor, vestitorul de adevăruri nouă, profetul lui Dumnezeu Tatăl şi al frăţiei, care, din cauză că a denunţat erorile tradiţionale şi a făcut apel la conştiinţa omenească, a conjurat în contra lui toate puterile acestei lumi: preoţi, domnitori ai poporului, bogaţi şi farisei."

„Aşa dar El e cugetătorul liber prin excelenţă şi pentru care motiv e şi dat morţii de către cei ce nu admiteau îndrăzneala eşirei din cadrul cugetărei comune. Urmează dar că El e un erou al libertăţei cu care a învăţat pe oameni legea cea nouă".

Ce i de mirare dar, că lumea văzînd acest sublim eroism pentru libera sa cugetare, l'a urmat cu devotament şi admiraţie şi pentru ideile sale măreţe, crezîndu-le bune şi folositoare pentru ea!

Facă la fel—dacă pot—şi liber cugetătorii moderni, rîdice-se la înălţimea cugetării şi a eroismului Aceluia, şi vor găsi şi ei destui adepţi, cari să i urmeze!

Dar ne îndoim de aceasta, căci în loc de a-l imita,—pe cît posibil omeneşte—iată ce idei contrare şi duşmănoase nutresc contra Lui.

Am văzut deja pe unul de aici de la noi ce batjocuri grosolane, adresează Lui şi învăţăturei sale: „Un biet Ebreu mort înviat"!

Să Mai vedem acum şi din cei străini.

Spicuim acesta din jurnalele streine:

„Pe Mîntuitorul Isus Hristos 'l găsim taxat de sclav obscur executat pe drept, bufon veşted, maniac şi nevoopat, fabulist copilăros, predicator ignorant, care a dat numele său celui mai grozav dintre flagelele, care de două mii de ani, decimează familiile omeneşti, adică creştinismului".

Altul scrie ast-fel: „Ideea religioasă, ori care ar fi forma care se înfăţoşază şi ori-care doctrinele profesaţe, face din oameni bestii feroce... Dacă s'ar naşte un nou Hristos, oare n'ar fi drept şi trebuincios să se tragă clopotul şi să alergăm cu furci asupra aceluia, care ar voi să deslănţuiască asupra lumei grozăviile şi scîrbele unei religiuni nouă"?

Si cu toate acestea 500 milioane de oameni urmează ideilor şi cugetărilor lui Isus Hristos!

Greu va fi liber cugetătorilor moderni de a-i face să părăsască pe acela şi să-i urmeze pe ei.

Ar face bine să se astîmpere şi să nu se mai ostenească în zadar!

In caz (Doamne fereşte!) că lumea îi va urma, iată un mare pedagog Förster de la Universitatea din Zürich, cunoscut prin valoarea scrierilor sale, ce tablou înfricoşator face a unei ast-fel de lumi regenerată prin libera cugetare.

„E posibil ca istoria lumei să înregistreze, cel puţin pe scurtă vreme, următoarea experienţă salutară: ştirbirea şi disprețuirea influenţei religioase, mai întăi vor creşte înfricoşat, subiectivismul fără frîu al unei aşa zise morale „autonome" îşi va arăta tot mai limpede adîncile sale urmări şi va dizolva toate adevărurile decisive pentru morală.

In legătură cu aceasta, o grozavă degenerare se va vedea întîmpînd-se; viţiul şi perversitatea nu se vor mărgini la grupe hotărîte, ci vor umbla neîmpedecate, călcînd în picioare cele mai cinstite tradiţiuni, după cum odinioară Iulia, fata Impăratului, a eşit din palat pentru a lua parte la prostituţia de pe stradă. Atunci se va vedea că omul are nevoe de aşa numita sa raţune numai spre a fi mai animal de cît ori-care alt animal, *dacă* sufletul omenesc nu-i scos din slujba senzualităţei şi trezit spre adevărata lui viaţă de sublima spiritualitate a religiei".

Vom continua şi în alte articole, dind specimene de idile şi practicele liberei cugetări moderne.

Ezechil.

INFORMATII

❑ **Politica la Huşi.**—Pe fie-care zi avem de înregistrat fapte nouă, mai ales în urma schimbării la faţă ce a luat giovinile prefect Gh. Corbescu, întrînd pe faţă în cărdăşie cu dr. N. Lupu, după ordinile d-lui V. Gh. Morţun.

La prefectură roiesc toată ziua aşa zişii partizani de ai lui Cişman şi Lupu stau să sfideze pe trecători, arătînd cu cine e puterea. Aceasta cu atît mai mult ca să facă sînge rău celorlalţi liberali, cari nu merg cu prefectul. Dintre aceştia sînt: Ilie Romila, N. N. Cişman, avocat, Gh. Teodoru poliţaiul din Cernavoda, Niculescu dascalul de psaltichie, Dinescu N Cişman şi Gh Chiriţoi.

Iar mai presus de toate prefectul Gh. Corbescu N. Cişman şi dr. N. Lupu fac primblare pe jos în oraş ca să i vază lumea că puterea este cu ei şi că să nu îndrăznească nimeni a le sta împotrivă. Lumea e scandalizată de această cărdăşie ruşinoasă şi de siluirea căzăcească ce cată să facă alegătorilor spre a le zmulge voturile.

Telefonul sbirnie toată ziua şi toată noaptea, dînd ordine în judeţ, căci toată lupta se dă la col. III cu care vrea să terozizeze celelate colegii. Nu se mulţumesc numai a cere voturile, dar se cheamă alegătorii la prefectură şi i sileşte a iscăli în o declaraţie că vor vota numai candidaţii Lupişti, la a cărora politică îi silesc să adere. Prin aceste manopere se înşală, dacă cred că vor scăpa de urgia alegătorilor, cari în ziua votului vor şti să-şi facă datoria.

Iubitorii de mascarade, ciracii dr. N. Lupu provoacă şi scandale. Aşa mai eri noapte, o ceată de agenţi cişmăneşti, puşi din nou în slujbă la primărie, după ce au chefuit pînă pe la 1 noaptea, au plecat'o cântînd şi chiuind în Broşteni, la locuinţa d-lui N. Cişman, vociferînd cele mai ordinare vorbe la adresa liberalilor dezidenţi şi aclamînd pe generosul N. Cişman. Multe osanale şi fluerături a primit d. Cişman inaintea casei d-sale, dar ca acestea aşa ironice n'a fost nici una!

Prin judeţ îmblă val vîrtej C. Dinescu, Gh. Teodoru şi N. Lupu, ademenind şi spăriind pe oameni cu fel de fel de ameninţări.

Iar lumea cuminte se întreabă: de ce atîta furie pentru nişte alegeri judeţene? de ce atîta ură între liberali? Ce voesc să cucerească? Şi explicarea şi-o fac ast-fel:

Prefectul dr. N. Lupu a lucrat 2 ani cu un consiliu judeţan conservator, care i-a admis toate celea; dar în acest timp dr. N. Lupu a manipulat aproape jumătate milion pentru clădiri şcolare şi spitale de care sumă n'a dat samă încă.

Prefectul Gh. Corbescu a vrut numai să scuture puţin pe dr. N. Lupu cu socoteala acestor clădiri şi a văzut ce dezastru moral şi politic ar fi pentru Lupu dînd la iveală totul. Atunci dr. N. Lupu s'a plîns ministrului Morţun să-l scape.

Prefectul nu numai că n'a mai continuat ancheta sa personală, dar a primit să lucreze cu dr. N. Lupu şi să-l ajute să-şi aleagă în consiliu pe Dinescu şi Tiron, cei 2 ciraci cari ştiu cel mai mult de neregulile gestiunii, ca aşa caparîndu-şi judeţul să dea apoi dezlegare la toate conturile.

Este dar un interes de gaşcă socialistă, ca să se acopere ceva pungăşii în averea judeţului.

Un fapt; mai zilele trecute s'a prezentat la o bancă din localitate un meseriaş din cei ce au lucrat la şcoli să sconteze o poliţă girată de Mărgărit, însărcinatul cu manipularea banilor. In ce scop a dat Mărgărit girul unui meseriaş, cînd el a avut parale pentru aceasta.

Generoşii luptă pe moarte la judeţ, căci văd că alt-fel se îneacă.

❑ **Din Huşi.** — Pînă acum generoşii de la Fălciu nu anunţase de cît lista candidaţilor de la colegiul al 3-a, compusă din 6 nume: Gh. V. Cireş, fost învăţător (Hurdugi), Ion I. Prodea (Vutcani), N. N. Tiron fost suprefect (Bohotin). Grigore Grigoriu (Armăşeni), C. I Dinescu, avocat şi Ion Gîrdea (Ghermăneşti).

Sfatul Poporului din Huşi se grăbeşte a recomanda pe candidaţi în nişte termeni, care arată boala grupării: *N. N. Tiron*, om învăţat, mare iubitor de săteni, adînc cercetător şi cunoscător al marelor probleme cari chinuesc poporul şi frămîntă minţile luminate". *C. Dinescu*, om învăţat, iubeşte cu adevărat ţărănimea; el a studiat cel întăiu chestia desfiinţării bezmănului din Fălciu (!?!) el a rădicat nedreptatea care apăsa ţărănimea de la Pogăneşti pînă la Stoişeşti. Ţine-te Ghincule!

❑ **Bilanţul Creditului Fonciar rural,** dă pe semestrul I al anului 1910 un beneficiu de 255697 lei, capitalul social 7 milioane lei, capital de rezervă însă e de 24 milioane lei.

Politica liberală de la credit o arată restanţele. Păsuirile făcute de liberali la ai lor se rîdică la 7223709 lei, rate şi resturi de rate, datorite de proprietari! Totalul împrumuturilor ce apasă proprietatea mare *numai* la credit e de 344022404 lei!

❑ De la 22—31 Iulie au fost în oraş următoarele epidemii: Scarlatină 5 cazuri; difterie 5, tusă convulsivă 2, morbili 2 şi febră tifoidă 5.

❑ S'a hotărît definitiv ca deschiderea expoziţiei de struguri şi fructe, organizată de societatea viticolă să se facă la 15 Septembrie.

Produsele vor trebui trimise cel mai tîrziu pînă la 12 Septembrie.

Cererile de înscriere se vor adresa d-lui M. Stratan.

❑ Societatea viticolă a intervenit la administraţia financiară ca să dea ordin perceptorilor, să nu mai încaseze taxele pe vin ca pînă acum pe vadră, ci pe litruri, aceasta fiind dăunător podgorenilor.

❑ O telegramă sosită eri prefecturei poliţiei, anunţă că d. I. Stavăr avocat s'a plîns poliţiei din gara Focşani că în vagonul de dormit al trenului ce venea dinspre Fălticeni, i s'a furat din buzunarul sacoului un port billet, în care avea suma de 20.000 lei şi nişte poliţe în alb.

❑ *Din Huşi* ni se scrie că d-na Cristina Gădeiu a încetat din viaţă, în vrîstă de 90 ani. Defuncta era mama d. dr. Th. Gădeiu, vicepreşedintele clubului conservator-democrat.

Trimetem îndureratei familii expresiunea sentimentelor noastre de condoleanţă.

❑ Din *Curteni* (Fălticeni) ni se scrie că d. I. Popescu, a încetat din viaţă în urma unei grele operaţii făcute la Iaşi, spitalul Paşcanu. Defunctul era membru al partidului conservator-democrat. Impărtăşim durerea familiei.

❑ In *Sfatul Poporului* din Huşi cetim următoarea scrisoare colectivă, care arată pînă la evidenţă ingerinţele administraţiei asupra conştiinţei cetăţenilor.

Domnule Director,

In ziarul conservator democrat, „Opinia" din 28 Iulie a. c. s'a publicat o listă a candidaţilor la alegerile judeţiene din luna August.

Văzînd cu surprindere că şi numele nostru este trecut pe acea listă fără consimţimîntul nostru, facem cunoscut că s'a abuzat de numele nostru.

Tot odată declarăm că *nu ne am deslipit şi nici odată nu ne vom deslipi de domnul N. M. Cişman.*

Primiţi vă rugăm, încredinţarea consideraţiei noastre.

31 Iulie 1910.

Ion Ursulescu
Dum. Harnagea
Sotir Iliescu
Toader Negrea
Pericle Penişoară

Aceşti 5 liberali declară prin scrisoare că s'au văzut puşi pe listă fără consimţimîntul lor, ci prin surprindere. E treaba d-lor a se răfui la vreme cu aleşii lor, întru cît nu s'a pus pe listă nici un nume pînă ce nu s'a luat declaraţia verbală că primesc şi că numai în urma acestora s'a admis.

Aşa de pildă s'a cerut d lui Gh. Cireş dacă voeşte a figura pe lista lor, şi a răspuns că nu, iar declaraţia lor că „nici odată nu ne vom deslipi de d. N. Cişman" e mai boacănă de cît nevoia de moment, Căci cum au aflat că *poate* prefectul va sta neutru în luptele de la judeţ şi că victoria va fi de partea moderaţilor, d-lor au trecut repede cu moderaţii, părăsind pe d. Cişman; azi îl adoră.

Cu asemenea scrisori se compromit mai degrabă de cît să se înalţe în ochii cetăţenilor, întru cît o scrisoare ca aceasta e alcătuită şi iscălită cu telefonul căci Negrea de la Tăbălăeşti, cu Ursulescu de la Oltenești cu Penişoara de la Oţeleni şi cu Harnagea de la Grumezoaia nu s'au văzut cum nu ne-am văzut noi.

Dar fie!

SPECTACOLE

— De astă-zi Luni se începe la cinematograful Gaumont, din grădina Cuza-Vodă, un nou program, din cele mai bogate şi splendide în acelaşi timp.

Se cuprind în noul program, care începe în astă seară, multe bucăţi înregistrate fidel după natură, poziţii pitoreşti şi interesante, privelişti adevărate minuni ale naturei.

Putem cita dintre acestea: „Valurile din St. Jean de Lux", admirabil redate; apoi „China modernă", înregistrare după natură. Mama Vitregă, este titlul unei frumoase drame, bine înregistrată de artişti de samă, mai sunt apoi: O nuntă veselă,— comedie, Degradatul, dramă, Surioara, dramă, O întîlnire într'o Sîmbătă seară,—comedie, Bucuria şi dureria unui şcolar, piesă teatrală etc.

In afară de acestea, mai sunt o serie de piese sportive, hazlii, drame etc.

In fie care Luni şi Joui programul se schibă. Reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc numai în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu.

❑ La poliţie a fost arestată fata Lenţa Ionescu, o vestită pungaşă, care a furat de la d. Hirschenshon din str. Sărărie 153, mai multe lucruri.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —

PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate **„SINTEZA"** sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —

— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ *In cercuri bine informate, se afirmă că Discontogesellschaft, care a înscenat toată campania în contra lui Deutsche Bank pe tema fuziunei de interese cu soc. Regală Olandeză, n'a urmat numai scopul de a zdruncina prestigiul cîștigat în Romînia de Deutsche Bank, ci, ca în toate actele sale, un profit material.*

Intr'adevăr, n'ar fi vorba nici mai mult nici mai puțin de cît de acapararea terenurilor petrolifere ale statului, sub masca unei societăți naționale, în participație cu statul. Statul ar aduce ca aport terenurile, iar Disconto, măgulind preferința ce o are guvernul actual pentru acest gen de asociație, ar deschide, zicînd așa, subscripție publică pentru adunarea fondului necesar punerei în valoare a acestor terenuri

Avînd în vedere, trecutul iluștrilor de la Disconto în chestiuni de petrol, am putea prezice de pe acum că o ast-fel de combinație, ar fi dezastruoasă pentru stat.

❑ **După ultimile știri, holera la Kișinău a început să ia proporții.**

Eri au fost acolo 3 cazuri mortale.

❑ *Aflăm, că d. dr. Antoniu, care a avut neplăcerea să cunoască adevărata față a primului epitrop, al Spiridoniei, a acționat Epitropia, cerîndu-i 50.000 lei daune pentru prejudiciul ce i-a cauzat prin samavolnica expulzare a cărei victimă a fost.*

Sperăm, că instanțele judecătorești, vor ști să dea lecțiunea atît de bine și de mult meritată de prea cunoscutul Pennescu, care nu pierde nici odată prilejul de a se face odios.

D. dr. Antoniu însă nu se mulțumește cu atît. D-sa a mai cerut darea în judecată pentru violare de domiciliu a funcționarilor Epitropiei care la ordinul și sub comanda aceluiaș Pennescu au intrat în domiciliul său și l'au silit să-și părăsească locuința.

❑ Primim, spre publicare următoarele: „Evenimentul" din 1 August 1910, respunde lămurirei dată de mine și publicată în „Opinia" relativă la scoaterea informațiunei privitoare pe d. Duff, cu următoarele afirmațiuni, pe cari sunt sigur că autorul nu le-a controlat.

1-iu, că, o ordonanță a judecătorului de instrucțiune pentru trimiterea d-lui Duff înaintea tribunalului corecțional ar fi fost dată în ziua de 22 Iulie.

Al 2-lea că, dacă azi afacerea Duff, se găsește tot înaintea d-lui Judecător de instrucție, aceasta se datorește d-lui Procuror general, care ar fi ordonat un supliment de anchetă și al 3 lea că euași fi fost *„luat în pripă ca advocat* **pro cauza** *a d-lui Duff.*

Fac apel la buna credință a autorului acestor informațiuni dîndu-i întîlnire la Palatul de justiție unde îi voi dovedi foarte ușor:

1-iu că nu a existat nici o ordonanță definitivă pentru trimiterea d-lui Duff înaintea tribunalului corecțional, al 2-lea, că nu a existat nici un ordin al d-lui Procuror general pentru facerea unui supliment de anchetă.

In ceea ce privește afirmația că aș fi advocat „pro cauza" a d-lui Duff, fac apel la d. advocat Henri Sutzu și a cărui respuns, rog pe autorul acestor afirmațiuni necontrolate, să-l publice în cel mai apropiat număr al ziarului „Evenimentul".

Anibal Ciurea.

❑ D. lt.-colonel Năsturel, comandantul reg. 4 artilerie din Roman, a fost mutat la marele stat major al armatei. Comandant al regimentului 4 artilerie a fost numit d. lt.-colonel Cioranu.

❑ In ziua de 15 August, se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul schitului „Tăriță", din dealul Răpedea, pendinte de cassa Sf. Spiridon.

Serviciul religios va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei Sf. Spiridon, asistat de mai mulți preoți și diaconi.

Tot în acea zi se va oficia hramul bisericei Banu din localitate.

❑ Direcțiunea agriculturei din ministerul domeniilor fiind încunoștiințată că podgorenii din regiunea Iașului sunt alarmați de o nouă boală, care face struguri să putrezească și pe care unia o atribuiau unei invazii de *Black-Roth*, au trimis la fața locului pe d. Giurgea, controlor al ministerului, care împreună cu d. Viorescu șeful regiunei viticole locale să studieze chestiunea.

D-lor vizitînd viile din regiunea Secocolei, Vișan și Bucium, unde boala se manifestase mai îngrijitor, au găsit că această boală nu este datorită Black-Rothului, care pînă în prezent din fericire nu ă fost semnalat în nici o regiune a țărei ci unei alte ciuperci, cu mult mai puțin periculoasă, anume Roth-Black.

Dacă această ciupercă s'a manifestat. mai puternic anul acesta, aceasta este datorită rănilor produse pe struguri din cauza micilor lovituri de grindină cît și mai cu seamă atacurilor precedente de Oidium.

Cu această ocaziune d-lor au dat sfaturile necesare podgorenilor.

De altminteri în curînd vor apare articole detailate cu privire la această boală în revista agricolă, viticolă și horticolă.

Cei din localitate se pot adresa direct d-lui Viorescu, șeful regiunei.

❑ Sămbătă s'a oficiat la Mitropolia din Capitală, un parastas pentru pomenirea Mitropolitului Partenie Clinceni, cu ocazia împlinirei de 6 luni de la moartea lui.

❑ **Politice.**—In urma ruperei definitive dintre liberalii din Huși, gruparea liberalilor moderați a fixat următoarea listă de candidați la colegiul I:

Leonida Constantin (senator)
Ieremia Gheorghiu (deputat)
Ioan Dobreanu (deputat)
V. N. Vasilache (comerciant)
C. Pivniceriu (comerciant)
N. Caraivan (proprietar)

Gruparea Nic. Cișman - dr. Lupu - Corbescu a fixat următoarele liste:

Col. I: N. M. Cișman (senator), D. Harnagea, Ioan Ursulescu, Th. Negrea, Pericle Penișoară și Alex. Bendorf.

Col. II: N. N. Cișman (fiul), Sotir Iliescu, căpit. C. Petrescu, Chiriac Minciu, M. Chiriți (avocat), Marin Jecu.

Col. III: Gh. V. Cireș; I Prodea, N. Tiron, Gr. Grigoriu, C. Dinescu și I. Gărdea.

Pentru alegerea de delegați la col. II indirect grupa Cișman - dr. N. Lupu a prezentat următoarea listă:

Dispărțirea I

Ilie Ilie Romila
Anton Ion Filip
Petrea Anton Catana
Anton Petrea Catana
Ion Matei Romila
Gheorghe Mihai Frent
Mihai Ion Patraș
Mihai Ilie Romila
Petru Ambarușu
Anton Ilie Romila
Anton Dumitru M. Romila
Vasile Dumitru Ghergu

(toți catolici)

Dispărțirea II

Gheorghe Coroi
Horeica G. Constantin
Georghe S. Brănici
Gheorghe Șt. Grecu
Gheorghe Turcu Gheorghiu
Hristache Deliu
Constantin I. Dinescu
Ivanciu Ispas
Chiriac Minciu
Căpitan C. Petrescu
Ion Solomon
Vasile Gh. Ionescu
Vasile Gh. Stamate
Ion Darie
Mihai Gh. Chiriți

Eri s'au făcut alegerile de delegați în 17 comune din Fălciu; numai în 3 comune s'au pus cîte 2 liste: Huși, Schiopeni și Fălciu. In Huși lupta a fost aprigă, căci la amîndouă secțiunile voturile au fost repartizate astfel:

Secția I: lista Cișman 156 voturi; lista Dobreanu 146 voturi.

Secția II: lista Cișman 107 voturi; lista Dobreanu 101 voturi.

Conservatorii Carpești în ultima lor întrunire au hotărît să dea concurs *ca partid* candidaților liberali moderați, luptînd pe toate căile să doboare sămînța socialistă de la Huși.

Se crede însă că d. Grig. Vericeanu va da în numele său sprijin efectiv listei Cișman, cu care îl leagă o veche și nouă de tot prietenie politică.

❑ **Un băet care călătorește sub tren.** Sămbătă seara, băetul Vasile Blanariu, de 12 ani, ucenic la atelierul mecanic al d-lui Marek din strada Socola, fiind îndepartat din serviciu și acesta nevoind să-i dea suma cuvenită pentru timpul servit și cum băetul n'avea cu ce să se ducă acasă în comuna Șipote, s'a dus la gară la trenul de 5·55 și s'a pus sub un vagon de clasa III, pe osie, mergînd astfel pănă în gara Cucuteni, unde fiind observat de un acar, a fost scos și dus în stație; aci a declarat cele de mai sus. Cu al doilea tren ce vine spre Iași la orele 11 noaptea, a fost adus în localitate.

❑ Mîine Marți și poimîne Mercuri se va face tragerea clasei a III-a a loteriei regatului romîn.

❑ In satul Goroni, comuna Tomești, s'au constatat mai multe cazuri de febră-tifoidă.

❑ In zilele din urmă, s'au îmbolnăvit de holeră la Petersburg, 750 persoane din care au murit peste o sută.

❑ Aseară cu trenul de Pașcani au luat drumul spre America, 60 de evrei din localitate.

❑ Trenul de București, care sosește de obiceiu la 9 seara, a avut aseară o întîrziere de 50 de minute.

Trenul a așteptat mult în Mărășești, din cauză că coincidența de Moldova avusese întîrziere.

Trenul de 6 dela Pașcani, a sosit de asemeni cu o întîrziere, de 40 de minute.

❑ Se anunțase din Ungheni-Ruși, că alaltă-eri, tînărul ofițer Octav Ullea s'a împușcat cu un revolver, aflându-se la părinții săi, din acea localitate.

Iată cum s'a petrecut faptul:

Tînărul ofițer, se sculase Sămbătă dimineața și făcea exerciții cu un revolver. La un moment dat arma nu mai luă foc și tînărul ofițer vroi să vadă defectul revolverului. In momentul cînd cerceta cu amănunțime revolverul, arma s'a descarcat, lovindu-l în piept.

Tînărul ofițer, care se află în spitalul de la Ungheni-romîni, e în afară de ori ce pericol.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, nu se va reîntoarce în localitate de cît, probabil la 14 August.

In ziua de 15 August, cu ocazia sărbătoarei „Adormirea Maicei Domnului", I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen se va duce la M-rea model din dealul Cetățuiei, unde după ce va oficia serviciul divin, va face instalarea starețului noului mănăstiri P. C. S. Archimandritul Teoctist Stupcanu.

❑ La ultimele alergări de cai din Iunie a. c., a asistat aproape întreg Parisul; ele au fost din cele mai animate curse din cepitala Franței. Și în special a luat parte toată elita pariziană. Cinematograful Pathé Frères din grădina Bragadiru, în noul său program de astăseară Luni 2 August, ne redă absolut identic acele interesante curse în întreaga lor desfășurare. Noul program escepțional de interesant, cuprinde apoi o frumoasă interpretare a cunoscutei fabule „Grierul și furnica" înscenate și jucate de d ra Dièterle în grierul și d ra Susanne Demay în rolul furnicei. Ramses, faraonul Egipetului și complotul sclavilor, o splendidă reconstituiie din Istoria anticului Egipet. — Vocea sîngelui, scenă de moravuri ale pieilor-roșii din stepele Canadei, o splendidă desfășurare.—Doba cea mare comedie. Sferile Lencuței comedie, — In bețiе la picioarele statuei, scene comico-coreografice executate de steaua baletului. Mare Opere din Paris ete. etc.

Numărul nou al ziarului „Pathé-Journal" gazeta viitorului rulează în astăseară cu următorul bogat sumar: Moda la Paris—creațiuni ale casei Bon Marché, Catastrofa balonului „Erbslöh" din Colonia, Suveranii Belgiei la Paris sînt primiți de președintele republicei franceze, cortegiul impunător e aclamat de mulțimea imensă, de pe Aveuue Champs Elysées și place de la Concorde. Regele și Regina asistă la sfințirea drapelelor coloniale și vizitează castelul din Versailles, etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 2 August

Reforma în justiție și magistratură

București. — „Adevărul" de astă-zi publică un interview foarte judicios și esențial acordat de amicul și fostul nostru director d. Lascar Antoniu; părerile emise de d. Lascar Antoniu deschid noui orizonturi de discuții cu privire la reforma legislației justiției și magistraturei noastre.

In primul rînd d. Lascar Antoniu se ocupă de necesitatea reînființărei Contenciosului administrativ:

— „Cea dintîi reformă, care formează un punct de onoare pentru toată suflarea din țară, este reînființarea **Contenciosului Administrativ**, desființat în mod așa de nejustificat și de brutal, de impusivul d. Toma Stelian. Desființarea lui a fost o operă de josnic politicianism iar nici de cum o chestie de constituționalism, a căutat să susțină, fără succes, logofătul dreptății. De altfel, faptul caracteristic, că această reformă a d-lui Al. A. Badareu, a fost aparată de însuși d. P. P. Carp, bătrînul și luminatul om politic, denotă și importanța ei socială și perfecta ei constituționalitate. Ea era o garanție superioară contra arbitrarului administrativ. Partidul conservator-democrat va trebui nu numai să o reînființeze, dar să-i lărgească atribuțiile, să-i mărească sfera de control și reprimarea abuzurilor administrative".

A doua operă importantă, pe care partidul conservator democrat va trebui să o aducă la îndeplinire,—zice d. Lascar Antoniu, — va fi înființarea *Consiliului legislativ*, care să fie compus din superioare personalități culturale divizate după specialități, consiliu care să fie recrutat din înalți magistrați de la Casație, din foști miniștri, din vechi și străluciți parlamentari, care să elaboreze după studii aprofundate, diferitele legi de adevarată utilitate socială. Acest consiliu legislativ ar fi cel mai indicat pentru modificarea și modernizarea tuturor codurilor noastre, începînd cu codul civil, penal, comercial și procedurile lor.

O altă reformă ce se impune este *imediata modificare a legei de organizare judecătorească*, căci d. Stelian a făcut din legea magistraturei, o lege scelerată, o lege de înjosire și ofensare a magistraturei. Punîndu-se sub paravanul așa numitului consiliu superior al magistraturei, d. Stelian a avansat magistrați nuli, rude și frați ai coriferilor liberali. Acest consiliu a dovedit că nu iese din voia ministrului; dovadă cazul președintalui Bălășescu, dovadă recomandările acestui consiliu pentru numirile de la casație.

D. Lascar Antoniu insistă apoi asupra dispozițiilor absurde și nepractice, ce le conține legile d-lui Stelian.

Astfel permanentizarea secțiilor Casației, judecătorul unic la tribunal, mărirea exagerată a competinței judecătorilor, judecătorii ambulanți și inspectorii judecătorești în felul și atribuțiile ce li s'au dat, sînt instituții judiciare care nu pot rămînea un moment și cari forțamente vor fi desființate.

O altă chestie de care se ocupă d. Lascar Antoniu, e aceia a salariilor. D-sa găsește că salariile magistraților sunt absolut nesuficiente. D-sa arată că dat fiind exigența socială a modului de a trăi al magistraților, 500 lei cît este leafa lunară a unui președinte de tribunal și 800 lei a unui consilier de Curte oameni cu familie și copii, aceste salarii sînt absolut insuficiente. Credem că partidul conservator-democrat se va interesa să remedieze și acest inconvenient.

Terminînd d. Lascar Antoniu arată că pe lîngă remediarea celorlalte rele,—partidul cons.-democrat va fi preocupat de **reforma tuturor codurilor noastre**. „In adevăr afară de procedura civilă așa de radical înnoită și modernizată în 1900 de maestrul Disescu, fostul ministru de justiție și modificarea unei părți din codul civil, datorită d-lui Al. A. Bădăreu, toate celelalte coduri își așteaptă modificarea și reforma lor. Chestia tutelei, a succesiunilor, a copiilor naturali și a căutărei paternităței din codul civil; chestia societăților și a falimentelor din codul comercial; chestia libertăței individuale, a liberărei condiționale, a reabilitărei condamnaților pe nedrept și a Curților cu jurați din codul și procedura penală, toate aceste modificări și reforme, nu vor putea să nu fie supuse celei mai largi și efective discuțiuni în sînul comisiunei noastre".

Un arendaș asasinat

Craiova.—O telegramă din stația Sălcuța, anunță că arendașul Vițu Mustagief, a fost asasinat.

El avusese o ceartă cu un om din serviciul seu, de la cîntărirea unor grîne. Acesta în urma certei a scos un pumnal și i-a aplicat lui Mustagief o lovitură, lăsîndu-l jos scăldat în sînge.

Starea lui este gravă.

Ciocnire

Charente.—In gara Sanjon a avut loc o ciocnire între trenul Special de călători, cu un tren de mărfuri; numeroase vagoane au fost sfărîmate. Se svonește că sunt vre-o 25 morți și numeroși răniți.

*

Bordeaux.—După povestirea unui călător venit din Sanjon, în momentul plecării sale de acolo se vorbea de moartea a 50 călători și 150 răniți. Trenul avea 1200 pasageri.

*

Sanjon.—In catastrofa care a avut loc aci, sunt 36 morți și mai bine de 50 de răniți.

Moartea lui Gh. Ioan

București.—Azi diminiață s'a stins din viață la locuința sa, d. Gh. Ioan, părintele d-lui Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat.

Defunctul era în etate de 83 ani.

Holera

București. — După știrile oficiale sosite la direcția generală a serviciului sanitar, holera a început să ia proporții și în Basarabia, de cîteva zile.

In Kișinău cazurile de holera se înmulțesc.

Eri au fost 3 cazuri mortale. Au mai fost cazuri mortale și în alte părți din Basarabia.

*

București. — D. V. Morțun, ministrul ad-interim de interne, a convocat pe ziariști, pentru azi după amiază, spre a'i pune în curent cu măsurile ce ls ia guvernul, contra holerii.

Asasinarea lui Sakolovici

Belgrad.—Știrea adverită că Macedo-Bulgari au asasinat pe voevodul sîrbo-bulgar Sacolovici, fost șef de bandă, în momentul înapoierii lui de la Prylep la Nebrogow, provoacă în toate cercurile de aci o mare supărare în contra bulgarilor.

Expoziția de la Bruxelles în flacări

Berlin.—De la nouă ceasuri seara, secțiunea belgiană a expoziției din Bruxelles este în flacări. Este de asemenea amenințată și secțiunea engleză.

*

Bruxelles.—După știri primite pînă la orele 2 dimineața, secțiunea engleză este cu desăvîrșire distrusă de incendiu. Secția franceză este cu totul inconjurată de flacări, iar secțiunea italiană și alte multe secții străine sunt amenințate. E cu neputință de precizat pănă acum întinderea pe care va avea-o incendiul.

Toată secțiunea belgiană, ce era instalată în fațadă principală a expoziției a fost prefăcută în cenușă: de asemenea a mai restaurantul francez, pavilionul orașului Paris și toată aripa stângă din Avenue des notions.

Secția franceză e distrusă pănă la statua republicană.

Au fost salvate mai multe obiecte din secția de mode.

Svonul că ar fi murit două persoane—dar se confirmă că sunt 20—30 răniți, dintre care 2 foarte greu.

Incendiul a luat naștere de la biroul poștei.

*

Bruxelles.—Dezastrul cauzat de marele, incendiu e forte mare.

Se desminte știrea că ar fi și morți. Sunt însă foarte mulți răniți.

Dezolarea este mare. Mulțimea plânge pe strade.

Demisiunea unor deputați liberali

Huși.—In urma siluirei ce administrația face asupra cetățenilor și în urma atitudinei ce a luat prefectul, parlamentarii liberali: Leonida Costantin, senator și membru în comitetul central executiv, Irimia Gheorgiu, Alexandru Rășcanu și Ioan Dobreanu a telegrafiat ministrului că se demit din mandatele lor de reprezentanți ai Fălciului, pentru că nu pot îngădui nelegiuirile ce se fac cu alegerile județane.

Jalnicii: Anna Goldenberg, Elise Bogen, Inginer Heinrich Goldenberg, Doctor Leopold Goldenberg copii; Isidor Goldenberg, Moritz Bogen gineri; Charlotte Goldenberg, Beno Bogen, nepoți; Eduard Bauberger, David Bauberger frați; Familiile: Flitman, Gaster, Bauberger, Reissman, Daniel, au durerea a anunța decesul prea iubitei lor

Sophie Goldenberg

născută Bauberger

decedată după o lungă suferință, în vrîstă de 53 ani, în ziua de 1 August 1910.

Inmormîntarea are loc în ziua de 2 August orele 2 p. m.

în Tg. Frumos

In locul ori cărei alte inștiințare.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu „	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 37

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteriu —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Teuciu**

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE RETAIL 0f30

Baym^d **GARIEL,** 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

FONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2er, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subjetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital cu franci 577,594,097 42|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER. Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

3 şi 4 August 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1078 Mercuri 4 August 1910

Reforme în Justiție

— Interviewul d-lui Lascar Antoniu —

Judiciosul și substanțialul interview acordat ziarului „Adevărul", de distinsul nostru amic dl. Lascar Antoniu,—interview, pe care l'am reprodus eri în coloanele ziarului nostru,—deschide noi orizonturi de discuție cu privire la reforma legislaturei, justiției și magistraturei noastre. Pe lîngă critica aceasta, pe care amicul nostru o face în mod așa de documentat întregei opere legislative a ministrului Toma Stelian, pe care o prezintă ca fiind pornită din josnice calcule politice și făcută mai mult în scopul înmulțirei locurilor în magistratură și a plasărei și a inamovibilizării partizanilor politici, rude cu ministrul sau cu diferiți corifei liberali, dl. Lascar Antoniu preconizează o serie de reforme, menite de a mări și înalța prestigiul și încrederea în justiția și magistratura țării.

Dl. Lascar Antoniu nu se mulțumește numai cu critica reformelor pătimașe și interesate politicește ale d-lui Stelian, d-sa dă și soluțiunile necesare pentru remediarea răului. Și aceasta este partea frumoasă și altruistă a interviewului său. D-sa nu distruge numai, ci și crează.

De la început dl. Lascar Antoniu, care ca deputat în trecuta Cameră conservatoare, a fost unul din parlamentarii cei mai entuziești ai discuției contenciosului Administrativ, declară categoric, că reînființarea acestei garanții constituționale, în contra arbitrarului administrativ, *este o chestiune de onoare pentru întreaga suflare conservatoare.* Amicul nostru a făcut prin aceasta aluzie la importantul eveniment politic, care a făcut să înceteze toate animozitățile dintre cele două partide conservatoare, cu ocazia combaterei legei d-lui Stelian, care desființa contenciosul. In adevăr, ne aducem cu plăcere aminte, cum aproape toți fruntașii carpiști, în frunte cu dl. P. P. Carp la Cameră și Th. Rosetti la Senat, au combătut cu energie nefasta lege a d-lui Stelian, demonstrînd nu numai perfecta constituționalitate a Contenciosului administrativ, dar dînd în același timp satisfacția cea mai strălucitoare distinsului nostru fruntaș A. A. Badareu, pe care-l combătuse atît de nedrept în vremuri, pe tema chiar a acestei legi a contenciosului.

Dar dl. Lascar Antoniu nu se mulțumește numai a declara că este o datorie de onoare pentru conservatori de a reînființa contenciosul. D-sa mai precizează că legea va fi complectată, lărgindu-i-se sfera de control și represiune a actelor arbitrare administrative. La nevoe, spune dl. Lascar Antoniu, se va înființa o nouă secțiune la Inalta curte de Casație, pentru a se da o ființare și mai concretă și mai specială, acestei garanții a drepturilor cetățenești.

Alt punct important din interviewul d-lui Lascar Antoniu este necesitatea înființărei unui consiliu Legislativ, compus din personalitățile cele mai strălucite ca cultură juridică și socială, consiliu care să aibă ca sarcină, unificarea și coordonarea întregei noastre legislațiuni și elaborarea, după studii aprofundate, a noilor proecte de legi ce vin în desbaterea parlamentului.

Desvoltarea acestei nespus de interesante chestiuni este făcută în mod magistral de distinsul nostru amic.

O parte capitală, ca interes de actualitate, din interviewul d-lui Lascar Antoniu, este critica legei de organizare a magistraturei a d-lui Toma Stelian și mai ales ridiculizarea rolului de paravan ministerial a așa numitului Consiliu superior al magistraturei.

D. Antoniu bazîndu-se pe recomandările și numirile în magistratură, făcute de acest consiliu, cît și pe judecata pătimașă precum și strigător de nedreaptă ce au făcut'o în chestia președintelui Bălășescu, declară categoric că acest consiliu al magistraturei și-a pronunțat singur propria sa condamnare, că deci desființarea lui se impune. D. Lascar Antoniu afirmă faptul grav, că în recomandările și numirile făcute de acest Consiliu nu s'a condus de un criteriu înalt de selecționare a magistraturei, el recomandând după indicațiile ministrului, a cărui anexă este, nu pe magistrații de valoare și caracter, ci pe aceia adesea nuli, dar care erau protejați de ministrul Stelian. Și d. Lascar Antoniu cerînd desființarea acestei superfectațiuni, dă și soluția necesară, modul nou de recrutare a magistraturei, liste de prezentare alcătuite de magistrații superiori și concursul care să se estindă pînă la consilierii de curte.

D. Lascar Antoniu mai atinge și chestia insuficienței actualelor salarii ale magistraților care, dat fiind starea și exigențele lor sociale, este absolut mic și nesatisfăcător. D-sa argumentînd pe chestia scumpirei și a eftenirei banului, conchide la necesitatea urgentă a mărirei acestor salarii.

In fine d. Lascar Antoniu atinge delicata și importanta chestiune a reformei și modificărei tuturor codurilor noastre, rolul mare al acestei modificări fiind acela al consiliului legislativ, a cărui înființare, spune d-sa este, atît de imperios cerută.

Aceste sunt, în liniamente gene rale, principalele puncte desbătute de amicul nostru în judiciosul și substanțialul său interview.

Dat fiind compentențaă cunoscută a d-lui Lascar Antoniu, în chestiuni atingătoare de organizarea justiției și a magistraturei noastre, aprecierile și soluțiunile sale capătă o importanță cu atît mai mare. Căci n'a fost chestiune, în legătură cu legislația noastră judecătorească, în care d-l Lascar Antoniu, să nu-și fi spus cuvîntul în coloanele ziarelor partidului nostru.

De aceia am ținut să arăt importanța deosebită a interviewului său.

Dr. Mihail și Iașii

D dr. Mihail a fost în Iași să ia primele măsuri în vederea holerii, ce bate la ușă. In formă d-sa a găsit multă bună voință; de fapt însă s'a izbit de indolența și a Epitropiei și a Primăriei, care lasă să zacă orașul în cea mai mare murdărie posibilă.

Indată ce s'a auzit că direcția serviciului sanitar superior a dispus redeschiderea spitalului, Epitropul C. Pennescu prin scrisoarea publică a desmințit faptul și a afirmat că nu deschide și nici va deschide spitalul de gustul cuiva.

Scrisoarea d-lui Pennescu a indignat cu drept cuvînt opinia publică Iașană; era un moment vorba ca cetățenii de la sine să se întrunească și să protesteze contra cinismului d lui Pennescu.

Astă zi vedem ce măsură a luat d. dr. Mihail pe hîrtie. La Nicolina, în capătul de sus al tîrgușorului, s'a închiriat o casă de la d. Costin pentru izolarea holericilor din partea aceia de loc.

La spitalul central s'a dispus deschiderea a 2 secțiuni, în care se vor muta bolnavii de la Pașcanu, unde se vor izola holericii. Aici Epitropia se arată greoae, întâiu zice că va face reparații și instalare de apă și calorifere centrale, ceia ce nu va fi, și măsura impusă de direcția sanitară nu se va îndeplini.

La spitalele isdraelite s'a dispus iarăși ca în caz de ivirea holerii să se transforme sălile de infirmerie în săli de holerici.

Noi cerem, și aceasta o cere orașul întreg, să se facă pază bună la Prut, mai bine păgubași de îndărătnicia lui Pennescu și de chiriile de la Nicolina, numai holera să nu apară în Iași, căci nu boala ca boală—cîte-va cazuri—dar teama și deprimarea ce se face în populație, stagnarea afacerilor, toate acestea strică mai mult de cît toate celea.

Pentru această pază nu e de ajuns posturile de grăniceri, oameni venali și fără scrupul în călcarea ordinelor. Cine nu trăește pe marginea Prutului, nu știe de ce sînt capabili grănicerii noștri și la cîte matrapazlîcuri nu se pretează dînșii.

Tocmai pentru evitarea acestor mari inconveniente, serviciul sanitar a luat alte măsuri.

S'a împărțit linia Prutului în 2 zone; Zona 1 va cuprinde 3 județe de la Nord Dorohoi, Botoșani, Iași, Zona a 2-a va cuprinde iarăși 3 județe; Fălciu, Tutova și Covurluiul. In fie care din aceste zone va sta în permanență cîte un inspector administrativ și un inspector sanitar.

Credem că ei nu vor sta numai în Iași sau Bîrlad, ci vor bine voi a se deplasa zilnic pe linia frontierii spre a-și împlini în mod efectiv însărcinarea.

Paza bună trece primejdia rea și cîștigul ce s'a făcut pînă acum în stîrpirea bolilor contagioase este oprirea comerțului între oameni de la locurile contaminate, căci paza de la frontieră face mai mult ca zece etuve și sute de pavilioane de izolare.

SĂ FIE PE PACE

L'*Indépendance Roumaine* poartă mare grijă partidului nostru, dorind întoarcerea grabnică a șefului, ca să taie cu o zi mai înainte începuturile de dihonie provocate în presa partidului pe tema discursului d lui A. Badareu de la Huși.

D. Badareu a discutat în principiu ideia colaborării, deduță din observarea procentului moral ce *ideia* conservatoare are în țară, față cu *partidul* liberal.

Ideia conservatoare are în țară 3 | 4 din asentimentul cetățenilor și cu toate acestea fiind reprezentată prin 2 organizări de partid, întîmpină greutate de fapt că ea să guverneze.

Se uită că d. Bădăreu a dat și formula acelei colaborări; ideia pusă singură fără formula dată, sigur că poate rîdica proteste din partea unora, deprinși a pune în cenzori mai mult persoanele de cît ideile.

L'*Indépendance* vede piedeci mari în o apropire eventuală a celor 2 organizări conservatoare în chestie de programe: legea electorală și legea rurală.

O reformă electorală presupune o constituantă și aceia fiind chestie complicată nu comportă o piedică momentană, constituanta fiind de drept un derivativ al puterei Regale.

Cît despre chestia rurală, ea este prea ardentă, prea tare bate la ușă și apoi liberalii prea deochiată au făcut'o, ca tot ce e conservator să nu se grăbească a găsi formule de conservare a *țării*, nu numai a unei *anumite clase*. Intărirea neamului este cea mai *conservatoare* idee, nu utilitaristă ca acea a privilegiilor unei clase. Și tocmai la noi clasa diriguitoare a dat dovadă de foarte multă abnegațiune.

La acel înalt sentiment a făcut apel d. Badareu în marele său discurs și tocmai asupra acestui lucru eventral presa plătită tace și ocolește.

Șeful se întoarce îndurerat; Partidul conservator-democrat e prea încrezător în șeful său, și prea mult știe să-l stimeze pentru a-i lăsa timpul să fie om, să fie *fiu*, acum la mormîntul părintelui său.

Discuțiile de principii avem unde le discuta; este marele comitet executiv central, pe care șeful l'a consultat și-l consultă la toate chestiile de principii și exemplul l'am avut în frumoasa întrunire de la 7 Iunie a. c.

Deci fie pe pace, gazeta dinastiei!

Iașii — orașul statuelor

De eri s'a început dărîmarea dugheniilor Roseti-Solescu, pe locul cărora se va așeza statuea lui Cuza Vodă. In vederea acestor lucrări se fac mai multe modificări în aliniarea străzii Golia spre piața Unirea. S'a dat trotuarul din dreptul administrației financiare cu 4 metri în dărăt, și pentru acest trotuar primăria a plătit 14000 lei, a cîte 40 lei metrul patrat.

Pe linia aceasta se vor clădi, din primăvară magazii, de casa Braunștein, care va îmbogăți partea aceasta a orașului cu 12 magazii nouă, clădire nouă și sistematică. Cu aceste alinieri vederea se deschide spre piața Unirea și vechiul arc al Academiei și călătorul ce vine dinspre gară și se rîdică la deal va avea în față statuea marelui Voevod Cuza.

A fost mare vîlvă în opinia publică eșană asupra locului, unde trebue așezată statuea lui Cuza; comitetul de inițiativă, presa, studențimea Universitară și orășenii toți au cerut și cer ca statuea să fie așezată în mijlocul pieții Unirei. Pentru moment statuea va fi așezată pe colțul rămas liber cu dărîmarea dugheniior Roseti-Solescu

...Se luce pentru vecie un colț comercial, ocupat de clădiri proaste, joase, mediocre și cari dovedeau de ce a fost Iașii vechi Odată statuea așezată acest colț va deveni istoric, căci statuea marelui Voevod va fi pururi un prilej de pelerinaj a tot ce e suflare romînească de pretutindeni. Și dacă va fi ceva de atras la Iași va fi tocmai această măreață statue.

Ea va vorbi vremurilor viitoare de figura marelui Cuza; pildă vie că la legi nouă, providența ne-a dat și un om nou, care a închegat pe vecie epoca sa. A nii se vor scurge și măreț pluti-va printre veacuri figura marelui Cuza, iar Iașii ca leagănul Unirei va deveni *de visu* metropola Românismului.

Și acum cînd peste 2 luni vom avea serbări jubilare pentru 50 ani de la înființarea Universității Ieșane, și cînd se vor inaugure 2 statui: a lui Cuza Vodă, și a lui Mihalache Cogălniceanu în fața Universității, e locul de a pomeni că din ce în ce Iașii se împodobesc cu statui de oameni literați, artiști și scriitori, căci în Iași avem pe Asachi, în Iași avem pe V. Alexandri, în Iași avem pe Miron Costin, în Iași avem statuea lui Ștefan cel Mare, în Iași avem capul lui Grigore Ghica Vodă, în Iași vom avea pe Cogălniceanu, în Iași vom avea pe *Cuza Vodă*.

Toate aceste statui vorbesc minunat de bine tineretului de gloriile străbune și arată că dacă pe calea seriilor politice viața Iașilor s'a închis, pe gloria literelor Iașii ocupă locul întâiu. Artele și științele mai bine se cultivă în centre tihnite ca Iașii și tocmai proslăvirea artiștilor gîndirei la Iași, consacră orașul nostru în ochii Romînismului ca focar de lumină și patriotism. Iar dacă pentru moment acest focar de lumină circulă așa de îngust între Molna și Prut, D-zeul părinților noștri, care ne-a apărat neamul prin atîta răstriște a vremurilor trecute, va ști să rezerve neamului nostru și alte destine ca hotarul politic să se poarte pe unde e hotarul limbei și sufletului romînesc.

Iar figura marelui Voevod Cuza să fie pildă de realțare a neamului în oropsitul ungher al Moldovei.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Din carnetul unui pacient

— De cine sunt mai puțin géloase femeile noastre aice?

— De ecoseze!

*

A sosit *Arbore*, de la Iași.

— Cu atîtea tăieturi cîte s'au făcut în pădure și unul singur e bine venit.

*

— E grea ocupația de epitrop?

— Cred și eu; să tai lemne mereu!

*

Dintre doamne, care se urcă mai des în munți?

— Cele mai *ușoare*, se 'nțelege!

*

Hotel *Puf* e mai vechiu de cît *Racoviță*. Incă pe cînd acesta era în construcție se zicea că primul Epitrop de atunci are... Pufușor pe botișor.

*

Ar fi mai plăcut aci de făcut *cură*, dacă mai puțini ar face... *gură*.

*

Alimentele sunt învechite. Doar *peștii* se re'mprospătează.

*

Un gazetar a veni aici și *n'a* căpătat ape pe gratis. Cu toate aceste a avut în ziarul său... eșiri violente.

*

Unele inspirații poetice asupra Slănicului ar putea fi semnate de poetul Eugen Revent.

*

O doamnă vecină a venit aci ca să slăbească; toată ziua nu-l... slăbește pe barbatu-seu cu plimbările.

*

Mult lux pretutindeni. Mai multe oglinzi ca la băile... Oglinzi.

*

Se știu și se spun aci multe intimități. Nu cumva nici scrisorile la poștă nu rămîn... închise?

*

Culmea Slănicului electoral: să se împartă locuri gratuite la Slănic și să... iasă candidatul.

*

Mulți vin aci pentru *aer*; unii numai ca să-și dee... *aiere*.

*

Intrăm la hidroterapie nervoși, iritabili ieșim calmi, flegmatici, ca englejii: influența *ecosezelor*.

*

Toate izvoarele sunt de folos și au denumiri măgulitoare. Numai izvorului „numărul cinci" iromia populară i-a zis „miraculosul". Să se fi îmbogățit cîte cine va aici?

*

Un dentist în Slănic? Lumea nu s'a plîns că n'are *cu ce* mînca, dar n'are *ce* mînca.

*

Se flirtează aci? Ce prostie! Prea mulți au noroc la... cărți, ca să aibă noroc în dragoste.

*

Subbibleotecarul din Iași e aci. Da tot Pekea e cel cu... *cărțile*.

*

De frica holerei n'am scăpat nici aici: suntem vecini de hotel cu un consul... rus.

*

Știți ce urăsc vecinii unguri din tot Slănicul-Moldovei?

— *Baia*!

*

Cu cît a venit mai des la Slănic, cu atît d. N. Gane a iubit mai mult opera lui Dante, autorul... „Purgatoriului".

*

Teatrul s'a închis; actorii 'au plecat; pe scenă însă *joacă*... cinematograful d-lui Braun.

Rodion

DUCOMMUN AUBERT

Femeia și Ateismul

Ateismul este concluziunea logică, inevitabilă a raționalismului pur sau a Liberei Cugetări, pentru ori care spirit matematic și înțelegem prin „spirit matematic" acea stare intelectuală care îngăduie să judecăm fără idei preconcepute, fără a ne preocupa de situația ce va interveni apoi — fie ea de mii și mii de ori desplăcută sau nețărmurit de dureroasă.

Ateismul este împărtășirea copilăriei naturale, ne înșelată prin obligațiunile autorității, care-i impun anumite credinți; este darul creerelor destul de sănătoase, ca să nu se lase stăpînite de către sentimente sau cuprinse de frica de necunoscut.

Pentru copilul crescut în libertatea filosofică, Dumnezeu nu se află nicăirea; pentru omul adult, care a adîncit cu judecata-i, fără nici un scop altul, imensitatea firei, pentru acela Dumnezeu nu-i necesar.

Multe minți neputîndu-se nici odată deschide ideei eternității forțelor și a materiei, rămîn întreaga lor existență asemeni creerului unui copil dintre 2 și 5 ani, care are nevoie în totdeeuna de un răspuns la neîntrerupta lui întrebare: dar de ce?; fie că acel răspuns e adevarat sau fals. Acestor creere le trebuește un început, o cauză primă: Dumnezeu,—și o țintă ultimă: „Dumnezeu".

Aceștia nu pot mai mult, ce voiți, ne fiind constituiți pentru a putea înțelege totul; dar fie-ne ertat să nu ne lăsăm stăpîniți de un organism care dovedește în chip normal mai multă slăbiciune.

Toate popoarele salbatice au ideea de Dumnezeu — ba chiar — ideea mai multor Dumnezei. Foarte bine. Ce dovedește aceasta?

Trebuie să ne luăm noi exemplul cugetării de la aceste popoare? Să împrumutăm obiceiurile lor bestiale? Să ne lăsăm barbarizați de dînsele în loc să căutăm noi să le civilizăm? Pentru ce-am pastra dar ideea „Dumnezeirilor" fie chiar purificînd-o și reducînd-o la unul singur, monoteismul? Astfel să ne întoarcem dar și fisiologiceește la natura brută, la viața vegetativă și animalică.

Dacă ateismul e încă puțin răspîndit printre barbați, aceasta e din pricină că cea mai mare parte dintrînșii sînt lipsiți de o cultură intelectuală suficientă, pentru ca să ajungă prin ea, nesiliți la această filosofie; căci dacă ar fi să impunem ateismul, nu am face alt ceva mai de seamă de cît dacă am impune teismul.

Cu atît mai mult, dacă ateismul este încă și mai puțin răspîndit printre sexul frumos, faptul se datorește unei culturi intelectuale generale cu mult mai slabă la femei.

E de crezut ca femeea să nu se poată rîdica până la stăpînirea perfectă prin judecata ei? N'o credem. Dar ea are și mai multe greutăți de învins, de oare ce cultura sa intelectuală i se dă de obiceiu, de către alte femei, ce au o cultură paralelă și mai inferioară, la rîndul lor.

Uitați-vă la toate programele școlilor de fete și băeți, din cursurile primare și gimnazii din Franța. Uitați-vă cît se cere unui barbat, pentru simpla patalama de institutor și cît se cere domnișoarelor institutoare și veți găsi în totdeauna deosebiri mari la matematici și șt. naturale.

Dați elevelor un profesor bărbat măcar, veți vedea că creerul lor e cel puțin tot atît de apt de a pricepe și judeca bine cum e și al băeților.

Pe cîtă vreme nu se vor face astfel de experiențe, tot ceea ce se va palavragi despre femei, despre sensibilitatea lor, despre nevoia lor de iubire, pe care trebuie s'o răsfrîngă și asupra făpturilor Dumnezeeești, cele omenești ne fiindu-le de ajuns, tot ceea ce se va zice nu va fi decît palavre.

Și să nu mi se spuie că n'are a face

dacă e cineva ateu sau zeist; voi răspunde că aceasta însamnă mult, pe cîtă vreme vieața complectă a individului este schimbată, că faptele sale, existența sa, ținta pe care și-o propune în viață sunt absolut contrarii, de îndată ce el s'a pătruns de ideia că, cea dintăi filosofie e adevărată, iar cea de a doua falșă.

Și voi dovedi-o tot așa de bine pentru viața lui morală ca și pentru cea intelectuală și socială.

Deci, dacă ateismul sau teismul pot transforma până la atîta pe individ, de ce n'ar transforma și societatea?

Teismul a domnit destul. Ce ne-a dat el? Societatea de azi. Unii o găsesc minunată. Fiecare cu gustul lui. Să admitem că ar fi așa; este ea bună, dulce, ușor de trăit în ea? Vă las grija de a vă răspunde singuri.

Dar cînd citesc sau ascult conferințile ținute de cei întăi pioneri ai Liberei cugetări, care revendică pentru femei dreptul de a păstra în creerul lor, cu toată libera lor cugetare, *„speranța în nemurirea sufletului*, în visul unui dincolo de mormînt, pentru himeră, pentru necunoscut, pentru dumnezeesc, îmi vine să-i strig că mă strînge de gît și asta-mi face aceeași impresie ca și cînd ar sfătui pe oameni să se otrăvească cu injecții de morfină sau fumînd pipe cu opium, care de asemeni, leagănă și adorm judecata, ca să dee drumul imaginației să vagabondeze neînfrînată până în clipa în care va ajunge pradă nebuniei.

Zénon

Scumpirea traiului

Am văzut în schițare generală, cauzele în totalitatea lor, ce contribue la scumpirea traiului. Acum să cercetăm și oare cari chestiuni de detaliu.

Cu cîțiva ani în urmă laptele de oi, cașul, brînza și urda de oi, constiuiau una din mîncările cele mai obicinuite ale omului nevoeș. Astă-zi a ajuns și ele o mîncare de lucs. Lucrul e foarte natural de oarece un chilo de caș se vinde cu 1 leu 60 bani, ba une ori chiar mai scump; apoi urda, și brînza fiecare știe cît de scuap o plătim.

Cu cîți-va ani in urmă pentru 40 de bani, aveai un chilo de brînză, caș ori urdă, azi se plătește de *4* și 5 ori mai scump de aceia și omului nevoeș nu prea îi dă mîna să aibă în fie care zi un atare nutriment bun și hrănitor.

Mămăliga, principalul element de hrană a țăranului și a nevoiașului, încă s'a scumpit într'un mod de necrerut. Auzi? Un chilo de făină de popușoi costa uneori 20 bani, ba, chiar mai scump.

Mi-aduc aminte în copilăria mea că în toată dimineața și în toată seara să aducea prin mahalale de vînzare lapte cu oca, în sacale și se cumpara pe un preț foarte mic, dacă nu mă înșel 8 sau 10 parale oca.

Omul nevoiaș făcea o mămăligă mare, ferbea laptele și își hrănea copii și familia cu îndestulare, și cu o hrană plăcută și substanțială, Astă-zi, scumpindu-se laptele de oae, omul nevoeș își hrănește familia cu borș din putină fert cu o mînă de verdeață ca vai de ea! vedeți? ce hrană e asta și cum e să se hrănească omul pentru a se întări și a putea munci să facă față nevoilor zilnice.

De cîți va ani carnea de miel s'a scumpit într'un mod simțitor. Cine și-a mai închipuit vre'o dată că vom plăti 1 leu chilo de carne de miel, cum am plătit anul acesta.

Dar carnea de vacă cînd e 85 bani chilo atunci ie eftină cel puțin de pe piața noastră vorbim.

Acum să încercăm cauzele ce au făcut ca aceste prime elemente de trai să se scumpească în așa mod și să facă viața așa de scumpă.

Sunt unii oameni, cari nu gîndesc de cît cum ar face să stoarcă cîștiguri și dacă dînși au și capitaluri, atunci chiar devin periculoși pentru unele ramuri ale societății.

Cămătarii în primul loc înlesnesc pentru moment nevoia omului, după care, apoi tu trebue să joci după cum îți cîntă.

Tot astfel pe cale economică, cartelarea urcă prețul și vinde după cum voesc carteliștii.

Cînd pentru iarnă ai nevoe de o putină cu brînză, nu te adresezi ca altă dată la proprietarul oilor, ci la d-l *Iți Oerul*, sau *Strul Erinberg*, de unde o capeți bine înțeles pe un preț foarte urcat, nici nu poți găsi, într'un loc mai eftin ca în altul.

Iată cum o hrană ce se găsea pe masa nevoiașului, azi nu mai are cu ce să-și o procure din cauza scumpetiei la care s'a rîdicat.

Laptele acru odinioară avea mare căutare; cum se începea primavara sute de oameni furnicau în dreapta și în stînga, te amețiau cu strigătul lor care de care mai tare și mai intonat.

Astă-zi nu sunt în tot orașul de cît 4—5 vînzători de lapte cu găleata. Iată pentru ce:

Urcîndu-se prețul laptelui s'au scumpit și toate derivatele lui, deci și laptele acru, pînă ce a ajuns la 5 bani lingura. Mai de mult pentru aceiaș sumă luai de 10—15 ori o cantitate mai mare, căci se vinde 2—3 polonîce de 5 bani.

Laptele acru era o hrană pe cît de plăcută pe atît și de hrănitoare. La noi în Moldova cu deosebire se făcea un lapte acru cu mult mai bun ca în Muntenia.

La noi îl punea la prins cu chiag de oae, pe cînd în Muntenia punea cu acid citric. Se înțelege că laptele acru la noi era de o bunătate superioară, de multe ori întrecea smîntîna.

Carnea de miel, dacă s'a scumpit, tot cartelarea unor speculanți e cauza. Toți meii sunt cumpărați de carteleşti încă înainte de a se naște.

Proprietarii de oi se bucură că primesc banii la timpul cînd se începe munca, cînd au nevoe de bani, apoi unde mai pui și faptul că se oferă preț foarte bun, în detrimentul cui credeți? tot al nevoiașului, căci el o plătește mai scump, el plătește gloaba, iar carteliștii fac averi, căci îți vind carnea de miel cu cît voesc ei.

Tot o așa speculă se face și cu vitele mari, cauză pentru care cumpărăm carnea de vacă une ori cu un leu kilo. Dar apoi cu carnea de porc? ouăle? fructele, etc.

Nu mai vorbim despre celelalte elemente ale hranei, căci de obicei cam tot astfel se face.

Pentru ce carnea de: vacă, de miel, de porc etc., se vinde mai eftin în alte orașe, iar în altele mai scump. Să nu credeți că e alta cauza de cît aceea că prin alocure cartelații se mulțumesc cu ceva mai puțin.

Cartelații sunt lacomi ca și camatarii, pîndesc cînd omul are nevoe, spre a-i cumpara fructul muncei sale și apoi la timp a-l vinde cu prețuri întreite, împătrite. Dînșii își fac în liniște afacerile, fără a-i supăra nimeni, de oarece nu e o lege care să pue capăt răului.

Inchipuiți-vă mii de oameni, nu fac nici o treabă, nu muncesc de loc, ci stau la pîndă și cîștigă, mult,—fără a munci.

C. Tincu.

Litere-Științe-Arte

D. Nicu Cananău, deputat, a încredințat spre copiare și studiu d-lui Gh. Ghibănescu, trei pachete mari de documente slavo-romîne, ce privesc moșia Șendrenii de pe apa Buhaiului în vechiul ținut al Hărlăului. Cel mai vechiu act e de la C. Moghilă Voevod, din 1611, prin care Domnul miluește pe boerul său V. Oraș, mare vornic de țară de sus, care a slujit și a apărat țara la nevoe, cu seliștea Șendriceni pe apa Buhaiului supt codri. Tot în acel act se spune că satul a fost pustiit și a stat locul pustiu de la Alexandru Vodă Lăpușneanu și că devenise domnesc, atîrnător de ocolul Dorohoi. Faptul acesta arată că satul a fost mai vechiu și că numele și-l trage de la vechi boeri, ca Șendrică Tolocico, care se pomeneau în veacul al XV-a.

In pachetul d-lui Cananău sînt peste 20 de acte slavonești din secol al XVII-a.

*

In Atena, patria lui Jean Moréas, o stradă însemnată va purta de acum înainte numele poetului dispărut. In Paris, leagărul inspirației sale de unde nu s'a mișcat, aproape tot restul vieții —se crede că în curînd își va avea strada care de asemenea îi va purta numele. La noi poeții mari au de așteptat mult până să li se dea această răsplată.

*

Al doilea congres al profesorilor de dans va avea loc la Londra în anul 1911. Cel dintăi, se știe că a fost la Berlin în 1908, iar al treilea probabil că se va ținea la Paris.

*

In Germania, în timpul din urmă, autorii sunt foarte porniți contra editorilor; cauza ar fi nesuficienta răsplată ce li se dă pentru operele lor. Vedem prin urmare că nu suntem unica țară care ne plîngem de acest lucru.

*

Reprezentațiile piesei Chantecler continuă cu mare succes la teatrul Porte Saint-Martin din Paris. In șease luni au adus o rețetă de aproape două milioane lei, iar acum cîteva zile a făcut numai într'o singură seară suma de aproape 60000 de lei. Chantecler în urma acestor victorii va continua să se reprezinte în tot cursul verei, zilnic, iar Duminicele în matineu.

*

Următoarele piese țin afișul cu mult brio, în prezent, la principalele teatre din Paris: *L'Amour veille* (comédie Française) *Le mariage de M-lle Beulemans* de F. Wicheler (Renaissance) *Le secret de Polichinelle* de P. Wolf (Vaudeville) *Miquette et sa mére* de R. de Flers și G. de Caillavet (Gymnase) *La dame de chez Maxim 's* de G. Feydeau (Bouffe-Parisiens) iar la Porte-Saint Martin, *Chantecler*.

*

Cunoscutul poet Jean Moréas—mort de curînd—a lăsat un fond pentru constituirea unui premiu literar. Scriitorii Henri de Réquier și Maurice Barrés sînt acei ce au fost desemnați de a pune în aplicare ultimele dorinți ale defunctului în această privință. Se crede că se va institui un juriu, pentru aceasta, compus din oameni de litere.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoștința amicilor noștri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum și a contestațiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămași înscriși pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noștri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-președinte tribunalului de Iași.

Facem cunoscut, că pentru orice informațiuni și lucrare în această materie, vor avea la dispoziție concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ D. Alex. A. Badareu a plecat aseară, cu trenul de 9 și 5, în Capitală.

❑ Comisiunea comunată de recensemînt general, pe periodul 1911—1916, din dispărțirea a IV-a, secția 5 și dispărțirea I-a, secția 3, din localitate, și-a prelungit cu încă 15 zile termenul pentru facerea recensemîntului, adică are a lucra pînă în ziua de 30 August c.

❑ D. Morțun ministru ad-interim de interne a dispus ca direcțiunea generală a serviciului sanitar să comunice imediat ziarelor cînd s'ar ivi vre-un caz de holeră în țară.

❑ Marția viitoare alte 15 familii evreești din localitate, vor lua drumul spre California.

❑ Pentru a se evita întîrzierile ce se aduc corespondențelor destinate pentru oficiile Bicaz, Prisacani și Tarcău, dacă ele sunt cartate la oficiul Piatra-Neamț, direcția poștelor a luat măsuri ca asemenea corespondențe să le dea diverselor ambulanțe, dacă nu vor motiva formarea de legături directe, pentru sus numitele oficii.

❑ Consiliul de resboi al corpului IV de armată, va fi convocat pentru zilele de 25, 26 și 27 August c., cînd va judeca mai multe procese.

❑ Aflăm că peste cîte-vă zile se va lua decizia definitivă în ceia ce privește locul unde vor avea loc manevrele regale anul acesta și ce corpuri de armată le va executa.

❑ Cei 80 de copii trimeși în colonie la Drăceni jupețul Suceava, se vor reîntoaree în localitate la 14 August.

❑ D. Ath. Chivu, membru la Inalta Curte de casație și justiție, a fost pus în retragere din oficiu, pentru limită de vîrstă.

❑ Mai multe primării ale comunelor urbane reședințe de județ, au întervenit la ministerul de răsboi ca să le pue la dispoziție soldați pentru a curăți gunoaele ce sunt depozitate în orașele respective.

❑ Și azi dimineață trenul de București a sosit cu o mică întîrziere.

❑ Medicul spitalului Podul-Iloae (Iași) a înaintat un raport direcțiunei generale a serviciului sanitar, prin care se constată, 5 cazuri de dalac dintre care două mortale, contractate de la carnea bolnavă, pe care un comerciant din localitate a pus-o în consumație. S'au luat aspre măsuri pentru pedepsirea vinovaților.

❑ D-l Petru Bouleanu, medicul veterinar al județului Tecuci, a încetat subit din viață.

❑ D. dr. Bușilă, inspector, sanitar, împreună cu un inspector general administrativ, va fi însărcinat cu supraveghirea măsurilor luate contra holerei, în județele: Iași, Botoșani și Dorohoi.

❑ De la 15 August, corul ceremonial al Mitropoliei, își va relua activitatea.

❑ Un prietin, proprietar de vie din Dragașani, ne scrie că recolta viilor din din acest an pe acolo este *puțină și proastă*.

Avis viticultorilor noștri.

❑ La 20 August se va ținea la prefectura de județ, concursul pentru ocuparea a două burse ale județului, pentru școala superioară de arte și meseri din localitate.

❑ **Cine** are necesitate de lemne deconstrucție, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iași str. Moțoc.

❑ **Administrația ziarului „Opinia" primește abonamente de viligiatură cu:**

2 lei PE LUNA în ori-ce parte a țărei, și

3 lei 50 PE LUNĂ în străinătate.

❑ **Din Roman.** — **Abia acum a mai început și la noi să se mai curățe străzile de cînd cu ordinile ministerului de interne pentru măsuri contra holerei, și aceasta, bine înțăles se face numai în centru, căci prin mahalale continuă să domnească cea mai mare infecție.**

Suntem în măsură să dăm un exemplu sprijinit pe fapte, de matrapazlăcurile școalei liberale:

Ionel Haralamb, fiind primar la Sagna, a fost condamnat la 1000 de lei pentru contravenție la legea cărciumilor și a fost reclamat la parchet pentru oare care afaceri ce le făcuse în calitate de casier al cooperativei din comuna sa.

Trebuia revocat de sigur un asemenea primar. Dar pentru că e „d'ai noștri" d l prefect Delimarcu nu l'a revocat, ci i a primit demisia lăsîndu-i putința d'a reveni ca primar.

Acum cîte-va zile, primarul actual din Sagna să vede demisionat fără să știe cum și ce fel, iar demisia sa e expediată la prefectură.

Dl. Delimarcu voește să realeagă la Sagna din nou primar pe Ionel Haralamb.

Iată un exemplu patent de matrapazlăcurile școalei liberale—care dovedește fără discuție că cinstea administrativă de care face atîta caz d-l Delimarcu este o simplă farsă pe care o constatăm fără a mai fi nevoe de alte comentarii.

❑ Ministrul de interne a comunicat prefecturei județului că, conform art. 80 din noul cod silvic, obiectele sechestrate care au servit la comiterea delictelor și s'au găsit asupra delicvenților trebue să fie confiscate și vîndute în folosul saracilor din comuna unde s'au dat în primire acele obiecte.

Cum însă în privința vînzării obiectelor nu este nici un control, pentru a se evita pe viitor janunțurile, să se ia dispoziții ca fie care comună să aibă un registru în care să se treacă acele obiecte, cu indicarea numelui și domiciliul delicventului, data vînzării și rezultatul obținut.

❑ D. Krupenski, prefectul județului, însoțit de medicul primar al județului, a fost eri în eomunele Bivolari, Hermeziu, Șipote, Sculeni și Vlădenî, unde a ținut conferință în fața sătenilor, dîndu le sfaturi cum să se ferească de epidemii și în special de holeră.

Astăzi d sa a plecat în comunele Copou și Galata.

❑ **Ziarele anunță că recolta viilor din România este compromisă și cu toate aceste emisarii comercianților de vinuri engrosiști, cutrieră județul Iași, inducînd în eroare pe puținii noștri producători.**

Credem ca acuma este datoria Camerei de Comerciu și societății Viticole *dacă există*, **să se pue în relațiuni cu toate podgoriile din țară, se afle exact adevarata situație și să lumineze pe viticolii din județul nostru ca să nu fie ademeniți de minciunile telalilor.**

Numai așa s'ar simți binefacerile societății Viticole și s'ar stabili oportunitatea ființei sale.

Așteptăm.

❑ **Pensiile civile și militare pe luna curentă, se vor plăti de la 18 August curent.**

❑ **Vineri 6 August, se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei de la Socola.**

❑ La Te-Deum-ul ce se va oficia poimîine la Catedrala Catolică, cu ocazia aniversărei zilei Imparatului Frantz Iosef, vor asista și ofițerii superiori și inferiori cari posedă decorații austriace.

❑ **Comitetul instituit pentru înființarea unei școale de corecție, se va întruni, în primile zile ale lunei Septembrie, la Universitate, pentrru a lua ultimile decisiuni cu privire la înființarea unei asemenea școli.**

După toate probabilitățile școala va funcționa la Mănăstirea Hlincea.

❑ Societatea corală „Lumina" din Cernăuți, a sosit azi la Galați, unde va da un concert.

Prin a doua jumătate a lunei August societatea va veni și la Iași.

❑ Prefectura județului Roman a intervenit la ministerul de interne spre a convoca consiliul general al județului, pentru a resolva mai mult lucrări urgente.

SPECTACOLE

— De astă-zi Marți se începe la cinematograful Gaumont, din grădina Cuza-Vodă, un nou program, din cele mai bogate și splendide în același timp.

Se cuprind în noul program, care începe în astă seară, multe bucăți înregistrate fidel după natură, poziții pitorești și interesante, privelişti adevărate minuni ale naturei.

Putem cita dintre acestea: „Valurile din St. Jean de Lux", admirabil redate; apoi „China modernă", înregistrare după natură. Mama Vitregă, este titlul unei frumoase drame, bine înregistrată de artiști de samă, mai sunt apoi: O nuntă veselă,— comedie, Degradatul, dramă, Surioara, dramă, O întîlnire într'o Sîmbătă seară,—comedie, Bucuria și dureria unui școlar, piesă teatrală etc.

In afară de acestea, mai sunt o serie de piese sportive, hazlii, drame etc.

In fie care Luni și Joui programul se schibă. Reprezentațiile cinematografului Gaumont au loc numai în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpușneanu.

DIVERSE

— Esperantiștii din Capitală și din Iași, precum și cei din întreaga țară, vor pleca Miercuri dimineață prin gara Filaret la Giurgiu, de unde vor trece la Rusciuk, iar de acolo vor merge la Sofia unde vor lua parte la congresul esperantiștilor bulgari.

— Joi 29 Iulie a. c., a avut loc, în saloanele vămei din Ungheni-Romîni, un frumos bal la care a lunt parte, multă lume.

Grație amabilității d-lui Boicescu, șeful vămei, Cerkez șeful gărei și Th. Stihi, balul a avut un desăvîrșit succes, petrecîndu-se admirabil pînă în zorii zilei. Din numeroasa asistență, am remarcat.

D-nele: A. Theodoreanu, Lefter, Motăș, Boicescu, Vasiliu, Stihi, Lohan, Teodorescu, Iliescu, Stroescu și Visinianu.

D-rele: Puiuțu Catana, Stela Șărbănescu, Elena Stroescu, Ec. Vesbianu, Elenuța Vasiliu, Ciudin, Alexandrescu, Dudu Lefter.

D-nii: Boicescu, Cercez, dr. Stihi, dr. Iliescu, Th Stihi, Doinaru, C. Motăș avocat, Ionel Bogdan, C. Faur, Bubi R. Tuffli, sub.-locotenent Eug. Drăgulănescu, Alex. N. Ștefănescu, Jean Popescu, Babencu, Lențu Lefter, C. Mihailescu etc.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Se aduce la cunoștința populației acestui oraș că prețul cu care se vinde peștele pe piețele publice și în Hală, este acle oficial al Statului afișat anume în localurile de vînzare.

Prețurile sunt aceleași pentru *întreaga populație.*

Comercianții cari se vor dovedi că au vîndut pește cu un preț mai mare de cît cel publicat, se vor da în judecată ca contravenienți; iar în caz de recidivă li se vor ridica autorizațiunea de a mai vinde pește.

Orice nemulțumiri din partea publicului consumator, se vor adresa biuroului nostru de Control înființat special în hală, cerînd a i se pune la dispoziție Registrul de reclamațiuni.

No. 16,120

31 Iulie 1910.

Prima Fabrica de Ape minerale din Iași

— Strada Ghica-Vodă No. 37, (Casele foaste Corjescu) —

Autorizată de Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar

Sub controlul și conducerea d-lor asociați D. Cădere chimist-expert și dr. I. Țaranu.

Recomandă Onor. Public produsele sale:

Dochia, Repedea, Baia și Stînca

Apa care servește la fabricare se iea din hidrantul Comunei, se sterilizează și filtrează, și nu se dă în consumațiune decît după ce s'a controlat cu deamănuntul de d-nii mai sus arătați de la începutul fabricărei pînă la eșirea ei din Fabrică.

Este singura fabrică din localitate, care posedă cel mai mare și mai sistematic aparat de distilare.

Compoziția chimică a apelor este acea arătată de cei mai celebri igienești așa că ele constituesc cele mai bune Ape de masă, înlesnind **digestia,** înlăturînd **constipația și acreala.**

Intrebuințarea judicioasă a acidului carbonic, le dă un **gust plăcut** și le face **răcoritoare.**

Comandele se pot face la Fabrică în fie-care zi.—Fabrica servește la domiciliu, procurînd ori ce cantitate.

Pentru prețuri se trimet prospecte la cerere.

Depozitul general se află la **Marele și renumitul Magasin de coloniale I. ERMACOV din Piața Unirei,** *unde apele se pot procura în detaliu și en gros.*

Ultime INFORMAȚII

❑ *Aflăm că d. C. Stere s'a hotărît să stea departe de luptele politice, avînd intenția să se demită din președenția clubului liberal din Iași.*

In adevăr, d-sa a trimes o scrisoare d-lui N. Gane, indicînd ca motiv sanatatea, care nu'i mai permite să conducă clubul de la Iași și rugînd în acelaș timp pe d. Gane să primească d-sa prezedența, ca fiind cel mai în bune relații și legături cu partizani.

D. Stere declară categoric că se demite din prezidențe clubului de la Iași, imediat ce se va reîntoarce în localitate.

❑ *Intr'un vagon de tramvai se tîrîia astăzi în dureri îngrozitoare un biet om cu piciorul drept rupt.*

El venise din afară, dintr'un orășel mic, ca să se interneze în spitalul local. N'a fost primit în spitalul Pașcanu, nici in spitalul israelit, nefiind locuri—așa că nenorocitul a trebuit să plece îndărăpt.

Spitalul israelit este peste plin. Acolo se primesc bolnavii romîni in mod absolut gratuit, deși articolul 65 din regulamentul Spiridoniei glăsuește despre bolnavii străini: „străinii, cînd vor fi admiși în spitale, vor plăti *1 leu 50 bani pe zi".*

Fără alt comentar.

❑ **D. V. G. Morțun, ministru ad-interim de interne, însoțit de d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a plecat aseară în inspecție în județele din Moldova.**

Azi dimineață d-sa a sosit la Pașcani. iar de acolo s'a dus la Leapezi, de aci va veni cu automobilul prin Tg.-Frumos, la Iași, la orele 6 p. m.

Prefectul județului d. Krupenschi, însoțit de d. dr. Roșculeț, medic primar al județului, au plecat după amiază, în inspecție la Ungheni.

❑ **D. dr. Mihail, inspector sanitar, a înaintat un raport direcției generale a serviciului sanitar asupra inspecțiilor ce le-a făcut săptămîna trecută în Iași și la Burdujeni.**

❑ **Noua mișcare în armată se va face pe ziua de 30 August, cu ocazia aniversărei luărei Griviței.**

Noua mișcare va cuprinde foarte puține avansări.

❑ La Tîrgoviștia s'a înființat, după cum se știe, o școală pentru învățarea artei țăsutului covoarelor.

Cererile de înscriere pentru admiterea în această școală se vor face de la 15 August la 1 Septembrie a. c.

Condițiunile de admitere a elevelor sunt următoarele : să aibă 4 cl. primare ; să fie romînce și să fie sănătoase.

La înscriere trebuie să prezinte actul de naștere ; actul de vaccină și certificatul de 4 clase primare.

Cursurile se vor începe la 10 Septembrie.

Elevele acestei școli sunt externe și bursiere ale județelor și comunelor.

Durata cursurilor este de 3 ani, în urma cărora, elevele ce vor fi obținut media de la 8 în sus, li se vor elibera diploma de maestre, iar celor cu media mai mică de 8 li se vor elibera certificate de lucrătoare.

❑ **Curtea de Apel secția II-a a admis eliberarea pe cauțiune de 2000 lei, a inculpatului Iţ̦ic Grinștein, pentru bancrută simplă și frauduloasă.**

❑ **In curînd se va instala la Mănăstirea Neamț, un atelier de tîmplărie și sculptură în lemn.**

❑ **Dărămarea caselor Solescu, din fața administrației finaciare, va dura zece zile.**

Se vor începe apoi, imediat, lucrările pentru amenajarea locului și pavare.

❑ **Actualminte n'au mai rămas în oraș de cît 30 de cazuri de febră aftoasă.**

❑ **La 1 Septembrie se va ținea în Capitală, un nou examen de aptitudine, pentru ofițerii de poliție.**

❑ D. Cottescu, directorul general al c. f. r., s'a reîntors în Capitală.

❑ Concursul de admitere la conservatorul de Muzică și Declamație, se va ține între 1 și 8 Septembrie, iar cursurile se vor începe la 10 Septembrie c.

❑ **Un biet nenorocit țaran din Bucovina, fusese adus eri la Iași, pentru a fi internat la spital avînd un picior rupt, în urma unui accident.**

Bietul om a fost dus la spitalul Pașcanu, cerînd milă și îndurare de a fi primit spre a i se da îngrijirile necesare.

Nenorocitul a fost avizat ca să aștepte pînă astă-zi că va fi primit. Astă-zi însă, a fost gonit invocîndu-i-se motivul că n'are loc unde să fie primit.

Iată în ce hal a ajuns Iașul.

❑ **Cei doui autori ai crimei din Golăești Constantin Visarion și Gh. Hațmațuchi care au omorît pe Gh. Onofreiu au fost aduși astă-zi la parchet.**

❑ **Alaltă-eri s'a început întocmirea recensemîntului copiilor care au vrîsta de școală în comunele rurale.**

❑ **D. comisar St. Tălăgeanu care a fost transferat de la Medjdia la Iași, va fi numit comisar al gărei.**

❑ La ultimele alergări de cai din Iunie a. c., a asistat aproape întreg Parisul ; ele au fost din cele mai animate curse din cepitala Franței, și în special a luat parte toată elita pariziană. Cinematograful Pathé Frères din grădina Bragadiru, în noul său program de astăseară Marți 3 August, ne redă absolut identic acele interesante curse în întreaga lor desfășurare. Noul program escepțional de interesant, cuprinde apoi o frumoasă inscenare după cunoscuta fabulă „Grierul și furnica" înterpretată sublim de d ra Dièterle în grierul și d ra Susanne Demay în rolul furnicei. Ramses, faraonul Egipetului și complotul sclavilor, o splendidă reconstituire din Istoria anticului Egipet. — Vocea sîngelui, scenă de moravuri ale pieilor-roșii din stepele Canadei, o splendidă desfășurare.—Doba cea mare, comedie. Sferile Lencuței comedie, — In beție la picioarele statuei, scene comico-coreografice executate de steaua baletului Marei Opere din Paris ete. etc.

Numărul nou al ziarului „Pathé-Journal" gazeta viitorului rulează în astă-seară cu următorul bogat sumar : Moda la Paris—creațiuni ale casei Bon Marché, Catastrofa balonului „Erbslöh" din Colonia, Suveranii Belgiei la Paris sînt primiți de președintele republicei franceze, cortegiul impunător e aclamat de mulțimea imensă, de pe Avenue Champs Elysées și place de la Concorde. Regele și Regina asistă la sfințirea drapelelor coloniale și vizitează castelul din Versailles, etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

❑ In satul Goroni, comuna Tomești, s'au constatat mai multe cazuri de febră-tifoidă.

❑ Primim la redacție un apel al societății viticole, precum și programul expoziției viticole ce va avea loc în Septembrie și pe care-l vom publica în numărul nostru de mîne.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 3 August

Incendiul de la Expoziția din Bruxelles

— Noui amănunte —

Bruxelles — La orele 3 dimineață, ultimile știri spuneau că incendiul s'a oprit în secțiunea italiană, care a fost puțin atinsă, dar totuși pagubele sunt considerabile Secțiunile daneză, rusă, norvegiană, austriacă, japoneză, americană, turcă și elvețiană sunt și ele atinse.

La ora 6 jum. dimineața, s'a constatat că secțiunile din galeria internațională, au puține stricăciuni; pompierii au stins focul între secțiunea italiană și palatul principal.

Secțiunile belgiane și engleză, pavilionul orașului Paris, palatul alimentației. o parte din secțiunile franceză și bruxeleză, precum și Kermesa, au fost distruse ; toate documentele juriului au fost nimicite.

Se crede că incendiul acesta să datorește unui scurt circuit.

*

Bruxelles.—După ziarele de dimineață incendiul a distrus secțiunile belgiană, engleză, precum și cartierul vechiului Bruxelles și 17 case din Avenue des Nations.

Galeria internaționala a mașinelor pare a fi salvată.

In ce privește cauza incendiului, nu se mai crede că se datorește unui scurt circuit, de oare ce lumina electrică a mai continuat chiar după ce incêdiul s'a ivit.

*

Bruxelles. — Secțiunile germană, olandeză, spaniolă, canadiană, braziliană, daneză, rusă, elvețiană, austro-ungară, turcă, persiană, Japoneză, chineză, americană sunt nevătămate, precum și sala mare a mașinelor ; arhivele secții unei engleze au fost salvate și e absolut inexact că o parte din Avenue des Nations să fie ars complect.

Pavilionul orașului Paris e complect distrus și pavilionul francez în mare parte disirus; secțiunea alimentelor și ea e distrusă cu desăvîrșire, secțiunea mașinelor expoziției franceze a suferit mari stricăciuni, dar mașinele nu au fost atinse, secțiunea italiană n'a fost atinsă de foc, dar a fost vătămată de apă.

*

Bruxelles—Direcțiunea expoziției a comunicat că din ordinul autorităților judiciare, expoziția se va închide la ora 6 seara ; trupele și jandarmii păzesc intrările.

Azi după amiază 93.000 persoane au vizitat expoziția.

*

Bruxelles.—Pagubele cauzate de incendiu, sunt imense. Suveranii tuturor statelor au trimes condoleanțe. Toate serbările au fost contramandate.

O MARE CATASTROFĂ

Washington.—Incendiul din pădurea din Idaho se întinde mereu.

O localitate care cuprindea 200 case, e înconjurată de flăcări, un tren de ajutor cu 35 oameni ar fi dispărut ; un mare număr de femei și copii ar fi înconjurați de flăcări la Squaverek.

Sosirea d-lui Take Ionescu

București.—In urma dureroasei vești despre moartea tatălui său ce a primit'o la Aix-les-Bains, d. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat. s'a reîntors în țară.

D sa, însoțit de d. profesor dr. Toma Ionescu, au sosit cu trenul de 11 și 50. Pe peronul gării de nord se aflau foarte mulți fruntași politici, între care d-nii : Al. A. Bădăreu, N. Fleva, N. Xenopol, I. Brătesuu, etc., care au venit întru întimpinarea șefului.

D. Take Ionescu s'a urcat în trăsură cu d. dr. Toma Ionescu, ducîndu-se direct la locuința defunctului lor tată.

Inmormîntarea regretatului Gh. Ioan, se va face probabil Joi.

Dezastrul de la Saujon

Saujon. — Ciocnirea s'a întîmplat la ora 10·45 seara ; trenul tamponat era gol, dar celalat conducea 1100 călatori ; șease vagoane au fost stricate și alte trei au fost nimicite. Numărul rniților e aproape 100. Mecanicul trenului ciocnit, a fost strivit sub mașina lui.

Reîntoarcerea d-lui Brătianu

București.—D. Ionel Brătianu prim-ministru, care se află în excursii în Elveția se va reîntoarce din concediu la 10 August.

Concursul de aviațiune

Amiens.— Iată rezultatele pentru a cincea zi la concursul de aviațiune din circuitul de est ; Leblanc a plecat la ora 5.6 minute, 42 secunde din Donai. și a sosit aci la 6.26 ; Aburun a plecat din Donai la ora 5.11 minute, și 31 secunde, și a sosit aci la ora 6.35.

LOTERIA

Azi s'a făcut tragerea clasei a III-a a loteriei regatului romîn. Au cîștigat :

1500 lei No. 18721.
1000 „ „ 4617.
500 „ „ 3201, 14608, 18040.
300 „ „ 24987, 53383, 22290.
250 „ „ 31,109, 55,818, 23960 40082, 41822.
200 „ „ 30,537, 39 914, 55212, 14894, 17907, 10444, 26001, 34102, 16807, 29389, 57469, 25333, 47464, 57,323, 30,737, 57763, 8,116, 15181, 29394, 30022, 50313, 59163.

Holera în Basarabia

București.— Corespondentul special al „Adevărului" din Kișinău, comunică că holera sporește din ce în ce în Basarabia.

In ultimile 5 zile au fost la Kișinău 5 cazuri de holeră, din care 3 mortale.

Au mai fost constatate apoi : un caz de holeră în județul Akerman și două cazuri în orașul Akerman.

De asemeni sosesc știri neliniștitoare și din alte părți ale Basarabiei.

Din Kișinău multă lume a fugit la țară.

Incăierări între grănicerii greci și turci

Salonic.—Se telegrafiază din Papapoli, că în urma conflictelor între grăniceri și turci, aceștia au tras asupra grănicerilor greci, omorînd trei din ei ; o altă încăerare s'a mai produs lîngă Domenikon, între grănicerii greci ajutați de ciobani și soldați turci ; trei ciobani ar fi fost uciși și doi soldați turci răniți.

Miscarea în magistratură

București.—Pe ziua de mîne va apărea o mișcare în magistratură, care va cuprinde și următoarele :

D. Gh. H. Buzdugan, președinte al Curții de Apel din Capitală, va fi înaintat consilier la Curtea de casație, în postul rămas vacant prin scoaterea la pensie a d-lui At. Kivu, pentru limită de vrîstă.

D. Oscar Niculescu consilier la curtea de Apel din București, înaintat președinte în locul d-lui G. Buzdugan, D. Dim. Buzdugan, consiliur la curtea de Apel din Galați, trecut la București în locul d-lui Oscar Niculescu ; D. N. Seulescu, inspector al judecătoriilor de ocoale se numește consilier la curtea de apel Galați în locul d-lui D. Buzdugan.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE
Champalbert Herovanu
— Iași Bărboi 19 —
Cnrs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.
Prospecte la cerere.

Pregătesc elevi și eleve
de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare,* institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —
Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri :

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.
Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.
De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri ;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Cezar Simionescu
AVOCAT
Strada Lascar Catargi No. 34·

De închiriat, chiar de pe acum, casele L-tului Danielopol, din str. Sărărie No. 115, compuse din 5 camere spațioase, 2 bucătării, camară, pivniță lumină electrică și apă.
Pentru orice informațiuni a se adresa în str. Muzelor No. 8.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

G. Nica, *licențiat în filologie modernă,* se oferă a prepara conștiincios elevi corigenți la partea literară(limba romînă,latină,franceză, germană și engleză) precum și elevi cari vor da examen de admitere în licee și gimnazii.
Adresa : Str. Academiei No. 2.

Petru Ianculescu
Inginer silvic și Hotarnic
— Iași str. sft. Sava No. 18 —
Aduce la cunoștința d-lor Proprietari de moșii și păduri, că se oferă a face Amenajamente, regulamente și Hotărnicii pentru punerea în exploatare a Pădurilor, fiind autorizat pentru aceste lucrări de Onor. Ministru a Agriculturei Domenii, conform Codului silvic în vigore.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—facori.
Strada Anastasie Panu 43

O frumoasa fotografie
puteți căpăta numai la
Fotografia artistică WEISS
IAȘI—PIAȚA UNIREI
GRATIS *un tablou mare a fie-care comandă de 12 fotografii cabinet*

Internat pentru Domnișoare
Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.
Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară ; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor ; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț ; osebit locuință.
A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

OCAZIUNE
DE VINZARE.—O presă pentru copiat scrisori, nouă, și un biblioraft mecanic.
A se adresa la ziar **L.**

I. ȘEPTELICI
AVOCAT
Iași.—Str. Lozonschi No. 3

Doctor GRIGORE BRAUER
medic romîn la KARLSBAD
Casa „Goldener Löwe" Kaiserstrasse
Telephon 701

SE CAUTA elevi la atelierele Tipografiei H. Goldner.

Doamnă de bune condițiuni avînd cunoștința limbei franceze, piano, caută loc menajeră într'o familie onorabilă, sau la vr-o școală, în Iași, sau în provincie.
A se adresa la ziar, sub inițiala **I.**

3 Odăi 3
mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt
DE INCHIRIAT
de la 26 Octombrie a. c.
Adresa la Tipografia H. Goldner.

Se prepară elevi pentru concursul de burse ; seminar, liceul Internat și Școlile Normale de băeți și fete. A se adresa la d. *V. Agapi,* institutor la școala de aplicație de pe lîngă școala Normală „Vasile Lupu" Iași, stradela SărărieiNo. 5.

D-ra Eugenia P. Harnagea
licențiată în litere de la Universitatea de Iași, și diplomată de la Paris, prepară elevi și eleve, corigenți de limba Franceză.
A se adresa str. Sf. Teodor No. 11.

Pentru Italienii
cari doresc a da o educație copiilor în Italia
D-l LUIGI ENRICO
fost 5 ani director al școalei italiene din București
A PRELUAT în splendida localitate
STRADELLA (PAVIA)
UN INTERNAT cu cursurile secundare
Condițiunile sunt ieftine

De vinzare **O locomobilă** de 10 cai putere nouă, 12 hărăbăli, și mai multe pluguri cu una și 2 brazde, toateîn bună stare
A se adresa Lupașcu, Păcurari 102 .

Doctor Alex. Rudescu
vechiu medic șef de Spital
— MAMOȘ —
Specialist în boale de faceri, femei și copii.
Consultațiuni 8—9 a. m. și 2—6 p. m.
Str. Mitropoliei 12
(lîngă Baia Comunală)

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iași. *Str. de Sus No. 34*

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineata, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnații, unici fabricanți al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oțăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitațiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreț** precum mai jos desemnat și cu inscripția firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre și să găsesc numai în depozit la casa **frații Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Adresse pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

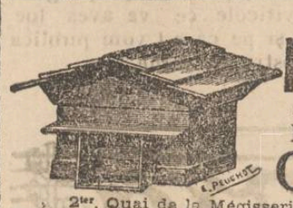

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja arătate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,800

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Constituie pentru un capital de franci 577,594,037 40/100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăţei peste 830 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de dotes mixte cu și fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

3 şi 4 August 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Română

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1079 Joi 5 August 1910

FUNCȚIONARII

Suntem o țară de bugetivori. Acestea sunt cuvintele cu cari te întîmpină la ori ce ocazie, atît cel care știe ceva despre mecanismul Statului, cît și cel care habar n'are de aceasta. Acest din urmă, apoi e și cel mai aprig contra funcționarilor.

De altfel viața noastră socială dă oare care consistență expresiunilor acestora. In adevăr, dintre deosebitele manifestări ale muncei naționale, două categorii de lucrători es mai în evidență: agricultorii și funcționarii. Industriașii și comercianții stau mai în urmă. Și lucrul e explicabil întru cît acum ne ostenim ca să creăm o industrie și un comerț modern, prin cari să ne rîdicăm la nivelul altor țări cu cari suntem în relațiuni.

Dintre toate categoriile de muncitori, funcționarii sunt cei mai huliți. Se pare că ei sunt prea mulți, iar că activitatea lor nu e așa rodnică ca a celorlalți.

E ușor însă de văzut pentru cel ce meditează asupra lucrurilor, că un stat nu poate merge fără funcționari, iar un stat modern și democratic nu poate să-și împlinească adevărata lui misiune fără mulți funcționari. Se poate zice despre dînșii că chiar dacă sunt un rău, apoi sunt un rău necesar.

Cum putem judeca noi, dacă ei sunt prea mulți? Totul e o chestiune de măsură, de proporție.

Un stat democratic ca Franța are aproape două milioane de funcționari la o populațiune de circa patruzeci milioane locuitori.

Noi, la o populațiune de aproape șapte milioane locuitori ar trebui să avem între 350,000—400,000 funcționari. Or, să știe că nu acesta e numărul lor, că el nu atinge 200,000.

Sunt o sumă de oameni bine cugetători, cari socotesc că și așa sunt prea mulți funcționari și poate că au dreptate.

Trebue însă să ținem samă că ne aflăm geograficește mai mult în orient, aproape de Rusia și alte state, unde funcționarismul e în floare, iar de altă parte suntem cam la începutul organizării noastre economice. De asemenea trebue observat că la început, industria și comerțul prezintă atîtea *alea*, în cît noi mai mult orientali, de și cu pretenții de a trăi ca occidentalii, preferăm liniștea și siguranța în locul vieții agitate și plină de șanse din comerț și industrie.

In țările unde aceste două ramuri de muncă sunt bine așezate, unde au un trecut față de care ele au mers în neîncetat progres, lucrurile se prezintă altfel.

Acum vr'o 12 ani în urmă la un congres ținut în Bruxelles, am avut ocaziunea să vorbesc cu cîteva persoane distinse.

Ele-mi declarau că la dînșii tendința către funcționarism era foarte puțin pronunțată. Acolo toți se îndreptau la celelalte ramuri de muncă, dar mai ales la comerț și industrie. De altfel funcționarii erau și mai slab remunerați. Funcționarii înalți de pe la Tribunale, Curți, ori din ramuri administrative, erau plătiți cu cîte 5—600 lei lunar, acestea fiind considerate ca cele mai mari salarii.

Trebue observat însă, că e vorba de Belgia adevarată, iar nu de Belgia orientului. Acolo viața e eftină, ba foarte eftină, căci nu sunt monopoluri, nici regim protecționist.

Faptul cert, ce am voit să constatăm este că statul modern, în evoluția sa, iea din ce în ce mai multe sarcini asupra lui, iar această împrejurare aduce după sine numai de cît înmulțirea funcționarilor.

Acum, că noi ne grăbim prea tare, că facem ca statul să intre în cît mai multe combinațiuni și să se încarce cu atribuțiuni, pe care ar mai putea să le lase pe socoteala inițiativei individuale, aceasta e altă chestiune.

In cei trei ani și mai bine ai guvernării actuale s'au creat atîtea așezăminte cari au provocat înmulțirea de funcțiuni și funcționari, în cît budgetul statului a trebuit să sufere un strașnic asalt de partea aceasta.

Comerțul ca și în Austria, agricultura ca și administrația s'au văzut înzestrate cu nenumărate creațiuni budgetare. Consilii superioare de agricultură, de comerț, administrative cu o armată de funcționari mai mari și mai mici pentru inspecțiune și control, administratori, etc., au sporit cu mult numărul funcționarilor.

Era nevoe de toate aceste creațiuni? Negreșit chestiunea fiind mai complicată, merită un răspuns care nu s'ar putea face în cîteva linii. Destul este a observa că chiar creatorii lor au recunoscut că au mers prea departe. In adevăr, se constată că au rămas posturi, cari nu s'au putut ocupa, iar de altă parte s'au putut suprima funcționari fără ca serviciile să sufere. Expunerea de motive a budgetului în curs, arată că au fost desființați 57 administratori de plăși, fără daună pentru servici'u.

Din alt punct de vedere însă, chestiunea funcționarilor merită toată atențiunea noastră.

Pentru un funcționar mai bine retribuit, și care chiar dacă pentru adevărate merite e astfel plătit, provocînd de multe ori prin aceasta pe nedrept invidia multora, se găsește un mare număr cari sunt în necontenită luptă cu greutățile vieții, neputînd face față la toate. Pentru un funcționar plătit cu 7 ori 800 lei lunar, sunt cîteva sute poate, cari abia ajung la 200 lei.

Acum cînd toți suntem convinși că viața a devenit scumpă, se pune de sigur întrebarea cu ce și cum, cei cari au abia un venit lunar de 200 lei și de multe ori o familie grea, pot satisface exigențile traiului?

Pentru a explica scumpirea traiului s'au dat și se dau necontenit explicații. Dar acesta e un fenomen complex, care n'are o singură cauză. E drept că puterea de cumpărare a banului a mai scăzut, precum drept este că avem un tarif vamal prea protecționist, precum deasemenea e drept ca plătim impozite multe și multe din ele nedrepte, monopoluri etc.

Monopolurile statului scumpesc viața. Imi amintesc, cu această ocaziune, că acum un an sau doi, guvernul bulgar cu ocaziunea mesagiului de deschidere a Adunării legiuitoare pronunță desființarea monopolurilor, pentru eftenirea traiului locuitorilor din țara sa. Dacă a adus la îndeplinire sau nu promisiunea, nu cunosc. Dar fapt cert e, că în convingerea conducătorilor statului Bulgar stă că monopolurile sunt un rău care aduc greutăți pentru traiu.

De altfel se poate ști de toată lumea că ori cît de bine și cu excedente s'ar prezinta budgetul statului, monopolurile nu se scad, că ori se lasă așa cum sînt ori se ridică indirect. Căci, de exemplu, dacă la cutia de chibrituri nu se dau o sută de bețe, ci numai 60 ori 70, evident că aceasta e o ridicare a monopolului, iar nu o scădere a lui.

Dacă chibriturile nu se aprind, și trebue să strici 3 ori 4 bețe, până aprinzi unul, aceasta e încă o scumpire.

Față cu atîtea greutăți, funcționarii au drept să năzuiască la o sporire a salariului lor.

Ei însă au un neprieten în guvernul actual. D. ministru de finanțe și în alte ocaziuni a avut cuvinte cam aspre la adresa funcționarilor. Alte dăți cînd a discutat în parlament chestiuni de felul acesta, pe cît d-sa a aratat simpatie pentru funcționarii din comerț și industrie, pe atîta fost de sever cu funcționarii statului, negîndu-le ori ce productivitate.

Acum, cu ocazia budgetului din anul curent, tot d. ministru de Finanțe cu satisfacție vădită spune aceloraşi funcționari că le-a închis ori-ce perspectivă de a-și vedea salariile sporind, pentru că a prezintat un budget așa de bine echilibrat în cît mu'tă vreme acesta nu va produce excedente. Și atunci de unde sporuri de salarii?!

In expunerea de motive, a bugetului de care am vorbit, sta scris:

„Cei atît de numeroși ce-și ascuțeau pofta de cheltueli *și de măriri de lefuri*, privind la excedentele ce se realizau în fie-care an, pot de aici încolo să-și pună pofta în cui, după vechea vorbă românească". Vorbe cari privesc și pe politiciani, dar cu mult înțeles pentru funcționari.

Va să zică recunoaștem că nu se poate trăi omenește cu un salar neomenesc, dar închidem ori-ce perspectivă tuturor celor mărunți și mulți, pentru că avem satisfacția că budgetele viitoare nu vor mai da excedente.

Dar cererea pentru sporire de salarii nu e ceva factice, ci e provocată de împrejurări naturale, căci scumpirea articolelor de traiu e un fenomen economic independent de voința noastră. In Franța de exemplu, restauratorii au anunțat zilele aceste publicul consumator, că vor urca prețurile. De asemenea vinul care era foarte eftin, acum s'a scumpit, tot așa și la noi, dar în o proporție mai rîdicată ca acolo. Or, soluția care i se dă e ce pe de oparte cifra salariilor nu va putea fi rîdicată mulți ani, pentru că budgetul e echilibrat, iar de altă parte nu se ia nici o măsură pentru ieftenirea vieței.

Mulțumi-va această soluțiune pe cei direct interesați în cauză, precum și pe acei, cari văd lucrurile altfel, și cari cred că o parte din solicitudinea ce ei arată pentru bunul traiu a locuitorilor acestei țări, trebuie să se reverse și asupra funcționarilor?

V. I. Radu

EXEMPLU UNIC DE DESTRABALARE

Ziarele din București dau alarmă și protestează contra faptului, că unele secții ale spitalului Brîncovenesc au fost închise cu începere de la 1 August,—pentru a se face reparații.

Dar Bucureștii au un alt spital mare, spitalul Colței, au societăți de salvare și sanatorii—pe cînd noi, la Iași, avem un singur spital mare și acela a fost zăvorit pe d'a întregul, nu pe o lună de vacanță, ci pe cinci luni: de la 1 Iulie și pînă la 1 Decembrie.

Este foarte natural, este neaparat necesar chiar, ca un spital să aibă nevoe de reparații. Dar să închizi, d'o dată, întregul spital, pe timp așa de îndelungat, să-l ții închis aproape jumătate de an, fără să faci cea mai mică reparație, de ce pretind colectiviștii că noi exagerăm, echivalînd asemenea stare cu o crimă.

Bolnavii din Iași, bolnavii din orășelele din apropierea Iașului suferă cumplit de această stare de lucruri. Ei nu găsesc căutare și se va vedea cu cît mai mare va fi procentul mortalității pe timpul cînd spitalul va sta închis.

Și de ce stă închis? La 50 milioane se rădică donațiunile acelora, cari au donat în interesul sănătății publice. Banii se întrebuințează, deci, în alte scopuri, de vreme ce scopul principal nu este atins.

Noi am aratat pe ce s'au dus banii. Jafuri îngrozitoare au fost operate de nevolnici cu pădurile și moșiile Spiridoniei.

Mania de a clădi, de a îmbogăți pe alții, de a da sinecure ciocoilor în sufe rință—au adus ruina veniturilor, așa că astă-zi nu mai sunt nici 6000 lei lunar pentru hrana bolnavilor.

La anul nu vu fi mai bine. Jaful a compromis veniturile pe o serie de ani și statul va fi nevoit să ajutoreze cu ceva o instituție de milioane, care a ajuns în plin faliment.

Noi nu vom înceta să vorbim de situația aceasta. Cu vorba noastră voim să pedepsim pe cei trei nevolnici ai Epitropiei și să-i arătăm lumei ca pe niște hidoși criminali ce sunt.

Vom continua deci.

D. C. Stere se demite

Se afirmă că d. C. Stere, președintele clubului liberal din localitate, e hotărît a se demită din înalta sa situație politică, retrăgîndu-se în viață privată.

Știrea de și dată cu rezerva zvonului, merită a fi cercetată mai de aproape spre a vedea ce rol a jucat d. C. Stere în politica liberală locală în timp de 3 ani de zile.

D. C. Stere și-a făcut apariția sa la Iași, ca un emigrat rus persecutat de statul rus. Societatea Ieșană l'a îmbrățișat ca pe jidovul rătăcitor, și Universitatea Ieșană i-a decernat titlul de licențiat în drept, în urma unor cercetări, cari au părut naivilor mari descoperiri. In publicistica Ieșană d. C. Stere și-a făcut loc, cînd iscălind pe nume, cînd în o serie de pseudonime, mentalitate rusească a omului pe care 'l urmărește și umbra lui.

Socialist înfocat, C. Sterea aducea lustrul și pecetea martirului din stepele Siberiei și tineretul universitar Ieșan a găsit în Stere un tip de urmat, căci aducea cu el o cultură proprie, literatura rusă și o lectură germană, engleză, ce nu o posedau tinerii noștri. Dar plusul de lectură în limbi străine n'a sporit cu mult fondul gîndirei proprie și s'a văzut deodată că studentele C. Sterea e omul cetit, dar nu adîncul cugetător și la cel întîiu pas în mișcarea literară piedestalul de literat s'a dus.

Partea aceasta a arătat'o de deplin în diriguirea „Vieții Romînești" o revistă de reclamă politică și cuib de strîns și aciuat toate resturile socialiste, dar obosite în critică, obosite în literatură, obosite în artă, căci nici de una nu s'au apucat, nici de una nu s'au pus în evidență. Recenzenți de scrierile altora; articole pline de naivități și erori grosolane, iată produsul pleiadei Steriste. Tot ce este mai de samă este exotic.

Dar în lipsă de altceva mai bun; în lipsa oamenilor de gîndire, căci masa verde de la club sau de la Bragadiru nu formează nici gînditorii, nici scriitorii, nici politicianii, ci clica, zic în lipsa altor forțe, C. Sterea ajunge primul; și s'a impus; iar centrul l'a săltat cu o palmă domnească. Dar tocmai această saltare i-a fost fatală d-lui C. Stere. D-sa nu era croit pentru partid, și mai ales pentru partidul liberal într'un centru ca Iașii, ci fără contact cu lumea d-sa s'a ținut de o parte, și clubul ca și partidul au fost văduvi de șef și de președinte.

Trăda însă aceasta ceva la liberali: anihilarea voințelor pînă la *imolație*; și un P. Poni, un C. Climescu, un N. Gane și alți bătrîni foști miniștri, s'au plecat d-lui C. Sterea, fiind că așa a voit Brătianu. Dar partidul s'a descompus; debandada și lupta s'a dat pe față între tabere; iar Primăria a fost locul de ciocnire a tuturor competițiunilor. Cetățenii au înfierat această destrăbălare, trîntind în a'egeri pe minusculul dr. Manicatide; iar în parlament au trimis dela început 3 reprezentanți.

Azi d. D. Sterea e obosit, nu de excesiva muncă politică, și de halul în care zace partidul.

D. C. Stere a asmuțit județul Iași, iar azi cînd se retrage în viața privată îl privește pe d-sa urmările seminței de anarhie ce a sămănat în județ.

MĂSURI VEXATORII

Supt titlul „cum se adună birul de la țarani" confratele nostru *Adevărul* povestește cele ce se fac în județul Tulcea cu încasările resturilor ce datoresc țăranii pentru plata pămîntului dat lor. Casieria de Tulcea a luat măsură ca nici un țaran să nu poată vinde la tîrg sacii lui cu pîne, până ce întâiu nu achită statului datoriile. Și cum țaranul n'are parale de acasă, ca să capete de la perceptor biletul roș de plata dărilor în restanță, agentul fiscului urmărește pe țăran până în tîrg, pîndește pe țaran până ce-și vinde pînea, și cînd să pună mîna pe parale, hop și agentul cu condica și sechestrează paralele pentru stat. Dacă mai rămîne ceva țaranului bine; dacă nu, se întoarce acasă bătînd din buze, năcăjit, dondănind și înjurînd cum îi vine mai bine pe *domnu Stat*.

In adevăr *domnu Stat* e din cale afară de vexatoriu; și asta cu atît mai mult cu cît are 2 măsuri: una cu boerii și alta cu țăranii. Pare că ar fi 2 țări, 2 popoare, 2 legi, 2 măsuri! Și de fapt așa este. Proprietatea mare datorește creditului fonciar rural restanțe de 7 milioane, și nimene nu i necăjește cu biletul roș, nici li se pune sechestru la gări, cînd depun grîul pentru export; numai țaranului i se cere acest lucru.

Cînd am cetit despre județul Tulcea, de îndată m'am dus cu mintea la Fălciu, căci și acolo se practică acest lucru. Cînd mi s'a raportat nu mi a venit a crede că cum se poate ca statul să fie așa de draconic cu țăranii. Legea încasării dărilor are mijloacele ei de execuțiune; dar nicăiri nu se spune ca tu stat să vii și să sechestrezi marfa omului la vînzare, fără forme.

In adevăr în Huși vezi la fiece tren mișunînd agenții fiscului cu condica subsuoară, unde au trecuți pe țaranii cu restanțe după comune; la fiecare rohatcă întîmpină pe țaranii ce vin la tîrg cu carele cu pîne, cîte un agent fiscal, care întreabă pe săteni de au bilet roș; dacă nu-l arată, apoi se ia după dînsul și nu se desparte până ce nu l'a încasat.

Au fost și cazuri, unde țaranul de și era în regulă cu fiscul, dar uitase a-și lua cu dînsul biletul roș; a fost încasat de două ori. Până ce i se vor restitui banii i s'a făcut omului șicană. M'am interesat la casieria de Huși și mi s'a răspuns că în adevăr s'a cerut de administrator să recurgă la aceste măsuri, și că ministerul a încuviințat pentru Fălciu acest sistem arbitrar.

In tot județul e o ferbere, sătenii nu se pot urni din sat de răul biletului roș; cumpărătorii chiar se feresc a cumpara, neștiind cît datorește statului țăranul ce vinde. Iar în zilele de tîrg e o adevarată hărțuială între săteni și agenții fiscului.

Iată că măsura fiscului de la Fălciu e și la Tulcea, și va mai fi și în alte județe. N'avem cuvinte pentru a înfiera această măsură extraarbitrară și păgubitoare creditului săteanului și averei lui. Iar guvernul liberal să se gîndească, că pe cînd dinastia Brătianu înfiptă în cașcavalul creditului fonciar rural păsuește pentru politică pe marii proprietari pentru suma de 7 milioane lei, nu e bătae de joc ca pentru săteni să fie ciumă — iar altora mumă—cînd știut este că acești săteni n'au greșit cu nimic, de cît că cerul a fost cu ei mai vitreg, societatea mai haină, iar statul ca un varvar. ***

Religiune și știință

La adevărul stabilit că religiunea nu constitue conditio sine qua non de existență actuală a unui neam, un singur popor face excepțiune: evreii. Intr'adevăr evreilor, pierzîndu-și limba și patria prin împrăștiere pe întreaga față a pămîntului, nu le-a rămas de cît religiunea care-i leagă și-i deosebește în mijlocul celorlalte națiuni. De cît nu trebue scapat din vedere că mosaismul este cea dintâi manifestare a conceptului religios desfăcut din mitologie, că în mosaism au rămas multe obișnuințe și practice anterioare spiritului religios strict și s'au introdus obișnuințe și practice de cari spiritul religios strict s'a desbracat cu desăvîrșire prin mahometanism și mai ales prin creștinism. Mosaismul n'a fost și nu este pe atît religiune pe cît a fost și este sistem de închegare a aspirațiunilor unui neam: putem zice că mosaismul este unica religiune națională, religiunea „poporului ales"; de aceia poate mosaismul n'a găsit adepți printre alte popoare: fiind religiunea „poporului ales", mosaismul nu putea fi religiunea veri cărui alt popor; produs strict național, mosaismul a rămas particular unei națiuni și-i lesne de văzut că dacă evreii nu s'ar crampona de mosaism, s'ar putea lesne asimila.

De aceia se și impune ca o măsură dibace de stat,—acolo unde evreii sînt numeroși, în mase compacte alcătuind organizațiuni comunitare cu caracter particular și propriu, cum e și la noi,—să li se pună cît mai la îndămînă instrucțiunea largă civilizatoare, stînjinindu-se astfel încercările lor culturale primitive și forțamente și exclusiviste. In momentul în care evreii vor începe să piardă spiritul lor particularist, cultura lor tradițională îmbîcsită de bigotism, concepția lor de amestecare a tuturor actelor vieții individuale și publice cu un ritual primitiv și anahronic, cel dintâi pas și cel mai hotărîtor de apropiere cu națiunile în mijlocul cărora se găsesc, se va fi făcut; iar toate celelalte piedici ce se mai împotrivesc—neegalitatea condițiunilor civile și politice—vor cădea de la sine. In contactul cu cultura modernă evreii în majoritate își vor pierde religiunea, se vor vindeca de visuri zioniste și vor intra în marea masă a celorlalte neamuri, menite și ele să se desbare încet-încet de asperitățile lor șovine și particulare, pentru a întocmi omenirea viitoare, lipsită tot mai mult de spiritul de ură și de zizanie. Pînă atunci se poate însă vorbi de particularismul evreilor, menținut pînă la un punct și de particularismul nostru; se poate releva caracterul strict național al mosaismului și rolul său istoric.

Făcînd legătura dintre mitologie și religiunea propriu zisă, mosaismul a dat acestei de pe urmă concepția dumnezeului unic, care s'a admis de către popoare ce-și aveau organizațiunea lor particulară și nu aveau nevoe a se mai împrumuta și în această privință de la evrei. De aceia în mahomedanism, dar mai cu seamă în creștinism, religiunea s'a înălțat la stricta ei esență, a îmbrăcat un caracter universal și a devenit un patrimoniu comun pentru o sumedenie de popoare ce într'alt-fel își aveau ființa lor etnică și fără acel patrimoniu. Evreii însă, ținînd firește a se afirma ca națiune, trebuit-au să se cramponeze de religiunea lor strict națională, în lipsă de patrie și de limbă, și în toate perigrinațiunile lor să păzească cu stricteță condițiunea ființării lor: mosaismul. Iată explicarea rostului religiunii în naționalitate; și iată pentru ce nu se poate conchide de la exemplul evreilor la îndrumarea celorlalte națiuni.

Religiunea a apărut în lume—după mitologie şi, putem zice acum, după mosaism—ca o necesitate a spiritului omenesc întru înţelegerea finală a rostului lucrurilor şi fenomenelor. In formule simple ea s'a universalizat la diverse popoare; totdeauna însă ţinută sub oare-care rezervă de minţile cugetătoare cari s'au dedat mai mult filosofiei. Ast-fel că religiunea a fost un mijloc de împacare a sufletului plebian, pe cînd sufletul păturii culte, din clasa dominantă şi chiar preoţească pînă mai dăunăzi, s'a alintat în consideraţiuni şi meditări filosofice, pînă un factor nou a venit să dea avînt altor năzuinţi şi altor concepţiuni: *ştiinţa*. Iată marele revoluţionar şi tulburător al spiritelor: ştiinţa sdrobi fantasmagoriile filosofice şi tot dînsa, vulgarizată, născu îndoiala în spiritele religioase şi în popor, dînd naştere schismelor, reformelor şi în cele din urmă spiritului liber.

Cît timp religiunea rămîne o simplă afacere de conştiinţă, ea-i intangibilă şi înconjurată de tot respectul. Cînd însă se organizează în spirit esclusivist naţional ca la evrei, cînd se înfiltrează în stat şi-i înghite subvenţii ca mai în toate ţerile europene afară de Franţa, cînd se impune mai presus de ori-ce, atribuindu-şi exclusiv direcţiunea spiritelor, religiunea se loveşte forţamente de ştiinţă, care are cu mult mai multe titluri de-a răzbate şi de-a se înfiltra în organizarea unui stat. Dacă spiritile în lume s'au mai domolit, dacă relaţiunile între popoare s'au strîns, dacă astăzi romînii pot merge cu autele la Constantinopol, întîmpinaţi condescendent de turci, aceasta se datoreşte nu religiunii, care dicta unora să facă din biserici grajduri, iar altora să aştepte de la mila domnului domolirea duşmanului; ci ştiinţii care arătînd origina animală a omului, a dat un alt concept de viaţă şi de reciprocitate internaţională, iar prin toate mijloacele de comunicaţiune datorite aplicării aburului, electricităţii, eterului etc., leagă oamenii de pe întreagă scoarţă pămîntească şi-i face să vadă binefaceriile ştiinţii, grăbind domnia ei în lume.

In acest proces de predominare fatală a ştiinţei, dacă religiunea dă să se împotrivească cum face acum în Spania şi parcă ar încerca şi la noi, dacă dă să-şi ia un rol ce în esenţă nu l'a avut niciodată, dacă crede să lovească în ştiinţă fiind-că aceasta caută să se întindă pe terenul ce religiunea n'ar vrea să-l cedeze paşnic cu conştiinţa unui bun ce are a-l transmite, religiunea va îndura forţamente lovituri şi-şi va atrage duşmănii. E în interesul ei înalt ca, devenind strict afacere de conştiinţă, religiunea să se separe de stat. Prin aceasta o naţiune n'are absolut nimic a pierde; căci patrimoniul ei comun îl formează limba şi patria, unicii factori ce-au contribuit la întocmirea sa şi-i garantează trăinicia.

Astfel întră tot mai mult în conştiinţi că libertatea de cuget este garanţia cea mai desăvîrşită a armoniei naţionale şi internaţionale, lăsînd slobod pe fie-care, potrivit inteligenţii şi culturii lui, potrivit mediului şi sentimentelor lui, să cugete şi să creadă ori-ce despre finalitatea lucrurilor şi fenomenelor, asupra cărora s'a putut spune pînă astă-zi ori-ce. Poate vorbi de falimentul ştiinţei bigotul ce şi închipue a cuprinde cu mintea sa îngustă absolutul şi infinitul. Omul care vede şi utilizează conştient iuţeala trenului, promptitudinea telegrafului şi telefonului cu şi fără sîrmă, vaporul ca să plutească, aeroplanul ca să zboare etc., omul acela, în clipele de meditare, înalţă slavă ştiinţei şi-şi scaldă fiinţa în farmecul armoniei umane universale ce va să se realizeze în sfîrşit prin libertatea de cuget.

Dr. P. Zosin

OAMENI ŞI LUCRURI

Din carnetul unui pacient

Ce e de mirat că mulţi spun: „ori-cît stai la Slănic, nu te... saturi.“ E meritul restauratorilor.

*

Ar fi destulă minune dacă apele de aici ar tămădui stomacurile cîte le strică locantierii Slănicului!

*

Cu statuia serdarului Mihălucă să mai aşteptăm. El a descoperit ape de *băut*. Poate descopere cineva mijlocul de a avea .. mîncare la Slănic.

*

Cele de mai sus nu se aplică întru nimic lui *Tanasachi* de la Iaşi. El plăteşte aci gloaba pentru poznele Grecilor de la Pireu. Meselе lui sunt zilnic... devastate de vizitatori.

*

A sosit *Arbore*, de la Iaşi. Era şi timpul. Se împuţinează cu miile arborii din păduri.

*

E grea slujba de epitrop!
— Cred şi eu; să tai lemne necontenit..

*

Un gazetar a veni aici şi *n'a* capatat ape gratuite. Cu toate aceste, reîntors în Capitală, a început să aibă... ieşiri violente.

*

Cînd va circula trenul Tg.-Ocna-Slănic vor veni aci mulţi în... fumuraţi.

*

Despre ce vorbeşte necontenit cascada?
— De căderi!

*

Ce staţiune intelectuală Slănicul! Pînă şi restauratorul vinde... cărţi de citit.

Ce gastronomică staţiune: pînă şi librarii au ambiţia de a fi locantieri!

*

La inhalaţii e ca şi în viaţă: „Idealul“ e greu de ajuns. Şi cu toate aceste numele simpaticei domnişoare care le conduce începe cu... *Ban*.

*

Subbibleotecarul universităţii din Iaşi e aci. Cu toaate aceste tot Pekea are pe mînă... *cărţile*.

*

In genere alimentele sunt cam vechi. Numai... peştii se împrospătează mereu.

*

Căderi se întîmplă uşor aci; e aerul tare în munţi, ori femeile *uşoare*?

*

Băiaşii se plîng mereu că nu i destul de plin aci; cu toate aceste ei de la *gol* cîştigă.

*

Inspectorul Y. e simbolul constanţei. Cum a fost numit în aerviciu a şi plecat la... Constanţa în congediu.

*

Ce baie intelectuală—Slănicul! Cu mare greu se acordă pacienţilor... „sfertul academic“.

*

Plouă cîte două zile necontenit. Se adapă oare cerul din No. 1, aşa de... diuretic?

*

Piperul e absolut exclus din dietă. Se rezervă numai pentru.. preţuri.

*

Unele inspiraţii poetice asupra Slănicului ar putea fi semnate de poetul Eugen Revent.

*

Camerele sunt modest mobilate. Ca staţiune balneară multe doamne i-ar prefera... staţia *Oglinzilor*.

*

Ce rol joacă Slănicul în politică? Se distribuie alegătorului ape de Slănic şi iesă candidatul guvernamental.

*

Se cunosc aci multe intimităţi. Nu cumva nici la poştă nu pot rămînea scrisorile... închise?

*

Mulţi vin aci nu pentru *aier*; ci ca să-şi deie... *aiere*.

*

Ce caută atîţia opozanţi la băi?
— Iluzia... puterei.

*

Care ar fi idealul Slănicului?
— Să facă umbră Sinaiei.

Rodion

EXPOZIŢIA VITICOLA

— Programul expoziţiei —

Societatea viticolă din Iaşi, a hotărît după cum se ştie, de a deschide în ziua de 15 Septembrie, o expziţie generală de struguri şi fructe, expoziţie care va dura până la 5 Octombrie.

Societatea a lansat eri un apel, prin care invită pe toţi cei interesaţi să participe cu produsele lor la această expoziţie. Comisiuni speciale, compuse din persoanele cele mai competente, constuite în jurii de clasificare, vor decerne recompense, constînd din medalii de aur, argint şi bronz, din diplome şi din menţiuni.

Obiectele şi produsele ce vor putea fi expuse sunt următoarele.

Secţiunea I-a.—a) Strugurii de ori-ce fel, vinuri, şampanie; derivate ale produselor viticulturii precum: spirturi sau rachiuri de vin, de drojdii şi de tescovine, cognacuri, must etc. Drojdii selecţionate.

b) Fructe de ori ce fel, proaspete, conservate şi uscate: derivate ale produselor pomiculturei precum: magiunuri, compoturi, marmelade, etc.: ţuică, spirturi sau rachiuri şi lichioruri de ori-ce fructe.

c) Produse ale apiculturei ca: miere, ceară, hidromel etc.

Secţiunea II-a.—Tratate şi reviste de viticultură, vinicultură, pomicultură şi apicultură ampelografii, monografii, memorii, devize şi planuri de ori-ce fel: cataloage, preţuri curente; lucrări şi contribuţiuni la cultura şi progresul fie-căreia din ramurile agriculturei mai sus citată etc.

Secţiunea III-a.—a) Unelte şi aparate puţin voluminoase precum: săpe, hîrleţe, tîrnăcoape, lopeţi, secătoare, ferestrae, cosoare, cuţite şi maşini de alto t pulverizatoare, prăfuitoare; maşini de spălat, astupat şi capsulat sticle; capsule şi dopuri pentru sticle; vrăni sistematice, canale de lemn şi metal; filtre mici pentru sticle, leici moderne, sifoane etc.; sticlă de ori ce formă şi mărime; perii şi instrumente pentru curăţitul vaselor şi butoaelor; damingene. etc.

b) mustimetre, alcoolometre, sulfitometre, alambicuri de laborator, oenobarometre, ebuliometre, calci-acidimetre, lupe, microscoape, etc. etc.; aparate pentru analiza vinurilor.

c) Sulfat de cupru, sulfat de fier; sulfure triturat, sublimat, precipitat şi rafinat; preparate pentru combaterea tuturor bolilor şi insectelor, cu diferite baze (cu esenţă de tutun, mercur, arsenic, praf de pyretru, melasă, colofană (sacîz) etc.), acetat de cupru, diferite zemuri, apă cerească concentrată, amoniac licid, cristale de sodiu, carbonat de sodiu, permanganat de potasiu; substanţe permise pentru limpezirea vinurilor.

d) Produse oenologice precum: cărbune pur, phosphat bicalcic, phosphat de amoniac, bisulfit de sodiu, metabisulfit de potasiu, acid tartric cristalizat, acid citric, tanin, var hydraulic şi ciment întrebuinţat în viticultură; fitiluri de pucioasă pentru afumatul vaselor, etc.

e) Ingrăşăminte chimice, etc. etc.

Secţiunea IV. a) Maşini şi instrumente mai voluminoase precum: pluguri de desfundat cu diferitele lor sisteme de punere în mişcare: pluguri de cultură, prăşitoare şi scarificatoare; zdrobitori pentru struguri şi fructe, prese ordinare, hydraulice şi continui; pompe cu accesoriile lor; leviere şi orice scripete; alambicuri simple şi cu rectificatoare; cuptoare şi maşini pentru uscat fructe, etc. etc.

b) Dogăria cu toate produsele ei precum: cofe, ciubere (hîrdae), deje, căzi şi butoae de ori ce dimensiuni, etc.; cercuri de siguranţă.

c) Impletituri de mlajă şi papură precum: coşuri, coşărci, panere şi coşuleţe ce se întrebuinţează la recolta, transportul şi comerţul strugurilor şi al fructelor.

d) Căzi de zidărie, de ciment armat căptuşite cu sticlă sau porcelan.

e) Viţe altoite şi nealtoite, hibrizi producători direcţi, pomi roditori, stupi şi instrumente de apicultură.

f) Haragi, pari şi stîlpi de lemn, ciment şi metal întrebuinţaţi pentru ridicarea viei; sîrmă pentru spalieri, sîrmă simplă şi cu ghimpi pentru împrejmuiri, instrumente peutru întins sîrma.

Orice alte obiecte care interesează ramurile agriculturei prevăzute mai sus.

Taxele pentru locurile ce se vor ocupa în expoziţiune sunt următoarele:

Pentru secţiunile I-a, II-a şi a III-a expoziţiunea va fi împărţită în loturi egale care vor costa 20 lei fiecare. Fiecare lot va avea o suprafaţă de expunere de minimum 2 m. p. Pentru expozanţii mai mici aceste loturi se vor putea înjumătăţi, iar preţul unei jumătăţi de lot va fi de 12 lei.

Pentru secţiunea a IV-a taxele se vor socoti pe metru pătrat indivizibil a cîte 12 lei m. p.

Societatea, prin un serviciu special, se poate însărcina cu primirea, transportul de la gara Iaşi şi aranjarea în expoziţiune a obiectelor trimise, pe socoteala expozantului. In acest caz se va încheea un act de starea în care obiectele au fost primite.

Obiectele susceptibile a se vesteji sau a se strica vor putea fi reîmprospătate.

Cererile de participare precum şi costul locurilor vor fi trimise d-lui *Em. Stratan*, casierul Societăţei Viticole, cel mai tîrziu pînă la 20 August crt. Dl. *Stratan* va răspunde prin întoarcerea poştei ori-căror cereri de relaţiuni sau lămuriri.

Obiectele expuse in secţia I-a devin proprietatea societăţei. Ele se vor vinde la licitaţie după închiderea expoziţiunei, iar preţul obţinut pe ele precum şi taxele de întrare în expoziţiune vor servi la acoperirea cheltuelilor de organizare şi instalaţie.

Toate celelalte obiecte vor trebui ridicate de d nii expozanţi cel mai tîrziu pănă la 15 Octombrie a. c.

Obiectele neridicate pănă la acea dată se vor depozita spre păstrare pe spesele şi rizicul expozantului.

In interesul d-lor expozanţi ar fi nimerit ca strugurii şi fructele să soseasca la Iaşi la 12 Septembrie.

Cu ocaziunea serbărilor jubiare ale Universităţei, vizitatorii Iaşilor vor beneficia de o reducere de 50 la sută pe căile ferate de care se vor folosi vizitatorii expoziţiunei.

Societatea va interveni ca şi obiectele destinate expoziţiunei să beneficiezs de o reducere de transport pe căile ferate.

In incinta expoziţunei va fi organizat un bazar în care se va vinde publicului vizitator din produsele comestibile ale D-lor expozanţi, cu preţuri pe care înşişi d-lor le vor fixa. Din preţurile încasate în acest mod, Societate va percepe o remiză de 20 la sută pentru acoperirea cheltuelilor acestui serviciu.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ Alaltă eri s'a deschis la Roman iarmarocul anual, ce se ţine cu ocazia sărbătoarei „Schimbarea la faţă“. Mîine Joui şi poimîine Vineri ie toiul iarmarocului.

❑ Parchetul a cercetat eri reclamaţia d-lui inginer M. Alexandrescu, căruia i s'a furat în tren suma de 800 lei de către chelnerul L. Ghelner.

Afacerea a fost trimisă la instrucţie.

❑ Poimîine Vineri se va oficia cu mare solemnitate, hramul mănăstirei Varatec.

Va oficia probabil I. P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ D. General Crăiniceanu, ministru de răsboiu, a hotărît să nu se mai facă cu începere de la 1 August nici o altă reţinere sau plăţi din solda ofiţerilor de cît numai datoriile către Stat, anume prevăzute prin art. 39 din legea soldelor, şi către casa de economie, credit şi ajutor, după legea şi regulamentul acelei case.

Pentru datoriile contractate către particulari d. ministru de războiu a reamintit ofiţerilor că ei trebue personal să se îngrijească a le plăti, arătîndu-le la ce urmări se expun atunci cînd nu şi le plătesc la timp.

❑ Se ştie că în postul de medic primar al oraşului, fusese numit d. dr. Titus Demetrescu-Argeş, care se şi presintase în Aprilie la postul său.

N'a stat însă nici o săptămînă şi d. dr. Demetrescu a plecat, declarînd că nu-i convine de loc postul ce i se credinţase.

Eri, d. dr. T. Demetrescu, s'a prezintat din nou în Iaşi, luîndu-şi postul în primire.

❑ D. Panaitescu directorul general al poliţiilor şi siguranţei statului, a sosit azi dimineaţă în localitate, în inspecţie.

❑ Mîine dimineaţă, la orele 10, se va oficia la biserica Catolică, un Tedeum, cu ocazia aniversării naşterei Imparatului Frantz Iosef.

❑ Ni se spune că obiceiul ce se urma, de a se desinfecta corespondenţa ce soseşte din Rusia, a fost părăsit.

De cîteva zile corespondenţa ce vine din Rusia nu se mai desinfectează, ci este imediat distribuită.

❑ D. I. Ghiulea, fost sub-comisar în Iaşi a fost numit copist în direcţia C. F. R., d. Alex. Vasilescu a fost numit teligrafist în gara Iaşi pe ziua de 15 August st. n.; d. Remus Ciugulescu a fost numit practicant de telegraf în staţia Iaşi.

❑ Un ziar din Capitală anunţa că manevrele regale pare stabilit în mod definitiv vor face anul acesta de corpul I armată, între Piteşti şi Balş.

La acele manevre vor fi întrebuinţate contigentele din activitate şi cele concentrate pentru instrucţie.

Ordinele se vor da către sfărşitul acestei luni.

❑ Inaugurarea linei ferate Podul Iloaia-Hîrlău se va face, în mod oficial, în primile zile ale lunei Septembrie.

D. ministru Morţun, în trecerea sa spre Iaşi, a inspectat în parte noua linie ferată.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a declarat astă-zi contaminată de holeră întreaga Rusie. In consecinţă, ori-ce călători sau provenienţe sosite, din ori-ce localitate din Rusia, la intrarea în Romînia sunt supuse observaţiunilor medicale.

❑ La Hîrlău bîntuie cu furie epidemia de febră tifoidă.

❑ Inmormîntarea regretatului Gh. Ioan, tatăl d-lui Take Ionescu, şeful partidului Conservator-democrat, se va face mîine Joui 5 August la orele *4* p. m.

❑ D. procuror general Mimi a fost alaltă-eri la Fălticeni, unde a inspectat tribunalul şi judecătoria locală.

❑ Primim la redacţie un studiu, intitulat „Politica Romînilor faţă de Unguri“, datorit d-lui Vasile M. Kogălniceanu, fost deputat.

❑ Mîine A. S. R. Principele Nicolae îşi va serba aniversarea naşterei.

Micul Principe împlineşte mîine 7 ani.

❑ Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 15 minute.

❑ Sîmbătă sara 31 Iulie, a avut loc la casa familiei prietenului nostru Vasile Oiaga, botezul copilului său, Dimitrie, în mijlocul familiei şi a prietenilor. Naş a fost d. avocat Mitică Longinescu.

Cu această ocazie, amfitrionii şi-au serbat şi 16 ani de căsătorie, precum şi inaugurarea nouei lor locuinţe din strada Bărboiu.

S'a petrecut în mijlocul unei animaţii pînă a doua zi dimineaţă.

❑ D. dr. Buraştin medic primar al spitalului israelit din localitate a plecat astăzi la Frankfurt şi Berlin pentru a studia în laboratoriul profesorului Ehrlich şi în clinica profesorului Wechselman din Berlin noul tratament anti-sifilitic „Ehrlich Hata 606“.

După cîte va săptămîni d-sa se va întoarce în Iaşi şi va administra acest tratament bolnavilor de aci.

❑ Toate staţiile de pe linia Tg.-Frumos Iaşi, au primit aseară următoarea telegramă din partea inspectoratului de mişcare Iaşi.

„Pune-ţi în vedere mecanicului trenului 149 să ia măsuri ca trenul să între în gara Iaşi, cu cea mai mică viteză şi fără sgomot, de oare ce d. ministru Morţun, doarme în vagonul ministerial din staţie“!

Păcat că n'au oprit şi muştele să nu bîzie!

❑ In cursul lunei Noembrie c. se vor începe la palatul administrativ şi de justiţie, care se află în restaurare, lucrările pentru instalarea cazanelor cu aburi cu presiunea joasă, pentru încălzitul clădirei. Cazanele vor fi aşezate în sala special amenajată şi care se află în pivniţa părţei centrale a clădirii. Pompele de alimentare ale cazanelor vor funcţiona automatic.

Incălzirea întregei clădiri se va face pe secţiuni: pentru acest scop, se va prevedea un distribuitor special central, care va fi în legătură cu reductorul de presiune. Incălzirea va fi calculată în vederea unei temperaturi exterioare de 25° ctgr., şi a unei temperaturi interioare de 20° în sălile de şedinţă şi 15° în coridoare.

SPECTACOLE

— De astă-zi Mercuri se începe la cinematograful Gaumont, din grădina Cuza-Vodă, un nou program, din cele mai bogate şi splendide în acelaşi timp.

Se cuprind în noul program, care începe în astă seară, multe bucăţi înregistrate fidel după natură, poziţii pitoreşti şi interesante, privelişti adevărate minuni ale naturei.

Putem cita dintre acestea: „Valurile din St. Jean de Lux“, admirabil redate; apoi „China modernă“, înregistrare după natură. Mama Vitregă, este titlul unei frumoase drame, bine înregistrată de artişti de samă, mai sunt apoi: O nuntă veselă,— comedie, Degradatul, dramă, Surioara, dramă, O întîlnire într'o Sîmbătă seară,—comedie, Bucuria şi dureria unui şcolar, piesă teatrală etc.

In afară de acestea, mai sunt o serie de piese sportive, hazlii, drame etc.

In fie care Luni şi Joui programul se schibă. Reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc numai în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —

PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate **„SINTEZA“** sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Composiţia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —

— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Cum a găsit d. Morţun IASUL

— De vorbă cu d. ministru Morţun —

Inspecţiile de azi.—Impresia ministrului Morţun s'a d rului Cantacuzin.o—Halui de murdărie.—D. Morţun 'dă ordin să se deschidă spitalul.—Infecţia de la gară.—Măsuri de asanare.—Inspecţia de pe malul Prutului—Interesante amănunte.—

D. V. G. Morţun, ministru ad intérim de interne, a sosit, după cum anunţasem aseară la orele 6 şi jumătate, în localitate, însoţit de d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, pentru a inspecta oraşul şi judeţul.

Ministrul a venit cu automobilul din spre Paşcani şi în drum, a inspectat Tg. Frumos şi Podul-Iloaia.

D-sa a dormit aseară în vagonul ministerial, în gară, iar azi dimineaţă, însoţit de d-nii: Dumitriu, inspector administrativ, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei şi P. Fîntînaru, prim ajutor de primar, a început inspectarea oraşului.

D-sa a inspectat piaţa Sf. Spiridon, apoi spitalul, străzile de Sus, Gh. Mărzescu, Tg. Cucului, strada Albă şi Hala.

In toate părţile aproape, d. ministru a găsit că măsurile ce se dăduse, nu se aplicase, găsind în cele mai multe părţi un hal de murdărie de nedescris.

La hală a dispus închiderea cîtor-va prăvălii, pe care le-a găsit murdare. Nici piaţa halei n'a fost găstă mai bine şi d. Morţun a făcut observaţiile cuvenite.

D-sa a inspectat apoi cartierele din dispărţirea II-a şi a rămas în adevăr înspăimîntat, mai ales cînd a vizitat cartierul Broscăria. D-sa a putut vedea foarte bine halul în care se găsesc străzile, mlaştinele care stagnează şi produc infecţiile etc. A vizitat apoi fabrica Noak şi abatorul, spitalul Paşcanu şi străzile de prin împrejurimi. Peste tot locul, în fine a găsit o infecţie, cum nici în un alt oraş nu se vede.

La orele 12, cînd d Morţun a isprăvit inspecţiile, ziariştii locali s'au prezentat ministrului, pentru a le comunica „impresia" ce a căpatat în inspecţiile făcute, precum şi măsurile ce a dispus să se ia.

— Vroiţi să cunoaşte-ţi impresia mea? a întrebat d. Morţun: Impresia mea despre Iaşi, e foarte proastă. Salubritatea Iaşului lasă foarte mult de dorit! Au fost foarte aspru în inspecţiile ce le-am făcut şi am speranţa că în cîte-va zile, răul va fi îndreptat şi că va domni cea mai mare curăţenie, căci nu vom cruţa nimic. Peste două trei zile, nu veţi cunoaşte hala şi piaţa Sf. Spiridon.

D. ministru Morţun a continuat apoi, prin a arata măsurile ce a hotărît să se ia cît mai curînd, pentru ca Iaşul să nu fie atît de ameninţat.

— Am dat ordin, ca imediat bolnavii din spitalul Paşcanu să fie stramutaţi în spitalul central, iar acolo să se amenajeze de urgenţă un lazaret, pentru çazuri eventuale, şi în acelaşi timp am dispus imediat să se redeschidă întreg spitalul central

Am dispus apoi:

Să se reguleze şi asaneze pîrăoaşul Nicolina; să se taie iazul de la Ciric şi facerea unor canaluri de scurgere.

Cartierele Tg. Cucului şi Broscăria, locuri cu totul ameninţate, să fie bine desinfectate şi asanate.

De oare-ce lîngă gară, am găsit de asemeni numai gropi şi murdării, am dat următoarea telegramă d-lui Al. Cottescu, directorul general al căilor ferate:

In dosul gărei Iaşi sunt gropi, în cari apa şi gunoaiele depuse ajung o primejdie pentru sanatatea oraşului.

Rog, luaţi cele mai urgente măsuri, pentru umplerea şi asanarea gropilor. Vă mai rog să nu vă gîndiţi la cheltuiala ce cere, ci numai la răspunderea ce avem faţă de primejdia ce ameninţă acest oraş.

V. G. Morţun
ministru ad-interim de Interne

D. Morţun a mai comunicat apoi, că a adus înadins la Iaşi pe d. Dimitriu, care a fost numit inspector administrativ şi care să stea în permanenţă la Iaşi spre a lua măsuri de îndreptare şi care împreună cu d. dr. Buşilă, inspector sanitar, să aibă sub supraveghere judeţele: Iaşi, Botoşani şi Dorohoi.

D-sa a dispus ca să fie aduşi la Iaşi afară de medicii existenţi, încă cinci medici, cari să stea în permanenţă în localitate, precum şi zece agenţi sanitari.

Cum însă primăria nu dispune de căruţe suficiente, s'a intervenit la cazarmă, pentru a se da furgoanele care să servească la rîdicarea gunoaelor.

D. Morţun a trimes azi dimineaţă la Podul Iloaie pe d. Cristodulo, inginerul şef al judeţului, spre a lua măsuri urgente ca să se desinfecteze Bahlueţul care trece prin acea localitate.

*

Pe de altă parte, d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a făcut şi d-sa inspecţiuni în oraş. D-sa s'a dus întovărăşit de d. dr. Tudor, medicul dispărţirei I-a, să viziteze o bolnavă din str. Perju No. 10, care se zicea că avea gastro-enterită.

Insoţit de medicul disp. I, directorul general al serviciului sanitar a vizitat străzile Săulescu, Gîndu, Moţoc, Perju şi Morilor.

Ca şi d. ministru Morţun, d. dr. Cantacuzino a rămas îngrozit de infecţia ce a întîmpinat în drum, precum şi de canalul deschis, care curge din deal şi întretae aceste străzi, producînd murdărie—d-sa a intervenit ca să se închidă acest canal.

Nu mai puţin rea impresie i-a făcut şi canalul cel mare din faţa gărei, care de asemeni e un adevarat depozit de murdării

D-sa a relevat că faţă de asemenea mare indolenţă a adţiei comunale, medicii sînt dezarmaţi, pentru a putea interveni.

D. dr. Tudor a condus apoi pe d. director general al serviciului sanitar, la poşta centrală şi la otelul Naţional.

La ambele au găsit latrinele într'un aşa hal, că nu se poate descrie. D-sa a dispus ca cel mult în 48 ore, acestre latrine, adevărate focare de infecţie să fie dărămate.

Directorul general al serv. sanitar a inspectat apoi institutul de chimie, hotărînd ca să se amenajeze aci o cameră, în un subsol, unde se va instala de săptămîna viitoare un laborator aparte, pus la dispoziţia medicilor comunali, pentru examinare şi analizare în cazuri suspecte.

Impresia generală a directorului general al serviciului sanitar, e că nu crede să mai existe unde-va, un oraş în mai mare murdărie şi mai prost îngrjit ca Iaşul.

*

Departe de a exagera şi departe de a avea aerul campaniei de opoziţie, am relevat totdeauna starea mai mult de cît deplorabilă în care se află oraşul. S'a convins toată lumea că avem o administraţie comunală de cea mai crasă incapacitate; dar această incapacitate a fost amestecată cu primejdioasă indolenţă. Cei din fruntea administraţiei comunale, nici cît s'au priceput să facă, n'au făcut, cu toate protestările zilnice ale cetăţenilor şi cu toate rapoartele energice ale inspectorilor sanitari.

D. ministru Morţun şi directorul general al serviciului sanitar au reprobat azi indolenţa gospodarilor noştri şi le-au dat încă odată brevet de neglijenţă cul pabilă şi incapacitate crasă.

Observaţiile aspre, făcute de d. ministru, funcţionarilor mici, dimineaţă cu ocazia inspecţiei, nu erau de cît făcute în scopul de a auzi cei mari, le-a făcut pentru a roşi cei din fruntea comunei, reprezentaţi prin d. P. Fîntînaru.

*

La orele 2 şi jum., d. ministru Morţun, însoţit de d-nii: Dimitriu, inspector administrativ, dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, Krupenski, prefectul judeţului şi dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului, au plecat cu automobilul în inspecţie la Ungheni şi la Sculeni.

După cît ştim, d. ministru Morţun, va dispune închiderea băilor de la Ungheni.

La orele 6 şi jum., ministrul şi cei care-l însoţesc, se vor reîntoarce la Iaşi.

D. ministru Morţun a învitat pe ziarişti, din nou, pentru de seară, spre a le comunica rezultatul inspecţiilor din judeţ.

Ultime INFORMAŢII

❑ *Direcţia generală a serviciului sanitar, a hotărît ca la anul viitor să construiască sau să cumpere un imobil în Iaşi, pentru a înfiinţa un spital de izolare a direcţiei generale.*

S'a opiniat că, pentru aceasta, ar fi bune casele Sturza, din strada Română.

❑ *Celebrul epitrop C. B. Pennescu, cu tot cinismul său revoltător, a fost îngenunchiat.*

D. Penescu, declarase: „n'am deschis şi nici nu voiu deschide spitalul", desfidând întreaga opinie publică, revoltată, cu drept cuvînt, de nelegiuirea asasinilor de la epitropie.

Ministrul Morţun, venit în inspecţie la Iaşi, şi-a dat samă de pericolul ce ne ameninţă, şi a ordonat redesehiderea imediat a spitalului.

❑ *Un ofiţer rus, care a trecut prin Iaşi, mergînd în Bulgaria, a declarat aseară că şi la Kiew sunt numeroase cazuri de holeră, unde au fost şi cazuri mortale.*

❑ Distinşii noştri prieteni, d-nii Lascar Antoniu, avocat, fost deputat şi Gh. Ghibănescu, fost deputat, au trimes următoarea telegramă de condoleanţe d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat:

„Luînd parte din tot sufletul la adînca lovire, ce o încercaţi prin pierderea iubitului vostru părinte, rugăm a primi din parte-ne expresiunea celor mai calde sentimente de condoleanţe".

Lascar Antoniu, Gh. Ghibănescu.

Din partea ziarului nostru, s'a expediat iubitului şef al partidului conservator democrat, următoarea telegramă:

„Noi, cei ai grupaţi în jurul „Opiniei", adînc mişcaţi de pierderea ce suferiţi, prin încetarea din viaţă a iubitului D-voastră părinte, vă rugăm să primiţi expresiunea sincerelor noastre sentimente de condoleanţe. **„Opinia".**

❑ *D. Mimi, procuror general, a plecat din nou azi dimineaţă la Fălticeni.*

D-sa, cu ocazia inspecţiei ce o făcuse alaltă-eri tribunalului din acel oraş, înştiinţase telegrafic pe minist ul de justiţie despre boala unui tînăr magistrat, cerînd în acelaşi timp părerea ministrului.

In urma răspunsului ministrului, procurorul general a plecat azi dimineaţă la Fălticeni, pentru a face parte din comisiunea de examinare a sănătăţei tînărului magistrat, din care mai fac parte 3 medici.

❑ D. Pasquali del Pezzo, duce di Cajanello, rector al universităţii din Napoli a învitat universitatea eşană să participe la serbările ce vor avea loc între 12—14 Septembrie, la Napoli, pentru comemorarea lui Filippo Cavolini-napolitanul, fost profesor al universităţii napolitane, premiat al academiei de naturalişti din acel oraş, şi care serbări vor fi înalt patronate de M. S. Regele Italiei.

❑ Din Răducăneni ni se scrie că astă noapte a încetat din viaţă d-na *Ana Catargi*, soţia fostului general aghiotant Regal d. Gh. Catargi. D-na Ana Catargi a decedat în castelul său de la Răducăneni, a cărui proprietară era. Defuncta a fost fiica lui Lascar Rosetti, marele patriot care a jucat mare rol în mişcarea unionistă de la 1859.

Cu d-na Ana Catargi dispare o figură aleasă, o inimă caritabilă, iar pentru lumea din tîrguşorul Răducăneni o mare filantropă. D-na Catargi a lasat fondurile necesare pentru zidirea unei biserici ortodoxe în Răducăneni, biserică ce se va clădi pe locul din faţa palatului Rosetesc.

❑ Din Galaţi ni se scrie că ministerul de resboiu ar fi pedepsit pe comandorul Poenaru, care se ştie că a pălmuit pe avocatul Begeanu.

❑ **Universitare.**— Direcţiunea Seminarului pedagogic universitar, a anuuţat la universitaté că anul acesta la şcoala de aplicaţie de pe lîngă acel seminar, vor funcţiona clasele a treia şi a şaptea modernă.

Părinţii pot înscrie elevii cu începere de la 15 August, în ori-ce zi de la 8—12 dim., în cancelaria Seminarului pedagogic universitar.

— Academia anunţă că anul acesta acordă o bursă pentru facultatea de ştiinţi şi două pentru facultatea de medicină, în afară de cele ce vor rămînea vacante de la 1 Noembrie.

— Academia romînă publică condiţiunile pentru obţinerea unei burse din fondul Adamachi, pentru continuarea studiului fizicei din Paris. Pot candida licenţiaţii în fisico-chimice de la Universitatea de Iaşi.

Pînă în prezent cer bursa d-nii N. Patriciu şi C. Bedreag. Bursa e de 300 lei lunar şi drumul gratuit.

❑ Astă seară Mercuri 4 August, cinematograful Pathé Frères din grădina Bragadiru, arată pentru ultima oară actualul său program, care cuprinde între altele: ultimele alergări de cai din Iunie a. c., la care a asistat aproape întreg Parisul; ele au fost din cele mai animate curse din cepitala Franţei, şi în special a luat parte toată elita pariziană. Cinematograful Pathé Frères din grădina Bragadiru, în astă seară ne redă absolut identic acele interesante curse în întreaga lor desfăşurare. Noul program escepţional de interesant, cuprinde apoi o frumoasă inscenare după cunoscuta fabulă „Grierul şi furnica" interpretată sublim de d ra Dièterle în grierul şi d ra Susanne Demay în rolul furnicei. Ramses, faraonul Egipetului şi complotul sclavilor, o splendidă reconstituire din Istoria anticului Egipet. — Vocea sîngelui, scenă de moravuri ale pieilor-roşii din stepele Canadei, o splendidă desfăşurare.—Doba cea mare, comedie. Sferile Lencuţei comedie, — In beţie la picioarele statuei, scene comico coreografice executate de steaua baletului Marei Opere din Paris ete. etc.

Numărul nou al ziarului „Pathé-Journal" gazeta viitorului rulează în astăseară cu următorul bogat sumar: Moda la Paris—creaţiuni ale casei Bon Marché, Catastrofa balonului „Erbslöh" din Colonia, Suveranii Belgiei la Paris sînt primiţi de preşedintele republicei franceze, cortegiul impunător e aclamat de mulţimea imensă, de pe Avenue Champs Elysées şi place de la Concorde. Regele şi Regina asistă la sfinţirea drapelelor coloniale şi vizitează castelul din Versailles, etc. etc.

Reprezentaţiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni şi Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu preţurile populare obişnuite.

Mîne Joi, programul nou, în întregime.

❑ **Administraţia ziarului „Opinia" primeşte abonamente de viligiatură cu:**

2 lei PE LUNA în ori-ce parte a ţărei, şi

3 lei 50 PE LUNĂ în străinătate.

Prima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 4 August

LOTERIA

Azi s'a făcut tragerea clasei a III-a a loteriei regatului romîn. Au cîştigat:

300 lei şi un premiu de **60,000** lei No. **43,194.**

20,000.—49,326.

5000.—14651.

2000.—43,972

1000.—12822, 34262, 59883.

500.—37413, 32677.

300.—48507, 3268, 7761, 51396, 1317.

250.—4924, 54837, 56044, 8960, 31342 32820, 22669, 55644.

200.—15 242, 30020, 31789, 38315. 43051, 50,831, 54267, 55039, 58711, 37695 43391, 59615, 59740, 59314, 3114, 9617, 11566, 21877.

Excursioniştii turci

Bucureşti.—Studenţii otomani au sosit dimineaţă la Constanţa, unde au fost primiţi de autorităţi.

La amiază ei au sosit în Capitală, unde li s'a făcut o grandioasă primire şi au fost conduşi pretutindeni.

Incăierările din Bilbao

Bilbao.—Cîte-va încăierări, spre a împedica pe mineri să reia lucrul a luat naştere. Un tren cu mineri eşind din explotaţiune Luhna, a fost atacat cu pietre şi s'a tras focuri de revolver asupra minerilor. S'au luat măsuri pentru menţinerea ordinei.

Redeschiderea Expoziţiei din Bruxelles

Bruxelles.—Toate secţiunile vor fi redeschise cu începere de mîine.

Guvernul belgian vrea să reconstruiască expoziţia.

*

Bruxelles.—Ziarele spun că doi împiegaţi ai menageriei Bostak, au dispărut din ziua incendiului.

Expoziţia este păzită noaptea de trupe. Comisarul regal al expoziţiei engleze a convorbit îndelung azi cu d. Janssen, preşedintele comitetului expoziţiei. Se pare că guvernul englez vrea să reconstruiască în întregime pavilioanele distruse.

Accidentul unui vas

Londra.—Vasul „Kediv" al companiei Africei orientale, s'a împotmolit lîngă capul Morgan. Apele au putruns în trei din halele vasului.

S'au trimes ajutoare, dar vasul se consideră perdut şi va fi părăsit.

Ciuma la Odessa

Odessa.—In ultimile patru zile 11 persoane s'au îmbolnăvit cu simptome suspecte.

De la începutul epidemiei s'au îmbolnăvit 16 persoane de ciumă; şapte alte persoane sunt bănuite a fi bolnave de această boală; s'au însănotăşit, 13 bolnavi iar 7 au murit.

Incendiu

Buc. Astă noapte, un mare incendiu, a distrus magasia de cereale din soşeaua Pantelimon.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti. — Ministerul de justiţie a comunicat ziarelor că mişcarea în magistratură, care a fost anunţată eri, nu se va face acum, ci la reîntoarcerea din concediu a d lui Toma Stelian.

Imprumutul Spaniei

Madrid.—Azi a avut loc emisiunea împrumutului de 45,000,000 pesetas bonuri de tezaur 3%.

La ora închiderii subscripţiei suma acoperită se ridica la 3,800,000 pesetas. Subscripţia va continua pe mîine.

Experienţele ing. Vlaicu

Buc. D. inginer Vlaicu a făcut azi noui experienţe cu aparatul său de sburat.

Dimineaţă a făcut zboruri) iar după amiazi 4. Toate au reuşit foarte bine.

Mişcare în învăţămînt

Bucureşti.—Pe ziua de azi s'a făcui o nouă mişcare în învăţămîntul primar:

D. Andrei Parvan de la şcoala din Ciorogîrla (Ilfov) a fost mutat la Fîntîna (Tecuci), Gh. Vasilache de la Călimăneşti, a fost mutat la Şendrei (Tutova), Eufrosina Adam, de la şc. primară No. 2 de fete din Constanţa, la şc. No. 2 din Calaraşi, Croitoriu Saita, de la Osoui (Iaşi), la Bolnitul din Vale; Neculai I., din Tutova la Osoiu (Iaşi), Margareta Ştefănescu, de la Brusturoasa, la Găiceana (Tecuci).

Regina Bulgariei în România

Bucureşti.—Regina Eleonora a Bulgariei, însoţită de suita sa, a sosit dimineaţă la orele 8, prin Varna, la Rusciuc. Aci s'a îmbarcat pe Yachtul regal bulgar „Krum" şi a făcut o preumblare pe Dunărea.

La orele 10 a plecat, acostînd la Ramadam, unde a fost întîmpinată de d. Poenaru, prefectul jud. Vlaşca, Cotteseu director general al C. F. R., şi autorităţi. De aci, urcîndu-se în trenul regal, care i a fost pus la dispoziţie, a plecat spre Sinaia.

*

Sinaia.—La orele 2 şi 35 p. m, Regina Eleonora a Bulgariei a sosit aci. Gara era frumos pavoazată şi împodobită.

La coborîre, a fost întîmpinată de M. S. Regele Carol, îmbracat în uniformă şi care'i-a sărutat mîna. Regina Bulgariei l'aîmbrăţişat. După ce suveranul a făcut recomandările, Regina Bulgariei, împreună cu M. S. Regele s'a urcat în automobil ducîndu-se la Castelul Peleş.

†

Adînc întristaţii: Frosa Gh. Ioan; Take, Toma şi Victor Ionescu; Bessie, Maria şi Veturia Ionescu; Gheorghe şi Maria Ghiţă Ioan; Efrosina şi Ioan Bălăcescu; Marietta şi Natalia C. Ioan; Victor şi Elena V. Ionescu, în calitate de soţie, fii, nurori, nepoţi şi nepoate, au durerea a anunţa încetarea din viaţă a regretatului lor

Ghiţă Ioan

decedat în ziua de Luni 2 August, în vîrstă de 83 ani

Şi roagă pe prieteni şi cunoscuţi să bine-voiască a lua parte la ceremonia religioasă, care va avea loc Joi, 5 August c., orele 4 p. m., la domiciliul defunctului, calea Victoriei No. 115.

Inmormîntarea va avea loc la cimitirul Şerban-Vodă (Bellu).

Aceasta ţine locul ori-cărei alte invitaţiuni.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 31 August a. c. se va ţinea în camera acestei Primării în conformitate cu disp. art. 72—83 din legea contabilităţei publice licitaţie orală pentru vinderea unui loc în suprafaţă de 532 45 m. p. situat în colţul stradelor Săulescu şi regimentul 13 Licitaţie va incepe de la 2 lei de m. p.

Garanţia provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fiecare zi de lucru la serviciul Administrativ.

16028 * 31/13 Iul. 1010.

INŞTIINŢARE

Aduc la cunoştinţa comercianţilor şi amatorilor de cumparat vin alb şi roş, că până acuma nu am vîndut nici vinul nici recolta anului acesta; şi sunt gata a o face cînd se vor ivi muşterii serioşi.

Const. Chirilă

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi. *Str. de Sus No. 34*

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiâ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insriptia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

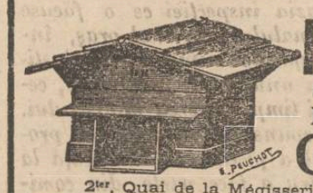

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 18 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 186 MILIOARE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştii contra asigurăţii din Romania
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.
Ghiţă Costinescu Ţesetura Iaşi T, G.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

3 şi 4 August 1910

Se poate cîştigă în caz norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1080—Vineri 6 August 1910

SALVAȚI IAȘUL

Domnii V. G. Morțun și profesorul Jean Cantacuzino, cunosc Iașul de pe cînd actualul ministru și actualul director general, erau oameni tineri.

Ambii au fost ieri în Iași și ambii nu l'au mai recunoscut. Sălbătăcia, lipsa totală de administratori, neglijarea celor mai primitive reguli de igienă, au transformat cu desevîrșire vechia Capitală—și dacă Tg.-Frumos și Podul-Iloaie au făcut impresie bună ministrului, Iașul l'a îngrozit.

Domnii Morțun și Cantacuzino trebue să-și fi făcut impresia a doi europeni, aflători în exploratie unde-va în țara Zulușilor. Nu lipsa de apă, nu stradele desfundate le-au făcut această impresie—aceste două lucruri fiind caracteristica bietului oraș—ci groaznica murdărie, imensa destrăbălare igienică, enormul teren prielnic ce l'ar găsi aci holera, precum îl găsise febra tifoidă anul trecut.

Piața Halei, Hala și Maidanul Sf. Spiridon; brutăriile, prăvăliile, căsăpiile și stradele locuite de populația nevoiașă—toate au apărut celor doi europeni ca un imens platou de infecții.

Sunt ani de zile de cînd, fără de încetare, luptăm pentru un import de oameni, cari să repună lucrurile ca din vechi în acest pedepsit oraș. Arătăm de ani de zile, că, asemenea unui flagel nemilos, o administrație comunală păcătoasă, ignorantă, de D-zeu blestemată, s'a abătut ca o plagă asupra Iașului.

Asemenea blestem n'a căzut încă asupra nici unui oraș. Căci numai blestem poate fi o potriveală de oameni toți incapabili, toți gravi și impasibili, cari au izgonit ori-ce respect de lege, de igienă, lăsînd ca orașul să fie cucerit de murdării și de boli.

Cînd holera ie la o schioapă de loc de noi, primarul ie dus la băi, ajutorul de primar, care călătorește de cînd e la putere, e dus la băi, congedii sunt acordate medicilor de despărțire, iar administrația toată ie lăsată pe mîna unui om patent incapabil.

Nu departe de noi îs Cernăuții. Cum noi d'inspre Ungheni, Cernăuții sunt amenințați de holeră d'inspre Noua Suliță. Vedeți ce măsuri extraordinare au fost luate în capitala Bucovinei. Consiliul comunal și consiliul sanitar s'au declarat în permanență; măsurile cele mai energice au fost luate, așa că ministrul de la Viena nici nu se gîndește să vie ca să dee primarului și agenților săi lecții de măturat, de închis brutării murdare și de confiscat scrumbii din anul trecut.

D. Morțun a dat ieri asemenea lecții delicate și delicioase. A explicat sălbatecilor influența măturei asupra gunoaielor; a aratat cum se stropește strada cu acid fenic; a aratat că pîinea se plămădește numai din făină, nu și din gunoaie; a explicat ce este o latrină.

Ca la zuluși! Dar europeii au dat zulușilor asemenea lecții cu decenii în urmă și cînd li-au dat, zulușii n'aveau Universitate, necum una care, de o jumătate de veac, a făcut o enormă supra producție de licențiați în drept.

Europeii au mai învățat pe zuluși să-și facă spitale. D. Morțun la Iași, a învățat pe epitropi să deschidă spitalul, care stă închis pe timp de holeră!

*

Dar dacă ministrul și directorul general n'ar fi venit în inspecție? S'au dacă holera n'amenința să izbucnească? Natural situația ar fi ramas aceeași. Un oraș trebue să fie curat și alimentele trebue să fie curate numai atunci cînd orașul este amenințat de un flagel. Altmintreli primarii pot pleca, murdăria poate fi cît mai mare.

Ca și zuluții europenilor și ieșenii trebuie să fie recunoscători d-lui Morțun și Cantacuzino, că au venit să-i salveze. Ministrul știe astă-zi ce fel de administrație are Iașul și directorul știe ce fel de serviciu medical avem.

Primul știe că Iașul a căzut pradă nevolniciei unui profesoraș oare care; secundul știe că, cu excepția doctorilor Tudor și Rudescu, ceilanți medici comunali sunt duși în concediu: concediu medical pe timp de holeră!!

O asemenea fără-de-pereche sălbătăcie nu poate rămînea fără de sancțiune, căci atunci n'ar fi de mirare că și crimele, furturile să rămîie nepedepsite.

Iașul a fost cucerit de nevolnicie și de ignoranță. Ca să nu piară și el și locuitorii sei, trebuie oameni ca să-l salveze. Asemenea oameni lipsesc și la primărie și la serviciul medical.

D. Gane n'a fost om la primărie nici în tinerețele lui. Atunci în cale, făcea nuvele. Domnii Fîntînariu și Eraclide, nici nuvele nu fac. Să rămîie tustrei la primărie, fiind-că tustrei sunt la putere. Dar asupra lor, crasei lor incapacității, să fie pus un om, un prefect, un administrator, un inspector—cum asupra incapabililor se pun consilii judiciare.

Iar doctori, oameni energici, capabili—să se importe din alte orașe.

Ne trebuesc oameni, îi reclamăm de mult. Să vie macar acum, în preajma pojarului groaznic, ca să salveze acest blestemat oraș, blestemat și ajuns la pragul peirei.

Redeschiderea spitalului

Epitropii casei sf. Spiridon nu s'au mulțumit a fi execrabili gospodari: ei s'au aratat și dușmani ai sănătății publice, pe care au îndrăznit s'o pună de desubtul ambiției lor personale.

Căci în vreme ce holera sta la porțile orașului, în vreme ce orașul, care este clasificat cel mai infect al țărei, este grav amenințat, epitropii Spiridoniei, somați de mulțime să redeschidă spitalul, pălmuiesc opinia publică cu răspunsul: „nu vom deschide spitalul".

Asasinii au fost biruiți în cele din urmă de porunca oficială ce le-a fost dată ieri. Porunca unui ministru, care poate numi și destitui epitropi, a fost mai tare de cît strigătul populațiunei, mai tare de cît ambiția imbecilă a unor epitropi inconștienți.

Spitalul a fost redeschis. Dacă noi avem sau nu partea noastră de merit în acest fapt, n'are nici o importanță în chestie. Cu toții avem datoria să luptăm pentru o asigurare cît mai bună a sănătății publice. Cine luptă pentru ea, pentru triumful ei, implinește o datorie pur cetățenească, precum cine se războiește contra ei, comite faptă de asasin.

De asemenea oribilă faptă s'au făcut vinovați cei trei epitropi ai Spiridoniei. In cartea neagră a orașului Iași, în cartea dușmanilor sei, vor fi inscrise numele celor trei epitropi. Ei vor fi arătați ca dușmani neimpăcați ai carităței publice; vor fi arătați ca batjocoritori ai banului public, ca oameni, cari, puși să poarte grija populației bolnave, au irosit banii suferinzilor, închizînd spitalul tocmai într'o vreme cînd porțile lui urmau să fie deschise mai larg, într'o vreme în care orașul este amenințat de cel mai o ribil flagel.

Redeschiderea spitalului înseamnă triumful sănătății publice și infrîngerea dușmanilor ei.

SERIOS?!

Reporterii noștri nè-au adus eri știrea că în vizita ce a făcut Iașilor d. V. Gh. Morțun, ministru de lucrări publice și ad-interim *la interne, întovărășit de d. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar și de un d. Dimitriu, zice-se inspector administrativ, și de d. Gh. Săndulescu, harnicul prefect de poliție, și de d. Petre Fîntânariu, energicul ajutor de primar și de* eșetera *ar fi găsit orașul nostru că e cel mai murdar din toate orașele din țară.*

Serios?!

Adică făcut-au d-lor vre-o descoperire senzațională, ca și cum Iașii, ar fi la polul nord, sau în regiunile centrale ale Africei. Noi nu credem că ministrul și cu înalta lui suită să se fi exprimat astfel. Și iată de ce.

Administrația liberală ce o avem, din mila și voința cetățenilor de 3 ani și jumătate la conducerea intereselor județului și a orașului și-a dat toată silința să-și ademenească oamenii, iar de lucruri nu s'a interesat de loc. După ce s'a dat lupta de întrecere între Sterești și nesterești, apoi a început hărțuiala la Primărie, mărul de discordie.

Partidul liberal și-a pus în capul primăriei un nume, un om, o emblemă nu o energie; și de aici tot consiliul comunal s'a purtat la fel. Și-au împărțit sinecure și diurne și fiecare și a zis: dacă primarele ia 1000 lei pe lună fără să facă ceva, de ce n'ași lua eu 100 măcar și să-mi caut de treaba mea.

De 3 ani de zile s'a strigat și se strigă de murdăria orașului, iar incuria celor din capul comunei a mers crescînd. N'a fost serviciu public care să nu sufere din cauză că peștele de la cap se împute.

Inaltele fețe au fost pe câteva strade, ia să fi umblat prin toate părțile, și-ar fi pus mînile în cap.

Și cu toate acestea nu credem să se facă ceva. Dăm garanție, că chiar de și ar muta domiciliul lor politic aici în Iași și d. Morțun și d. dr. Calinderu și toți inspectorii, tot așa va rămînea orașul Iași cu actuala sa administrație.

Ministrul Morțun a răcnit pentru lucrări, a zis măcar pîs pentru oameni? Se putea atinge de ei! D. N. Gane tot va rămîne primar; ajutoarele sale tot acești 2 vor fi, județul tot pe sama aceloraș persoane va fi dat, serviciul tecnic n'are să recruteze alți oameni, iar Epitropia credeți că scapă de d. Pennescu?

Ferească sfîntul.

Pe strada unde trec eu mai des era o căsuță mică modestă! au stat întrînsa și stăpînul și fel de fel de locatari. Casa era în o stare fără stare, căci fie care făcea cît se pricepea și adică nu făcea nimic.

A dat D-zeu de casa a întrat pe mîna unei moașe, în 2 luni a făcut casă, ogradă o grădină nu altceva; dar cîtă muncă, cîtă strădanie, ce gust în repararea și a menajarea casei. Azi mai mare dragul să treci pe lîngă dînsa,—nu pe lîngă moașă, ci pe lîngă casă.

Schimbați, iubiți cetățeni, stăpînii de la comună, de la județ. Orașul Iași e un oraș frumos, bine așezat, cu împrejurări frumoase, lăsat însă pe mîna nemernicilor nu poate fi de cît ceia ce este; cuib de infecții, cuib de boale.

FRANTZ-IOSEF

Astă-zi se serbătorește aniversarea a 80 de ani de la nașterea M. S. Frantz Iosef, Impăratul Austriei. Ca romîni ne interesază persoana M. S. Impăratului, întru cît supt corona Habsburgică trăesc și hălăduesc aproape 4 milioane de romîni, frați de ai noștri, și soarta ar fi putut face la un moment dat că toată suflarea românească să stea supt corona Habsburgică, dacă pacea de la Carlovitz ar fi fost ceva ceva mai rea pentru Turcia și Europa ar fi îngăduit ca Dunărea pe întregul ei curs să slujască de hotar Turciei spre Nord. In acest caz soarta neamului nostru ar fi fost cu totul alta; n'aveam domniile sec. al XVIII, nu ne frămîntam pentru unire, și am fi fost 10 milioane de romîni la un loc, mai stăpîni pe noi de cum sînt Ungurii pentru sine.

Ne mai interesază figura bătrînului Monarh, căci supt lunga lui Impărăție s'au dat toate luptele pentru înălțarea fraților noștri întăiu ca națiune, apoi ca rechemare la viața publică, și cu foarte multe răniri cu foarte multe sacrificii s'a căpătat foarte puțin. Inima ne e sîngerată, că supt rațiunea seacă a formelor de stat, urechea Impăratului Frantz Iosef a fost surdă, prea surdă la foarte multe cereri drepte ale fraților noștri. Toate acestea însă n'au stîrbit un singur moment credința în drăguțul de Impărat, pentru că neamul nostru știe că supt Habsburgi s'a consolidat cea întăiu închegare a școalei și bisericei noastre naționale; de la Maria Tereza încoace romînimea din țările supuse coronei sale a sporit ca credință, ca cultură, ca avere.

Și mai știe această țărănime că dacă Ungurimea i-a fost vitrigă, sprijinul cît de cît l'a avut la Beciu, la Impărat, care a îngenunchiat și pe Unguri și-i va îngenunchia.

Iar credința oarbă în impărat începe a eși la iveală pe dreptate.

Supt impărăția M. S. Frantz Iosif, s'a dat popoarelor supuse din Austria egalitatea votului și popoarele au a fi mulțumite de acest lucru, căci își văd desvoltarea lor în tihnă, libertatea mărindu-le supunerea și încrederea în monarhie.

Parlamentul actual din Viena a dat dovadă de o mai mare disciplină și respect coroanei, pentru că avea la baza sa o mai mare dreptate în alcătuirea lui.

A voit imparatul binele noroadelor sale și 'i l'a dat.

Același bine îl dorește și popoarelor supuse dominațiunei Maghiare; și-l voește cu tot dinadinsul; dar pentru implinirea aceatui bine stă piedică trufia maghiară, formula tiranică a ideii de stat maghiară, interesele exploatatorilor statului maghiar.

In această luptă, Românimea singură nu poate lupta, ci tare pe credința că numai de la Viena va veni mântuirea, și cît de curînd, toate cele 4 milioane de suflete românești, supuse coroanei Habsburgice, înaltă astăzi ruga către Cel Prea Inalt să înzilească încă pe bătrînul monarh, ca să-și vază implinite vrerile sale înainte de a închide ochii: egala îndreptățire a tuturor popoarele supuse sieși după număr și vrednicie.

La această urare a 4 milioane de Romîni supuși, se asociază astăzi alte 7 milioane de Romîni din Regatul României, cari în acelaș gînd, în aceiași simțire cu frații lor se roagă celui prea înalt să i lungească domnia și viața atîta încă, cît să înfăptuiască pentru neamul nostru tot binele voit și dorit.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

PE CULMI....

De jos, de la micul platou al „Cerbului" am pornit puțini; dar iată-ne, în mijlocul pădurii iată-ne sus pe culmea „Pufului, mai mulți, tot mai mulți.

Cine a zis că izolarea e bună, că singurătatea și tăcerea sunt condițiuni de adîncă mulțumire sufletească? Din potrivă. Sociabilitatea, contactul cu lumea sunt imprejurări, în care te simți mai adînc preschimbat, mai într'adevăr mulțumit, cu deosebire după ce te-ai izolat de condițiunile zilnice de traiu, de atmosfera vieței de oraș din care a izvorît îngreuiarea cerebrală care te-a silit la un scurt și plăcut exil.

Și ce repede trece vremea cînd sunt mulți; ce scurtate sunt cărările cînd le străbați vorbind, rîzînd, glumind, hohotind în cor, ca și cum ai vrea să auzi ecoul pădurii repetîndu-ți și împărtășinduți voioșia. ori ca și cum ai vrea să te asiguri tu însuți că ți-ai întrupat ceva din seninătatea lui, a codrului nemărginit, măreț prin calmul lui, prin nepăsarea lui față de toť ce e trecător!

Și iată-ne în vîrf, la atîtea sute de metri, fără să fi avut vremea să simțim vr'o oboseală, fără să ne fi supărat căldura după amiezei, îmblînzită de frunzișurile dese ce ne adăposteau cu familiaritate pe aleele înguste și pietroase.

Ce încîntătoare e șederea pe culmea „Pufului" și ce frumoasă se deechide înainte-ne panorama vastă a imprejurimilor,—a dealurilor cu largi înălțimi și a văilor cu abisuri înguste.

De pretutindeni vin, strecurate prin desișuri de brazi sunete și cîntări: de sus freamăte lungi de copaci legănați de vîntulețul cald,—de jos vîntul ne-aduce sunete de orchestre, de muzici militare. Dar toate se pierd și se domolesc pînă să ajungă la noi, în vîrful muntelui, unde ne odihnim pe pajiștea îngălbenită, — pe urma fînului proaspăt cosit și mirosind încă de parfumul margheritelor tăiate de curînd.

Un izvor cristalin, prietenul tuturor călătorilor ne cheamă sub un cort de brazi îmbătrîniți. Prin gura țeviei, curge potolit și curat, ca și cum ar ști ce sănătoasă răcoare și ce plăcere duce cu sine din fundul nevăzut al munților, uitat aci de vremuri, singur în toată imprejurimea asta, ca un cîntec uniform dar pururea dulce și vrăjit, dătător de mîngăiere și de înfiripări.

Mulțumită lui vom putea face încercarea cea din urmă, pînă departe în vîrf, unde vom privi apusul soarelui, colorînd cu infinit de multe nuanțe codrii deși din fața noastră, pînă departe peste hotarele țării. In zori de ziuă și în amurg, lumina soarelui alintă verdele brazilor și-i dă atîtea înfățișări, atîtea schimbări, ca și cum s'ar juca penelul unui maestru de geniu stînd să contemple cerul și furîndu-i gama cea mai variată de iubire și străluciri.

Iar odată cu amurgul vine și răcoarea, vine și foamea, vine și chemarea îndărăt de unde am plecat. Cine însă își poate lua rămas bun de la frumusețile înălțimilor fără imn? De acea una din gingașele noastre tovarășe de drum întonează în luminișul pădurei cîte-va duioase și vesele romanțe înaripînd imaginațiile către slăvi, înfiripînd și mersul pe pietroasele alee în jos, une-ori mult mai anevoios de cît suișul în munți.

... Iar ajunși din nou în apropierea Slănicului ne întîmpină pe cer semicercul ar-

gintiu al lumei răsărind „dintr'o rarişte de brazi",—ca să înnălbească și să idealizeze totul și să făgăduiască visătorilor o splendidă seară, una din acele răcoroase seri cum aduce luna August, între vara tîrzie și toamna timpurie în regiunile muntoase.

E oare într'adevăr așa de frumos pe aici ori ne-am reîntors noi, din culme, cu sufletele și simțirile și gîndurile înseninate?

Rodion

PEISAJE

LA SCHIT

Spre-adormitorul plîns de clopot....

...Și carul scîrțîe monoton, urcînd alene șoseaua albă ce șerpuește prin munți. In jurul nostru pădurile își întind brațele spre ceruri șoptind rugăciuni înfiorate; șoaptele lor cucernice au ceva din melodia glasurilor de orgă ce suspină în temple vaste, sub lumina blondă a candelabrelor. In vale, departe, se aud glasuri ciudate de pasări, melodii trăganate ce palpită ca în vis pe deasupra piscurilor moarte. Din desișul întunecat al pădurilor de brad, răsună înăduşit sgomote de topoare, murmure cristaline alunecă pe povîrnișuri verzi și frunzele se mișcă elegant pe ramuri, străpunse de sulițele soarelui ce plînge lacrimi de crepuscul.

Pe unde luminoase de aer, pe deasupra vîrfurilor de arbori, vibrează, pluteşte și se'mprăștie pe întinderi, un plîns adormitor de clopot, un plîns sfîșietor ce poartă spre albastrele înălțimi, cîntările de adorare ale monachilor de la schit. Apoi se lasă liniște vrăjită... Indată însă pornește toaca, ritmînd cîntecele naturei și... iarăși clopotul își înalță Melopea spre ceruri, în farmecul Apusului de soare.

Sub mistica cupolă.

Pășim tăcuți, pe lespezi pătrate împodobite cu inscripții, prin parfum misterios de smirnă, prin lumina astrului muribund Deasupra noastră, o cupolă bătrînă, afumată, pe care sfinții se roagă cu gesturi stranii, ne umple de înfiorare pioasă. Monachi albiți, în rasse lungi, cafenii, plutesc ca niște fantome în încăperea sumbră. Glasuri scăzute îngînă cuvinte neînțelese, murmure purtate pe aripe de mirezme rotesc mai sus, prin picăturile de raze și sfinții de pe cupolă le deschid brațele, le primesc cu ochii umeziți de misterul adorărei

Prin geamurile lungărețe—deschise—pătrund înăuntru, ca un fior, crîmpee de glasuri, șoptiri rătăcite. Pe întinderi palpită ca'n basme, preludii de amurg. Crengi aplecate lovesc ușor în geamuri... fructe rumene dorm nemișcate în murmur de frunze. Glasurile au tăcut; monachii, eșind din templul rugăciunei, pășesc ca umbre reînviate prin ganguri penumbrite și tăcuți se adună în jurul meselor lungi, în sala văpsită cu alb, unde mînîncă din străchini de pămînt, cu linguri de lemn, în pacea de catacombe; fețele lor imobile privesc cu ochi de flacări spre crucifixul din mijlocul mesei, ce-i străjuește.

Apoi se ridică, stau neclintiți uitîndu-se spre răsărit și în cor, înalță rugi bizare spre cel Atot puternic... Ah! ce sfîșietor de trist e corul monachilor!

Din vîrful culmilor senine.

Mă sui la deal, pe culmi ce-adorm morfinizate, să admir frumusețea Apusului. E măreț; astrul pare un mag ce moare. Se întunecă din ce în ce. Prin văi, departe, prin ceață vînătă, în orașul perdut pe șesuri, se aprind lumini ce scîntee ca ochi vrăjiți de dor. Trenuri, ce par șerpi purtați de o magică putere, alunecă peste ape, pe cîmpii, cu fruntea înghirlandată de aburi albicioși.

Indărăt, la deal, în depărtări, se disting profiluri albastre de munți, piscuri crenelate. Prin poeni tăcute, cîte un copac stingher pare că plînge. Mă cobor spre văi, căci prin codri negri Driadele își vor începe dansul nocturn...

In vraja gropniței adînci.

Coborîm pe trepte de basalt să vizităm locașul închinătorilor adormiți. Bolți întunecate se deschid de asupra noastră. E noapte. Cu făclii fumegînde, doi monachi bătrîni ne conduc prin galerii răcoroase. Am ajuns; un miros rînced ne impresoară.

Fălfîiri grăbite ne strecoară fiori în suflete: sînt liliecii, paznicii morților. Pe lîngă zidurile umede, în despărțituri de lemn, pe lespezi de cărămidă, se o-

dihnesc craniile pocăiţilor întru Domnul. Şi unele parcă rîd, altele te privesc cu milă; toate însă parcă voesc să-ţi spue ceva. Luminele făcliilor dau expresie orbitelor goale, dau viaţă rînjetelor stranii.

Prin ferestruele arcate, cu geamuri colorate—deschise—zăreşti pe cerul ce pare un lac pustiu, stele sclipitoare ce tremură, înfiorate şi ele. Pe razele lor se coboară sub boltă adieri plăcute de vînt ce-ţi spun că afară e viaţă, e cîntec.

In cerdacul patriarchal.

Ah, muzica nopţei ce se ridică din văi! Cişmeaua cîntă duios. Copacii foşnesc, pasări de noapte scot ţipete stridente. Din păduri răsună încet, fermecat, un bucium. Luna s'a înalţat, plină, şi ca o faţă de fecioară, zîmbeşte munţilor încremeniţi.

Stăm aiuriţi în cerdacul patriarhal ce înconjoară—ca un brîu—Arhondaricul. Un călugăr bătrîn, infirm de o mînă, cu o faţă ca de ciară, vine să ne viziteze. Fraţii mai tineri şoptesc multe despre dînsul. Din şoaptele acestea am putut afla că e de mult de tot aici, la schit, de zeci de ani. Se mai spune—dar cine poate şti adevărul?—de un amor, stins de mult în negura vremei, de un chip fermecător mort în tinereţă, de un tînăr care de durere îşi perde minţile, îşi sdrobeşte braţul cu o secure, rătăceşte prin oraşe, prin ospicii.., se vindecă şi apoi ia calea liniştită a schitului spre care-l atrăgeau sunetele de clopot dătătoare de pace. Totuşi, se spune, că în nopţi senine, bătrînul înferbîntat de amintiri—unii cred că nu numai de amintiri—are accese de delir, care dau mult de lucru fraţilor...

Privim din cerdac cum se înalţă luna. Tăcem cu toţii dar inimile vorbesc. Fie-care îşi deapănă în gînd o amintire, un fir din caerul vieţei trecute. Atît e de frumoasă noaptea! Unuia îi apare în minte peisage sublime, altuia o fericire apusă îi toarnă torente de regrete în suflet, altuia îi zîmbeşte divin un chip brun de fecioară, cu ochii mari, înfioraţi de fericire.

Gîndurile noastre devin şoapte, sentimentele noastre—melodii. Şi în decorul sublim al naturei începem a îngîna transportaţi, frînturi de cîntec. Bătrînul monah se agită...

Ochii adormiţi se aprind, fixează luna... Adieri uşoare îi resfiră părul... Cîţi-va călugări tineri ne amintesc de anumite prescripţii ale schitului... Dar glasul inimei n'ascultă de regulamente, el porneşte înfiorat de pe buze şi devine melodie sentimentală, pasionată. Şi apoi nu cîntă natura întreagă? Bătrînul începe să-şi reamintească de trecut... oftează... prinde a istorisi la întîmplare crîmpee de viaţă...

Apoi iarăşi suspină. Se apropie tremurător de noi şi ne roagă cu o voce întretăiată; „Cîntaţi încetişor... *Adio del passato*"... Cîntecul porneşte timid, în surdină. Bătrînul se ridică, priveşte aiurit spre cer. E noapte adîncă. Pădurile ne acompaniază... Pe şesuri depărtate se aud şuerături... luminile oraşului s'au stins. Sîntem sub stăpînirea nopţei. De odată monahul începe a îngîna după noi melodia cîntului, glasul său creşte din ce în ce, ale noastre înfiorate tac şi singur al său, sonor, sfîşietor şi straniu, se ridică aiurit spre lumea stelelor.

Braţul care-i rămăsese se agită în aer ca un stindard de doliu, barba albită îi flutură in vînt şi bătrînul pare o fantomă ce s'a furişat după noi, din catacombă, ce a venit să răscoale trecutul, sá arunce din înălţimea dealurilor, spre văile prin care a pribegit odată, imnuri de durere, cîntări nebune... *Adio del passato*... Monachul dansează sub lună.

In miez de noapte

Priveşte schitul înspre munţii
Vrăjiţi de-al serilor linţoliu,
Pe care straniu miezul nopţei
Şi-a'ntins hlamida lui de doliu

Vibrează clopotele 'n turlă
Dînd glas Ecoului Pădurei...
In straturi florile suspină
Cîntînd podoabele naturei.

Şi iarba de zefir curtată
Se-apleacă 'n ondulări cochete...
Prin bălării şi'nalţă trupul
Copaci cu fructe violete

Apoi şi florile şi iarba
Adorm învăluite 'n umbră...
Şi numai clopotul de-aramă
Mereu vibrează 'n noaptea sumbră.

Evandru

❑ **Administraţia ziarului „Opinia" primeşte abonamente de viligiatură cu:**

2 lei PE LUNA în ori-ce parte a ţărei, şi

3 lei 50 PE LUNĂ în străinătate.

DIN HUŞI

Politica generoasă la Fălciu

Administraţia liberală de la Fălciu şi-a perdut cu desăvîrşire capul, avînd în frunte pe discipolul minor al politicei Brătieniste „d-l Corbescu" ce excelează din momentul ce-a luat succesiunea d-rului Lupu la prefectură, prin absenţă şi nepasare de interesele judeţului.

Jucînd de la sosirea sa ca prefect rolul de misit între diferitele fracţiuni liberale, avînd aerul de a dori împacarea fruntaşilor, aranjînd banchete la centru, dar obţinînd ca rezultat final, din cauza lipsei de voinţă, tactică politică şi sinceritate, înăsprirea raporturilor şi să contribuiască mai mult ca ori-cine ca ruptura să fie definitivă.

Elev credincios în primele luni a predecesorului său, e nevoit în aceste condiţii a-i acoperi actele sale arbitrare şi ilegale, a masca dificitele din budgetul judeţului, a tăinui misterele fondului de construcţie dat de la direcţia sanitară şi minist. Instrucţiei, suportînd tutela d-r Lapteş şi văzînd cum funcţionari cu lefuri mici, chefuesc perzînd la cărţi sume ce nu sunt din buzunarul lor. In ultimul timp se desgustă de această atmosferă generoasă, făcîndu-ne impresia că Infantul Don Prefect doreşte a se emancipa de tutela generoasă; dînd semnalul prin isgonirea din serviciul de spion a tănărului C. Lupu—vestitul trubadur şi încasator de palme.

Această emancipare era aşteptată şi dorită de toţi cetăţenii iubitori de bine şi progres; ea se accentuează după congresul liberal din Mai, cînd asistăm la isgonirea din diriguirea oraşului şi judeţului a celor mai veninoşi lupişti. In adevăr Dinescu e forţat a-şi da demisia din Director al Prefecturei, Niculescu, C. Lupu mutaţi, poliţaiul Theodoru isgonit în Dobrogea (Cernavoda). In faţa acestor împrejurări aflîndu-se dr. Lupu, şi văzîndu-şi scopurile sale de arivist distruse, se aruncă în braţele d-lui Cişman reacţionarul prin excelenţă, omul cu care s'a insultat prin vorbe şi pamflete scrise; asistăm la asociaţia făcută în scopuri personale „Cişman-Lupu" unde se lovesc la fie-ce secundă ideile socialo-progresive, representate prin nuanţa Lupu, cu reacţionarismul moscovit şi iezuit a d-lui Cişman.

In această stare sufletească se găseşte d-l Prefect Corbescu cînd intervin alegerile judeţene. Lupta devine din ce în ce mai combativă, mărul discordiei e dr. Lupu. In faţa politicei de destrabalare şi anarhie introdusă de d-r Lupu vedem solidarizîndu-se toţi fruntaşii liberali ca: Leonida, Dobr nii, Irimia Gheorghiu, A. Raşcanu, Dr. Munteanu etc. sprijiniţi de toţi cetăţenii iubitori de bine şi progres a-i judeţului Fălciu.

In adevăr era o datorie a acestor elemente liberale a se uni şi a duce o luptă aprigă contra politicei nefaste inaugurate de dr. Lupu, contra risipei banului public, destrabălărei ce-a cuprins administraţia, inundînd satele cu tot soiul de minciuni şi promisiuni, pe care nici o dată n'a fost în stare să le îndeplinească.

Iar modul cum acest prefect antreprenor a construit şcolile, locuinţe de medici, infirmierii, vor da de lucru viitorului guvern. Avînd în vedere că multe compturi sunt remase neachitate pe la furnizori şi că există multe secrete în încărcătura budgetului judeţan, să dă lupta generoşilor pentru acapararea consiliului şi muşamalizarea afacerilor ce ar putea exploada. Astfel ne explicăm faptul cum zilele acestea un maistru lemnar s'a văzut la Banca Berea, încercînd a scompta o poliţă de 2000 lei girată de un funcţionar fost comptabil al d-rului Lupu.

Cît priveşte de acţele de samavolnicie făcute contra proprietarilor, comercianţilor, meseriaşilor, şi altor persoane marcante din oraş şi judeţ, constatăm în sfatul Poporului de la 20/VII No. 22, că se scuză, aruncînd pe alţii vina, declarînd că e în stare a proba prin scrisori că el dr. Lupu n'a fost de cît un nenorocit maniac ce a executat inconştient ideile sugeştionate de alţii.

Dar venirea adinterim la Interne a d-lui V. Morţun şeful generoşilor, scapă pe ciracul său dr. Lupu din încurcătură dîndu-i batalama prin care învită pe timidul Corbescu a i se pune la dispoziţie, lupta prezentîndu-i-se nu contra persoanei, dar ca o tendinţă de isgonire a generoşilor. Imediat tot aparatul administrativ i se pune la dispoziţie fostului prefect; dr. Lapteş „scos de urechi la ultimul concurs" aleargă cel întăi cu toţi medicii de plasă, dr. P..... bufonul cu casele din piaţa halei, nu se lasă mai pe jos, fac conciliabule zilnice asupra noului ştiinţi hygieno-sociale, neglijîndu-şi datoria, uită că în aceste momente judeţul Fălciu e cel mai expus cholerei şi intră în luptă de propagandă pentru alegerile judeţene ca agenţi electorali ai d-rului Lupu.

Suntem în drept să întrebăm pe d. Director general; cine aplică măsurile de prevenire contra holerei, în timp ce dr. Lupu se ocupă de Hygiena electorală? Cunoaşte Onor. Consiliul Sanitar Superior şi d. Ministru de Interne, că medical Primar de Ilfov, din postul cu cea mai mare răspundere e în concediu pentru alegerile judeţene de la Fălciu?

Este permis ca d. Director general să neglijeze ast-fel salubritatea publică a unui judeţ de importanţa Ilfovului? Nu crede că macar în aceste momente cînd ne găsim sub ameninţările celei mai grozave epidemii, se cuvine a nu pune mai pre sus interesele electorale de salubritate publică.

Ca desciplinat d. Prefect Corbescu pune la dispoziţia cordăsiei Lupu, Cişman pe Primari, sub-prefecţi, gendarmi etc... însuşi d. Ministru de Interne concediază pe motivul de boală pe Poliţaiu Theodoru din Cernavoda, care face propagandă în judeţ şi intervine ca agent electoral Lupist la alegerile de delegaţi de la Scoala No. 11 în ziua de 1 August, unde a lipsit foarte puţin de a fi pălmuit de d. Deputat Rişcanu din cauza atitudinei sale provocatoare. In acelaş timp curtea fostului poliţaiu de Huşi a fost transformată în cărciumă de unde alegătorii, sub impulsul generosului alcool sunt duşi la vot.

Sub acest aspect se prezintă alegerile judeţene din ultimele zile de guvernare a partidului liberal. Iar halul în care au ajuns unii din slujbaşii Prefecturei care ameţiţi de băutură, defilează noaptea pe străzi insultînd pe cetăţeni, a ajuns să desguste pe toţi oamenii cinstiţi.

Ca o ultimă probă de concursul ce se dă de d. Prefect Corbescu generoşilor, este chemarea maestrului tîmplar Amoisinei, cu trecere între meseriaşi, la Prefectură încercînd prin ademeniri de cîte-va cîrpituri a-i capata sprijinul său şi al celorlalţi meseriaşi, în timp ce grosul lemnăriei pentru şcoli s'au dat lucrătorilor străini de judeţ unii chiar bulgari aduşi anume. Suntem siguri că toţi meseriaşii vor invita pe Amoisinei care i a respuns printr'un refuz categoric de a primi ori-ce lucrare a Prefectului in aceste timpuri, declarînd că el ca membru devotat a partidului Conservator Democrat nu va urma de cît indicaţiile şefului partidului seu.

Deci d. Corbescu e nevoit a înghiţi multe.

Ca alegător sunt convins că toţi cetăţenii ce să interesează de progresul judeţului Fălciu vor pune umărul ca desgustaţi de anarhismul d-rului Lupu şi basmele d-lui Cişman probîndu-le golul ce-a lasat în mînele lor politica lor nefastă—şi furtunoasă.

Dr. Romanescu

Litere-Ştiinţe-Arte

Caragiale prepară... După cum s'a putut vedea dintr'un recent interview cu d. Davilla, maestrul Caragiale prepară pentru trupa excelentului director de teatru două comedii, cari se vor juca, probabil în această stagiune.

Din articolul publicat de curînd de un redactor al „Adevărului" s'a putut afla de asemenea cu cîtă dragoste şi persistenţă Caragiale îşi studiază şi-şi pregăteşte eroii pe care are intenţia de a-i încredinţa scenei,—posterităţii. E multă speranţă dară, că în cursul ernei lumea nerăbdătoare va aplauda noile lucrări ale maestrului. D sa se află în momentul de faţă la Travemünde, pe malurile Balticei, unde se odihneşte în aşteptarea lunilor de răcoare. Odată cu ele, maistrul va relua dalta, urmînd a cizela cele din urmă nuanţe şi trăsături pînă să ne dărui capo-d'operele aşteptate.

Atunci va spune din nou un îmbucurător: „Incepem!"

*

In ultimul *nr.* din revista *Vieaţa nouă* se dă o minunată poesie populară, unică în felul ei. Fiind siguri că va face deliciul cetitorilor noştri, dată fiind delicateţa sentimentelor ce exprimă precum şi neobicinuita frumuseţe a comparaţiilor ne facem, o datorie reproducînd-o mai la vale:

— Foae verde de trei flori
Ciobanaş de la miori
Un' ţi-a fost moartea să mori?
— Sus în vîrful muntelui
In bataia vîntului
La cetina bradului
— Şi de ce moarte-ai murit
— De trăsnet cînd a trăsnit?
— De jelit cin'te-a jelit?
— Păsările-au ciripit
Pe mine că m'au jelit
— De scăldat cin'te-a scăldat?
— Ploile cînd au ploat
Pe mine că m'au scăldat.
— De 'mpînzit cin'te-a 'mpînzit?
— Luna cînd a răsărit
Pe mine că m'a 'mpînzit.
— Luminarea cin'ţi-a pus?
— Soarele cînd a foat sus.
— De 'ngropat cin'te-a 'ngropat?
— Trei brazi mari s'au răsturnat
Pe mine m'au 'ngropat
— Flueraşul un'l-aţ pus?
— In craca bradului, sus
Şi cînd vîntul mi-o bătea
Flueraşul mi o cînta,
Oile s'or aduna
Pe mine că m'or cătă.

*

In anuarul XVI-a al institutului de limba romînă din Lipsca, cunoscutul filolog G. Weigand dă între altele următoarele explicări ale cîtorva expresii populare care se interpretase de mult în sens greşit. Aşa „în ruptul capului" înseamnă „cu nici un preţ" de oare ce cuvîntul *rupt* are aici înţeles de *preţ*. „A-şi găsi bacăul" n'are a face întru nimic cu oraşul Bacău. *Bacău* din expresia de mai sus, înseamnă *calău* şi vine din cuvîntul unguresc *bako* (calău), cuvîntul *malai* e compus din două cuvinte: *mei*, *lai* adică *malai negru*, ce s'ar explica prin aceia că înainte vreme ţăranul şi chiar întreaga populaţie mînca mămăligă preparată din mei care era de coloare neagră. Se ştie că Mihai Viteazul era poreclit în batae de joc, de Saşi, *Malai Vodă*.

*

O polemică interesantă preocupă de curînd spiritele în Franţa: în urma accidentului baronesei Delaroche, la recentul concurs de aeroplane, s'a pus pe tapet chestiunea dacă femeea trebue sau nu să se ocupe cu acest nou sport, al aviaţiunei. Henri Rochefort e cel mai înverşunat, în această privinţă, contra sexului frumos. Mai multe doamne au căutat, prin presă, să demonstreze utilitatea şi priceperea femeei şi pe terenul acesta. Rochefort va fi, fără îndoială, convins.

*

Un nou curs de limba romînă pentru clasele secundare s'a pus sub presă şi va apărea în cursul acestei luni. Autorii sînt Dd. Ovid Densuşianu, I. A. Candrea şi D. Caracostea. Nu ne îndoim că lucrarea va fi excelentă din toate punctele de vedere.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ *După toate probabilităţile, concentrările din zilele acestea, vor fi contramandate, din cauza pericolului holerei ce ne ameninţă.*

Se zice că un ordin telegrafic va anunţa aceasta mîine, corpurilor de armată.

❑ Aflăm din sorginte sigură că d. Ionel Brătianu prim ministru, nu se va reîntoarce în ţară de cît la sfîrsitul lunei curente.

❑ D. Alex A. Badareu, a plecat aseară pentru un proces, la Huşi, de unde se va reîntoarce în astă-seară.

❑ D. Ministru Morţun a declarat că va interveni ca suma ce guvernul hotărîse să o dea pentru serbările jubilare ale Universităţei, să nu se mai dea, pentru acest scop, ci ea să fie destinată desinfectărilor şi măsurilor de asanarea cartierelor din localitate.

❑ *Mîine fiind sărbătoarea „Schimbarea la faţă" şi atelierele tipografiei noastre fiind închise viitorul număr al „Opiniei" nu va apare de cît poimîine Sîmbătă 7 August la orele obicinuite.*

❑ In urma ordinului d-lui ministru Morţun de a se amenaja imediat spitalul Paşcanu ca pavilion de izolare, bolnavii din acest spital au fost mutaţi aseară la spitalul central.

❑ D-na Emilia C, Marinescu, institutoare la şcoala de fete din Medjidia a fost transferată la şcoala de băeţi din Tg. Frumos.

❑ D. Panaitescu, directorul general al poliţiei şi siguranţei statului, a făcut astă-zi, însoţit de d. inspector G. Cimbru, mai multe inspecţii secţiilor poliţieneşti.

❑ **Inspecţiile d lui Morţun.** — Eri după amiază, la orele 2 şi jum., d. ministru Morţun, însoţit de d-nii: inspector administrativ Dimitriu, dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, Krupenski, prefectul judeţului, dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului şi ing. Cristodulo, a plecat cu automobilele, în inspecţie în judeţ. D. Morţun a făcut o inspecţie de la Sculeni la Ungheni, pe malul Prutului, de unde s'a reîntors seara la orele 7.

Iată ce ne-a declarat d-sa asupra inspecţiilor din judeţ:

— *Am găsit paza P. utului, insuficientă şi am intervenit imediat telegrafic la ministerul de rezboiu, pentru a dispune să îndoiască paza la Prut. Măsurile de desinfectare la Ungheni, sunt foarte serioase.*

In general, atît la Ungheni, cît şi la Sculeni şi celelalte sate de pe malul Prutului, am găsit că măsurile ce au fost orînduite, sunt bine executate.

Băile de la Ungheni pentru moment, vor fi lasate libere; imediat însă ce s'ar constata un caz de holeră în Basarabia, mai în apropiere de Prut, băile vor fi închise.

— Azi dimineaţă, ministrul Morţun şi directorul general al serviciului sanitar, au plecat cu trenul de 6 spre Botoşani. Ministrul va inspecta: Ştefăneştii, Suliţa, Hărlăul, Delenii, Feredenii, apoi va frece la Săveni.

Poimîne va inspecta judeţul Dorohoiu, ducîndu-se la: Rădăuţi, Darabani, Herţa, Mamorniţa şi Mihaileni.

SPECTACOLE

— „Prăpastiile din Borneo", luate după natură şi înregistrate fidel în tot cuprinsul lor, se pot vedea în astă seară la cinematograful Gaumont din grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu, care începe în astă-seară un program cu totul nou şi din cele mai splendide şi care va ţinea mîine Vineri şi poimîine Sîmbătă.

Noul Program din astă-seară a cinematografului Gaumont, mai cuprinde apoi: „O preumblare în Nizza"; oraşul e luat în timpul sărbătoarei, în splendoarea lui, Lupta pentru existenţă" este titlul unei emoţionante drame, în care rolele sunt ţinute de actorii cei mai de samă, programul mai cuprinde apoi; Prinţesa adormită, mare dramă; Visul chelnerului, o hazlie comedie; Micul idiot, mare dramă; Domnul Snob comedie; Atunci şi acum, comedie; O cură radicală, comedie etc. etc.

Splendidul program care se începe în astă-seară, mai cuprinde apoi o mulţime de alte mici scene sportive, comedii, vederi după natură etc.

Reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc numai în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu.

DIVERSE

— S'a dat autorizarea de a vinde produsele monopolizate de stat, următorilor din judeţul nostru: Lazăr Avrămia, din comuna Tomeşti, Elena N. Petrescu din comuna Băiceni, Vasile Şuhan din comuna Cotnari, Sava Căliman din comuna Cotnari; D. Roşioru, din comuna Hermeziu şi Ioan Ciocan, din comuna Vlădeni.

— La spitalul caritatea s'a internat pe o fetiţă a lui Gheorghe Schinomaşu de 3 ani, de la şcoala de broderie, care a căzut jos de pe o scară.

— Somnambulul Mitică Alexandrescu îşi va face apariţia şi în Iaşi, unde va sosi Sămbătă.

Somnambulul de la Pantelemon, cum i se mai zice, va da o reprezentaţie teatrală în grădina „Zimbru" din Păcurari, Duminică seara. Va juca cîte-va comedii, iar la sfîrşitul spectacolului, Alexandrescu va expune publicului, cauzele care l'au adus la acest caz fenomenal, peripeţiile prin care a trecut, precum şi toate tratamentele medicale ce le-a avut.

Prima Fabrica de Ape minerale din Iaşi

— **Strada Ghica-Vodă No. 37**, (Casele foaste Çorjescu) —

Autorizată de Direcţiunea Generală a Serviciului Sanitar

Sub controlul şi conducerea d-lor asociaţi D. Cădere chimist-expert şi dr. I. Ţaranu.

Recomandă Onor. Public produsele sale:

Dochia, Repedea, Baia şi Stînca

Apa care serveşte la fabricare se iea din hidrantul Comunei, se sterilizează şi filtrează, şi nu se dă în consumaţiune decît după ce s'a controlat cu deamănuntul de d-nii mai sus arătaţi de la începutul fabricărei pînă la eşirea ei din Fabrică.

Este singura fabrică din localitate, care posedă cel mai mare şi mai sistematic aparat de distilare.

Compoziţia chimică a apelor este acea arătată de cei mai celebri igienişti aşa că ele constituesc cele mai bune Ape de masă, înlesnind **digestia**, înlăturînd **constipaţia** şi **acreala.**

Intrebuinţarea judicioasă a acidului carbonic, le dă un **gust plăcut** şi le face **răcoritoare.**

Comandele se pot face la Fabrică în fie-care zi.—Fabrica serveşte la domiciliu, procurînd ori ce cantitate.

Pentru preţuri se trimet prospecte la cerere.

Depozitul general se află la **Marele şi renumitul Magasin de colonial I. ERMACOV din Piaţa Unirei**, *unde apele se pot procura în detaliu şi en gros.*

Ultime INFORMAȚII

❑ *Inspectînd ieri satele și comunele d'alungul Prutului, d. Morțun a constatat că* **la 100 kilometri, erau postați trei soldați.**

D. Morțun a făcut cunoscut extra-ordinarul caz ministrului de război.

❑ *Cînd a sosit în Iași, d. V. G. Morțun a cerut să vorbească primarului.*

A aflat că primarul este în congediu primul ajutor de primar lipsește din oraș iar ajutorul de primar este și el în congediu.

Jumătate prietenește, jumătate serios, ministrul a zis prefectului de poliție:

— Sunteți niște magari.

Sunt mulți liberali, cari pretind, că ministrul n'ar fi greșit adresa.

❑ *Serbările jubilare ale Universității din Iași, fixate pentru primele zile ale lunii Octombrie, vor fi amînate sine die.*

D. V. G. Morțun a declarat ieri, că va esplica M. S. Regelui, că în condițiunile sanitare actuale, serbările nu pot avea loc.

Fondul de 60.000 lei, pe care guvernul îl destinase serbărilor, va fi întrebuințat, a mai declarat ministrul, la curățirea o raşului.

❑ *Astăzi au fost redeschise serviciul de primire al Spiridoniei, se ția d rului Russ și secția chirurgicală foastă a d-rului Botez, ambele avînd 120 paturi.*

S'au expediat 60 de telegrame, rechemîndu-se la serviciu, din țară și din streinătate, pe toți medicii primari, medicii secundari, interni și studenți.

❑ *Intr'o conferință ce-a avut loc ieri între directorul general al serviciului sanitar și medicul primar al comunei Iași, s'au hotărît următoarele:*

1). Inființarea a cinci dispensarii, cîte unul în fie-care dispărțire; 2) clădirea unui spital de izolare in valoare de 200 mii lei; 3) clădirea unui edificiu special pentru serviciul sanitar al comunei și al județului, cu laboratorii și farmacie.

❑ *Domnii doctori Florantin și Evghenide, medici la Argeș, vor fi detașați medici comunali în Iași.*

Astfel fie-care din cele cinci despărțiri va avea cîte un medic; al șaselea medic va fi special pentru inspectarea școalelor și fabricilor, iar al șaptelea medic va fi special pentru vizitarea prostituatelor.

❑ *Ministerul României la Petersburg a făcut cunoscut ieri ministrului de externe, că toate orașele din Rusia au fost declarate contaminate de holeră.*

Știrea a fost transmisă la Iași, directorului general al serviciului sanitar.

❑ *Inspectorul sanitar Slătineanu, a sosit astă-zi în localitate.*

❑ *Cazurile de febră-tifoidă s'au mai împuținat.*

In schimb însă, a început să bîntue scarlatina. In fie-care dispărțire se semnalează cîte 3—4 cazuri de scarlatină.

❑ D. dr. Demetrescu, medicul primar al orașului însoțit de dr. C. Tudor medicul dispărțirei I-a, au făcut azi o inspecție pe strada Lozonschi.

❑ Toți medicii spitalului Sf. Spiridon, aflători în concediu, au fost chemați eri telegrafic la posturile lor.

❑ S'a hotărît după cum am anunțat eri, de a se mai aduce în Iași încă 5 medici și 10 agenți sanitari.

Medicii vor fi repartizați, cîte unul de fie care secție, iar agenții sanitari vor fi întrebuințați pentru carantina apei, dîndu-li-se, spre supraveghiere punctele de la periferie, de unde populația se alimentează cu apă.

❑ **Concursul pentru seminar.**—Concursul pentru ocuparea celor 19 locuri de bursieri și 32 de solvenți, de la seminarul „Veniamin Costache", se va ținea, în localul seminarului, la 1 Septembrie. Două din locurile vacante, vor fi rezervate pentru elevii monahi, absolvenți ai unui curs primar, care se vor primi, în urma recomandărei I. P. S. S. Mitropolitului.

Inscrierile se fac până la 15 August și concurenții vor trebui să însoțească cererile lor, cu următoarele acte:

Extractul de naștere din care să se constate că aspirantul are vîrsta între 13 ani împliniți și 16 ani; Dispensa în plus ori în minus peste aceste limite nu se acordă; Actul de vaccină sau dovadă că a zăcut de vărsat; Certificatul parohului că este botezat în religiunea ortodoxă; Certificatul din partea primăriei locale, prin care să se dovedească calitatea de fiu de romin; Certificatul de absolvire a unei școale urbane sau rurale; Certificatul de bună purtare, liberat pe hîrtie netimbrată de direcțiunea școalei unde a absolvit cursul primar.

❑ **Consiliul de reformă.**—*Azi dimineață, consiliul de reformă al corpului IV de armată, compus din d-nii Colonel Popovici, comandantul Brigăzii a 7-a Artilerie, președinte, locot. coloneli Mărgărintescu, din reg. 29 Dorohoi, Botea regimentul 8 roșiori Botoșani și Popovici reg. 25 Vaslui, membri, raportor loc. col. Gafencu reg. 16 Suceava, a cercetat cazul căpitanului Nec. Măcelaru, din regimentul 12 Cantemir, Bîrlad, că ar fi întreținut relații cu o doamnă.*

Consiliul l'a reformat.

❑ Astăzi fiind a 80-a aniversare a nașterei Impăratului Frantz Iosef al Austro-Ungariei, un Te-Deum s'a oficiat dimineață, la orele 10 și jum., la catedrala catolică, din localitate.

Erau de față: d Hakman, consulul Austro-Ungariei, consulul Franței, reprezentantul Germaniei, Brunner, consulul Rusiei, G. Krupenski, prefect de județ, Al. Zdrobici, directorul prefecturei poliției, col. Alex. Musteață, col. Nestorian, reprezentanții celorlalte autorități, funcționarii consulatului Austro-Ungar și alți invitați.

După Te-Deum, la orele 11, a urmat o recepție în localul consulatului Austro-Ungar din strada Carol, unde s'au primit felicitările. La șampanie, s'a tuastat peniru M. S. Impăratul Frantz Iosef, pentru M. S. Regele Carol și pentru capetele încoronate.

❑ **Trenul 35 de aseară, a sosit cu 70 minunte întîrziere din cauza legăturii în Pașcani cu expresul de Berlin.**

La acest din urmă tren, care a sosit în Pașcani cu 80 minute întîrziere, s'a aprins vagonul de poștă, între stațiunile Adjud și Bacău.

Focul a luat naștere de la osia vagonului care s'a aprins din mers, și a fost observat la timp de către conducătorul poștal, care a dat imediat alarma. Trenul fiind oprit s'a procedat la localizarea începutului de incendiu, de către personalul trenului și al mașinei.

Printre călători se născuse o mare panică, și nu s'au putut liniști de cît după ce trenul s'a pus din nou în mișcare.

In stația Bacău, vagonul incendiat a fost înlocuit prin altul, iar trenul și-a continuat călătoria fără alte accidente.

❑ **Mînăstirea Neamțului.**—Ploile numai continesc puțina lume, care a fost vara asta, a început să plece; în fie care casă seara se face foc în sobe. In vara trecută au fost aici peste 85 familii, iar vara asta vre-o 35 familii. Cauza nu este numai ploia ci sînt *micile mizerii* ce se fac persoanelor cari sosesc la Mînăstiri, după niște ordonanțe ca de cazarmă, afișate de autoritatea superioară bisericească. Multă lume cari sosise la începutul sezonului și care erau vizitatori de ani de zile, au fost retrimiși înapoi sub diferite motive.

Singurul refugiu al *dascalilor* din orașele Moldovei erau mînăstirile, pentru timpul vacanței, însă în urma primirei cam rece din partea autorității locale la anul viitor, dacă nu se vor schimba dispozițiile atunci or să vie și mai puțini vizitatori. Păcat căci vara cîștigau sătenii din Vînători, Nemțișor, Pipirig, etc., iar negustorii din Tg.-Neamț se plîng că vara asta au perdut mult în privința deverului.

Un profesor.

❑ D. Ion Nădejde a ajuns cu seria articulelor sale în chestia conflictului dintre Gh. Panu și Radu Roseti la 32 și nu va isprăvi nici la 50.

Tot fondul argumentării sale e tendențios, mai tendențios ca toată lucrarea d-lui Radu Roseti. Iar în detaliu spune atîtea neexactități, că te miri de ce atîta trudă.

Una boacănă; d. Nădejde afirmă că abia Codul Calimah a introdus *sinisfora*, raportul la masa comună a averei părintești pentru dreapta împărțire între frați și surori. Inainte de 1780 se găsesc procese de moștenire în care și termenul de *sinisfora* în practică era obișnuită.

De aceia ne întrebăm și noi ce voește să dovedaască d. Nădejde, istoricul plătit al anarhiei liberale: că proprietarul cu uric nu era el proprietar, și că muncitorul venit și adus pe moșie el era proprietar?

Fac'o!

❑ Sanatoriul de tuberculoși de la Bărnova, este complect terminat și la toamnă va fi inaugurat.

In acest sanatoriu vor fi primiți numai acei cu tuberculoza deschisă.

❑ Procesul fostului avocat C. Stoica, urma să se judece eri la tribunalul secția a II-a.

Din cauza lipsei martorilor: d-nii Carp, magistrat stagiar și avocat Finichi, procesul s'a amînat pentru ziua de 11 August c.

❑ D. dr. Slătineanu, inspector sanitar, care a sosit azi dimineață, a fost însărcinat cu analiza apelor din conducta principală și cele două secondare Nicolina și Ciric.

❑ Aflăm că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, însoțit de d. Sp. Haret, va face zilele acestea o vizită la M rea Neamț.

❑ In ultima ședință a consiliului de higienă al orașului, membrii consiliului au cerut să se facă cunoscut publicului, cît de mare e pericolul holerei, cît de aproape e boala, unde se află ea etc. D. dr. Imervol a dat cetire telegramelor cu privire la mersul holerei în Rusia.

S'a hotărît apoi să se intervină pentru suspendarea escursiilor la Ungheni și, chiar cînd ar fi nevoe, și oprirea băilor.

D. dr. Negel, întrînd în discuție, a început prin a spune că totul ce se face relativ la paza contra izbucnirei holerei, nu sunt de cît simple formalități și ca o dovadă că e așa, e că votul consiliului de higienă, din luna trecută, relativ la construirea de latrine și pisoare, vot care a fost comunicat administrației comunale, nici n'a fost luat în seamă. Latrine nu s'au construit, pisoare nu s'au construit.

Atrage, din nou atenția consiliului de higienă, că toate colțurile străzilor și locurile virane, nu sunt de cît adevărăte privăți publice, iar pe unele străzi, pe lîngă trotuare, apele reziduale stagnează, producînd infecții. Critică atitudinea ad ției comunale, cînd spune că n'are bani cu ce face îmbunătățirile cerute: să ceară de la stat căci pericolul ce ne amenință e mare. Cu 200000 lei s'ar face toate îmbunătățirile, și s'ar salva, nu numai Iașul de primejdie, ci țara întreagă, căci de la Iași s'ar propaga boala și aiurea.

In privința lazaretelor, d. dr. Negel, spune că nu e de părere ca lazaretele să se facă în oraș, ci, din scînduri, la periferiile orașului. Roagă consiliul de higienă, ca, în interesul sănătății publice, să intervină direct la direcția generală a serviciului sanitar pentru îngrijirea orașului.

❑ **Cine** are necesitate de lemne deconstrucție, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iași str. Moțoc.

❑ Tipografia secretă instalată de contele Fargas, prin care se respîndiau manifestele pentru restabilirea monarhiei în timpul revoluției mari franceze (1793), descoperirea acestei tipografii și întreaga desfășurare a acestui epizod din epoca de teroare care a sguduit Franța întreagă, este reconstituită și redată de teatrul cinematografic Pathé Frères din grădina Bragadiru, în noul său program care începe astă seară Joi, 5 August.

O mare și interesantă vînătoare de căprioare in munții Alpi, este deasemenea cuprinsă în noul program. Pe lîngă scenele sportive, din cele mai animate, ni se înfățișează în același timp cele mai frumoase pozițiuni și cele mai încîntătoare priveliști ale Alpilor.

Noul program cuprinde apoi: Cum își rezbună fata, scene teatrale, interpretate de actori engleji. Operatorul de bătături, aventura unui tînăr la Berlin, scene comice. D-na Durand vrea să întinerească, scene comice. Cum a fost reîntors la Calais, submarinul Pluviose după catastrofă. O evadare fără șansă, comedie. O plimbare pe Mekong, mare fluviu în Indo-China, vederi interesante, după natură. Vijelia și sperjurul, mare dramă maritimă, a cărei acțiune se desfășoară în largul oceanului Atlantic. Automatul, mare invenție a d-rului Smith, scene foarte comice, etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 5 August

Aniversarea Imparatului Frantz Iosef

București.—Astă-zi dimineață, cu ocazia aniversărei a 80 de ani, de la nașterea Imparatului Frantz Iosef, un Te-Deum s'a oficiat la biserica locală catolică.

Au asistat d-nii: Spiru Haret, președinte ad-interim al consiliului, Djuvara, ministru de externe, Al. Constantinescu, ministru de domenii, membrii corpului consular și întreaga colonie Austro-Ungară.

A urmat o recepție la consulatul Austro-Ungar.

*

Buda-Pesta. — Ziarele publică știrea că Imparatul n'a aprobat o amnistie generală, după cum se credea că o va da, cu ocazia jubileului de 80 de ani, ci a aprobat cîte va grațieri, ca și în toți anii.

Moartea descoperitorului zacharinei

Berlin. — La băile Nassau a murit dr. Fahlberg, descoperitorul Zaharinei.

Dr. Fahlberg, care era în etate de 59 ani, cîștigase milioane în urma descoperirei sale.

Noui grădini de copii

București.—Pe ziua de 1 Septembrie, se înființează grădini de copii în următoarele localități: Tureatca (Dorohoi), Onești (Suceava), Bărgăoani (Neamț) Cleja, Valea Seacă și Trotuș (Bacău).

Dezertare de pe un vas

Pola.—De pe vasul cuirasat „Karl VI" au dezertat 38 mateloți și un subofițer în timpul cînd vasul se afla în apele Argentinei. Afară de aceștia mai lipsesc încă doi subofițeri cari s'au înecat pe cînd voiau să ajungă la mal. Cei mai mulți dintre dezertori sunt unguri, și au fost ademeniți de agenții din Argentina ca să se stabilească acolo.

Cuirasatul „Karl VI" a sosit la Pola. De aci va pleca la Triest, unde se va face o anchetă de către amiralul Montecuccoli.

Sinuciderea unui spărgător

București.—Astă noapte, pe la orele 1, un individ s'a introdus, prin spargere, la casele cu No. 10 din strada Lipscani, unde a comis un furt.

Prinzîndu-se de veste, hoțul a luat'o la fugă. Poliția s'a luat pe urma lui. Hoțul, văzîndu-se urmărit s'a sinucis.

Călătoria Imparatului Germaniei

Berlin.—Imparatul Wilhelm al Germaniei, va pleca în cursul săptămînei viitoare la Ischl, pentu a vizita pe Impăratul Frantz Iosef.

Holera

Viena.—O telegramă din Neapole, anunță că într'o localitate din Sudul Italiei, s'au constatat cîte-va cazuri de holeră.

Explozie

București.—Azi dimineață o explozie s'a produs la casa mașinelor, de la abatorul Capitalei.

Explozia a produs stricăciuni. N'a fost nici o victimă.

Cererea în căsătorie a fiicei Țarului

Petersburg. — Ambasadorul Serbiei la Petersburg, a cerut mîna fiicei mai mari a Țarului, pentru prințul moștenitor al Serbiei.

Se zice că s'ar urmări prin această căsătorie, asigurarea dinastiei Karageorgevici.

Catastrofa Vaporului „Martos"

Londra.—„Daily Telegraph" publică următoarele asupra catastrofei vasului spaniol „Martos".

Vaporul german „Elsa", care a fost de asemenea deteriorat cu ocaziunea ciocnirei, a sosit eri din Valencia la Gibraltar, Căpitanul vasului povestește că ciocnirea s'a întîmplat la orele 2 dimineață, la distanță de 32 mile de la Teneriffa.

Din cauza ceței, vaporul spaniol n'a putut fi observat de cît în momentul cînd cele două vase se aflau la 6 metri unul de altul, astfel că ciocnirea nu s'a mai putut evita. In clipa următoare cele două vase s'au ciocnit cu toată puterea. 26 penrsoane de pe vasul „Martos" au căzut imediat în apă și s'au înecat.

Dintre pasagerii vasului „Martos", în număr de 98 au perit: 9 pasageri din clasa I, 17 pasageri din clasa II-a și a III-a și 7 mateloți. In timpul lucrărilor de salvare au mai perit 5 mateloți și 4 femei.

Știri alarmante

București.—Din Serbia vin știri foarte alarmante.

Se zice că s'ar fi concentrat toată armata și că ar fi vorba de o mare lovitură de stat.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 21 August a. c. ora 11 a m. se va ține în Camera acestei Primării licitație prin oferte închise pentru vinderea:

Un i motor cu petroleu sistem Koerting, 6 cai putere complect cu toate aparatele după cum a fost instalat la Baia Comunală.

Unui ventilator cu axă și cusinete montate în o ramă de fontă.

Garanție provizorie 100 lei.

Dispozițiile arl. 72—83 din Legea comptabil tăței publice sunt aplicabile acestei licitațiuni.

No. 16222 3—16 August 1910

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 17 August a. c. oare 11 a. m. se va ține în Camera acestei Primării conform art. 72-82 din Legea asupra comptabilității publice, licitație prin oferte închise pentru facerea unui grilaj în jurul locului din strada Albă colț cu strada Cucu, proprietatea Creditului Urban din Iași.

Garanție provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 16228—3 | 16 August 1910

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași. *Str. de Sus No. 34*

INȘTIINȚARE

Aduc la cunoștința comercianților și amatorilor de cumparat vin alb și roș, că până acuma nu am vîndut nici vinul nici recolta anului acesta; și sunt gata a o face cînd se vor ivi mușterii serioși.

Const. Chirilă

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

Doamnă de bune condițiuni avînd cunoștința limbei franceze, piano, caută loc menajeră într'o familie onorabilă, sau la vr-o școală, în Iași, sau în provincie.

A se adresa la ziar, sub inițiala **I.**

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu*, înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Pregătesc elevi și eleve

de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare*, institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

G. Nica, *licențiat în filologie modernă*, se oferă a prepara conștiincios elevi corigenți la partea literară (limba romînă, latină, franceză, germană și engleză) precum și elevi cari vor da examen de admitere în licee și gimnazii.

Adresa: Str. Academiei No. 2.

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Pòpa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

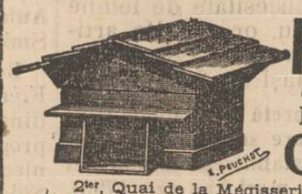

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va incepe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiţ pentru asiguraţii din Romania

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 42|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Ghiţă Costinescu Ţesetura Iaşi T, G.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4.a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, şi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII — No 1081 Duminică 8 August 1910

PE URMA TATALUI

In istoria noastră politică contemporană cea mai puternică personalitate, care a răzbătut treptele puterii spre a se sui sus la diriguire de partid, e persoana d-lui Take Ionescu. Acest *om nou* la cîrmă de partide, răzbătut sus prin vlaga persoanei sale, încheagă în sine tot ce a putut da generațiunea și e contemporană mai de samă ca individualitate.

Negreșit că toate aceste însușiri, cu care natura a înzestrat pe șeful nostru, își au obîrșia lor în deosebitele însușiri ale născătorilor săi, căci noi ne purtăm pe umerii noștri toate bunurile ca și toate cusururile liniei noastre ascendente.

E ușor a prinde firul de legătură a multor însușiri sufletești, cînd în linia ascendenților tăi ai deja nume celebre, de la care poți preciza unele însușiri; e mai greu însă cînd punerea în evidență a acelor însușiri sufletești începe dela tine. In fiecare lanț de familie e o linie de suire și de coborîre și generațiile nu sunt decît verigile acelui lanț îndelung, unele însemnînd personalități mai șterse, altele mai ilustre.

Și apoi fiecare generație dă societății o pleiadă de forțe, de energii, din care totdeauna una se destinge în mod deosebit; și întîmplarea face că distincțiunea să nu cadă numai pe acele persoane, cari numără în linia ancestrală nume ilustre. Societățile prea puternic organizate și deja îmbătrînite în forme, nu prea lasă loc liber jocului fortuit al selecțiunii valorilor; formarea carierei în societăți îmbătrînite este fapt de atîta filieră, că și mediocritățile se strecoară sus, iar valorile și energiile pot rămînea jos. In vremuri mai tulburi, unde voințile dispun nu legile, mai adesa energiile personale ies la suprafață și răpun formele goale.

In viața noastră politică noi am trecut prin toate fazele. In starea mai veche voința Domnilor dispunînd, ea prilejia înalțarea unora și căderea altora; Domnul putea să rîdice din armaș logofăt mare, cum și voia Turcului putea să rîdice la domnie oameni de jos, nu numai de viță. Incetul cu încetul însă clasa boerească rîdicată prin slujbe și-a cristalizat erarhia socială, că era greu să răzbați sus dacă nu erai de neam, sau de casa cuiva.

Contra acestei stări inguste de lucruri spiritul modern a adus mari modificări, prin chemarea la viață a altor clase sociale, cari au scos la suprafață noi energii ale neamului. Și a fost dat ca, tocmai partidul conservator, care reprezintă progresul încet dar sigur al neamului, să primească și să adumbrească în timp de 17 ani cea mai puternică personalitate politică, care și-a cîștigat dreptul la diriguirea tocmai a ideii conservatóre, ilustrînd prin aceasta cumințenia Romînului, care știe destinge între pricepere și muncă și între privilegiu și indolență.

Și nu e ceva întîmplător ca partidul conservator să aibă de șef pe un *om nou*, rodul muncii sale, iar partidul liberal să fi avut pînă eri de șef pe un boer de neam, de cea mai veche și ilustră familie, iar de actual șef pe un fiu al statuei, rîdicat prin vlaga tatălui nu prin valoarea fiului. E simbolul că progresul se face încet și că deși o dată a fost pîrghie de înalțare sîngele, spița, neamul, familia, societatea modernă pildește prin Take Ionescu rîdicarea sus prin muncă și pricepere.

Rîdicarea lui Take Ionescu la diriguire de partid e cea mai mare victorie ce generațiunea actuală a putut căpăta călcînd privilegiile și supunînd instinctul de clasă la predomnirea energiilor. Și nu ar fi de mirat ca acest instinct să precumpănească la conservatorii de baștină; e un semn însă de decrepitudine, cînd el se întronează la liberali, semn vădit că ei se conservatorisează, se reacționează.

Dar dacă generațiunea actuală se poate făli cu puternica personalitate politică a lui Take Ionescu, de sigur că la aceasta a fost ajutată de puternice însușiri ce i le-au dat părinții, familia... E greu însă de prins veriga sufletului fiului prin tată. Astăzi cînd tatăl dispare din ochii țării și rămîne singur fiul cu ale lui însușiri, tot ce a fost parte de lut se duce cu individul și rămîne sufletul, care să ne explice pe fiu prin tată: Un fiu ca Take Ionescu, umbrește și numele și vaza părintelui, pentru că în fiu trebue să admitem o acumulare de însușiri native a mai multor generații în ascendență, nu numai ale tatălui firesc; tot așa după cum în fiul degenerat este potențiarea în rău a lipsurilor mai multor generații ascendente.

Clasa boerească a dat prea multe personalități de samă, cari ilustrează istoria țării și ca literatură și ca viață politică; burghezia chemată la viață trebuia să dea și dînsa prisos de energii și Take Ionescu este cea mai aleasă.

Iar acum cînd părintele se duce, putem să ne prindem în minte de ce fericit se simte acel tată, care știe că lasă în urmă-i fii, care sînt stele luminoase, unul în știință, altul în politica țării, ca să închidă ochii cu adînca mulțumire că va fi proslăvit prin fiii săi. Dacă bine cuvîntările părinților întăresc casele fiilor, nu mai puțin și Take Ionescu a făcut din numele familiei sale un renume în țară.

Gh. Ghibănescu

Sarlatani ordinari

— Sunt acei de la direcția generală a serviciului sanitar —

Istoria se repetă aidoma.

Anul trecut, pe timpul febrei tifoide, se ivise, rînd pe rînd, milionarul director general, Buşilii, Sionii, Siutinenii şi toţi ceilalţi mîncători de diurne grase de la serviciul sanitar,

Se ivise toţi inutilii aceştia şi după ei, mulţime de alţi munteni savanţi: doctoranzi, bacteriologi, agenţi, vaccinatori.— De toate speţele au fost aduşi în Iaşi, numai moaşe n'a voit să ne aducă d. director general,

Ce a operat banda aceea de savanţi de pe calea Victoriei—nu se ştie pînă azi. In taină, în profund mister, cu toţii au căutat bacilul tific, l'au căutat, zice-se, şi în şampanie—dar pretutindeni au găsit pe dracu.

Se ivise chiar şi o polemică literarotifică asupra acelui bacil. Domnul inspector Buşilă, fiind trimis la Iaşi în combatere, a muiat condeiul în lacrimi şi a plins amar pe ruinele oraşului-Lumină. D. ajutor de primar Fîntînariu, devenit vorbareţ, s'a interviuat singur şi a respuns printr'o anecdotă englezească.

La un moment dat, ivindu-se iarnă, cercetările bacteriologice încetară şi onor. savanţii plecară înapoi în occident, la Bucureşti.

Timp de un an, în deplină cunoştiinţă a stărei sanitare deplorabile a Iaşului, făcut-a ceva direcţia generală, dat-a-ea Iaşului mac r medici suficienţi, medicamente suficiente, stăruit-a ea pentru instalarea unui biet lazaret?

Nimic. Ne-a trimis de unde-va de la Argeş un medic primar. Acel medic a venit, a văzut şi a fugit. Acum, cu prilejul ivirei automobilului d-lui Morţun, s'a ivit şi medicul primar, s'a ivit şi directorul general şi d. inspector Buşilă şi cêlalalt şi toţi cum se mai numesc ei, mîncători de fonduri.

Şi iarăşi caută bacilul şi iarăşi ne fac spitale şi lazarete; ne fac clădiri, laboratorii, dispensarii şi se importă medici tocmai de la Argeş.

Jocul acesta este odios. Direcţia generală, profitînd de starea sanitară ră a Iaşului, umple guşile la o serie de munteni ignoranţi, iar oraşul îl lasă pradă pojarului.

Sunteţi nişte şarlatani ordinari şi sunteţi şi proşti dacă credeţi că nu pricepem tot jocul vostru odios şi criminal.

Spitalul n'a fost redeschis

— Cabotin sau ministru —

D. V. G. Morțun a stat 24 de ore în Iași.

A tratat pe reporteri cu aperitive și, cum ie obiceiul romînului la cinste, a spus mulțime de povești. Cea mai hazlie din poveștile sale a fost enorma declarație: „vă asigur, că, după trei patru zile, nu veți mai recunoaște Iașul".

Reporterii din Iași, cari nu prea au prilej să stee de vorbă cu miniștri, nici macar cu d'intre acei de talia d-lui Morțun, au înregistrat cu litere compacte enorma enormitate a d-lui Morțun.

Căci e o enormă enormitate, nepermisă nici unui copil, să declari, grav și oficial, că cimitirul de infecții și de murdării în care zace Iașul, va putea fi curățit în trei zile.

Dar d. Morțun, repetînd o comandă de țuici, a făcut și o declarație importantă, pe care nimic n'o împedică să poată fi realizată. A declarat, anume, că a dispus redeschiderea imediată a spitalului Spiridoniei.

Rămîne să ne lămureaseă timpul, dacă ministrul a ordonat asemenea măsură umanitară și ea n'a fost respectată, sau dacă a făcut declarația numai reporterilor și s'a înțeles altfel cu epitropii.

Căci spitalul n'a fost redeschis. S'a recurs, pur și simplu, la o pungășie ordinară, pe care o vom clarifica imediat.

Ministrul a declarat, că a ordonat prefacerea spitalului Pașcanu într'un spital de izolare și redeschiderea spitalului central.

Bolnavii de la Pașcanu, în număr de 57, au fost transportați la Spiridonie, secția d-rului Russ, și ordine au fost date **ca nici un bolnav,** *peste cei 57,* să nu mai fie primit.

Vrea să zică, s'a făcut o simplă strămutare din loc în loc, și bolnavii strămutați la Spiridonie, vor fi hrăniți din budgetul spitalului Pașcanu.

Mai mult: Gheșeftul ordinar al caloriferelor a fost aprobat și lucrările vor începe de la 15 August și vor dura șapte luni minimum, așa că, de la 15 August 1910—15 Ianuarie 1911— toate secțiile spitalului central vor trebui fatalmente să stee închise.

In timpul celor mai groaznice epidemii ce ne amenință, Iașul va rămînea deci până în toiul ernei, cu o singură secție de spital, care nu poate cuprinde de cît 60 bolnavi.

D. Morțun, dacă nu este un cabotin ordinar—și noi știm că este cabotin—are datoria să intervie imediat pentru redeschiderea spitalului.

In caz contrar îl vom trata în consecință.

DE CE DOUĂ MĂSURI?

Chipul draconic cum statul înțălege a-și încasa rămășițele de la săteni ne arată nedreptatea ce se comite cu dînșii. Până acum se cunosc măsurile luate în 3 județe: Tulcea, Constanța și Fălciu. Administratorii financiari ai acestor 3 județe primind avisul ministerului de finanțe, a d-lui Costinescu personal au procedat și procedează în chip sumar cu executarea dărilor și plăților pentru pămîntul împroprietărit.

In regulă generală se obișnuește de creditori că pentru datoriile făcute de plugari să nu i sleiască puterea lui de rezistență în exploatarea pămîntului, pentru că l'ar face nepropriu pentru alt an. Chiar creditorul are interes să păsuiască pe agricultor, luînd împreună parte la toate trăgănările și vicisitudinile vremei, de oare ce credința generală e că pămîntul prin rodul lui tot te înalță și deci te scapă de orice încurcătură.

Cu țaranul vedem că se procedează din potrivă. A dat D-zeu anul acesta un an ceva mai bun ca mijlocia; statul ca cel mai aprig creditor sare să-și împlinească el cel întâiu partea sa de datorie, fără să se intereseze cîtuși de puțin dacă țaranul mai poate rezista la cerințele lui de om gospodar, tată de copii, contribuabil către stat și exploatator de pămînt, Cum a văzut că a pus în car cei întâiu saci de pîne, amandea asupra lui agentul fiscului și cu condica supsoară îi stă la spete să vază ce vinde, cui vinde, cu cît vinde și răpede hapca pune mîna pe bani și-i încasază el cel întâiu.

A rămas statul la aman? are el credința că țaranul e cel mai rău plătnic? legea îl lasă pe stat descoperit în chipul de executare? Nicăiri la carte nu se spune ca statul să procedeze așa sumar!

Prin asemenea măsuri mai de grabă se asmuțe țăranul, și se șicanează în prețuri. El are nevoe de bani cum pune mîna pe marfă, el n'are puterea resistenței economiei celui bogat. El nu poate să aștepte prețurile din iarnă și vinde degrabă; iar cînd statul vine așa de năprasnic și se amestecă în daraverile dintre vînzători și cumpărători natural că cea întâiu chemare a sa e de a procede așa fel ca să nu strice nici unei părți.

Ei bine, d. Costinescu și-a dat în petec. Pe cînd colectivitatea mare, cea bogată, păsuește pe marii proprietari împrumutați la creditul fonciar rural cu peste 350 milioane franci, cu rate în întârziere de la semestru la semestru de peste 7 milioane franci, e vexatoriu cu aceeași colectivitate să vină și să pună unghia în gît tocmai țăranului, de a cărui soartă zice că se interesează pentru care varsă lacrimi de crocodil și deci se poartă ca un fațarnic.

OAMENI ȘI LUCRURI

Din filosofia hotelului

E o observație comună că o bună parte din viața noastră, ba încă une ori acea parte care ni se pare mai bună—o petrecem în hoteluri. Călătoriile sunt fatalmente legate de acele efemere șederi în camere închiriate de azi pe mîne și cine din noi, în mijlocul frămîntărilor de toate zilele nu privește ca un ideal—de a călători? Cine nu are voiagiul între aporturile sale favorite? Cine, nu vede într'aceasta putință de a uita grijile, de a se distrage, de a și umplea sufletul de impresiuni, mulțumiri, de sunete și de culori?

.. Și toate aceste nu le poți avea fără să treci la intrare și la ieșire între cele două șiruri de chelneri, cu capetele plecate, cu trupurile încovoiate, înșirați de alungul scărilor de hotel și uzînd cu toții de aceleași formule de închinăciuni,—aceleași, însă variabile după încrederea ce le inspiri, în ce privește bacșișul.

E ceva pitoresc, negreșit, în viața de hotel,—dar și ceva grosier în același timp, e și ercism și lașitate,—și poezie și grotesc—seninătate și indecență. Ești izolat de tot modul tău de traiu dinainte, dar în același timp duci o viață de-a valma, —o împărtășești cu atîta lume pe care n'o cunoști, n'o vei cunoaște nici odată. E o viață nouă care s'a alcătuit și se va descompune încetul cu încetul, bucată cu bucată.

De eri n'am mai auzit tușind pe bătrîna astmatică de alături; dar în schimb în locul glasului argintiu și vesel care răsună în stînga,—avem de astăzi dimineață o bătrînă surdă cu care toată lumea nu poate vorbi de cît răcnind...

Cine sunt fețele vesele ori posomorîte pe care le întîlnești pe scări, ori în sălile lungi,—ziua în treacăt, ori seara tîrziu în semi-întuneric?

Cine sunt toate acele figuri ce se perindează, ca fantomele, cari se strecoară, —apariţiuni stranii, îndrăzneţe ori sfioase de toate culorile, de toate vrîstele, de toate neamurile?

La ușa aceleiași camere ai văzut într'o noapte alăturîndu-se în mod burlesc botforii militărești de pantofii microscopici; a doua zi ai văzut atîrnînd, provocătoare, alte haine pe aceleași cuie. Ai auzit mereu soneria chemînd, voci strigînd ai văzut toți alții, noi, venind, plecînd, cu aceeași grabă febrilă, — ai auzit sunînd monezi, ocărînd, protestînd, ori rîzînd.

Ce poți ști despre toți? Ce pot ci ști despre tine care faci la fel, — vii și te duci ca și dînșii, de o zi pe alta?..

Și preste toată această atmosferă domină glasul înnăbușit, pasul înecat al chelneritului de amîndouă sexele,—mereu umilit, deși mereu poznaș, totdeauna resignat, deși răzvrătit în fond,— căci are psihologia lui o parte pe care nimeni n'are timpul, n'are dorința s'o studieze, în viața de azi pe mîne pe care fie care din noi o ducem dintr'un hotel într'altul.

Se pare, cu toate aceste, că în țări culturale pînă și clasa aceasta, originală între toate, a început să inspire preocupări libere și psihologice. Intr'o editură americană Paul Behling a publicat acum un roman intitulat „Morala hotelului", care conține o adevărată pledoarie în favoarea întregei clase a chelnerilor. Autorul mărturisește că el însuși a făcut parte un scurt timp din această categorie socială, iar editorul afirmă că scriitorul a funcționat un timp mai îndelungat în această calitate. Cartea e scrisă în forma unui dialog între un client al unui hotel de mîna întâia și un critic de artă, un sociolog, un mare industriaș și —soțiile acestora „Din ziua cînd am cunoscut de aproape—scrie autorul—pe acest Ganymed al nostru,—chelnerul,—de cînd cunosc suferințele, viața acestei clase sociale, nu mai pot gusta cu mulțumire nici o masă, ca înainte, ori cît mi-ar servi-o de prietenos, — ba tocmai cînd mi-o servește cu prietenie"....

— Mai știi...

Aceasta nu va împedeca lumea să vadă în clasa chelnerilor numai pe agenții perverși ai depravării, pe fațarnicii sclavi care-și răsbună pentru umilințele ce îndură—sămănînd, la rîndul lor, intriga, corupția, frivolitatea, spionagiul. Pentru că „lumea" nu apelează de cît la *aceste* însușiri negative ale lor, adoptînd în genere, din viața de hotel ceea ce este mai ușuratec și mai plăcut, mai conform instinctului vagabond, de a cânta mulțumirea efemeră simbolizată prin fuga din loc în loc, dintr'un hotel în altul...

Rodion

Literatură de vacanție

Ce impresie penibilă îți face literatura în timp de vară!.. E impresia ce ți-o lasă un castel părăsit, uitat în mijlocul cîmpiilor... Prin saloanele sale au alergat odată pași grăbiți, în aerul său au răsunat cîntece vesele, sonate clare, concerte,.. pereții, tablourile, au fost martori la veselii neînchipuite, au auzit glume, rîsete și au privit la dansuri fermecate... Și deodată totul se liniștește: muzica se stinge, cadrele adorm, pe mobile se depune praful ce se îngroașă mereu, ceasornicele se opresc, iar prin aleele parcului cresc bălării nebune... Cunoașteți ceva mai întristător de cît aspectul unui castel părăsit?.. Și literatura ne prezintă acum aceiași înfățișare...

Unde s articolele vioi scrise, poeziile inspirate, povestirile senine, polemicele nesfîrșite? Dar mai întâi să ne întrebăm unde-s revistele care ne au procurat momente plăcute cu astfel de producții? Au dispărut. De ce?.. Răspunsul e simplu: Vacanția. Vă mirați?.. O, e atît de firesc acest lucru în țara noastră!

Muncitorii cer opt ceasuri de muncă, literații noștri cer numai opt luni de încordare intelectuală. Se poate ceva mai drept? De ce nu și-ar lua și revistele vacanție cînd la noi e regulă generală ca pe timp de vară totul să-și ia un repaos absolut: profesioniștii, școlile, teatrele,... spitalele?

*

Tăcerea ce urmează unui sgomot intens, totdeauna te impresionează în grad mai înalt, devine obsedantă. De mult nu cred să se fi desfășurat atîtea forțe, să se fi cheltuit atîta energie ca în lunile din iarna și din primavara trecută. Noul an literar s'a deschis în discuții aprinse și probabil că se va sfîrși în acelaș mod: necontestat, sîntem țara polemicelor. Intr'un articol apărut acum cîteva luni în „Opinia", am căutat să arăt care ar fi cauza încetului progres al literaturei noastre, cauza sărăciei unor anumite genuri literare și am găsit —bazîndu-mă pe fapte reale—că pricina acestei ingrijitoare stări de lucruri, ar fi în primul rînd polemicele. Acum nu vom relua tema odată discutată ci ne vom mărgini să constatăm faptul și de data aceasta. Polemicele, în lunile din urmă, au alimentat în mod deosebit coloanele ziarelor și revistelor — vorbesc de polemicele literare;—partea beletristică la mai toate publicațiile noastre era lucru de fudulie, temelia era polemica Puțini literați sau oameni de știință trebue să avem, care anul acesta să nu fi purtat măcar o singură campanie prin presă contra vr'unui coleg, adversar de idei.

La sumarele revistelor nu ceteai de cît: „Răspuns d-lui X", „Răspuns d-lui Y", „Epilogul unei polemici", „P. S. într'o discuție", etc. Vă veți întreba: S'a convins vr'unul dintre combatanți de nestabilitatea părerei ce o susținea? S'a făcut lumină în vr'o discuție de felul acesta? S'a elucidat vr'o chestiune în toată această vehementă campanie?

De loc, sau... foarte puțin. Dl. M. Dragomirescu a rămas convins că dl. Vîlsan e un *oarecare* în serviciul „Convorbirilor literare", pe de altă parte, dl. Vîlsan a rămas convins că dl. Dragomirescu face politicărie literară. Dl. Murnu, de sigur, va susține totdeauna că dl. Tzigara-Samurcaș are inferioare calități de archeolog și că nu merită să ocupe o catedră universitară. Dl. Tzigara-Samurcaș de asemenea va susținea mereu cum că dl. Murnu a plagiat și că locul său nu e la Universitate. Dl. Rădulescu-Motru a rămas la părerea că d-lui Porn i s'a făcut mare nedreptate fiind îndepărtat din preajma celui mai înalt institut de cultură; numeroșii adversari ai d lui Motru, în această discuție—au rămas la părerea că dl. Porn a insultat pe literații romîni și ca atare nu se mai poate bucura de nici un drept în țara noastră... și tot așa mai departe, exemplele s'ar putea înmulți la nesfîrșit...

Iar noi, noi bieții cetitori, ce să cre-

dem ? Eram puşi in d ficila situaţie de a deveni arbitri, bine înţeles pentru noi înşine şi lucrul acesta ne îngreuia ocupaţiile zilnice, ne impovăra. Vacanţia literaţilor ne-a dat şi nouă vacanţie şi din acest punct de vedere trebue să le fim recunoscători.

*

Sînt însă şi reviste „ce nu au sărbătoare", ce apar regulat ; ele nu ştiu ce înseamnă farmecul repaosului. Rubricile lor necontenit se alimentează, fie iarnă, fie vară. In zile şi la ceasuri anumite îşi fac apariţia : odată, se desfac repede, circulă din mîni în m'ni, de pe birou pe birou ; altădată, rămîn prin vitrine, de unde privesc înduioşate spre trecătorii grăbiţi ce nu le bagă în seamă. Şi... lucru curios : în timp ce omul, sub razele soarelui se înviorează, devine rumân, ele se ofilesc ca de o nostalgie neînţeleasă, devin palide, anemice şi se sfîrşesc ca florile smulse din glastre.

*

Volumele, iarăşi — cîte sunt — au o viaţă efemeră în timp de vară. Nu tot aşa e în străinătate. Acolo lumea înainte de a pleca la băi sau la munţi, se aprovizionează cu opere literare pentru ca în anumite momente să-şi recreeze sufletul. Librăriile şi autorii fac afaceri minunate în sezonul acesta ; cărţi nouă apar regulat de sub teascurile tipografiilor, umede încă sînt cumparate şi cetite. Noi suntem cu totul străini de obiceiul acesta. Sesonul verii însemnînd vacanţie pe toată linia, s'ar putea admite să ne plătim osteneala de a parcurge paginile unei cărţi ? Cele apărute dorm netăete în rafturi, necercetate de nimeni. La băi lumea se dedă la orice fel de ocupaţii numai la aceasta nu. Cine e de vină dacă cetitul nu e trecut în rîndul sporturilor ? Ar fi atunci impus de modă.

Scriitorii sufer de ajuns în cursul anului ; osteniţi, decepţionaţi cu ce au putut anevoe agonisi, pleacă — obicei tradiţional—ori unde ; un klm. depărtare de oraş... dar pleacă. Librăriile sub arşiţa căldurei, dorm visînd vremuri fericite, nimeni nu le vizitează. Dacă o carte se încumetă să apară prin lulie, va avea norocul să audă vorbindu-se de ea tocmai prin Octombre, cînd va fi numită „noutate"... Aşa e la noi.

*

E plăcut spectacolul ce ni-l oferă scriitorii noştri în viligiatură : pe ţărm de mare, pe piscuri de munte, în înfundături de codru, prin sate perdute în văi, ori unde îi vei întîlni ei îţi vor spune că „lucrează".

Piese de teatru, nuvele, poesii, romane, tuturor genurilor literare le sunt rezervate cîte o porţiune din timpul ocupaţiilor lor. Te duci la parc, un literat te întîmpină cu vorba : „Tocmai mîntuiam actul I al piesei mele". Te plimbi pe plajă, altul îţi strigă : „Pe deseară, îţi voi ceti noua mea nuvelă" şi a. m. d. Alţii trăesc numai în planuri ; despre orice vorbesc, spun că... *vor* face, toate cuvintele lor îs puse la viitor.

Dacă toate aceste planuri ar există în adevăr, atunci desigur că odată cu sosirea toamnei rafturile librarilor ar geme de cărţi nouă şi noi cetitorii n'am şti ce să alegem mai degrabă. Din nefericire, aşteptările noastre sînt înşelate Se găsesc neaparat şi exemplare de literaţi care lucrează serios în timp de vară ; aceştia sînt cei care fac mai puţină paradă. Ei nu-şi vor lua în lume poze de inspiraţi, nu vor scoate în orice ocazii carnetul pentru a nota... *impresii* şi nu vor profetiza cu aere de oracol,

Un peisaj frumos, o primblare liniştită la malul mărei sau în legănări de navă pe valurile albastre, o privire furişe de ochi fermecători, o musică aleasă, toalete elegante şi parfumuri subtile... îi vor transporta, le vor da motive de inspiraţie senină... şi seara la lumina lămpei, cînd în apropiere pădurea se frămîntă sau marea vueşte, vor înfiripa din amintiri răsleţe cărţile dorite, pe care noi le vom gusta la gura sobei în timpul iernei geroase, cînd pe întinderi vîntul va îngîna elegii înfiorătoare.

*

Sînt scriitori care n'au vacanţie, al căror trai e o necontenită luptă şi care pier în învălmăşeala haotică ce-i înconjoară. Aceştia sînt sclavii condeiului ce muncesc pentru ziua de mîine, proletari desmoşteniţi de soartă. Bietul Eminescu, a fost un exemplu clasic de felul acesta. Şi cîte spirite alese nu s'au ofilit de atunci sub ucigătoarea povară a muncei zilnice, în căldura oraşelor mari în umbra clădirilor măreţe. Un fluerat de tren, un petec de cîmpie, o undă liniştită de lac, le aprinde imaginaţia îmbolnăvită, le insuflă în gînd doruri de pribegie.

Cu ochii perduţi în orizonturi nevăzute, rătăcesc—umbre vagabonde—prin tumultul vieţei prozaice, purtînd în suflet frînturi de melodii divine. Aceştia sînt *eroii* ce n'au dreptul să se gîndească la odihnă.

*

...Sîntem în mijlocul verei ; literaţii au ajuns la jumătatea romanului început. Le urăm tot succesul pentru a-l sfîrşi în tihnă... Aşteptăm cu mare nerăbdare timpul cînd vieaţa noastră intelectuală va lua iarăşi vechia ei înfăţişare, cînd revistele îşi vor reîncepe activitatea, cînd scriitorii vor lansa în public mult doritele lor opere şi cînd înviorati şi plini de putere vor continua cu mai multă energie să scrie, să viseze şi mai cu seamă „ să polemizeze.

Evandru

Cronică bisericească

Scandalurl monahale ori „De la moară la rîşniţă"

Lumea nădăjduia, că noul Mitropolit al Moldovei va pune orînduială acolo unde trebue în cele monahicesti pe la monăstiri, mai ales că răposatul Mitropolit (Dumnezeu să l erte) eşise de acolo cam cu „pufuşor pe botişor". Lumea nădăjduea aceasta cu atît mai vîrtos, cu cît se anunţase şi se făcuse mare reclamă, chiar americană, că de acum nu va mai merge aşa, că lucrurile se vor schimba cu desăvîrşire, că noul Mitropolit e straşnic, absolut hotărît contra ori-cărei neorînduelì pe la monastiri şi pentru cea mai strictă disciplină monahală !

Aşa că aşteptăm cu curiozitate să vedem efectele unui ast-fel de *nou regim* ; dar cînd colo vedem că lucrurile merg mai anapoda ca înainte !

Un jurnal din localitate „Evenimentul" de eri anunţă cu litere mari „Scandalul de la manastirea Varatec" descriindu-l cu multe amănunte şi aducînd grave acuzaţii Stareţei de acolo ; în cît nu ştii ce să crezi şi pe cine să dai vina ! Pe autorităţile superioare ori pe stareţă !

Ştim că Mitropolitul dă ordine şi ia dispoziţii neobăbuite, ce face dimineaţa, desface peste zi şi credem că nu asta este menirea şi ghibăcia unui cap conducător şi superior !

Aşa se dăduse mai întăiu ordine straşnice, relativ, la primirea şi găzduirea vizitatorilor pe la monastiri, apoi se revenise, mai temperîndu-se şi mai adăogîndu-se alte noi dispoziţii.

Maicile S t a r e ţ e se vede că s'au zăpăcit, de atîtea ordine şi dispoziţii ce se bat cap în cap, neştiind cum să facă şi cum s'o dreagă mai bine, ca să fie pe placul superiorului şi aşa indispun pe vizitatorii cari displac, şicanează pe acei cari nu-i plac, ca şi pe maicele de sub ascultarea sa !

Iată dar un nou *scandal monahal* acum cînd se încearcă a se reorganiza monăstirile !

Pînă acum, monastirile erau respectate şi iubite de lumea laică—dacă nu pentru evlavia şi pietatea de acolo, ori ca monumente istorice—cel puţin, că în timpul verei erau locaşuri pitoreşti de reacreaţie, odihnă şi linişte !

Acum dacă şi această aureolă a monastirilor dispare atunci ce mai rămîne din ele !

Căci reorganizarea ce se proectează a li se face, puţin de tot le va schimba faţa, cînd pe călugării răi de la unele monastiri îi duci ca buni la altele ! Aşa de pildă la monastirea *Slatina* (Fălticeni,) înfiinţîndu-se de la 1 Septembrie viitor o şcoală de cîntări bisericeşti, s'a pus sub conducerea şi direcţia călugărului *Filotei Moraşanu*, izgenit de la Mitropolia din Iaşi pentru faptele sale extrem de imorale şi scandaloase, relatate la timp de jurnalele locale, că a mîncat purcel fript în Vinerea Paştelui, că de sărbătorile Paştelor s'a dus la „Viaţă lungă la Copou, acolo a benchetuit şi s'a dat în scrînciob cu femeile uşoare şi acum a ajuns director de şcoală la Slatina !

D'apoi în mahalaua „Frumoasa" se vor petrece lucruri „frumoase" de tot cu călugării aduşi din toate părţile, ca să-şi primească educaţia la monastirea model *Cetăţuea !*

Dacă şi la monastirea *Hlincea*, şcoala de corecţie va pusă sub supravegherea călugărilor, cum se aude, apoi lucrurile vor merge bine de tot şi putem zice atunci, că clericalismul alungat din Spania şi-a găsit Refugiu în România

N'am zis bine de la început, că acum am aju s mai rău, „de la moară la rîşniţă" ori „din lac în puţ". **Ezechil**

Litere-Ştiinţe-Arte

Ilustrate.— Nici odată sportul cărţilor postale ilustrate nu înfloreşte aşa de mult ca în vacanţă. Cine nu are prilejul oare de a-şi complecta în acest timp albumurile în cele mai variate şi interesante imagini fotografice în culori ori în creion ?

Un statistician german stă să probeze, cu cifre, că Germania a exportat numai în primile cinci luni ale acestui an 500 milioane de cărţi postale. Calculul se face tot dea-una pînă la finele lunei Mai, de oare ce pînă atunci se aprovizionează toate depozitele în vederea marelui sezon al vacanţei de vară. Ca să precizeze, statisticianul arată în publicaţia specială a librăriilor că exportul în cheatiune a fost de 494,840,000 bucăţi. Cifra asta colosală însamnă un... regres faţă cu alţi ani. Aşa, în 1907, tot în intervalul Ianuarie-Mai, Germania a exportat peste un miliard de ilustrate. Scăderea se explică prin aceea că Statele-Unite nu mai fac consumaţie cît făceau odinioară. Exportul atingea în 1907 numai pentru Statele Unite o jumătate miliard ! In schimb, Britania a comandat în acest an mai multe cărţi postale ilustrate decît în 1907.

Un interview cu marele artist italian Novelli.—Cetind în *„Revista Arta Dramatică"* care apare în Roma, reproduc următorul pasaj, la care Novelli răspunde întrebărilor unui ziarist : „...Domnule, eu totdeauna am fost un artist „cinstit şi sincer... Mimica m'a ilustrat „pe mine şi din toate artele, expresiunea „este aceea care cere mai multă sensi„bil tate în inimă şi fineţa spiritului. *Mi„mica* este o artă, care ne ia cu o pu„tere mai mare de cît vorba, care nu „este de cît o infirmitate... o minciună... „Gestul singur ajunge a exprima totul... „şi cînd un artist de valoare, iubeşte „conştiincios meseria lui, nu ajunge să „fie înţăles de public, de cît prin magia „gestului, atunci de sigur că nu mai „este un artist mediocru..."

*

La Expoziţia din Bruxelles se proiectează înfiinţarea unui muzeu al Expoziţiei internaţionale. In acest scop directoratul face demersuri să obţină palatul comun unde figurează Franţa, Anglia şi Belgia, căci aceste trei naţiuni au expus într'unul şi acelaşi palat. Această ştire datează însă dinaintea marelui incendiu al Expoziţiei.

*

Vizita oficială a Imparatului şi Impărătesei Germaniei la Bruxelles s'a fixat pentru 17—20 Octombrie stil nou.

*

In Danemarca e la ordinea zilei un roman senzaţional „Inimi de femee" apărut de curînd în daneză şi germană.

Romanul e anonim, în formă de scrisori. Dar nu e om în ţările scandinave care să nu ştie că opera e datorită unei renumite artiste dramatice. Numai traducerea germană s'a vîndut pînă acum în 20,000 exemplare într'un scurt timp.

*

Expoziţia Universală italiană care va avea loc în anul viitor va fi una din cele mai complecte în genul ei. Ea nu va avea loc numai în Roma—căreia s'a rezervat Expoziţia de arte—ci va fi ramificată în diverse oraşe italiane, Florenţa, Milan, Turin, Veneţia şi altele. aşa fel ca să folosească tuturor şi să obligе oarecum pe vizitatorî a face o călătorie circulară în oraşele italiane.

*

STRUNĂ ZILEI

SCHIMBARE LA FAŢA

Pentru evitarea primei zile directorul serv. sanitar a recomendat a se vărui preste tot..,

Ziarele

Femeile în primul rînd
Păzesc acea povaţă :
Chiar azi văzui mai multe dînd
Cu var pe... faţă

Opinia la Fălciu

Primim din partea prietenului nostru politic d. C. Hermeziu fost judecător şi actualminte apărător pe lîngă judecătoria din Fălciu, următoarea întîmpinare ce face laudelor nesăbuite ce d. C. I Dinescu, avocat din Huşi, îşi face prin *Sfatul Poporului* în vederea candidaturei sale la alegerile judeţiane, căreia îi dăm loc cu plăcere :

In ziarul „Sfatul poporului" ce apare în Huşi, No. 22 din 1 August a. c. stă publicat articulul „candidaţii ţărănimei" prin care d. Const. Dinescu foat director de prefectură şi actualmente avocat şi candidat la alegerea pentru consiliul judeţan, recomandă poporului de la sate pe caadidaţii săi favoriţi ; eu unul nu aşi avea nimic de zis despre meritele acelor d-ni candidaţi, dacă onorab. d. C. Dinescu nu s'ar lăuda pe sine însuşindu-şi meritele altora, că adică d-sale i se datoreşte desfiinţarea bezmănului tîrgului Fălciu.

E prea din cale afară îndrăzneţ din partea cuiva a se împopoţona cu meritele altora şi aceasta mă îndeamnă să-i dau o desmintire.

Pentru ca onorabilul public cetitor, să aibă o idee complectă asupra chestiei Fălciului, e necesar să reproduc după ziarul „Evenimentul" din Iaşi No. 149 din 24 Iulie 1901 pasagiul următor „Evenimentul" a fost singurul ziar care a atins chestia revocărei Primarului de Fălciu (atunci era *C. Popor*) cu prilejul conversiunii datoriei comunei la noul credit judeţian şi comunal ; Tîrgul Fălciu a fost proprietatea Başoteasca. Venitul moşiei tîrgului era destinat întreţinerei institutiui Pomîrla dela Dorohoi ; în 1894 se face înţelegere între Epitropia Başotă şi tîrgoveţii şi se rescumpără moşia cu 320,000 lei. Tîrgoveţii s'au împrumutat la Casa de depuneri cu amortisment pe 15 ani, avînd a plăti un total de 540 mii lei ; în timp de 7 şi jumătate ani s'au plătit regulat 335,000 lei, rămîind de achitat restul de 205000 lei ;—fiecare tîrgoveţ spera că după 7½ ani va deveni stăpîn definitiv pe locul de casă şi ogradă cu dreptul de a-şi da 2 vite la imaş, iar comuna, în schimbul transacţiunilor făcute va deveni stăpînă pe ogoare şi pe monopolul cărnii şi a vămei, — toate aceste drepturi exclusive ale vechiului proprietar.

„Toate aceste sarcini nu sunt propriu zis ale comunei care să se achite cu din fondurile ordinare ale Budgetului, Rescumpararea se achită cu din veniturile moşiei,—consiliul comunal însă din 1901 sesizat de a i se face conversiunea, o votează în unire cu Primarele, cetăţenii însă în cap cu 3 fruntaşi, între care şi Hermeziu fost judecător de ocol şi acum pensionar şi avocat se hotărîse a face apel la judeţ şi în înţelegerea avută pleacă la Huşi să expue situaţia ; primarele auzind aceasta telefonează prefectului că la Fălciu e revoluţie şi prefectul (era general Gh. Catargi) în zăpăceală dă ordin comandantului militar să pregătească o companie ca să meargă să potolească revolta,—„Delegaţia vine la Huşi expune prefectului situaţia şi deşi consiliul judeţian respinsese apelul, Prefectul singur s'a dus la Fălciu şi văzînd inducerea în eroare, a revocat pe primar".

Acestea sunt faptele brute petrecute în anul 1901 şi expuse mai detailat prin Evenimentul No. 151 şi 155 | 901.

Eu care am luptat contra conversiunei fiind cel dintăiu care am dat alarma, am protestat şi împreună cu cetăţenii am apelat contra decisiunii consiliului comunal dela 1901, care în mod ocult votase conversiunea pe 40 ani, singurul care cu spesele mele am dus lupta atît de departe în cît suprefectul de tristă amintire, d. D. Negrea văzînd că'şi scapă gheşeftul, a înscenat în contra mea acea faimoasa acţiune de calomnie, purtîndu-mă pe la judele de Instrucţie, la Tribunal şi la Curtea de apel din Iaşi : fapte bine cunoscute de d. Irimia Gheorghiu, actual deputat de Huşi, singurul care pe atunci la 1901 aflîndu-se iarăşi deputat mi-a dat bine voitorul său concurs desinteresat în lupta ce am purtat pentru desrobirea tîrgului Fălciu, căci dacă s'ar fi realizat conversiunea atunci la 1901 astăzi şi pe multă vreme încă Tîrgul ar fi rămas tot bezmănar şi încarcat de dările monopolului.

Să mi dea deci voe onorab. d, C. I. Dinescu, să l desmint în ceia ce priveşte că d-sa ar fi lucrat în interesul desrobirei Fălciului ; din potrivă poate că mai mult a căutat să întunece şi să zădărnicească afacerea, ţinînd lucrările în saltarul său de director al Prefecturii.

Adevărul este că la 1 Aprilie 1909 după expirarea celor 15 ani ai împrumutului, s'a capatat decretul Regal în mai puţin de 24 ore, graţie organelor administrative centrale, aşa că rău voitorii tîrgului Fălciu, între care era şi d. C. Dinescu n'au prins de veste căci unii d-ni din delegaţiunea judeţului erau de părere ca tîrgoveţii să plătească de acum înainte răscumpararea pe 20 ani ceia ce ar fi fost foarte vexatoriu cetăţenilor.

In nici un caz însă dl. Dinescu n'are nici un merit în această afacere şi pentru restabilirea adevărului rog respectos pe onor. Redactor al mult răspînditului ziar „Opinia" să binevoiască a face loc acestor cîte-va rînduri pentru care mulţumesc anticipat şi voiu rămînea mult îndatorat. **C. Hermeziu**

1910 Aug. 3. Pensionar din Fălciu

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ D. Morţun se va duce Luni la Sinaia spre a comunica M. S. Regelui relaţiuni asupra felului cum se va face paza frontierei din spre Rusia, pentru prevenirea holerei.

Se afirmă că d. generale Crăiniceanu va fi determinat să inspecteze în persoană trupele de pe marginea Prutului, întru cît ordinele ce s'au dat pentru pază par a fi rămas pe hîrtie.

❑ Primăria a dat un nou termin de o lună, ca brutarii să-şi instaleze malaxoarele speciale. Celor care nu se vor conforma, li se va închide brutăria.

❑ D. I. Panaitescu, directorul general al poliţiilor şi siguranţei statului, a plecat eri cu trenul 1 şi 25 la Burdujeni, spre a eşi în întîmpinarea d-lui ministru V. G. Morţun.

❑ **Din Fălciu.**—*Alegere.*— In ziua de 1 August crt., a avut loc în Fălciu alegerea a 9 delegaţi în vederea alegerei consiliului judeţian.

Cu toată stăruinţa d-rului Lupu, care în ajunul alegerei a fost în localitate şi a umblat din casă în casă, rugînd pe alegători se voteze lista propusă de el şi Dinescu, totuşi, acea listă a căzut. A reuşit cu mare majoritate lista opoziţiei în cap cu fostul primar al acestui tîrg Gh. Grancea, listă care a fost proclamată aleasă cu 133 voturi.

E de adăogat că d-rul Lupu, de frica unei manifestaţii de huiduială, *à la Dinescu*, ce i se pregătise, nu a mai plecat pe bariera pe care a venit (adică pe bariera Huşului), ci a spalat putina pe un drum opus, — după ce de frică a avut grija să trimeată mai mulţi gardişti şi jandarmi la bariera Huşi spre a vedea ce se petrece acolo.

Nici nu se putea să aibă o altă primire, un om care a făcut atît rău Fălciului, ca prefect.

❑ Cei zece agenţi sanitari, trimeşi de direcţiunea generală au sosit astă zi şi au fost repartizaţi cîte 2 la fie-care dispărţire.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume— holera, — afară de aceasta fiind bîntuiţi de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mult prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa ceutrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé-Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi milioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi in cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţălept, **să se bee numai apă fiartă.**

Aceste studii micro-cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi Ieşanii, vor începe a se desfăşura cu începere de *Joi 12 August 1910*, **la grădina Bragadiru.**

❑ **Lipsa de vagoane.**—Faţă cu marea lipsă de vagoane, pentru transportul cerealelor pe C. F. R., un mare număr de agricultori au înaitat M. S. Regelui, următoarea petiţiune :

„Subsemnaţii, agricultori şi comerciaanţi de cereale, cu adînc respect şi supunere adresăm Majestăţei Voastre următoarea rugăminte :

Majestatea Voastră ştie că anul ecesta a vroit bunul Dumneu să avem în ţară o recoltă mare : dar ca să ne folosim de ea este necesar să avem şi mijloace a o vinde şi preda şi printre cele dintîi, asemenea mijloace, sunt transporturile.

Suntem încedinţaţi, Majestate că onorata Direcţiune a C. F. R. s'a ocupat şi face totul pentru îmbunătăţirea transporturile ; este însă indispensabil, ca şi celelalte administraţiuni publice să aibă în consideraţie excepţionala situaţiune din acest an şi toate să dea sprijinul, pentru ca bogăţia să nu se risipească.

Sunt zeci de mii de vagoane de cereale, cari aşteaptă prin gări să fie transportate ; iar dacă transportul lor nu se poate face cu repeziciune, această avuţie este expusă risipei, stricăciunei intemperiilor, sau să rămîe neproductivă în dauna noastră ; căci preţurile productelor vor fi cu atît mai mici, cu cît dificultăţile transporturilor şi prin urmare rizicurile sînt mai mari.

Manevrele militare, cari au loc tot deauna în Septemvrie, cînd vînzările de producte agricole sunt în toi, sunt o piedică pentru transporturi.

Anul acesta manevrele militare ar căuza economiei ţărei o pagubă nemăsurată.

Spre a învedera cu cître aceasta, dacă nu vom socoti împedicarea în timp de 30 zile, cît durează manevrele şi pregătirea lor, de cît la 2.500 vagoane pe zi ea ar regeni într'o lună la 75.000 vagoane, cari socotite numai a 1.600 lei vagonul, deficitul traficului prin împedicarea s'ar cifra peste 120 milioane lei.

Credem că Majestatea Voastră, va bine voi a aprecia, în înalta Sa înţelepciune dacă în acest an şi în împrejurările arătate, nu ar fi bine ca manevrele militare să fie amînate.

Suntem, ai Majestăţei Voastre prea credincioşi supuşi.

Urmează semnăturile.

❑ D-l dr. A Şteuerman reîntorcîndu-se în Iaşi şi-a reluat clientela.

❑ La Roman a încetat din viaţă, poetul Gh Radu, în etate de 80 ani.

❑ Comenduirea pieţei a dat un ordin prin care înterzice soldaţii să nu mai frecquenteze grădina Copou, nici chiar în zilele cînd cîntă muzica.

DIVERSE

— Ilie Moraru trecînd cu cotiugarul pe strada Albă, a dat peste Petrea Niţă rîmindu-l grav la mînă şi picior.

— Copilul Vily Isac Rozenştein de 9 ani, din strada Racoviţă mergînd într'un car a lui Gheorghe Nistor, şi-a prins piciorul în roată.

A fost dus la spital.

— Astă-seară Sîmbătă, 7 August, va avea loc în grădina berăriei Zimbru, o frumoasă serbare, organizată de comitetul societăţei de bine facere „Sf. Cruce" din localitate, pentru sporirea fondului.

Diferite surprize şi distracţii sunt rezervate publicului vizitator ; iar la ora 12 noaptea, din venitul serbărei, vor fi îmbrăcaţi 2 copii orfani.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Enormul gheșeft privitor la încălzirea cu calorifere al spitalului Sf. Spiridon, a fost aprobat de consiliul de miniștri.**

E aprobarea unei colosale pungășii de

378,000 lei

care a fost dată, *fără licitație*, **unei case din Viena, reprezintată prin d. Hans Herzog din București.**

După ce ministrul de interne, motivat de afacerea cu „Maternitatea" din Iași, a dat o circulară prin care atrăgea luarea aminte că trebue să se ție licitație pentru lucrări de la

10,000 lei în sus

a fost aprobată o lucrare, *prin bună învoială* **de**

378,000 lei

Declarînd campania redeschisă, în această afacere, vom reveni cu date și nume proprii, căci din pungășia aceasta nu s'au infruptat numai „ai noștri" din Iași.

● *La Drăceni, județul Suczava, unde se află colonia școlară din Iași s'a ivit febra tifoidă.*

Medicul din acea localitate a disolvat colonia, iar copii vor sosi Luni seara cu trènul de 11.

Părinții sunt rugați ca la acea oră să fie la gară pentru a și primi copii.

❑ *D. Paul Moruzzi a fost azi dimineață victima unui accident, pe cînd făcea călărie, împreună cu doui ofițeri, în valea Ciurea.*

In momentul cînd sări un obstacol calul d-lui Moruzzi s'a împedicat, căzînd jos. Calul a rămas mort pe loc, iar d. Moruzzi greu rănit. D-sa a fost dus la curtea de la Miroslava.

❑ **Măsurile sanitare.**—Altă-eri seară, toți medicii comunali au ținut o consfătuire, sub președinția d-lui dr. Slătineanu, inspector sanitar.

S'a hotărît ca la fie-care dispărțire să se formeze cîte o comisiune sanitară permanentă, compusă din ; medicul dispărțirei, comisarul respectiv, un delegat al serviciului technic și agentul sanitar, care se umble din casă în casă, în inspecție. Măsurile ce se vor lua de aceste comisiuni să fie executate de autoritatea polițienească, ce mai tîrziu în 48 ore. S'a decis apoi, curățirea de urgență a ogrăzilor, să se stropească privățile și colțurile de străzi, cu lapte de var și cu acid carbonic crud.

In astă seară la orele 6 și jumătate, medicii comunali se vor întruni din nou, sub președinția d-lui dr. Bușilă, inspector sanitar.

*

Alaltă-eri și astă-zi, medicii comunali au făcut razii sanitare în dispărțirile respective.

Medicul primar, d. dr. Demetrescu a făcut o razzie în piața Sf. Spiridon și pe strada de Sus, inspectînd piața, cofetăriile și prăvăliile. La cofetarul N. Vasiliu din strada de Sus No. 17 medicul primar a confiscat o mare cantitate de dulcețuri ; la pescarul I. Liber a confiscat o mare cantitate de pește, ambii fiind dați judecății.

Pe de altă parte d. dr. Imervol, medicul disp., III-a, însoțit de agentul sanitar a făcut o razzie pe strada de Sus, Alexandri, str. Golia, str. Veche, etc. In Piața Unirei a inspectat berăria Azuga, în amănunțime, bucătăria, ograda etc., găsind totul bine și în stare mulțumitoare de curățenie ; a inspectat berăria Zimbru, unde de asemeni a găit bine și în fine a dat judecății pe cîți-va comercianți din str. Alexandri, Golia și Vechea.

D. dr. C. Tudor, medicul disp. I-a, a inspectat Bulevardul Ferdinand, strada Lozonschi și strada Moțoc. D-sa a luat măsuri ca toți locuitorii să consume numai apă fiartă. D-sa a dat în judecată pe 2 negustori, care n'au fost găsiți conform ordinilor date.

In strada Moțoc n'a găsit absolut nici o latrină reglementară, ci niște baracce, care au fost dărămate pretutindeni. La uzina tramvaiului, d-sa a găsit că nu se consuma apă fiartă, iar latrinele în hala de vagoane.

D-se a dispus ca imediat să se ia măsuri de îndreptare.

De asemeni și ceilalți medici au făcut inspecții în secțiile lor, continuînd și astă-zi.

— In urma telegramei pe care d. ministru Morțun a dat'o directorului general al c. f. r., astă zi s'a început astuparea gropelor și secarea bălților din dosul gărei. Bălțile care nu se pot seca imediat, se petrolizează.

S'au luat măsuri ca să se interzică de acum înainte cărciumelor de a mai ține și bucătării.

❑ Anul acesta hramul schitului „Tărița", din dealul Păpedea, nu se va mai oficia cu solemnitatea obișnuită ca în toți anii.

P. S. S. Archiereul Nicodim Munteanu va pleca la 15 August să oficieze hramul M-rei Varatec, așa că la schit va oficia un sobor de preoți.

❑ In urma inspecției făcută de d. I. Panaitescu, la serviciul siguranței, d-sa a hotărît ca acest serviciu să fie cu totul reorganizat. In acest scop se vor detașa cîți va agenți de la direcția siguranței, numărul agenților speciali va fi sporit, iar localul va fi amenajat altfel în cît să corespundă tuturor cerințelor.

❑ **C. f. r.** Direcția generală a c. f. r. a trimes un aviz inspecției de mișcare, cu privire la măsurile contra holerei, invitînd de a se pune în vedere personalului trenurilor următoarele instrucțiuni.

La ivirea unui caz suspect în tren, șeful trenului trebuie să evacueze compartimentul în care se găsește bolnavul suspect și să'l lase singur. La prima stație care posedă un spital, doctorul spitalului va fi imediat avizat și bolnavul transportat în spital.

Vagonul contaminat va fi imediat închis, plumbuit și trimes la desinfectare.

Personalul trenului se va feri pe cît se poate, de a atinge dejecțiile bolnavului, în caz cînd va fi silit să o facă, trebuie imediat pe urmă să se spele cu o soluție de sublimatși apoi cu apă cu săpun.

Personalul trenului va avea la dispoziție cel puțin două cearceafuri și cîteva pastile de sublimat care se servească la desinfectarea mîinilor precum și a mobilierului trenului murdărit de dejecțiuni.

De asemenea, latrinele, vagoanele trebuesc să aibă întotdeauna apă, să fie ținute într'o stare de curățenie perfectă și în special latrinele vagoanelor venite din Moldova, să fie desinfectate zilnic, fie cu apă de var, fie cu hipoclorit de calce, fie cu altă substanță desinfectantă (Crocolină, acid fenic).

Șefii stațiunilor unde domiciliază personalul de tren, vor îngriji ca să se dea personalului de tren cearșafuri și pastile de sublimat precum și a avea în depozit desinfectantele necesare și în caz cînd le lipsesc, vor cere telegrafic la sub-diviziunea N. V.

Asemenea vor da ordin și instrucțiuni personalului de tren în senzul de mai sus, fiind personali răspunzători.

❑ D. dr. Slătineanu, inspector sanitar a plecat aseară în Capitală, de oare ce d-sa ține locul de sub-director al serviciului.

Azi dimineață a sosit d. inspector dr. Bușilă, spre a supraveghea măsurile sanitare.

❑ De și Rusia a fost declarată, în întregime, contaminată de holeră, totuși se continuă a se admite trecerea călătorilor la noi în țară. In fie care zi sosesc în Iași, cu trenul de Ungheni zeci de călători din Rusia.

❑ *Huși 7 August.* Dr. N. Lupu, neputînd găsi 7 alegători rurali direcți din colegiul al III lea, care să susțină candidaturile pentru colegiul al III-lea al celor 6 candidați, a perdut termenul legal de 5 zile libere până la alegere, și deci nu va mai lupta cu ai lui partizani la col. III, tocmai unde își are delegați în parte i.

Se prevede de pe acum că alegerile județane se vor casa, nedînd, ceia ce a voit prefectul Gh. Corbescu.

❑ Ministerul de interne, printr'un ordin circular, a pus în vedere poliției să oprească pe viitor reprezentațiile somnambulului de la Pantelemon, Mitică Alexandrescu, așa că reprezentația anunțată de aceasta în localitate, nu va mai avea loc.

❑ Un esperantist din Iași, care face parte din grupul esperantiștilor escursioniști în Bulgaria, ne scrie că Mercuri la 6 p. m., au sosit la Plevna, unde li s'a făcut o frumoasă primire. Primarul Iaco Martinof le-a urat bună venire. Au mai vorbit d-nii : Aktagief, sub directorul c. f. bulgare, esperantist ; Pecigarof student, dr. Robin și Mateescu. In frunte cu muzica, escursioniștii au plecat în oraș. Publicul le-a aruncat flori. La orele 8 și jum. seara a avut loc un banchet în onoarea escursioniștilor, prezidat de primarul orașului. Au toastat d-nii ; dr. Robin, dr. Petrescu-Pejan inspector veterinar, primarul Martinof etc. Muzica militară a intonat „Deșteaptă-te Romîne", stîrnind un entuziasm de nedescris.

A doua zi Joui, esperantiștii romîni, au plecat la Griviița, unde au vizitat locurile istorice, iar seara la orele 9 au plecat la Sofia.

❑ In ziua de 23 Septembrie se va ținea la prefectura județului, concursul pentru capatarea dreptului dea exercita profesiunea de cîntăritori publici autorizați.

❑ Ministerul de răsboiu a dat ordin ca soldații care fac cordonul de pază la granița Rusiei, să nu se scalde în Prut.

❑ D. ministru al instrucțiunei publice a decis ca, începător de 1 Septembrie, să nu se mai admită ca doi soți să fie ambii diriginți în aeelași timp.

Dacă la data de mai sus se găsesc doi soți funcționînd ca diriginți, atunci va rămînea ca diriginte acela, care va avea mai bune recomandațiuni din partea revizorului școlar.

❑ Mai mulți directori de școli private ne roagă să atragem atenția asupra faptului eă de cîte ori primesc de la ministerul instrucției scrisori (ordine, circulări etc), cu toate că plicul poartă pecetea ministrului și No. de expediție, totuși la poștă la taxează cu supratxă.

❑ Comenduirea pieței fiind înștiințată că soldatul Gheorghe Trifan, din regimentul 13 Ștefan cel Mare. aflîndu-se de pază la punctul Moșna, din județul Fălciu și csre scăldîndu-se în Prut s'a înecat, a însărcinat pe comandantul grănicerilor cu anchetarea cazului.

❑ **Din Tg.-Neamț.**—D-rul Tanasachy medicul Tg.-Neamț, a luat inițiativa de a organiza o serbare populară în grădina publică a orașului. din fondul căreia se va înființa o infirmerie.

— Batalionul de infanterie din Tg.-Neamț, va fi mutat cu începere de la 1 Noembrie, la Piatra Neamtz, iar în loc va fi adus batalionul I, de sub comanda maiorului Romanescu din statul major.

— Primăria Neamtz va înființa o pepinieră pe lîngă grădina publică a orașului. Venitul acelei pepiniere va sluji cantinei școlare.

— Din inițiativa avocatului Cretzu, din Tg.-Neamtz se va inființa de la 1 Octombrie o școală de adulți și o societate de gimnastică, pentru tinerimea din cartierele Țuțueni—Humulești—Pometi.

❑ Aflăm cu multă părere de rău că la Sinaia, a încetat din viață d. Alex. Jora, unchiul distinstului nostru fruntaș d. N. Cananău.

Defunctul a fost Consilier al Curței de Apel din Iași, și apoi în mai multe rânduri, alesul Romanului în parlament.

Jora era un devotat membru al partidului conservator democrat. Inmormîntarea va avea loc la Sinaia.

Trimitem familiei îndur rate, expresia condoleanțelor noastre.

❑ **Judiciare.**—Firma Daniel Rechler, dovedind că a satisfăcut pe toți creditorii săi, achitîndu i, tribunalul s. II-a a dtspus astă-zi închiderea moratorului ce i se acordase numit-i firme.

SPECTACOLE

— Bogatul program din astă-seară a cinematografului Gaumont, din grădina Cuza Vodă, cuprinde, în adevăr, bucățile cele mai splendide : „Prăpăstiile din Borneo", luate fidel după natură, sunt redate în splendoarea lor ; cascada, podul infernal, pitoreasca peșteră, precum și prăpăstioasele drumuri, se pot vedea foarte clar. Splendidele cîmpii de flori, apoi înregistrate iarăși după natură, se cuprind în bucata „O preumblare prin Nizza" ; de asemeni se pot foarte bine observa admirabilele boschete și aleele splendide din Nizza. Tot în programul din as'ă seară, mai sunt :

„Lupta pentru existență" ; scena înfățișează cîte va sute de lucrători dintr'o mină, în timpul lucrului. In urma purtării brusce a stăpînului și în urma concedierei unui bătrîn lucrător, tovarășii se pun în grevă și nu reiau lucrul până ce nu se face reîntregimea.

„Prințesa Crinalba" este titlul unei feerii în culori : La nașterea prințesei Crinalba se prezice că odată cînd va umbla un fus, ea se va străpunge și va adormi mulți ani, până cînd nu va veni Făt frumos să o trezească din letargie. Cu toate măsurile luate de părinți care o sechestrează în palat, princesa ajunse mare, dă în palat peste o bătrînă care torcea și ceia ce i s'a prezis la naștere i s'a întîmplat. Ea a dormit 100 de ani și venind Făt-frumos a redeșteptat'o, luînd-o de soție.

„Visul chelnerului" este titlul unei hazlii comedie, ca și „O cură radicală" „atunci și acum" etc. De asemeni în acest program se mai cuprinde o emoționantă dramă „Micul idiot".

❑ Tipografia secretă instalată de contele Fargas, prin care se respîndiau manifestele pentru restabilirea monarhiei în timpul revoluției mari franceze (1793), descoperirea acestei tipografii și întreaga desfășurare a acestui epizod din epoca de teroare care a sguduit Franța întreagă, este reconstituită și redată de teatrul cinematografic Pathé Frères din grădina Bragadiru, în noul său program de astă seară Sîmbătă 5 August.

O mare și interesantă vînătoare de căprioare in munții Alpi, este deasemenea cuprinsă în noul program. Pe lîngă scenele sportive, din cele mai animate, ni se înfățișează în același timp cele mai frumoase pozițiuni și cele mai încîntătoare privelești ale Alpilor.

Noul program cuprinde apoi : Cum își rezbună fata, scene teatrale, interpretate de actori engleji. Operatorul de bătături, aventura unui tînăr la Berlin, scene comice. D-na Durand vrea să întinerească, scene comice. Cum a fost reîntors la Calais, submarinul Pluviose după catastrofă. O evadare fără șansă, comedie. O plimbare pe Mekong, mare fluviu în Indo-China, vederi interesante, după natură. Vijelia și sperjurul, mare dramă maritimă, a cărei acțiune se desfășoară în largul oceanului Atlantic. Automatul, mare invenție a d-rului Smith, scene foarte comice, etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 7 August

Alarmantele declarațiuni a d-lui dr. Cantacuzino

— In chestia holerei —

București.—Un redactor al „Adevărului" a interviewat pe d. dr. Cantacuzino directorul general al serviciului sanitar, care s'a reîntors din inspecțiile făcute în Moldova. Directorul general al serviciului sanitar a făcut declarații din cele mai alarmante, în ce privește pericolul holerei.

— Am găsit Iașul, a declarat d. dr. Cantacuzino, într'un hal, care în adevăr m'a alarmat.

Directorul general, continuînd. spune că a găsit aci în Iași, adevărato focare de infecție, și că e foarte natural, în asemenea situație tristă, să avem holeră la Iași.

In urma intervenției ce s'a făcut, comuna va pune la dispoziție 85.000 lei pentru îmbunătățiri sanitare în cartierele Nicolina, Valea Bahluiului, Perjoaia, Broscăria și Tg. Cucului.

Continuând d. dr. Cantacuzino, spune că la Iași neglijența e mare și că Iașul va fi probabil primul oraș unde vom avea holeră.

*

In interviewul său directorul general spune că s'au luat măsurile posibile ; se va înființa un lazaret al direcției și un laboratoriu, cu o secție de bacteriologie, la fel cu cel din Galați. Pentru aceasta, comuna a pus la dispoziție un loc viran din str. Cuza-Vodă.

Terminînd d. dr. Cantacuzino, a declarat că în celelalte localități a găsit că măsurile se aplică, Iașul însă este primejduit.

Carta verde

București.—Astă-zi a fost distribuită diplomaților, cartea verde a României în chestia conflictului cu Grecia.

Grațieri

Buda-Pesta.—Cu ocazia jubileului său Impăratul Frantz Iosef, a acordat amnestia pentru 20 osîndiți politici. Intre aceștia sunt și cîți va români.

O scrisoare de valoare furată

Trieste.—Sucursala băncei Uniunei a trimes băncei din Neapole o scrisoare cu 25'100 lire ; scrisoarea a fost furată. S'a început o anchetă.

HOLERA

Petersburg. — După o statistică oficială au fost anul acesta de la ivirea epidemiei de holeră, 112,985 cazuri în tot imperiul. Au murit 50,287 bolnavi din acest total.

*

Roma — Agenția telegrafică Stefani publică că în ultimele 24 ore, exceptîndu-se localitatea Tram, unde s'au produs 19 cazuri de holeră, toate celelalte localități din provinciile Bari și Foggia au fost declarate contaminate de holeră. Condițiunile sanitare se mențin aceleași și nu provoacă actualminte nici o preocupare. In nici un alt centru, în afară de acele citate nu s'a constatat vr'un caz de holeră, în afară de un caz suspect la Bari, cu privire la care se așteaptă examenul bactereologic. Ministru de interne continuă să trimeată în localitățile atinse de holeră, sanitari, pavilioane, medicamente și tot ce s'a recunoscut a fi necesar, sau ce s'a cerut de autoritățile sanitare locale, în scop de a se opri progresele boalei. Și crucea roșie a trimes un tren și două escadre de infirmieri în comitatul Bari.

*

București.—După ultimul raport, mersul holerei în Rusia pe ziua de 6 August, e următorul :

La Kișinău, afară de cazurile existente, nu s'a mai constatat nici un alt caz.

La Petersburg au fost în aceea zi 37 cazuri noui, din care 26 mortale ; la Moscova 3 cazuri, din care 2 mortale.

Situația la Teheran

Teheran.—Agenția Westik află că o împăcare a intervenit între regent și cabinet. Regentul își păstrează funcția sa.

S'a propus să se dee pensiuni perpetue lui Sattar Khan și Heger Khan.

Explozie

München.—O explozie de benzină s'a produs între casa din str. Herzogspital, au perit două persoane și au fost rănite 7. Ceilalți locuitori ai casei au fost salvați de pompieri. Toate geamurile din împrejurimi au fost sparte. Pagubele sunt importante.

Călătoria Regelui Bulgariei

Agram.— Regele Bulgariei mergînd la Cetinge, a trecut pe la Agram azi după amiază. A fost întîmpinat la gară de banul Tamisei și de alți demnitari. Suveranul și-a continuat călătoria spre Fiume.

INȘTIINȚARE

Aduc la cunoștința comercianților și amatorilor de cumparat vin alb și roș, că până acuma nu am vîndut nici vinu nici recolta anului acesta ; și sunt gata a o face cînd se vor ivi mușterii serioși.

Const. Chirilă

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri :

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri ;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară ; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor ; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț ; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

Doamnă de bune condițiuni avînd cunoștința limbei franceze, piano, caută loc menajeră într'o familie onorabilă, sau la vr-o școală, în Iași, sau în provincie.

A se adresa la ziar, sub inițiala **I.**

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Oulianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

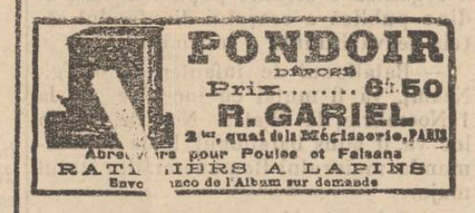

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 36,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Ghiţă Costinescu Ţesetura Iaşi T, G.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1082 - Marți 10 August 1910

Inblînzirea luptelor politice

„Sunt numai două mijloace ca luptele politice să fie mai blînde într'o țară. Știți care? Cel întîiu să scoți din soarta luptelor politice o mulțime de situații în stat, adică cîștigul material, care poate să iasă din luptele politice, să fie cît mai mic; și al doilea ca toți să poată vorbi în parlament, unde chiar cei mai indisciplinați, cu vremea tot se domesticesc. Avem și acum la noi un exemplu chiar în camera noastră".

Imblînzirea luptelor politice este chestie de educație politică, de cultură generală, de raport de om la om, de sumă de interese ce se leagă de lupta politică. Chiar supt regimul constituției de la 1884, prin legile de amenajare ce s'au făcut votului s'au îndulcit foarte mult luptele politice.

Intîiu s'a scos din mîna partidelor întocmirea listelor electorale, căci ce erau consiliile comunale de cît expresiunea partidului de la putere, care putea surpa dreptul de vot de la o mulțime de lume. Darea întocmirei listelor electorale pe mîna judecătorilor imparțiali este un bun cîștigat, cari a îndulcit ceva baza luptei.

Apoi s'a amenajat modalitatea votului pe cît e omenește posibil; s'au îndepărtat din jurul sălei de vot cetele de zurbagii, cari puteau vătăma ordinea, și s'a dat în mod formal armatei, care iarăsi e pentru păstrarea ordinei. Liniștea din jurul localului de vot a asigurat ordinea și cumpănirea.

Și urmarea s'a văzut imediat. In mai puțin de 10 ani de zile, cu prilejul numai a 4 alegeri generale, alegătorii noștri s'au deprins a vota după simpatie și credințe politice, iar nu după frică și ingerințe. Iar de doi ani și jumătate, de cînd s'a întemeiat partidul conservator-democrat, reverimentul făcut în opinia publică a fost așa de puternic că putem zice azi că avem o bază de partid în masa restrînsă a alegătorilor noștri.

Dar chiar așa cum sunt tot variază de la oraș la oraș caracterul luptelor politice, dovada vie că în natura le intră pentru mult cultura alegătorilor. De pildă, alegerile politice în București au mai mare caracter de violență de cît în Iași; nu că în București ar fi mai multe interese ce s'ar ciocni, ci pentru că este o deosebire de nivel cultural în pătura alegătorilor; și ori-ce s'ar zice; omul cult altfel știe să se comporte.

Dar mai este ceva: blîndețe luptelor politice atîrnă de la cumințenia șefilor; căci dacă șeful unei organizări politice este de fire mai agresiv sigur că ciracii se vor molipsi, pe cînd șeful fiind pașnic și cuminte, chiar cei mai zurbagii prieteni politici se astîmpără:

Dacă cerem de la armata partizanilor ordine și disciplină, datoria cea întîiu este a cere de la șefii de partide tact și cumințenie.

Și pare că văd de odată deosebirea: Liberalii sunt mai demagogi și mai dispuși la zurbă; nu că cetele lor ar fi mai desmățate, ci că șefii lor sunt mai zurbagii, mai dispuși la anarhie. Eșit din anarhie, și revoluție, liberalismul romîn actual nu e predomnirea liberalismului de stat a lui Cogălniceanu, ci cel roș anarhic a lui Ion Brăteanu, hultuit apoi cu un dinasticism calculat. De aceea stă în tactica liberală că de la șefi să pornească pe dată ori-ce cuvînt de asmuțire și de răzmeriță. Nu că țăranul romîn e dispus la revoltă, ci agitatorii de profesie liberali găsesc la ei teren mobil.

Toată lupta va fi dusă ca în partidul liberal cîrmacii să se modernizeze, căci altfel tot vorba veche: peștele de la cap se împute.

In tabăra carpistă s'a formulat în dogmă procedura aceasta: *dau drumul nebunilor* și d. Carp a rămas legendar, că poate proceda în 2 feluri; cuminte și nebunește; cuminte cînd face pact ocult cu liberalii să ne doboare pe noi; neizbutind în această apoi dă drumul cetelor de derbedei, care rămîn liniștite pînă ce nu sunt întărtate, să dărîme statui, să atace case de miniștri, să insulte lumea.

Această duplicitate în procedura luptelor politice trebue să înceteze, căci ea e semnul slăbăciunei și a desperării. Contra acestor procedări șeful nostru s'a rîdicat totdeauna ca un adversar fățiș și de cînd este șef de partid a avut ca lozincă: lupta dreaptă, respectul adversarului, propaganda vie la alegători. Ian să vă închipuiți că șeful nostru ar fi fost un adept al tacticei demagoge liberale sau carpiste; de cînd ar fi zburat de pe fotoliul de prim-ministru d. Ionel Brăteanu și ce farsă iar fi făcut în țară.

Partidele și mai ales șefii lor au înalta chemare nu de a fi pururi cuibare de anarhie politică, ci școale de educație politică a unui popor, care încă n'are liberul exercițiu al vieții sale politice, care stă departe de mecanizmul statului, dar care n'are încă însădit în sufletul lui de cît *frica* de autoritate, nu și *respectul* datorit unei îndelungate practice de stat.

Afară de aceste cerințe așa zise de ordin intern, căci privesc cultura politică a partidelor și a șefilor de partid, îmblînzirea luptelor politice se poate capata și prin legi organice, care să asigure statul contra suferințelor alegătorilor, și pe alegători de a tot puternicia statului.

Vom discuta aceste puncte din program în alte articole.

Gh. Ghibănescu

Susceptibilitatea d-lui Cuza

Gelos de norocul amicului său politic în lupta cu cei 100 de cîrciumari evrei, d. A. Cuza, vrea să intenteze proces de calomnie prin presă unui colaborator al revistei **Facla**.

Mărturisesc că gestul acesta mă surprinde nu pentru că de la d. Cuza nu m'aș aștepta la orice. O, nu!

De cîtva timp d. Cuza m'a silit să-l cred capabil de acțiuni și mai curioase, și mai puțin logice ca darea în judecată a unui ziarist de către care se **pretinde** *a fi calomniat, fără a-și da seama că tot el va fi obiectul ridicolului.*

Mă surprinde însă gestul d-lui Cuza, pentru că nu credeam că memoria îl va trăda la o vrîstă la care ar putea să-și zică: sunt în plenitudinea facultăților

Să-i reamintesc cîteva fapte destul de recente și foarte interesante.

D. A. C. Cuza este profesorul, care de pe catedră, în față și auzul studenților l'a numit pe d. M. B. Cantacuzin, profesor la aceiași facultate și al acelora și studenți: gogoman *și* simplu răsfoitor de dosare. *Era în drept d. M. B. Cantacuzin să se simtă calomniat sau măcar insultat? De sigur. Totuși, d. Cantacuzin nu l'a tras la răspundere pe d. Cuza.*

D A. C. Cuza este profesorul, care de pe catedră, în fața și auzul studenților l'a numit pe fostul profesor de finanțe Iorgu Radu un oare care profesor dela Vogodogo, *însoțind fraza cu un zimbet ironic și disprețuitor. Studenții lui Iorgu Radu auzeau și tăceau. Era în drept Iorgu Radu să-l cheme la respundere pe d. Cuza pentru calomnie sau pentru insultă?*

D. A. C. Cuza este profesorul, care de pe catedră, în fața și auzul studenților spunea despre d. C. Stere, colegul său și profesorul aceloraşi studenți, că este un pripășit din Basarabia, că se ducea noaptea, în ascuns la d. Ioan Nădejde, cu gulerul rîdicat și cu pălăria pe ochi, de teamă de'a nu fi expulzat *și altele multe, cari nu sunt de demnitatea unui coleg și în atribuțiile unui profesor de economie politică. Era în drept d. C. Stere să-l facă răspunzător pe d. Cuza de toate aceste mahalagizme insultătoare?*

D. A. C. Cuza este publicistul, care cu o îndrăzneală nemai pomenită a insultat magistratura din Iași în prea cunoscutele împrejurări. Erau în drept magistrații direct vizați să-l tragă la răspundere pe d. Cuza?

D. Cuza este profesorul care, trecînd de limitele atribuțiunilor sale, insultă, calomniază zilnic pe toți oamenii politici, gratificîndu-i cu epitete ca: ramolit, vîndut străinilor, ghișeftar, demagog, ignorant etc... Nu este om politic, care să nu fi fost calomniat de d. Cuza. Și toate acestea de pe catedră, la cursul de Economie politică, în fața și auzul studenților.

Și totuși toată lumea a răbdat. Nu pricep de ce. Sau d. Cuza este un iresponzabil și atunci locul său nu e la Universitate; sau e un delicvent ca oricare altul, și atunci trebuea tras la răspundere și legea penală aplicată.

Dar iată că un publicist, un foarte talentat publicist îl calomniază *pe d. Cuza. Și în ce stă calomnia? In afirmațiunea neadevărată că d. Cuza ar fi* declarat *ceva, ce în realitate d. Cuza nu a declarat nimănui, dar* a scris negru pe alb pentru toată lumea. *Apoi nu e cel puțin curios?*

Susceptibilitatea d-lui Cuza va naște un proces. Procesul promite a fi foarte interesant și cred, că d. Cuza nu va fi lipsit de surprize.

Em. Socor.

Din ale asanărei

Sîntem cu toții în admirarea energiei cu care administrația comunală termină micile lucrări de edilitate, începute sau decise numai de vre-o doi ani. Cîtă activitate febrilă se desfășură pentru dărîmarea caselor Rosetti-Solescu și nivelarea terenului, pe cari erau așezate acele case! Intr'o săptămînă s'a făcut ceea ce în doi ani nu s'a putut face. Și peste 2—3 zile terenul va fi desigur curățit cu totul și nivelat.

Ne amintim, că atunci cînd noi reproșam Administrației comunale că nu își dă interes și neglijează lucrările de edilitate, indispensabile înfrumusețării și asanării orașului, ni se răspundea că se face *tot ce se poate*. Acum împrejurările vin să ne dea dreptate și să dezmintă apărarea edililor noștri. Cînd a fost puțină bună voință s'a putut face într'o săptămînă ceea ce în doi ani nu s'a putut.

A trebuit să se anunțe sărbările jubilare ale Universității, vizita suveranilor și... holera, pentru ca edilii să-și sumece mînicile și să se pue pe lucru.

Să amintim însă administrației comunei o altă situație cu totul intolerabilă și față de care energia edililor noștri nu se pune de loc în mișcare.

In Tg. Cucului, pe locul unde au ars în două rînduri un șir întreg de case, se află astăzi mormane întregi de cărămizi și de moluz, cari dau un aspect oribil acelei părți de oraș. Și nu e numai atît. Terenul acela servește de latrină publică tuturor trecătorilor și vecinilor—și mulți mai sînt! — iar aerul este atît de... odorant, că e imposibil să treci pe acolo. Sunt 5—6 luni de cînd au ars acele case, și pănă astăzi nu s'a făcut nimic pentru asanarea regiunii. Nici holera pare că nu înspăimîntă pe edilii noștri.

Știm, că o să ni se spue că acolo sînt de regulat încă afaceri bănești și judiciare. O, da! Motive ni se pot invoca multe. Dar oare administrația comunală n'ar putea interveni, în vederea unor interese superioare, pentru ca acele afaceri să ia un curs mai rapid, sau ca independent de acele afaceri, să se asaneze regiunea.

Așteptăm un răspuns, dar nu un răspuns de vorbe. Noi cerem fapte, fapte elocvente, cari să ne mulțumească pe noi și pe toți ieșenii.

W.

Politica în farmacii

Ministerul de interne a publicat concurs pentru ocuparea a o serie de farmacii nouă, care potrivit legii trebuie să se deschidă față cu sporul populației.

Dacă populația țării crește în medie cu aproape 100000 suflete, ar trebui în fiecare an numărul farmaciilor sporit cu aproape 20, deci, conform legii, se numără o farmacie la 5000 de suflete.

De fapt însă sporul în farmacii se face mai încet și nu la fie care an. Și a poi se socotesc așa fel numărul farmaciilor de creat că se dă loc pe o scară foarte mare politicei de partid.

Actualii farmaciști au tot interesul ca să se mențină numărul farmaciilor înființate pentru ca să aibă de clientă o populație mai mare ca 5000 locuitori, căci cîștigul e mai mare și apoi mai au iarăși interes ca să ocupe centrele orașelor, unde clientela e mai bogată și deci consumă droguri mai multe, nu numai alifii și pomezi ca mahalalele.

Liberalii în special și-au făcut o profesie din politica lor legată de farmacii.

După ce au centralizat farmaciile și au făcut să se lipsească spitalele rurale de droguri la moment, după ce au creat la doctori peste 100, în vederea de a-și plasa pe ai lor mari și lați, apoi au lăsat țara în prada tuturor bolilor că mortalitatea a crescut în mod înspăimîntător în acești 3 ani din urmă, rîdicîndu se în 1907 de la 156000 la 175000; în 1908 la 186000 iar în 1909 la 194000, adeverind că dacă în 1907 au perit așa de mulți din cauza revoluției agrare, apoi în 1908 și 1909 au murit din cauza politicei proaste făcută de liberali cu farmaciile și în doctorii.

Sănătatea publică a mers în raport invers proporțional cu sporirea numărului de doctori.

Dacă doctorii s'au înmulțit cu o sută și mortalitatea a crescut cu 10000, cam atîta cît a decimat asediul redutei Griviței la 1877.

Liberalii drămăluesc înființarea de farmacii cu cîntarul politic, așa ca tîrguri întregi se lasă în prada bolilor, nevoind să se creeze farmaciile potrivit legii.

Intre altele luăm de pildă Hușii. Orașul Huși are o populație de peste 18000 suflete, pe cînd farmacii are numai 2, a d lui Bendorf și a d-lui Solescu, de curînd cumpărînd drepturile d-lui N. Oltescu.

La Huși o farmacie servește 9000 de suflete aproape dublul prevăzute de lege.

La Huși era de rigoare să se mai înființeze o farmacie, aceste 2 fiind peste încărcat.

De ce nu s'a publicat și Hușii în listă, de și litera legii o cere? Pentru că un farmacist ca d. Bendorf, care e liberal sadea, candidat la primariatul Hușilor are tot interesul să și mențină o clientelă cît se poate de numeroasă, și deci s'a stăruit a se amîna publicarea pentru acest period de timp, că doar doar și-ar mențînea prestigiul.

In zădar ne-am încerca să chemăm pe liberali la respectarea legilor; acolo unde le convin îți scot ochii cu ele; acolo însă unde li se calcă interesele se fac ne-a aude ne-a vede.

OAMENI ȘI LUCRURI

ȘTIRI DIN IAȘI...

— E adevărat, plecați?

— Da ne re'ntoarcem la Iași.

Abia rostim cuvîntul și suntem obiectul unor priviri extrem de miloase din partea noilor noștri cunoscuți veniți din diferite părți ale țărei.

E lucru firesc ca ori-ce reîntoarcere din o frumoasă stațiune balneară să evoce impresiuni de regret sau chiar de compătimire. E așa de mulțumitor pentru cine va să poată sta departe, cît mai departe de viața orășenească, fatalmente plină de peripeții, de neajunsuri, de neplăceri,—atît de mult în contrast cu viața cealaltă, petrecută în mijlocul naturei la adăpostul micilor mizerii ale vieței de toate zilele!

Dar un ton cu totul deosebit apare în cuvintele ori cui îți spune:

— La Iași, tocmai la Iași!...

... E soarta orașului acestuia, oropsit între toate, de a inspira și mila și groaza în același timp,—de a trezi impresiuni de înaltă admirație și adîncă compătimire peste tot. Și, auzind în ce mod ți se adresează atari cuvinte crezi, un moment că e un eroizm să trăești în acestă foastă capitală a Moldovei. Un eroizm în adevăratul înțeles al cuvîntului. „Căci ce poate fi mai eroic de cît pericolul continuu, ce poate fi mai admirabil de cît necesitatea continuă de a înfrunta boala și teroarea? Iar de un număr de ani cine pronunță cuvîntul „Iași„ zice în același timp primejdie de epidemii, temere de moarte...

Firește, pentru noi, veniți din Iași,—hotărîți și mai cu seamă datori să ne reîntoarcem, decși a iubi orașul, a trăi viața lui cu pericole'e și cu particularitățile lui, imaginea e mai puțin teribilă,

Dar *noi* părem in ochii altora ca niște martiri, destinați de soartă pentru a ispăși cine știe ce păcate..

Și astfel auzim mereu reflecții de natura celei de mai sus; ne vedem mereu deplînși, căinați, contemplați,—iar noi înșine ne lăsăm, inconștient, sugerați de vagi păreri de rău. Nu însă mai puțin ni se pare ciudată soarta care alege locuitorii unui anumit oraș ca să-i pună la index, să-i facă rînd pe rînd martiri și... ridiculi. Căci între sublimul și ridicolul... fricei e adesea ori numai un pas. Ca să se vadă în ce mod se face pasul acesta, vom cita o mică întîmplare. Revenind în Iași ne găseam Joi seara în tovărășia unor simpatici institutori, în restaurantul „Splendid" al unui mic oraș de munte. Mic, dar foarte curat, și mai cu seamă în plină fierbere ca nu cumva să aibă surpriza... holerei.

Și acum, după masă, cerurăm înghețată,—restauratorul ne privi cu ochi mai, plini de ironie și de milă in același timp, ca și cum ar fi zis:

— Ce, nenorociților, nu știți nimic!

Ce nu știam, aveam să aflăm îndată, căci cu tonul cel mai academic omul ne lămuri numai de cît:

— Este holeră la Iași!

Nu știa, firește, că suntem de acolo, și ne reîntoarcem tot într'acolo. Dar evident energica administrație alesese aceasta ca o formulă sacramentală, ca să sperie și să impresioneze populația.

Și ne gîndeam ce faimă are nenorocitul oraș, ce reputație îi se crează cu cele mai bune intențiuni din lume și ce enorme pagube vor rezulta de aci pentru el și pentru cei ce-l locuesc.

...Și dacă, cel puțin, am scăpa nu mai cu atîta!...

Rodion

FRICA DE EPIDEMIE

Pericolul de peste Prut.—Un secol de boli—Holera și ciuma. — Prejudecați populare.—Jertfe de animale și de'oameni.—Intre ignoranță și moarte. — Țaranii noștri și epidemiile.

Ochii lumei întregi sunt îndreptați înspre marele Imperiu al tuturor Rusilor.

Nu e vr'un războiu, nu e măcar o stare de revoluție, ori de asediu. Dar e un războiu crîncen pe care-l poartă, mai drept îl supoartă poporul, un războiu cu teribilul dușman secular— flagelul holerei, susținut și de un flagel al ciumei pe alocurea.

Cuvîntul „secular" nu e o exagerare. Intre secolul trecut Rusia a fost bîntuită la intervale mai mari sau mai mici, de epidemia grozavă a holerei, deși în mod istoric s'a vorbit numai de anumite izbucniri mai acerbe. Unele din ele au străbătut și pînă la noi, trecînd linia Prutului și decimînd mii, zeci de mii de vieți omenești, după cum vom arăta cu alte ocaziuni.

Cine cunoaște viața sufletească a poporului rus, a acelei imense mulțimi inculte și veșnic săcerată de molime își poate leane închipui ce imensă literatură de curiozități psihologice se leagă de acel secol de epidemii și cîte intesante epizoade se înregistrează de pe urma întîmplărilor epidemice propriu zise.

Prejudecata popoarelor— nimic n'o alimentează mai mult și mai ușor de cît groaza morții, priveliștea acelor dispozițiuni fulgerătoare a mii și mii de vieți, atribuite puterilor supranaturale.

Intre numeroasele credinți legate de epidemii, în Rusia, este și aceea că holera—și respectiv ciuma—s'ar putea îmblînzi cu jertfe de vieți, fie animale fie omenești. In cazul cînd sacrificiile de vieți animale nu sunt liniștitoare, e dovada făcută că se cer jertfe de oameni.

In 1872 muri fiul unui țăran rus din Kamenka. Populația dispuse a se îngropa împreună cu mortul opt... cotoi.

In 1861 un țăran din districtul Juruchaw, ca să scape de holeră el și familia lui hotărî să sacrifice de vie pe una din fetele sale!

In genere însă se oferă demonului drept jertfă oameni bătrîni, bicisnici bolnavi. Așa în epidemia din 1855 țăranii ruși din satul Okopovici ademeniră, după povața felcerului Kosakovici pe bătrîna Lukia Marxkov, o duseră în cimitir și o aruncară de vie, într'o groapă deschisă unde se pusese de curînd și cadavrul unui mort de holeră.

Foarte numeroase asemenea jertfe omenești căzură în timpul epidemiei din 1831, acea mare epidemie care peste puțin timp—tot mutîndu-se spre Apus—străbătu și la noi în țeară, unde coincidă și cu o epidemie de ciumă.

*

Legendele vrăjitoarelor, direct vinovate în izbucnirile de holeră și de ciumă apar foarte des, se înțelege.

Chiar în una din cele mai recente epidemii, acea din 1893, îndată ce holera se ivi în guvernămîntul Peusa, în satul Tazchtamakowa, adunarea satului hotărî să dezgroape pe o țarancă, o victimă a pidemiei pentru că avea în viață reputația unei.... vrăjitoare. Cadavrul trebuia pedepsit, bătîndu-se cu cuie, după un procedeu tradițional.

Atari dezgropări luau uneori forma unor sadisme spăimîntătoare. Așa se citează cazul memorabil din August 1848 cînd țăranii din Weliko Schuchowitz, districtul Novograd, în guvernămîntul Minsk, dezgropară cadavrul primei victime a holerei. Felcerul localității lămuri pe sărmanii țărani că fata moartă, de o reputație îndoielnică în timpul vieței sale, e vinovată de ivirea holerei și că trebuie pedepsită de ciumă că, deși nemăritată, a fost însărcinată în timpul cînd s'a ivit epidemia.

Populația, îndobitocită, date urmare sfatului și dezgroapă cadavrul. Se făcu a-

supra lui operaţia cezariană, dar nu se găsi copilul în corpul ei, ci alături de dînsa, căci ea murise odată cu un prunc. Felcerul nu se lasa învins, ci explică ţaranilor că de oare-ce cadavrul era cu... gura deschisă, e semn că fata fusese în adevăr o vrăjitoare!.. Cadavrul fu şi el pedepsit, bătut în cuie.

*

Un alt mijloc foarte des întrebuinţat, contra epidemiilor—este de a circumscrie cu plugul locul contaminat. Acest mijloc a fost întrebuinţat în Rusia, în anii din urmă, numai epidemiilor de vite.

Multe alte prejudecăţi exercită puterea lor de suggestiune asupra populaţiilor inculte, începînd cu ştiutele procesiuni de icoane şi aşa mai departe. Ar trebui volume întregi pentru înregistrarea lor şi aceasta e de domeniul cercetărilor speciale.

Nu încape îndoială că multe din acele credinţe ciudate vor fi emigrat peste Prut, odată cu epidemiile şi că, după oare cari cercetări s'ar găsi şi în rîndul populaţiunii noastre rurale, nenumărate „leacuri" şi procedeuri în contra molimelor de holeră, ciumă şi celelalte. **As.**

Toleranţa liberei-cugetări

De obiceiu liber-cugetătorii între altele, umplu lumea cu vorbe late despre *toleranţă*; în presă, mai ales în acea proprie a lor, se împodobesc bucuros cu această virtute şi acuză cu strâşnicie religia creştină de lipsă de toleranţă—lucru ce până la un punct nici noi nu l negăm, dar în cît priveşte numai biserica catolică şi aici nu instituţia în sine e de vină, ci reprezentanţii ei şi respingem ori-ce acuzare de această natură adusă bisericei noastre ortodoxe.

Dar liber-cugetătorii care se tot laudă cu toleranţa, cînd îi vezi la lucru, una zic, (ba încă unii zic frumos), şi alta fac. Vom arăta aceasta nu cu părerea izolată a vre-unuea din ei, ci cu hotărîri solemne a unui congres a lor, a tuturor.

Nu ştim încă ce vor fi zis şi făcut la „congresul internaţional şi universal al liberei-cugetări", ce actualminte se ţine la Bruxelles (odată cu Expoziţia) şi unde participă ca delegat din România, dl. profesor dr. Thiron.

Dar, ştim, din jurnalele streine, ce s'a petrecut la alte congrese anterioare, ca bună-oară la acel *congres mare din Paris de la 1900 (tot în timpul Expoziţiei)*. Iată cum descrie un martor ocular (nu însă liber-cugetător) impresia ce a căpătat-o, precum şi activitatea acelui congres:

„Societăţile liber-cugetătoare, care stau în cea mai strînsă legătură cu francmasoneria, au oare-care influenţă, pentru că ele stau *în fruntea mişcărei anticatolice*. Informaţiunile despre dînsele mi le formasem numai din ziarele franceze, şi potrivit acestei surse, judecata mea le era favorabilă. Totuşi, ştiam de exemplu, că ei dau banchet în fiecare Vinere din săptămîna patemilor, pentru a batjocori sfînta Cină şi că la această împrejurare ţintuesc pe cruce un porc.

Dar ceeea ce am auzit acum cu propriile mele urechi, *m'a umplut de scîrbă contra acestor societăţi*. Orice ateu *cuviincios* trebue să se ruşineze de asemenea oameni, care în *numele liberării spiritului menţin aservirea într'un chip monstruos*.

„Congresul avu loc la „Grand Orient", în locuinţa somptuoasă a prea cunoscutei loje masonice. Lume foarte puţină. Intr'o sală colosală se perd vr'o 70 de delegaţi, printre care poate zece străini.

„Pentru a caracteriza spiritul adunărei, voiu cita cîteva din hotărîrile luate:

„Să se pună în fiecare ţară un om de încredere al ligei liber-cugetătorilor, *cu îndatorirea de a comunica organului central toate scandalurile în care sunt amestecaţi preoţii*, pentru ca să poată fi comunicate în toate ţările (cloacă internaţională).

„Orice preot care înfiinţează societăţi *politice* sau *sociale*, ori cursuri *social-politice*, sau alte lucruri de acest fel, *să fie reclamat la autorităţile administrative spre a fi pedepsit* (sistemul de denunţare obligator).

„Preoţii n'au voe să poarte pe stradă *costumul lor oficial* (Regulament poliţienesc pentru îmbrăcăminte).

„Libertatea *învăţămîntului* trebue desfiinţată. Tot omul să poată învăţa, *numai preotul nu*: (Crearea de parias moderni).

„Hotărîre după hotărîre urmă în sensul acesta. Numai de cîteva ori, se păru unor străini că e prea-prea. Astfel cînd se propuse să se trimeată o adresă de felicitare primarului din Lyon,—pentru că a dispus ca *nimene să nu poată fi numit funcţionar în administraţia comunală, dacă a frecventat o şcoală confesională*,—deputatul socialist Fournemont din Belgia a protestat cu energie împotriva acestei propuneri. Asta ar însemna, ca liber-cugetătorii să susţie existenţa păcatului original. Căci ce ar fi de vină copilul, dacă părinţii lui l au trimes la o şcoală confesională? Nu trebue să proscriem în veşnicie pe oaoameni pentru faptele părinţilor lor. De altfel, *dacă liber-cugetătorii procedează atît de intolerant, cu aceasta justifică orice intoleranţa din partea administraţiunilor comunale „clericale"*.

„Ura şi nerodnicia, aceasta au fost cele două semne caracteristice ale congresului. Un fost preot Boullier, merse atît de departe în acuzările sale contra catolicismului, în cît declară: „Ori-cine a frequentat o şcoală protestantă, ori evreiască, ori budistă, poate fi om normal. *Cine însă a urmat la şcoală catolică îşi are spirit degenerat pe tot-deauna*". Nerodnicia se arată în faptul că ei nu se mai săturau de atacurile contra maicelor catolice, care îngrijesc de bolnavi contra societăţilor catolice de muncitori, contra universităţilor populare catolice, a căror apăsare o cereau continuu. *Pe de altă parte însă nu erau în stare să arăte care sunt fondaţiunile contrare ale liber-cugetătorilor*. Se voia distrugerea a tot ce a clădit Biserica. *Se părea însă că socotesc de prisos discuţiunea asupra celor ce trebuesc puse în loc*.

„Am socotit de prisos să mai iau parte la aceste discuţiuni. Despre oameni ştiam destul. Intr'adevăr ar fi fost să perzi timpul. Şi pentru a gusta puţin contrastul o pornii spre partea expoziţiei unde se aflau „Misiunile catolice"—cele protestante nu erau reprezentate acolo. Pentru mine a fost ca şi cum *aşi fi eşit deodată din regiunea gheţei şi m'aşi fi transportat într'o ţară rodnică*, Valuri de iubire de oameni împrejurul meu. Ici misionarul care prin noapte şi gheaţă eternă duce mîntuirea bolnavului Eschimos, colo maica pioasă care leagă rănille Indienilor cari suflă de grozava lepră. Dacă domnii liber-cugetători sunt în stare să organizeze o expoziţie la fel, poate am să mai vin pe la ei. Până atunci sunt siguri de mine „Din roadele lor îi veţi cunoaşte pe dînşii".

Aice se termină descrierea despre congresul acela din Paris.

Şi astfel de oameni au pretenţia şi se laudă zilnic în numele liberei cugetări, că curînd-curînd vor învinge şi dobori sublima învăţătură teoretică şi practică, a tolerantului liber-cugetător din Nazaret,—dar căruia păn'acum îi urmează numai *500 miloane* de aderenţi pe cînd dînşii la congresul acela mare din Paris abea a întrunît 70 delegaţi—şi că vor regenera mai frumos lumea cu noile lor învăţături.

Am văzut deja şi vom mai vedea că acea *regenerare* va fi mai degrabă *o degenerare!*

Ezechil.

Litere-Ştiinţe-Arte

Anul acesta a avut loc între 14—16 August st. n. la Rouen (Franţa), al V-lea Congres naţional francez de liberă-cugetare organizat de *„Federaţia naţională franceză de liberă-cugetare"*.

(Rue Pascal 63, Paris), şi unde s'au discutat următoarele chestiuni:

1) Unirea diverselor comitete ale Liberel-cugetări franceze;

2) Chestiunea învăţămîntului public (monopol sau libertate);

3) Morala laică, filozofică şi raţională;

4) Libertatea conştiinţei şi garanţia sa în diverse ţări. Religiunea de Stat şi Separaţia bisericei de Stat;

5) Aplicarea efectivă a legei separaţiei;

6) Societăţi de asigurare socială;

7) Căile şi mijloacele de întrebuinţat pentru a asigura pacea mondială;

8) Utilitatea şi caracterul cermoniilor civile şi civice (botez, cununie şi inhumaţie);

9) Cauzele nefrecventări la şcoalele rurale şi remediile de îndreptare;

10) Mijloacele de a asigura legal executarea dispoziţiilor testamentare a Liberilor cugetători, relativ la funeraliile lor laice;

11) Laicizarea tuturor serviciilor publice, mai ales orfelinatele, ospiciile şi spitalele;

12) Laicizarea depunerei jurămîntului;

13) Oprirea tuturor clericilor de orice rit de a boteza sau de a împărtăşi copiii fără consimţămîntul părinţilor.

D. Maurice Bonnardat a fost secretarul acestui Congres, 17 rue de Vincennes à Bagnolet (Seine).

Delegatul acestui Congres a fost pentru Romînia d dr. C. Thiron profesor la Universitatea din Iaşi.

*

D-rul Fahlberg, descoperitorul Sacharinei a murit la Nassau. Graţie compusului acestuia, care e de 500 ori mai dulce ca zaharul, Fahlberg a revoluţionat anumite fabricaţiuni şi în acelaşi timp şi-a putut.., îndulci viaţa, cîştigînd o avere enormă.

*

Meridianul Parisului şi-a trăit acul! In parlamentul francez s'a depus proiectul după care meridianul englez de la Greenwich va fi adoptat în locul celui parizian, primindu-se şi oara oficială socotită după acel meridian. Diferenţa e de 9 minute.

*

Al şaselea congres esperantist a avut loc la Washington cu peste 1000 de delegaţi, reprezentînd 37 ţări şi nouă guverne.

*

Ziarul italian „Lux" înregistrează fenomenul că în lumea copiilor domneşte o pasiune cu totul necunoscută altă dată—acea de a servi drept modele s'au drept actori pentru teatrele cinematografice. Intocmai cum „modelele" staţionează în jurul atelierelor, tot aşa staţionează nenumăraţi copii în jurul atelierelor unde se fabrică filmele cinematografic. Sunt copii cari ating repede o abilitate extraordinară în această materie.

*

STRUNA ZILEI

UNUI CONFRATE

...Eşind *mereu;*
Ai feştelit jurnalul
„Mişcarea"

Feştelit?... Din partea voastră
Mă surprinde supărarea:
Pentru întîmplări de aceste
E făcută doar... „Mişcarea".

R.

O CERERE JUSTA

Primim spre publicare un memoriu ce au trimis ministerului de Culte şi Instrucţiune publică, cele 33 candidate căzute la examenul de limba franceză şi partea literară.

Modul cum s'au ţinut examenele de capacitate pentru franceză şi partea literară e prea cunoscut tuturora pentru a mai reveni asupra lui. Ilegalităţile şi nedreptăţile au trecut ori-ce margine. O lovitură, o jignire mare însă s'a adus mai mult universităţii locale; acum în urmă însă ni se aduce o nouă lovitură, o nouă şi mare nedreptate în faţa căreia simţim că nu mai avem nici răbdarea de a mai putea tăcea şi înghiţi.

Se ştie de toţi că deşi pline de ilegalităţi examenele s'au aprobat şi s'a publicat în Monitor rezultatul lor.

N'a fost însă de ajuns bataia de joc a întregului examen cu ilegalităţile şi nedreptăţile lui, lovind ori ce bun simţ de dreptate şi iată că peste cîteva zile de la publicare o nouă decizie, o nouă întorsătură asupra lor, îşi face apariţia.

La limba franceză 3 candidate reuşite sunt şterse de pe listă, deşi reuşite printre cele 1; motivul e că n'avea titlul de licenţă. Foarte just; dar aceasta se putea şti de la început şi deci a numai fi expuse torturei şi cheltuelelor unui examen la care nu aveau dreptul să se prezinte.

La partea literară apare o şi mai frumoasă decizie, ca o încoronare a întregei opere: *Se admite o nouă sesiune de examen numai pentru 11 candidate cu cîteva zile în urmă respinse fiindcă n'au întrunit media generală 7.50.* Regulamentul aci spune clar—(singurul punct mai precis expus din programa examenului): vor fi declarate reuşite numai acele candidate care vor obţine media totală (adică dela toate probele) *cel puţin 7.50*,— cum de altfel e şi la examenul de capacitate al băeţilor. Ce se întîmplă însă?

Fiind căzute 11 candidate, ele se acaţă de punctul că, la planuri se cerea 6 ca notă de admitere şi la teze şi oral 7.50; le-ar trebui deci numai media acestora adică inferioară lui 7.50 şi pe baza aceasta cer d-lui Ministru şi obţin o nouă sesiune în Octombrie a. c. pentru corijare.

Cum acest fapt e o nouă abatere de la regulament, o nouă grea lovitură şi o mare nedreptate pentru celelalte candidate, căci dacă se admite numai lor un nou examen pentru a da încă odată cele 7 probe: 1) teza de Pedagogie, 2) 2 planuri raţionate de lecţii, 3) 2 colloquiuri şi 4) 2 lecţii practice, deci mai mult de 3 sferturi de examen, căci ce le-a mai ramas pentru a da examenul complect de cît cele 2 teze şi oralul, dece atunci nu li s'ar cere a da din nou tot examenul? Ar fi mai natural acest lucru; întrebăm pe d-l Ministru: e drept a se admite o nouă sesiune numai pentru 11 candidate,—constînd din aproape întreg examenul, căci candidatele au probat prin acea neîntrunire a mediei cerută, că nu sunt capabile. E drept a nu admite acea sesiune şi pentru restul de candidate respinse unele numai dela o singură probă scrisă, şi a căror capacitate şi apreciare nu s'a putut face în mod just numai de la o probă, cînd restul de probe ar fi dat o idee exactă, dece erau capabile. Altele au fost respinse de la oral, iar acelor 11 cînd au fost atîtea probe în care să li se vadă forţele, le admite o corijare şi nu şi celor respinse de la o singură probă. Multe fiinţi superioare în studii, cu calităţi de eminente profesoare, apreciindu-le numai de la o probă, chestie de cîteva ore, de care a depins atît de mult o apreciare superficială sunt respinse, neţinînd samă de împrejurări: torturile preparărei conştiincioase a unui vraf de materie, sbuciumul a 3 drumuri făcute în Bucureşti, examenele amînîndu-se mereu, vre-un caz de boală, de indispoziţie, de zgomotul ce a domnit în sală în timpul scrierei tezelor—dece?—se ştie—şi pe aceste 11 căzute tocmai la probele pedagogice care de altfel după program alcătuesc partea principală a examenului, fapt pentru care s'a schimbat şi programa în Septembrie 1909, tocmai acestora li se admite acum o nouă sesiune şi celorlalte căzute numai la o probă, unele pentru o jumatate punct, nu li se admite acea sesiune. E nedrept şi indignarea e generală.

Ni s'ar putea răspunde, pentru acea favoare numai pentru 11 candidate, cînd şi la teză şi oral abia au întrunit, D-zeu ştie cu cîtă favoare şi indulgenţă, abea 7.50? Dece s'a revenit asupra primei decizii şi publicaţii din monitor după care ele erau respinse?!? Fost-au ele cel puţin bine preparate, eleve şi studente eminente? Care e motivul? ce s'a avut în vedere? Ce calităţi distinse? E nedrept şi nu putem îndura şi această nouă nedreptate. S'a mai pomenit la examenele de capacitate şi încă la atîtea probe, corijare, căci cum să o numim? Dece nu e şi la băeţi, această corijare şi cel puţin dacă acea corijare s'ar admite a se da la un alt examen peste 3 sau 6 ani cînd va mai fi, dar nu peste 2 luni, e arbitrar şi ne indignează peste măsură în totul.

Dacă d-l Ministru simte nevoe a mări numărul candidatelor de pe tabloul de capacitate, fapt ce se vede din acea decizie (altfel cum s'o explicăm?) sau simte nevoe a alcătui un al 2-lea tablou, atunci facem un călduros apel la d-sa, pline de încredere că va reveni asupra acelei decizii nedrepte, în senzul de a admite ca la acea sesiune de examen să cheme pe toate cele respinse la examenul din Marte la teze şi orai, pentru a da atît noi cît şi cele 11 într'g examenul. E singura satisfacere ce ni s'ar da şi singura soluţie ce ar îndrepta răul şi *închide discuţia, comentariile şi paşii tuturora.*

Cum această sesiune n'ar cere nici un sacrificiu din partea d-lui Ministru, cum la şcoala normală de institutoare, faţă de numărul celor multe căzute în lunie, li s'a admis în Septembrie a. c. o nouă sesiune, cum la Franceză sunt încă 2 locuri în plus vacante peste numărul de 19 candidate admise, iar candidatelor respinse li s'a promis de d-l Ministru ca satisfacere cînd au prezentat memoriul şi proteste, că în toamnă va creia noi catedre şi va ţine un nou examen, cum printre cele căzute atît la Franceză cît şi la partea literară sunt candidate eminente ale Universităţilor noastre, care în adevăr ar face onoare şcoalei şi ar fi de un real folos învăţămîntului şi care căzute datorită nu neştiinţei lor—a căror nume se ştiu—căci au fost studente eminente şi erau perfect preparate, ci altor împrejurări—care se cunosc de toţi.

Cum prin noua decizie ministerială e valabilă înscrierea pe tablou timp de şase ani şi cum admiterea acelei sesiuni pentru toate candidatele ar fi singura soluţie ce ar aduce mulţumirea generală, ar lua sfîrşit odată reclamaţiile, criticile şi protestele, *facem un apel respectuos şi călduros d-lui Ministru, rugîndu l din tot sufletul a ţinea samă de cererea noastră atît de justă şi a ne admite şi chema pe toate cele respinse la sesiunea din Octombrie*, odată cu cele 11, dînd un examen sever şi prin care s'ar face o selecţie justă.

Candidatele Universităţii din Iaşi şi Bucureşti inscrise la examenul de Franceză şi Romînă

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ **Din Roman.**—In consiliul comunal s'a ivit o nouă dezidenţă.

D-l consilier C. După, onorabilul frizer din Piaţa „Precista Mare" a demisionat din consiliu, pe motiv că toate diurnele să dau d-lui consilier căpitan Negrescu şi d sa este lasat d'oparte.

Motivul é foarte serios şi foarte greu de rezolvată dezidenţa de oare-ce toate căpătuelile dela primărie îşi au titularii lor.

Atunci s'a recurs la o combinaţie ingenioasă: să va înfiinţa o bărbierie comunală supvenţionată pentru d-l consilier Dupa şi d-sa va reveni asupra demisiei, iar noua dezidenţă, va înceta.

Foarte frumos! Adică dacă e vorba de căpătueli pentru ce să fie lasat d'o parte d l Dupa fiind-că e bărbier şi nu e căpitan pensionar?.

Aşa e că dacă a demisionat d-l Dupa, s'a găsit o combinaţie şi pentru d-sa?.

De sigur. Acum consilierii necăpătuiţi au la îndămînă mijlocul, să se folosească de el cît mai e timp, că pe urmă vine timpul de rabdare în care n'au să să mai întîlnească cu drepturile pe care le revandică d l Dupa.

— Cu toate ordinile şi circulările, în oraşul Roman nu s'a luat nici o măsură de asanare, sau de curăţenie. Aceiaşi murdărie şi aceaşi stare sanitară domneşte pretutindeni.

Fîntînele de unde se alimentează cu apă întreaga populaţie a Romanului, în cea mai mare parte, nefiind curăţite de zile, au o apă infectă şi plină de viermi. In multe părţi fîntînile se găsesc în vecinătatea privăţilor.

❑ La abator s'a deschis eri, iarmarocul ce se ţine în fie-care an cu ocazia sărbătoarei „Adormirea Maicii Domnului".

Joi va fi toiul iarmarocului.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna curentă, se vor plăti Luni 16 August c.

❑ Primim din partea d-lui dr. I. Munteanu din Huşi, fost senator, prefect şi primar o întîmpinare la părerile exprimate de d. dr. Adr. Romanescu în articolul d-sale asupra politicei generoase din judeţul Fălciu. Prin acea scrisoare d. dr. I. Munteanu îşi explică publicului de ce în situaţia actuală şi a păstrat o linie de rezervă, neluînd partea nici unei grupări.

Ii vom da cu plăcere publicare în nr. nostru de mîne.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume—holera,—afară de aceasta fiind bîntuit de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mult prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa centrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi milioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi in cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţălept, **să se bea numai apă fiartă.**

Aceste studii micro cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi leganii, se vor desfăşura cu începere de *Joi 12 August 1910*, **la grădina Bragadiru.**

❑ Actualminte se află în căutarea Spitalului Sf. Spiridon 7 bolnavi de febra tifoidă, din care 4 femei şi 3 barbaţi.

La Spitalul evreesc din 6 cazuri vechi cîte erau, s'au însănătoşit 2, iar eri au fost aduşi doi bolnavi suspecţi.

SPECTACOLE

— In astă-seară Luni se începe la cinematografului Gaumont, din grădina Cuza Vodă, un program cu totul nou cuprinzînd bucăţi din cele mai alese, program care va ţinea 3 zile.

„Fica Centuriului", este titlul unei drame istorice, care se cuprinde în noul program de astă-seară. Drama e o reconstituire splendidă, din timpul marelui imperiu roman, sub domnia împaratului Nerone în anul 64 după Hristos. Inscenarea e datorită celebrului Rondes. Rolele sunt interpretată de cei mai de samă artişti: D ra Luc ţine rolul Lidiei d. Bressol rolul Centuriului, d. Donibesu acel al lui Marcus şi d. Rondes al Apostului.

Această dramă se redă, groaznicele persecuţii şi timpurile de persecuţii ale creştinelor.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: „O aventură secretă a Mariei Antoinetta", dramă în culori; Remediu contra spargerei,—comedie, Simona mare dramă în culori, film de artă, Isprăviile unui reparator de ţevi, comedie; Cei doui Indieni, comedie, Clopoţelul farmacistului, comedie, Plantaţiunea nucilor de cocos, după natură, în culori, Un voiaj pe Mont Blanck, după natură, redînd pitoreştile poziţiuni de pe muntele Blank.

De asemeni, noul program mai cuprinde şi alte piese sportive, comedii, drame etc.

Reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc numai în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu.

DIVERSE

— Un docar al primarului din Ungheni, a dat pe strada Socola peste locuitorul Gh. Dodei din comuna Popeşti, rupîndu-i mîna dreaptă. A fost dus la spital.

— Băetul Costache Teodorescu din Mahalaua Tătoare, a fost trimes la spitalul evreesc, fiind tăet cu cuţitul la la o mînă de băetul Strul Herşcu cu care se jucase în bani.

— Lucrătorul Irimia Bălănescu, de la asfaltarea oraşului mergînd pe str. Golia cu o tărăboanţă cu material s'a împiedecat de ea şi a căzut cu capul de trotuar, rănindu-se grav. A fost adus la Spiridonie unde a fost pansat.

— Ni se scrie şi suntem rugaţi să atragem atenţia asupra faptului că pe la începutul străzei Tătoarei se află un loc viran unde se depun fel de fel de gunoaie şi murdării aşa că se produce infecţie colosală din care pricină locatarii de prin împrejurimi sunt siliţi să stee veşnic cu feretrele închise.

— Serbarea societăţei „Sf. Cruce" care era să aibă loc Simbătă seara 7 August în grădina Zimbru, s'a amînat din cauza timpului nefavorabil pentru Simbătă 14 August.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Știrile ce s'au dat, cu privire la contramandarea concentrărilor, sunt inexacte.*

Regimentul 13 Ștefan cel Mare și batalionul 4 vînători, vor pleca mîine și poimîne dimineață la Roman.

❑ In afară de cei 10 agenți sanitari, trimeși de direcțiunea generală a serviciului sanitar, vor mai fi trimeși încă 15, pentru supravegherea măsurilor sanitare, așa că vom avea la Iași în total 30 de agenți sanitari.

❑ S'a luat dispoziția de a se instala telefon la locuințele medicilor comunali, pentru ca medicii să poată fi instiințați mai ușor, în cazuri eventuale.

❑ **Locuri vacante în învățămînt.**— Au mai fost declarate vacante, următoarele locuri de învățători ajutori, din județul nostru:

Andrișeni postul 2, Andrieșeni-Spineni postul 2, Aroneanul-Dorobanțul postul 1, Băiceni-Gîrjova postul 2, Bivolari-Tabăra postul 2, Brăești-Cristești postul 2, Bucium-Păun postul 1 Buznea-Dădești postul 1, Buznea-Gănești postul 1. Cepleniță-Bădeni postul 2, Costuleni-Măcărești postul 3, Bulumăceni postul 2, Hermeziu-Bălteni postul 1, Holboca-Ruseni postul 1, Mogoșești-Mînzești postul 2, Sculeni Gorca postul 1, Șipote-Holceni postul 1, Bălțați Săraca postul 1, și Lungani-Smeu postul 1.

❑ **Incercare de sinucidere.** — Astănoapte, individul Lazer Mendelovici, fără domiciliu stăbil, a încercat să se sinucidă bînd o mare cantitate de spirt denaturat.

Numitul văzînd că nu poate intra nicăeri în serviciu, a cumparat 200 de grame spirt denaturat și furișîndu-se în grajdul caselor lui Andrei Burada din soșeaua națională, a băut aproape toată cantitatea.

Dîndu-se știre poliției sosi subcomisarul de serviciu și punîndu l într'o trăsură l'a transportat la spitalul evreesc unde i s'au dat ajutoare.

❑ **Un accident** s'a întîmplat eri pe linia Iași Mărășești. Frînarul Ion Brînciunescu, care se afla la frîna unui tren de marfă, venindu-i amețeală, între stațiile Vaslui și Bălteni, a căzut jos lovindu-se grav la cap și corp. A fost adus la spitalul Sf. Spiridon.

❑ D. general Tătărăscu comandantul corpului IV de armată, se reîntoarce mîine din concediu.

D sa va sosi în Iași, mîine cu trenul de 6 și 10 p. m.

❑ Administrația comunală a angajat 100 de căruțe particulare, pentru caratul gunoaelor și 200 de pălmași cu ziua.

❑ Ca o sfidare a tuturor măsurilor ordonate pentru curățirea și salubritatea orașului, astă-zi în amiaza mare, 6 săcăli ale serviciului vidanjelor au fost înșirate în strada Păcurari, vis-a-vis de casele Racovițză și lăsate acolo toată ziua, producînd o infecție de nedescris.

Asta se chiamă că se iau măsuri contra holerei.

❑ **De la soc. Viticolă.**—Eri, la orele 10 dimineața, comitetul organizator al expoziției viticole, compus din d-nii Pandele Zamfirescu, Gh. D. Șerban, Th. Jellea, M. Vioreseu, M. Stratan, și C. Rivalet, s'a întrunit în ședință, în localul camerei.

S'a examinat planul expoziției și după mai multe discuții asupra avonului probabil de a se contramanda serbările jubilare ale Universității, s'a decis a se interveni la ministerul de interne și cel de instrucție, spre a se comunica dacă serbările se amînă sau dacă negreșit au loc în primile zile din Octombrie. In caz de sărbările se amînă, atunci se va amîna și expoziția.

Tot în această ședință, comitetul s'a pronunțat asupra adreselor societății centrale din Odobești și Sf. Ștefan din Pitești, relativ la importul de struguri turcești, hotărîndu-se a se interveni la ministerul de finanțe, pentru prohibirea strugurilor.

❑ După datele oficiale capatate de societatea viticolă, produsele viilor din anul curent vor fi mici în toată țara, de oare-ce grindina și numeroasele boale criptogamice au stricat viile mai în toate podgoriile țării, făcînd ravagii simțitoare.

❑ **Din Constanța.** *Anarhie.* — In ziua de 30 Iulie s'a judecat la judecătoria ocolului Hîrșova senzaționalul proces de ultraj prin care se inculpă comerciantul Duțu R. Papuc din acest oraș că a bătut grav și rănit pe soldatul de grăniceri Vestale Gheorghe pe cînd era de santinelă în port. Inculpatul s'a prezentat singur, iar pacientul însoțit de advocații: Radovici din Constanța, Eftimie din Hîrșova și Drăgulănescu din Brăila.

Sala de ședință era fixită de lume venită să asculte și să urmărească acest proces, nu doar pentru că inculpatul e un negustoraș de mîna a II-a în localitate, ci pentru că e prieten intim cu judecătorul și cumnat cu Luca Oancea, șeful liberalilor din județul Constanța. Tot ce se prevedea s'a întîmplat cu o certitudine matematică; judecătorul Teodorescu a mers pînă acolo în cît a luat cuvîntul la 2 din advocații părții civile, ceia ce a dat naștere unui viu incident în însăși sala de ședințe.

Deși s'au ascultat vr'o 7 martori printre care: căpitanul portului, agentul vamal, etc., din depozițiile tuturora constatîndu-se faptul pe deplin, procesul s'a amînat pentru ca inculpatul să dovedească că n'a bătut, deși în dispoziția sa la facerea instrucției recunoaște faptul în parte.

Partea civilă a cerut imediat Inaltei Curți de casație strămutarea procesului pentru motive de suspiciune legală și din cîte sîntem informați Curtea a și fixat termen pentru judecarea acestei cereri.

Rele timpuri, rușinoase moravuri.

❑ Cu trenul 144 de aseară, la ora 5 și 55, au luat drumul spre America 12 familii evreiești.

— Trenul 35 de aseară a sosit cu 25 minute întîrziere, provenită din așteptarea în Pașcani a expresului de Berlin.

— Dl. Romulus Ciugulescu, practicant la gara Iași, a fost numit pe ziua de 15 lunie a. c., telegrafist la Galați

❑ Medicii comunali urmează raziile sanitare.

D. dr. Imervol, medicul dispărțirei a III-a, a inspectat strada Veche și împrejurimile; d-sa a intervenit pentru închiderea unui atelier și a unei cafenele, care nu se conformau ordinelor date.

D. dr. Rudescu, medicul disp. a II-a, a inspectat eri străzile Palat, Ciurea și cartierele de prin imprejurimi. A găsit în cea mai mare parte, o murdărie și o stare deplorabilă. In multe părți din această dispărțire, nici nu există latrine. In vechea albie a Bahluiului și până în dreptul bisericei Lipovenești, există un canal, un adevărat focar de infecție și pentru care s'a intervenit să fie închis.

D. dr. Grigoriu, medicul disp. a V-ea, a inspectat străzile Misai și Sadoveanu. D-sa a găsit mai multe fîntîni murdare, în care unii țineau, în vase, laptele. D. dr. Grigoriu a dispus astuparea a 4 din acele fîntîni. De asemeni a luat măsuri pentru ridicarea gunoaielor, care umpleau curțile și străzile prin acea parte.

Și ceilalți medici au continuat inspecțiile.

❑ Aflăm că dintre învățătorii înaintați pe loc și trecuți la oraș, d-nii Eugen Mitru și-a ales Tîrgu Ocna, iar d. Nec. Răileanu, institutor rural în VizantiaPutna și-a ales școala No. 1 de băeți din Huși.

Dl. Eugen Mitru a căpătat detașarea ca institutor la școala primară de aplicație de pe lîngă școala Normală „Vasile Lupul", iar d. Nec. Răileanu a fost învățător tot la acea școală de aplicație.

❑ *Invățători-ajutori* la Fălciu. — Pe ziua de 1 Septembre a. c. s'au declarat următoarele locuri de învățători ajutori în județul Fălciu.

Postul I în următoarele comuni: Corni (Albești), Gura Bohotin (Bohotin) Petrișul (Dolhești), Valea-Grecului (Duda), Bogdănești (Fălciu), Gorban, Podul Hagiului (Gorban), Găgești (Jigălia), Valea lui Darie (Roșiești), Cordeni (Stoișești)= 10 locuri.

Postul al II în următoarele comuni: Albești, Covasna, Brădicești (Dolhești) Lunca-Banului, Podolenii de sus, Zberoaia (Scopoșeni), Budu (Stănilești), Ghermănești și Cozmești = 9 locuri.

❑ Cu toate că nu e tipărit, totuși ni se întîlpărește mai bine de cît ori care altă gazetă, ingeniosul ziar insuflețit Pathé-Journal, care apare regulat în fie care săptămînă pe pînza cinematografului Pathé-Frères din grădina Bragadiru.

Reporterii, în toate centrele mari din lume, înarmați—nu cu creionul și hîrtia—ci cu aparatul cinematografic, înregistrează toate faptele și evenimentele mari ale zilei, toate aceste „știri și informații" sunt trimise imediat centralei din Paris. De prin lume adunate și la lume iarăși date, cum ne glăsuește nemurilorul Pan, din aceste rubrici însuflețite se formează „Pathé-Journalul" care este apoi trimes tuturor filialelor și „cetit" de mii și mii de spectatori.

Numărul acestei săptămîni, care se desfășoară în programul nou de astăzi Luni 9 August, e unul din cele mai interesante, cari au apărut până astăzi și cuprinde între altele: Serbările din Bruxella cu ocazia Expoziției.—Moda și creațiunile din urmă ale Parisului.—Serbările de inaugurare a monumentului Waldeck-Rousseau la Paris.—Jubileul veteranilor din Colonia.—Corso și bataia de flori din Carlsbad.— Expoziția de vînătoare din Viena, etc. etc.

Noul program de astăseară Luni, cuprinde apoi: Marele port militar Toulon (Franța) cu cuirasatele și submarinele sale.—Dovada, mare piesă teatrală interpretată de artiști renumiți parizieni.—Serbări sportive în Germania și multe scene comice, instructive etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

❑ **Cine** are necesitate de lemne deconstrucție, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iași str. Moțoc.

Mulțumire publică

Incendiul care a avut loc în noaptea de 30 Iunie spre 1 Iulie a. c. 1910 în Iași, strada Anastasie Panu, pe lîngă intregul șir de prăvălii cuprinse de la No. 47 până la No. 59, a distrus și 3 prăvălii ale mele și una proprietate fiului meu Petru, împreună cu toate dependentele lor.

Aceste prăvălii au fost asigurate la Societatea Dacia-România, societate, care totdeauna 'mi a inspirat cea mai deplină încredere.

De îndată ce am înconștiințat Societatea, a numit export pe d. Inginer Virgiliu Hălăceanu, cu concursul căruea a acordat despăgubirea cuvenită în modul cel mai corect și mai conscient și cu cea mai mare urgență.

Dat fiind că în materie de daune prin incendiu, lucrul principal este promptitudinea și corectitudinea evaluărei și despăgubirei, 'mi place a recunoaște publicamente că Societatea Dacia-România s'a achitat perfect de aceste esențiale îndatoriri, fapt pentru care 'i adresez mulțumirile și laudele mele depline.

Mă folosesc de ocazie a recomanda călduros proprietarilor și Comercianților societatea Dacia-România, la care se poate asigura cu toată încrederea avutul fie consistînd în mobile și mărfuri, fie în imobile.

Societatea Dacia-România se află absolut la înălțimea menirei ce trebuie să aibă o societate de asigurare.

Iași 8 August 910

G. D. Șerban.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 9 August

Comitetul cons.-democrat pentru învățămînt

București.—Altă-eri s'a întrunit la Cîmpina, la d. dr. Istrati, comitetul partidului cons.-democrat, instituit pentru studiarea reformei învățămîntului.

Au luat prte d-nii: dr. C. Istrati, C. Disescu, Ovid Densușeanu, M. Dragomirescu, Gh. Patriciu, Burileanu, Crivăț, Virgil Popescu, Negrescu și Bucur Spirescu.

S'a discutat asupra reformei învățămîntului primar și s'a admis în principiu următoarele:

Invățămîntul primar să fie obligator și să fie atît la țară, cît și la orașe, de o durată de 3 ani, în care timp să se dea elevilor cunoștințe de cetit, scris și socotit, noțiuni de geografie, istoria patriei și științe aplicate.

La toate școalele să se organizeze cursuri complimentare, de cîte 6—8 ore pe săptămînă, iar acei care vor urma aceste cursuri să aibă avantajul de a face numai un an armată. In fiecare Duminică și sărbătoare să se ție conferențe, care vor înlocui astfel conferințele cercurilor, precum și activitatea extra-școlară, care a dovedit că a nenorocit pe mulți învățători, însărcinați cu conducerea de bănci populare, căci foarte mulți au fost dați judecății.

Să se înființeze apoi învățămîntul primar superior, care să dureze 4 ani. Absolvenții acestor cursuri să fie primiți în școalele normale, școalele de meserii etc.

HOLERA

Triest.—Trei călători care au sosit cu un vapor, au fost atinși de holeră. Ei au fost transportați imediat în oraș și izolați.

Aci s'au constatat 27 cazuri de holeră.

Conflictul Spiridoniei cu direcția generală

Bucureşti. — Ziarele se ocupă de conflictul ivit între epitropia Sf. Spiridon și direcția generală a serviciului sanitar.

Conflictul a isbucnit după cum se știe, de la chestia caloriferelor.

Cu toate intervențiile unui ministru, d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, refuză să facă referatul pentru aprobarea antreprizei caloriferelor, fără licitație.

D. dr. Cantacuzino a declarat că nu va face, sub nici un motiv, referatul ce i se cere.

Ziarele adaogă că acelaș procedeu s'a întrebuințat și cu construirea soselei Tg. Ocna—Slănic, care a fost dată fără licitație unui protejat al dinastiei, Radu din Bacău.

Holera în Italia

Roma.—In ultimile 24 ore au fost la Trani 9 cazuri noui de holeră și 5 decese.

La Andria 1 caz și un deces; la Barletta 3 cazuri și un deces; la Ruco primul caz, urmat de moarte; la Cerignole 3 cazuri și 2 decese.

Regele Bulgariei în Muntenegru

Cetinge.—Regele Bulgariei și principile Boris cu suita lor, au sosit la Antivari la ora 10 dimineața. Cînd vaporul „Salona" a aruncat ancora în port, bateriile din Valonița au tras 21 lovituri de tun. Principile Daniil și suita lui s'au dus pe bord spre a ura regelui și principelui bună venire.

După ce a trecut în revistă trupele, s'au dus în automobil la Antivari spre a vizita orașul.

Demisie

București.—D. Sebăreanu prefect de Mehedinți, a demisionat, In urma unui conflict cu d. Ilariu Isvoranu.

Călătoria lui Zeppellin

Paven.—Zeppellin a sosit aci cu aparatul său pentru a face curse cu pasageri.

Presa bulgară și romîncele

Sofia.—Vorbind despre doamnele romîne sosite aci îmbeăcate în costum național, la congresul esperantist, ziarul bulgar „Vecerna Posta", scrie că femeia romînă după pilda dată pe M. S. Regina Elisabeta, lucrează la educația națională și dă României cetățeni demni de o țară civilizată.

Acest ziar recomandă același lucru și și Bulgaria.

Călătoria d-lui Take Ionescu

București.—D. Take Ionescu, care se află la Sinaia, va sosi mîine în Capitală.

Peste cîte-va zile va pleca pentru o săptămînă la Paris.

Convenția militară cu Turcia

București.—In cercurile diplomatice se consideră ca un fapt indeplinit convenția militară a Turciei cu Romînia.

Plecarea Princesei Reiss

Sinaia.—Principesa de Reiss a plecat aseară.

M. S. Regina a condus'o în automobil, pînă la gară.

Manifestație de doliu

Belgrad.—Azi a avut loc, o mare manifestație de doliu pentru moartea lui Gligor Sakalovici, voivodul sîrb, care a fost asasinat în Macedonia. Au luat parte toate corporațiile orașului, întreaga burghezie și sîrbii macedoneni care trăesc aci.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 20 August a. c., ora 11 a. m., se va ținea în camera acestei Primării, licitație publică orală, cu respectarea dispozițiunelor art. 72—83 din legea comptabilității publice, pentru închirierea următoarelor case, proprietatea comunei.

1). Casele foaste bariera Păcurari garanție provizorie 50 lei.

2). Trei dughene din casele situate în colțul stradelor Anastasie Panu și Dreapta, ocupate actualminte de d. Haia Fux, I. L. Schlesinger și C. Lupu.

Garanția provizorie una sută lei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 16435.

6 | 19 August 1910.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași. *Str. de Sus No. 34*

G. Nica, *licențiat în filologie modernă*, se oferă a prepara conștiincios elevi corigenți la partea literară (limba romînă, latină, franceză, germană și engleză) precum și elevi cari vor da examen de admitere în licee și gimnazii.

Adresa: Str. Academiei No. 2.

INȘTIINȚARE

Aduc la cunoștința comercianților și amatorilor de cumpărat vin alb și roș, că până acum n'am vîndut nici vinul nici recolta anului acesta, și sunt gata a o face cînd se vor ivi mușterii serioși.

Const. Chirilă

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Pentru Italienii

cari doresc a da o educație copiilor în Italia

D-l LUIGI ENRICO

fost 5 ani director al școalei italiene din București

A PRELUAT în splendida localitate

STRADELLA (PAVIA)

UN INTERNAT cu cursurile secundare

Condițiunile sunt ieftine

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

Doamnă de bune condițiuni avînd cunoștința limbei franceze, piano, caută loc menajeră într'o familie onorabilă, sau la vr o școală, în Iași, sau în provincie.

A se adresa la ziar, sub inițiala I.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d-na *Aspasia Culianu*, înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Pregătesc elevi și eleve

de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare*, institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

4680 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiĭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE METRE 0f30c.

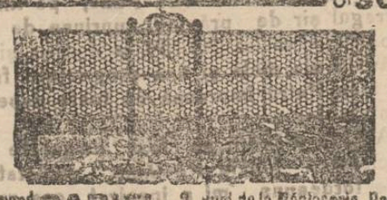

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 35 f.

PONDOIR Prix..... 6f50 **R. GARIEL** 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS Adresse pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

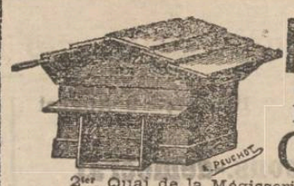

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Cirenlui Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 13 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 186 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarile din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,823.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărlei No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 55 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină increderе

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1083 Mercuri 11 August 1910

INGRĂDIREA STATULUI

Pentru bunul mers al statului ar trebui, ca partidele politice, în loc de a-și sprijini acțiunea lor pe interesele materiale ale partizanilor, nesocotind pe cele morale, să lupte ca să îngrădească prin legi statul așa fel, că el să nu atîrne de la fluctuația luptelor politice.

Un stat care își are funcționarii săi de regim, nu de carieră, nu poate merge de cît astfel, rău, șchiop și cu lipsa de interes pentru bunul public. Binele obștesc scapă printre degetele funcționarului de regim, căci el va căuta întîiu să-și vază de sfînta lui persoană și de cei mai de aproape și apoi să caute la bunul mers al trebilor.

Nu e ușor lucru a face acest lucru, într'o țară, unde e în tradiție slujbașul de regim. Cînd în țară ni se schimba și domnia, tot ce era supus domnului eșia odată cu el din slujbă și venea alt rînd nou de boeri slujbași, ce cădeau ca lăcustele pe capul țării, sugîndu-i vlaga pentru sine. De aceea în acel regim vechiu grija pentru binele obștesc nu încolțise în capul nimărui dintre cetățeni, și abia ici colea cîte un domn face o operă de cultură sau de binefacere.

Incetul cu încetul a început a licări la orizon grija de bunul obștesc, și foarte cu greu s'a organizat armata pentru trebuințele ei, scoțînd-o din vălmășagul luptelor de zi. In al doilea loc a venit școala, care stă pe legi de selecțiune nepolitice, ci de merit și muncă. Amîndouă aceste 2 instituțiuni sunt cariere în stat și omul odată intrat știe că răzbate pînă la capăt cătîndu-și de treaba lui.

Politica de partid nu surpă temelia, de și se poate amesteca încă în mii de feluri în țesătura intimă a armatei și a școalei. Ori-ce ar fi însă, este o carieră și cazarma și școala. Biserica din vechi a fost carieră, căci în tradiția bisericei și mai de mult era sistema ca preuții să se recruteze din neamul lui Levi, iar din popă eșia tot popă.

Iată dar 3 cariere stabile; pot avea ele amestec în politică? Da. Nu ca să fie plecați în aceste cariere, ci tocmai fiind-că sunt desinteresate în baza lor, ele dau cel mai statornic contingent partidelor. Profesorii în primul loc au dat și dau celor 3 partide cel mai numeros contingent de partizani sinceri, devotați, luptători de și nu luptă pentru slujbă, și nici nu pot fi surpați din slujbi pentru politică.—Și între preuți se numără partizani devotați de și chiriarhii cei mari anume propovedueso ca preuții să se ție departe de politică. Iar armata de și nu ia parte la luptele politice dă însă partidelor o samă de partizani devotați, în fața urnei de vot. Puținii militari cari votează nu sunt administrativi; acesta este un fapt.

Ne rămîne justiția și finanțele. Aici e lupta între partide pentru organizarea acestor 2 servicii, ca să nu atîrne de politică. Pe cît partidul conservator s'a grăbit să acorde stabilitatea la finanțe, liberalii au au făcut harcea parcea și apoi după ce și-au plasat pe ai lor au decretat stabilitatea. E greu de deprins mentalitatea partidelor ca să scoată din luptele de zi putința plasării a cel puțin 20000 slujbași, a căror soartă să fie legiferată așa fel, ca intrarea în carieră să fie o mașină socială nu politică.

Dar s'a făcut un spor și criticile acerbe de partid tocmai slujesc ca să se grăbească cu o zi mai înainte ca aceste 2 ocupațiuni în stat să fie cariere; putem vorbi astăzi de o carieră judecătorească, ca și de una financiară, de și amîndouă au foarte multe lipsuri și abuzuri din partea puterii executive.

In adevăr puterea executivă e stînjenită întru cîtva la scoaterea din slujbă, îngrădindu-se cu ceva forme, pe cînd intrarea în carieră e lasată tot la arbitrarul puterii executive, examenele de stat fiind o formalitate goală sau așa de pline de arbitrar că sunt departe de a recruta pe cele mai bune elemente, iar la finanțe odată titlul avînd este liber ministrul a numi pe cine-i convine.

A rămas ramura administrativă. Inceputul de stabilitate în slujbă, l'a făcut Lascar Catargi; apoi a venit Vasile Lascar care a voit să ia taurul de coarne, bulverzînd o întreagă stare de lucruri. Opera lui V. Lascar de și nu și-a dat roade complecte, dar a îndrumat acțiunea partidelor într'acolo. Cît de departe va fi ziua, în care și administrația țării va fi o carieră. Aici nu e de ajuns să faci legi; trebue educată țara. De exemplu, s'a asigurat poliția prin lege să nu atîrne în totul de partide, să nu mai fie polițistul slujbaș de partid; de ce nu s'a scos poliția din agentura colectorală? S'a făcut o lege de recrutare a inspectorilor comunali; de ce nu s'a scos cu totul din agentura electorală? Dacă ar fi să fie puși ei personal în joc ar fi altceva; dar ei pun în cumpănă autoritatea slujbei lor, șicanele ce le pot face, arbitrarul la care pot expune pe cetățeni și altele. Aici e chestie de educație, și tot partidele trebue să dea nota scoaterei acestor organe din luptele de partid, dacă voesc ca opera lor să fie trainică. De geaba legiferezi ca d. Haret, stabilitatea slujbașilor administrativi ai unui departament, după ce se poartă ca cel din urmă ministru arbitrar.

In această cale largă a îngrădirei statului prin slujbașii săi de jocul luptelor politice, șeful nostru a arătat pînă acum că e cel mai doritor de bine. La finanțe a legiferat stabilitatea și a luptat pentru menținerea ei de furia oardei liberale, care năpădise ca lăcustele pe spinarea statului.

Șeful a afirmat că va legifera astfel ca toată administrația să fie o carieră, pînă să avem și prefecți de carieră.

Gh. Ghibănescu

Voesc să ne mistifice

Foaia colectivistă din localitate, în articolul său de fond, aseară, face o constatare de toată importanța, care pare a fi tot odată o îndreptățire față de public a superbei administrații actuale, precum și o mare mîngîere pentru respectiva administrație care, hărțuită de pretutindeni și cu tot dreptul, de către întreaga populație și-a pierdut cu desăvîrșire capul ajungînd la desperare. In realitate e o nedibace tentativă de mistificare. Să auzim: „Vă mirați de starea sanitară desastroasă a orașului? Apoi asta nu e de ieri, de alaltăeri; totdeauna a fost așa și noi n'avem ce face". Prin urmare: „Vedeți în toate părțile infecția cea mai mare, mereu crescîndă, domnind prin cartierele orașului, îmbolnăvind pe locuitori și făcînd circulația aproape cu neputință? Nu vă alarmați; Iașul a fost așa de cînd lumea—Vedeți prin anumite străzi, grămezi de moluz zăcînd cu lunile, murdării nemaipomenite, dărămături părăsite ce dau vechii capitale a Moldovei, un aspect de ruină? Fiți pe pace: Iașul a fost totdeauna în această stare.—Innotați pînă la glesne în mocirlele mahalalelor, pe timp de ploae?... vedeți apa staționînd ca adevarate lacuri, chiar prin centrele cele mai populate?... vedeți străzi lăsate în părăsire și transformate în depozite de gunoae?... vă îngroziți de starea sanitară ce devine îngrijitoare pe zi ce merge?... Liniștiți-vă; n avem nici o putere, așa am apucat din neam în neam? E și aceasta un mod de a judeca. De cît, publicul care *niciodată* ca sub actualul regim n'a avut de îndurat mai multe mizerii, periclitîndu și sănătatea și vieața, care niciodată n'a văzut ca de data a ceasta atîta lipsă de interes pentru destinele bătrînei capitale, acest public judecă... *altfel* și blamul său general e o lecțiune bine meritată pentru presenta administrație.

Promisiunea d-lui Morțun

„Nu veți mai recunoaște Iașul peste 2—3 zile", a zis excelența sa d. ministru ad-interim la Interne. Și n'am crezut, dar faptele vin să confirme, că excelența sa a avut dreptate. Iașul nu mai e de recunoscut.

Dar nu Iașul din epoca ministeriatului d-lui Morțun. O, nu! acesta a rămas acelaș, acelaș lași murdar, infect, nepavat, plin de praf. Iașul de odinioară însă, Iașul curat, îngrijit, acela în adevăr nu mai există, a trecut în domeniul istoriei.

Și numai întru atîta d. Morțun a spus adevărul, întru cît s'ar fi putut referi la Iașul de acum 10—20 de ani. Dar vai, d. Morțun nu avea aerul să se gîndească la acele vremi, căci pare se amintirile d-sale mai vechi nu-l prea dispun.

Și cu regret, trebue să constatăm, că promisiunea d-lui Morțun a rămas o promisiune. Iașul de azi e același ca și de acum 7—8 zile, și dacă noi nu prea am luat în serios afirmațiunea d lui Ministru de interne, spre deziluzia multora, administrația comunală nu se prea grăbește a traduce în fapt făgăduiala superiorului ei.

Am dori ca d. Morțun să mai vie odată în Iași, pentru a se convinge, că în Iași nu cu măsuri factice și superficiale se póte asana Iașul. Măsuri radicale trebuesc luate, măsuri de acelea, cari să mai scuture puțin pe edilii noștri și să-i pue în mișcare.

Putea va d. Morțun să ia asemenea măsuri? Nu credem. Politicianizmul colectivist nu e în stare să interprindă o asemenea operă.

A.

CATE-VA NOTE

D. Morțun, ministrul ad-interim la Interne și d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, inspectează zilnic linia Prutului.

D lor vor să și dea seama pe unde întră holera în țară mai cu ușurință.

Prea multă solicitudine.

*

D. Fîntînaru, primul ajutor de primar a declarat, că de azi încep lucrările de asanare ale unor întregi cartiere din Iași.

Se vede că d. Fîntînaru are speranța că nu mai e mult până să avem holeră, căci d-sa a fost totdeauna omul ultimului moment.

Chestii economice

PROBLEMA VAGOANELOR

Cum călătorește puțin cu trenul, ceia ce te izbește în lunile Iulie, August și Septembrie e ingratitudinea sacilor de pâne albă și popușoi, ce zac așezați în grămezi colosale pe la toate gările.

Șoproanele făcute adhoc nu sunt suficiente, și deja în August fără a fi aduși și popușoii, vezi aruncați în plin aer mii de saci, expuși soarelui, ploii și stricăciunii de tot felul.

Ici și colea vezi cîte o mușama asvîrlită pe de-asupra, mijloc insuficient de a putea acoperi toată marfa expusă. Proprietarii se mulțumesc a-și vedea marfa cărată la gară, recipisa de predare la buzunar, și se cred că au scăpat de orice pierdere, de și de aici încolo începe milogeala pe lîngă șefii de gară și trecerea politică pe lîngă cei mari să li se pună mai repede vagoane la dispoziție.

Se face și cu vagoanele prin gări o întreagă politică. Intîiu se șicanează ei în de ei, șefii de gară, unuia trimițîndu-i-se mai multe vagoane și mai des, altuia mai puține și mai rar.

Apoi se mai face și politică de partid. Cutare proprietar sau arendaș e de ai noștri, răpede vagoanele îi vin; pe altul care nu-i de ai noștri îl face să aștepte în zădar, și vagoanele nu-i mai vin.

Toată lumea a strigat contra acestui rău mare economic pentru țară, și s'au propus fel de fel de măsuri. S'a arătat cu cifre că traficul de cereale reprezintă abia o cincime din totalul transporturilor, și că, pe cînd cele 4 | 5 din transporturi se pot face cu actualele vagoane, cincimea cerealelor aduce tulburări în mersul lucrurilor. Cauza e că tot acest transport se face în 2—3 luni maximum, pe cînd celelalte articole se cară tot anul cu mai multă sau mai puțină înlesnire după împrejurări. Nu putem afirma că nu sufăr de pildă exploatatorii de păduri cu transportul lemnelor de foc; da, ba încă mai mult; dar în definitiv se trece.

Lemnul îl poate ploua sau ninge, nu se strică, pe cînd cu grîul și popușoiul nu e așa.

Ar fi un chip ca proprietarii să se asocieze și toți acei cari cară în anumite gări să-și cumpere pe seama lor 5—10 vagoane, cu care să-și care toată recoltă. Ar fi înlesnită C. F. R. și s'ar înlesni ceva taxele.

Chipul acesta îl practică cîteva case mari industriale de petrol, cari își au vagoanele lor cisterne.

Ar fi alt chip, ca ministerul de războiu să-și cumpere pe seama sa, ca material de război o serie de vagoane între 500—1000.

Cu 500 vagoane s'ar putea căra deodată 20000 soldați, iar în 2 teansporturi am avea 40000 soldați, cam cîți iau parte la manevre.

Cu aceste vagoane ministerul de războiu, ar putea face și o leacă de negoț, inchiriindu-le în cursul anului pentru orice fel de transport, cereale, lemne, combustibil, etc și și ar scoate folosul banilor.

Pentru 500 vagoane a 20000 lei vagonul, și pentru 25 mașini a 70000 una ar trebui un credit de 5—6 milioane, cu care ministerul de războiu și-ar putea face față nevoilor sale de manevre, rămîind tot parcul de vagoane actual pentru nevoile comerțului.

In ori ce caz e o mare bubă în economia noastră internă starea actuală de lucruri și ori ce măsură se va lua în folosul ușurărei transporturilor va fi bine venită.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

O LUPTĂTOARE

Prin 1890—94 pe cînd în sinul universității iașane domnia, stăpînitor și sigur, un puternic curent democratic, o altă mișcare, nu mai puțin interesantă, deși numai epizodică și efemeră se întronase în a doua capitală a țării: femenismul.

O „ligă" a femeilor se constituise sub conducerea unui însemnat număr de doamne; aderase la mișcare și un număr de domnișoare. Dar sufletul organizațiunii și al mișcării în chestiune era d-na Cornelia Emilian, soția și apoi văduva defunctului profesor universitar Emilian.

Liga era înainte de toate intelectuală, culturală, iar nu politică, cum s'ar putea crede după denumirea ei. In jurul unui organ de publicitate, sub formă de revistă, se adunase cîteva forțe femeești, iar întrunirile frequente cari se țineau mai totdeauna la președinta ligei, în căsuța patriarhală din strada Vovideniei erau ocaziuni de interesante discuțiuni. Se aduna, cu încetul, un fond bănesc,—„fond de rezistență" poate; se strîngeau cotizațiuni modeste, se organiza cîte o reprezentațiune teatrală anuală și astfel se pregătea lupta pentru emanciparea femeei, luptă căreia îi se dădeau însă, pentru moment, proporțiile cele mai domoale și formele cele mai blînde.

Iașul era interesant pe atunci—și femenist. In mișcarea socialistă, d-na Sofia Nadejde ocupa, tot pe atunci, un loc de frunte. Alăturea de d-sa d na J... cheltuia o energie extraordinară, scriind petițiuni pentru țarani. Iar o legiune de studente secundau pe cele două doamne în marea operă de reformă, care pretindea să meargă mult mai departe decît modesta inițiativă a ligei femeniste.

Astăzi amîndouă acele mișcări iașane sunt date uitării, ca niște epizoade trecătoare și trecute în domeniul istoriei,—istoria Iașului de eri.

Dar urme au rămas; amintirile trăiesc. Iar din activitatea neobosită a Corneliei Emilian — moartă zilele aceste în București — a rămas, spre știința tuturor, amintirea că ea a fost dintre cele mai sprijinitoare ale marelui și nefericit poet, Eminescu. Un volum întreg de scrisori, unele de mare importanță, altele de mică importanță, a rămas ca o mărturie durabilă a energiei, pe care a cheltuit o întru înjghebarea unei adevarate opere de ajutorare a genialului scriitor. Iar ea însăși, în afară de cugetările împrăștiate prin reviste și ziare a scris din timp în timp cîte o bucată remarcabilă.

In coloana următoare reproducem, ca document, articolul care precede volumul de „Scrisori" tipărit în 1893. E o pagină demnă de recetit acum, cînd autoarea a dispărut pentru totdeauna.

Rodion

In jurul lui Eminescu

O pagină uitată.—Prefața d-nei Cornelia Emilian.—Nebunia poetului.—A cui e vina.—Mizerie sau excese?—Ciudățeniile lui Eminescu.—Primele ajutoare. — Bogații și intelectualii. — După moartea poetului.—Henrietta Eminescu.

Vorba scrisă de barbații eruditi e crezută atît de lumea actuală, cît și de celelalte, care se succed și părerea greșită a unor asemenea oameni trebue limpezită. Poate că este o prea mare cutezanță din partea mea, față cu somitați ca d. Titu Maiorescu, și d. A. D. Xenopol, dacă zic că nu înțeleg de ce dumnialor nu cercetează care e adevărata cauză care l'a făcut pe Eminescu să înebunească. D. Titu Maiorescu, în criticele sale, zice: „dacă a înebunit Eminescu, cauza este esclusiv internă, este înăscută, este ereditară. La doi frați ai sei, morți sinucigși, a izbucnit nebunia înainte de a sa și că această nevropatie se poate urmări în linie ascedentă". Apoi după ce arată regimul seu alimentar mai zice: „Pe Eminescu nici o individualitate femeiască nu'l putea captiva și ținea cu desăvîrșire în marginile ei, ca și Leopardi în Aspasia el nu vedea în femee de cît copia imperfectă a unui prototip nerealisabil. Il iubea întîmplătoarea copie sau îl părăsea tot copie rămînea". Sub această formă meșteșugită și tot odată atrăgătoare pentru tinerime, să'mi fie ertat a spune, cum că se ascunde o viață de prostituit, și Eminescu a fost victima acestei vieți, dovadă scrisorile Henriettei și consulturile făcute atît în Iași cît și în Viena, care consulturi, aveau să apară în „Diversele" editate de frații Șaraga.

Domnul Maiorescu amintește doi frați ai lui Eminescu, cari s'au împușcat. Mie Henrietta 'mi a vorbit numai de un frate, care desnădăjduit de a se putea vindeca de boalele venerice s'a împușcat.

D. A. D. Xenopol, în prefața poeziilor lui Eminescu, Colecțiunea Șaraga, întreabă: „pentru ce a înebunit Eminescu?" „Era dintr'o familie de nervoși ni se răspunde. Un frate al seu împușcat, o soră a lui a murit nebună. Un frate al seu este epileptic. S'ar mai găsi poate că un străbun al seu a fost bețiv, un altul un criminal și așa mai departe".

De și știu foarte bine că d. Xenopol își rîde de acest răspuns, totuși eu vrau să lămuresc pe cetitori, fiind că e vorba de sora lui Eminescu. Ea n'a murit nebună, ci a murit de un junghiu. D. Xenopol atribuește țărei nebunia lui Eminescu, că ea nu 'i-a asigurat existența, și din cauza aceasta Eminescu a fost silit să muncească în afară de direcțiunea geniului seu, zice domnia sa. Intreb eu pe d. Xenopol; poate banul să statornicească pe un om, pe care *nici o femeie nu'l poate ținea în marginile ei?*—vorba d-lui Maiorescu. Cred că și d. Xenopol va zice ca mine, nu! Prin urmare vina nu este a altuia de cît a vieței desordonate din care totdeauna rezultă boala mentală. Și dacă nici o femee n'a fost în stare a regula viața lui Eminescu, poate se datorește mediu'ui în care el trăia. In interesul dar al adevărului și al binelui general, ar trebui analizat acel mediu, căci nu este bine ca viața care otrăvește societatea, să fie acoperită de florile talentului, fie el cît de genial, de vreme ce știut este că soldații totdeauna caută să ajungă pe căpitanul macar coborînd, dacă nu-l pot ajunge suind.

In anul 1886 Eminescu, găsindu-se în Iași, ocupa un loc de bibliotecar Universității, dar nu l-a ținut mult timp, din cauză că la picioare, avea niște răni pe care medicul le închisese și boala mentală imediat i-a revenit a doua oară. In nebunia sa nu făcea alt rău de cît, cum întîlnea vr'o tînără, o apuca de turnură, iar cînd a stricat două fînare pe uliță, autoritatea îndată l'a închis și l'a trimes la Neamț în casa de alienați.

Acolo Eminescu a stat de cu toamnă până în primăvară, cînd copila mea, cerîndu-i prin o scrisoare consimțimîntul de a veni în ajutorul său cu colegii și colegele ei, el fugi la Botoșani la Henrietta sora lui, fără însă să respundă la scrisoare. In ce stare deplorabilă venise el la Botoșani, era descris de Henrietta în scrisoarea de la 1 Maiu, care nu știu prin ce întîmplare s'a perdut.

Tăcerea lui Eminescu luîndu se ca afirmare la propunerea copilei mele, elevii și elevele școalei de pictură se grăbiră de a se constitui în comitet și, fără întîrziere, făcură 500 liste de subscripțiuni. Parte din liste au fost împărțite prin bunătatea prefecților de județe, iar restul s'au împărțit la persoanele bine voitoare, atît în țară cît și peste hotar. Este însă foarte adevărat cum că între prefecți erau oameni și de aceia, cari înapoiau listele neatinse. Bogatașii și oamenii cu nume mare, la cari li s'au trimis liste, încă le considerau ca nevenite. Mulțumită însă tinerimei studioase de ambe sexe și persoanelor bine voitoare, Eminescu pe

comptul ajutoarelor, a fost în cîtva însănătoşat şi, însoţit de Doctorandul Focşa, a fost trimis la băile de la Halle. Un mic amănunt: în acest timp Eminescu era cu desăvîrşire lipsit de voinţă. La masă, dacă-i dădeai lingura în mînă, mînca: ear altfel sta şi se uita, şi totuşi el se ocupa de literatură, făcuse deja cîteva poezii, care s'au publicat în volumul seu editat de d. V. Morţun.

Ear după ce s'a întors de la Halle, nu mai era aşa, dar totuşi aştepta să fie îndemnat mai de multe ori.

La întreţinerea sa timp de 1 an pe lîngă ajutoarele aduse prin liste, mult au contribuit concertele, producţiunile teatrale şi alte ajutoare băneşti de la admiratorii sei. Aşa, in Iaşi, concertul organizat de d-na Emilia Humpel a produs 800 de lei, concertul dat de d-ra Maria Harhas 400 de lei, iar d. Cuza a dat din propria sa casetă 400 de lei. D-ra Adela Andrei şi d. C. C. Mille au adunat sume considerabile cu listele.

Mare a fost curentul pentru ajutorul lui Eminescu şi mult se datoreşte d-lor I. N. Roman şi Emanoil A. Manoliu prin aceia că, în interesul lui Eminescu, au deschis coloanele ziarului „Liberalul" ce redactau. Mult a contribuit şi d. Anton Sc. Savul la mişcarea pornită. D-sa pe lîngă alte activităţi ce desvoltase în interesul lui Eminescu, a fost cel dintăi care cu lista de subscripţie în mînă, a dat impulsul în societate pentru ajutorul lui Eminescu. După însănătoşarea poetului, Camera i-a votat o pensiune în urma unui mare număr de petiţii tipărite, care se acoperise de iscălituri, circulînd prin ţară. Aceste petiţii erau făcute din iniţiativa tinerimei. Ear după moartea sa, din iniţiativa d-lui V. Lateş student la Facultatea de Medicină, studenţii universitari au făcut bustul lui Eminescu şi cu solemnitate l'au aşezat in Botoşani inaintea şcoalei Marchian. Dacă Eminescu este mare ca poet prin genialul său talent şi Henrietta sora lui e mare ca om prin sentimentele şi calităţile sale. Ea, prin înţeleapta sa îngrijire redădu-se pe Eminescu în stare de a mai împodobi salba ţerei cu stelele sale. Iar prin fineţa şi tactica sa, reuşise să-l statornicească la o viaţă mai liniştită.

Henrietta n'avea şcoală, dar era inteligentă, cunoştea limba germană, ea o învaţase în Viena, în timpul cît a stat în clinica d-rului Bilroth, din cauza ologirei sale. Un suflet ca al Henriettei, fiind un suflet simţitor, moartea lui Eminescu a fost şi moartea ei. Lovită de un junghiu, după cum am zis, s'a sfîrşit din lume la cîteva septămîni în urma morţei fratelui seu Mihai, după cum îl numea ea.

Fie ca aceste scrisori s'o facă să trăească mai departe în mintea generaţiunilor, împreună cu iubitul seu frate

Cornelia Emilian.

1892, Mart în 17.

POLITICA LA HUŞI

Domnule Redactor,

In ziarul „Opinia" de la 6 August, găsesc un articol iscălit de d. dr. Romanescu, prin care ocupîndu-se de situaţiunea politică a partidului liberal, în actuala campanie electorală, îmi face cinstea a pomeni şi numele meu, atribuindu-mi că, eu m'aşi fi solidarizat cu gruparea Leonida, Irimia, Dobreanu, Rişcanu etc., în contra grupărei Cişman dr. Lupu, în actualele lupte electorale.

Cu cel mai mare regret, mă văd silit, a vă ruga, să bine voiţi a da, prin acelaşi ziar, o publică desminţire amicului meu dr. Romanescu.

Eu nu m'am solidarizat cu nici o grupare, din contra, le am desaprobat pe amîndouă.

Eu nu am admis grupări împrejurul persoanelor.

Asemenea grupări nu sînt de cît, rezultatul unor ambiţiuni ruşinoase, care dăunează interesele generale, şi zugrăveşte cu culori întunecate starea sufletească şi a grupatului şi a grupătorilor.

Aceasta în principiu.

In specie, dezaprob pe d. dr. Lupu, că tocmai acum cînd holera ne ameninţă, îşi părăseşte serviciul de la Ilfov, pentru ca să se amestece în politica Huşilor, mult tulburată de d-sa în cei 2 ani de prefectură.

D-sa trebue să înţeleagă că, nu mai are nici o legătură cu localitatea, de cît suvenirea că s'a născut în acest judeţ şi că l-a administrat doi ani, atît şi nimic mai mult, alte legături nu mai are. D-sa trebue să mai înţeleagă că dacă voeşte să-şi exercite drepturi cetăţeneşti, aceasta nu o poate face de cît acolo unde-şi are domiciliul real. Aiurea nu poate fi nici măcar alegător, dar mite şef de alegători.

D-sa nu trebue să-şi facă iluziuni, că-şi poate forma la Huşi un stat major din doi trei slujbaşi—chiar superiori—din localitate şi din doi trei scritori din prefectură.

Acţiunea d-sale la Huşi a fost nefastă, ca să nu zic anarhică, şi pentru partidul din care face parte şi pentru adepţii dumnisale. Probă este că: la venirea d-sale ca prefect, a găsit partidul unit într'o singură grupare şi cînd a plecat l-a lăsat divizat nu mai puţin de cît în 7 grupări. Cînd a intrat în Huşi ca prefect, a sosit în mijlocul amicilor şi în timp de 2 ani, pe toţi, dar absolut pe toţi i-a înstrăinat.

In ceia ce priveşte adepţii d-sale, ca consecinţă a şcoalei ce le-au dat, azi în majoritate îi vedem înlăturaţi de la treburile publice sau exilaţi prin fundul Dobrogei.

Incă o probă că, acţiunea d-lui Lupu a fost nefastă este că: liberalii de bine de rău, se împăcase cu ocaziunea banchetului dat în Capitală, sub preşidenţia chiar a şefului partidului, în urma căruia venind la Huşi uniţi au procedat la formarea listei pentru alegerea consiliului judeţian, căzîud de acord asupra tututor candidaturilor, afară de a d-lui Dinescu care reprezintă şcoala Lupistă, şi care tot ar fi fost primită şi această candidatură, dacă nu ar fi intervenit d-sa cu atitudini impunătoare şi cu drepturi de grupare aparte.

De aici a pornit desbinarea partidului.

Este trist pentru d. dr. Lupu, ca tînăr, cu pretenţiuui de vederi mai generoase, să preconizeze în politică, ca cei mai ordinari exploatatori ai nenorocitului nostru sistem electoral, principiul cărdăşiilor—ai mei şi ai tăi.—Această dojană, mă cred în drept,—ca mai bătrîn—a o face d lui dr. Lupu, ca mai tînăr.

Cît priveşte pe d. Cişman, mie mi-e ruşine să-l dojenesc,—d-sa este mai bătrîn de cît mine—şi apoi dacă pînă la această vrîstă, nu a găsit calea cea dreapă, nu eu voi reuşi, să fac ceia ce d-sa n-a reuşit, să facă în cei 79 ani de viaţă.

Deasemenea desaprob şi a doua grupare, a căror vederi politice, constat şi acum ca şi altă dată, că nu se întind din colo de vîrful nasului.

Se ştie că d-lor au făcut ruptura din cauza pretenţiunei de a figura pe listă şi d. Dinescu, prietenul şi adeptul d-lui dr. Lupu; în ruptul capului nu l'au primit şi au preferat, să dea tristul spectacol al luptelor intestine, de cît să se prezinte cu o singură listă.

Intreb atunci, care alt motiv a putut determina pe aceşti d-ni să refuze d-lui Dinescu întrarea în consiliul judeţian, de cît nejustificata ambiţiune de a nu figura pe listă nici un lupist?

Intru cît d. Dinescu este mai inferior fie ca cultură, fie ca inteligenţă şi pricepere, de cît alţii care figurează pe listă nu tocmai cu destulă cinste.

Şi cînd opunerea d-lor a mers pînă la ruptură, datu-şi-au bine seamă de forţele de care dispun?

Nu era mai înţelept, să aibă pe d. Dinescu ca prieten în sînul consiliului, de cît să l aibă—după cum este foarte probabil—ca adversar?

In definitiv prin lipsa d-lor de prevedere, au reuşit să aducă tocmai contrariu de ce urmăreau.

1) Au reuşit să facă ca amicii d-rului Lupu să-şi strîngă rîndurile. 2) Pe d. Cişman să-l facă mare elector şi salvatorul situaţiunei şi 3) Să determine pe d. prefect a simpatiza cu gruparea obijduită.

Acestea sînt motivele, pentru care nu aprob acţiunea, nici a unora nici a altora, de şi am în rîndurile lor prieteni intimi şi neamuri. **Dr. Munteanu.**

Litere-Ştiinţe-Arte

O interesantă anchetă a întreprins revista franceză *Comoedia illustré*, întrebînd pe mai mulţi oameni de litere şi artişti celebri: a) dacă fumează b) ce fel de ţigări obicinuesc să consume c) precum şi dacă au observat vr'o influenţă a tutunului asupra organismului sau asupra facultăţilor creatoare. Răspunsurile sînt variate, fără îndoială. Jules Claretie de ese detestă tutunul socotindu-l ca o mare primejdie pentru sănătate. El adaogă că nici odată n'a fost tentat de acest obicei. Marele critic Em. Faguet răspunde că fumează foarte mult şi că pănă în prezent n'a resimţit nici o influenţă dăunătoare. Jules Lemaitre de asemenea fumează însă nu-şi dă seamă de efecte. Alţi scriitori spun că fumatul le-a devenit indispensabil. Unul fumează după masă (Louis Artus) altul în timp ce lucrează (Ed. Drumont) altul toată ziua de dimineaţă pînă seara (Paul Ferrier) etc. Ed. Drumont găseşte chiar că în timpul lucrului fumatul preface ideile, luminează spiritul, te face să găseşti cuvîntul pe care-l cauţi. Ancheta care după cum vedem presintă interes, va continua în numerele viitoare.

*

Sumarul No. 11 anul III, al revistei de astronomie populară „Orion" cuprinde:

Progresele astronomiei siderale.—Conferenţa astronomului Hough de la capul Bunei-Speranţe.

Un nou satelitit al pămîntului?—Cometa Halley,—Moartea lui J. I. Gore.—Ce stele se văd din Bucureşti.—Noi Scrieri astronomice.—Societatea astronomică din Barcelona. — Observaţiunea stelelor variabile etc.

*

Lumea medicală franceză vede aproape tot atîtea succese ca şi cu serul lui Ehrlich, în contra sifilisului într'un alt preparat recent, *Hectina* care ar fi dînd rezultate admirabile.

*

Pentru viitorul premiu Nobel, pentru literatură, se crede că bătrînul poet german Paul Heyse are cele mai multe şanse.

Premiul de pace se crede că va fi acordat Imparatului Wilhelm II, al Germaniei, care a împedicat războiul european cu ocazia anexării oraşului Creta. Acest premiu va fi de 130,000 lei.

*

Cunoscuţii actori dramatici Robert de Flers şi Gaston de Caillavet, autorii pieselor: *Magarul lui Buridan* şi *Amorul veghează* au isprăvit o nouă comedie care se va representa la toamnă la teatrul Gymnase din Paris, îndată după ce *La Vierge folle* a lui Henri Bataile, îşi va încheia seria de representaţii ce va reîncepe odată cu deschiderea stagiunei la 26 Septembrie st. n.

*

In stagiunea teatrală viitoare, următoarele piese—cărora li se prevede un mare succes—vor fi reprezentate între altele, la comedia franceză din Paris: *Comme ils sont tous* de Ad. Aderer şi Ephraïm, *Le Mosgue* de Pierre Wolff, *Aprés moi* de Henri Bernstein şi *Le Mariage de Molière*, piesă în versuri în 5 acte de Maurice Donnay.

*

Femeile din Franţa au repurtat un nou succes: D-ra Magali Rouvière, studentă la Universitatea din Paris, a fost admisă la şcoala normală superioară, secţiunea ştiinţelor, a treisprezecea din 22 de candidaţi răuşiţi. E cea dintăi femee ce întră în acest înalt institut de cultură din care au eşit atîtea celebrităţi universale.

*

Societatea Artelor din Londra a decernat D-nei Curie medalia *Albert I.* Dintre femeile de pănă astăzi numai regina Victoria a Angliei a fost aceia ce a posedat-o. Deci... încă o isbîndă femenină

*

Zilele trecute s'a desvelit la Besançon, în presenţa preşedintelui Fallières şi a mai multor minşitri, monumentul—datorit sculptorului Laëthier—ridicat în amintirea marelui reformator şi scriitor francez *Proudhon.*

*

Aflăm că de la 15 Septembrie va începe să apară în localitate o revistă săptămînală intitulată *Vieoţa teatrală.* Ea va ţine pe cetitori în curent cu întreaga mişcare dramatică din ţară şi din centrele mai însemnate ale străinătăţei.

STRUNA ZILEI

CUMUL DE VIRTUŢI

D-l X. X. a fost decorat pentru „Bărbăţie şi Credinţă" în urma referatului ministerial.

Foarte drept, că decorează
O asemenea fiinţă;
Unde-i multă bărbăţie
Foarte rar găsiţi credinţă.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ **Evadarea de la comisia a III-a.** Astă noapte între orele 12 şi 1, individul Gheorghe Panaitescu, care fusese arestat pentru furt, a evadat din arestul comisiei, prin spargerea unui zid.

Numitul, fusese trimes eri parchetului pentru a fi depus la penitenciar. Parchetul însă îl înapoiase comisiei ca să facă un supliment de anchetă. Fiind depus în arest, dînsul roase cu picioarele zidul de sub fereastră pănă ce dădu de cărămizi; luă apoi gratarul din sobă şi scoase apoi cărămidă cu cărămidă pănă ce făcu o gaură mare pe unde eşi afară.

D. subcomisar Alexandrescn, care era de serviciu, venind la orele 1 ca să depue în arest două femei, zări păretele spart şi individul nicăeri.

De dispariţia acestui iudivid nu poate fi vinovat nimeni, de oare ce aceasta nu e de cît o neglijenţă din partea autorităţilor, căci mai înainte la arestul poliţiei se făcea gardă de către jandarmii pedeştri. Acuma însă acest obiceiu s'a stricat.

❑ Locuitorii din comuna Dobrovăţ, judeţul Vaslui, ne roagă să arătăm viile lor mulţumiri d-lui I. Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei, care, cu ocazia inspecţiei domeniului Dobrovăţ, a vizitat şi dispensariul din acea comună, donînd suma de 200 lei pentrn complectarea atenanselor acelui dispensar.

❑ *C. F. R.* Pentru călătoria de la ori ce staţiune la una din frontierele ţării în zilele de la 12 (25) August—23 August (5 Septembrie) şi înapoi de la la ori ce frontieră a ţării în zilele de 25 August (7 Septembrie—1 (14) Septembrie, a membrilor congresului internaţional de vînătoare din Viena, s'a acordat de direcţia Generală a căilor ferate romîne o reducere de 50%.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume— holera, — afară de aceasta fiind bîntuit de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mult prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa centrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé-Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi milioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi in cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţălept, **să se bee numai apă fiartă.**

Aceste studii micro-cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi Ieşanii, sunt cuprinse în programul de astă seară *Marţi 10 August 1910*, **la grădina Bragadiru.**

❑ Incepînd de Duminica viitoare, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei va inspecta mănăstirile din Eparhia sa.

❑ Luni se vor începe înscrierile la şcoalele secondare din localitate.

❑ **Cine** are necesitate de lemne de construcţie, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iaşi str. Moţoc.

❑ Prietenul nostru d. Ştefan Georgescu, avocat s'a reîntors din viligiatură, reluîndu-şi ocupaţiile.

❑ Mîine la oarele 10 şi jumătate dim. se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia aniversărei a 45-a a naşterei A. S. R. Principepele Ferdinand.

❑ S'a deschis un credit de o sută mii lei pe seama direcţiei sanitare pentru aplicarea măsurilor de prevenirea holerei.

❑ Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă, cu o întîrziere de 30 de minute din cauza unor reparaţii ce se fac între Focşani şi Mărăşeşti.

❑ Eri s'au placardat pe zidurile oraşului afipte cu poveţe pentru a ne păzi contra holerei, trimese de direcţia generală a serviciului Sanitar.

❑ Din Cernăuţi se anunţă că membrii sqcietăţilor „Dacia" şi „Junimea", au hotărît să participe la serbările jubilare ale universităţei din Iaşi, bine înţeles dacă ele vor avea loc.

❑ Din Negreşti, judeţul Vaslui ni se scrie că allaltă-eri, copiii Grig. Gh. Oiţă de 8 ani şi Vasile Boteanu de 7 ani, se aflau la aria din Valea Mare şi se jucau cu o puşcă.

Arma era încărcată şi la un moment dat, copilul Oiţă îndreptînd'o spre Boteanu, a luat foc lovindu-l. Copilul Boteanu a murit pe loc.

❑ S'au mai trimes încă 3 batalioane de infanterie pe frontiera Prutului.

Actualiminte, pe malul Prutului sunt 10 batalioane de infanterie, ceia ce reprezintă 4000 de oameni, în afară de grăniceri.

S'a decis ca ofiţerii să locuiască cu trupa, în plin cîmp, iar nici de cum în satele învecinate.

❑ **Manevrele.**—Statul major general al armatei desminte că manevrele regale s'ar fi condramandat.

Concentrările în taberile regionale vor avea loc, ca de obiceiu, pentru complectarea instrucţiei contingentelor de rezervă. Aceste concentrări ţin 20 de zile.

Ordinul cu privire la manevre nu s'a contramandat.

Cel mult, dacă se va ivi în Moldova vre-un caz de holeră, manevrele vor fi mutate în Muntenia.

Ele vor avea loc, după cum am mai spus, pe la sfîrşitul lunei Septembrie.

❑ **Pentru paza frontierei pe linia dintre Drăceni — Fălciu s'a dispus a se trimite din fiecare companie a regimentului 25 Racova cîte 18 soldaţi. Cu trenul de 8.50 sara au sosit în Huşi 118 soldaţi din companiile şezătoare la Vaslui; şi astăzi dimineaţă vor pleca pe jos pe linia Prutului ca să oprească trecerea clandestină pe tot întinsul judeţului Fălciu mai mult de 110 km. Pe toată această întindere e trecătoare pe poduri plutitoare la Nemţeni şi la Bumbata, iar soldaţii graniceri s'au aratat a fi şi nesuficienţi şi fără încredere.**

❑ Rugăm pe onor. direcţiune a C. F. R. şi în special inspectoratul secţiei V, Galaţi, a dispune ca în gara Crasna să fie un depozit de ziare, reviste şi cărţi. Pasagerii cari trec în toate direcţiile prin această gară, simt nevoe şi ne mirăm pentru ce nu s'au luat măsuri pînă acum.

Comerţul de cărţi, ziare şi reviste în străinatate e aşa de desvoltat în toate gările că numai a aminti acest fapt arată cît sîntem de înapoiaţi noi şi în această privinţă.

SPECTACOLE

— In astă-seară Marţi se începe la cinematografului Gaumont, din grădina Cuza-Vodă, un program cu totul nou cuprinzînd bucăţi din cele mai alese, program care va ţinea 3 zile.

„Fica Centuriului", este titlul unei drame istorice, care se cuprinde în noul program de astă-seară. Drama e o reconstituire splendidă, din timpul marelui imperiu roman, sub domnia împaratului Nerone în anul 64 după Hristos. Inscenarea e datorită celebrului Rondes. Rolele sunt interpretată de cei mai de samă artişti: D ra Luc ţine rolul Lidiei d. Bressol rolul Centuriului, d. Donbleau acel al lui Marcus şi d. Rondes al Apostului.

Această dramă se redă, groaznicele persecuţii şi timpurile de persecuţii ale creştinelor.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: „O aventură secretă a Mariei Antoinetta", dramă în culori; Remediu contra spargerei,—comedie, Simona mare dramă în culori, film de artă, Isprăvile unui reparator de ţevi, comedie; Cei doui Indieni, comedie, Clopoţelul farmacistului, comedie, Plantaţiunea nucilor de cocos, după natură, în culori, Un voiaj pe Mont Blanck, după natură, redînd pitoreştile poziţiuni de pe muntele Blank.

De asemeni, noul program mai cuprinde şi alte piese sportive, comedii, drame etc.

Reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc numaî în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu.

DIVERSE

— Eri pe la orele 6 jum. seara un incediu s'a declarat la administraţia cimitirului evreesc. A ars cu desevîrşire o şură în care se aflau pae.

Focul a provenit din cauza copilului Postelnicu, care s'a jucat în şură cu chibrituri aprinse.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— *Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar* —

PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate **„SINTEZA"** sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Composiţia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală cxagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —

— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ *S'a dovedit încă odată mai mult, că cu incapabilii de la primărie nu se poate face nimic, nici chiar cînd pericolul ce ne amenință e așa de mare.*

Ministrul Morțun, și-a dat seama de aceasta, cu ocazia inspecției ce a făcut-o la Iași, și de aceia a adus aci o dadacă, pe d. inspector administrativ Dimitriu, care să conducă măsurile orînduite.

Aseară d. ministru Morțun a trimes următoarea telegramă d-lui P. Fîntînaru celebrul prim-ajutor de primar:

„D. inspector administrativ Dimitriu, îmi comunică că, inspectînd hala orașului, a rămas foarte nemulțumit de halul în care a găsit'o și v'a cerut pedepsirea d-lui Colceag, comisarul halei, pedeapsă care nu știu dacă ați aplicat'o.

Vă rog, să dispuneți destituirea motivată a d lui comisar al halei, de care am rămas și eu nemulțumit, la inspecția ce am făcut'o în ziua de 4 August la Iași. Sperăm că, în urma asprelor observațiuni ce i-am făcut, voi face ca starea de lucruri să se îmbunătățească. O asemenea nepasare nu e însă de cît o primejdie pentru sanatatea publică.

Tot odată, vă comunic că consiliul de miniștri a aprobat suma de 86,000 lei, ce a'ți cerut'o pentru asanarea cartierelor orașului. Vă rog să întrebuințați acea sumă numai pentru lucrările aratate în raportul d-vtră.“

❑ *In prezent avem în oraș 25 cazuri de scarlatină și 19 de febră tifoidă.*

După cum se vede, scarlatina începe să ia proporții. La 1 August se găseau 11 cazuri de scarlatină, iar de la acea dată și pănă eri, s'au mai înregistrat 14 cazuri noui.

Febră tifoidă, au fost de la începutul lunei, pînă astă-zi 5 cazuri noui.

❑ Ziarul carpist local a decretat din nou că noi suntem vînduți jidanilor, fiind că n'am publicat o reclamă privitoare la un administrator de plasă și care reclamă era contra unui domn Marcu Iuster.

Luăm asupra noastră pacatul de a fi procedat astfel față de administratorul de plasă, dar credem că este foarte interesant a se cunoaște cine sunt persoanele în joc.

Administratorul de plasă este cel mai susținut de d. Stere, cel mai bine văzut la prefectură — deci natural să-i facă reclamă și ziarul carpist.

In ce privește pe d. Marcu Iuster, el este în termeni de prietenie cu d. Grecianu, care l'a preferat înaintea a o mulțime de arendași, dîndu-i lui, în arendă, moșiile d-lui Pavli, al cărui procurator era d. Grecianu.

Intentînd acțiune în reziliarea contractelor, d. Pavli n'a luat de avocat pe d. Grecianu, cum ar fi fost natural, ci pe d. Pavel Macri.

Dar ziarul carpist vorbește și de cinste gazetărească. N'are nici un fason să vorbească de așa ceva, el, care, publicînd un articol pe trei coloane în contra unei stariție, a fost dezavuat, a doua zi, de d. A. D. Holban, care a scris cu mîna sa dezavuarea.

Cu cinstea și cu antisemitismul s'o lase mai moale stimabilii.

Ii rîde cc. Antonuță Rosnovanu.

❑ **La Castelul Peleș.** — In ziua plecărei de la noi a Reginei Bulgariei, Duminică 8 c., M. Lor Regele și Regina au dat, la Castelul Peleș din Sinaia, un dejun. Au fost și cîțiva invitați, între cari d. Ilie Bărbulescu, profesorul de limbile slave de la Universitatea noastră.

Au luat parte la acest dejun: Majestățile Lor Regele și Regina Romîniei, M. Sa Regina Eleonora a Bulgariei, împreună cu nepoata Sa, principesa de Reuss și însoțită de suita compusă din două domnișoară de onoare și un ofițer bulgar ca aghiotant, apoi doamnele de onoare ale Reginei noastre: d-nele Mavrogheni, Bengescu și Poenaru, d. ministru Morțun, d. general Vartiade, prefectul poliției capitalei d. Emil Petrescu, d. Ilie Bărbulescu, medicul M. S. Regelui Dr. Mamulea; muzicanții noștri vestiți Enescu și Dinicu.

M. S. Regele era de o sănătate perfectă; asemenea și M. Sa Regina, care cu avînt și neobicinuită căldură, recită chiar mesenilor o splendidă poezioară 'n ruseește de Lermontov. Cu acelaș prilej, d. Bărbulescu a prezentat M. S. Regelui 2 din lucrările sale, și anume: o carte a sa, pe care „Zadujbina Kolarța“ din Belgrad administrată de membrii Academiei de acolo, a pus de s'a tradus în sîrbește și a tipărit o pe socoteala ei, la Belgrad sub titlul: *„Rumuni prema Srbina i Bugarima“*, adică „Romînii față de Sîrbi și Bulgari“, și a mai prezentat M. Sale încă No. 5 din *„Revista din Iași“*, în care, sub titlul „Războiul bulgaro-sîrb din 1885 și Romînia“, d. Bărbulescu reproduce unele frumoase aprecieri, cu privire la tactul și iscusința diplomatică a M. Sale, făcută într'o carte scrisă în sărbește de Stoian Novacovici, fost prim-ministru și preș d ntele Academiei din Belgrad.

In sfîrșit, M. Sa Regina Bulgariei era rîpită de frumusețile naturei din Sinaia și de splendorile artistice ale Castelului Peleș. Cu toate acestea, la ora 5 după dejun, a fost nevoită să plece în Bulgaria, cu părerea de rău, spunea și suita că părăsesc așa minunății și sufletele de artiști ale Suveranilor noștri.

Afacerea caloriferelor—O enormă pungășie

Circulara din 17 Iulie.—Refuzul d-lor Brătianu și dr. Cantacuzino.—Intervenția unui misterios.—Consulul Norvegiei.—„Alegeți între mine și Opinia“ —Alte detalii.

„Monitorul Oficial“ *din 17 Iulie, publicase o circulară a ministrului de interne, privitoare la modul cum trebue să se ție licitațiile,—circulară ce fusese adresată special eforiei Sf. Spiridon din Iași.*

Acea circulară, în adevăr, împlinea angajamentul ce și-l luase primul ministru, cu prilejul interpelărei d-lui Cantacuzino, de a face ca licitațiunile de la sf. Spiridon, pe care d. Brătianu recunoscuse că sunt ilegale, să înceteze.

De la făgăduiala d-lui Brătianu, că va da o circulară în acel senz și pînă a-o da, în adevăr, trecuse peste trei luni și primul ministru nu s'ar fi ținut, poate, de cuvînt, dacă, cu tot răspunsul lămurit ce-l dăduse în Cameră, eforii Spiridoniei din Iași nu s'ar fi făcut vinovați de o nouă licitație scandaloasă, acea a caloriferelor.

Circulara începea cu următorul aliniat:

Art. 70 din legea comptabilității publice prevede că toate contractele trebuesc făcute numai pe bază de licitațiuni publice, garantînd astfel atît interesul statului, județului și comunei, prin obținerea celui mai avantajos preț, cît și al industriei sau comerțului printr'o concurență liberă făcută în condiții egale.

Pentru instalarea caloriferelor **nu s'a ținut nici un fel de licitație**, *de și lucrarea atinge suma de aproape* **400.000 lei.**

Atît primul ministru, cît și directorul general al serviciului sanitar au refuzat să aprobe licitația.

Plecînd d. Brătianu în congediu și lăsînd interimatul d-lui V. G. Morțun, cunoscut pentru culanța sa în afaceri necurate, s'a dat asalt la d. Morțun ca să aprobe licitația.

Un domn Victor Biberia, avocat la Creditul rural, a intervenit ca stăruitor în afacere.

Nu știm cine este acest domn, i-am putut afla numai profesiunea dar știm că scandalul a mers pănă acolo, că, în ultimul timp, corespondența se urma, prin scrisori și telegrafic, numai între Spiridonie și acel avocat al Creditului rural.

Lucrul nu este curat ca privitor la o afacere de calorifere, o instituție ca Spiridonia să trateze nu cu ofertantul, ci cu un avocat al casei rurale!

Dar d. Morțun a primit stăruința, a primit și amenințarea unui epitrop, care a declarat: „alegeți între mine și Opinia“ și enorma pungășie a fost aprobată.

Dar directorul general al serviciului sanitar n'a voit să-și dee avizul și să formeze jurnalul trebuitor.

Domnii Morțun și Biberia au amenințat chiar cu un conflict diplomatic.

— Trebuie să vă dați avizul, au zis ei d-rului Cantacuzino: d. Hans Herzog, ofertantul, este consul general al Suediei în București și ne-ar fi penibil să avem conflict cu Gustav V.

Nici al cincilea Gustav n'a întimidat pe d. dr. Cantacuzino. Atunci avizul consiliului sanitar superior, **a fost iscălit de d. Morțun.**

*

Contractul cu d. Hans Herzog a fost format ieri. Un funcționar al Spiridoniei a plecat ieri la Slănic și se crede că fenomenalul act va fi transcris și autentificat la trib. Bacău, pentru a nu da de vorbă la Iași.

Am arătat toate fazele și peripețiile prin care a trecut această afacere extrem de scandaloasă.

Celelalte comentarii le va face publicul.

❑ Ministerul agriculturei și domeniilor a mijlocit pe lîngă cel de interne spre a se pune în vedere prefecților de județe și primăriilor comunelor urbane, să execute dispozițiunile legei și regulamentului învățămîntului profesional de a înscrie în budgete sumele necesare pentru întreținerea de bursieri în școala de agricultură de la Herăstrău.

Ministerul de interne a comunicat printr'un ordin circular d-lor prefecți, dorința d-lui ministru de domenii, la care s'a asociat și d. ministru de interne, punîndu-le tot de odată în vedere condițiunile pe cari trebue să le îndeplinească cei ce doresc să ocupe locurile.

Pentru ridicarea învățămîntului agricol, s'a hotărît să nu să mai primească în școala de la Herăstrău de cît elevii cari au liceul sfîrșit.

❑ D. dr. Cr. Misir, medicul dispărțirei a IV-a, a obținut un concediu pănă la 1 Septembrie din cauză de boală.

❑ Medicul șef al orașului va interveni la direcția generală a serviciului sanitar pentru a dispune ca la Iași să rămînă în permanență 8 medici în loc de 5 cum erau pănă acuma,

❑ Cu toate măsurile ce se iau, sau cel puțin se pretinde că se iau, pentru a ne apara de holeră, totuși pasageri numeroși din Rusia sunt lăsați să intre în țară. Zilnic sosesc în Iași cîte 30 sau chiar 40 de pasageri, și controlul la care sunt supuși, am putea zice că nici nu există. Călătorii sunt lasați liberi, se preumblă prin oraș, se duc pe la poliție de'și vizează pașapoartele și apoi pleacă unde vor.

Acesta numai control nu poate fi numit. In sudul Italiei, după cum s'a constatat, holera a fost adusă de niște călători din Rusia, care, ca în fie-care an au venit la locurile sfinte din acea parte.

Să nu ne fie de mirare, dacă, păzască-ne D-zeu, vom păți și noi la fel!

❑ **Măsurile sanitare**.—Serviciul nostru sanitar a mai luat următoarele măsuri:

Să se oprească cu desăvîrșire consumația de bragă; să nu se permită vînzarea cărnurilor conservate de cît în localurile anumite; să nu se mai permită vînzarea porumbului fiert, pe la colțurile străzilor.

De asemeni, s'a luat masuri, ca să nu se mui pormită să se țină în fîntîni sticle pentru răcit.

— Medicii comunali au fost convocați la o consfătuire de către d. dr. Demetrescu, medicul primar al orașului pentru oarele 7, la hotelul Trajan.

— Cu ocazia razziei sanitare pe care a făcut'o d. dr. C. Tudor, medicul dispărțirei I-a, a găsit că în cartierul Zugravilor aproape nu mai există latrine ci numai niște baratce, care servesc ca atare. Pe strada Florilor cartier socotit ca salubru, de altminteri, a gasit canaluri deschise și în multe părți infecții, —acest cartier fiind locuit în mare parte de oameni saraci.

D. dr. Tudor a deșertat niște sacale, care aveau firma pentru apă bună de băut, dar care încărcau apă de stricat dintr'o fîntînă cu apă rea din grădina Fătu, și probabil că o întrebuințează ca bună.

❑ **In fața gării Crasna de cînd cu legea repaosului complect duminical e pe cale a se desvolta un mare tîrg septămînal. In fiecare Duminică se desface foarte multă manufactură, stofă și ferărie, adusă de negustorii din Vaslui, Bărlad și Huși, Crasna fiind un centru între aceste orașe, 17 km. departe de Vaslui, 30 km. departe de Bărlad și Huși. Cum în apropiere sînt sate dese de o parte și alta a Bărladului, tîrgul din Crasna e pe cale a se desvolta.**

In acest scop proprietarii moșiei, frații Leonida și Iorgu Constantin vor rîdica de la primăvară acum magazii de scîndури, în care negustorii își vor aranja marfă spre a nu fi expuși ploii, soarelui sau omătului în vreme de iarnă.

Va fi dat ca tîrgul nou al Crasnei să înlocuiască vechiul tîrg al Docolinei întemeiat cam pe vremea lui Vasile Lupul

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, care se află la familia sa din județul Prahova, a cerut d-lui ministru Morțun să 'l țină în curent cu măsurile ce se vor mai lua la Iași și dacă serbările jubilare ale universității se vor amîna.**

❑ **D. dr. Tudor a continuat azi, de la 8—12 și 2—6 inspecțiile sanitare în strada Fătu, șoseaua Arcu și Zugravilor.**

❑ Cu toate că nu e tipărit, totuși ni se întipărește mai bine de cît ori care altă gazetă, ingeniosul ziar insuflețit Pathé-Journal, care apare regulat în fie care săptămînă pe pînza cinematografului Pathé-Frères din grădina Bragadiru.

Reporterii, în toate centrele mari din lume, înarmați—nu cu creionul și hîrtia—ci cu aparatul cinematografic, înregistrează toate faptele și evenimentele mari ale zilei, toate aceste „știri și informații“ sunt trimise imediat centralei din Paris. De prin lume adunate și la lume iarăși date, cum ne glăsuește nemuritorul Pan, din aceste rubrici însuflețite se formează „Pathé Journalul“ care este apoi trimes tuturor filialelor și „cetit“ de mii și mii de spectatori.

Numărul acestei săptămîni, care se desfășoară în programul de astăseară Marți 10 August, e unul din cele mai interesante, cari au apărut pănă astăzi și cuprinde între altele: Serbările din Bruxella cu ocazia Expoziției.—Moda și creațiunile din urmă ale Parisului.—Serbările de inaugurare a monumentului Waldeck-Rousseau la Paris.—Jubileul veteranilor din Colonia.—Corso și bataia de flori din Carlsbad.— Expoziția de vînătoare din Viena, etc. etc.

Noul program de astăseară Marți, cuprinde apoi: Marele port militar Toulon (Franța) cu cuirasatele și submarinele sale.—Dovada, mare piesă teatrală interpretată de artiști renumiți parizieni etc. etc.— S'a intercalat în programul de astăzi „**Beti** apă fiartă“ a treia serie științifică a micro-cinematografiei Pathé-Frères.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Ultima oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI“ —

București 10 August

Consiliul sanitar superior

București. — Azi dimineață consiliul sanitar superior, s'a întrunit pentru a discuta asupra măsurilor ce ar mai fi de luat contra holerei.

S'a hotărît, între altele, trimeterea de noui trupe, pentru paza la Prut și chiar mîine dimineață vor pleca din Capitală 7 batalioane de infanterie, pentru a întări paza la frontiera Rusiei.

Presa bulgară și România

Sofia. — Comentînd participarea romînilor la congresul esperantist din Sofia, ziarul „Vecerna Posta“ zice: există între România și Bulgaria, vechi și trainice legături istorice: România a dat un ajutor nu numai emancipațiunii noastre politice, dar și desvoltărei noastre intelectuale și culturale. Grivița formează o legătură vecinică și indisolubilă formînd o unitate spirituală bulgaro-romînă; între Bulgaria și România nu există puncte politice cari să le despartă; din potrivă totul în trecut ca și azi vorbește în favoarea unei aproprieri strînse bulgaro-romîne pe terenul cultural, economic și chiar politic.

Inspecțiile d-lui Morțun

București.—D. ministru ad-interim de interne V. G. Morțun a plecat aseară în inspecție la Giurgiu.

Astă-zi d-sa a plecat în inspcecție la Galați și peste cîte-va zile se va duce din nou în Moldova.

Intoarcerea fugarilor macedoneni

Sofia.—Ministrul Comerțului, d. Liapcew, ținînd locul ministrului de externe, a consimțit azi dimineață la conferința avută cu ministrul Turciei, la propunerile porții, cu privire la întoarcerea fugarilor macedoneni. Cei cari vor voi să se întoarcă, vor putea întra prin trei puncte ale graniței turcești, după ce vor fi remis armele.

Manevrele

București.— După toate probabilitățile, manevrele nu vor mai fi contramandate.

Au fost scutiți de manevre: toți medicii, agenții sanitari și personalul administrativ.

Accidentul unui cuirasat

Tokio.— Cuirasatul englez „Bedford“, mergînd de la Weihavei spre Nagasaki, pe timp de furtună, s'a isbit de stînci în insulile coreene, 18 marinari s'au înecat.

Un om omorît de automobil

București.—Pe șoseaua Rîureni R.-Vîlcea, la locul numit „Vadul lui Trayan, s'a întîmplat un grav accident.

D. Vintilă Brăteanu care venea cu automobilul pe șosea, cu o iuțeală vertiginoasă, a dat peste un țaran, care a fost omorît.

La autopsia ce s'a făcut acestuia, s'a constatat că moartea nenorocitului țaran a provenit prin ruperea coastelor și a plămînilor.

Se afirmă că s'a intentat acțiune contra d lui Vintilă Brăteanu, pentru omor din imprudență.

Toastul prințului Nicolae al Muntenegrului

Eri la prînzul de gală dat în onoarea regelui Bulgariei, principile Nicolae toastînd a zis: mă bucur din toată inima de marea izbîndă a regelui Ferdinand ca Suveran al Bulgariei; legăturile dintre Bulgaria și Muntenegru n'au încetat nici odată a fi cordiale, caracterizate printr'o frățească iubire. Principile a relevat că regele Ferdinand a lucrat ca un monarh înțelept, ca un om de stat al eminentului său popor.

Principile Nicolae o conferit eri principelui Boris, marele cordon al ordinului „Danilo“.

PRIMĂRIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 20 August a. c., ora 11 a. m., se va ținea în camera acestei Primării, licitație prin efecte închise pentru darea în întreprindere a refacerei și reparărei latrinelor de la casele D-lui D-r Solomonică din str. Arcu No. 7.

Valoarea lucrărilor după deviz 5197 lei 50 bani.

Lucrările se execută de Comună în comptul proprietarului.

Garanția provizorie 300 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ al Comunei.

Dispozițiile art. 72—83 din Legea asupra comptabilității publice se vor aplica acestei licitații.

No. 16535.

6 | 19 August 1910.

INȘTIINȚARE

Aduc la cunoștința comercianților și amatorilor de cumpărat vin alb și roș, că pănă acum n'am vîndut nici vinul nici recolta anului acesta, și sunt gata a o face cînd se vor ivi mușterii serioși.

Const. Chirilă

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp“. de la soc. anonimă Romînă de comerț; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

Doamnă de bune condițiuni avînd cunoștința limbei franceze, piano, caută loc menajeră într'o familie onorabilă, sau la vr-o școală, în Iași, sau în provincie.

A se adresa la ziar, sub inițiala I.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului, franceza, germana obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne“ și d re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Pôpa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSE Prix..... 6f.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Appareils pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

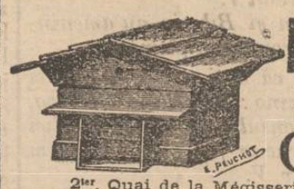

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romania prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible] Contracte pentru un capital de franci 577,524,097 [illegible]/100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimul garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sezire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu sezirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpăra

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime Lei 13,00
1/4 Un sfert Lei 26,00
1/2 Una jumătate Lei 52,00
1 Loz întreg Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1084 Joi 12 August 1910

Conlucrarea partidelor

Presa de toate nuanțele nu conteneşte a discuta cele declarate de d. Al. Badareu în discursul său de la Huşi, şi merge cu însinuările pînă a vedea ruperi şi neînţelegeri în partid.

Să fie pe pace. Vederile fruntaşului nostru au altă greutate de cît părerile anonime ale unor scribi, chiar de la gazetele noastre, întru cît dînsul are cădere de a formula păreri, a arăta dizederate, şi chiar a da indicaţiunî politice de urmat. D. Badareu a dat dovadă de prea multă încordare de muncă, a primit aşa de multe lovituri din lăuntru şi din afară tocmai în vederea relaţiunilor sale interne politice, pentru ca să mai prinză ceva în cercul partidului nu o însinuare, dar o cît de mică aluzie la disensii.

De altfel însuşi d. Badareu a prevenit acest lucru cînd a zis: „Imi dau samă că în obiceiul lumei noastre politice şi cu noua credinţă a adversarilor noştri fac oare-care neajuns partidului exprimîndu-mi franc părerile mele".

Iar în alt loc zice: „n'am confundat nici odată sentimentul şi ideile personale cu acţiunea partidului, care *trebue să fie unitară* şi pe cît se poate rezultanta, sinteza sentimentelor şi ideilor tuturor membrilor partidului... In ceea ce priveşte acţiunea totdeauna mă voiu pune în acord cu direcţiunea partidului.

Mai clar nici că se poate.

Dar oare chiar ideia colaborării să fie ea aşa de străină de vederile şefului, care are cu mînă interesele generale ale partidului şi deci cel chemat a duce pe căi practice şi de izbîndă partidul nostru?

Insuşi d. Take Ionescu a indicat formula necesităţii acordului între partide. Discutînd în congresul de la 7 Iunie chestia revizuirei legei electorale în fundamentul său, a declarat textual: „nu se pot face reforme de asemenea natură *fără acordul partidelor de guvern*".

Iar mai departe zice: „dar nu e mai puţin adevărat că fie-care partid e firesc să-şi aibă formula lui, chiar dacă rezultatul final trebue *să iasă din combinaţiunea formulelor partidelor de guvern*".

Iar ca să ilustreze necesitatea acestei colaborări a partidelor, ne-a citat exemplul proaspăt al Angliei „unde pentru reforma constituţiei în speta a Camerii lorzilor, cele două partide au intrat în tratative ca să se înţeleagă".

Dar nu numai la efectuarea unor asemenea reforme mari, cari privesc baza politică a statului—„revizuirea Constituţiei nu o are nimeni în geantă, la dispoziţie"—acordul între partide e necesar, ci şeful nostru afirmă şi declară că partidele au conlucrat la întocmirea unor legi de ordin special.

„La unele din legile guvernului şi noi am conlucrat. Nu am conlucrat fiindcă eram convinşi pentru ea, dar am conlucrat ca să împiedecăm alta mai rea".

E vorba de legea agrară.

Prin urmare ideia conlucrării nu e o spărietoare asvîrlită de d. Badareu aşa din senin, ci e o încătenare a ideilor din expunerea şefului, de pasul practic ce e ţinut adesa ori un partid să-l aibă faţă cu altul.

A! dar d. Take Ionescu n'a afirmat nicăiri utilitatea colaborării cu Carpiştii. Foarte adevărat; nici n'a venit vorba de aşa ceva în congres.

Dacă colaborarea cu adversarii fireşti se impune adesa ori, ca o necesitate, cu atît mai mult se poate nu numai discuta utilitatea colaborării cu oameni, cari au acelaş ideal: întărirea şi progresul ideei conservatoare.

Şi atunci se pune chestiunea aşa:

D. P. P. Carp a ajuns şef de partid conservator după ce a dat lupta în afară de partidul conservator, a lucrat separat de cînd e dînsul de matca partidului conservator şi fără lupte, fără victorii, fără sforţare de energii a ajuns să fie şef—*prin combinare;*

D. Take Ionescu din contra a luptat 17 ani în lăuntrul partidului; fiecare treaptă a scării politice în partid a cucerit'o cu arma în mînă, stînd şi luptînd la baricade, primind lovituri în dreapta şi în stînga şi cînd a fost vorba să se sue sus la meterezul partidului, partidul în marea lui majoritate l'a uns, ţara l'a uns, *Vodă î-l va unge,* dar elementul de combinare a rămas razna şi a făcut lovitura grotescă de la 9 Ianuarie 1908.

In faţa unor aşa de deosebite titluri politice pentru cel mai puţin cuminte om, problema ce se pune este aceasta: colaborarea se poate face între elementele conservatoare, dînd direcţiunea activă celui ce şi-a cucerit titlul şi rangul şi lăsînd celuilalt titlul de onoare. Nu cred să fie conservator care să nu dorească o deplină învingere a ideii conservatoare prin cel mai vrednic al ei şef, mai ales că probleme grele şi complexe se pun la ordinea zilei şi şeful trebue să ştie cel puţin de ce nu ferb fasolele în Baragan, ca să nu facă sate model, dar-mi-te să dezlege chestia agrară!

Dar ideia aceasta d. Badareu a expus'o admirabil în următorul period: „Cele două elite conservatoare la un loc s'au dovedit că nu reprezintă de cît minoritatea partidului. Este momentul ca în faţa marilor interese ale ţării şi pentru influenţa legitimă a ideilor conservatoare, elita boerească, care a avut patriotizmul să jertfească altă dată dreptul său la domnie, să se deprindă cu ideia jertfei direcţiunei partidului conservator, cînd va răsări din sînul democraţiei cîte un om superior, vrednic de această direcţiune; să se deprindă cu ideia, că în ţara noastră elita boerească este prea mică, pentru a avea pretenţia ca partidul conservator să fie proprietatea clasei boereşti. Să se convingă că burghezia a devenit şi ea clasă diriguitoare şi conservatoare. Inţeleg ca boerimea să se deprindă greu cu ideia de a renunţa şi la acest ultim privilegiu, dar tocmai pentru a învinge dificultăţile mari a dat D-zeu omului raţiunea".

In scurt, dar nu e nici o disensiune, nu este nici o derogare de la programul partidului. Singur şeful a dat comisiilor *toată libertatea* în discuţie, necum un fruntaş ca d. Badareu.

Gh. Ghibănescu

Remediul Holerii

Bucuraţi-vă voi cetăţeni oropsiţi ai Iaşilor; bucuraţi-vă voi toţi locuitorii acestei civilizate ţări, care tremuraţi mai eri de groaza teribilului flagel ce se anunţa. Holera n'a venit încă; holera va fi neputincioasă faţă de noi, căci—graţie genialilor noştri guvernanţi s'a descoperit remediul acestei epidemii îngrozitoare.

S'a dus faima profesorului Erlich, şi a celebrului de curînd născut „606".

Germania a rămas de rîs. In mersul progresiv al civilizaţiei umane, acum stă România al cărei guvern a descoperit serumul celei mai teribile epidemii.

Pe cînd Erlich a descoperit un biet „606" în contra sifilisului; guvernul romîn, prin cel mai capabil reprezentant al său, d. V. G. Morţun a descoperit serumul „86,000", graţie căruia Iaşii au devenit imuni de holeră, şi prin el ţara scăpată de ori ce pericol.

Cine a zis, că guvernul liberal este nepăsător faţă de interesele acestei ţări?

Cine a zis, că partidul liberal este în descompunere, el care a putut produce oameni de o valoare nepreţuită, binefăcători ai ţării şi ai umanităţii? Ai umanităţii, da! Căci ce e mai uşor pentru celelalte state de cît să ia reţeta guvernului romîn şi să o întrebuinţeze, spre a se vedea,—ca şi Romînia—salvate de pericolul holerii în vecii vecilor.

Cît de adevărat este, că împrejurările mari nasc pe oamenii mari!

Să mulţumim deci, şi să fim recunoscători acestui guvern, care-şi răscumpără greşala epidemiilor mortale din Martie 1907, cu salvarea ţării şi a omenirii de o epidemie şi mai groaznică, şi aceasta cu o muncă încordată numai de cîteva zile. Ce ar fi, dacă ţara romînească ar avea fericirea să fie guvernată în permanenţă de asemenea oamenii şi de acest partid?!

B.

Telegrama d-lui Morţun

D. V. G. Morţun, ministrul interimar la Interne, a aşezat un epitrop pe lîngă d nii Fîntînaru şi Eraclide, ajutoriii de primar. Epitropul a fost importat din Muntenia şi are însărcinarea să vegheze cum se execută ordinele de asanare.

D. Dimitriu—acesta e numele tutorelui Onor. Administraţiuni comunale—a raportat ministrului, că, în ce priveşte hala, există aceeaşi neglijenţă ca în trecut, cînd administraţia nu fusese pusă sub interdicţie şi, în consecinţă, cere pedepsirea comisarului halei.

D. Morţun a telegrafiat d-lui Fîntînariu, căruia i-a cerut să destitue pe comisar şi a dat acelei telegrame cea mai largă publicitate. Toate ziarele, în adevăr, publică telegrama, care, în afară de faptul banal—dar bine venit—al destituirei unui ofiţer de poliţie—conţine şi multe săgeţi la adresa administraţiei.

De ce acea largă publicitate? Se va zice: „ca să servească de stimulent tuturor funcţionarilor". Foarte bine.

Dar de ce ie foarte vinovat comisarul, care s'a făcut vinovat de neglijenţă şi nu şi ajutorul de primar, care a tolerat acea neglijenţă?

D. Morţun nici nu scoate basma curată pe d. Fîntînariu, ci dîndu-i o telegramă, pe care o publică, totodată, în toate ziarele, indicîndu-i şi pedeapsa pe care ar trebui s'o dee funcţionaru lui şi propunînd pedeapsa cea mai gravă—destituirea—natural că l destitue şi pe d, Fîntînariu, mai vinovat încă de cît d. Colceag.

Dar telegrama mai conţine ceva foarte grav. D. Morţun anunţă că consiliul de miniştri a aprobat creditul de 86,850 lei pentru asanarea oraşului şi îşi exprimă speranţa *că acel fond nu va fi întrebuinţat în alte scopuri.*

Ministrul încredinţează deci cu multă frică, 86.850 lei administraţiei din Iaşi pe care o crede capabilă să întrebuinţeze acei bani în alte scopuri.

Ministrul cere d-lui Fîntînariu să se demită d'intr'o funcţie în care s'a arătat tot atît de incapabil, ca şi domnul Colceag, comisarul Halei.

Pe d. Colceag, ministrul l'a destituit cu poroncă către d. Fîntînariu. Acesta, crede ministrul, se va destitui el singur,

Dar d. Fîntînariu nu este capabil de un asemenea gest patriotic.

CATE-VA NOTE

Ziarul carpist local se ocupă de chestia? „cine va forma guvernul de mîne"? cînd toată lumea se întreabă: „ce ne aşteaptă ziua de mîne?"

Curioasă mentalitate mai au unii oameni, pentru cari stomacul este mai interesant de cît viaţa însăşi.

*

Din *Mişcarea:*

D-nii avocaţi: C. B. Pennescu, At. At. Gheorghiu, G. G Mîrzescu, X. Eraclide, G. Netter, C. Toma, D. P. Dimitriu, Iulius Velciu, Octav Velciu, C. Dimitriu-Păuşeşti se pun la dispoziţia *amicilor noştri* pentru toate inscrieriile şi contestaţiile electorale.

Adecă, cîte trei advocaţi de fiecare prieten. Destul de puţin.

Administraţie model

A insista să convingem pe cetitori de neglijenţa şi nepăsarea celor din capul comunei, este a încerca să-l facem să creadă cum că soarele răsare dimineaţă şi apune seara. Fie care cunoaşte perfect de bine aceste lucruri, fie-care îşi dă seamă că acum, de cînd cu primejdia atîtor epidemii groaznice, de cînd Iaşul e ameninţat din toate părţile, această neglijenţă a luat proporţii şi mai mari, transformîndu-se în adevărată destrăbălare. In repetate rînduri am atras atenţia autorităţilor asupra halului în care a ajuns acest sărman oraş, mai cu seamă din punct de vedere higienic. Murdăria nespusă a străzilor mărginaşe şi chiar a celor mai însemnate, infecţia ce domneşte prin anumite pieţe şi cartiere, n'a încetat întru nimic şi după cum vedem nici nu are de gînd să înceteze, cu toată trîmbiţată reclamă ce s'a făcut vizitei d-lui Morţun şi măsurilor drastice pe care avea de gînd să le ia.

Iaşul e un oraş părăsit. Acum de curînd una şi mai boacănă a venit să pue vîrf lipsei de interes ce necontenit i se păstrează.

Funcţionari de-ai Primăriei puşi să umble pe la casele oamenilor, prin străzile mărginaşe mai cu seamă, pentru a vedea dacă higiena locuinţelor e pasabilă dacă întregul confort e la înălţimea noilor prescripţii ale serviciului sanitar, se dedau la adevărate escrocherii, profitînd de neştiinţa unora din bieţii locuitori. In vremea din urmă, un asemenea slujbaş speria populaţia cu ameninţarea că, dacă nu i se va da un bacşiş gras, va reclama la Primărie, care va dispune imediata darîmare a latrinelor şi clădirea altora sistematice, pe cheltuiala proprietarilor. Inchipuiţi-vă la ce poate da naştere o asemenea stare de lucruri: locuitorul plăteşte d-lui slujbaş pentru a scăpa mai eftin, acesta tăinueşte adevărul şi infecţia generală continuă, acum cînd pericolul e atît de serios.

Iată la ce poate duce o lipsă totală de interes pentru bunul mers al tîrgului.

Administraţia noastră ar trebui să fie cu ochii în patru măcar în asemenea casuri, în cari se cere un control riguros, şi să ne scutească şi pe noi de a mai insista asupra unor lucruri, care se repetă de atîtea ori încît ne-au devenit odioase.

OAMENI ŞI LUCRURI

CAUZE MICI...

Prieteni anonimi, poate cetitori amabili, continuă a ne trimite ziare străine unde se descrie pe larg dezastrul Expoziţiei din Bruxelles.

Ilustraţiile, cu deosebire, sunt foarte interesante şi arată, în forme suggestive, cu cîtă repeziciune reuşeşte elementul nimicitor—focul—să transforme bogăţia, lucxul, înflorirea,—în ruină, mizerie şi întuneric.

La ce folos atîtea discuţiuni şi polemizări asupra cauzei indirecte: dacă au fost de vină fumătorii din restaurante, ori—faptul neiertat că s'au permis instalare de restaurante sub un acoperiş comun cu palate atît de abundent înzestrate cu bogăţii rare?

Scînteia mică,—pricina dezastrelor mari e o banalitate. Focul e elementul care urmăreşte ca un spirit ocult de distrugere, tot ce crează mîna omului. Şi cu toate aceste focul este el însuşi simbolizarea creaţiuni de cînd Prometeu, miticul a răpit focul din cer.

Intr'un interval de cîte-va zile au fost distruse de incendii nu numai o parte din Expoziţia din Bruxelles, dar şi splendidul „Kareşèe-hotel" din Tyrol, o clădire monumentală, unică în felul ei şi preţuind multe milioane; marea sală de cură din Rohitsch, apoi o parte din expoziţiile din Buenos Ayres.

Pretutindeni aceleaşi cauze mici, neînsemnate în aparenţă; pretutindeni—scînteia cea hoţească, furişîndu-se şi nimicind cu o putere de necrezut.

... Dar oare numai focul lucrează atît de insinuant şi de violent, atît de surprinzător şi de primejdios în acelaşi timp.

Apa, la rîndul ei, face acelaşi lucru,—adeverind celălalt proverb,—că picătura mică găureşte stînca.

Acum de curînd s'a putut afla, în mijlocul Parisului, o nenorocire provocată de o... picătură de apă. Doctorul Duchastelet, fostul medic şi amicul întâiu al poetului Français Coppée, eşind de la o serată pe Champs-Elysées, luă loc în trăsura electrică pentru a se duce acasă. Pe neaşteptate însă, trăsura-automobil luă vînt cu o iuţeală aşa de mare în cît se opri numai cînd dete de o piedică serioasă, — un stîlp de fontă de care se zdrobi,— zdrobind în acelaşi timp şi pe nenorocitul proprietar,—pe d-rul Duchastelet.

El muri la spital, după cîte-va oare, în urma unei hemoragii interne.

Experţii însărcinaţi cu cercetarea şi explicarea accidentului raportară că în timpul reprezentaţiunii, o picătură, o simplă picătură de apă—de rouă ori de ploiţă trecătoare—prelinsă pe furiş, străbătuse pînă la circuit şi stabili un contact între două părţi ale aperatului, izolate în condiţiuni normale. De aci repegiunea vertiginoasă şi fatală, cu care porni trăsura, lipsită de chauffeur şi ne oprită la timp.

E ironia elementelor naturei. In masse uriaşe ca şi în cîtimi incomensurabil de mici, ele ştiu să-şi rîdă de-a tot puternicia omului, care pretinde a fi subjugat natura prin tecnică şi ingeniozitate. Sunt cauze mici cari produc efecte mari,—mari chiar cînd sunt dezastroase...

Rodion

PEISAJE

Pe ţărmuri, pe ape...

Cînd fluviul ne leagănă lin...

Pe bordul vaporului cochet ce se îndepărtează de ţărmul plin de soare al portului, se agită în aer batiste ce fîlfîe ca mii de catarguri liliputiene, se aud voci argintii pronunţînd cuvinte de despărţire... şi peste tot domneşte sgomotul nervos de vorbe, de rîsete, ce se îmbină cu murmurul discret al undelor de fluviu...

...Şi plutim spre orizonturi deschise, încondeiate de colorile crepusculare ale Astrului; pretutindeni, — prin cabine, pe scări, pe punte, călătorii vrăjiţi de frumuseţile naturei vorbesc, se mişcă, binoclează zările albastre, rîd cu hohote pline de vieaţă. Femeile elegante, rezemate de balustradele de fer, se înviorează sub parfumurile ce se ridică din crînguri împrăştiate pe maluri, vocile lor iau ceva din melodia undelor spumoase şi în priviri le palpită poemele Amurgului...

Umbre diafane se cern pe ape. Din nori alburii se coboară o fecioară palidă, ondulînd în aer văluri de crep. Pe ţărmuri, pescari încremeniţi, cu gesturi de statue, par adormiţi de veacuri... Urlete perdute se aud departe, pe lîngă colibe fumegînde. Vaporul înaintează încet, gemînd melancolic. Pe bord, tumult de vorbe, de rîsete. In zare se distinge o dungă violetă: e marea.

O noapte pe valuri muginde.

Nici o stea nu străluceşte pe cer; întunericul ne învălue în mantale de doliu, pe boltă nouri groşi şi negri nu se văd dar se simt. Căpitanul străbate bordul, cu ochii ţintă spre catarguri, dă ordine, strigă, aleargă. Marinarii mişună grăbiţi în toate părţile. Fulgerile se alungă în răstîmpuri pe cer, luminînd contururi crestate de nori, iar tunetele enervate le ameninţă. Osteniţi, călătorii adorm prin cabine întunecate. Catargurile scîrţie bizar... Vaporul oscilează pe valuri revoltate ce vuesc nemulţămite, înalţă braţe lichide spre punţi şi sdrobite se aruncă şi se mistue în vîltori de spumă. Pe bord mişcarea a încetat.

Un miros acut de petrol, de ulei, îţi străbate simţirea, te ameţeşte. Furtuna urlă sfîşietor prin frînghiile negre şi vasul înaintează în mijlocul haosului, fără lumini, ca o fantomă oarbă. Desluşesc parcă în sgomotul nebun ce mă împresoară, sunete de pian, acorduri... melodii cunoscute mă urmăresc, mă obsedează... Totul cîntă. Valurile îngînă barcarole, catargurile înalţă rugăciuni spre cer. Privesc spre zări... nimic; e noapte.

Departe, departe doar de tot, pe ape, strălucesc lumini albastre ce te înfioară; prin reţeaua de vuete nedesluşite, pătrund parcă, adormitor, cîntări vrăjite. Să nu fie oare imnul nocturn al Sirenelor, ce atrag spre adîncimile nestrăbătute, corăbii plutitoare spre porturi ascunse în ciaţă? Imi vin în gînd melancolicele versuri:

Oh! combien de marins, combien de capitaines
Qui sont partis joyeux pour des courses lointaines,
Dans ce morne horizon se sont évanouis!..

Mă aşez pe o bancă... Picături reci de ploae încep să alunece prin perdeaua de întunerec. O forţă necunoscută parcă mă ţine pe loc, să ascult mai departe cîntul Sirenelor... Dar numai furtuna plînge prin catargurile negre.

In portul cu albe clădiri.

E ziuă; marea s'a liniştit. Valurile untdelemnii răsuflă agitate după o noapte de sbucium; în zare apare portul cu clădiri măreţe, cu ţărmuri albe şi minarete ciudate. Incet,.. vaporul ancorează în radă.

Pe cîmpiile de valuri se zăresc nave ce vin aplecate spre ţărm, cu pînzele deschise; un soare prietenos le presară calea cu aur şi le surîde.

Muzica valurilor te urmăreşte pretutindeni: ele pornesc din depărtări, vin mereu sfădindu-se cu spumele albe, se sdrobesc de maluri, se cufundă, se ridică şi iarăşi încep a cînta. Pornim spre străzi înguste, la deal. Se aud şuerături în port. Pe la geamuri deschise apar figuri vesele, circulaţia îşi întinde braţele active prin pieţe, prin cartiere; totul rîde, totul învie în atmosfera începutului de toamnă.

Pe plajă

Inaintea apusului de soare. Marea întinsă pare că visează. Lume variată, toalete, culori pestriţe, se mişcă, se agită pretutindene. Prin nisipul ferbinte, copilaşi cu plete blonde trag cărucioare de sîrmă, aleargă, se strigă cu voci sonore. Pe bănci albe, tinere visătoare, întorc încet paginile vr'unui roman de sezon, sub inspiraţia căruia făuresc în minte altele şi mai palpitante. Doamne cu surîsuri graţioase, întreţin conversaţii plăcute privind spre „tinerii" ce petrec.

Aceştia se plimbă, admiră frumuseţa valurilor, vorbesc şi rîsul sonor subliniază glumele uşoare... Colo un tînăr îşi scoate pălăria, se înclină respectuos strîngînd o mînă mică, înmănuşată. Dincoace, o grupă de tineri de ambele sexe, vorbesc să se întîlnească seara la dansul de la Casino.

Copii aleargă după cercuri colorate. In chioşc muzica îngînă arii evocătoare. Din unde răsar capete sburlite sau acoperite de bonete roşii, cu feţele rumene, ce rîd; braţe albe lovesc în valurile ce-şi ridică stropi în înălţimi... mai departe se leagănă încet bărci uşoare pornite în escursiuni poetice. Inchid o clipă ochii... mi se pare că trăesc într'un fermecat roman al lui Theuriet, cetit nu de mult. De pe întinderile marine, vin adieri de înserare. Soseşte trenul ce ne va duce în oraş...

Incepe să se întunece: e rîndul Soarelui să se scalde în mare.

Sub torentele de valsuri

Perechile se învîrtesc nebune sub lumina candelabrelor, se ating în treacăt, se 'ndepărtează, revin iarăşi în torente de note armonioase, rochiile foşnesc, paşii alunecă pe parchet, ochii rîd îmbătaţi de farmec... şi valsurile plutesc în aer. Torentele de melodii ce curg de pe clapele pianului, înfiorează sufletele, le deschid, le poartă pe alei de fericire. Pe canapelele de catifea, feţe delicate, rumenite de vîrtejul dansului zîmbesc discret sub evantaile ce palpită ca aripi de pasări.

Conversaţii intime pornesc nevinovate. Privirile se urmăresc cu dor, sufletele se avîntă, coruri de senzaţii te leagănă, căci de afară marea trimete adieri răcoroase, parfumuri sărate de valuri. Eşim pe terasă. In noapte lucesc pe întinderi adieri călătoare. Sînt vase ce plutesc în întuneric.

Sirena şueră straniu. Din vîrful farului plouă mănunchiuri de raze ce par braţe ale unor corpuri nevăzute ce-şi moaie degetele în apă; imensitatea mărei o simţi aproape, simţi că singură veghiază în noapte cînd totul doarme. Valurile-i nici odată nu încetează să cînte. Şi în timp ce torente de melodii continuă să vibreze prin aer, în timp ce perechile pornesc iarăşi în vîrteje ameţitoare... ascult de pe terasă muzica nopţei, glasurile scăzute ale bătrînilor ce sfătuesc în grupuri pe la mese, vorbe galante ce pornesc de pe buze tinere, şoapte fermecate; ...privim întunericul nemărginit al nopţii, luminile solitare ce se luptă cu apele, aspir parfumurile naturei, mă îmbăt de întregul ei farmec şi gîndu-mi porneşte pe aripa melodiilor, călătoreşte cu valurile, aleargă cu norii şi adierile de vînt şi se pierde dornic în zări luminate pururea de lumini roze.

Evandru

CĂRŢI, REVISTE ŞI ZIARE

Conferinţele „Vieţei nouă". Seria I-a, 1909.—Volumul conţine seria de prelegeri ce s'au ţinut în cursul anului 1909 la Institutul Pompilian din Bucureşti de către colaboratorii revistei „Viaţa nouă", prelegeri organizate de d. Ovid Densuşianu profesor universitar. Se ştie că d-sa, acum vr'o şease ani, nemulţămit de anumite manifestaţiuni literare ce n'aveau aproape nimic comun cu arta, a adunat în jurul său o seamă de scriitori pătrunşi de importanţa unui ideal adevărat şi a întemeiat o revistă în care şi-a desvoltat pe rînd credinţele sale estetice şi literare, revistă care deşi desconsiderată la început, a reuşit ca, cu timpul, să cucerească pe zi ce merge admiratori şi să pătrundă în cercuri din ce în ce mai largi.

Volumul de faţă cuprinde în quintesenţă toate ideile formulate în paginele acestei publicaţii, în cursul apariţiei sale, toate principiile literare ale noului curent, în jurul căruia s'au desfăşurat şi la noi atîtea lupte, în anii din urmă. In prima conferinţă: *Sufletul nou în poezie*, d. Densuşianu dă o magistrală schiţare a şcoalei literare ce a început a se manifesta în Franţa acum vr'un sfert de veac în urmă şi care cu toate ironiile, cu toate piedicile ce i s'au pus în cale, s'a impus ca o şcoală de principii artistice superioare ce căuta să distrugă o tradiţie în mare parte demodată şi moartă. Se studiază aici pe larg caracteristica inspiraţiei poeţilor cu orizonturi noui, fondul creaţiunei lor, concepţia lor artistică, înălţimea ideală la care s'au rîdicat în operele lor. Se pune în comparaţie principiul şcoalei simboliste cu acel al altor şcoli literare arătîndu se superioritatea şi *actualitatea* celui dintăi. In prelegerea ce urmează d. Damianovici ne arată legătura dintre *literatură şi clasele sociale* la noi în ţară. Dl. D. Caracostea în *Poezia romînă de azi* discută, cu un deosebit simţ critic, evoluţia acestui gen literar, din timpurile mai vechi pînă în prezent.

Arată cum înainte vreme poeţii noştri nu obicinuiau să cînte de cît atingînd mai cu seamă coarda naţională a firei lor; aşa a fost seria de cîntăreţi de la începutul secolului, din jurul anului 1848 în deosebi, în frunte cu Alexandri şi mai tîrziu pînă la M. Eminescu, care a adus un nou mod de simţire în artă, o puternică şi aleasă inspiraţie şi un sentiment delicat Schiţează caracteristica poeţilor posteriori acestuia, oprindu-se mai cu seamă asupra acelor contemporani care reprezintă astă-zi sufletul nou. Urmează o analiză a principalelor lor producţii însoţite de aprecieri judicioase. D. I. F. Buricescu în *Simbolizmul lui Ibsen* studiază opera marelui dramaturg norvegian, oprindu-se în special asupra capodoperei sale, *Brand*, în care e cristalizată pe deplin concepţia despre viaţă a autorului. Prin operele sale dramatice şi mai cu seamă prin această operă Ibsen are multe puncte de atingere cu scriitorii simbolişti.

Urmează un interesant studiu asupra operei lui *E. Poë*, extraordinarul scriitor american. Prin sufletul său complex, prin inspiraţia sa fundamental deosebită de a predecesorilor şi contemporanilor săi, acest autor atît de bizar ne apare într'o lumină stranie, nebuloasă. Concepţia sa artistică e superioară, atît de superioară încît devine aproape cu neputinţă de realizat. A fost o personalitate puţin obicinuită, care desigur avea în suflet ceva din flacăra geniului. Volumul se termină cu prelegerea: *Ideal şi îndemnuri* a d-lui Densuşianu: e o îndrumare judicioasă adresată tinerilor scriitori, plină de aprecieri sincere şi drepte, cu privire la starea actuală a literelor noastre. Se discută, cu o mare bogăţie de argumente, toate învinuirile ce i s'au adus mereu noului curent literar, de către rău voitorii care nu voiau să-şi deschidă sufletul unor manifestări largi, călăuzitoare spre orizonturi necercetate. Ar trebui să cităm şi să reproducem aproape fiecare pagină, pentru a da celui ce nu cunoaşte cuprinsul, o idee precisă asupra întregului volum; de aceia intenţia noastră n'a fost decît să enunţăm capitolele arătînd importanţa lor. Recomandăm cetitorilor cu toată căldura, această interesantă lucrare: le va arăta ce însemnează o luptă cinstită pentru un ideal artistic înalt, le va arăta comorile de frumuseţe ce zac necunoscute în operele atîtor scriitori străini, le va procura momente alese, punîndu le în adevarata lumină o concepţie literară care atîta timp—şi cu cîtă rea credinţă—a fost contestată.

...Fără îndoială că principalul merit în toată această mişcare revine d-lui Densuşianu care cu o perseverenţă de admirat, cu un spirit critic pătrunzător, înzestrat cu un deosebit gust estetic, a dat prin cuvîntul său cumpănit, curaj şi îndemn la muncă tinerilor ce porneau în căutarea unui ideal de artă... şi de sigur generaţia ce va urma, care va fi departe de toate animozităţile, de toate patimile şi intrigile ce se deafăşoară astăzi, va judeca limpede—căci calitatea necontestată a posterităţei e de a da cezarului ce e a cezarului—va privi în adevarata sa înfăţişare şi va fi recunoscătoare noului curent literar al anilor din urmă care a învăţat pe artişti că unicul lor scop trebue să fie cîntarea frumosului.

Ev.

DIN VILIGIATURĂ

Schitul Frumoasa-Bacău

In partea de miază-noapte a judeţului Bacău, în hotar cu jud. Neamţ, printre multe localităţi frumoase de munte, este şi satul *Schitul-Frumoasa*.

Drumul spre Schit se abate din şoseaua Bacău-Piatra, cam din dreptul satului Balcani. Apuci pe valea Tazlăului spre apus-miază-zi şi după ce treci de mai multe ori Taslăul, care şerpueşte prin o frumoasă luncă, dai de Răţeni sat, care face parte din comuna Schitul-Frumoasa.

Valea se îngustează între doi munţi acoperiţi de brazi, iar drumul îl treci pe valea părăului Schit, care 'ţi murmură tot drumul în sus farmecele plaiurilor de pe unde îşi adună apele cristaline.

Nu mergi în sus nici jumătate de oră, şi la o cotitură a pîrăului, se întretae două drumuri îndosite de munţi — unul spre Căsoasa, altul spre Coman,—Pîraele Schitul şi Căsoasa îţi taie drumul necontenit cam de vre-o 30 de ori. De o parte şi de alta a păraelor, se întinde satul într'o minunată poziţiune pitorească, pe poalele munţilor înpăduriţi cu brad—Spre Apus, munţii Fruntea Comanului acoperiţi de păduri seculare îţi aţin calea priveliştei cele măreţe a muntelui *Geamăn* la o departare de vre-o 6 ore de schit.

Spre răsărit, muntele *Dunea*, spre miază-zi *Iuga*, spre miază noapte, dealurile Zmida-Runcu şi muntele Palaghia, te închide ca într'un cerc de păduri frumoase de brad.

Cine a avut fericirea să colinde munţi singuratici, să-i privească în toate formele lor minunat de frumoase şi să respire aerul cel curat şi înviorător al plămînilor, acela va înţelege cît e de greu să descrii toate impresiile şi tablourile măreţe ce ţi se desfăşoară vederei.

Cu toate că vremea în luna Iulie a fost foarte ploioasă, am cercetat aproape toate împrejurimile munţilor de pe aici. Locuri minunate de excursiuni. La o distanţă de vre-o 8 kilometri, înspre partea de miază zi, poţi merge pe drum cu căruţe, ori prin poteci cunoscute prin pădure mai de-a dreptul, la satul *Cucueţi* unde este şi o fabrică de sticlă.

Aici de pe platoul muntelui Măgura, platou asemănător cu al *Ciungilor* dela Varatic, ţi se desfăşoară privirea toată valea *Solonţului* cu satele înşirate şi presărate pe coastişe până în *Moineşti*, *Leontineşti*, *Ardeoani*, *Negreni*, *Podurile*: Monăstirea *Savului* etc.

Ce fermecătoare privelişte înfăţişează această vale—ici şi colea, pe coaste, urmele gălbui ale spumegătoarelor şivoaie de munte—munţii albăstrui în depărtare, pe cari numai un ochiu deprins îi poate deosebi de norii de aburi.

Prin poteci minunate a muntelui *Chirtoc* ca la o oră de drum, dai în satul *Frumoasa* străbătut de şoseaua Bacău-Piatra. Satul are o poziţiune într'adivăr frumoasă.

Din Frumoasa mai mergi o oră până în Tăzlău sat din jud. Neamţ.

In drumul spre Tazlău, Şoseaua şerpueşte pe o vale minunată. Deoparte şi de alta cîmpie împînzită de ogoare împodobite de o recoltă bogată de popuşoaie vrîstate cu ogoare de cînepă, ovăs, hrişcă, iarbă.—Pe partea din spre apus, pădurile seculare de stejar, colorează fondul pitoresc al tabloului minunat de frumos, ce ţi desfăşoară privirea tot drumul spre Tazlău.

Loc minunat de excursiune din Schit este şi *Valea Comanului*. Valea tăiată de două pîraûri, ca de două panglici argintii, se înfundă în secularele păduri de stejari, fagi şi brazi.

Poiene frumoase întâlneşti în tot drumul unde în timpul cositului respiri aer de brad parfumat de mirosul florilor şi al fînului de curînd cosit.

Cultura fînului e singura ocupaţiune agricolă a oamenilor din partea locului. In poene mari, vezi înşiraţi mulţime de cosaşi doborînd f. meştejugit iarba cea frumoasă crescută. Răsună pădurile de cîntecele cosaşilor, femeilor ce adună şi a celor ce clădesc căpiţele şi stogurile. Toţi sunt veseli şi mulţumiţi de frumoasa recoltă a fînului din anul acesta.

In satul Schitul-Frumoasa este o bancă şi obşte de explotarea pădurilor. Locuitorii cumpără loturi de brazi pe cari îi fac dranişe căştigînd binişor.

Anul acesta obştea nu a putut căpăta de la stat brad verde, lucru pentru care sătenii sunt f. nemulţumiţi.

S'au făcut intervenţii până acum fără rezultatul satisfăcător.

Localitatea această frumoasă, ar putea deveni una din cele mai minunate staţiuni climaterice, dacă drumurile ar fi îngrijite şi vizitatorii ar cerceta-o în număr mai mare.

Victor Munteanu.

1910 August 6

STRUNA ZILEI

S U S P E C T...

In strada Moţoc comisiunea sanitară n'a găsit nici macar comodităţi....
Ştiri.

Ne spun ce n'au *găsit* acolo—
Şi nu e de mirat de loc—
Dar ne mirăm, comisiunea
Ce-a *căutat* tocma 'n... Moţoc?

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ Sămbătă P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei Sf. Spiridon, va pleca împreună cu 3 preoţi la schitul Tăriţă, din dealul Răpedea, unde va oficia Duminică hramul

❑ Pentru a se interveni contra lipsei de vagoane, camera de comerţ din localitate, a dat nişte formulare care să fie distribuite proprietarilor şi arendaşilor spre a fi complectate şi prin care se cere contramandarea manevrelor, pentru ca să fie vagoane la dispoziţie, pentru transportul cerealelor.

❑ Ziarele oficioase anunţă că din cauză că holera continuă a bîntui în Basarabia, ministerul de resboi a decis să transfere manevrele regale, care trebuiau să aibă loc în Moldova, în regiunea cuprinsă între Slatina, Piteşti şi Curtea de Argeş.

D. general Remus Boteanu, şef prin delegaţie al Statului general a şi fost la Slatina spre a examina terenul şi să dea ordinele necesare în vederea pregătirei viitoarelor manevre regale.

❑ Trenul de Ungheni a sosit eri cu 50 minute întârziere din cauza desinfectării sanitare ce se face călătorilor veniţi din Rusia, în Ungheni. Trenul 149 de aseară a avut 34 minute întârziere din Paşcani.

❑ Aseară la ora 11 şi 45 au sosit coloniştii şcolari de la Drăceni (jud. Suceava) de sub conducerea d-lui institutor Tenie şi a d-rei Sofia Demetrescu.

La Tg. Frumos, s'au dat jos elevii din acel loc, unde au fost aşteptaţi de către părinţii lor.

In gara Iaşi, d. Tenie a predat pe copii părinţilor lor, care i au mulţumit pentru părintească grijă ce a purtat o elevilor în tot timpul şederii lor la Drăceni.

❑ In „Ordinea" de astăzi au apărut „Scrisori din Iaşi" cu următoarele actualităţi; „De la vis la realitate.—Actualităţile Iaşului.—Oraşul la ordinea zilei.—Ce se spune despre noi.—Locuitorii deplînşi.—Intre trecut şi viitor.—Tristeţea prezentului.—Eroizmul reîntoarcerei.—Cei duşi şi cei rămaşi.—Iaşănii la băi.—Amintiri despre holeră.—Soluţii balneare.—Curtea cu juri emigrată.—Groază şi poezie.—Oraşul sperietoare.—Intre legendă şi adevăr.—Se racordează!—Toaleta Iaşilor.—De la serbări la intristare.—Oaspeţii noştri.

❑ **Moartea lui N. Mandrea.**—Neculai Mandrea, fostul preşedinte al secţiei a II-a a Inaltei Curţi de Casaţie, care acum cîteva luni, a fost seos la pensie din oficiu, pentru limită de vrîstă a încetat din viaţă alaltă-eri, la moşia sa Floreşti, din judeţă Gorj. El suferise de o boală e inimă.

N. Mandrea era una din figurile importante ale magistraturei. El a fost unul din cei mai aprigi adversari ai desfiinţărei Contenciosului administrativ.

Mandrea a început la 1864 prin a fi profesor de drept public şi administrativ la facultatea din Iaşi, timp de 8 ani într'o epocă cînd dreptul civil era aproape necunoscut.

La 1868 d-sa a fost numit preşedinte de Tribunal, la 1870 consier la Curtea de Apel din Iaşi, la 1872 a fost numit consilier la Curtea de Casaţie, la 1904 a fost numit preşedinte al secţiei a II-a a acelei înalte Curţi. Mandrea a funcţionat neîntrerupt la Casaţie timp de 28 ani, fără a lipsi de la şedinţele Curţei cu sau fără concediu.

A făcut parte din diferite comisiuni pentru revizuirea procedurei, pentru reforma organizărei judecătoreşti, pentru combaterea uzurei, pentru reorganizarea legii Curţei de casaţie etc. Neculai Mandrea a fost preşedinte al comisiunei permanente de la ministerul de agricultură, de la 1883—1885, şi mai tot ce s'a elaborat în acel timp de ministerul domeniilor este lucrat de dînsul.

Corpul defunctului va fi adus în Capitală unde va avea loc înmormîntarea.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume— holera, — afară de aceasta fiind bîntuit de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mult prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa centrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé-Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi milioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi în cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţălept, **să se bea numai apă fiartă.**

Aceste studii micro cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi Ieşanii, sunt cuprinse în programul de astă seară *Mercuri 11 August 1910*, **la grădina Bragadiru.**

❑ Pe moşiile Borosoia, Uricani şi Oneşti, din judeţul nostru, au năvălit în cîteva rînduri lupii, făcînd multe stricăciuni. O biată femee, care se afla pe cîmp, împreună cu un copilaş, a fost surprinsă de o potae şi mîncată de lupi.

Alaltă-eri, din iniţiativa administratorului moşiei d. E. Albeşti, s'a organizat o mare vînătoare, la care au luat parte şi multe persoane din Iaşi.

Au fost împuşcat 6 lupi, 5 vulpi şi 3 bursuci.

❑ O scenă interesantă s'a produs aseară la banchetul oferit de primăria Capitalei în onoarea excursioniştilor turci.

D. C. Disescu a relevat, cu un deosebit talent, filosofia adîncă şi fatalistă a islamismului, accentuînd că ea este cea mai frumoasă şi mai morală în misticismul ei, că sufletul romînesc o înţelege pe deplin şi în mare parte şia asimilat'o.

Atunci Ahmed Midhat, fost ministru de externe şi actual rector al Universităţii din Constantinopol, s'a rîdicat şi a spus cuprins de entuziasm:

Mă declar discipol al dv. şi ca atare permiteţi-mi să vă strîng mîna.

Şi distinsul oaspe i-a strîns mîna cu efusiune în mijlocul unor aplause furtunoase.

❑ Eri la ora 11 s'a întîmplat o nenorocire în gara Podul Iloaei, care dacă n'a avut urmări tocmai grave se datoreşte numai faptului că trenul a putut fi oprit la vreme.

Băiatul Heinrich Weissman, de 14 ani ucenic la un atelier de ferărie, din Podul Iloaei, vroind să treacă linia, a fost surprins de trenul accelerat No. 34, care tocmai în acel moment intra în staţie. Ajuns de botul maşinei, băiatul a fost trîntit jos şi rînit uşor la cap şi la picioarul stîng.

El a fost pansat şi internat în Spitalul din Podul Iloaei, unde i se dau îngrijirile medicale necesare.

Starea lui nu e de tot gravă.

❑ La Botoşani s'au constatat mai multe cazuri de febră tifoidă.

SPECTACOLE

— In astă-seară Mercuri se începe la cinematografului Gaumont, din grădina Cuza-Vodă, un program cu totul nou cuprinzînd bucăţi din cele mai alese, program care va ţinea 3 zile.

„Fica Centuriului", este titlul unei drame istorice, care se cuprinde în noul program de astă-seară. Drama e o reconstituire splendidă, din timpul marelui imperiu roman, sub domnia împaratului Nerone în anul 64 după Hristos. Inscenarea e datorită celebrului Rondes. Rolele sunt interpretată de cei mai de samă artişti: D-ra Luc ţine rolul Lidiei d. Bressol rolul Centuriului, d. Donbleau acel al lui Marcus şi d. Rondes al Apostului.

Această dramă se redă, groaznicele persecuţii şi timpurile de persecuţii ale creştinelor.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: „O aventură secretă a Mariei Antoinetta", dramă în culori; Remediu contra spargerei,—comedie, Simona mare dramă în culori, film de artă, Isprăviile unui reparator de ţevi, comedie; Cei doui Indieni, comedie, Clopoţelul farmacistului, comedie, Plantaţiunea nucilor de cocos. după natură, în culori, Un voiaj pe Mont Blanck, după natură, redînd pitoreştile poziţiuni de pe muntele Blank.

De asemeni, noul program mai cuprinde şi alte piese sportive, comedii, drame etc.

Reprezentaţiile cinematografului Gaumont au loc numaî în grădina Cuza-Vodă, din strada Lăpuşneanu.

Prima Fabrica de Ape minerale din Iaşi

— **Strada Ghica-Vodă No. 37,** (Casele foaste Çorjescu) —

Autorizată de Direcţiunea Generală a Serviciului Sanitar

Sub controlul şi conducerea d-lor asociaţi D. Cădere chimist-expert şi dr. I. Ţaranu.

Recomandă Onor. Public produsele sale:

Dochia, Repedea, Baia şi Stînca

Apa care serveşte la fabricare se iea din hidrantul Comunei, se sterilizează şi filtrează, şi nu se dă în consumaţiune decît după ce s'a controlat cu deamănuntul de d-nii mai sus arătaţi de la începutul fabricărei pînă la eşirea ei din Fabrică.

Este singura fabrică din localitate, care posedă cel mai mare şi mai sistematic aparat de distilare.

Compoziţia chimică a apelor este acea arătată de cei mai celebri igienişti aşa că ele constituesc cele mai bune Ape de masă, înlesnind **digestia,** înlăturînd **constipaţia** şi **acreala.**

Intrebuinţarea judicioasă a acidului carbonic, le dă un **gust plăcut** şi le face **răcoritoare.**

Comandele se pot face la Fabrică în fie-care zi.—Fabrica serveşte la domiciliu, procurînd ori ce cantitate.

Pentru preţuri se trimet prospecte la cerere.

Depozitul general se află la **Marele şi renumitul Magasin de coloniale I. ERMACOV din Piaţa Unirei,** *unde apele se pot procura în detaliu şi en gros.*

Ultime INFORMAȚII

❑ *Aseară d. V. G. Morțun, ministru ad-interim la interne, a trimes o nouă telegramă d-lui P. Fintănaru, prin care îl invită să ia măsuri de urgență să se înceapă lucrările pentru asanarea cartierelor mărginașe și secarea bălților, pentru care lucrări trimite la Iași pe inginerul Smântănescu.*

D. Morțun adaugă că peste cîteva zile, va veni din nou la Iași, să vadă dacă aceste măsuri s'au pus în execuție.

❑ *Din sorginte militară aflăm că ministrul de resboi, ar fi hotărît strămutarea, de la toamnă, în alt oraș, a regimentului 7 roșiori, din localitate.*

❑ **Trupele din garnizoana locală care plecase spre Roman, pentru concentrare, se vor reîntoarce, în astăseară în localitate.**

Aceasta, în urma unui ordin telegrafic al ministerului de răsboi, prin care se contramandează concentrările. Trupele au fost înștiințate, în drum, telegrafic, despre acest ordin.

Mai multe batalioane vor fi trimese pe malul Prutului.

❑ Mare zăpăceală trebue să fie la ministerul de răsboiu, căci nu trec două trei zile ca să nu se primească, de către comandamente, un ordin pentru ca apoi a doua zi ordinul să se revoace, sau să sosească un alt ordin, care se bate cap în cap cu cel primit cu o zi înainte.

Așa mai dăunăzi comandamentul primește un ordin dela minister care, face cunoscut că: „anul acesta nu se va mai face concentrare in tabăra Șipote". Vra să zică nici picior de soldat nu va calca la Șipote. N'au trecut nici zece zile și un alt ordin întreabă comandamentul, cu indicația ca să răspundă de urgență, „ce anume trupe se găsesc spre concentrare în tabăra Șipote"?

Habar n'au ce fac!

❑ Prefectul de județ, d. Krupenschi a ținut să dea o mai mare solemnitate, părăzii de azi: a luat parte la Te-Deum a defilat apoi, în trăsură cu.... bona și copii sei!

❑ **Nenorocirea de lîngă Nicolina.**— Datorită unei negligențe, o nenorocire s'a întîmplat aseară pe la orele 7 și jumătate în dreptul podului dintre stația Nicolina și atelierelc c. f. r., care a costat viața unui biet bătrîn.

Iată cum s'au întîmplat faptele:

Pe la orele 7 și jumătate, mașina de lucru No. 1, la care încă nu erau aprinse felinare, cum se obișnuește, și personalul de pe ea nefiind atent, a dat peste bătrînul Ivan Lingurariu, din mahalaua Frumoasa, care vroia să traverseze linia ferată, pentru a se duce la bordeiul lui, din apropiere. Cum bietul moșneag era surd, n'a auzit sgomotul mașinei, așa că a fost surprins. Nenorocitul a fost trîntit la pămînt și tîrît ciți-va metri. Capul i a fost strivit cu desăvîrșire, iar mîna stîngă ia fost scoasă din umăr.

S'a dat apoi alarma și a sosit la fața locului d. sub-comisar Gh. Vasiliu, de la secția II-a care a anchetat cazul.

Cadavrul oribil mutilat al nenorocitului bătrîn, a fost transportat la morgă.

❑ **Incendiu.**—Astă-noapte pe la oarele 2 jumătate un incendiu s'a declarat la o șură, a Elcăi Kelman, din str. Sf. Andrei No. 35. De aci focul, care a consumt întreaga șură compusă din 9 ineăperi, s'a întins la casa de alături.

Imediat s'a dat de știre autorităților și pompierilor. A sosit la fața locului comisarul secției a II-a, Dan, comantul sergenților, ete. cari începură cercetările.

In acest timp au sosit și pompierii cari dădură ajutoare, izolînd celelalte case de casele incendiate.

In grajd a ars mai multe vite care au fost găsite carbonizate.

Au fost arestați ca bănuiți autori ai incendiului Avram Kelman și Gherșin Kohn.

Un alt incendiu s'a declarat în str. Morilor No. 25. A ars o șură compusă din trei dispărțituri proprietatea lui Iosub Schvam, agent la societatea de asigurare „Dacia".

Sosind pompierii focul a fost stins.

❑ Azi la orele 1, a sosit în gara Iași cu tren special, un batalion din regimentul 8 Buzeu.

Cu un alt tren batalionul a plecat la Ungheni, pentru a întări paza de frontieră.

❑ Direcția generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut că, pentru moment, nu detașează nici un medic la Iași.

Va trimete însă de urgență medico, cînd eventual s'ar ivi vre-un caz de holeră.

❑ După multe sforțări în fine s'a dat autorizație somnambulului D. Alexandrescu, de a da o reprezentatie tetrală la grădina „Zimbru". Reprezentația va avea loc mîine Joui.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul se va duce în ziua de 17 August, împreună cu d. ministru Haret, la M-rea Varatec.**

❑ Următoarea mișcare s'a făcut la primărie pe ziua de astă zi: perceptorul I. Duca, a fost numit comisar la piața Halei, în locul d-lui Colceag; C. Văscu, încasator la percepție, avansat perceptor cl. II; Ion Alexandrescu, în locul lui Vascu și d. Lucescu, numit din nou ca încasator, în locul lui Alexandrescu.

❑ **Măsurile sanitare.**—Cei 10 agenți sanitari, trimeși de direcțiunea generală a serviciului sanitar, sosesc mîine dimineață și vor fi repartizați, cîte 2 de fiecare dispărțire.

— Medicii comunali au ținut aseară la orele 7, o consfătuire, la Trayan, sub prețedenția d-lui dr. Demetrescu, medicul primar al orașului. S'a discutat asupra diferitelor măsuri și s'a decis a se interveni pentru a se lua măsuri mai stricte în ce privește curățirea latrinelor, care se face cu mare negligență.

— S'a hotărît a se pune la dispoziția fie-cărui medic comunal, cu începere de mîne: o căruță pentru transportul materialelor de desinfectare; o căruță pentru rîdicat gunoaiele; o saca cu apă de stricat, stropitori; cîte 2 oameni de serviciu, vasele necesare subatanțelor de desinfectare și țiteiu.

Medicii comunali s'au oferit a executa ei în persoană măsurile sanitare orînduite.

Astă-zi, medicii au continuat inspecțiile lor, în dispărțirile respective.

❑ După ultimul raport sosit din Rusia, în intervalul de la 25—31 Iulie, au fost în total 23 944 cazuri de holeră, din care 10.723 mortale. De la isbucnirea epidemiei și pînă în prezent, s'au îmbolnăvit de holeră 112.985 persoane și au murit 50287.

La Kișinău starea e aceiași.

❑ **Din Constanța.**—*Casația de la Hîrșova valorificîndu-și porecla.*— In ziua de 25 Iulie a. c. d. Toneanu, procurorul general al Curții de Galați a inspectat judecătoria ocolului Hîrșova.

Prima constatare a înaltului magistrat a fost că judecătorul tocmai lipsea de la post, fiind dus... unde? la vre-un oracol de la Delfi!?.... nu la Delfi, la Saidia la Luca Oancea! In județul nostru știindu-se cine e Luca Oancea, nici nu voi întreba măcar;—dar de cum să explic—ce caută acest judecător la un politician?

Decret de consacrarea judecătoriei ca înaltă Curte de Casație?! Aprecieze cetitorii, avocații, și magistrații din județul nostru cunoscători ai oamenilor și moravurilor!

Secunda constatare a d-lui procuror general a fost că la... *judecătoria* din Hîrșova registrele date de art. 80 din regulamentul judecătoriilor de ocoale în ținerea judecătorului sînt lăsate pe mîna grefierilor, așa că rolul d-lui judecător se reduce numai de a semna cum s'a exprimat însuși d. procuror general! Perfecta ordine și scriere frumoasă din aceste registre a ajutat pe d. procuror să facă această descoperire fără de care, laudele și rapoartele favorabile ar fi fost făcute d-lui judecător Teodorescu, ca totdeauna în trecut! Iată însă un magistrat minuțios și ghibăcia care descopere realitatea faptelor și pune ast-fel în evidență adevărul proverbului: „Boii ară și caii mînîncă! dacă mi-e permisă comparația fără pericolul unui proces de ultraj?!

Dacă alături de această desărcinare, cu de la sine putere,—doar nu degeaba sîntem la Casație — mai adăugăm că în termen mediu pe zi nu sînt la această judecătorie mai mult de 12 procese, înțelegem lesne partea de merit și adevăr în laudele ce-și face, cînd pe un ton declamator și de paradă spune cîte odată naivilor și celor ce de curînd îl cunosc: „sînt magistrat superior, viitor consilier de curte, bine văzut la minister; mai ales după acest: „*bine văzut* la", oftează ca un suveran detronat după puterea și regatul perdut!

Față de aceste constatări sperăm că în viitor, d. Teodorescu nu va mai deține pentru sine laudele și titlurile de mai sus asupra cărora se dovedește că nu are drept, nu e proprietar. Ce se face însă cu trecutul? Un fel de acțiune morală, ca să zic astfel, în daune de partea celor pîcîliți nu e posibilă oare? Față și de alte multe isprăvi ale d-tale, mintosule d-n Teodorescu schimbă ți titulaturile de mai sus cu singura pe care o meriți, nu ți-o contestă nimeni și e cea adevărată „*Intersectorul Casației la Hîrșova*".

❑ Membrii societății viticole se vor întruni mîine Joui, la orele 2 și jumătate, în adunare generală, în localul Camerei de comerț.

❑ Azi dimineață, la orele 10, s'a oficiat la Mitropolie, un Te-Deum, cu ocazia aniversărei a 45-a de la nașterea A. S. R. Principele Ferdinand.

Au asistat reprezentanții autorităților civile și militare.

Onorurile au fost date de un escadron din regimentul 7 roșiori, sub comanda d-lui căpitan Scorțescu.

❑ In vederea deschiderei noului an școlar, învățătorii din județul nostru s'au întrunit alaltă-eri în localitate, discutînd asupra îmbunătățirilor ce trebuie să le ceară la școalele lor.

❑ **Cine** are necesitate de lemne de construcție, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iași str. Moțoc.

❑ **Locuri vacante în învățămîntul primar.**— Pe ziua de 1 Octombrie, se înființează următoarele posturi noui de învățători, din județul nostru:

Plătite a 65 lei lunar: p. I comuna Vlădeni-Alexandru cel Bun; p. I Băiceni-Balș; post II Poeni; postul III Poeni-Comarna; au fost ridicate de la 65 la 90 lei lunar, următoarele posturi pe 1 Octombrie: p. II comuna Costuleni; postul II Gropnița-Focuri.

De asemeni se mai înființează pe ziua de 1 Octombrie, următoarele posturi, în județele din circumscripția inspectoratului Iași:

Plătite cu 90 lei lunar: p. IV Forăști-Ruși (Suceava); p. IV Moinești, și p. IV Asan (Bacău); p. I Vutcani (Fălciu); p. II Bicaz (Neamț); plățile a 65 lei lunar: p. I Zvorîștea-Buda, Tîrnauca-Cotu Pătrășteni, Lunca Orofteana, p. II Brăești, p. II Vlăsinești, p. III Havîrna, p. II Lunca-Orofteana de sus (Dorohoiu); posturile I din: Poiana Lungă-Verona Nouă, Ungureni-Epureni, Calarași-Libertatea. p. III Deleni (Botoșani); posturile I din: Preutești-Arghiva, Poiana Drăgănești-Șoimărești-Stolnici-Slobozia, Uideşti-Movileni, p. II din Bogdănești-Rîșca, Horodniceni-Bușteni (Suceava); posturile II din: Băcești-Babușa, p. I Averești Golani, p. III Elisabeta Doamna, p. II Secueni (Roman); posturile I din:

Poiana-Cîrnului-Slobozia, Știoborăni-Bouș ori, Valea Satului Cănțălărești, Ștefan-cel mare, Țibănești-Jigoreni, p. III Tansa (Vaslui); posturile I din; Fîntînele, Buhociu-Coteni, Helegiu, Bereşti-Bistrița-Brad (Bacău); p. I din; Berezeni - Copăceana, Puhnești - Fundătura (Fălciu); p. I Vînători-Dumbrava-Roșie, Galu-Stejaru, Petricani-Jugărești, Filioara, Bistricioara-Poiana Grențiești, p. II Roznov-Savinești (Neamți).

❑ In sanatoriul Gerotta din București, a încetat din viață, după o grea suferință, Jacques Brill, proprietarul fabricei de săpun din Iași.

❑ D. dr. Titus Demetrescu, medicul primar al orașului, a inspectat eri mai multe cartiere.

D-sa a intervenit pentru închiderea fabricei de ape gazoase din strada Lozonschi; a inspectat apoi, împreună cu ajutorul de primar, lucrările ce se fac pentru asanarea cartierelor Nicolina și Broscărie.

Astăzi medicul șef al orașului a inspectat pe medicii dispărților II, IV și a V-ea, în momentul cînd aceștia făceau razii sanitare.

❑ Pe ziua de astăzi a fost un caz mortal de scarlatină, în strada Bulgară.

❑ Numai astă seară Mercuri 11 August, se desfășoară la Grădina Bragadiru (Teatrul Pathé-Frères), programul actual, care cuprinde un interesant număr al ziarului însuflețit „Pathé-Journal. El conține între altele: Serbările din Bruxella cu ocazia Expoziției.—Moda și creațiunile din urmă ale Parisului.—Serbările de inaugurare a monumentului Waldeck-Rousseau la Paris.—Jubileul veteranilor din Colonia.—Corso și bataia de flori din Carlsbad.— Expoziția de vînătoare din Viena, etc. etc.

Programul de astăseară Mercuri, cuprinde apoi: Marele port militar Toulon (Franța) cu cuirasatele și submarinele sale.—Dovada, mare piesă teatrală interpretată de artiști renumiți parizieni etc. etc.— S'a intercalat în programul de astăzi „**Beți** apă fiartă" a treia serie științifică a micro-cinematografiei Pathé-Frères, un studiu în toată puterea cuvîntului, de cel mai mare interes pentru ieșani, mai cu seamă cînd orașul este amenințat de flagelul holerei.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Mîne Joi, program nou.

Dumineca 15 August, atît la matineu cît și seara, va fi adaos la program: Infrîngerea Satanei.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 11 August

Contramandarea manevrelor

București.—In consiliul de miniștri, ce s'a ținut eri la amiazi, s'a hotărît contramandarea manevrelor regale.

D. Sp. Haret, prețedinte ad interim al consiliului a fost însărcinat să se prezinte la Castelul Peleș, pentru a comunica M. S. Regelui, hotărîrea consiliului de miniștri și de a îi cere aprobarea.

Adunarea generală oprită

Constantinopol.—Față de stăruința patriarhatului ecumenic de a convoca o adunare națională, ministrul cultelor a adresat o circulară autorităților țării, oprind aceasta adunare și alegerile în vederea ei și relevînd că statutul privilegiilor patriarhatului nu prevăd convocarea unei adunări naționale.

Această adunare are un caracter de mișcare națională dirijată în contra legilor bisericei și legilor fundamentale ale statului, că patriarhatul n'a cerut autorizațiunea pentru o asemenea adunare.

Holera la Viena

București.—O telegramă sosită astă noapte din Viena, anunță că acolo s'ar fi constatat 2 cazuri de holeră.

*

București.—Iată amănunte asupra acestor cazuri:

O persoană din serviciul unui căpitan, în etate de 20 ani, venea eri din Prisburg la Viena. Pe drum, a fost apucată de crampe stomachale dînd simptome de holeră.

Internată în pavilionul de izolare de la spitalul Frantz-Iosef persoana a încetat din viață.

Astă-zi se face examinarea bacteriologică.

O altă persoană sosită tot din Petersburg, a prezentat de asemeni simptome de holeră și a fost izolată.

*

Buda-Pesta.— Azi dimineață au sosit aci 2 lucrători din Fiume, pentru a merge în Bulgaria.

Unul din ei a părut suspect și a fost imediat izolat.

Chestia comitetului secret

Constantinopol. — Comisiunea de anchetă a consiliului de război a depus raportul privitor la comitetul secret.

Raportul expune ideile subversive cunoscute ale comitetului și propune a se aduce în fața consiliului de război, deputatul Rizanur și vre-o 50 alți membri ai comitetului.

Administratori de plăși

București.— Pe ziua de azi, au fost numiți administratori de plăși, următorii:

Argeș: d. L. Rădulescu; Buzeu: d. Romulus Poenaru: Covurlui: d. N. Damian; Ilfov: d. P. Neculaidi; Muscel: d. Al. Bunescu; Olt: d. C. Stoicescu; Roman: d. Iosif Stoica.

O arestare

Eruden.—La Borkum, insulă pe Marea Nordului. a fost arestat un tînăr englez, sub bănuiala de spionagiu și băgat la închisoare.

Dînsul a fost observat pe cînd fotografia forturile.

Măsuri de supraveghiere

București.—In consiliul de miniștri de eri, s'a mai hotărît, de a se supune la o supraveghiere de 5 zile și călătorii cari sosesc din Italia la noi în țară.

Principele Serbiei în Muntenegru

Belgrad.—Principele moștenitor Alexandru, se va duce joi dimineață la Cetinge, purtînd o scrisoare autografă din partea regelui Petru, care salută pe principile Nicolae cu ocazia jubileului și îl felicită în mod cordial cu ocazia ridicării Muntenegrului la rangul de regat.

HOLERA IN ITALIA

Roma. —In ultimile 24 ore s'au verificat la Margherita di Savoia, cinci cazuri noui de holeră și două decese; la Cerignola două cazuri suspecte; la San Fernando trei cazuri noui și un deces; la Barletto opt cazuri noui și șapte decese; la Trani nouă cazuri și 12 decese.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultațiuni 3—6 p. m.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE
Champalbert Herovanu
— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

3 Odăi 3
mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt
DE INCHIRIAT
de la 26 Octombrie a. c.
Adresa la Tipografia H. Goldner.

De inchiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d-na *Aspasia Culianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d-re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Petru Ianculescu
Inginer silvic și Hotarnic
— *Iași str. sft. Sava No. 18* —

Aduce la cunoștința d-lor Proprietari de moșii și păduri, că se oferă a face Amenajamente, regulamente și Hotărnicii pentru punerea în exploatare a Pădurilor, fiind autorizat pentru aceste lucrări de Onor. Ministru a Agriculturei Domenii, conform Codului silvic în vioer.g

Cezar Simionescu
AVOCAT
Strada Lascar Catargi No. 34

DIM. M. BOTTEZ
AVOCAT
Iași. *Str. de Sus No. 34*

Pregătesc elevi și eleve

de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare,* institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

I. ȘEPTELICI
AVOCAT
Iași.—Str. Lozonschi No. 3

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *durerose* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. le mètre 0f30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

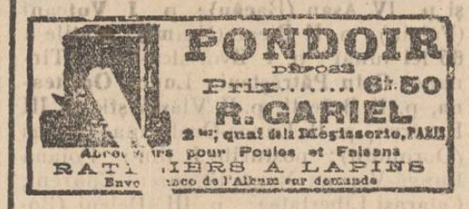

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2bis, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va incepe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1849.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,584,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, azi Strada Primăriei No. 17 — Instalaţiunea cu motoare electrice executată de d. Johann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1085 — Vineri 13 August 1910

RESPECTUL LEGILOR

— IN ȚARA NOASTRĂ —

«Un preot tînăr din județul nostru (Dolj) a înmormîntat pe tatăl său, în disprețul legilor și arătărilor autorităților, în chiar curtea bisericii, declarînd *în scris* că el nu recunoaște legile laice și că mai presus de toate pentru el sunt voința ultimă a tatălui său și canoanele bisericești! Parchetul a opinat pentru o pedeapsă disciplinară».

Dintr'o scrisoare deschisă a d-lui **Dr. Laugier**, medic primar de Dolj, fost subinspector sanitar, către d. prof. dr. Manolescu, fost director general al serviciului sanitar, publicată în ziarul «Doljiul» No. 650 din 10 August 1910.

Citesc. Recitesc. Mă uit cine scrie. Revăd cui se adresază. Mă uit la titlul ziarului; mă uit la dată. Și totuși par'că nu'mi vine a crede. Dar faptul s'a petrecut; „acum chiar afacerea nu e tranșată“ zice d. dr. Laugier, iar „parchetul a opinat pentru o pedeapsă disciplinară!“ Neflind tocmai deprins cu formulele juridice, nu prea știu ce anume conportă „pedeapsa disciplinară“. Bănuesc însă că în nici-un caz nu-i vorba aici de caterisire. Ceia ce însamnă că faptul n'a fost apreciat ca fiind tocmai așa de grav, în care caz nu puteau fi de cît două soluțiuni: ori caterisirea, dacă „tînărul preot“ în chestie este să fie socotit ca în toate mințile; ori delegarea unei comisiuni de expertiză psihiatrică, spre a-l îndrepta către locul ceear pare unicul indicat pentru sfinția-sa.

Auziți lucru nemaiauzit. Un preot, funcționar al statului în toată puterea cuvîntului după organizarea clerului nostru, se erijază în despot pentru parohia lui, nerecunoscînd altă lege și altă autoritate de cît voința lui determinată de „voința tatălui său“ și de canoanele bisericești!“ Și parchetul consideră un atare fapt ca o abatere obișnuită, pentru care este destul o „pedeapsă disciplinară“. Și mirare n'ar fi că faptul să fi rămas fapt îndeplinit: bătrînul tată să fi rămas bine ingropat așa cum i-a trăsnit prin cap „tînărului“ său fiu! Ar face ca chestiunea aceasta să se cunoască în toate amănuntele. Pentru-că aici este vorba, pe de o parte de un conflict secular între puterea laică și puterea clericală; iar pe de alta, e vorba de acea nesocotire flagrantă a legilor de care se fac vinovați toți cîți au o cît de mică autoritate la noi.

Vom trece cu vederea peste conflictul secular, întru cît noi socotim fapta „tînărului preot“ mai mult de domeniul psihiatriac, singurul domeniu la care se gîndește totdeauna prea tîrziu parchetul. Vom insista însă asupra împrejurării că acest „tînăr preot“ chiar „a înmormîntat pe tatăl său, în disprețul legilor și arătărilor autorităților, în chiar curtea bisericii“. Ceia ce însamnă că n'a fost împedicat la timp de-a traduce în faptă gîndirea lui; ceia ce însamnă că autoritățile din preajmă au stat cu mînile încrucișate, oare-cum siderate și zdrobite pînă la paralizie de „voința“ rebelului ce n'avea alt determinant de cît „voința ultimă a tatălui său și canoanele bisericești!“

Pentru cel ce-ar aprecia lucrul, gîndind la datoria ce-o au autoritățile și la sanctitatea legilor, nu atît fapta „tînărului preot“ ar sări în ochi—căci de ce nu i-ar sări cui-va, fie și „tînăr preot“, o doagă?—cît impasibilitatea autorităților, cari n'au îndrăznit să înfrîngă „voința“ unui smintit eventual, mai ales acea voință fiind determinată de „voința ultimă“ a vre unui dement senil eventual. Pentru cel ce cunoaște însă obiceiurile pămîntului nostru, lucrul nu e așa de surprizător. „Voința tînărului preot“ i-a lasat cu gura-cascată și pe jandarmi, și pe primar și, mai știi poate, și pe administratorul de plasă, de nu chiar și pe prefect!

Omul investit la noi cu o autoritate nu știe nici-odată în ce măsură să-și facă datoria, pentru că nu din spiritul legei are a se inspira întru îndeplinirea acelei datorii, ci din spiritul viciat al locului. Poate „tînărul preot“ are rudenii cu trecere; poate e bine văzut de protopop și de episcop; poate, mai știi, vre-o înțelegere avută cu „cei mari“ îl împuternicește să proceadă ast-fel; poate e un sacrilegiu înfrîngerea voinței dîrze a „tînărului preot“! Vezi mai bine tu, primar, tu, jandarm, tu, administrator, etc. etc. să nu dai de bucluc cu „tînărul preot“, să nu care nu cumva să „voească“ a'ți face vînt din slujbă!

Și pînă să sosească răspunsul de la prefectură, care, încurcată și ea, cere avizul parchetului, „tînărul preot“, sub ochii primarului și jandarmilor cari privesc și ei, umiliți și paralizați, aduce la îndeplinire „voința ultimă a tatălui său și a canoanelor bisericești“ îngropîndu-l pe bătrîn „în chiar curtea bisericei“. Lucrul făcut, greu de desfăcut. De acum trambalare pe la parchet; de-acum timp risipit; de-acum unul opinează într'un fel, altul într'altfel. Fie că se va muta cîndva îngropatul la cimitirul de obște, „tînărul preot, în disprețul legilor și autorităților“ și-a făcut gustul, arătînd faptic că despre ori-ce se poate vorbi în dulcea noastră țară, numai despre respectul legilor nu.

Incă odată arătăm că nu ne referim la conflictul secular dintre laicism și clericalism, pentru că se pare că „tînărul preot“ este un nenorocit maniac vrednic de compătimire. Nu ne referim de aseminea prea mult la pasivitatea autorităților din preajmă cărora li-ar fi încumbat datoria să-l fi împiedicat pe „tînărul preot“ chiar din capul locului. Bietele autorități rurale se temeau de eventuala năstrușnicie a „tînărului preot„ care pe cît se vede trăia în afară de legile țării și ca atare se putea manifesta în afara prescripțiunilor lor. Ne referim cu toată tăria la autoritățile superioare, cari sînt ținute a-și da samă pînă unde pot merge lucrurile „în disprețul legilor și autorităților“, mai ales la țară.

Cazul „tînărul preot“ de la Dolj ar merita toată publicitatea. Dacă-i un om în toată mintea, cum se vede că-l socotește parchetul, în ori-ce caz dînsul alunecă pe povîrnișul celui mai primejdios fanatism, ce nu se înfrînge printr'o „pedeapsă disciplinară“, fie chiar dată la maximum. Dacă-i un bolnav, eventualitate asupra căreia e de făcut atent parchetul, evident că semnificarea socială a lucrului se atenuează foarte mult. Dar mai ales cu acest prilej să se precizeze îndatoririle autorităților inferioare; să li se stimuleze curajul întru îndeplinirea datoriilor; să fie încredințate că îndeplinindu-și datoria și implicit misiunea lor, n'au a se teme de nimic; că numai ast-fel își vrednicesc cariera lor. Pentru-ca fapte ca cea a „tînărului preot“ dela Dolj să fie din capul locului evitate ori reprimate; pentru ca să se ajungă o dată și în țara noastră a se respecta și a se aplica legile deopotrivă de la vlădică pînă la opincă.

Dr. P. Zosin

De la Iași la... Mizil

Iașul, legendarul Iași, leagănul ideilor mari și patria oamenilor de valoare a primit în ultimul timp cea mai strașnică palmă.

In Iași nu avem, nu putem avea nici administrație comunală, nici consiliu sanitar, nici... agenți sanitari. Da, Iașul nu poate produce nimic. Totul trebue să luăm din altă parte, oamenii de cari avem nevoie în asemenea împrejurări grave, trebue să-i importăm din Muntenia.

E de necrezut, nu-i așa? Cu toate acestea este perfect adevărat.

Pentru supravegherea lucrărilor de asanare a orașului, d. V. Gh. Morțun ne-a dăruit pe d. Smîntînescu, inginer de pe la Gorj sau din altă înfundătură a țării, Iașul, care are Universitate, care a putut produce pè dascălii d-lui Morțun nu avea oameni cari să execute ordinele acestuia sub raportul asanării orașului.

Ce face administrația comunală? Incasează palma, pe care însă o simțim noi ieșenii.

Pentru postul de medic șef al Comunii acelaș domn ministru ne dăruiește pe d-rul Demetrescu din... Pitești. Noi nu avem facultate de medicină, noi nu avem medici cari să știe să ordone desinfectarea cu var a locuințelor.

Ceva mai mult. Iașul nici agenți sanitari nu poate produce. Ni s'au adus 10 agenți sanitari de prin toate unghiurile țării. Cînd o să ni se aducă podari dela Mizil?

Ce face administrația comunală? Incasează palma, pe care însă o simțim noi Ieșenii.

Pentru supraveghiarea administrației comunale cu executarea tuturor ordinilor ce va binevoi a-i trimite excelența sa, ni s'a adus plocon pe un d. Dimitriu, zicese inspector administrativ de pe la vreun... Calafat oare care. Și administrația comunală primește să fie sub supravegherea acestei dadace.

Dar Iașul, la ce mai e bun acest oraș, leagănul etc...?

S'a schimbat lumea. Centrele civilizației sînt astăzi: Pitești, Tg. Jiu, Calafat și... Mizil.

Apoi nu avea dreptate Leonida Condescu, cînd susținea că Mizilul este nedreptățit? Mizilul, care a jucat și avea menirea să joace în istoria patriei un rol atît de important?

SE BUCURA

In prima pagină a... „ziarului“ (sic) colectivist: *Voința Națională*, (numărul de eri) se face cu mare emfază apogeul guvernului actual, lăudîndu-se—cu prilejul apariției în „Cartea verde“ a documentelor privitoare la incidentul de la Pireu—demnitatea păstrată de către cei de la cîrmuire în rezolvirea afacerei acesteia, tactul și energia cu care treburile au fost conduse și a. m. d.

Noi însă care cunoaștem și ne dăm seamă perfect, deși cu adîncă durere, de timida activitate depusă de guvern în aplanarea aceastui conflict — activitate despre care s'a vorbit pe larg și cu multă competință de către unul din fruntașii noștrii în coloanele acestui ziar,—care ne dăm seamă cît de jignitoare a fost pentru țară insulta adusă paviliònului nostru și cît de mică importanță se poate atribui satisfacției ce de mîntuială ni s'a dat, nu putem de cît deplînge... „ziarul“ în chestiune, precum și întreaga presă guvernamentală ce jubilează, cînd o vedem luînd această atitudine de învingători. Bucuria lor nemărginită, e bucuria bolnavului care pe patul morței, avînd cîteva momente de aparentă dispoziție, spune tuturor că nimeni nu e mai sănătos decît el.

Astfel, guvernul actual, care după nenumărate eșecuri și înglodări a ajuns pe marginea prăpastiei, găsește acum mereu ocazii de a-și trîmbița puterea, de a striga în lumea întreagă că a salvat țara, că a pus în uimire întreaga Europă, etc. Entuziasmul acesta însă, —copilăros și bolnav—nu se pare a fi un simptom de apropiat desnodămînt fatal?

CATE-VA NOTE

D. Ioină, intendent șef la *Voința*, servește astăzi a 37-a linguriță de doctorie istorică cititorilor ziarului liberal.—Chestiunea Panu-Radu Roseti a devenit interminabilă în mînile lui Ioină, care ține să asasineze cu ori-ce preț și pe puținii cititori ce-i mai are *Violența*.

*

Tot d. Ioină și tot în *Violența* zice cu patos: România a Romînilor.

Mă rog am vrea să știm, ce înțelege —d. Ioină prin aceasta? Căci din toată argumentarea d-sale, pe două coloane ar reeși: România a liberalilor.

Crede d. Ioină, că este atît de volu minos, ca să cuprindă toată România? O fi ea unică, țara noastră, dar și d. Ioină n'o fi atît de mare.

*

Furturul se ocupă pe două coloane în articolul de revistă de: *Situația în Spania*.

Se vede, că situația în *România* nu are nimic interesant.

*

I. I. C. Brătianu se reîntoarce în țară. Vestea e trîmbițată cu mult entuziasm de presa guvernamentală, care bate din palme ca la comedie.

Cum rămîne cu aureola d-lui V. Gh. Morțun? Rolul acestui barbat politic se va reduce oare la secarea bălților din dosul gării Iași?

Lipsă de Vagoane
Lipsă de depozite

Negustorii de cereale sunt foarte îngrijați. Lipsa totală de vagoane pentru transportul mărfurilor periclitează comerțul nostru de cereale și pe comercianți, cari sunt în situațiunea de a nu putea face față obligațiunilor luate.

Ceia ce este însă revoltător, este faptul, că direcțiunea C. F. nu îngrijește ca prin gări să fie suficiente magazine sau șoproane pentru depozitarea cerealelor, până la transportare. Cînd treci prin gări, vezi pe întinderi de sute de metri saci cu cereale, așezate sub cerul liber, în bătaia ploaiei și expuse a fi nimicite, pentru că direcțiunea nu ia măsuri să se facă măcar șoproanele necesare.

Acum, cînd începe sezonul ploilor pericolul acesta devine, și mai mare. Și doar comerciantul plătește pentru depozitare taxele legale. E revoltător, că direcțiunea C. F. care încasează atîtea millioane, al cărei buget sporește văzînd cu ochii să nu satistfacă această cerință atît de dreaptă și imperios reclamată a comercianților.

Căci care este în defiinitiv situația? Comerciantul *plătește* pentru transportul mărfei la locul destinației. Dar direcția C, F. *nu are vagoane suficiente* pentru transport; atunci comerciantul *plătește pentru magazinaj* pentru timpul cît cerealele vor sta în depozit până la transportare. Direcția C. F. însă *nu are depozite și magazii* suficiente pentru a le depozita — dar taxele le încasează —și cînd se strică vremea, cînd încep ploile, atunci de toată marfa se alege praf.

Este drept, este omenesc, este interesul statului și al comerțului?

Dacă interprinderea Căilor ferate ar fi al unei companii bună oară, leacul s'ar găsi; dacă e a statului? Ce să facă bieții oameni? Statului îi e permis să facă ori-ce, să-și bată joc de oameni și de munca lor!

Este și aceasta o concepție de guvernămînt!

C.

OAMENI ȘI LUCRURI

DOUĂ REGIMURI

Turcii sunt preste tot. De la întronarea noului regim—al Junei Turcii—nici o ocaziune nu e neglijată; ori unde împrejurările cer, s'au permit, reprezentanții nouei Turcii, doritori de a veni în contact cu forme recunoscute ale civilizației, ale progresului, sunt de față. Cu deosebire cînd e vorba de festivități culturale de manifestări intelectuale, sunt nelipsiți. Iată—bună oară—că cel dintăiu delegat care-și anunță sosirea în Berlin, pentru a fi de față la centenarul universității de acolo este delegatul turc. Dacă împrejurări știute n'ar fi impus amînarea serbărilor jubilare ale universității de Iași, fără îndoială că din partea Nouei Turcii reprezentantul ori reprezentanții ar fi fost de față.

De aceea poate și presa europeană dă atîta atențiune evenimentelor din imperiul Semi-lunei; de aceea Turcia sub noul regim, izbutește să fie de actualitate în nenumărate feluri.

Dar o actualitate musulmană în adevăr originală și căreia ziarele, cu sau fără cuvînt, îi consacră mult spațiu în momentul de față este distrugerea cînilor. De mult, foarte de mult timp ei stăpîniau Impărăția și în special Capitala Turcilor unde nimeni și sub nici un cuvînt nu s'ar fi încumetat să se atingă de dînșii, așa cum nu se poate cine-va atinge de vr'un idol sfînt.

Cine a cetit cartea d-lui dr. Istrate „București-Cairo“, a putut cunoaște în chip amănunțit ce situație extra-ordinar de... importantă ocupau în stat, — dacă Turciei de eri îi se mai putea da o atare denumire.

Nu cu mai puțină insistență descria acelaș lucru d. N. Iorga în cartea d sale asupra Constantinopolului. Și iată că regimul nou, care a adus atîtea mari, adînci și propabil durabile schimbări, aduce acum și această supremă „lovitură“,—nimicirea cînilor.

E drept că s'a vorbit întăiu numai de o izgonire, de o exilare a lor pe insula Oxia, unde trebuiau să moară în chip... natural,—de foame. Dar acum procedeul e sumar și curagios: cînii sunt otrăviți, sunt distruși, — sunt declarați ca niște ființe de prisos, vătămătoare și făcînd obstacol civilizării repezi a orașelor turcești.

Una din cele mai plastice descrieri a „cînilor“ în chestiune a făcut-o scriitorul italian E. de Amicis în cartea sa „Constantinopolul“. Reproducem în coloana următoare, cu mici suprimări, întreg capitolul amintit, pentru că e scris sub impresia unei proorociri,—aceea că peste puțin timp vor dispărea în umbra trecutului toți acei oaspeți urîcioși cari, de veacuri stăpîneau străzile orașelor turcești, ca în niște cetăți cucerite, grație indolenței, slăbiciunii, prejudecății în care vechiul regim menținea pe credincioșii lui Allah.

E un document interesant al prezentului care, ca mîne, va fi numai o amintire uimitoare din cartea unor timpuri trăite și uitate.

Rodion

E. DE AMICIS

CÂNII

Pe viitor Constantinopolul își va fi perdut una din curiozitățile lui cele mai curioase: cînii. Aici voiu să mi las pațin condeiul în voe, căci subiectul o merită. Constantinopolul e un uriaș haitic; oricine bagă de seamă acest lucru, de la sosire. Cînii alcătuesc a doua populație a orașului, mai puțin numeroasă, dar nu mai puțin ciudată de cît cea dintăi: toată lumea știe cît de mult îi iubesc Turcii și-i apără.

N'am putut afla dacă fac asta dintr'un simțimînt de milă — pe care Coranul îl recomandă chiar față de animale — sau fiind-că ei cred că aceste animale, ca și unele păsări, aduc noroc, ori pentru că Profetul la iubea, ori unde istoriile lor sfinte vorbesc de cîini. Unii pretind că asta vine din faptul că Mahomed Cuceritorul, tîra după el un numeros statmajor de cîini, cari intrară în triumf împreună cu dînsul prin spărtura făcută în poarta Sf. Roman. Fapt este, că animalele astea le sunt scumpe, că mulți Turci lasă prin testament sume foarte rotunde pentru hrana lor și că, atunci cînd sultanul Abd-ul Medjid îi surghiuni pe toți în insula Marmara, poporul începu să murmure, iar cînd veniră înapoi îl primi cu alaiu. Guvernul, spre a nu stîrni turburări, îi lăsă după aceea pentru totdeauna în pace. Cu toate acestea fiindcă, după Coran, cînele-i un animal spurcat și Turcul, care i-ar da adăpost, ar crede că și-a pîngărit casa, nici unul din nenumarații cîini din Constantinopol n'are stăpîn. Ei alcătuesc cu toții laolaltă o mare republică de vagabonzi foarte liberi, fără zgardă fără slujbă, fără fără nume, fără locuințe, fară lege. Strada, de acea, i-a lor: aici își sapă cîte o mică vizuine, dorm, mănîncă, naște, își alăptează puii, mor și nimeni, cel puțin în Stambul, nu-i stinghereste cîtuși de puțin de la treburile sau de la odihna lor. Ei sunt stăpînii uliței. In orașele noastre cînele se dă la o parte, ca să lase caii și oamenii să treacă. Aicia însă oamenii, caii, cămilele, măgarii fac un ocol, spre a nu-i călca în picioare. Prin locurile cele mai umblate din Stambul patru sau cinci cîini, culcați în cerc și dormind drept în mijlocul străzei, fac ca, timp de o jumătate de zi, întreaga populație a unei mahalale să meargă pe de lături.

Alții se scoală, dar numai în ultimul moment, cînd picioarele cailor sunt la o palmă de capul lor și atunci își mută în liniște trîndăvia la patru palme mai departe, tocmai atît cît trebue spre a-și mîntui viața.

Lenea este trăsătura de căpetenie a cîinilor din Constantinopol. Se încolăcesc în mijlocul ulițelor cîte cinci, cîte șase, cîte zece, în șir, sau în cerc, făcuți covrig, așa în cît nu mai au aerul unor animale, ci a unui mormam de gunoiu și dorm acolo zile întregi, în mijlocul alergăturei și gălăgiei asurzitoare din jurul lor și nici ploaia, nici soarele, nici frigul nu-i face să se clintească. Cînd ninge, stau sub omăt; cînd plouă, rămîn cufundați în noroiu până deasupra capului, așa în cît cînd se scoală au aerul unor cîni făcuți din lut și nu mai deosebești la ei nici ochi, nici urechi, nici bot. In Pera și 'n Galata cu toate astea nu sunt așa de trîndavi ca în Stambul, pentru că nu găsesc de mîncare așa de lesne. In Stambul sunt în pensiune, în Pera și Galata mînîncă la cartelă. Ei sunt măturile vii ale străzilor. Ceeace porcii disprețuiesc pentru dînșii e trufanda. Afară de pietre mănîncă orice.

Populația cînească a Constantinopolului e împărțită în suburbii ca și populația omenească. Fiece ținut, fiece stradă e locuită sau mai bine zis stăpînită, de un oarecare număr de cîni, rude și prieteni, cari nu se îndepărtează nici odată de locul lor și nici nu lasă străinii să străbată. Ei exercitează un fel de serviciu de poliție: au corpurile lor de pază, străjile lor înaintate, santinelele lor; fac ronduri și inspecții. Vai de cînele din altă mahala care, împins de foame, se aventurează pe moșiile vecinilor lui! O hoardă de zăvozi îndrăciți îi sar în spinare și dacă pun ghiara pe dînsul îl nimicesc; dacă nu-l prind, îl urmăresc cu turbare, tocmai până la marginea mahalalei. Până la margine însă, nu mai departe; țara dușmană e mai totdeauna respectată și temută. Nu-și poate face cineva idee de bătăile, de încăerările ce pornesc între dînșii pentru un os, pentru o fărămătură, pentru o călcare de teritoriu.

Pe fiece clipă vezi cîte-o hoardă de cîini aruncîndu-se cu furie unii asupra altora într'o gloată strînsă şi amestecată şi dispărînd într'un nor de pulbere.

Atuncia sunt nişte urlete, nişte lătrături, nişte ţipete de turbare în stare să spargă şi urechile unui surd. După puţin ceata se risipeşte şi prin pulberea ce se înalţă în sus vezi întinse la pămînt victimile luptelor. Dragoste, gelozii, dueluri, sînge, labe rupte, urechi sfâşiate sunt întîmplări de toată ziua.

Chiar cînd au aerul că dorm, îşi au veşnic un ochiu întredeschis, un punct cît un bob de neghină din lumina ochiului, cu care urmăresc cu luare aminte, atît de departe şi de mult timp cît socot că e de trebuinţă, cele mai uşoare mişcări ale vreunui lucru, care are înfăţişarea unui baston. Şi sunt aşa de puţin deprinşi a fi trataţi cu blîndeţe, în cît e de ajuns să mîngăi în treacăt vre unul, că alţi zece aleargă dînd din coadă, gudurîndu-se într'un chip desmerdător, fîţîindu-şi coada, şi însoţesc pe mărinimosul lor ocrotitor pînă la capătul străzii, cu ochii umezi de bucurie şi recunoştinţă. Traiul unui cîne în Pera sau în Galata este, într'un cuvînt mai rău de cît al unui păianjen în Olanda, unde-i fiinţa cea mai prigonită din tot regnul animal. Văzîndu i aşa de nenorociţi, nu-ţi vine să crezi că n'au şi ei o răsplată după moarte.

De altă parte însă soarta-le nenorocită le vine şi din urîţenia lor. Mai toţi sunt cîni din rasa dulăilor sau a zăvozilor şi au ceva din firea şi-a lupului şi-a vulpei, sau, mai degrabă, nu seamănă cu nimic. Sunt rezultatele înfricoşate ale unor încrucişări întîmplătoare, împestriţaţi cu culori ciudate, de statura cînilor zişi de măcelărie şi aşa de slabi, în cît le poţi număra coastele la douăzeci de paşi. Cei mai mulţi apoi, pe lîngă slubiciunea lor, sunt reduşi, pe urma încaerărilor, într'aşa hal în cît, dacă nu i-ai vedea umblînd, i-ai lua drept nişte hoituri de cîni măcelăriţi. Vezi unii cu coada tăiată, cu urechile zmulte, cu spinarea chelboasă, cu gîtul jupuit, chiori, ologi de două picioare, acoperiţi de răni şi mîncaţi de muşiţă, reduşi în sfîrşit în cel din urmă hal în care poate fi redus un cîine viu, adevărate victime ale războiului, ale foamei şi a frumoasei zeiţe a dragostei. Iţi vine să crezi că la ei coada e-un organ de lux.

..Adesea paşnicii locuitori din Pera sunt îndreptaţi noaptea din somn de-un tărăboiu drăcesc; ducîndu-se la ferestre, văd jos, în stradă, o horă înfricoşată de cîni cari fac salturi, sărituri, cari se învîrtesc în loc ca nişte apucaţi şi se bat cu capul de toţi pereţii. Dimineaţa, la revărsatul zorilor, uliţa-i otova de leşuri. Pricina e doctorul sau spiţerul mahalalei, care avînd obiceiul să studieze noaptea şi nevoind să fie turburat de seminţia cîinească, şi a căpătat o săptămînă de linişte c'o mînă de turta lupului. Aceste motive şi altele fac să scadă necontenit numărul cîinilor din Pera şi Galata. La ce folos însă!... In acest timp ei cresc şi se înmulţesc în Stambul, până ce ne mai găsind cu ce să trăiască în oraşul turcesc, se băjenăresc încetul cu încetul spre malul celălalt, umplînd în marea lor familie toate golurile ce le fac luptele, foamea şi otrava...

Recensemintele şcolare

Legea din 1864 dispunea ca primăriile respective să trimită la fie-care şcoală în fie care an cîte o listă după registrele stărei civile de copii ajunşi la vrîstă de şcoală.

Practica a dovedit, că nu e aplicabilă cu folos lista trimisă de primărie. Mai cu samă la oraşe.

De oare-ce puţini copii să mai găsesc, după 7 ani în dispărţirea şi strada arătată.

Deci cerinţele legei, la primul pas, au trebuit părăsite, ca neaplicabile.

Acum oamenii au început a cunoaşte preţul ştiinţei de carte, dar totuş a-i înboldi nu strică.

Cu legea din 1864 am dus-o pînă la 1901 cînd d. Take Ionescu a reuşit în fine a da de o camdată măcar legea asupra învăţămîntului primar şi normal primar. Inainte de d-sa mulţi s'au încercat a reforma legea, dar pare-că era un făcut,—nimenea nu reuşa. Aşa a fost cu d-nii Maiorescu, Conta, Poni. Toţi au făcut studii ce s'au ajutat unele pe altele, dar toţi au avut ca *izvor* de consultare, studiul cel aprofundat a lui Costafor.

In legea din 1901 s'a stabilit şi un recensemînt mai raţional, ce a folosit mult şcoalei. Legea o fac reglementată dînd atribuţiuni comunei şi institutorului însărcinat cu facerea recensi întului.

In spiritul legiuitorului a fost ca primarele, sau ajutorii de primari cu institutorul să facă recensimîntul.

Insă cînd s'a pus în practică s'a văzut că nu se poate aplica, adliteram în comunele urbane, pentru motivul că în unele comune sunt cîte 10—15 circumscripţii şcolare, deci ar trebui 10—15 adjutori de primari să procedeze la efectuarea recensimîntului. Dacă s'ar elega un consilier comunal, ar trebui să i se plătească diurnă. Ştiţi la ce s'a redus reprezentarea primarului in comisiunea de recensimint, la cîte un copist, une ori nici atîta macar; azi în multe părţi ale oraşului, Institutorul e însoţit de sergentul din punct cu care se duce din casă în casă şi face recensimîntul şcolar.

Toţi caută a fugi de muncă, mai ales cînd munca nu e cu ceva folos pecuniar, numai Institutorul rămîne topor de oase.

Dacă ar fi numai atît inconvenient s'ar trece uşor asupra lui, dar sunt alte între cari vom arăta numai unul care apasă foarte mult asupra unor Institutori.

Legea şi regulamentul ei a avut în vedere circumscripţiile şcolare aranjate ast-fel, ca în fie-care să se găsească o şcoală de fete cu 4 Institutoare şi o şcoală de băeţi cu 4 Institutori.

Institutoarele sunt scutite de a face recensimînt. Rezultatul se comunică directiei şcoalei de fete, de directorul şcoalei de la care s'a făcut recensemîntul.

In practică lucrul nu se petrece astfel.

Sunt unele circumscripţii şcolare, în care sunt cîte două şi trei şcoale de fete şi una de băeţi, ba şi la această nu sunt 4 Institutori cum a văzut legea, ci doi, ba chiar unul singur, d. e. şcoala Mihail Kogălniceanu, şcoala Vasile Conta etc., unde e cît un singur Institutor şi cîte trei Institutoare; vrînd ne vrînd d. I. Petrescu şi N. Apostol face în fie care an recensimentul şcolar.

Toţi institutorii ce se găsesc în cazul arătat vor trebui perpetuu în fie-care an să facă recensimîntul şi cum această operaţie nu se poate face în mai puţin de 20 de zile, şi acestea în timpul vacanţei celei mari, urmează că dînşii nu se bucură de 2 luni de vacanţă ci numai de 1 lună căci 10 zile trebuesc pentru complectarea şi lucrul la birou.

Aceasta face mare nedreptate unora dintre Institutori, ceia ce reclamă imperios ca procedeul actual să fie modificat în sensul că: fie-care părinte, tutori şi stăpîn la care s'ar găsi un copil cu etatea de 7—14 împliniţi, care n'ar fi terminat încă învăţăturile cerute de programa claselor primare, să vină între 15 şi 30 Septembrie, la şcoala primară cea mai apropiată şi să declare înscrierea copilului. In cazul cînd s'ar dovedi că un părinte, tutor ori stăpîna nu şi-a înscris copilul la şcoală să fie dat judecăţei ca ori-ce contravenient şi legea să-l pedepsească. Una ori două exemple vor fi suficiente pentru a face cunoscut că nimeni nu se poate sustrage de la obligativitatea învăţămîntului primar.

Agenţii administrativi şi cei comunali trebue să urmărească şi să dea în judecată pe contravenienţii la legea Instrucţiei.

Controlul cel mai mare îl poate ţinea Institutorul care să fie îndatorit a raporta autorităţei şcolare, care să proceadă la îndeplinirea legei şi a nu trece un singur copil fără a şti macar să scrie şi să citească şi cele văzute de programa cursului primar.

Cu procedeul de recensiment din casă în casă să atrecoară mulţi copii a nu fi trecuţi pe tabelele de recensiment, căci ori cît de scrupulos ai fi e imposibil să scrii pe toţi copiii ce ar voi să se sustragă. Adese ori se scriu sute de copii de evreu, ei figurează pe tablou dar aşa doar ca să crească numărul de oare ce nu i poţi obliga să vie la şcoală, căci l'ai obliga în acelaş timp să plătească şi taxa şcolară, ceia ce e nedrept şi în multe casuri sărăcia face imposibilă plata taxei.

Adese-ori să întîmplă, dacă nu totdea-una, alta e lista din recensiment şi alţi şcolari ai în clasă.

Iată cum să explică aceasta:

După foaia de recensiment ar fi înscrişi de ex. 60 de copii buni de şcoală pentru clasa I. Din acest număr trebue să omiţi 20—30 de evrei, vre-o 10—15 copii ce-şi capătă instrucţiunea în familie sau că părinţii îi duc pe la alte şcoli, căci părintele nu-i ţinut ca numai de cît să-şi dea copilul în circumscripţie unde a fost înscris, ci, unde ar voi dînsul. Deci nu putem compta copii buni de şcoală de cît 30, restul vin de pe aiurea. Nici nu-ţi dai cu socotinţă şi rămîi în mirare cînd îţi vine un copil neînscris în foaia de recensiment din circumscripţia unde ai făcut singur recensimentul. Cu aceşti copii umplem golul până la 50—60 ce ne trebuesc în clasa I. In catalogul clasei figurează 70—80 de nume dar erau scrişi după foaia de reeensiment fără ca să le mai dai de capăt; cu toată amenda şi avizele de chemare, de amendare etc.

Pentru statistica ce se ţine la Minister e sufcient formularul F de la începutul anului şcolar.

C. Tincu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Erlich-Hata.—Nimic mai la ordinea zilei şi nimic mai pasionant, ca acest termen care are în adevăr originea şi filosofia lui în afaceri... pasionale.

După un comunicat oficial din Frankfurt, oraşul descoperitorului, remediul oficial în contra sifilisului a fost dat unui mare institut industrial „Höchste Farbwerke, unde se va prepara în cantităţile necesare şi se va expedia apoi în fiole pentru vînzare în detaliu. Insă lucrul nu se va putea întîmpla de cît după cîteva luni abia şi nici atunci—spune comunicatul,—nu se va vinde miraculosul preparat decît în cantităţi măsurate, de oarece prepararea cere o extraordinară încetinială şi luare aminte.

In legătură cu aceasta sunt de menţionat între ultimele publicaţiuni relative la descoperirea Erlich—studiul profesorului von Zeissel, care afirmă că remediul Erlich este mult superior tratamentului cu iod şi mercur, de asemenea şi experienţele din Fresburg unde a fost complect vindecată o mamă sifilitică, tratată în ultimele zile ale sarcinei şi cît va timp după naştere.

Copilul, născut cu evidente semne de sifilis a fost şi el vindecat, numai sub influenţa tratamentului la care s'a supus mama.

Succesul a fost surprinzător de bun şi de fericit.

*

Cunoscutul poet G. Ionescu-Tutoveanu institutor în Bîrlad, a pus sub tipar un curs de exerciţii de gramatică şi compuneri pentru cl. III şi IV urbane şi divizia III rurală, anii I şi II, în colaborare cu institutorii T. Popovici, C. Nechita şi M. Lupescu.

Cărţile au fost aprobate în urma unui elogios referat al consiliului permanent al Instrucţiunii publice cu No. 45578.

*

Jidov cămătar. — Era domn Antiohie Cantemir Vodă. In Iaşi între alţi zarafi era şi jidovul Lazov, care apucase a împrumuta pe Dumitraşcu Gherghel cu 394 lei; pentru care a dat la mîna jidovului mai multe zăloage, argintării, scule şi vite. Intre acestea d. Gherghel moare, iar giupăneasa lui Gherghel, fata lui Andrei Abăza vornicul, se jăluieşte domniei, că jidovul Lazov o prea încarcă. Ca s'o scape sărire în ajutor tatăl ei Andrei Abaza şi fratele ei Ilie Abaza.

Afacerea se rînduieşte la Ilie marele stolnic, acel Ilie Ţifescu, zis şi Frige vacă, care a fost pîrîşul lui Miron Costin la Cantemir Vodă bătrînul şi pentru care i s'a tăiat capul.

Stolnicul Ilie Ţifescul împreună cu cumnatul jupînesei lui Gherghel ia la discutat afacerea, şi după ce stabilesc dobînda oficială, cum s'ar zice din zece doisprezece, adică 20 la sută pe an, cad la învoială şi preţeluesc că pentru 394 lei capete, să se ia dobîndă 154 lei, pentru cei aproape 2 ani cît timp stătuse banii luaţi cu împrumut.

Şi jidovul Lazov şi împrumutaţii vin la vamă, şi acolo negustoreşte cu vameşul cel mare şi cu neguţitorii şi în faţa marelui stolnic desfac zapisul de zălog şi preţeluesc astfel lucrurile zălogite, pentru a căror valoare faţă cu timpul de atunci, sîntem în 1699 — le dăm precum urmează:

165 lei — mărgăritarele
150 „ — 150 berbeci
40 „ — 2 cai
20 „ — 2 inele cu zamfir şi cu diamant.
36 „ — o pereche de braţare de aur în greutate de 16 *matcaluri*, matcalul a 2 lei şi un ort.
50 „ — o păreche sărji cu 6 picioare zmaragd.
20 „ — 2 perini zarbă.
10 „ — un covor
18 „ — 2 cupe de argint în greutate de 90 dramuri, a 24 bani dramul.
32 „ — 10 linguri şi o căldăruşă de argint în greutate de 322 dramuri a 13 bani dram.
7 „ — 8 coţi de maşa, pînză leşască

Se vede că Lazov jidovul pusese dobînda din zece cincisprezece de s'au sculat neamurile să scape pe jupăneasa lui Gherghel. **Gh.**

*

Leoncavalo lucrează la Brisago—pe malul lacului Maggiore—la noua sa operetă „Foscarina". Libretul e scris de Angelo Nesso şi G. Machi.

*

Carolina Bjoernson, văduva marelui poet e dispusă să vîndă moşia Aulestedz pe care a cumpărat o Bjoernson în 1874 cu 64000 coroane. La 1890 a vîndut proprietatea fiului său Erlingder dar după zece ani a răscumpărat-o iar.

*

La Berlin s'a dat un mare banchet medical în onoarea lui Hatta, asistentul profesorului Ehrlich. El s'a oprit la Berlin în drum spre Japonia de unde e originar.

*

La Berlin se montează de către „Theater des Weitens" o nouă operetă de Giacomo Minkowski: „Die schöne Frau" cu libretul de Rudolf Lothar.

*

STRUNA ZILEI

BUNUL EXEMPLU

...Primeniţi-vă cît mai des, pentru că holera atacă numai pe cei necuraţi...
(Oficiale sfaturi către public.)

Aceste timpuri de infern
Cer lucruri, dar şi... oameni noi;
Deci, domnilor de la guvern,
Mai... primeniţi vă şi voi!

❑ **Cine** are necesitate de lemne de construcţie, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iaşi str. Moţoc.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ Direcţia generală a căilor ferate romîne, a fost autorizată de consiliul de miniştri, să cheltuiască 3 milioane de lei din creditul de 16 milioane, acordat pentru construirea a cinci linii noui, spre a severi la cumpararea materialului rulant necesar liniilor Medgidia — Babadag Tulcea—Buhăeşti—Boceşti—Paşcani Grasi—Tg.-Neamţ—Făureni—Tecuci Crasna—Dobreni.

◔ In comuna Casiul din judeţul Bacău o ţarancă anume Maria Vizitiu, a găsit pe timpul cînd prăşa la porumb o comoară compusă dintr'un vas de lut care cuprindea mai multe bijuterii şi diferite alte pietre preţioase precum şi un număr de 150 monede de argint din timpul lui Traian.

❑ Opt familii notabile din Basarabia, au sosit în Iaşi cu paşapoarte în regulă, anunţînd autorităţile că vreau să se stabilească provizoriu la noi, pînă cînd va înceta furia holerei în Rusia.

S'a înştiinţat ministerul de interne despre aceasta.

❑ Examenele elevilor preparaţi în particular, se va începe la 1 Septembrie.

Ca şi în Iunie, examenul se va ţinea: pentru cursul inferior la liceul Naţional, şi pentru cursul superior la liceul Internat.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume— holera, — afară de aceasta fiind bîntuit de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mult prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa centrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé-Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi milioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi in cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţălept, **să se bee numai apă fiartă**.

Aceste studii micro cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi Ieşanii, sunt cuprinse în noul program de astă seară *Joi 12 August 1910*, **la grădina Bragadiru**.

❑ Pe ziua de 1 Septembrie sunt vacante următoarele locuri de elevi lucrători agricoli:

La pepiniera viticolă Paraclis Cotnari 6 locuri; la pepinera Vişan, 10 locuri.

❑ In comuna Tomeşti s'au contatat mai multe cazuri de febră-tifoidă.

❑ Din Dorohoiu ni se scrie că alaltă-eri un adevărat uragan, urmat de o torenţială ploaie, s'a deslănţuit asupra comunelor din plăşile: Herţa, Darabani şi Centru. Foarte multe case au fost descoperite, pomi scoşi din rădăcini, stoguri de fîn împrăştiate.

La fabrica de spirt din Ibăneşti a fost un adevărat dezastru. Acoperemintele fabricei şi ale grajdurilor au fost distruse şi aruncate la o distanţă de 100 metri. Opt stîlpi de telefon au fost trîntiţi la pămînt. Firele de la telefonul fabricei au fost rupte, iar peretele de care erau legate s'a dărîmat, rănind 4 vite din care două mortal.

La Broscăreţi, au fost distruse două staule.

La Cracalia a descoperit jumătate din casa d lui Enescu şi un grajd. Pe moşia Borzeşti au fost răniţi mai mulţi cai ai d lui Fasolă, cari erau înhămaţi la pluguri.

SPECTACOLE

— La cinematograful *„Union"* din grădina Cuza Vodă, se începe în astăseară un program cu totul nou, care cuprinde bucăţi din cele mai interesante, program care va ţinea Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

„Păcatoasa" este titlul unei drame sociale, aranjată după cunoscuta piesă „Hoţul" de Bernştein, piesă care a avut un aşa de mare succes în străinătate şi care s'a jucat şi la noi. Rolele sunt interpretate de artiştii casei „Nordisk Compagni" din Copenhaga. Drama are cuprinsul următor: Fanny Legrand, simte lipsa de bani pentru a'şi procura toalete drăguţe, cu care să facă să placă soţului ei şi pentru a menţine iubirea acestuia. Ei se află în vizită la bogataşul Bretard. Fiul acestuia se amorezează de Fanny, pe care luxul şi bogăţia toaletelor, de astă-dată, o preocupă foarte mult. Ea găseşte un portmoneu cu bani, şi însuşindu-şi considerabila sumă, aruncă portmoneul, pe care îl găseşte d-na Bretard, care acuză pe fiul ei vitreg, de furt. In consiliul de familie, se hotăreşte, după stăruinţa mamei vitrige, ca tînărul Bretard să fie trimes în America, în călătorie de cerecţie. D-na Legrand mărturiseşte lui Richard că ea e autoarea, iar el în dragostea ce o avea pentru ea, îşi asumă respunderea. Faptul însă se descopere; ea e iartată şi fericirea casnică se restabileşte în ambele familii.

Noul program mai cuprinde apoi: „Iubire de Toreador", o zguduitoare dramă, în care ni se înfăţişează şi lupta cu taurii. E o splendidă interpretare a casei Cines din Roma, cu splendide costume; mai cuprinde apoi: „Riffle-Bill" sau Apararea fetiţei, dramă din viaţa briganzilor indieni, în 30 de tablouri, care cuprinde în acelaşi timp şi superbe vederi după natură. „Jurnal picant", foarte hazlie comedie; „Inainte?!" comedie; un roman în munţii Californiei, idilă indiană; d. Lourdon sufere de măsele", comedie; „In automobil spre valea Herauld", splendide vederi după natură; Creşterea păsărilor în mod artificial, etc, etc.

Reprezentaţiile cinematografului „Union" au loc numai în grădina Cuza-Vodă.

DIVERSE

— D. I. M. Popescu a fost numit reviz r de vite şi secretar pe lîngă serviciul veterinar al oraşului Iaşi, în locul d-lui I. Buzdugan demisionat.

— Astă-noapte au ars trei stoguri de fîn ale locuitorului Costache Melinte din comuna Şipote.

— D. arhitect Iulius Reiniche voind să se urce în trăsura cu No. 99, s'a rupt aripa dreaptă şi căzînd jos s'a lovit uşor la un picior.

— Un incendiu s'a declarat la croitorul Solomon Swartz din str. Sf. Pantelimon No. 25 care a fost stins de pompieri.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca
APA DE MASA HIGIENICA
— NUMAI —
Apele Mineralizate SINTEZA
— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —
PREPARATE DE Doctorul RATIANU
Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate „SINTEZA" sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Gieshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —
— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —
— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —
Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei
Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ *Din Kişinău se comunică că în ultimile 3 zile, s'au mai constatat acolo trei cazuri noui de holeră.*

❑ **De eri s'a început vizitarea tuturor ogrăzilor, din toate străzile, spre a se vedea dacă cetăţenii se coformează ordonanţelor date,**

❑ **Ploaia care a căzut aseară şi azi dimineaţă, a fost generală în judeţul nostru.**

❑ **Tînărul C. Zăhăresou, absolvent al seminarului „Veniamin Costachi", va fi hirotonisit preot zilele acestea, pentru o parochie vacantă din judeţul Suceava.**

❑ **Duminică 15 August, cu ocazia serbătoarei „Adormirea Maicei Domnului", I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va duce la M-rea Cetăţuia, unde va face instalarea egumenului nouei mînăstiri, P. C. S. Archimandritul Teoctist Stupcanu.**

❑ **Băncile meseriaşilor.**—Ministerul industriei şi comerţului, odată cu comunicarea deciziei din 9 Iulie privitoare la ajutorul acordat băncilor de meseriaşi din ţară, a adresat camerilor de comerţ însărcinate cu distribuirea sumelor acordate, următoarea circulară:

Alăturat la aceasta, avem onoare a vă trimite copie despre deciziunea ministerială prin care s'a aprobat Camerei dv. de comerţ suma de..., cu care ea va participa la înfiinţarea băncilor de meseriaşi şi muncitori din circumscripţiunea ei.

Pentru atingerea acestui scop, va fi necesar să puneţi în vedere consiliilor de administraţie a băncilor ce sunt deja înfiinţate sau urmează a se înfiinţa, să modifice aliniatul a din art. 3 a statutelor tip, în modul următor:

„A primi spre fractificare economiile membrilor precum şi ale instituţiilor de Stat, cum sunt Camerile de comerţ, însă numai pe termeni lungi, de cel puţin 6 luni şi cu obligaţiune de a aviza banca cu 4 luni înainte în caz de retragere a depunerilor".

Rămîne apoi ca prin înţelegere particulară între dv. şi consiliile de administraţie ale băncilor să puteţi fi puşi în măsură de a cunoaşte în mod amănunţit mersul în genere al băncei şi în special dacă fondului adus ca raport în societate i se dă destinaţiunea ministerială. Vă rugăm totodată să comunicaţi şi ministerului înfiinţările de bănci, participarea dv., precum şi ori ce ştiinţe cari ar fi necesare pentru cunoaşterea mersului băncilor.

❑ Azi dimineaţă s'au prezentat la serviciul sanitar cei 10 agenţi sanitari, trimeşi de direcţiunea generală.

❑ Lîngă iazul Beldiman s'a găsit cadavrul unui om necunoscut.

Cadavrul prezintă o rană sub mamela stîngă provenită prin împuşcare.

D. Procuror Aslan însoit de d. Gavrilu secretarul pachetului a plecat în anchetă la faţa locului.

❑ Azi dimineaţă trenul de Bucureşti a sosit cu o întîrziere de 35 de minute

❑ **Alegerile dela Huşi.**—Eri s'au făcut la Huşi alegerile pentru colegiul I judeţian. Faţă în faţă erau două tabere liberale, din care una sprijinită de fraţii dr. N. Lupu-Cişman şi alta avînd grupat în juru i pe d-ni Leon da Constantin, Ir. Gheorghiu, Alex. Rişcanu şi alţii.

Cărdăşia dr. Lupu-N. Cişman a stîrnit indignare în rîndurile tuturor liberalilor de ordine şi a făcut ca şi opoziţiile conservatoare să dea necondiţionat sprijinul dizidenţei liberale, mai ales după ce prefectul Gh. Corbescu a mai luat pe faţă apărarea d-rului N. Lupu, în urma ordinelor înscris primite de la d. ministru V. Morţun.

După ce a smuls prin fraudă declararea a 5 liberali că au fost şi vor rămînea alipiţi politicei d-lui N. Cişman, căci doui din aceştia n'au fost avizaţi macar că pe numele lor se va înscena o porcărie politică, apoi spre deridere i-au pus candidaţi la colegiul I, unde erau siguri de cădere.

Aceşti liberali au fost: T. Negrea, Ion Ursulescu, Dim. Harnagea, Pericle Penişoară, şi Sotir Ilescu.

Toată ziua prefectul s'a mişcat prin oraş, şi a făcut apariţia la cafeneaua V, N. Vasilachi, und n'a fost nici odată de cînd e prefect, de un an şi mai bine, că doar prin prezenţa sa de inberb va stărni frică în oasele alegătorilor şi efectul s'a văzut

Lista dezidentă a întrunit o mare majoritate de 70 de voturi şi au fost proclamaţi aleşi d-nii: Leonida Const., Irimia Gheorghiu, N. Caraivan, Vasile N. Vasilachi, C. Pivniceriu, şi...

Canditatura independentă a fost a d-lui C. Popov, avocat; cavalerul pururi butonat al Huşilor, şi a întrunit 14 voturi.

Punerea şi susţinerea acestei candidaturi a fost o combinare politică a lui *Bădia* Iancu Pivniceriu şi a lui Grig. Vericeanu, întîiu să aibă prilej de a face o deplasare de voturi, întru cît cu aprobarea generalului Teleman primise a candida pe lista disidentă d. Vas. N. Vasilache, membru în clubul Carpist, proprietarul caselor unde e clubul şi creditorul clubului.

Intru cît însă această îngăduire n'a fost făcută şi cu asentimentul d-lui Pivniceriu imediat s'a inventat o candidatură de pae, şi veşnicul vesel şi rîzător C. Popov a fost găsit de candidat al bădiilor. Cele 10 voturi căpătate mai puţin de V. N. Vasilache se explică prin deplasarea voturilor a unei nuanţe din partidul carpîst, deşi d. C. Popov e un vechiu şi statornic liberal, codiţa bădiilor în politica Huşilor.

Succesul în col. I a vîrît în spărieţi pe Lupeşti şi azi îşi pun toate silinţile pentru ca se refacă col. II, unde se crede că d. N. Cişman e cel mai mare elector.

Aici pe sub mînă va avea sprijinul efectiv al d-lui Grig. Vericeanu, singurul care contează cu ceva clientelă la col. II, deci toată acea clientelă a lui Gr. Vericeanu se ţin lanţ de d. N. Cişman, prin mahalale şi prin cafenele, semn vădit al cărdăşiei.

Cum însă primăria e pe mîna Dobrenilor şi deja colegiul al II-a are peste 170 de slujbaşi, se crede că victoria nu va putea fi dată Cişmanilor, întru cît chiar funcţionarii se văd dezlegaţi de ori ce legătură, liberali fiind rupţi, merg cu simpatiile lor.

Mai interesantă va fi lupta la col III, unde dr. N. Lupu vine cu poporanismul lui, care a asmuţit satele contra proprietarilor.

Cum se vede alegerile de la Huşi au o importanţă politică mai mult de cît cercul bătăliei dintre taberele liberale.

❑ S'a decis ca la sfîrşitul lunei acestia, să se facă o complectă desinfectare localurilor de şcoală, din toate comunele rurale.

❑ Astă zi a sosit in inspecţie la Huşi ministrul Morţun şi d-rul Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar.

● Un batalion din regimentul Siret din Galaţi, a sosit eri la Huşi, iar de acolo a fost repartizat la Drânceni, pentru paza la frontieră.

❑ Toţi protoerii judeţelor din Eparhia Moldovei, au fost convocaţi, pentru Sămbătă 14 August, după amiazi, în palatul mitropolitan, la o conferenţă cu I. P. S. S. Mitropolital.

In această consfătuire se va decide asupra mai multor chestii importante, precum şi asupra subiectelor ce urmează a se trata în conferenţele pastorale din anul acesta, ce vor avea loc la 15 Noembrie.

❑ **Din partea locatarilor din strada Dreaptă primim plîngerea, că de *două zile* în mijlocul acestei străzi stă în putrefacţie cadavrul unui cal, căzut de la un cotiugar, infectînd aerul şi constituind un pericol permanent pentru igiena acelei regiuni.**

Este o negligenţă condamnabilă aceasta şi cerem administraţiei comunale să ia imediat măsura de a se ridica din stradă cadavrul calului.

Numai în Iaşi se poate întîmpla aşa ceva.

❑ **Injunghiere.**—Aseară, pe la orele 9 jumătate, cîrciumarul Şmil Zalmanovici din strada Frumoasa No. 24, a fost înjunghiat de către muncitorul Jenică Teodorescu, cu un cuţit.

Numitul ducîndu-se în cîrciuma lui Zalmanovici şi cerînd să i se dea de băut, i s'a dat. Cînd la plată, dînsul a declarat că n'are bani. Zalmanovici l'a apucat de mînă voind să-l dea pe mina sergentului.

Atunci Teodorescu scoase un pumnal şi dădu o lovitură lui Zalmanovici în tîmpla dreaptă, şi în urmă începu să fugă. Sergentul dînd alarma, acesta fu prins în strada Nicolina şi dus la secţia II-a, iar Zalmanovici la spitalul evreesc.

❑ **I. P. S. S Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei care se află la mama sa, în Proviţa, lîngă Cîmpina, se va reîntoarce Sîmbătă dimineaţă din concediu.**

I. P. S. Sa va sosi cu trenul de 8 şi 30 dimineaţă. La gară va fi întîmpinat de autorităţile clericale locale şi de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ **Inecat.**—Aseară, pe la orele 8, a fost găsit în apa Bahluiului la malul drept dinspre teritorul comunei Galata, cadavrul unui individ necunoscut.

S'a anunţat autorităţile şi sosind la faţa locului subscomisarul de serviciu de la secţia II a a făcut cercetări.

Din ordinul parchetului cadavrul a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon, unde i se va face autopsia.

Se crede că cadavrul ar fi al unuia care pescuind peşte şi scoici în Bahlui, s'a înecat.

❑ **Consiliul de reformă al corpului IV de armată se va întruni în primile zile ale lunei Septembrie, spre a se ocupa cu cazul unui ofiţer.**

❑ **Directorul general al serviciului sanitar, d. dr. Cantacuzino va veni probabil, Sîmbătă sau Duminică, din nou la Iaşi.**

❑ **Cu începe de Luni se vor face lucrările pentru amenajarea pieţei, pe locul unde au fost casele Solescu şi care au fost dărâmate, iar apoi se va începe asfaltarea.**

Piaţa va purta numele de Cuza-Vodă.

❑ Avîntul de dezvoltare în toate ramurile civilizaţiei, ce domneşte în ţara răsăritului soarelui — Japonia — care a uimit lumea prin vitejia fără seamăn în ultimul răsboiu ruso-japonez, ni-l arată cinematograful Pathé-Frères din grădina Bragadiru, în noul său program de astă seară Joi 12 August. Pedeapsa lui Samurai—piesă cuprinsă în acest program—este jucată de actorii teatrului japonej din Tokio (capitala Japoniei). Cinematograful nu ne dă o reconstituire, nici vre o imitaţie prin alţi actori, ci însăşi artiştii lor, Utavaga şi Gavamura interpretează rolurile principale ale unei piese scrisă de un autor de asemenea japonez.

Noul program, unul din cele mai interesante ale acestei stagiuni de vară, cuprinde apoi: Prin Africa centrală, regiunea unde s'a întîlnit lordul englez Kitschener cu comandantul francez Marchand, un sat de negri, copiii negrilor, etc etc.—Săpun în ochi, mari scene comice—Portretul şi criticii, mare piesă teatrală jucată de actorii engleji—Insulele malaeze şi cultura cauciucului, scene şi vederi foarte interesante luate după natură.

Urmează apoi interesantul studiu „Beţi numai apă fiartă", a treia serie ştiinţifică a micro cinematografiei Pathé-Frères. Cercetări prin aparate speciale—invenţie proprie a casei (Brevetul statului francez No. 2727)—Cum se vede apa prin microscop—Nenumăratele fiinţe microscopice care se află în apă—Cultura microbilor în laboratoriile ştiinţifice—Cum se dezvoltă microorganizmele—O colecţie de bacili şi infuzorii — Bacilul tifosului (mărit de 40,000 de ori)—Cum sunt distruşi microbii prin fierbere—Filtrarea apei etc. etc.—Studii interesante şi folositoare mai cu samă populaţiei ieşane.

Noul program cuprinde apoi multe scene comice, sportive, teatrale etc etc.

Reprezentaţiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni şi Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu preţurile populare obişnuite.

Dumineca 15 August, atît la matineu cît şi seara, va fi adaos la program: Infrângerea Satanei.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 12 August

Conflictul din consiliul de miniştri

— In chestia contramandărei manevrelor —

Bucureşti.—Un serios conflict a izbucnit în consiliul de miniştri, cu ocazia contramandărei manevrelor.

Se ştie, că în consiliul de miniştri de alaltă-eri, s'a hotărît contramandarea manevrelor,—aceasta făcîndu-se fără consimţimîntul d lui general Crăiniceanu, ministru de resboiu, care a lipsit de la şedinţa Consiliului.

D-nii V. Morţun şi Al. Constantinescu s'au prezentat M. S. Regelui, căruia expunîndu-i pericolul holerei ce ne ameninţă, precum şi protestul comercianţilor şi agricultorilor contra lipsei de vagoane, au cerut contramandarea manevrelor şi concentrărilor.

M. S Regele a admis în principiu contramandarea.

In consiliul de miniştri de eri s'a redactat decretul pentru contramandare şi cînd i s'a trimes d lui general Crăiniceanu pentru a'l iscăli, ministrul de răsboiu a refuzat să'l semneze, declarînd că această chestie fiind de resortul său, nu se poate să se ia o decizie în lipsa sa şi fără avizul său.

*

Ministrul de răsboiu Crăiniceanu, de şi ziarele oficioase au publicat contramandarea manevrelor, a dat azi un comunicat, în care spune că, în ce priveşte concentrările trupelor din corpurile III şi IV, ele se contramandează şi rezerviştii vor fi desconcentraţi zilele acestea. Pentru manevrele regale ale corpurilor I şi II, care trebuie să aibă loc în Septembrie, spune comunicatul, nu s'a luat încă nici o hotărîre încă.

Conflictul este dar, după cum se vede, destul de serios, şi nu se ştie ce urmare va avea.

In chestia grevei tipografilor

Bucureşti.—Patronii tipografi au început a fi mai concilianţi. Ei au invitat pe greviştі să'şi constituiască o comisiune de arbitri, care să trateze.

Funeraliile lui Mandrea

Bucureşti.—Corpul regretatului N. Mandrea, fost preşedinte de Casaţie, a fost adus azi dimineaţă în Capitală.

Dela gara de nord, corpul a fost transportat direct la cimitirul Bellu.

La orele 5 s'a făcut înmormântarea, la care au asistat mulţi magistraţi.

Cursele lui Zeppellin

Müenchen. — Balonul Zeppellin No. 6 a transportat azi după amiază 12 persoane la Ammersee, unde s'a coborât după două ceasuri fără accident.

Deputaţia refugiaţilor

Sofia.—Depataţiunea refugiaţilor a fost primită de ministrul turc, care i-a asigurat că se pot reîntoarce la vetrele lor în linişte.

Holera la Viena

Viena.—După un comunicat oficial, un magistrat şi două doamne sosind aci cu Vaporul de la Buda Pesta, una dintre acele două doamne a murit aci arătînd un simptome de holeră; celelalte două persoane au fost puse în observaţie.

*

Viena.—Un nou caz suspect a fost înregistrat pe zina de astă-zi.

Un marinar care venise pe acelaşi vapor, cu femeea care a murit eri, a dat simptome de holeră şi a murit şi el.

Lumea este foarte alarmată aci.

Serbările din Muntenegru

Belgrad.—Regele Petru a numit pe principile Nicolae al Muntenegrului, general al armatei sărbeşti, principile Danilo colonel, principile Mirko căpitan de infantere.

Situaţia în Bitolia

Salonic.—S'a început redeschidersa bisericilor şi şcolilor închise în Bitolia. Liniştea domneşte pretutindeni.

Sinucidere

Bucureşti.—In sanatoriul d-rului Gerotta s'a sinucis azi dimineaţă, infirmiera Ştefania Cîmpoeseu, de loc din Brăila.

Numita şi-a curmat firul vieţei, în urma unei certe cu familia sa.

Ingropat de viu

Dorohoi.—In comuna Săveni, muncitorul Bercu Cotiugariu, a fost îngropat de viu.

Numitul se dusese aseară la o lutărie din marginea satului şi în momentul cînd sapa lut, malul surpat peste el, îngropîndu-l de viu.

Alegerele din Atena

Atena. — Rezultatele definitive nu se cunosc încă. Dintre 374 alegeri numai 240 ar fi cunoscute.

D. Mavromihalis, care a avut ideia unei constituante a fost ales cu aproape întreaga sa listă.

In chestia Cretei

Constantinopol.—Se asigură că ministrul de interne, primind alaltăeri pe diplomaţii streini, a declarat ambasadorilor puterilor protectoare ale Cretei, că Poarta nu va întreprinde nici o acţiune, dacă Venezelos îşi va da demisia, ca şef al guvernului Cretan.

După ziarele otomane, consiliul de miniştri de eri, ar fi hotărît să facă demersuri energice la Atena, dacă Venezelos şi ceilalţi Cretani care au fost aleşi în adunarea naţională a Greciei, nu vor lasa funcţiunile lor din Creta.

Presa bulgară şi vizita la Cetinge

Sofia. — Ziarul „Preparetz" scrie că vizita regelui Ferdinand la Cetinge, a fost datorie de recunoştinţă către principile Niculae, pentru salutul său cu prilejul proclamării independenţii bulgare.

Holera se întinde în Italia

Roma.—In ultimile 24 ore s'a constatat la Cerignola un caz şi un deces; la Margherita di Savoia un caz suspect; în toate comunele din provincia Foggia nu s'a mai ivit nici un caz nou; la Barletta au fost 11 cazuri noi şi 7 decese; la Trani 4 cazuri şi 4 decese; la Andria 2 cazuri şi 2 decese; la Canossa 2 cazuri suspecte; la Ruvo de asemenea un caz suspect.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caş	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeţi, sub preţul zilnic al pieţei.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum şi Ţuică în următoarele preţuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roş „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forşt, construcţie nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal şi toate maşinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerţ; osebit locuinţă.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

Champalbert Herovanu

— Iaşi Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 şi 18, compuse din cîte 7 odăi şi bucătărie şi atenanse şi separate fie-care apartament.

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultaţiuni 3—6 p. m.

3 Odăi 3

mari şi frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul oraşului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

De inchiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; şi un alt apartament compus din 5 odăi.

Internat pentru Domnişoare

Cu începerea anului şcolar 1910—1911 d-na *Aspasia Culianu,* înfiinţează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-şoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" şi d-re studente.

Se vor face meditaţiuni elevelor, în orele libere.

Petru Ianculescu

Inginer silvic şi Hotarnic

— *Iaşi str. sft. Sava No. 18* —

Aduce la cunoştinţa d-lor Proprietari de moşii şi păduri, că se oferă a face Amenajamente, regulamente şi Hotărnicii pentru punerea în exploatare a Pădurilor, fiind autorizat pentru aceste lucrări de Onor. Ministru a Agriculturei Domenii, conform Codului silvic în vioer g

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iaşi. *Str. de Sus No. 34*

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**
I. DAVIDESCU
Tecuciu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

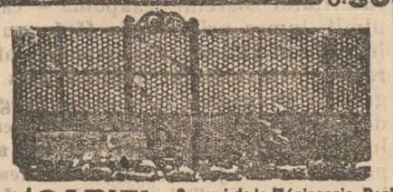

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR déposé
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2bis, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

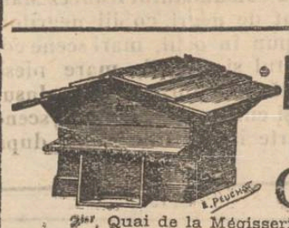

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2bis, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1889.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 186 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1086 - Sîmbătă 14 August 1910

Lupta de la Huși

Pe timp de vacanție să ne dea prilej regimul liberal de lupte politice este un cîștig pentru presă și pentru opinia publică, întru edificarea părerii sale asupra stării partidului liberal. Nu greșim cînd vom scoate aceste lupte din pervazul localității, și le vom privi așa cum trebue să fie încadrate în politica generală de partid liberal.

Numai orbii nu văd, că în sinul partidului liberal se petrece un fenomen de *acaparare* și de *eliminare*.

Acaparare a făcut'o dinastia Brătianu, cînd fără forme și-a luat rolul de șef efectiv, decapitînd pe d. D. A. Sturdza. Era așa de puternic organizată dinastia prin bănci și credite, știuse a țintui așa de tare interesele materiale ale partidului, că cu tot procedeul anarhic, partidul a înghițit acapararea dinastiei și i se supune.

Și în servilismul partidului se vede ignorarea celor mai elementare noțiuni de demnitate. Dinastia exploatează țara; membrii ei s'au transformat în directori și agenți de bănci și de la biurourile lor nu văd de cît afaceri și iar afaceri. Presa a dat alarma, a dovedit cu fapte, parlamentul a ascultat încriminări, cari în altă lume scoteau din circulație pe omul politic și la cari dinastia stă și sfidează lumea, tocmai fiind că știe că a acaparat partidul în cuceritori, și partidul i se comportă în sługi.

Pentru asigurarea pe mai mult timp a perioadei de acaparare, dinastia și-a luat în tovărășie lumea generoasă din partid. Generoșii din partid fiind ori fii de boeri scăpătați, ori fii de negustori cămătari, ori fii de săteni apelpisiți în dorul de a se îmbogăți au dat mînă slobodă dinastiei să speculeze, ca și ei să tragă foloase.

De aici plasările și preferințele politice.

Bătrînii liberali, acei cari au fost avut legături ori cu I. Brătianu, ori cu D. A. Sturdza, și prin vrîstă și prin felul lor de a fi, nu se puteau purta chiar așa după poruncă. Și tipul clasic al acestei generațiuni de politiciani liberali l-am văzut în persoana d-lui dr. Rîmniceanu, iar apelpisiții de boeri degenerați sau sărăciți am văzut'o în persoana d-lui dr. Sion.

Bătrînii din partid s'au încovoiat de nevoe, nu au văzut și nu văd în lonel Brătianu nici unghiile tatălui, necum capul lui, și în această zgîrcenie de apreciare se prea poate ca noul șef să nu se simtă tocmai bine. Mîne d. D. A. Sturdza trecînd granița și revenind la Senat, poate strînge în juru-i cetele bătrînilor; de aceia tot zăboveşte întrarea, care nu va fi de cît în ajunul plecărei de la putere. Tipul generațiunei bătrînilor care s'a încovoiat și cu resignare a primit situația e d. Costinescu, care a trebuit să înghită toate contradicțiile, spre a fi pe placul dinastiei.

Fenomenul acesta al acaparării prin eliminare se observă în toată țara, pe o scară întinsă. A caracterizat și caracterizează politica liberală la Iași, la Vaslui, la Bîrlad, la Huși, unde pretutindenea s'au dat lupte interne de exterminare. Fenomenul se continuă la Huș și în alegerile actuale cu o vădită încredere.

Ceia ce se petrece la Huși e simptomatic.

In 24 de ceasuri s'a inventat prefect de dr. C. Lupu, și i s'a dat puteri discreționare de a lucra în numele guvernului. Felul de a se purta în raporturile dintre țarani și proprietari nu numai că a asmuțit proprietarii conservatori, dar a pus în grijă pe proprietarii liberali și la Huși se observă revirimentul specific, proprietarii rurali liberali au făcut între ei o ligă de rezistență, avînd în frunte pe marii proprietari: Zane, Perticari, Varlaam, Lecca și Andriescu, cari luptă să stărpească curentul Lupist din Fălciu,—și cînd zic Lupist zic anarhic prin întocmirea sa: întâiu că a luat elementele administrative și le-a transformat în clientele politice, al doilea a burzuluit tot județul, prin arbitrarul de care s'a condus.

Dacă la început dr. Lupu e cu o parte de bătrîni liberali contra d lui N. Cișman, iar acum luptă cu Cișman contra vechilor liberali, nu e o schimbare de cît de nume, ținta ce se urmărește e aceiași: Acapararea județului Fălciu pentru guvern, prin învingerea și eliminarea elementelor vechi liberale.

Contra curentului anarhic stabilit de dr. Lupu la Huși s'au rîdicat toți și partide conservatoare și liberalii agrarieni și vechii liberali și au luptat pe față contra. Rezultatul s'a văzut: dr. Lupu cu acolitul său d. N. Cișman au fost învinși la colegiul I cu o mare majoritate, dat fiind elementul administrativ al colegiului I, care e de peste 30 la sută.

Azi se dă lupta burgheziei mici, pe care regimul liberal a decimat'o, bătîndu-și joc de orașe și de toată lumea de aici. Cu tot funcționarismul colegiului cred că va fi înfrînt și la colegiul al 2-a, pentru a se da lupta cea mare la col. III, care va fi decisivă.

De cînd sunt și se fac alegeri la Fălciu n'a fost luptă mai încordată ca aceasta de acum. Țărănimea pe care a exploatat'o în credulitatea ei naivă cu tot felul de vorbe deșarte e chemată a da mîne verdictul de cum înțelege ea a se amesteca în politica țării, sămănîndu-se vîntul anarhiei ori al ordinei în stat și îndrumării luate spre bine.

Partidul conservator-democrat are la Fălciu o organizare rurală, ca nicăieri aiurea, lucrînd în numele ordinii de stat, a sporului traiului bun prin muncă și economie, îngrădirea ruralilor prin legi înțelepte, apărată de o administrație legală și fără arbitrar, ruralii de la Fălciu, săteni, răzeși, intelectualii satelor au dat asentimentul lor partidului conservator democrat și se va resimți pe viitor nota luptelor electorale tocmai pe tema aceasta.

Ei bine aici toată suflarea liberală cuminte, toată suflarea liberalilor agrerienr, toată suflarea conservatoare de baștină ci și cea democrată e unanimă în a condemna toată acțiunea politică a dr. N. Lupu, mai ales că a impus pe listă la col. III 2 sume de oameni, cari au lasat cele mai urîte amintiri prin felul lor de a administra și a se purta cu lumea.

Iată de ce alegerile de la Huși, de și se fac pentru județ dar fiind că se cerca pulsul tuturor colegilor electorale de Cameră, capătă prin aceaste importanța lui prin atmosfera politică, ce se desprinde din lupta lor.

La Huși se îngroapă un sistem, se desbîrnează o tactică, se inferează un regim, regimul acaparator al dinastiei, curentul anarhiei, din țară.

Gh. Ghibănescu

Pentru a doua oară în Iași

D. V. Gh. Morțun este pentru adoua oară în inspecție la Iași. D-sa a venit, ca să se convingă de visu, *dacă ordinele sale se execută sau... se discută. Și pariem, că intima convingere a interimului de la interne este pentru ipoteza din urmă. Și cum să vadă așa lucrurile, cînd administrația noastră comunală face toate de-andoasele.*

Nu bănuim pe edilii noștri de rea credință. Nu. Dar le contestăm cu desăvîrșire priceperea și acel dor de muncă, pe care-l reclamă împrejurările grave de astăzi.

Sunt cîte-va zile, de cînd arătam că un întreg cartier din Tg.-Cucului, care este distrus de incendiu, s'a transformat de 5—6 luni într'o latrină publică, exală cele mai displăcute... parfumuri, viciează, aerul și constitue un focar de infecție din cele mai primejdioase.

Ei bine, ce a făcut administrația orașului nostru? Nimic. Acele dărâmături sunt și astăzi și servesc aceloraşi destinațiuni... mirositoare, ca o mărturie zdrobitoare în contra hărniciei și inteligenței edililor Iașului.

Este adevărat, că s'a operat cu o repeziciune remarcabilă dărâmarea caselor Roseti-Solescu și s'a dat astfel un aspect mai estetic regiunii; dar nouă oare înfrumusețări ne trebuesc acum? Trebue oare să facem din Iași un oraș plăcut, spre a nu impresiona displăcut privirea candidă a holerii ce vrea să ne viziteze?

Sau trebue să facem pe cît posibil mai mult un oraș higienic, spre a-l feri de decimări îngrozitoare.

Și dacă acest *lucru trebue să-l facem, apoi toată atențiunea și energia administrației comunale trebueşte îndreptată către acele cartiere, în cari infecția este mai mare și deci și pericolul mai iminent.*

Ei bine, cartierul Tg.-Cucului este unul dintre aceste; este poate cel mai mult dintre acestea. Și cu toate acestea nimic. Nici cel mai slab început macar, care să ne îndrituească să sperăm.

Apoi nu avem dreptate să susținem, că avem o administrație comunală incapabilă? Și cum s'ar putea ca d. Morțun să aibă altă părere, cînd lucrurile sunt așa de evidente, cînd d-sa însuși i-a trimes acestei administrații dădace și paradădace?

D.

CONFLICTUL DIN GUVERN

Nici în aceste împrejurări de o gravitate escepțională, guvernul nu ne scutește de displăcerea și primejdia de a-l vedea profund dezbinat.

Cu avizul prealabil al Suveranului Consiliul de miniștri în majoritate dispune contramandarea manevrelor. D. general Crăiniceanu, ministru de război, se *opune*, **pe motiv că n'a fost consultat A. S. R. Pricipele Ferdinand, în calitate de inspector general al armatei; ca și cum A. Sa ar avea intențiunea să se opue la contramandarea decretată cu avizul Regelui; ca și cum Principele Ferdinand, nu ar vedea ca ori ce om inteligent pericolul manevrelor în aceste timpuri.**

Și în consecință ministrul de război refuză, pe de oparte să să semneze jurnalul consiliului de miniștri, iar pe de altă parte, dă un comunicat cu totul contrar comunicatului guvernului. Ceva mai mult d. general Crăiniceanu mai zice, că chiar în Rusia au loc azi manevre imperiale, și insinuează, că chiar pericolul epidemiei ar reclama concentrarea trupelor, căci mai ușor s'ar putea lua măsuri de salubritate.

Faptele în sine, și „părerile osebite" ale unora dintre membrii guvernului ne-ar interesa puțin, dacă împrejurările prin care trecem, nu ar reclama cea mai desăvîrșită solidaritate și înțelegere în guvern.

Ori ce dezbinare constitue un pericol și constatăm cu părere de rău că guvernul liberal măcar acum nu știe să răspundă misiunei sale.

FACEȚI GESTUL!

„Mișcarea" a ajuns să umple coloane întregi numai cu laude la adresa actualei administrații și a partidului. De sigur, dacă nu s'ar lăuda singuri cine s'ar găsi să și ia o ast-fel de plăcută însărcinare?... In numărul de aseară, mai cu seamă, deși glasul le sună cam falș, totuși aplaudă cu frenezie, rămînind în extaz în fața operelor mărețe ale celor din capul comunei. Intocmai ca Diogene ce căuta un om, colectiiștii, cu luminarea, caută să descopere o... calitate a partidului lor, o faptă de care să se poată lega trîmbițînd-o în țara întreagă.

Din păcate, atît calitățile cît și faptele sînt destul de puțin numeroase, sînt destul de rari la d-lor. Chiar cu riscul însă de a deveni monotoni, ei o țin una, jubilînd în jurul aproape numai a uneia și aceleiaşi opere: măsurile de prevenire ale epidemiilor și lucrările de asanare ale Iașului. Cu modul acesta, au făcut din modeștii noștri edili niște personagii legendare, care înzestrate cu extraordinare puteri, pornesc înarmate pentru a stîrpi răul și a înlătura primejdia. Nu mai vorbim de excelența sa ministrul Morțun care în mintea colectiviștilor a luat însușirile unui semi-zeu, prezentîndu-ni-l ca pe un erou din basme, pornind înflăcarat, pe calu-i năsdrăvan, cu sabia scoasă și panașul în vînt, să ucidă... holera la malurile Prutului.

Se poate o misiune mai măreață?.. se poate un eroism mai înalt? Puțin va lipsi să-l vedem trecut în rîndul... sfinților, sau eternizat în cîntarile unei sublime epopei: *Morțuniada*.

De cît, ce departe sîntem de realitate! Nu văd oare colectiviștii că toate vorbele lor provoacă rîsul? nu văd că apucăturile atît de cîntate ale eroilor, nu sînt de cît simple gesturi de Don Quijote? Și atunci de ce ar mai insista în ceea proslăvirea unor lucruri pe care nici copiii și de sigur că nici ei înșiși nu le mai consideră ca reale?

Haide. faceți un gest, domnilor colectiviști. Mărturisiți sincer că administrația actuală a fost neserioasă și incapabilă: nu credeți că a sosit vremea pocăinței?

CATE-VA NOTE

Nedreptatea strigătoare ce s'a făcut de către direcțiunea teatrului din București, lui Aurică Blegescu zis Dallocrin l-a determinat pe acesta să adreseze un apel către „Romîni și scriitor ai Țării" în care înfundă cum nu se poate mai bine zisa direcțiune.

Apelului ce-a adresat implicit și nouă, răspundem: Curaj și tot înainte Dallocrine, dreptatea ta este recunoscută de toată presa, Calcă triumfător peste nimicimea primei noastre scene și revarsă și de acum înainte peste omenire razele bine făcătoare ale geniului tău sublim.

Și o protestare în contra infamiei direcțiunei Teatrului din București, reproducem cîte va din fragmente din piesa refuzată: *Ciobanul Donea.*

Eu a'și zice acum lalelei: «sus fetico 'n părul meu!»
Dar de unde vrei să nu viu floarea pămîntului greu?
He!.. de cînd s'a dus laleaua! Măi tătico, cum nu știu
Că laleaua are ochi cu codiță cînipii?

Iaca nici noi nu știam aceasta. Să trăiești Aurică!

Are multe, Suceviță, un romîn ascunse 'n tină:
Barba bătrîniler albă împînzită de rugină;
Apoi buzdugane grele, paloșe, arcuri și stome,
Stau pe bărbiile împînzite...

Ute al dracului! Vezi cîte stă romînului în barbă! Are măi romînul multe...

Să trăești Aurică, și Dumnezeu cu tine, care ți-a îngăduit să ne hărăzești cu acest apel către Romîni și scriitori ai Țărei", „tipărit în cetatea Ploieștilui la veleatul curgerii 1910—Iuliu blagoslovit în 4" după cum d. A. C. Cuza ne-a hărăzit și el „Poporația" în „Ia„i în ziua înălțării domnului".

OAMENI ȘI LUCRURI

Din cartea trecutului

Nu fără oare-care ironie este primită în genere, știrea că se importă în Iași un număr de medici și de agenți sanitari din diverse orașe ale țării.

A doua Capitală, centru Universitar înzestrat cu o facultate de medicină, satirizat atît de adeseori pentru faptul că are o pletoră de doctori în medicină,—ajunsă în halul de a-și „comanda", medici de ajuns în vederea unei epidemii!

Să fie oare teama că medicii locali nu ar dispune, eventual, de vreme liberă în cazul izbucnirii vre-unei epidemii furioase? Ori neîncrederea în zelul lor, în priceperea lor? Ori dat au cumva în vr'o ocaziune identică dovezi de slăbiciune, și de șovăire? Nimic din toate aceste!

De aceea, crede, facem o curioasă impresiune importul de medici din alte localități, cu atît mai mult, cu cît Iașii sunt orașul care a fost mai des vizitat de epidemia de holeră și aai se găsesc încă practiciani contemporani cu cele din urmă două epidemii,—acea din 1866 și acea din 1872.

Cine a urmărit în publicațiunile vremei starea de lucruri a putut remarca între altele, faptul că nici în aceste două epidemii, nici în cele anterioare—cu mult mai grele și mai secerătoare — nici un medic n'a căzut jertfă boalei, cu toate că mulți din ei au servit cu mult devotament în lazaretele holericilor.

De alt-fel ar fi fost și foarte greu să nu-și ofere serviciile lor. Pe acea vreme cînd lipsa de doctori era foarte simțită se luau măsuri în contra vre-unor eventuale dizerțiuni. Așa în 1847 cînd s'a votat un faimos „reglement al sănătății publice" și s'au decretat un mare număr de măsuri pentru evitarea holerei care se tot apropia dinspre Rusia, „sfatul sanitar" a publicat și următoarele:

„Trupul doftoresc ce se află în țară, nu numai cei ce sunt în slujba statului, dar și cei ce au primit voie a practica în țară, vor fi datori fără vr'o pricinuire că sunt supuși vre-unei protecții a alerga (precum aceasta urmează în toate Staturile la întîmplare de epidemie) spre ajutorul pătimitorilor unde vor fi chemați sau orînduiți de către comitetul sănătății, știind că la din împotrivă vor fi pentru totdeauna opriți a practica, iar cu cît vor arăta mai multă rîvnă, într'o vreme așa de critică, cu atîta și ocîrmuirea se păstrează a le face cuvenita răsplătire (Artic. 54.)

Că se face aluziune la medicii supuși unor protecții străine, nu e de mirat. Pe acea vreme doctorii se importau de peste hotar, cu destule sacrificii și cu destule foloase.

Astă-zi însă situația e cu totul alta, iar în ce privește foasta Capitală, de multe o fi ducînd ea lipsă, dar de medici nu duce. Din potrivă. Iar „comanda" de doctori munteni nu face nimănui impresia c'ar fi o garanție sau o pază în contra holerei amenințătoare.

Rodion

In jurul unei polemici

Articole de vacanță.—O broșură și un răspuns.—Credință și liberă cugetare.—O carte uitată.—Primul atac.

In presa iașană vacanța nu s'a prea simțit. Dovadă că o polemică atît de interesantă, cum este acea dintre reprezentanții „liberei cugetări, și reprezentanții credinței religioase, propriu zise, a putut urma și a putut mai cu seamă, să fie urmărită în decursul lunilor de vară interesînd publicul într'un grad înalt.

Discuțiunea a luat o notă mai violentă cu ocaziunea răspunsului tipărit, dat de d. dr. Tiron broșurii stravroforului I. St. Popescu,—în care discuțiune a intervenit d. dr. Zosin într'un chip cu totul obiectiv. Aceasta ne amintește că s'a cam uitat în decursul numeroaselor discuțiuni urmate de a se cita cartea colegului nostru dr. Zosin „Viitorul României" în care, printre cei dintâiu, d-sa o tratat pe larg chestiunea „liberei cugetări".

Iată un fragment din interesantul capitol relativ la această probemă:

*

„Progresele științifice s'au înfăptuit mai tot deauna în desacord cu religiunile și doctrinile existente. E generalmente cunoscut cazul astrnomului Galileu, care nevoit a tăgădui, în fața călugărilor închiziționari, cum că nu soarele se învîrtește în juru' pămîntului, ci pămîntul se învîrtește în jurul soarelui, și constrîns a face penitență pentru erezia sa dovedită ca pur adevăr, găsește totuși destulă tărie în adînca sa convingere pentru a șopti, printe versetele biblice vestitele cuvinte: e pur și mouve, expresie ce a rămas ca un simbol al reculegerii chiar cînd cele mai grele împrejurări și împotriviri căută să anihileze convingerile noastre. „E pur si mouve" e cazul de a șopti cel puțin astă-zi cînd, din anumite interese, libera gîndire este prigonită și hulită, înălțîndu-se în slave nepermise gîndirea îngenunchiată. Mintea noastră nu poate cuprinde problema existenței și ca atare n'o poate rezolvi. Dincolo de cît putem observa, cerceta și exprimenta, se întinde vastul cîmp al necunoscutului, în care fără doar că zace taina ființărei noastre.

Dar mai mult da cît atît nu putem spune, și ori ce încercare de preciziune în această direcție, nu-i de cît trufie neîntemeiată.

Toate religiunile toate doctrinele și toate sistemele, cari pretind a cunoaște deplin înțelesul lumei și al vieții sînt ca atare neîntemeiate. Cel puțin dacă credințele lor s'ar asemăna și ar tinde spre identificare, ar fi bănuiala unei găciri, dar cînd fie care pentru sine și exclusiv prin sine pretinde a stăpîni adevărul subreditatea fie căreia apare în evidență. Ingăduit poate fi ori-cui, îngăduit poate fi omenirei întregi să creadă și să gîndească cum pofteşte, Ingenunchindu și la tot pasul gîndirea, dar ertat să fie acelora care își văd neputința de a răsbi în inima lucrurilor, să se mărginească la atîta cît pot cunoaște în bună încredințare, să aibă gîndirea lor slobodă de ori-ce păreri și ori-ce credințe socotite vrednice a se atîrna de cugetul omului numai pentru că sînt vechi tradiționale.

Civilizația europeană a ajuns să tolereze libertatea ori cărui cult; dar n'a ajuns încă să tolereze într'aceiași măsură libertatea de-a nu avea nici-un cult, de-a nu ținea cu încăpățînare de nici o doctrină și de nici un sistem, de-a nu avea nici o religie, cu un cuvînt libertatea de a cugeta liber. Intru a capata această din urmă îngăduință caută să luptăm, încredințați că cu cît gîndirea se va călăuzi mai mult de datele științifice, de cît cele religioase și

doctrinare, cu atîta va fi mai prielnic pentru viaţa socială. Tot ce avem astăzi ca născociri şi perfecţionări se datoreşte ştiinţii, căci de ne-am fi mărginit numai în gîndirile fantasmagorice ale religiunilor, ne-am bălăci încă în atmosfera greoae a vremilor, în care nu ştiam mai mult despre lume în realitate de cît ne arată cel mult ochiul de pe vîrful unui deal, şi ne dăm cu totul acelora care pretindeau a avea harul puterii divine, poate chiar şi ei de bună credinţă în închipuirea lor lesne a se înşela.

Dacă astăzi cunoaştem pămîntul aproape în tot amănuntul, dacă cunoaştem omul şi mai toate făpturile celelalte în închegarea lor, dacă ne mişcăm cu o iuţeală neînchipuită odinioară peste ţări şi mări, dacă se determină cu precizie milimetrică situaţia planetelor şi stelelor, etc.., astea toate se datoresc ştiinţei, se datoresc gîndirii libere, îndrăznind a se emancipa cîte puţin de religie şi doctrinile în curs. Trebue dar să recunoaştem ori-unde s'a ivit acest bine-făcător al vieţii moderne, gîndirea liberă: să-i dăm un loc de cinste, şi, dacă n'o ridicăm mai presus de ori-ce alte gîndiri, în nici un caz să n'o scoborîm mai jos.

Dintre ţările pămîntului Franţa a făcut un pas hotărîtor înlăturînd religia ca instituţie de stat şi printr'acesta oarecum înălţînd la instituţie de stat gîndirea liberă. Acest act consfinţeşte întru cît-va isbînda luminii asupra întunericului. Liberi sunt francejii să îmbrăţişeze ori-ce părere şi ori-ce credinţă, statul însă, în mare îngăduitor pentru ori-ce doctrină, îşi ia înaltul şi frumosul rol de a nu avea nici o doctrină a sa. E de sigur acest fapt cel mai culminant act social în materie religioasă. Odată începutul făcut, tuturor statelor şi tuturor naţiunilor li se pune în faţă libera gîndire la care va trebui neaparat să ajungă. Dar spre acest sfîrşit trebuesc spiritele pregătite, pornirile de libera gîndire încurajate.

In ţara noastră cu deosebire este o biceiul a se gîndi într'un fel şi a se face altfel: ceea ce nu creează pentru nimeni obligaţiunea de-a respecta părerile şi convingerile cuiva. In ţara noastră, deşi eşti liber-cugetător, faci totuşi pe religiosul şi cucernicul, nu în senzul de-a respecta ori-ce religie şi ori-ce religios ceea ce e absolut de recomandat: dar în senzul de-a apărea tu însu-ţi ca bigot în toată regula. In ţara noastră Conta, Eminescu, Haşdeu, Beldiceanu, etc.' trăesc ca liber cugetători, căci liber cugetător nu-i tot una cu ateu, iar cînd mor, ţara îi îngroapă ca pe provoslavnici. Aceste toate trebuesc curmate. Ori-ce act de făţărnicie combătut; iar gîndirea ridicată în cinstea ce i se cuvine.

*

Cărţile în genere, se cetesc foarte puţin la noi. De aceea vedem foarte cunoscute anumite păreri exprimate, prin ziare,—şi mai puţin cunoscute acele cuprinse în paginile volumelor.

Dar discuţia în fond e departe de a fi la sfîrşitul ei. **A.**

Cronică bisericească

„Cine seamănă vînt, culege furtună"
sau
„Popa Gapon din România"

Nu în zadar a spus d. Al. Badareu în discursul seu de la Huşi,—că de către actualul guvern „s'a dat tuturor organelor de stat o activitate poreclită *extra*, care de fapt este *o activitate socială politică tendenţioasă*... toate inspirate de la o activitate extra administrativă, dar *absolut pătimaşă şi sectară*".

Intre toate aceste feluri de extractivităţi, este şi o *activitate extra bisericească* —despre care ne am mai ocupat în acest ziar—activitate mai mult impusă preoţilor, de cît pornită din inima lor şi care li este o povară mai mult şi o consideră chiar dăunătoare prestigiului şi demnităţei lor.

Aşa deja au mai arătat şi altă dată, cum o parte din preoţime se văicărează de activitatea extra bisericească *economică* impusă lor astfel că biserica a a juns a fi o *„bulgărie"* unde în loc să se predice despre *suflet*, cultura şi mîntuirea lui, se predică mai cu osebire despre cultura prajului, cepei, usturoiului etc.

Iar pe de altă parte se vede, că activitatea extrabisericească acea *politică* convine unora din preoţi, li e prielnică, chiar simpatică; dar poate fac aceasta, ca să placă mai mult şefului lor laic, Ministrului Cultelor, care o cultivă de pridilecţie şi o impune subalternilor sei *preoţi* cum a impus pe acea extra şcolară învăţătorilor şi altor agenţi însă a căror activitate a dat roade aşa de amare în 1907.

Numai aşa ne putem explica următorul fapt ce-l relatează ziarul „Epoca" din zilele trecute.

In Rîmnicul-Vîlcea apare un ziar, o revistă numită: „Domnia legilor" unde este publicat un articol. *„Ce voieşti? Aşa e legea"* şi al căruia autor reesă în mod evident a fi un preot, preotul Th. Ştefănescu Băbeni—Bistriţa, care între altele, spune următoarele:

„Chiar cînd în faţa mea Senatul (?), magistratura, armata, mi-ar zice: „In numele legei" n'ar fi alt răspuns de dat de cît acela al Apostolilor, al martirilor, al mărturisitorilor, al eroilor (?) *„Mai bine să mă supun lui Dumnezeu de cît oamenilor".*

„Aduceţi-vă bine aminte de acest cuvînt, căci mîine poate veţi avea prilejul şi datoria să-l rosteşti".

Din acest articol reesă un lucru foarte grav şi primejdios pentru ordinea publică, adică că autorul — ca nu de mult vestitul *popa Gapon* din Rusia—propagă pe faţă *revolta şi nesupunerea către autorităţi!*

Doamne fereşte acum de o nouă răscoală, ca lumea să urmeze instigaţiilor acestui Gapon romîn, care se vede că-i gelos de agenţii d-lui Haret din 1907.

Dar ce-i pasă d-lui Haret de toate acestea? El nu urmăreşte de cît politica sa tendenţioasă, absolut pătimaşă şi rectară pregătindu se şi luînd toate măsurile în vederea *opoziţiei* ce se apropie!

Dar să zicem că d. Haret e un ateu, puţin păsîndu-i de religie, de biserică şi de urmările dezastroase ce ar rezulta de aici; însă preotul cu pricina ori şi alţii „ejusdem farinae" să aibă atîta curaj şi îndrăzneala, ca să aţîţe lumea la resvrîtire şi nesupunere contra autorităţilor, că „trebue a se supune numai lui Dumnezeu nu şi oamenilor", asta i ceva foarte grav, foarte primejdios! Ba încă ce i mai grav e că-şi bazează aţîţarea pe însăşi religia creştină— dar într'un mod fals— cînd Isus Hristos singur în repetate rînduri dă exemple de supunere către autorităţi şi cînd zice: „Daţi Cezarului ce este al Cezarului".... „Tot sufletul să se supună autorităţilor, căci iar marele apostol Pavel adaogă că autorităţile sunt de la Dumnezeu osîndite pentru binele şi folosul cetăţenilor".

Dar la d. Haret toate aceste-s mofturi! El care a vîrît pînă în gît şi pe învăţători în activitate *extra şcolară* şi de pe urma căria s'a nenorocit pînă acum o mulţime, încurcîndu-se în băncile şi obştiile săteşti, pentru care nu erau nici pregătiţi; iar de *activitatea şcolară propriu zisă* desinteresîndu se, că tot 82 la sută din analfabeţi au rămas!

Ce-i pasă de aceste d-lui Haret! Numai d sa interesele d-sale ale partizanilor şi ale partidului d-sale să meargă bine! Dar „cine seamănă vînt, culege furtună".

Terminînd, atragem atenţia cetitorilor noştri asupra articolului *„Respectul legilor în ţara noastră"*, publicat în „Opinia" de eri, prin care se arată deja un caz frapant de anarhie şi nesocotire a legilor ţărei de „Un preot tînăr din judeţul Dolj care a înmormîntat pe tatăl său, în dispreţul legilor şi arătărilor autorităţilor, în chiar curtea bisericei, declarînd *în scris* că el nu recunoaşte legile laice şi că mai pre sus de toate pentru el sunt voinţa ultimă a tatălui său şi canoanele bisericeşti!

Parchetul a opinat pentru o pedeapsă disciplinară!

Dar răi şi proşti mai sunt Doamne! Oare şefii lor spirituali ce fac şi ce păzesc?! **Ezechil**

Litere-Ştiinţe-Arte

Literatura bulgară.— Continuînd seria de studii asupra ţărilor balcanice, d. prof. Ilie Bărbulescu se ocupă în ultimul număr al „Vieţei Romîneşti" de literatura bulgărească, studiind literatura „tendenţioasă", modernistă şi „naţională", ilustrînd cu date, nume şi citate fiecare din aceste manifestări în parte. D. I Bărbulescu dă în traducere, poesia premiată cu ocazia congresului al doilea slav, ţinut în Sofia la 1 Iunie 1910,— „Cîntec de salutare" către oaspeţii congresului:

Bine-aţi venit, o oaspeţi dragi,
Bine-aţi venit, o fraţi Slaveni,
Vouă—saluturile noastre dulci,
Vouă—prinos inimile noastre.

Veniţi, ca inimile noastre—de rude, frăţeşti,
Incălzite de iubire să ni le lipim:
Aceleaşi simţuri pe toţi ne mişcă,
Precum şi acelaşi nobil gînd.

Prin truda noastră a tuturora, prin minte
Şi puteri unite, putem să ne vedem
Şi împreună să clădim puternic.
Tăria culturala slavă.

Iar o curată bucuria astăzi
Sufletul lumii slave întregi cuprinde
Bine-aţi venit, o oaspeţi dragi,
Bine-aţi venit, o fraţi Slaveni!

*

Intr'o biserică părăsită din Savona, golful Genua s'au descoperit foarte preţioase frescuri din sec. XV, datorite genovezului Bernardo Castello.

*

Profesorul Negro din Bologna a reuşit să demonstreze că şi roua posedă proprietăţi radioactive.

*

Regele şi Regina Spaniei în călătoria lor din Londra la Madrid, au vizitat la Paris pe aeronautul Farman invitîndu-l să vină în aeroplan la Madrid,

*

Expediţiunea lui Mickelsen imbarcată pe vaporul „Alabama" şi pornită din Danemarca în 1909 în căutarea notiţelor ştiinţifice ale lui Mylius-Erichsen şi în explorarea unor nuoi puncte ale Mărei Nordice a fost zădărnicită.

După veştile sosite, Alabama, deşi un vapor construit în mod foarte resistent a fost strivit de sloiurile enorme adunate de un arcan şi s'a scufundat.

Din fericire exploratorii au scăpat cu viaţa. Membrii expediţiunei au şi pornit înapoi pe un alt vapor, Michelsen şi Ivnersen însă plecaţi în explorare de la 3 Martie, nu s'au reintos încă.

*

Artur Coquard compozitor şi publicist musical din Paris a încetat din viaţă în vîrstă de 64 ani. Coquard a scris mai multe opere, dar mai cunoscut era prin lucrarea sa „Istoria muzicei franceze" de la Rament încoace, precum şi prin criticile sale musicale din „Echo de Paris."

*

In ziua de 25 August stil nou se împlineşte un deceniu de la moartea ilustrului cugetător Nietzsche. E un prilej bine venit ca să reamintească opera originală şi interesantă a filosofului german, ajuns la o popularitate la care el însuşi se aşteaptă de altfeliu, căci a prezis o fără faţă modestie de mai multe ori.

*

STRUNA ZILEI

REGIMUL SOMNAMBUL

Un ordin ministerial către prefecturi opreşte reprezentaţiile somnambulului Mitică Alexandrescu.

Somnambul, nu le convii:
Li se pare *lor* că vii
Inadins, ca să ne-arăţi
Cum zac toate 'n letargii
Marile autorităţi; —
Ministere, primării...

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ **Holera.**—Telegramele ne aduce vestea că holera a început să se întindă şi în alte ţări, în afară de Rusia şi Italia, unde, după cum se ştie molima continuă de a face progrese.

La Viena, s'a constatat acum, în chip neîndoelnic prezenţa a două cazuri de holeră, în afară de alte 3 suspecte.

Dar, holera s'a întins şi în Galiţia. In spital din Lemberg sunt izolaţi mai mulţi bolnavi de holeră. In orăşelul Tomasov, situat la graniţa austro-rusă, sunt de asemeni mai multe cazuri de holeră; unul a fost mortal.

Din Rusia se comunică că holera a început să ia proporţi mari şi în guvernămîntul Kiew. Guvernămintele: Moscova, Tomsk şi Botum sunt de aseminea ameninţate de holeră.

Pericolul continuă să ne ameninţă dar, foarte mult, căci după cum se vede suntem înconjuraţi de jur împrejur de holeră.

❑ Direcţia generală a poştelor pune în circulaţie pe ziua de 15 (28) August, un nou formular de mandate poştale interne, ce au încrustat pe ele acelaş timbru de 5 bani cu culoare verde ca şi cele actuale.

Aceste formulare de mandate vor circula paralel cu cele actuale pînă la complecta lor epuizare.

❑ **O palmă judecătorului din Hîrşova.** — Am scris la timp prin gazete despre procesul de pretins ultraj, intentat de judecătorul din Hîrşova, Teodorescu, contra medicului veterinar din acelaş oraş. Pentru o mai deplină lămurire şi înţelegere a faptelor cred necesar a arata că luna trecută venind în Hîrşova d. inspector veterinar Furtună, candidul judecător Teodorescu din sentimente de *nepărtinire şi dezinteres*, desigur, care trebue să formeze virtutea cea mai înaltă a magistratului, a asaltat pretudindeni, zi şi noapte, pe d. inspector, cu tot felul de acuzări şi critici contra medicului veterinar, a cărui mutare din localitate o cerea musai!

In ziua de 27 c. (Iulie) menţionatul proces de ultraj s'a judecat la Medgidia în prezenţa inculpatului asistat de avocaţii; Radovici, Beliu şi Panaitescu. S'au ascultat martorii din Hîrşova: Moscu, dirigintele oficiului, Eftimie advocat, Gh. Vasile, magistrat şi C. Fitov, oficiant. S'a constatat că inculpatul medic pe cînd stătea la un restaurant din Hîrşova cu persoanele de mai sus le a destăinuit că direcţia sanitară îi cere un referat asupra unei adrese prin care judecătoria Hîrşova inştiinţează că e dat în judecată (veterinarul) de un comersant pentru abuz de putere; continuînd că a refera înainte de a se judeca procesul e ca proverbul: să'ţi ridici poalele înainte de a ajunge la pîrău. Judecătorul care lipsea de prin oraş în acea seară, fiind informat adaozi de nuştim ce pîrîtor a intentat proces de ultraj medicului pe motive că proverbul, constitue un ultraj la adresa sa magistrală. Medicul a făcut o comparaţie numai, iar judecătorul face, parcă, proces proverbului, pentru o slabă nuanţă de indecenţă ce conţine. Neputîndu-se dovedi autorul de veacuri al proverbului şi la judecătoria din Medgidia ne condamnîndu-se morţii şi nepedepsindu se cadavrele, ca în evul medio, distinsul judecător d. Stoicescu a omis a se pronunţa asupra autorului proverbului şi a achitat numai pe autorul comparaţiei, medicul veterinar.

Inaltei Curţi de Casaţie, referitor la desele schimbări de jurisprudenţă, i s'au făcut aspre şi de multe ori injurioase şi diverse critici fără a se gîndi macar să dea în judecată pe autori şi a trebuit să vie acum judecătorasul acesta de la Hîrşova ce sub masca de care rîd şi copii, a apărărei prestigiului justiţiei să insceneze un proces ridicol care tocmai pătează magistratura prin patima ce l'a dictat şi care în localitate e de toţi cunoscută.

A pune pe drumuri atîta lume, mulţi funcţionari ale căror servicii sufere, a expune pe inculpat la atîtea cheltueli, a inscena un proces care a deşteptat ridicolul şi ironia ori unde s'a auzit de el, credeam că nu acesta e rolul de *„factor social"* pe care d. ministru Stelian l'a dat judecătorului de pace? D-l Teodorescu înţelege pe dos, „à la Turca" acest rol şi de aceia supunem stăruitor cazul la cunoştinţa d-lui ministru al justiţiei. Dacă am admite ipoteza că acest Teodorescu, nu a pîrît pe medic, inspectorului său şi că în atare caz nu răsbunarea ci cultul pentru apararea magistraturei j-a dictat acest proces de ultraj, cum rămîne cu d-sa acum, cînd justiţia de la Medgidia *achită* şi prin aceasta descalifică pe ilustru d. Teodorescu!?

Nu simte oare acest d-n unde a împins lucrurile şi în ce impostură s'a pus?

Să sperăm că d. Ministru va lua măsuri, fiindcă prin asemenia procese, se compromite nu individul ci instituţia însăşi!

Coresp.

❑ D. V. G. Morţun, ministerul ad interim, a sosit aseară din nou, în inspecţie în localitate.

D-sa a dormit aseară în vagonul ministerial din gară, iar dimineaţă a început inspecţiile.

❑ După toate probalităţile, trupele din garnizoana locală nu vor mai face nici concentrările în jurul oraşului, ci vor fi trimese, peste două zile, la frontiera Prutului.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume— holera, — afară de aceasta fiind bîntuit de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mulţi prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa centrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi miţioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi în cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţelept, **să se bee numai apă fiartă.**

Aceste studii micro cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi Ieşanii, sunt cuprinse în noul program de astă seară *Vineri 13 August 1910*, **la grădina Bragadiru.**

❑ Poimîne Duminică se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Banu.

Va oficia un sobor de proţi.

❑ Din Roman ni se scrie că eri pensionarul Gh. Andrian, ducăîndu-se să să se scalde în Moldova, în dreptul zăvoiului, a fost luat de valuri şi s'a înecat.

SPECTACOLE

— La cinematograful *„Union"* din grădina Cuza Vodă, se începe în astăseară un program cu totul nou, care cuprinde bucăţi din cele mai interesante, program care va ţinea Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

„Păcatoasa" este titlul unei drame sociale, aranjată după cunoscuta piesă „Hoţul" de Bernştein, piesă care a avut un aşa de mare succes în străinătate şi care s'a jucat şi la noi. Rolele sunt interpretate de artiştii casei „Nordisk Compagni" din Copenhaga. Drama are cuprinsul următor: Fanny Legrand, simte lipsa de bani pentru a'şi procura toalete drăguţe, cu care să facă să placă soţului ei şi pentru a menţine iubirea acestuia. Ei se află în vizită la bogatasul Bretard. Fiul acestuia se amorezează de Fanny, pe care luxul şi bogăţia toaletelor, de astă dată, o preocupă foarte mult. Ea găseşte un portmoneu cu bani, şi însuşindu-şi considerabila sumă, aruncă portmoneul, pe care îl găseşte d-na Bretard, care acuză pe fiul ei vitreg de furt. In consiliul de familie, se hotăreşte, după stăruinţa mamei vitrige, ca tînărul Bretard să fie trimes în America, în călătorie de cerecţie. D-na Legrand mărturiseşte lui Richard că ea e autoarea, iar el în dragostea ce o avea pentru ea, îşi asumă respunderea. Faptul însă se descopere; ea e iartată şi fericirea casnică se restabileşte în ambele familii.

Noul program mai cuprinde apoi: „Iubire de Toreador", o zguduitoare dramă, în care ni se înfăţişează şi lupta cu taurii. E o splendidă interpretare a casei Cines din Roma, cu splendide costume; mai cuprinde apoi: „Rifle-Bill" sau Apararea fetiei, dramă din viaţa brigandzilor indieni, în 50 de tablouri, care cuprinde în acelaşi timp şi superbe vederi după natură. „Jurnal picant", foarte hazlie comedie; „Inainte?!" comedie; un roman în munţii Californiei, idilă indiană; d Lourdon sufere de măsele", comedie: „In automobil spre valea Herauld", splendide vederi după natură; Creşterea păsărilor în mod artificial, etc., etc.

Reprezentaţiile cinematografului „Union" au loc numai în grădina Cuza Vodă.

DIVERSE

— Ni se atrage atenţia asupra următorului fapt:

In ruletada Tăctoare în zilele de tăere la Abator între orele 7—9 dimineaţă, se instalează la începutul acestei străzi, jupuitorii de la abator cu diferitele cărnuri, burduhane şi schimbele de viţă, pentru a fi vîndute populaţiei dimprejur.

Aceste burduhane cari sunt pline cu murdărie, pe lîngă că produc o infecţie colosală face ca muştele să roiască împrejurul lor, apoi ele sunt trîntite pe jos şi prin praf, şi puse apoi în consumaţie.

Serviciul sanitar este chemat să ia măsurile cuvenite, pentru a lipsi locatarii de pe acea stradă de infecţie.

— D-na Ecaterina Gheorghiu, a fost numită moaşă la cercul Holboca, în locul d-nei Elena Vasiliu, care a fost lasată în disponibilitate.

— D. N. N. Tolea, maistru de desemn şi caligrafie, cu titlul provizor, la gimnaziul din Fălticeni, a fost numit cu titlul definitiv.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca
APA DE MASA HIGIENICA
— NUMAI —
Apele Mineralizate SINTEZA
— *Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar* —
PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**
Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate **„SINTEZA"** sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel
SALVAREA
D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.
— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —
— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —
— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi.
Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei
Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ **Inspecțiile d-lui Morțun.**—*D. ministru V. G. Morțun, însoțit de inspectorul administrativ Dimitriu, prefecții de județ și de poliție și de ajutorii de primar, a inspectat azi dimineață piața Sf. Spiridon, cartierele Broscăriei și Nicolina, unde a vizitat lucrările de asanare ce se fac, hala, străzile de prin împrejurimi și lucrările ce se fac în dosul gării pentru astuparea gropilor.*

Cum de eri se știa că vine d. Morțun în inspecție, administrația comunală a pus toată noaptea de s'au măturat și curățit în dreapta și în stîngă, așa că astă zi, ministrul a găsit... curat!

După amiazi, d. ministru Morțun a plecat, cu automobilul, să inspecteze șosele dintre Iași și Tg. Frumos, precum și lucrările ce se fac la Podul-Iloaia.

Deseară se va reîntoarce în localitate, de unde va pleca cu trenul de 9 la București, căci de mîine încetează interimatul seu la interne.

❑ *Este foarte probabil că deschiderea școalelor va fi amînată și anul acesta, din cauza măsurilor ce urmează a se mai lua, pentru îndepărtarea pericolului holerei.*

Noul an școlar se va deschide, probabil, la 15 Septembrie, s'au chiar mai tîrziu.

❑ *In convorbirea ce a avut'o astă-zi cu mai mulți ziariști, d. V. G. Morțun a confirmat incidentul din consiliul de miniștri, în chestia manevrelor, afirmînd că în adevăr d. general Crăiniceanu, ministru de războiu, nu voia să contramandeze manevrele regale.*

❑ **In cursul acestei săptămîni s'au mai ivit cîte va cazuri noui de febră tifoidă.**

❑ *Se lansase un svon foarte alarmant aseară în oraș și un numeros public se adunase în str. de Sus în dreptul debitului de tutun, de lîngă piața Sf. Spiridon.*

Știa debitantului fusese apucată de niște mari crampe de stomah și vărsături și imediat s'au înștiințat medicii. Au sosit la fața locului d. dr. Imerwol medicul dispărțirei a III-a și dr. Boghen, cari au dat bolnavei îngrijirile necesare, făcîndu-i injecții cu morfină.

Publicul a așteptat în stradă până la ieșirea medicilor și cu greu apoi s'a împrăștiat.

❑ *Pentru a se cunoaște adevărul asupra cazurilor suspecte ce s'au ivit la Viena, ministrul nostru de interne a intervenit la d. Mișu, ministrul României la Viena, spre a comunica cercetările făcute.*

D. Mișu a răspuns că va trimite astă-zi telegrafic rezultatul analizei bacteriologice a femeei care a murit în mod suspect.

❑ *Dacă serbările jubiliare ale universității din Iași vor avea, sau nu loc în Octombrie, încă nu se știe precis.*

D. ministru Morțun a declarat azi că dacă pericolul se va îndepărta și organizatorii vor interveni, serbările vor avea loc. In ori-ce caz d. Brătianu, care se reîntoarce mîine, va decide.

❑ Pentru concursul burselor școalei normale „Vasile Lupu" s'au înscris anul acesta aproape 250 candidați.

Concursul se va începe la 1 Septembrie.

❑ D. dr. Ochs care ține loc de medic al dispărțirei a IV a primit acum trei zile o telegramă din partea direcției generale a serviciului sanitar, prin care era rugat să primească postul de medic provizor al orașului, fiind și medic de spital.

Astă zi d. ministru Morțun întîlnindu-l, după ce i-a mulțumit pentru activitatea ce depune, a rugat pe dr. Ochs să primească postul. D. dr. Ochs a refuzat să primească însă.

❑ Ministerul de interne a adresat următorul ordin circular direcțiunii generale a poștelor și telegrafelor relativ la scutirea de taxe a corespondenței oficiale adresate de autoritățile judecătorești gazetelor din Craiova, Galați și Iași.

Consiliul de miniștri a încuviințat scutirea de taxele poștale a corespondenței oficiale adresată de autoritățile judecătorești gazetelor de Craiova, Galați și Iași.

Comunicîndu vă cele ce preced, sînteți invitați a lua măsuri ca de la primirea prezentului ordin aceste corespondențe să fie considerate ca oficiale și deci scutite de ori-cu taxă.

❑ Direcțiunea generală a vămilor din ministerul de finanțe a autorizat biurourilor vamale de a percepe taxa de 4 la suta de kilograme făină pentru export în orice stare s'ar prezenta, conform art. 4 din tariful de export.

❑ **Ministeriul de războiu a comunicat ministerului de interne că au fost scutiți de concentrare anul acesta, administratorii de plăși, primarii, notarii, toți agenții polițienești și unii dintre funcționarii diferitelor prefecturi, aceștia fiind absolut necesar serviciului și pentru care s'a făcut interveniri speciale.**

❑ **Contigentul 1906 este scutit anul acesta de concentrări și manevre.**

❑ **D. general Alex. Presean, a sosit azi dimineață în localitate.**

D-sa va pleca în inspecția trupelor de pe malul Prutului.

❑ D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a inspectat azi sanatoriul de tuberculoși de la Bărnova.

❑ **Crimă ori sinucidere.**—Anunțasem eri, că în dreptul moarei Beldiman, a fost găsit în Bahlui, cadavrul lui Gh. Opanic, care prezinta o rană în partea stîngă a pieptului.

Numitul Gh. Opanic, în etate de 34 ani, era lucrător la atelierul de fierărie Rozen, din strada Unirea. Acum cîte-va zile el părăsise serviciul, pretextînd că se duce la un iarmaroc. Până eri numai fusese văzut în oraș. Eri la amiazi Opanic s'a dus și a luat masa la restaurantul Cr. Gheorghiu, din strada sf. Neculai, după care făcu apoi vizită la atelierul la care lucrase. El părea foarte abătut și spuse colegilor lui din atelier că e bolnav și că 'i vine să se sinucidă.

Eri după amiază cadavrul lui a fost găsit în Bahlui. Bătrînul Matei Vasile, care pescuia în Bahlui, văzu că s'a aninat ceva greu de crăsnic. Cînd cercetă în deaproape, dădu peste cadavrul lui Opanic Matei trase cadavrul pe mal și observă că el prezintă o rană în dreptul inimei, produsă de o împușcătură.

S'au înștiințat autoritățile și au sosit la fața locului d. procuror Aslan, însoțit de d. dr. Grossi, ajutorul medicului legist și Iordăchescu, șeful siguranței.

S'a procedat la facerea autopsiei și s'a constatat că un glonte i-a perforat inima. Nu se știe precis dacă la mijloc e o crimă, sau o sinucidere. Cadavrul mai prezentă o mică leziune la cap.

D l Iordăchescu, șeful siguranței, făcînd cercetări a constatat că Opanic nu mai lucra de cîte-va zile la Rozen și că era bolnav. El avea depusă la casa de economie suma de 800 lei. Libretul depunerilor însă n'a fost găsit.

Cercetările continuă.

❑ **C. F. R.** — Direcția generală a c. f. r. a trimes tuturor stațiilor un aviz cu privire la biletele de abonament pe timp de o lună, și prin care face cunoscut că în noul tarif al biletelor de abonament, valabil de la 1 Septembre a cr. sunt cuprinse pe lîngă prețurile biletelor de 3, 6 și 12 luni, însă și prețurile biletelor de clasa întîi pe termen de o lună, care se emit numai în lunile Iulie, August și Septembre.

Prețurile biletelor de abonamnnt de clasele II și III pe o lună, urmează se fie calculate după prescripțiunile dispoziționilor tarifare cuprinse în ultimul aliniat de la pagina 11 a tarifului.

Ozebit de prețurile biletelor, urmează să se perceapă și garanția prevăzută în regulament.

— Direcția generală face cunoscut că pe ziua de 1 Septembrie, se înființează circumscripția medicală No. 63, cu reședința în Hîrlău.

Circumscripția aceasta medicală No. 63 va cuprinde Hîrlău inclusiv—Podul-Iloaia exclusiv.

❑ **S'a luat dispoziția ca oamenilor care lucrează la asanarea cartierelor din Broscărie și Nicolina să li se dea chinină, ca un preventiv.**

❑ **Revizoratul școlar al județului face cunoscut că persoanele care cer să fie numite ca suplinitori la școalele rurale, să trimeată odată cu cererile lor, și certificatul de cel puțin 4 clase gimnaziale, actul de bună purtare, iar pentru candidate, certificatul doveditor că au absolvit școala secundară de fete.**

❑ **Econri de la alegerile din Huși.** In fine eri-seara pe la orele 6 jum. p.m. s'a dat rezultatul. La colegiul I votanți inscriși 164; au luat parte la vot 123, 2 voturi anulate ca reu împachetate; lista în cap cu d. Leonida Constantin a întrunit cele mai multe voturi.

S'au declarat aleși: C. Leonida, Ir. Gheorghiu, I. Dobreanu, C. Pivniceriu, V. Vasilachi și Nec. Caraivan.

Lista dr. N. Lupu a căzut. Cele mai multe voturi le a avut D. Harnagea din Grumezoaia, restul a trecut de 40 voturi.

D. C. Popov, avocat, a întrunit 14 voturi.

Cine a pus candidatura d-lui C. Popov? Dacă el a ținut să fie candidat, disidența l'ar fi primit. Candidatura lui C. Popov a fost rodul unui calcul deosebit a lui Gr. Vericeanu și I. Pivniceriu, cari au căutat să lovească în V. Vasilachi, comerciant și care a primit a figura pe lista liberalilor, numai cu asentimentul generalului Teleman. Pe C. Popov l'au votat 10 bidii, în cap cu nea Iancu, Iancu Popov, Fr. Popov, etc.

— Liberalii rurali agrarieni au votat pe față lista Leonida, cu cari îi apropie instinctul de mari proprietari. Au venit la vot Emil Zane, Gr. Perticari, Ces. Lica, Ion Vasiliu și alții.

Pentru întâia oară au votat d. M. I. Cogălniceanu, nepotul lui M. Cogălniceanu, proprietarul Râpelor. M. I. Cogălniceanu e un tînăr simpatic și crede a-și lipi persoana lui de județul Fălciu, de care îl leagă numele mare ce-l poartă.

— Cișman și cu dr. N. Lupu au eșit plouați, ei văd că le fuge terenul de supt picioare.

— Se întreabă unii: cât de mult ține d. Corbescu la dr. N. Lupu? S'a răspuns cât ține d. dr. N. Lupu la d. A. Teodor, sau acesta la d. Lupu.

Se crede că pentru colegiul 3 prefectul rezervă mari surprize lui Lupu, ca să fugă cu coada între vine. Corbescu merge cu Lupu mai mult de silă nu de dragoste. Simpatia lui e pentru liberalii agrarieni, pe cari s-ar înlesni toatele, dacă ar fi și mai numeroși și mai oameni.

— Unii opinează că dacă conservatorii cum au căzut de acord pe 18 nume conservatoare, ar fi bătut desigur pe toți liberalii și i-ar fi trimis la mama dracului; dar așa s'au zbătut pentru liberali, ca mîne să se împace.

— Pentru reparația Episcopiei de Huși s'a acordat de casa bisericei 30000 lei. Au și început lucrările de reparare la turnurile bisericei. Se va schimba toată lemnăria și chiar forma acoperemîntului, admițîndu se forma bombată în loc de țuguiată.

Episcopul Conon stăruie pentru repararea și modernizarea palatului Episcopal: cel actual fiind mic și neîncăpător.

— Scoala de țesut din Băești (Fălciu) înființată prin stăruințele d lui Zane are numai o elevă, țărancele cu greu își trimet fetele la un meșteșug.

— Recolta tutunului din jud. Fălciu a început. Prin satele cu cultura de tutun se văd atîrnînd sute de popușoi de foi de tutun.

— De cînd cu *holera*, serv. sanitar Fălcian a dat ordin să se tae toată holera de prin sate. Nu cred să fie sat mai holeric ca Vinteștii și Cordenii; stau căpițele de holeră cosite ca stogurile de fîn. Halal gospodari, n'ai ce zice.

— In *Sfatul Poporului* s'a publicat o scrisoare iscălită ca din partea a 5 liberali, care declară că vor rămînea alături de d. N. Cișman. Doi din aceștia, d-nii D. Harnagea și T. Negre au declarat în fața sălei de vot că n'au știut nimic de acea scrisoare, n'au retractat nimic și că fără știrea lor au fost în scrisoarea publică ca iscăliți.

Lumea a rămas scandalizați de acest procedeu a omului roș.

— Alegătorii mai habotnici ziceau că Sf. Neculai era făcător de minuni și era din Mira-Likia. Cei doi Neculai, Cișman și Lupu, n au putut face nici o misiune, de și sunt din arsura — Broșteni.

Are dreptate alegătorul nostru. N+N = 0 (zero).

❑ **In corpul telegrafo poștal s'a făcut următoarele înaintări și transferări:**

D. Ignatiu George actual oficiant superior gr. III-lea a fost înaintat după vechime oficiant superior gr. al II lea.

D Teodorescu Panait actual oficiant inferior gr. II-lea a fost înaintat după vechime la gr. I de oficiant inferior.

D. Vîrlănescu Alexandru actual oficiant inferior gr, III-lea a fost înaintat oficiant inferior gr. II-lea.

Actualii elevi gr. I.

Obogeanu Mihail și Sfetescu Aureliu, au fost înaintați după concurs la gr. III lea de oficiant inferior.

D-nii Caranfil Vasile și Stănculescu Gheorghe au fost mutați: cel dintîiu de la Bîrlad la Brăila și cel de al doilea de la T.-Severin la Bechet.

Au reușit la gradul de elevi următorii impiegați auxiliari: Matei Christodor, Domnescu Dimitrie, Florescu Ion II, Dumitriu George IV, Teodosiu Vasile, Gheorghiu K. Nicolae IV Constantinescu V. Nestor, Dumitrescu Ștefan V, Gregorian Bedros, Caramlău Artur, Popa C. George, Scutaru George, Ianculescu Achil, Dobre Ion, Vasiliu Nilae, Petrescu I. George! Andreescu Constantin I, și Voișel Petru.

❑ Avîntul de dezvoltare în toate ramurile civilizației, ce domnește în țara răsăritului soarelui — Japonia — care a uimit lumea prin vitejia fără seamăn în ultimul răsboiu ruso-japonez, ni-l arată cinematograful Pathé-Frères din grădina Bragadiru, în noul său program de astă seară Vineri 13 August. Pedeapsa lui Samurai—piesă cuprinsă în acest program—este jucată de actorii teatrului japonej din Tokio (capitala Japoniei). Cinematograful nu ne dă o reconstituire, nici vre-o imitație prin alți actori, ci însăși artiștii lor, Utavaga și Gavamura interpretează rolurile principale ale unei piese scrisă de un autor de asemenea japonez.

Noul program, unul din cele mai interesante ale acestei stagiuni de vară, cuprinde apoi; Prin Africa centrală, regiunea unde s'a întîlnit lordul englez Kitschener cu comandantul francez Marchand, un sat de negri, copiii negrilor, etc etc.—Săpun în ochi, mari scene comice—Portretul și criticii, mare piesă teatrală jucată de actorii engleji—Insulele malaeze și cultura cauciucului, scene și vederi foarte interesante luate după natură.

Urmează apoi interesantul studiu „Beți numai apă fiartă", a treia serie științifică a micro cinematografiei Pathé-Frères. Cercetări prin aparate speciale—invenție proprie a casei (Brevetul statului francez No. 2727)—Cum se vede apa prin microscop—Nenumăratele ființe microscopice care se află în apă—Cultura microbilor în laboratoriile științifice—Cum se dezvoltă microorganizmele—O colecție de bacili și infuzorii — Bacilul tifosului (mărit de 40,000 de ori)—Cum sunt distruși microbii prin ferbere—Filtrarea apei etc. etc.—Studii interesante și folositoare mai cu samă populației ieșane.

Noul program cuprinde apoi multe scene comice, sportive, teatrale etc etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Dumineca 15 August, atît la matineu cît și seara, va fi adaos la program: Infrângerea Satanei.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 13 August

Conflictul din guvern

București.—In chestia conflictului din guvern, nu s'a luat nici o hotărîre. Se așteaptă reîntoarcerea d-lui Brătianu, care sosește mîine dimineață.

Consiliul de miniștri care urma să se ție astăzi, nu s'a mai putut ținea, d. Morțun aflîndu-se în inspecții, iar d. general Crăiniceanu la Predeal.

D. Brătianu își va relua președenția consiliului și departamentul internelor, Duminecă.

Holera în Italia

Roma.—In ultimele 24 ore se constată la Trimpoli, 2 cazuri de holeră și 1 deces; la Margherita din Savoia au fost 3 cazuri noi și 3 decese; la Cerignolia, San Fernando și în toate celelalte comune din provincia Faggia, n'a fost nici un caz nou și dintre bolnavi n'a murit nici unul; la Andrea au fost 6 cazuri cu 2 decese, la Barletta 3 noi cazuri și 5 decese, dintre care 4 din zilele trecute; la Canossa 1 caz și 1 deces; la Ruovo, Corata, Bisceglie, Spinozolla și celelalte comuni din provincia Bari n'a fost nici un caz.

Nenorocire

Taranto. — O țeavă de la cazanul cuirasatului „Regina Margherita" a plesnit; apa c'ocotită a rănit 9 marinari dintre care 2 au murit puțin în urmă.

Audiență

București.—D. Nenițescu, fost vicepreședinte al Camerei, a fost primit eri în audiență de M. S. Regele.

Holera la Viena

Viena.—Sunt la Viena trei cazuri suspecte de holeră; la două din acestea e sigur că nu e vorba de holeră; cît privește al treilea, se bănuește că ar fi un caz puțin violent de holeră.

Analiza materiilor fecale ale femei ce a murit eri sub bănuiala de a fi fost bolnavă de holeră, n'a dovedit încă nimic suspect.

Viena.—In urma analizelor bacteorologice a celor două cazuri, s'a stabilit în mod definitiv, că era vorba de holeră.

Epidemia a fost adusă din Ungaria.

Ascensiunele lui Zeppelin

Baden-Baden.—Zeppelin a sosit cu aparatul său aci și a făcut mai multe sboruri cu călători.

Mare cutremur

Constantinopol. — S'au prăbușit 1500 case în urma cutremurului de pămînt din noaptea de 21 August, în vilaetul Diarbekir.

Misiunea engleză

București. — Misiunea engleză, sub conducerea lordului Roberts, care vine să notifice M. S. Regelui, urcarea pe tronul Angliei a regelui Georges, va sosi Duminică dimineață la Sinaia.

Decorare

Viena. — In urma recomandărei ministerului cultelor, cunoscutul publicist L. Mandl, specialist în chestiile balcanice, a fost decorat cu ordinul Crucea Ftantz Iosef, în gradul de ofițer.

GRĂDINA BRAGADIRU

Mîine-seară Sîmbătă 14 Iunie

O extra-ordinară reprezentație a neîntrecutului

Cinematograf Pathé-Frères

CU UN BOGAT ȘI VARIAT PROGRAM

Pedeapsa lui Samurai, piesă japoneză, jucată de actorii teatrului imperial din Tokio.

Africa Centrală, vederi după natură, insulele malaeze și cultura cauciucului etc. etc.

Au apărut următoarele cărți școlare de I. G. Tufescu profesor în Iași:

Istoria Antică

pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucției în luna Mai 1910.

Aceste cărți sunt prevăzute în tabloul cărților aprobate ce se vor introduce în școlile statului, publicat în „Monitorul Oficial" No. 57 din 15 Iunie 1910.

De Inchiriat un loc viran în strada Șoseaua Arcu No. 49.

A se adresa d lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului, franceza, germana obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

De inchiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu*, înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d-re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATIONNIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

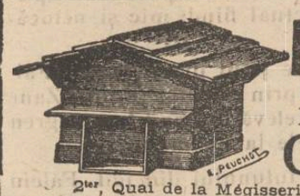

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va incepe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de

86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 48|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contrastatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină increderе

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1087 Duminică 15 August 1910

In largul reformelor

Am stăruit mai mult asupra primelor puncte din programul partidului, pentru că și chestiile atinse erau mai de interes pur politic, cum e reforma electorală; și am stăruit mai mult asupra lor, pentru că tocmai fiind mai de interes politic, fie care aduce în soluția lor credul său, temperamentul său, idealul său de viitoarea întocmire politică a țării.

Diferințele de curente, ce ar exista chiar în partid asupra acestor chestiuni, ce formează punctele din programul zilei de mîne, nu împiedecă nici discuția chestiei, nici soluția de dat. E un punct cîștipat în această privință: și partidul și șeful s'au declarat în mod solidar pentru o largă reformă a constituției.

Și șeful zice: „Comisiunea electorală va avea toată libertatea să studieze chestiunea, să propună chiar soluțiuni alternative". Pe baza acestei libertăți de discuție spre folosul ideii, ziarul nostru a stăruit în dese rînduri asupra reformei electorale, dînd nota specială a sa.

Trecînd la alt ordin de idei, adică acela al reformelor practice și politice de partid, cel întăi teren, pe care partidul e chemat a da soluții practice și bune în folosul marei mulțimi a țării, e terenul rural, și anume *chestia agrară*.

Liberalii și-au făcut un cal de bătae din această chestie; și-au pus toată ținta lor în a da o nouă față țării prin soluțiile lor în chestia agrară. Intăi au zîdărit lumea de la țară, tocmai pe tema nevoilor materiale. Le-au pus înainte perspectiva: *voiți pămînt*, fără să se întrebe nici cum, nici dacă această formulă satisface de fapt toate cerințele, împle toate nevoile.

Apoi au mai venit cu formule din cărți, luînd de la centrele mari industriale străine raporturile dintre patroni și lucrători, oarele de muncă, minimum și maximum și altele de toate, pentru a le introduce în raporturile dintre muncitori și proprietari. Și din acest haos de păreri și curente, rupte nu din cunoștința exactă și deplină a actualei stări de lucruri a eșit toată legislația rurală liberală, cea mai pilduită învederare a nechemării partidului liberal pentru soluția dată chestiei agrare.

S'au făcut anchete, s'au publicat volume, s'a desmormîntat trecutul, s'au plătit istorici de ocazie, care să surpe temeiul istoric al proprietății și din toate a rămas un singur lucru: *vîntul anarhiei*, căci pe cînd toată presa liberală tace asupra eficacității legilor agrare și înghite în sec, cînd însuși organele îndrituite a aplica legile vin și arată nepracticitatea lor, aceiași presă liberală stoarce toată cerneala ca să dovedească că din vechi, proprietatea a fost o uzurpare nelegală din partea celui mare și puternic pe spetele celor mici și mulți, și că de fapt și de drept, țăranul a fost proprietarul pămîntului, iar boerul a fost numai uzufructierul luînd de-a zecea din rodul pămîntului muncit de săteni, și că proprietatea absolută n'a fost la noi în țară de cît de la 1864 încoace.

Singur acest fapt trădează toată mentalitatea anarhică a liberalismului nou. Și tocmai acești domni voesc și strigă că ei au apanajul reformelor agrare, că ei au mai mare drag de săteni, că ei le voesc tot binele, ei cari au dovedit pînă la evidență, că precum au ajuns a exploata țara prin deșteptarea burgheziei, voesc s'o exploateze în mai mare deșteptînd țărănimea.

Au mers mai departe pe acest teren: au transformat în curent politic noua îndrumare spre poporanism și plecînd de la orașe au năvălit spre sate cu tot gîndul de a-i acăpăra.

Ei bine, partidul conservator-democrat a luat întreaga chestie agrară în discuție. Pentru discuția ei șeful a întocmit o comisiune specială compusă din cei mai competenți cercetători, oameni cu cunoștinți practice de viață, mari agricultori și mari juriști, cari cunosc ogorul, știu prețui munca, au dragoste reală de țărani și au în suflet dorul ferbinte de a voi binele, a-l urni din loc și a răspîndi în țară cel mai mare bine celor mai mulți.

Dar pentru studiarea acestor chestiuni grele și complexe, căci e variată în țară după văi și dealuri, după regiuni și țări, și alt-fel e la Dorohoi, alt fel la Severin, ca și aerul ce ne înveșmîntă, un partid, care vrea să facă adevăratul bine, nu e prudent a te opri înaintea unei cărți, a unei formule bune în teorii, dar slabă în practică.

Un om politic este cel mai chemat a cunoaște realitatea lucrurilor în complexul lor de raporturi, căci a vînd a legifera pentru oameni și pentru raporturi materiale trebue să știe cum să se poarte. După cum politica e în foarte mare parte un act personal, și nicăiri ca în politica personalitatea nu joacă un rol mai mare, asemenea și în acțiunea lor politică partidele au chemarea să cunoască bine de tot realitatea lucrurilor pentru a ști să le urnești spre bine. Dacă tu om politic, dacă tu partid nesocotești acest elementar lucru, cunoașterea reală a raporturilor reale dintre oameni, sau dintre lucruri, toată opera ta e prisoselnică și va face mai mult rău de cît bine. Din practica uzului răsare abuzul și numai cunoscînd uzul în totalul său poți legifera stăvilind abuzul; altfel abuzul se întronează mare și tare în ciuda tuturor legilor.

Ei bine, aceste precepte cuminți sunt recomandate de șeful nostru la socotirea și studiarea chestiei agrare: „In chestia agrară primul lucru este să ne dăm în mod real, fără prejudecată de nici un fel, nici de proprietari, nici de arendași, nici de amici ai țăranilor, nici chiar de dușmani ai acelora, cari au făcut reformele actuale, cari sînt rezultatele reale ale reformelor guvernului liberal. Numai din cunoștința sinceră și adevărată a rezultatelor produse sau a rezultatelor pe drum poate să iasă și hotărîrea schimbărilor de făcut".

Mi aduc aminte de legea țuicei a d-lui P. P. Carp, cu alambicurile. Ministrul necunoscînd bine realitatea faptelor a propus o lege, în care între altele dispunea ca toți perjerii să vină cu borhotul în vale la alambic; camera a schimbat ca cel cu alambicul să se sue la perjeri după borhot; dar nici una nici alta n'a fost practică și atunci ministrul prin circulări explicative a modificat legea, căci nu era practică. Dacă pentru legea alambicurilor necunoașterea realității raporturilor a eșit o lege caraghioasă, dar încă pentru raporturile seculare economice dintre muncitori și proprietari, este oare așa lesne că prin 2 rînduri de lege să le schimbi fără să le știi mai întăi felul lor, bunul lor și răul lor?

Partidul liberal și-a greșit și lui și țării în soluțiunile date.

Gh. Ghibănescu

LE FACEM RECLAMĂ!?

Ce curioasă mentalitate mai au și unii oameni! Văd cum că adevărul n'are nimic comun cu ideile și acțiunile lor, văd cum întreaga opinie publică le desaprobă faptele, tratîndu-i în consecință, recunosc în sufletul lor că toată activitatea li e zădarnică, de oare-ce are la bază principii discutabile și cu toate acestea continuă să pronunțe vorbe ce nu le înțeleg, continuă să alerge după himere.

Iată, cetiți de exemplu, articolul de fond din numărul de ieri al Secolului: *nu se poate un document mai prețios pentru actuala stare—care e de plîns—a guvernamentalilor.*

Știu că spun cuvinte care nu vor prinde, știu că scriind lucrurile acestea, contribuesc la progresul literaturei noastre umoristice și totuși își iau aere grave de moralizatori, de profeți.

După o încercare de a arăta—și cu cît insucces!—zădărnicia campaniei noastre, ajung — la sfîrșitul articolului — în înferbîntarea nemulțămirei ce ți-o dă o cauză pierdută, să spue că prin combaterea „operei" actualilor guvernanți, noi... le facem reclamă... Le facem reclamă? Apoi nu văd stimabilii că însăși activitatea lor li è cea mai vie reclamă — din nefericire,însă foarte puțin favorabilă?—Nu simțesc că țara îi cunoaște prea bine?.. că e sătulă astăzi de guvernarea aceasta care s'a arătat în atîtea rînduri, nechemată?..

Le facem reclamă?... Da!... însă reclama noastră îi doare, căci ne îndeamnă să continuăm, numai cu jumătate de glas: glasul învinșilor. Da! le-am popularizat opera în cuprinsul țărei, am arătat tuturor ce însemnează a nu avea decît grija intereselor personale și a neglija pe cele ale neamului; am arătat primejdia ce-ar rezulta pentru întregul popor, prin continuarea unui regim ca acesta de nepăsare și indolență și... publicul s'a convins, căci celor spuse de noi a venit să-i dea concursul însăși activitatea guvernanților, ea ne-a înlesnit atingerea scopului ce-l urmăream.

Și... acum, urmați-vă opera înainte! Continuați de a vă face mereu reclamă în sensul în care v'ați făcut-o și pînă azi: veți ajunge departe; noi vom continua să punem publicului în adevărata lumină și de acum înainte năsbîtiile care fărăl îndoială că le veți mai comite în scurtul timp ce vă e rezervat pentru ac asta. Noi vom continua, căci ne forțați să continuăm; neînțelegători fiind ne-oți convins pe deplin că la un car de oale... nu e de-ajuns o măciucă.

Holera în guvern

Cu toată paza pusă la fruntarii, holera a sărit granița și a cuprins guvernul. Și tare ne temem ca nu cumva microbul odată introdus să nu fie fatal guvernului.

Mersul boalei s'a manifestat în chipul următor:

Guvernul d-lui Brăteanu, în lipsa premierului, silit de împrejurări a luat vajnice măsuri de pază la fruntarii.

In special ministrul Morțun a mers din tîrg în tîrg și a luat măsuri de apărare contra holerii prin curățirea tîrgurilor, încincirea păzei la Prut, cu soldați din trupele regulate, și prin stavonul cel mare ce-a adus tuturor administrațiilor județene și comunele, de prin părțile despre Prut. In special Iașii au avut cinstea deosebitei atențiuni a ministrului, pentru că a găsit pretutindeni murdărie, urmarea unei nepilduite neglijențe. Ministrul a bruftuit politica comunală, a bruftuit pe ajutorul de primar, a destituit chiar slujbași îndolenți.

In a doua fază starea boalii din guvern a fost aceasta. Manevrele regale bătînd la ușă și fiind sorocite a se face în regiunea Moldovei dintre Iași și Roman de corpul al IV de armată, manevre la care urma să ia parte fețe mari împărătești, aceste manevre puteau să fie prilej de adus și împrăștiat boala în țară prin soldați, cari fiind strînși și îngrămădiți în corturi, bînd apă duhlită de soare, putea să fie un înlesnitor propagator al holerii.

Guvernul în dorul de a preveni boala căci paza bună trece primejdia grea, s'a folosit de faptul unei excelente producțiuni agricole, și a unei pretinse reclame a marilor exportatori de cereale, s'a întrunit în ședință, fără premier și fără ministru de război și de comun acord a cerut la Vodă să contramandeze manevrele regale, pentru cele 2 motive arătate mai sus: *recolta și boala.*

Și zice rescriptul guvernului, așa cum l'a redat foaea dinastiei.

„In urma intervenției unui mare număr de exploatatori agricoli cari au solicitat suprimarea manevrelor, și în fața primejdiei cu care ne amenință holera, care bîntue în Basarabia, d-nii miniștri Al. Constantinescu și V. G. Morțun s'au prezintat M. S. Regelui pentru a-i cere avizul dacă nu e oportun să se contramandeze manevrele regale.

„M. S. Regele considerînd dificultățile cari se opun ca acele manevre să aibă loc în anul acesta, cu atît mai mult cu cît regiunea aleasă e la frontiera regiunei celei mai amenințată de holeră, a admis, în principiu, suprimarea manevrelor din toamna aceasta.

„In consecință, miniștrii întruniți aseară, în consiliu, au decis în unanimitate amînarea manevrelor regale cari trebuiau să aibă loc anul acesta în Moldova.

Concentrarea trupelor pe divizii, în cîmpurile regionale, va continua.

Ele vor dura pînă la 31 August.

La această dată trupele vor fi desconcentrate".

Ministrul domeniilor, acela care are a face cu averea țării, în unire cu ministrul trebilor din lăuntru din care sănătatea publică e întăiu și întăiu, au căpătat de la Rege admiterea în principiu amînărei manevrelor regale.

De aici începe boala a se manifesta în mod mai acut. Ministrul de războiu cel mai zăpăcit, care a fost vre-odinioară în frunte a armatei celebru prin dezicerea ordinelor sale, a sărit osia.

Și ca apucat, nu de friguri ci cu cîrcei la stomah, s'a apucat să tragă o soponeală colegilor săi din guvern și întregului consiliu de miniștri desmințînd de-a totului tot întreaga platformă admisă în principiu de Rege. Și iată ce zice holericul ministru de războiu.

„Corpurile de trupă nu vor mai face manevre.

„Regimentele vor eși numai din cazărmi și vor merge pe jos spre se instala în tabere apropiate de garnizoanele lor, unde vor continua instrucția.

„Deosebit de aceasta, pentru corpurile 3 și 4 de armată, completașii și rezerviștii vor fi desconcentrați peste cîte-va zile.

„In privința manevrelor regale din corpurile I și II nu s'a hotărît încă nimic, de oare-ce A. S. R. Principele Ferdinand, inspectorul general al armatei, este absent și aceste manevre nu urmează să aibă loc de cît la finele lunei Septembrie".

Și pentru ca nu cumva antidotul Koleric să nu-și aibă efectul, mai trimete următoarea rețetă, ce roagă presa oficioasă s'o aplice bolnavilor din guvern, care vor muri mai mult de frică de cît de baccilul virgulă al holerii.

Cum de frică nu e leac, nici chiar cu părul de lup, holericul ministru de războiu le face un tablou al manevrelor din Rusia, ca să ia aminte și cei de la noi. Și iată ce zice:

„Actualmente au loc, în Rusia, în regiunea prejmuitoare lagărului de la Krasnoé Sélo, manevrele imperiale ale armatei la cari asistă și M. S. Țarul. La aceste manevre asistă și o delegațiune de ofițeri francezi, în capul căreia se află generalul Toch, directorul școalei superioare de războiu.

„Cu toate că holera face ravagii mari în localități apropiate de zona manevrelor, trupele tăbărite în lagărul de la krasnoé își continuă manevrele lor, și este siguranță că ele trăind în aer liber și nefiind în orașe și cazarme, vor fi păzite de teribilul flagel, de pe urma măsurilor sanitare și de profilaxie ce se pot urmări mai ușor în asemenea împrejurări".

Atitudinea aceasta a energicului ministru de războiu, lupta ce d sa a declarat contra microbilor holerici din guvern ne o explică altă notă, că e venită din propria sa voință, neinfluențată de nimene, nici chiar de agricultori sau negustori mari de cereale, și că dar el care atîrnă în primul loc de A. S. R. Principele Ferdinand al României, inspectorul general al armatei, și directorul superior al manevrelor Regale, neputînd lua încă avizul scris al Alteței sale, nu poate spune că manevrele Regale s'au contramandat sau nu. Și zice ritos:

„Aflăm că d. general Crăiniceanu, ministru de războiu, fără nici o intervenire din partea particularilor, dar considerînd căldurile mari din timpul zilei și epidemia din Rusia, a hotărît ca în corpurile III și IV de armată să se facă instrucțuni mai mult pe regimente sau brigade, tăbărîte în cîmp liber în apropierea garnizoanelor sau în taberele alese de comandanți.

„De asemenea contigentele de completare și de rezervă chiemate în aceste corpuri vor fi desconcentrate în curînd.

„In privința manevrelor regale, cari n'au fost nici odată proiectate a se face în Moldova, de oare ce nu vine rîndul corpurilor de armată de aci, nu se poate lua nici o hotărîre pînă la întoarcerea A. S. R. Principele Ferdinand, inspectorul general al armatei și directorul superior al manevrelor regale.

„In general, s'a dispus ca trupele să iasă la exerciții, în zilele călduroase, fără ranițe și ca marșurile să nu fie lungi.

„Cazarmele și toate localele vor fi golite și desinfectate radical.

S'au chemat dar 2 doctori: A. S. R. Principele Ferdinand și d. Ionel Brăteanu. Cel din urmă a și plecat cu automobilul în țară, cel de al doilea credem a nu se sinchisi, de rețeta subalternului său ministru, întru cît îl știe că azi zice una și mîine zice alta.

Nu 'i așa că holera a adus zarvă între miniștri punînd în cauză și Corona cu desacordul de vederi: *Regele* care a primit în principiu amînarea, și Principile Ferdinand care n'a hotărît încă nimic.

Consiliul de miniștri se va întruni în grabă și va lua măsuri de izolare a unui *contra omnes*, și a tuturor *contra unum*.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Prin documente vechi....

Cu privire la aceiași epidemie din 1848 —de care am amintit eri, vorbind despre doctorii de pe vremuri, iată ce găsim în ziarul contemporan, anume în gazeta lui Gh. Asaki „Albina Romînească" ce apărea în Iași.

10 lunie 1848: „Buletinul oficial publică acum că în urma deliberațiilor ce s'au ținut în 3 a curgătoarei într'un sfat extra-ordinar prezidat de Inălțimea Sa, s'au hotărît mai multe măsuri pentru a se pune în lucrare în vremea cît va ținea *holera* în Capitalie. Intre altele s'au socotit de neapărată nevoie a închide tribunalurile și școlile, iar clasa săracilor care locuia prea înghesuiți a se strămuta în bordee înnadins făcute pe înălțimele ce încunjură orașul".

17 lunie: „După rapoartele primite la comitetul sănătății, holera s'a întins pînă acum în ținuturile: Fălciu, Roman, Suceava Dorohoi, și o parte din ținutul Iași.

In Galați continuește. Furia ei seceră mai cu cumplire în Iași. Cele mai multe jertfe ce au căzut după începerea ei în 4 lunie au urmat între 11 și 12 cînd pe zi au murit 134 și între 14 și 15—181 morți, afară de acei de pe la spitalul militar și de la balahane, spre 18, au murit 171. Un mare număr dintre locuitori au părăsit Capitala, eșind pe la vii și moșii. Nenorocirea bîntuește mai cu cumplire sărăcimea din cvartalile de pe șesul Bahluiului și valea pîrîului Cacaina".

Speranțele ce se nutrise că holera va dispărea odată cu vara lui 1848 fură în parte realizate.

Dovadă că cetim cu data de 8 August: „Holera care a făcut atîtea stîrpiri în Capitală, a cruțat un mare număr de copii de toată nația și religia: moldoveni, nemți, evrei, cari lipsiți de părinți și de virtute de a-și putea cîștiga a lor viețuire, se află astăzi fără adăpost și fără pîine. La vederea unui asemenea spectacol deșirător de inimă mai multe persoane a soțietății, prevenind dorința publicului s'au întrunit într'un comitet spre a ajuta pe acești copii părăsiți. Iat comitet se compune din damele: Rocsandra Roset Rosnovanu, născută Calimah; Maria Suțu-Efrosina Ghica și Annica Ghica.

Comitetul în chestiune a făcut și un apel către public în favoarea orfanilor asigurînd că lucrurile strînse vor fi împărțite „cu dreaptă cumpănire" între toți copiii săraci.

Dintre trăsăturile caracteristice acelei mari epidemii mai notăm din dările de seamă că „holera lovește mai mulți barbați de cît femei, mai mulți juni, de cît copii. Clasele gioznice mai mult au suferit, deși după cazurile proaspete, nu se pare că cei înavuțiți să fie scutiți."

Aceste din urmă rînduri sunt scoase dintr'un raport asupra epidemiei întocmit de d rii Draitel și Ștej, anume însărcinați să studieze mersul și formele boalei.

E posibil ca documentele mai vechi să nu fie lipsite de valoare instructivă pentru timpul de față.

Rodion

In jurul unei polemici

Continuare.—Provocări și răspunsuri.—Un viu... înmormîntat.—Preoții și apostații.—Funeralii laice.—Mortul răspunde.—Violențe cuziste.

Am amintit în numărui de eri o parte din polemicile și scrierile mai vechi pe tema „liberei cugetări".

Cu alte ocaziuni am relevat istoricul complet al discuțiunii, începînd cu disputa de altă dată dintre d nii P. Bujor și A. C. Cuza pe tema „sfeștăniei", dispută în care a interwenit, la timp „Viața Romînească și d. C. Stere personal.

Dar aci vorbim numai de întîmplări cu totul noui, între care în rîndul întăiu, trebue să punem atacul conferențiarului I. St. Popescu și răspunsul respectiv.

Tipărind la Vălenii de Munte o broșură de „trei conferințe" economul stavrofor Popescu, între multe altele ajunge să discute și chestiunea „înmormîntării celor de altă credință" autorul broșurii scrie între altele cele ce urmează:

„...Socotim c'a venit timpul să cercetăm dacă preotul ortodox poate să oficieze înmormîntarea cadavrului unui ortodox care în viața sa, cît a trăit a avut oroare de biserica ortodoxă, dînd

în vileag prin presă, fără rezervă, dispreţul ce a nutrit. Ca de pildă d. dr. Thiron, profesor universitar—care prin manifestul tipărit în ziarul naţional-liberal „Mişcarea“ din Iaşi, numeşte religia ortodoxă „basm tradiţional, elucubraţiuni religioase“ şi conchide că „moralitatea publică poate fi obţinută prin legi civile şi penale apărătoare a dreptului fie căruia, iar nu prin morală şi cult creştinesc“.

„.. Deci, ce ar reprezenta preotul ortodox la înmormîntarea d-lui dr. Thiron căruia-i doresc viaţă cît mai lungă. Dar cu toată ştinţa strălucită a d-sale—tot trebue să moară odată. Şi atunci, zic, să reprezint eu nesocotit, arătat ca o pacoste a societăţei toată viaţa sa? Ca simplu privitor? Nu. ca rudă? Nu. Cioclu? Nu. Ba nici ca bocitoarele din timpul trecut. Aunci ca un simplu figurant fără nici un rit serios, ci numai pentru a primi un bacşiş!

O, Dumnezeule, ce mizerie pentru confraţii mei, cari vor fi nevoiţi a asista la înmormîntarea sa şi ce înjosire pentru obiectele cultului creştin ce i vor însoţi cadavrul“,

Conferenţiarul stăruie pe larg asupra acestei probleme socialo-religioase şi conchide cerînd ca

„...cel puţin să se ia măsuri ca acolo unde este cler confesional al repauzatului eterodox, preotul ortodox, subt nici un cuvînt să fie silit de a participa şi la înmormîntare, chiar dacă preotul confesiunei reposatului ar refuza de a-l înmormînta şi tot opriţi să fie de a participa şi la înmormîntarea celor ce şi-au bătut joc de lege în chip manifest“.

Chestiunea comportă cu drept cuvînt oare care discuţiune. Dar se va recunoaşte că pentru întâiaşi dată se aducea în publicitate, la noi chestiunea... cadavrelor oamenilor în viaţă, fie chiar şi a unui profesor de la facultatea de medicină.

*

De aceea era natural ca acesta din urmă să riposteze. In broşura apărută în biblioteca „Raţiunea“ No. 2, d. dr. Thiron comentînd pasagiile de mai sus răspunde următoarele:

...„Este bine înţeles, că nimenea dintre noi liberii-cugetători, nu va fi aşa de ticălos la sosirea sfîrşitului vieţei sale, să cheme vre un preot şi nici n'a fost exemplu în ţara noastră de aşa ceva, deoarece actualii liber-cugetători au aceste idei prin *ştiinţă*, iar nu ca predecesorii noştri romîni, cari au fost diletanţi, literatori, romantici, astfel că au şovăit; apoi cu 30 sau 50 ani în urmă, ştiinţele cosmogonice şi biologice etc. nu erau înaintate ca astăzi şi nu puteau să explice toate fenomenele Naturii etc.); prin *convingere* absolută şi sinceritate deplină şi este un sacrificiu colosal din partea liber-cugetătorilor de a lumina opinia publică şi poporul romîn întunecat prin Biserică şi Religia creştină.

„Deci preotul I. St. Popescu sau altul n'a fost şi nici nu va fi chemat de un liber-cugetător. Şi eu zic că *chiar de ar fi chemat, să nu se ducă;* deşi Preotul, din punctul de vedere al canoanelor şi a preoţiei sale comite un sacrilegiu, o fanfaronadă şi dovedeşte perpetua lipsă de toleranţă seculară,—de oare-ce el trebue să fie iertător de 77 ori!

...Ori-ce argumentaţie de pocăire a unui muribund sau de intervenire a familiei în sens religios sunt infamii ce nu se pot admite sub nici un motiv; familia trebue să execute absolut credinţa religioasă a decedatului, profesată toată viaţa sa în deplină conştiinţă mentală; numai el singur e stăpîn pe corpul său şi nimeni altul şi nici un preot, chemat prin cine ştie ce cabală, inscenare sau mistificaţie, are datoria morală de a nu veni, iar dacă vine, comite o faptă odioasă.

Aceeaşi infamie ar comite mama, tatăl, soţia, fiii şi ficele, neamurile ori amicii cari s'ar amesteca la „îndeplinirea funeraliilor laice, a liber-cugetătorului“.

Trecînd dela chestiunile acestea de ordin general, la chestiunea personală, rîdicată cu oare-care brutalitate de conferenţiarul de la Iaşi—căci pînă acum nu s'a antecedat asupra morţii cuiva în deplină sănătate încă—autorul lucrării răspunde, la rîndul său cu brutalitate:

„Prin urmare să fie cunoscut popăritului şi cetăţenilor oraşului Iaşi, că dorinţa mea publică, profesia mea de credinţă, testamentul meu este cel de mai sus, fără nici un echivoc, iar popăritul din Iaşi să ştie că nu va avea ce căuta la casa mea, nici în viaţă, nici la deces, lepădîndu-mă şi abjurînd nu numai Biserica, dar lipsindu-mă de cea mai stupidă între datinele strămoşeşti, — ceremonia sepulturii religioase“.

Dela cunoscutele strofe ale d-lui A. C. Cuza în „Contemporanul“ nu avem în literatură scrise asemenea accente în potriva tradiţionalei înmormîntări religioase. De aceea publicaţiunile de cari ne-am ocupat, nu au putut rămînea fără comentarii şi fără urmări,—dar vor rămînea, de sigur, interesante documente polemice şi literare. **A.**

Litere-Ştiinţe-Arte

N'au ce... „scri“. — Pe prima pagină a ziarului „Epoca“ se resfaţă eri un titlu tipărit cu litere enorme: „Ce scria ziarele liberale cînd n'au ce *scri*“.

Am atras şi altă dată luarea aminte asupra unora din cele mai răspîndite, din cele mai caracteristice greşeli, cari circulă prin cotidianele noastre.

Dar cea mai deplorabilă este, fără îndoială, greşala care—fiind vorba de ziarişti, de scriitori—se face în jurul verbului „a scrie“. Căci nu există de cît verbul acesta din urmă, iar nu verbul „a scri“ care a dispărut de mult din unele învechite manuale de gramatică.

E drept că o veche formă, scoasă din uz, putea da loc la echivocuri. De aci versurile lui Gheorghe Sion:

Ah, vorbiţi scriţi romîneşte
Pentru Dumnezeu!

Dar infinitivul „a scri“ ni se pare că n'a găsit nici odată partizani în literatură,—afară doară de unii gazetari prea puţin familiarizaţi cu anumite forme gramaticale, cu adevărat literare.

Despre dînşii nu s'ar putea spune că „n'au ce scri“—dar că „n'au cum scrie“ pentru că şi-au greşit cariera şi.. epoca.

*

In ziarele italiane au apărut interesante detalii scrise de publicistul Ughetti asupra holérei în Rusia, în special asupra acelei din Kiev. Vom reproduce fragmente din acele impresiuni suggestive.

*

Cea mai mare poetă a Austro-Ungariei Marie von Ebner-Eschenbach va împlini în curînd vrîsta de 80 de ani.

*

Johannes Niessen, marele pictor de epizoade istorice a murit la Colonia în vrîstă de 89 de ani.

*

La Opera Comică din Berlin se va monta la începutul lui Septembrie opera burlească a lui Charles Gounod: Doctor fără voie“. Sunt tocmai 50 de ani de cînd Gounod a compus această lucrare. Rolul titular va fi ţinut de Desider Zador.

*

Congresul geologic internaţional care se ţine actualmente la Stockholm a pus în ordinea de zi chestiunea compoziţiunii pămîntului în ce priveşte fierul.

Rezultatul cercetărilor întreprinse se cuprinde într'o lucrare mare,—un atlas şi două volume, avînd vr'o 40 de autori şi reprezentînd aproape trei sferturi din suprafaţa pămîntului studiate din acest punct de vedere.

*

In editura lui Felix Alean din Paris a apărut: „La lutte contra la crime“ de I. L. de Lavessau. Autorul formulează deducţiunile sale bazate pe două principii: 1) Nu-s legi naturale, nici simţ moral de bine şi de rău 2) Oamenii nu-s nici liberi, nici responsabili. E o răsturnare a tuturor moralelor religioase, metafizice spiritualiste.

*

STRUNA ZILEI

INDULCIRE..

S'a hotărît a se da zilnic lucrătorilor din Socola şi Broscărie doze de *chină*.

Opinia

Ce rost are doctoria?
Inţeleg: să li se pară,
Poate, că salahoria
Este mai puţin... amară.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate.

La gară a fost întîmpinat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu şi de mai mulţi preoţi.

❑ Inscrierile elevilor în învăţămîntul primar, se vor începe în ziua de 25 August, şi vor fi închise în seara zilei de 31 August.

❑ D-na Elena Ştefănescu a fost numită conducătoare a grădinei de copii din Gropniţa Focuri, judeţul Iaşi.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a acordat „Răsplata Muncei“ pentru biserică, d nei Maria şi d lui Vasile Rusovici.

❑ Pentru a se complecta vacanţele ce s'au produs şi se vor mai produce în internatul medico-militar din Bucureşti pentru anul 1910–1911, conform legii bugetare vor putea fi admişi prin concurs ca elevi ai acestui internat, candidaţii cari vor satisface următoarele condiţiuni:

Pentru secţia medicală:

Studenţii facultăţilor de medicină din ţară cu trei doctorate.

Pentru secţia veterinară:

Studenţii şcoalei superioare de medicină veterinară cari au trecut trei ani de studiu.

Pentru secţia farmaceutică:

Studenţii şcoalei superioare de farmacie, cari au trecut 3 ani de studiu.

Concursul se va ţine la internatul medico-militar (Bucureşti) în ziua de 10 Septembrie c.

❑ Cercetările poliţiei de siguranţă în afacerea sinuciderei lucrătorului Gheorghe Opanic, au rămas zadarnice. Nu s'a putut afla nimic. De asemenea haina sinucisului nu s'a putut găsi. Intrebîndu sela administraţia financiară, pentru a se vedea cîţi bani avea depuşi numitul după spusele altor lucrători s'a răspuns că de la 1906 şi pănă astăşi nu s'a găsit trecut nimic în registre.

❑ Poliţia din Hamburg a telegrafiat siguranţei noastre, că eri a fost prins acolo, individul Nusem Sfartz, cerut de autorităţile noastre şi care a comis furtul de 700 lei de la comerciantul Gheţler din localitate.

La percheziţia făcută s'a găsit asupra lui 200 mărci. Peste cîteva zile, după ce se vor face obicinuitele formalităţi. numitul va fi adus în localitate.

❑ **Sinucidere.**—Aseară, la oarele 7, a fost găsit strangulat în dosul cimitirului armenesc, aparul Vasile Secetă. Indată ce s'a dat de dînsul, au fost avizate autorităţile şi au sosit la faţa locului d-nii Ernest Aslan, procuror de serviciu, comisarul Corciova şi Dan, comandantul sergenţilor.

Din cercetările făcute, s'a constatat că numitul era alcoolic şi că în ziua sinuciderei băuse o mare cantitate de alcool.

D. procuror Aslan a ordonat transportarea cadavrului la cimitirul Eternitatea unde i se va face autopsia.

❑ Miine se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul schitului „Tăriţă“ din dealul Răpedea, pendinte de episcopia Sf. Spiridon.

Serviciul religios va fi oficiat de P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei Sf. Spiridon şi de mai mulţi preoţi.

Se ştie că aci în toţi anii e un adevărat pelerinaj, cu această ocazie. Vin numeroşi credincioşi din toate părţile.

❑ Eri după amiază, pe la orele 3, bătrînul Şaier Heraşcu, brutar din strada Marta No 12, s'a sinucis, aruncîndu-se într'o fîntînă şi înecîndu-se.

Şaier Heraşcu eşise eri în ograda caselor şi se preumbla foarte agitat. La un moment dat, cînd văzu că nu'l observă nimeni, s'a aruncat cu capul în jos în fîntînă. Un fiu al său prinse de veste dar pănă să-i dea ajutoare, Şaier Heraşcu se înecase.

Cauzele nu se cunosc.

❑ Ministerul de interne a atras atenţiune prefecturilor că licitaţiile circiumilor comunale pe periodul de la 1 Mai 1911 pînă la 1 Mai 1914 să se ţină cît mai de vreme pentru ca amatorii să se poată aproviziona din produsul podgoriilor anului curent.

Ministerul de finanţe a admis ca plata licenţei trimestriale Aprilie 1911 să se facă pe prima lună de către vechii debitanţi, iar pe celelalte două luni să se facă de nouii arendaşi ai circiumelor.

● D. dr. Al. Comăniţă, de la circ. Lespezi, a fost transferat la circ. Bacăului; d şoara dr. Alexandrina Dumitrescu, de la circ. Cricov, a fost transferată în locul d-lui Comăniţă.

❑ **Alegerile de la Huşi.**—Joi 12 August s'a dat lupta la colegiul al 2-a. Lupta a fost mai aprigă ca totdeauna; Era colegiul al 2 a repurtat a lui Cişman şi se făcea cercarea cu rezistenţa contra administraţiei.

Ei bine şi aici succesul a fost în parte al opoziţiei liberale.

Iată rezultatul votului, care s'a dat abia la 11 jum. noaptea.

Lista administraţiei:

N. Cişman	184	voturi ales
Mih. I. Chiritoi	180	„ „
Alex. Bendorf	180	„ „
Marin Jecu	168	„ „
Sotir Iliescu	142	„ căzut
Chiriac Mincu	133	„ „

Lista dezidenţei liberale

Alex. Răşcanu, deputat 180 voturi *ales* şi 20 anulate

D. R. Ralea	179	voturi ales
I. Constantinescu	158	„
Vas. Gheorghiu	127	„
Amoisinei C.	127	„
Gh. Climescu	135	„

Administraţia a avut doar peste tot 987 glasuri, iar dizidenţa liberală a întrunit 892 glasuri; o diferenţă dar de 85 voturi, care repartizate pe cei 6 candidaţi, vine o majorizare de 14 voturi. Cum însă funcţionarii au votat în mare majoritate cu administraţia, arată că tot ce e independent în colegiul al 2-a a votat contra listei administraţiei, inferioră astfel regimul ce ne guvernează.

Un fapt. D. D. Dobreanu ca urmare a împăcării liberalilor la centru a reintegrat în slujbe la primărie 11 slujbaşi din cei daţi afară ca ai lui Cişman. Ei bine toţi aceştia au votat pentru Cişman ca C. Ene, Evgher Iliescu, Marginină, N. Harnagia, Zibăcenski şi alţii.

Fără acestea ar mai fi reuşit şi al 3-lea candidat. D l avocat I. Constantinescu, care cu o deplasare de 6 voturi bătea pe negustorul Marin Jecu.

Lupta se dă aprigă astăzi la col. III. Administraţia a luat măsuri aprigi cu delegaţii; s'a dispus ca delegaţii de pe Prut să fie strînşi la Stăculeşti şi de acolo aduşi în corpuri la Huşi, cei de pe Elan strînşi la Carligaţi şi de acolo aduşi ca turmele la Huşi.

Fratele dr. N. Lupu, d. C. Lupu, magistrat stagiar la Mahmudia, a căpătat congediu, ca să vină la Huşi să lupte pentru lista frate-său. Faţă cu această atitudine agresivă a unui magistrat ia protestat telegrafic contra lui la Ministrul de justiţie de cei 4 reprezentanţi în parlament: Poliţaiul Teodoru şi Dumitrescu cutrieră din cremă în crîşmă cu jandarmii să urmărească delegaţii, cei ce a produs o adîncă indignare.

Cu toate aceste presiuni şi măsuri preventive o grandioasă întrunire a unei mare părţi din delegaţi şi direcţi s'a întrunit la clubul conservator-democrat unde au luat parte şi mulţi din liberali şi carpişti ca Adam Mitache, Pavel Michiu, Căpitan Anibal Teleman, apoi Ir. Gheorghiu, Leonide Constantin, Alecu Rişcanu şi alţii. D. Gh. Ghibănescu a explicat asistenţei, scopul în care au a da votul toţi partizanii democraţi, cuvîntul de ordine fiind lupta contra anarhiei intronate de dr. Lupu în judeţul Fălciu.

A vorbit şi d. Adam Mitachi în acelaşi sens lar d. Gh Perticari a produs atunci 2 acte administrative ale prefecturei dr. N. Lupu care explică de ce lupta aşa de înverşunat.

Dr. N. Lupu a favorizat cele mai mari potlogării cu clădirele de şcoli şi spitale rurale. Dr. N. Lupu a avut pe mînă jumătate milion, şi n'a dat samă nimănui de nimic. A lasat mîna liberă unui domn Mărgărint, care şi a făcut de cap. Dintr'un slujbaş cu 150 lei lunar, a cheltuit nebuneşte cu cîntăreţele de la Café-chantant, uimind lumea de unde atîtea parale.

Ei bine astăzi es la iveală falşurile şi potlogăriile.

Pănă acum se cunosc peste 30000 lei lipsuri la gestiunea şcolilor. Paralele s'au ridicat toate, clădirile s'au recepţionat şi meşterii cari au lucrat în loc să fie plătiţi în numerar, li s'au dat chitanţe fără nici un rost, iscăliţi de Mărgărint, 2 ani după ce şcolile s'au făcut şi paralele cheltuite.

Iată o chitanţă:

Dovada

1972 lei, 44 bani N. Andriescu, maestru dulgher din Piatra-Neamţ are a primi de la Prefectura judeţului Fălciu, restul de la împrejmuirile ce au făcut la şcoalele construite în anul 1908.

1910 Iunie 21.

ss). Gh. Mărgărit.

Pentru prefectură

Altă chitanţă e dată tot acelui N. Andriescu pentru 70 lei.

Iată de ce dr. Lupu ţine să aleagă pe d nii Dinescu şi Tiron în consiliu, ca să dea certificate de absolvire a tuturor conturilor.

In ori ce caz de cînd e judeţul Fălciu n'au fost alegeri mai interesante ca aceste de acum.

❑ Eri a fost arestat la Kişinău, redactorul-editor al ziarului „Basarabscaia Jizni“. F. E Zaharoff, condamnat la 8 luni închisoare, pentru chestiuni şi publicaţiuni literare.

❑ D. Alex. A. Bădăreu a plecat aseară, cu trenul de 9 şi 5, la Sinaia.

❑ **Atenţiune.** — Oraşul nostru fiind ameninţat de una din cele mai mari epidemii din lume— holera, — afară de aceasta fiind bîntuit de alte boli contagioase, precum tifosul, dizenteria etc., care se propagă mai mult prin apă, Direcţiunea teatrului Pathé Frères din localitate a pus toate stăruinţele pe lîngă casa centrală din Paris de a cinematografia prin microscopie apa naturală cu diferiţii ei microbi patogeni.

Vizitatorii teatrului cinematografic Pathé Frères (grădina Bragadiru) vor putea deci vedea cu ochii liberi milioanele de fiinţe microscopice—mărite pe pînză de 40,000 ori—şi se vor convinge mai mult că nu numai în timpul epidemiilor ci şi în cea mai perfectă stare de higienă a oraşului, e tot ce poate fi mai înţălept, **să se bee numai apă fiartă**.

Aceste studii micro cinematografice, de cel mai mare interes pentru toţi Ieşanii, sunt cuprinse în noul program de astă seară *Sâmbătă 14 August 1910*, **la grădina Bragadiru**.

SPECTACOLE

— La cinematograful „Union“ din grădina Cuza-Vodă, astă-seară Sîmbătă şi mîine Duminecă, ultimile zile ale superbului program cuprinde: celebra dramă „Păcătoasa“, prelucrare după piesa Hoţul a lui Bernştein; „Iubire de Toreador“, o zguduitoare dramă, în care ni se înfăţişează şi lupta cu taurii. E o splendidă interpretare a casei Cines din Roma, cu splendide costume; mai cuprinde apoi: „Riffle-Bill“ sau Apararea fetiţei, dramă din viaţa briganzilor indieni, în 30 de tablouri, care cuprinde în acelaşi timp şi superbe vederi după natură. „Jurnal picant“, foarte hazlie comedie; „Inainte?!“ comedie; un roman în munţii Californiei, idilă indiană; d. Lourdon sufere de măsele“, comedie; „In automobil spre valea Herauld“, splendide vederi după natură; Creşterea păsărilor în mod artificial, etc., etc.

Luni program absolut nou, care va cuprinde bucăţi din cele mai splendide.

Marele artist Bary, de la comedia franceză şi d. Monteaux, de la teatrul Gymnase din Paris, două celibrităţi parisiene, apar în piesa „Invidia“ sau „Din slăbiciunile omeneşti, ce se va cuprinde în programul de Luni. D. Bary interpretează rolul lui Jean Repeuti, iar Montreaux pe acel al lui Petru de Montreine. Acţiunea se petrece în timpul lui Ludovic al IX; scena înfăţişează pe bunul rege în Sons, în timpul cînd primeşte reliquele sfinte şi deschide un concurs pentru construirea unei capele sfinte. Se desfăşoară apoi: într'un atelier artistic doui concurenţi: Jean Repenti şi Petru Montreiul. — Vocea conştiinţei.—Ciudatul arhitect.—Pedeapsa.

Noul program mai cuprinde: „Viaţa şi obiceiurile din insula Iava“, după natură; Inimă de tată, dramă; Prinţul se distrează comedie; Lehrman cîştigă o femee la loterie, comedie; Păcală pe motociclu, comedie; etc. etc.

DIVERSE

— Aseară între orele 10 şi 11, femeea Catinca Gh. Stan, din strada Trei Calici, care era gravidă, mergînd pe strada Palat, a dat naştere unui copilaş. S'a avizat imediat moaşa de dispărţire şi sosind, a transportat'o la institutul Grigorian.

— Agenţii siguranţei au arestat aseară pe str. Palat, pe indivizi Petru Parfeiu şi Gheorghe Mihailescu zis Mina, cu o căruţă cu un cal de furat. Calul aparţinînd lui Costache Floraru din Botoşeni, i s'a făcut cunoscut acestuia.

Se crede că numiţi ar face parte dintr'o bandă de hoţi de cai. Poliţia de siguranţă cercetează.

— Medicilor comunali şi agenţilor sanitari, li s'au dat cărţi de liber parcurs de către direcţia tramvaiului electric.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— *Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar* —

PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate „**SINTEZA**“ sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— **La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru.** —

— **Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi.** —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ *Alarmați de starea insalubră și de murdăria în care au găsit Iașul, cei de la direcția generală a serviciului sanitar, anunțaseră că vor face toate chipurile pentru a scapa Iașul de marele pericol ce'l amenință și că va trimete la I și, încă un număr de medici, pentru ca măsurile să se poată aplica mai cu ușurință. Nu s'a mai trimes însă nici un medic.*

Eri, spre culme și spre uimirea tuturora, a sosit la serviciul sanitar înștiințarea că direcția generală a serviciului sanitar, avînd în vedere marea grijă ce o are pentru populația Iașului, a numit pe ziua de 12 August pe d-șoara d rdă Maria Moenescu, ca bacteriologă a orașului Iași, *și pe* d-nii doctoranzi I. Bălteanu și D. Combiescu, ca **medici** provizori, la Iași.

Nici că se poate o mai mare bataie de joc; ca și cum nu s'ar mai găsi medici în țara asta, că trebuie să se recurgă la elevi, care încă nici nu și-au terminat studiile medicale.

Numirile aceste, care nu sunt de cît niște sinecure, făcute de d. dr. Sion, după stăruința d-lui dr. Slătineanu, inspector sanitar, au revoltat eri chiar pe d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, care se afla eri la Iași și care a intervenit imediat, telegrafic, ca să se revie asupra acestor numiri caraghioase.

❑ **Alegerea de la Huși.** — *Astăzi se face la Huși, alegerea col. III pentru consiliul județean. D rul Lupu, văzînd că și de astă-dată va fi învins în mod rușinos, întrebuințează tot soiul de mijloace, nepermise, acte banditești chiar, pentru a pune piedici adversarilor.*

In adevăr, iată ce ni se telefonează din Huși:

Alegerea a început dimineață la orele 9. Biroul e prezidat de d. D. Porfiriu, consilier al Curței de Apel din Iași. Taberele puse în luptă, se manifestă în mod foarte zgomotos, dîndu-se naștere le incidente și sfădălii. Președintele a dat ordin ca imediat să fie adus un pluton de soldați, care să menție ordinea. După stăruința d-rului Lupu, a fost adus aci din București d. Costescu, fostul comisar de siguranță la Iași, împreună cu doui agenți, pentru a se servi de ei la întimidări și amenințări.

D-rul Lupu a provocat, la un moment dat, un mare scandal. Inconjurat de 12 derbedei, care nici nu sunt alegători, a început a vocifera și a adresa cuvinte ofensatoare celor din tabăra adversă, în fața deputaților și senatorilor care nu vor să'i facă pe plac. La un moment dat, nu era mult să se dea naștere la o încăierare. S'a trimes imediat după procuror și judecătorul de instrucție, care venind la fața locului, au evacuat sala. D-rul Lupu a eșit în huiduieli și fluierături. Agitația e foarte mare.

*

Din cauza piedicelor, pe care vrea să le puie d-rul Lupu, votarea merge încet. Foarte mulți delegați din cele 54 comune au fost sechestrați de d-rul Lupu. Fratele său, C. Lupu magistrat stagiar la Mahmudia, a venit, adus de fratele său, făcînd pe agentul și scandalagiul. Polițaiul Teodoru de la Cerna Vodă, a fost de asemeni sechestrat la dr-ul Lupu.

Pînă la orele 12 și jumatate au votat numai 102 alegători.

E foarte probabil că votarea va ținea pînă la 10 noaptea, iar rezultatul se va cunoaște abia în ziuă, căci vor fi de despoiat 3600 buletine.

Cu toate intimidările și tertipurile d-rului Lupu, e mai mult ca sigur că tot nu va învinge.

❑ **Ministrul Morțun a trecut prin Huși și ca să facă sprincene dr. N. Lupu l'a primblat prin oraș cu automobilul. In loc să-l fi trimis la Ilfov să-și facă datoria de medic, acum cînd bate la ușă holera, dr. Lupu e slobod să facă politică la Huși, iar fratele său C. Lupu magistrat cere concediu să vină la Huși să umble prin sate după alegători.**

— Cît despre explicarea ce vor da deputații Hușului în lupta lor contra administrației față de d. Brătianu, vom stărui în altă corespondență.

❑ Consiliul de miniștri a aprobat executarea unei clădiri de comunicație la atelierele de turnătorie din Iași, în suma de 200.0000 lei.

De asemeni, a mai aprobat construirea unui castel pentru apă în staț a Burdujeni, în suma de 29.000 lei.

❑ Consiliul de miniștri, ce se va ținea astă-zi și care va fi prezidat de d. Ionel Brătianu, va hotărî, în mod definitiv dacă manevrele regala, vor avea, sau nu loc, anul acesta.

❑ Comisiunea comunală de recensămînt general din disp. III-a, secția I-a, din localitate, și a prelungit cu încă 4 zile termenul pentru facerea recensămîntului, adică va lucra pînă la 12 August inclusiv a. c.

❑ Luni se vor plăti la administrația financiară, pensiile civile și militare pe luna August.

❑ Aflăm că I P. S. S. Mitropolitul Pimen, pregătește o carte păstorală, către preoții și credincioșii din Eparchia sa, cerînd combaterea sectelor adventiste și dînd mai multe sfaturi, între care și acele de a se păzi de holeră.

❑ In primile zile ale lunei Septembrie se va face inaugurarea mai multor localuri noui de școli, din județul nostru.

❑ Comitetul instituit pentru a înființa o școală ortodoxă a d-nelor romîne, se va întruni în primile zile ale lunei Septembrie, la Universitate spre a se discuta asupra mai multor chestiuni.

Se vor organiza conferințe religioase și naționale și diferite reprezentații, pentru strîngerea fondului necesar.

In cursul lunei Noemb., se va întruni, la Ateneul, din Capitală într'o ședință festivă, cel dintăi congres al memb. soc., ortodoxe. Se speră că prezidența congresului o vor primi I. Prea Sfințiile lor Mitropoliții țării, cari sunt prezidenții de onoare, hotărîți prin statutele societății. Acest congres va lua cunoștință de programul de muncă al comitetului central și și al comitetelor parchiale.

Tot la toamnă va începe, prin reprezentanții Societății ortodoxe, propaganda creștinească și națională în familiile din toate păturile noastre sociale. Se vor aduna, cu acest prilej, informațiunile necesare despre starea educației religioase și naționale a copiilor noștri; se vor cerceta motivele, pentru cari atîția părinți își trimit copiii la școalele religioase străine și se vor strînge fonduri pentru înălțarea unui mare institut ortodox-național pentru creșterea fetelor, în conformitate cu legea noastră ortodoxă și cu sentimentul dragostei de țară și neam.

❑ Inspecțiile sanitare ale medicilor comunali, ajutați de ofițerii de poliție continuă zilnic de la orele 7—10 dim., și de la 4 6 seara.

S'a procedat la desinfectarea stradelor Ferdinand, Uzinelor, Soș., Arcu, Zugravilor și Lozonschi.

Șanțurile și bălțile au foct petrolizate, malurile stropite cu formol și hipoclorit de calciu. Toate colțurile stradelor și locurile virane au fost dinsfectate cu hipoclorit, de calciu; privățile cu var și creolină, iar fîntînele cu țiței.

A urmat apoi inspectarea cafeneler turcești, Mehmed Said Aga, din piața Unire care a fost închisă; s'a cerut desființarea magaziei de mezeluri a lui Fotachi Grecov, din piața Unire, s'a dat în judecată pe d. Solomonică, proprietarul localului poștei centrale, din cauză că în timp ce se proceda la desinfectarea ogrăzii, de sus de la mansardă se aruncau zoi pe ulucul ce servește pentru apa de ploaie așa că toate substanțele desinfectante au fost distruse. S'a dat un termin de 48 ore, fabricantului de mezeluri Rozen din strada Academiei, pentru a se conforma regulamentelor sanitare. S'a desinfectat latrinele din curtea otelului Schiller, care aparțin cafenelei; substanțele desinfectante au fosi date de d-nii Werner, Weiss și Dimitriu.

❑ Următorii au fost numiți din partea comunei, membri în comisiunea pentru rechizițiile militare și clasarea animalelor, comisiune care își va începe lucrările la 1 Septembrie:

D-nii Vasile Ștefănescu, Alex. Gheorghiu Doinaru ziarist, Mihai Codreanu ziarist, Vasile Brăescu, Ilie Boureanu, căpit. Filoteanu, Clement Ionescu avocat, N. Gheorghiade avocat, R. Sevastos, T. Bunescu.

❑ Membrii camerei de meserii au fost convocați pentru Mercuri 18 August la orele 7 seara.

Tot pentru atunci e convocat comitetul pentru constituirea băncei meseriașilor.

Duminică 22 August se vor întruni acționarii băncei meseriașilor, pentru votarea statutului și alegerea consiliude administrație.

❑ In ultimile 5 zile au mai fost în Rusia, următoarele cazuri de holeră:

In ținutul Samara 647 cazuri, mortale 225; Mariopol 31, mortale 15; în Tula 20, mortale 9; în Tersca 662, mortale 302; în Vladicaucaz 68, mortale 28; în Moscova 7, mortale 2; în total 27.

In Iaroslov autoritățile sanitare au stabilit că holera se datorește apei de ploaie și stătute, cum și ignoranței poporului.

S'au răspîndit 40 de mii de publicablicațiuni, arătînd mijloacele sanitare ce trebuesc urmate spre a scăpa de holeră.

In Sevastopol s'a interzis cu desăvîrșire vînzarea ori și cărui fel de fructe; în Stavropol un grup de 50 de călugări au fost însărcinați să țină conferințe populațiunei cum să se ferească de holeră.

❑ Măsurile luate contra prevenirei holeriii, nu se pot aplica, cu toate ordinele date.

De și medicii comunali ajutați de puterea executivă ce li s'a dat își dau toată silința să execute aceste măsuri, totuși nu le pot aduce la îndeplinire. latrinile nu se curăță, de și s'au dat aitea ordine; gunoaiele nu se ridică din curțile cetățenilor unde stau depozitate în mormane întregi, căci administrația comunală n'are căruțe suficiente canalurile nu se spală etc.

Astfel încît ori-ce silință din partea medicilor însărcinați cu executarea măsurilor e de prisos, față cu nepasarea și indolența celor din fruntea administrației comunale.

❑ Direcțiunea generală a serviclui Sanitar a ordonat ca medicii de pe frontiera Prutului, să viziteze din 10 10 zile, satele de pe frontieră și să raporteze imediat de măsurile ce se iau și de rezultatul inspecției.

❑ *Azi pe la orele 4, bătrînul Fotache Grecov, care are o magazie de mezeluri în Piața Unirea, lîngă ceasornicarul Enghel, a fost apucat de grozave crampe stomachale, vărsături și diarie.*

La fața locului se strînsese o mulțime de lume.

Bătrînul a fost imediat transportat la spital.

❑ **De la Comisia de disciplină a C. F. R.**—De la un timp încoace, șeful stației Leorda observa că în trenurile de persoane, ce treceau pe acolo, se urcau mai mulți passageri, de cît numărul biletelor vîndute.

Bănuind a fi la mijloc o fraudă din partea șefului de tren, a comunicat observațiile sale direcțiunei generale, care a dat ordin d-lui controlor Alex. Comarnescu, de a face o revizie, prin surprindere, șefului de tren I. Hanțescu, care conducea trenurile de persoane pe linia Leorda-Botoșani.

D. Comarnescu a luat o trăsură din Hîrlău și a plecat spre Leorda, oprindu se lîngă linia ferată între Bucecea și Botoșani.—După puțin timp, trecînd trenul de persoane, cantonerul în urma ordinului dat de controlor, a oprit trenul în mijlocul liniei.

D. Controlor, urcîndu-se, a făcut revizie de bilete la călători, și a găsit 5 passageri fără legitimație de călătorie, cu învoirea șefului de tren.

Pentru aceste fapte, șeful de tren I. Hanțescu, a fost dat în judecata consiliului de disciplină, al cărui proces se judecă azi la ora 2 p. m.

— **Judiciare.**—Tribunalul secția II-a a reconfirmat astă-zi mandatul de arestare, lansat contra lui Moise Weinș'ein pentru bancrută frauduloasă.

— Tribunalul secția III-a a respins cererea de declarare în stare de faliment făcută de Carol Aberman contra comerciantului Vigder Neuschtadt, din strada Moara de Vînt, acordîndu-i 100 lei daune.

❑ Avîntul de dezvoltare în toate ramurile civilizației, ce domnește în țara răsăritului soarelui — Japonia — care a uimit lumea prin vitejia fără seamăn în ultimul răsboiu ruso-japonez, ni-l arată cinematograful Pathé-Frères din grădina Bragadiru, în noul său program de astăseară Sîmbătă 14 August Pedeapsa lui Samurai—piesă cuprinsă în acest program—este jucată de actorii teatrului japonej din Tokio (capitala Japoniei). Cinematograful nu ne dă o reconstituire, nici vre-o imitație prin alți actori, ci însăși artiștii lor, Utavaga și Gavamura interpretează rolurile principale ale unei piese scrisă de un autor de asemenea japonez.

Noul program, unul din cele mai interesante ale acestei stagiuni de vară, cuprinde apoi: Prin Africa centrală, regiunea unde s'a întîlnit lordul englez Kitschener cu comandantul francez Marchand, un sat de negri, copiii negrilor, etc etc.—Săpun în ochi, mari scene comice—Portretul și criticii, mare piesă teatrală jucată de actorii engleji—Insulele malaeze și cultura cauciucului, scene și vederi foarte interesante luate după natură.

Urmează apoi interesantul studiu „Beți numai apă fiartă", a treia serie științifică a micro cinematografiei Pathé-Frères. Cercetări prin aparate speciale—invenție proprie a casei (Brevetul statului francez No. 2727)—Cum se vede apa prin microscop—Nenumăratele ființe microscopice care se află în apă—Cultura microbilor în laboratoriile științifice—Cum se dezvoltă microorganizmele—O colecție de bacili și infuzorii — Bacilul tifosului (mărit de 40,000 de ori)—Cum sunt distruși microbii prin ferbere—Filtrarea apei etc. etc.—Studii interesante și folositoare mai cu samă populației ieșane.

Noul program cuprinde apoi multe scene comice, sportive, teatrale etc etc.

Duminica 15 August, atît la matineu cît și seara, va fi adaos la program: Infrângerea Satanei.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 14 August

Holera la Iași (??)

Bucureşti. — Din Buda-Pesta se telegrafiază că ziarele de acolo publică o telegramă din Iași, în care se spune că doui chelneri de la un restaurant din localitate au dat simptome de holeră și că restaurantul a fost închis!...

(Fac foarte rău ziarele străine că se lasă a fi induse în eroare, cu atîta ușurință. Nu numai în Iași, dar nici într'o localitate din țară nu s'a semnalat vre-un caz de holeră. Guvernul ar trebui să dea comunicate, care să dezmintă în străinătate svonurile false puse în circulație.

N. R.)

Misiunea engleză

Viena. — Comisiunea specială prezidată feldmareșalul Roberts, care a notificat Țarului, suirea pe tron a regelui George, a sosit aseară din Varșovia și va pleca la 27 August la Sinaia, spre a notifica regelui Carol, suirea pe tron a regelui George.

Consiliul de miniștri

Bucureşti.—Eri s'a ținut la Sinaia un consiliu de miniștri, sub președenția d lui Spiru Haret, președinte ad-interim.

S'a discutat chestia conflictului cu d. general Crăiniceanu, ministru de răsboiu și chestia manevrelor.

Se pare că d. general Crăiniceanu a reușit să se revie asupra hotărîrei consiliului de dăunăzi, la care d-sa n'a luat parte, căci s'a hotărît a se da un comunicat, în care să se arăte că manevrele corpurilor I și II vor avea loc între Pitești și Slatina și că revocarea de dăunăzi hotărîtă de consiliul de miniștri, era cu privire la corpurile III și IV-lea.

Ciuma la Odessa

Odessa.—In ultimele 24 zile, s'au produs aci 12 cazuri suspecte de ciumă.

Disparița unui tînăr

Bucureşti.—Un tînăr din Odobești, anume Leon Blumen, care venise acum cît-va timp la Sinaia, a dispărut, fără a i se mai da de urmă.

S'au avizat autoritățile.

Alegerile din Atica

Atena.—Rezultatele definitive ale alegerilor în Atica sunt: au fost aleși 24 de candidați populari între cari Venizelos. 16 teolochiști, 4 raliști.

Holera

Viena.—In urma constatării celor două cazuri de holeră de azi dimineață, o conferință a avut loc între autoritățile competinte. Conferința a declarat că sunt cu totul bune și suficiente măsurile luate. Prin urmare nu e nici un motiv de neliniște cu atît mai mult, cu cît cele două cazuri, după natura lor și apariționii lor, sunt de socotit ca izolate

Starea Gabrielei Hofmann, bolnavă de holeră, s'a ameliorat simțitor.

*

Presburg.—Madelena Truka, sosită eri cu vaporul „Regensburg" cu simptome suspecte de holeră, a fost transportată la spital. Dînsa fusese în contact cu persoanele declarate la Viena bolnave de holeră. Vaporul „Regensburg" a fost desinfeciat și va face o carantină de 5 zile.

*

Roma.—In ultimele 24 ore s'au constatat la Barletta, Andria, Trani, Molfetta, Margherita di Savoia, Cerignola și Trinitapoli în total 29 cazuri și 14 decese.

Experiențele ing. Vlaicu

Bucureşti.—Aseară între orele 7 — 8, d. Vlaicu a făcut, pe cîmpul de la Cotroceni, noui experiențe cu aparatul său de zburat. A asistat un public foarte numeros, care a făcut mari ovațiuni primului aviator romîn, pentru admirabilele și bine reușitele sale experiențe.

La prima repriză Vlaicu s'a urcat la o înălțime de 50 m., pe o distanță de 60 km., la a doua repriză, s'a urcat la 80 m., pe o distanță de 12 km.

Prințul Bibescu a oferit d lui Vlaicu o frumoasă medalie de aur, cu o inscripție. Ofițerii superiori cari se aflau de față au îmbrățișat și sărutat pe Vlaicu, pentru bine reușitele experiențe.

Publicul l'a condus în ovațiuni și aplauze.

Misiunea engleză

Bucureşti.—Misiunea Engleză, care vine să notifice M. S. Regelui, urcarea pe tronul Angliei, a Regelui George, va sosi mîine la Sinaia. cu trenul de 2 și 55.

La Predeal misiunea va fi întîmpinată de autorități în frunte cu prefectul de Prahova.

Misiunea va parcurge drumul de la gară, la castelul Peleș, în 3 trăsuri ale Curței regale. In prima trăsură va lua loc, lordul Roberts și generalul Georgescu. Compania de gardă va da onorurile. Seara va avea loc un dineu, iar Luui dim. recepția.

Luni seara, misiunea engleză va lua drumul spre Vârciorova.

GRĂDINA BRAGADIRU

Astă-seară Sîmbătă 14 August

O extra-ordinară reprezentație a neîntrecutului

Cinematograf Pathé-Frères

CU UN BOGAT ȘI VARIAT PROGRAM

Pedeapsa lui Samurai, piesă japoneză, jucată de actorii teatrului imperial din Tokio.

Africa Centrală, vederi după natură, insulele malaeze și cultura cauciucului etc. etc.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

De Inchiriat un loc viran în strada Șoșeaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

Urgent caut ucenice

creștine pentru coafura de dame și lucru de păr

Execut prompt și convenabil ori-ce lucrare sau coafură după ultimeie jurnale.

EMINA SCHNEIDER

Str. Platon 3

(prin strada Lozonschi)

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

I. ȘEPTELICI

AVOCAT

Iași.—Str. Lozonschi No. 3

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași. *Str. de Sus No. 34*

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1/2 L. 0.85 bani. a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Preţurile s. [illegible] orisun el)

Important pentru toti
Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES [illegible] 0f30

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

FONDOIR [illegible]

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

[illegible] pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi [illegible] de l'Album sur demande

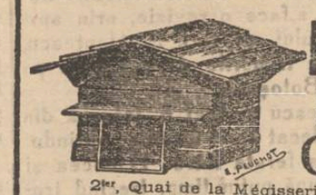

RUCHE

à Cadres mobiles

Prix : **20f**

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

INEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1384 din 18 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 186 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 26, 93. Contracte pentru un capital de lei 577,584,047 [illegible]/100 şi fr. 1,144,225.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/3 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1088 Marți 17 August 1910

Smântănescu şi Moenescu

Tendinţa partidului liberal e de a munteniza Iaşul şi de a umili Moldova

Mult culturalul şi interesantul Bucureşti, a cărui marcă ar putea fi, cu mare dreptate, o cocotă cu rochia impedicată, acel Bucureşti cultural joacă, sub stăpînirea colectivistă, rolul foarte nepotrivit al debuşeului, care ne furnisează, nouă Iaşenilor, savanţi de tot felul,

Iaşul cultural, Iaşul leagănul culturei Romîniei, a rămas o legendă a trecutului; Iaşul de astă zi este Sahara Romîniei şi e foarte nobil din partea savanţilor din Bucureşti, că şi-au pus în gînd să ne trimeată oameni de seamă, cari să dee lecţii de tot felul sălbatecilor.

D. Stelian ne-a trimis magistraţi. Nu odată a zis ministrul justiţiei: „nu voi mai numi la Iaşi judecători moldoveni. Voi trimite de la Bucureşti, căci Iaşul are nevoe de magistraţi competenţi". Şi nenorocitul ministru al justiţiei ne-a trimis judecători, dar cînd a fost vorba de magistraţi pentru cea mai înaltă instanţă judecătorească, a mutat pe acei magistraţi de la Iaşi la Bucureşti.

Poliţişti ni se trimit numai din Muntenia; agenţi sanitari, vaccinatori şi moaşe, cari nu mai au trecere la Bucureşti, tot la Iaşi sunt trimise.

Toată marfa, de tot felul, toţi „bons pour l'Orient" sunt trimişi în viligeatură culturală în tîrgul Iaşului. Norocul nostru este, că toţi savanţii aceştia nu ne asfixiază prea mult timp; nu le prieşte clima, nici obiceiurile moldoveneşti.

Anul trecut febra tifoidă, anul acesta frica de holeră—ne-au hărăzit mulţime de medici, toţi nume cunoscute în ştiinţă, toţi vajnici combatanţi ai bacillului tific, pe cari savanţii, urmînd exemplului prea savantului director general, l'au căutat în şampanie şi în popuşoii fierţi.

Noi avem în Iaşi o facultate de medicină; avem profesori, avem studenţi, laboratorii, bacteorologi şi clinici. De ce dar ni s'au trimis medici din Bucureşti? Dacă ni s'ar fi trimis celebrităţi, bacteorologi recunoscuţi, am fi fost şi noi recunoscători.

Dar oraşului universitar, cu ilustraţiuni ştiinţifice ca profesorul Riegler, cu un distins bacteorolog ca Puşcariu, cu un muncitor neobosit şi productiv ca Lebell; cu eminenţi internişti ca Russu şi Negel; cu o pleiadă de medici tineri şi foarte meritoşi, ca Lambrior, Tudor, Rudescu, Popper, Boghen şi mulţime alţii—acestui oraş universitar i s'au trimis salvatori, nu oameni la fel cu cei citaţi şi, natural, superiori lor, ci nişte bieţi studenţi şi ilustre studente, ba chiar şi doctoranzi.

D. profesor doctor Cantacuzino s'a specializat în Iaşi în bacteorologie. A învăţat'o la microscopul necunoscuţilor Puşcariu şi Lebell, dar nu de la ei a învăţat şi arta de a căuta bacilul tific în şampanie. Iar acum, că acest ilustru Cantacuzino a ajuns la marea demnitate ce o ocupă, fiindcă s'a lasat de mica demnitate de la Romînia Muncitoare, trimite la Iaşi, sp cial şi urgent, ca să ne bacteorologească — pe d'ra doctorandă Moenescu!

Noi, ceştia de la Iaşi, inculţii, trimitem pe doctorandele noastre la Slănic, ca să deschidă şi să închidă robinetele de la duşuri; le detaşăm ajutoare medicilor secundari — iar echivalentele de la Bucureşti, ni se trimit nouă în vremuri extra-o dinare, la fel cum bolnavii bogaţi îşi aduc mari specialişti de la Viena sau de aiurea.

Evident, în batjocura aceasta este o tendinţă de a munteniza Moldova şi de a umili Iaşul, în special, cu desevîrşire.

Suntem destul de cuminţi, ca să considerăm o redeschidere a chestiei moldoveneşti, ca o simplă erezie. Dar ie bine să se ştie, totodată, că nu suntem aşa de proşti, ca să tolerăm umilinţele la cari cată să ne supună ridicoli ca Stelian, ca doctorul Cantacuzino şi şarlatani ca V. G. Morţun.

Iaşul a atins culmea sacrificiului de sine, atunci cînd a tolerat ca monumentul lui Cuza-Vodă să fie aşezat nu unde s'ar fi cuvenit, ci pe un biet locuşor în centrul neguţitoresc al Iaşului.

Am mers cu dorul de pace pînă acolo, că n'am relevat grava lipsă de delicateţă a consiliului comunal, care n'a ţinut să comemoreze numele Domniţei Elena, cu o stradă a Iaşului.

Dar să se ştie, că cuminţenia dusă la exces ie prostie şi Moldova nu va juca rolul proastei de gustul derbedeilor de pe calea Victoriei şi de gustul colectivităţei.

Cadou d-lui Ionel Brăteanu de bun venit

Abia s'a întors d. Ionel Brăteanu din lunga-i viligiatură şi guvernul dinastiei sale i-a şi făcut dar de bun venit o sumă de mici neplăceri.

Pe miniştrii i-a găsit burzuluiţi pînă la aşa grad, că mai-mai să crape baratca guvernului. D. general Crăiniceanu a scos sabia să taie în carne vie şi ca disciplinat ce este s'a pus sub scutul A. S. R. Principelui Ferdinand. Cum toţi ceilalţi miniştri sunt ţivili şi nu s'au deprins a mînui nici sabia, nici pistolul, au intrat în pămînt şi s'au dat rămaşi. Premierul aşa a crezut ca să astupe borta corăbiei pentru moment cu cedarea pe toată linia.

Alt dar de bun venit este apariţia holerii. Holera! e buruiană rea ce are curnuţi, ce te împung. E plină ţara de holeră de aceasta, semn de lipsă de gospodărie, şi de paraginile ce umplu satele şi drumurile noastre. Holera aceasta ne-au adus'o tot Ruşii pe coada cailor lor în desele lor ocupaţiuni militare. Nu e de mirare dar ca holera—boala—să nu ne vină nepoftită.

Pentru preîntimpinarea acestui flagel guvernul d lui Brătianu s'a arătat marele vinovat. Din serviciul sanitar şi-a creat o clientelă politică, şi şi-a bătut joc ani întregi de sanatatea publică. Administraţia nefastă a d-lui Brătianu a costat pe ţară 36,000 de morţi, atît cît are Craiova, ori Botoşani, ori Brăila, pentru că direcţia indolentă a d-lui dr. I. Cantacuzino a păgubit ţării ca un război mare. Liberalii şi-au sporit personalul de medici ca să aibă partizani, dar a crescut în mod proporţional şi mortalitatea. Şi cum să nu fie aşa, cînd în plină holeră, se ne ameninţă din toate părţile, aceiaşi direcţie a dat concediu d-lui dr. N. Lupu ca să asmuţe lumea la alegerile de judeţ din Fălciu. De o lună de zile medicul primar al judeţului Ilfov cutrieră judeţul Fălciu împrăştiind holera politică printre paşnicii săteni, în loc s'o combată în jurul Capitalei ţării.

Alt cadou ce se oferă primului ministru Brătianu e rezultatul alegerii de la Fălciu. La Fălciu liberalii s'au rupt pe veci între dînşii. S'a cheltuit atîta vorbă de ură şi de vrăjmăşie, s'au cinstit aşa de tare în curs de o săptămînă, că s'a săpat un şanţ oşa de adînc între tabere, mai dihai de cît între tabere adverse.

Şi cu aceasta mai semnificativ, e acest al treilea cu cît însuşi d. Ionel Brătianu bine voise a prezida masa dela Enescu, unde reprezentanţii în parlament ai Fălciului se împacase în faţa sa. Astă-zi îi găseşte rupţi în bucăţi, şi poate să le dea primul ministru 10 banchete nu vor mai putea sta la aceiaşi masă împreună, pentru că desunirea a plecat însuşi de la guvern. D. Ionel Brăteanu a ţinut să împace pe parlamentari şi cînd la alegeri le-a dat după direcţia şi indicaţia unui slujbaş administrativ: dr. N. Lupu şi prefectul Corbescu.

Dar abia suntem la 16 August ce va mai fi peste 3 luni, cînd d. Brăteanu speră să deschidă parlamentul celei de a 4-a sesiuni legislative. D. Brăteanu voeşte ca în o sesiune de lichidare să vie cu legi putrede să facă ochi ţării.

Suntem pe drumul sfîrşitului.

O polemică interesantă

D. Fîntînariu n'are trecere la ziarul liberal local. D. Eraclide, din contra, fiind că este Mărzescian şi fiind-că a colaborat la numitul ziar cu un articol ilustru asupra sufragiului universal—d. Eraclide are trecere la gazeta liberală. Şi ajutorul de primar, care nu este barbat dus de multe ori la biserică, cearcă marea cu degetul, dîndu se la o polemică—paralelă foarte delicioasă: cum se administrează acum oraşul, sub inteligenta conducere a d-lui Eraclide şi cum se administrase el sub Gh. Lascar.

Fenomenală, piramidală îndrăzneală! Cea mai abjectă, cea mai ticăloasă administraţie comunală, punîndu se la adică cu marele gospodar al Iaşului G. Lascar; Xenofont Eraclide la duel de edilitate cu fostul primar al Iaşului.

N'avem să facem istoricul primariatului d-lui G. Lascar cu prilejul ieşirei neopinate a ilustrului Eraclide: nici adversarii n'ar supune pe Lascar la asemenea exces de nedemnitate.

De relevat, ca specimen dureros de inconştienţă, este momentul ce a fost ales spre a cînta osanale actualei administraţiuni comunale: momentul în care un ministru a dat certificat de incapacitate Eraclizilor, momentul în care aceeaşi administraţie a fost tratată la fel cu destituitul Colceag!

Pretinşii edili, cari au lasat oraşul pradă celei mai cumplite infecţii; cari au prefăcut Iaşul într'un vast cimitir de gunoaie, cari au lasat oraşul neinspectat, necontrolat—aceşti criminali, în care simţul omeniei este complect petrificat, cari primesc observaţii şi palme ca nişte simpli epistaţi—ei mai vorbesc de „opera" lor şi cată să batjocurească adevărata operă de asanare a altora.

Din punct de vedere al inconştienţei, însă, polemica d-lui Eraclide, căci el este ilustrul ei autor, rămîne interesantă—de dat cadou muzeului de rarităţi.

DUPA LUPTA

Regimul liberal a avut prilejul să-şi arăte temeiul şi organizarea sa în alegerile făcute la Fălciu.

Faţă în faţă au stat 2 tabere liberale, cum pretutindeni în ţară partidul se prezintă în 2 tabere vrajmaşe, dar pe alocurea vrăjmăşia şi-o arată mai vădit, iar în altele mai ascuns.

La Fălciu lupta între taberele liberale a luat caracterul de exterminare faţişă, şi deci a putut da la iveală buba de care sufere întreg partidul.

Administraţia locală a favorizat candidaturile dr. N. Lupu, fără care cu greu ar fi putut chiar pune liste, mai ales la colegiul al 3-a. Susţinînd aceste candidaturi a arătat că guvernul actual în diriguirea lui întronează anarhia ca tactică de luptă şi că nu apără interesele drepte ale cetăţenilor.

Administraţia i-a dat sprin la alegerea delegaţilor, administraţia i-a păsuit sechestrarea lor pe la casele candidaţilor; aceiaşi administraţie a îngăduit ca să se tulbure ordinea pe stradă o zi întreagă, întru cît în capul unei cete de 10—20 săteni nealegători, anume aduşi pentru scandal, dr. N. Lupu s'a primblat prin faţa localului de vot, în zona legală, el nealegător, să insulte pe toţi, să ghionteasca pe toţi, să atace pe toţi, fără ca nici procuror, nici judecător de instrucţie, nimene, dar absolut nimene să nu dea ascultare protestelor legitime; — a cui? a însuşi reprezentanţilor liberali din parlament, cari s'au văzut lăsaţi în prada turbei.

O zi întreagă un oraş întreg a stat supt cea mai anarhică măsură, în care persoana ori şi cui era ameninţată. Bătrîni ca general Teleman, proprietari ca Adam Mitake, slujbaşi chiar ca d. Şendrea au fost trîntiţi, ghiontiţi şi împinşi cu forţa în stradă.

Şi de ce atîta zarvă? De ce atîta zbucium?

Era în joc un sistem întreg, nu persoanele. Şi cei aleşi şi cei căzuţi fără mici excepţii erau săteni, muncitori, cinstiţi, aleşi între ai lor în satele lor. Dar pe cînd unii veneau pentru lupta dreaptă în puterea votului, alţii au venit să asmuţe patimile, ura de clasă, răzbunarea. O zi întreagă s'a proferat—supt apărarea administraţiei—vorbe de războiu civil: iată boerii, îi aveţi în faţă; ei s'au pus să mă mănînce, pentru că sînt prietenul vostru şi v'am dat pămînt, v'am scăpat din ghiarele lor, sau de n'am putut să vă scap de tot, v'am apărat. Şi dinţii rînjeau dinţii de ură şi răsbunare.

Nu numai marele public, care se perinda prin faţa localului de vot, dar însuşi fruntaşii liberali au protestat contra asmuţirei ce dr. Lupu făcea bestiei de stradă şi afumată iar sătenii cuminţi singuri vedeau că şeful lor împinge nota prea departe.

Şi atunci în numele unui judeţ întreg, în numele ideii de ordine şi respect drepturilor de proprietate şi ale omului, punem întrebarea: crede guvernul d-lui Ionel Brăteanu că prin acţiuni iritătoare, prin asmuţiri ca ale convulsivului Lupu se va îndrepta ţara, educa bine poporul, îndruma pe calea cea dreaptă? N'a venit oare vremea ca însuşi direcţia partidului liberal să închidă formula agitărei maselor prin fraze demagogice şi cu efect de paradă?

Ministrul V. G. Morţun i-a dat sprijinul politic; i-a pus la dispoziţie fonduri de la ministerul de interne; prefectul Corbescu i-a adus din Bucureşti 10 agenţi secreţi ca să privigheze masele; prefectul Gh. Corbescu i-a pus administraţia la dispoziţie; chiar armata care păzea era vădit pusă în slujba anarhiei, soldaţii bucuţînd ei pe cei ce-i arăta dr. Lupu. Deci în formă direcţia oficială a partidului liberal hrăneşte anarhia; o face acum cînd e la putere, o va continua mîne în opoziţie, ca armă de tulburare şi de răzvrătire a maselor.

Direcţia dar politică a partidului liberal e bolnavă, şi nu putem prevedea nici pe viitor o ameliorare.

Acţiunea politică de la Huşi este o verigă din lungul lanţ al administraţiei liberale. Generoşii din partid formează o clică de acaparare, şi direcţia partidului îi încurajează.

Iar faţă de dînşii se sapă şanţuri mai adînci între cadrele liberale vechi şi moderate faţă cu acestea noui. Liberalismul Huşan oglindeşte întreg liberalismul din ţară.

Şi iată-i mîne întruniţi în consiliu cei 18 membri aleşi la judeţ; 8 aleşi ca dezidenţi şi 10 aleşi de administraţie. Acolo se vor ciocni curentele: Cei 4 parlamentari liberali vor avea în faţă întâiu pe d. N. Cişman, duşmanul pînă eri a dr. N. Lupu, cel în a cărui ochi era bandit şi omul negru din Broşteni.

Vor avea în faţă pe reprezentanţii generoşilor lupişti, C. Dinescu şi N. N. Tiron, puşi în consiliu ca să diriguiască ei judeţul, căci lupta s'a dat pentru ei.

Ce vor face bătrînii liberali? Ei vor şti că fiind rupţi vor grăbi darea direcţiunei politice a partidului generoşilor, şi că această direcţiune vine de la sine fără voia lor.

Vor putea s'o amie? Voi-vor? Elementele rurale vor servi de aluat la învingerea curentelor.

In ori-ce caz semnalul luptei de curente în sînul partidului liberal s-a dat la Huşi şi tocmai fiind că aici sînt mai în contrast, aici s'au luptat mai cu înverşunare.

Judeţul Fălciu nu poate fi dat pe mîna huliganilor generoşi, pentru că în numele lor s'a exploatat judeţul, cum dovedeşte chitanţele date lucrătorilor cu 2 ani mai pe urmă pentru lucrări pentru care s'au fost ridicat bani şi s'au cheltuit pe altele.

Gh. Ghibănescu.

OAMENI ŞI LUCRURI

Quantum mutata!..

Pînă în momentul plecării şi chiar după plecarea lor din ţeară studenţii turci, conduşi de însuşi ministrul de instrucţiune n'au încetat a fi obiectul celor mai calde şi mai simpatice salutări şi atenţiuni. E acelaşi lucru pretutindeni unde-şi fac apariţia delegaţiile nouei Turcii. E destul să amintim ce manifestaţiuni—de prietenie li s'au făcut dăunăzi celor 250 de juni turci la Viena, unde se oprise în cursul unui turneu european. Cine şi mai aducea aminte de conflictul provocat de anexarea Bosniei şi Herzegovinei?

Turcii! A fost o vreme cînd numele lor trezea groază în Europa; iar expresia culminantă a puterei lor a fost tocmai invazia sub zidurile Vienei, la 1529, trei ani după ce în lupta de la Mohaczi subjugase Ungaria pentru a o stăpîni multă vreme.

Alăturea de trufia polonă şi de viclenia maghiară,—dominaţiunea turcească a impus pe vremuri, multe şi grele jertfe principatelor romîne, de alungul veacurilor, — sacrificii de oameni şi de bani, după împrejurări. Cerinţele băneşti se urcau—după cifrele date de Dimitrie Cantemir în „Deacrierea Moldovei"—la vr'o 300,000 lei de fie-care Domitor, socotind sumele oferite în mod obligatoriu, Sultanului, Validei-Mame, Vizirului, lui Chihaia lui Schime-Agaşi, Sfeterdarului şi aşa mai departe.

Cele mai viteze domnii muntene şi moldovene, cele mai falnice armate romîne, au încercat, rînd pe rînd, cînd cu mai multă, cînd cu mai puţină izbîndă, să înfrîngă cerbicia Semi-lunei: s'au încumetat şi Mircea cel Bătrîn şi Alexandru cel Bun şi Ştefan cel Mare şi Mihai cel Viteaz Natura însă-şi, cu codrii săi, cu munţii săi, cu văile sale, au stat într'ajutor la Rovine şi la Racova, dar Turcii aveau noroc,—noroc şi putere mare. In folosul lor venea răutatea şi viclenia oamenilor. Lupta între Dăneşti şi Drăculeşti, ca şi—mai tîrziu cu secole—lăcomia fanariotă, prelungia stăpînirea lor apăsătoare, istovitoare.

Cine a cetit lucrarea lui Zallony, de curînd apărută în traducerea romînească a „Bibliotecei pentru toţi"—poate şti ce a însemnat pentru Romînia teribila suzeranitate turcească pînă aproape de zilele noastre. Şi cu toate aceste cîte înfrîngeri nu îndurase Turcii între Dunărea şi Carpaţi! De cîte ori nu se frînsese oarda musulmană de eroizmul legiunilor credincioase, a căror tărie părea că o presimte Baiazid cînd spune lui Mircea în epopeea eminesciană:

Cum? Cînd lumea mi-e deschisă, a privi gîndesti că pot
Ca întreg aliotmanul să se 'mpedece de un ciot?
Tu nici nu visezi, bătrîne, ciţi în cale mi s'au pus!
Toată floarea cea vestită a întregului Apus!
Tot ce stă în umbra crucii, împăraţi şi regi s'adună
Să dea pept cu uraganul ridicat de Semi-lună....

... E drept că nici Cruciadele nu i-au gonit; nici micii Voevozi, viteji pînă la uimire, nu i-au speriat. Dar vremea le-a venit de hac şi a scăpat Europa de spectrul Semi-lunei Rînd pe rînd din coastele Imperiului mahometan s'au desprins şi Asia Minoră şi Egiptul şi Romînia, şi Bulgaria şi Bosnia şi Creta,—fără a mai vorbi de ţările de peste Carpaţi. Iar vechea Turcie însă-şi,—acea care a posedat cele dintâiu armate permanente pe continent—a fost biruită de armata sa propie, contaminată de germenele progresului, prinsă de frigurile prefacerei, sătulă de un regim abject de conrupt. Şi astă-zi delegaţiunile musulmane cari străbat toate ţările europene, departe de a duce cu sine teroarea Semi-lunei de odinioară, duc numai dorul de cultură şi de civilizare a Orientului, scăldat în aurora unei vieţi noue şi paşnice.

Rodion.

Contribuţiuni în vederea apărarei contra holerei

în special a cetăţenilor Iaşului

de

Dr. N. MANOLESCU

Profesor Universitar onorar

Iaşul astă-zi are marele motiv, în temerea de holeră, să execute o hotărîre sanitară prin care ar putea deveni, cred, oraşul model de higienă, nu numai contra holerei, dar şi în contra tutulor boalelor molipsitoare.

Conducătorii săi, în special, au marea ocaziune de a expira neglijenţele şi greşelile cari au adus oraşul în stare să fie considerat ca cel mai nehigienic oraş.

Pentru aceasta, după părerea mea trebuesc *puţini bani*, dar ce va trebui în prima linie este cooperaţiunea, după un sistem simplu, care să se execute fără discuţie. *Sistemul este, baza practică a cooperaţiunei.*

Cine va reuşi să precizeze acest sistem, ceea ce cred greu de la primul pas, în mod complect, va servi higiena oraşelor cari voesc să trăiască cu demnitate.

In cele ce urmează îmi propun să schiţez principiile pe care s'ar putea baza un asemenea sistem.

Sistemul acesta trebue să reprezinte adevărata tactică militară de luptă: *cu arme, cu conducători de luptă, cu luptători organizaţi pentru luptă regulată în timp determinat.*

Să determinăm aceste elemente de luptă:

*

I. *Armele:* Iaşul nu poate avea armă de luptă de cît focul. Cu apa ce are astă zi se infectează mai rău, căci numai atîta cît este, înlesneşte descompunerea ce cere viaţa microbilor, iar îndepărtarea lor ea nu o poate face. Chiar apa de la Timişeşti tot nu va putea să depărteze din Iaşi microbii; căci multe mai trebue pînă ce rigolele trotuarelor, în tot locul, să se poată umple după voinţă, de apă căreia să i se înalţe nivelul pînă să spele şi trotuarul şi stradele, şi de unde să tîrască apoi într'un mare rîu, toate murdăriile, precum se vede în oraşele cu ape mari şi scăldate pe canale cît le trebue.

Apa de la Timişeşti va da numai apă de băut curată şi *nu în mod complect* pentru că o apă so ită curată într'un mediu infect, se poate în multe casuri infecta: ţi se aduce apă curată într'un pahar infectat, ori alimente

murdare preparate cu apă curată. Scopul principal al Higienei, este curăţirea mediului, dar aceasta în mod special nu se poate face de cît ca armă principală, cu **foc.**

Iaşul trebue să ridice focare de foc, în număr suficient, în două regiuni principale: *acolo unde se face mare schimb de produse organice, cum sunt piţele şi imediat înaintea gurei fie căruia care mănîncă. Tot ce rămîne în piaţă de la schimbul produselor organice să treacă prin foc şi tot ce intră în gură să treacă prin foc.*

In acest scop eu aş propune:

1) La cele patru colţuri ale unei pieţe să se aşeze cîte un cuptor cu gratar pe care să se flambeze tot ce se aruncă în el, iar în coastele lui aşi dispoza un mare ciaon, în care permanent să fie apă clocotită pentru a se înmuia cîrpele de şters ale precupeţilor, măcecelarilor, iar alăturea un ţarc de cărămidă în care să arunce toţi precupeţii şi măcelarii gunoiul lor şi de unde apoi, un om care conduce cuptorul după indicaţiuni precise, să-l flambeze încet încet.

Acest lucru l'aşi face şi în alte părţi ale oraşului unde s'ar putea colecta gunoiul.

Asemenea cuptoare se pot impune fabricilor, restaurantelor şi magasinurilor cari produc gunoi mult.

Aceste cuptoare nu sunt crematorii, dar vor flamba în măsura în care se va arunca peste gunoae gaz sau ţiţei.

Cari vor fi rezultatele?

a) Se va obţine aceea ce obţine chirurgii cari, în lipsă de autoclav, flambează instrumentele cu spirt, instrumentele pentru operaţiuni urgente. In alte cuvinte: microbi după o felie de pepene, de ex., trecînd prin talmă, nu se vor găsi bine de loc; alte părţi de gunoi vor arde, ajutînd la desinfectare cu flama şi cu cenuşiea lor.

b) Se va reduce pe loc volumul gunoiului.

c) Se vor amesteca substanţele pîrlite cu cenuşa celor arse (pae, gunoaie mici, etc.) care este antiseptică. In momentul ridicărei, gunoiul se va putea stropi puţin, cu atît mai bine dacă ar fi cu apă clocotită. In aceste condiţiuni gunoiul se poate transporta, fără pericolul ce este cînd, *hodoronc-tronc*, o căruţă cu gunoi obişnuit, ne făcută special pentru aceasta, duce gunoiul afară din oraş şi din care se ciurue o mare parte în aer şi pe drum.

Dar nenorocitul ţăran întorcîndu-se între copii, ce duce în pieptul lui, în hainile lui, pe căruţa lui şi în părul trăgătorilor lui?

Chiar furgoanele armatei nu vor face un serviciu complect şi apoi mai este chestiunea acea a aglomeraţiunei în armată.

Este bine ca să se reîntoarcă la aceste aglomeraţii furgoane cari au cărat gunoi de la tifici, tuberculoşi, granuloşi, cholerici etc.?

II. Lîngă fie-care masă (am zis mai sus înaintea tuturor cari mînîncă) să existe două dispozitive de foc: unul să ardă spirt şi altul să dea apă clocotită.

La ce să servească aceasta celor ce mînîncă? La curăţenia ustensilelor ce servesc gura şi a substanţelor ce se mînîncă!

De nu ar merge Iaşului numele rău ce'l are, din punctul de vedere igienic, şi tot nu aşi mînca într'o cîrciumă din Iaşi, o bucată de brînză, o bucată de pîine, masline, covrigi etc., cu lingurile lor de lemn în genere şi cu furculiţele lor; dar aşi mînca chiar în timp de holeră aceste substanţe, dacă voi avea posibilitatea să pui în serviciul curăţeniei flama de spirt şi apă clocotită!

Modul în care ne putem servi de aceste focare de mare căldură, ca să nu mă repet, se va vedea mai departe în descrierea funcţionărei acestui sistem, într'o imaginată inspecţie.

(Va urma)

„Opinia" la HUŞI

Domnule Redactor,

In „Neamul Romînesc"—organul de crepit al fabricei de sport Naţionalist, în No. 82 din 13 Iulie 1910, anul V, sub formă de articol-corespondenţă,—sau mai bine sub formă de nimic, un ilustru nimic, omonimul lui Zelea, ştiţi cel cu calomnia (?), nu rideţi vă rog, *C. A. Senid*, şi-a intitulat, această caricatură de stil şi această umbră de concepţie, *„Procesul d lui Zelea-Codreanu contra ziarului Opinia"*, binevoeşte a rezima desbaterile procesului, rezervîndu-şi bine înţăles considerentele proprii—de sigur pentru a le dona fondului Naţionalist, care a avut loc înaintea curţei cu juraţi din Huşi, în ziua de 24 Iunie a. c. Insă înainte de a intra în amănunţita dare de seamă a desbaterilor procesului, *Senidul* în chestiune (O! Lafontaine! cum de nu reînvii ca să ai cu profuziune eroi pe cari să-i faci să vorbească (?) despre morală!...) face din *Zelea Codreanu* pe mortierul Campaniei sistematecă (nu rideţi vă rog, chiar aşa e scris!) şi odioasă (sic) ce duce *gazeta bădărănistă-jidovească*, şi cum *banda bădărănistă* se teme ca de moarte de *influenţa morală* (aşa e scris, chiar aşa!) mereu crescînd a naţionalismului (Parturiunt montes ridiculus nuis nascetur), şi de aceia calomniază din toate puterile pe aderenţii lui (adică a naţionalismului), şi mai ales pe *ilustrul aderent* (sic) *şi luptător* (şi mai sic) Zelea Codreanu, (La cigale et la fourmi!). Şi mai departe (e nostim, să ascultăm!) Senidul în chestie, cu groază arăta cum în ziua de 10 Mai a. c. (Ce coincidenţă tristă, tocmai la o aşa zi naţională!) apare în *Opinia* articolul pretins de o *trivillitate şi josnicie* ce n'au mai apărut în *ultimul deceniu*' nici în cele mai scîrboase pamflete, se vede că *Senidul* nostru are înaintea sa numai *ultimul deceniu*, ca pe un termen fatal de sigur şi sinistru, şi mai apoi atîta îl duce sermana sa memorie. La aşa calomniat aşa apărător! (sic). Şi înainte de a rezuma procesul (se ţine de cuvînt. doar promis!) procurorul lui Zelea şi a naţionalismu'ui, şi-a impus să facă cunoştinţă cu autorul articolului calomnios (de sigur, căci doară e Zelea Codreanu cel calomniat!) adică cu persoana mea. Ei bine, în această acquiziţie a cunoştinţei mele, Senidul debitează cele mai neruşinate neadevăruri şi cea mai scîrboasă rea credinţă (prea mult îi'cer, însă n'am ce face!). M'aş simţi dezonorat dacă aş sta de vorbă cu asemenea ordinar mincinos de aceia las ca aceia cari vor fi cetit articolul din foiţa naţionalistă, şi cari mă cunosc şi-mi cunosc adevărata situaţie a studiilor mele, să judece. E neuman însă, atîta voiu spune doară, şi e monstruos şi e mişelnic de a căuta indirect să loveşti în părinţi pentru a susţine josnicia neadevăruriior decitate. Nu unul ca *C. A. Senid*, va fi în stare de sigur, să-mi facă requizitoriul studiilor mele, însă pentru demnitatea cea mai elementară, pe care *Senidilor* le o neg cu desăvîrşire, pentru demnitatea mea zic, a ziarului Opinia şi a ilustrului patronagiu a luminilor acestei ţări, şi pentru demnitatea celor ce vor fi duşi în eroare în fine, de cele debitate în fiţuica Naţionalistă, voiu spune numai atît că sînt licenţiat al facultăţei de drept de la Universitatea din Iaşi unde am avut ca profesor între alţii şi pe Domnul A. C. Cuza, şi mai sunt şi Doctor în drept de la Universitatea din Bruxelles, de unde e doctor în drept şi domnul A. C. Cuza.

Deci să fie lămurit nimicul *Senid* cum am devenit licenţiat şi doctor în drept şi cum de sigur sunt avocat al baroului din Huşi. Domnule *nimic* (cu n mic vă rog) cred că te-am onorat destul că lămuririle mele pe cari nu ţi le datoram, (vezi că eu n'o să-ţi cer socoteală la ce Chitilă ori la ce obor ai absolvit primariatul rural), precum am spus însă, în interesul demnităţei mele şi a altora care o au, cît despre a D-tale ţi-o constituesc dată a partidului naţionalist. Şi acum monsieur Patelin, să revenim şi la oile noastre căci le mînîncă măgarul (?).

Am ajuns la rezumarea procesului, aşa mi-ai promis, că o să dai dare de seamă. N'am nimic de spus de cît: Dreptatea s'a cerut (contra obiceiului d-lui Codreanu), dreptatea dară s'a făcut. Că ai minţit Senidule în ce debitezi, aceasta o vede fiescine care a asistat la desbaterile procesului. Ai minţit şi pentru clientul d-tale asta o ştie o lume. Dacă d. Codreanu ar fi eşit aşa de curat ca mai înainte, pentru-ce, te rog a încercat să mă atace chiar pe scările palatului de Justiţie? că a ramas sarac, cu toate despăgubirile ce le ceruse? Sau că n'avem justiţie? Aşa pare că vrei să spui! Indrăsneşte, şi atunci timeo danoos.

Ai încercat să insulţi apararea şi avocaţii şi colegii mei!? Vor avea cuvîntul.

Cît mă priveşte pe mine cred că, am spus totul şi ca să sfirşesc, îţi adresez apostrofa pe care te rog să o transmiţi şi celor de teapă şi de o astfel de Catilinară specie, numai să nu o uiţi, de şi sînt cîte-va cuvinte numai în ea, însă nu mă încred în obscura-ţi inteligenţă: „Insultele noastre n'ajung la înălţimea dispreţului meu!"... Vale!

Petru Gideiu
Doctor în drept
Avocat

Huşi 1910 August

Litere-Ştiinţe-Arte

Palatul Carmen Sylvei.—Credem interesant a reproduce din o cronică a scriitorului francez Leo Claretie următoarele rînduri:

„..Fiind la Coblentz, care a fost cîmpul de raliare al Emigraţilor la începutul Revoluţiei franceze, am avut curiositatea de a mă duce la Neuwied, micul orăşel modern deasupra căruia planează gloria Carmen Sylvei. Am văzut castelul în care a crescut regina: Rinul mărgineşte imensul parc şi de-asupra copacilor se înalţă cele două mari şi frumoase clădiri din veacul al XVII-lea, cu frumoasele şi netedele perspective ale înaltelor ferestre aliniate. Un portar m'a primit la frumoasa poartă de fier bătut; m'a făcut să străbat curtea de onoare şi m'a condus în peristil în faţa registrului în care mi-am scris cu pietate numele ca omagiu către ilustra d-v. Suverană.

Pe cînd scriam, prinţul şi prinţesa de Wied străbăteau galeria şi mă inclinai în faţa augustelor rude ale regalei poete. Prin ferestrele marelui salon, roşu şi aur, soarele se juca pe nisipul fin al aleelor, unde evocam imagina fetiţei care s'a jucat altă dată pe aceste pajişti, fără să bănuiască că se va încununa mai tărziu cu coroana Romîniei.

Am urcat colina vecină, scăldată de Wied şi înverzită de frumoasa pădure. Pe la mijloc e cochetul sătuleţ Segendorf. Cîţiva ştrengari se jucau pe stradă de-a soldaţii. In vîrf, în faţa unei imense pajişti, în tăcere şi linişte, e castelul Monrepos, care îşi etalează frumoasa faţadă albă între statui, pe fondul întunecat al frunzişului adînc. Aci s'a plimbat şi a visat aceea care trebuia să publice mai tîrziu mişcătoarele poeme *„Meine Ruhe."*

*

La Dieppe, într'o sală a teatrului municipal, s'a instalat bustul celebrului artist *Constant Coquelin*, bust datorit sculptorului *Maillard*. Intregul oraş a sărbătorit cu deosebită pietate amintirea marelui comic: s'au aratat măreţele calităţi ale dispărutului, iar d ra Raphaël Sisos a recitat un frumos sonet al lui Rostand dedicat lui Coquelin.

*

Aeroplanele şi literatura. In timpul din urmă, de cînd cu numeroasele concursuri de sbor organizate în Franţa, concursuri cari au pasionat în grad atît de mare întreaga populaţie, literaţii au găsit un nou subiect de inspiraţie, de sigur cel mai plin... de avînt. Ei cîntă şi descriu frumuseţea aeroplanelor în sbor, victoria omului pe acest teren atît de primejdios. Unul dintr'înşii, Georges Docquois strigă între altele, entusiasmat:

Le voici, ce pensant roseau
Cet empêtre des anciens âges,
Qui s'ébat, pareil à l'oiseau,
Dans les célestes paysages!

Pe cînd oare, vor începe şi poeţii noştri să cînte aşa ceva? Rugăm pe dl. Vlaicu aviatorul nostru naţional, să se grăbească a ne da mai curînd acest prilej.

*

Zilele trecute s'au împlinit 60 de ani de la moartea celebrului romancier *Balzac*. Ţara sa i-a serbat aniversarea; cu ocazia aceasta, într'un număr viitor, vom schiţa pe scurt caracteristica operei acestui... colos al literelor francese.

*

In recentele mişcări anticlericale din Spania a jucat un rol însemnat şi sexul femeesc, care a participat la demonstraţiile în favoarea guvernului şi în contra clericalilor.

*

In Ungaria s'a fundat o ligă de bărbaţi, sub conducerea profesor Dr. Dirner de la facultatea de medicină din Buda Pesta, pentru a obţinea dreptul de vot pentru femei.

*

STRUNA ZILEI

PARADISUL PIERDUT

«Peste cîte-va zile
Broscăria va fi schimbată aşa fel, că n'o veţi mai recunoaşte».
V. G. Morţun: interview

Erai cu mine „tovarăş", cînd
Ne promiteai o „lume nouă"—
Şi ne-amăgeai c'o... boscărie:
Iar azi, ministru, n'ai nici gînd,—
Te mulţumeşti să ne dai nouă
Drept paradis o... Broscărie.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ *Atragem atenţia cetitorilor asupra importantului articol semnat de d. prof. Dr. Manolescu, fost director al serviciului sanitar şi pe care îl publicăm în pagina I cu începere de astă-zi.*

❑ Consiliul comunal va fi convocat în primile zile ale lunei Septembrie, în seziune ordinară.

❑ La 1 Septembrie se va ţinea la ministerul de interne, un nou examen de aptitudine pentru ofiţeri de poliţie.

❑ Pe ziua de 30 August, se va face o nouă mişcare în armată.

După cît ştim însă, se vor face şi de data aceasta, puţine avansări.

❑ Se ştie că colonia romînă din Canada (America), a rămas fără preot, din cauză că nedîndu-se ajutoarele promise P. C. S. Arhimandritul Evghenie Ungureanu s'a reîntors în ţară.

Romînii de acolo au trimes Arhimandritului Evghenie, fostul superior al capelei române din America, următoarea scrisoare:

„Vă fac de cunoscut că astă-zi am trimes la Inalt prea sfinţitul Mitropolit Moldovei şi al Sucevei la Iaşi, o rugăminte, cerînd un preot romîn şi iscălită de vre-o 85 de gospodari interesaţi de aice.

Rugînduvă cu toată inima ajutaţi a aduce lucrul început la capăt, cu multă bucurie aşteptăm.

Rămîn al dv. serv
Onufrey Zilinsky

❑ Cu trenul 144 de aseară au plecat la America 15 familii evreieşti.

❑ C. f. r. Trenul 33 de eri a avut 90 minute întîrziere, aşteptînd în Paşcani trenul 6. Trenul expres No. 6, a avut 2 ore întîrziere, din cauza dezinfecţiunilor sanitare, şi a vizei paşapoartelor călătorilor sosiţi prin Burdujeni din Galiţia.

— Şeful de tren M. Hănţescu al cărui proces s'a judecat Sîmbătă de către comisiunea de disciplină a C. F. R. a fost achitat, negăsindu se probe suficiente de vinovăţie. El s'a apărat singur şi a spus că trenul s'a oprit în mijlocul liniei, s'a zăpăcit şi a perdut 5 bilete.

Acuzarea a fost susţinută de d. Alex. Comarnescu, controlor.

❑ Zilele acestea, rezerviştii din regimentele din garnizoana locală, vor fi desconcentraţi.

❑ **Accidentul de la Nicolina.**—Sîmbătă după prînz, eşise din atelierul Frumoasa, din reparaţie, spre a face o cursă de probă, maşina 1477, condusă de şeful de partidă Fritz Schleiser, focarul Popovici D. şi sub supravegherea d-lui maistru Climescu. In timpul mersului, Fritz Schleiser, voind să vadă cum funcţionează corpul de pompă şi bilele maşinei, s'a dus pe lîngă cazan, susţinîndu-se de bara de fer ce se află pe lîngă acesta. Dar, el fiind cu mînile unsuroase, a lunecat de pe bară şi, în timpul mersului maşinei, a căzut jos, în şanţul lîngă linie.—Din cădere s'a ales cu o leziune puţin gravă la cap, şi cu mîna dreaptă scrîntită şi o leziune mai gravă.

Oprind maşina, Schleiser a fost rîdicat şi dus la Nicolina, unde a fost pansat, iar apoi a fost trimes acasă.

❑ **Din Roman.**—Ni se scrie că modul cum s'a făcut acolo recensemîntul fiscal, e mai mult de cît scandalos.

Aşa, pe cînd în judeţ să rîdică la aproape îndoit împozitul la pămîntul ţărănesc, moşii lesfetnicilor regimului au fost menajate, unele au fost chiar micşurate numai că ai noştri să se poată folosi cu ceva.

In oraş comisiunea a favorizat într'atîta de scandalos pe d. Delimarcu, prefectul judeţului, pe deputaţii Mustea şi Ţurcanovici, pe alţi soitarii şi lefegii, în cît nici d. administrator financiar n'a avut ce face şi a trebuit să facă apel.

Dar, comisiunile aveau instrucţiuni precise ca să scoată cît să poate de mult pentru visterie şi pentru ca să îndeplinească sumele cu care au fost uşuraţi favoriţii, s'au ridicat darea la ţarani, la razăşii de prin sate, la proprietarii de moşii cari n'aparţin regimului şi la cei din oraş cari nu sunt „d'ai noştri".

Ast fel s'a făcut recensămîntul fiscal care va avea de o camdată ca prim rezultat cel puţin trei zeci de mii de contestaţii pe care va trebui să le judice comisia de Apel de la 1-iu Octombrie pînă la 1 Ianuarie.

E scîrbos să vezi oameni cu situaţii principale materiale şi sociale, manevrînd ca să ciupească o sută de lei pe an de la fonciar prin influenţa de prefect sau de deputat.

❑ D-şoara Ulmanu Maria a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Bădeni Cepleniţa.

❑ Direcţiunea monopolurilor statului a dat o circulară, cu rugămintea către autorităţi de a lua energice măsuri pentru oprirea aprinzătorilor, aşa zisele „brichete" aduse din străinătate şi care s'au răspîndit foarte mult la noi în ţară, producînd o pagubă regiei prin neconsumarea chibriturilor.

Direcţiunea intervine ca să se cerceteze dacă nu sunt depozite care să le pună în vînzare şi să se facă perchiziţiuni la cei bănuiţi că ar posedа „aprinzătorile" arătate mai sus, pentru care să se aplice, conform legei, o amendă de 200 lei!

❑ Următorii elevi, care au absolvit gimnaziul militar din Craiova, promovînd în clasa V-a, a liceului militar din Iaşi, vor trebui să se prezinte la şcoală în ziua de 30 August c.

Andronescu Mihail, Contzescu Chiriac, Constantinescu Gr., Vlădescu Constantin, Borcescu Enache, Ionescu Alexandru, Nenişor Ioan, Manasian Dragoş, Negrescu Constantin, Fortunescu Hercule, Filimon Ştefan, Ionescu Traian, Stoicescu Gh., Sănlescu Spiridon, Gheorghiu Constantin, Pelimon Alexandru, Berlescu Nicolae, Efstatiadi Nicolae, Mitache Adam, Petroniu Marcel, Homoriceanu Constantin, Manolescu Constantin, Triffon Mircea, Cosoveanu Nicolae, Corbuleanu Mihail, Roman Ştefan, Păun Teodor, Chirculescu Marcel, Boreanu Alexandru, Gafencu Traian, Ionescu Victor, Şerbănescu Nicolae.

❑ Direcţiunea casei de economie credit şi ajutor a corpului telegrafo-poştal a dat următorul ordin circular dirigiţilor relativ la cererile de avans:

Constatîndu se că pe unele cereri de avans s'au pus semnături false de giranţi reproduse de solicitatorii avansurilor se aduce la cunoştinţa domnilor diriginţi că pe viitor cererile de avans ce le vor înainta casei conform art. 125 din regulament, vor trebui certificate în ce priveşte atît semnătura solicitatorilor cît şi a giranţilor săi cunoscînd că de la publicarea aceasta casa nu va da aprobare de la nici o cerere de avans ce n'ar îndeplini această condiţiune.

SPECTACOLE

— Fidel luate după natură, apar astă-seară pe pînza cinematografului „Union", din grădina Cuza-Vodă „Marile manevre engleze in Africa". Un reprezentant al marei case „Union" a mers expres anul acesta în Africa, unde a înregistrat multe vederi interesante după natură, şi în special „manevrele armatei engleze în colonii.

Exerciţiile de atacuri contra inamicului, patrulele, atacul în timpul nopţei, toate, perfect au fost luate după natură şi redate publicului ieşan în noul program din astă seară a cinematografului „Union", din grădina Cuza-Vodă.

„Inima de fată", e o emoţionantă dramă, care se cuprinde de asemeni în programul nou de astă seară şi în care a par artişti renumiţi.

Noul şi bogatul program din astă seară al cinematografului „Union", mai cuprinde apoi: „Viaţa şi obiceiurile din insula Iava", după natură; Prinţul se distrează comedie; Lehrman cîştigă o femee la loterie, comedie; Păcală pe motociclu, comedie; etc. etc.

In fie-care Luni şi Joui, program absolut nor.

DIVERSE

— La spitalul Sf. Spiridon a fost adus şi pansat, Petru Sărbătoare, din Comarna, fiind grav maltratat de alţi locuitori.

— La spitalul evreesc a fost pansat băetul Vasile Ostapovici din Tg.-Nicolina grav, bătut de alţi băeţi.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca
APA DE MASA HIGIENICA
— NUMAI —
Apele Mineralizate SINTEZA
— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —
PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**
Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate „SINTEZA" sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel
SALVAREA
D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.
— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —
— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —
— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —
Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei
Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ *Și astă-zi au fost de înregistrat în oraș cîte-va cazuri, care se prezintă cu vărsături, crampe, diarie, etc, ceia-ce face ca publicul să fie neliniștit.*

Medicii însă ne asigură că nu e vorba de cazuri suspecte, ci pur și simplu de cazuri întîmplătoare.

❑ **Furtul din str. Ralet.** — De cît-va timp numeroase furturi și spargeri se comit în centrul orașului, fără ca autorii să poată fi descoperiți.

Acum cît ca timp o nouă sparg re s'a sevîrșit la d. dr. Em. Pușcariu, din str. Ralet N. 6. Hoții au stricat două geamuri la o cameră, pe unde au intrat înăuntru, unde au striçat saltarele de la un biurou, s'a forțat ușa de la garderob de unde s'au furat mai mute obiecte. De aci hoții au stricat o ușă de la camera a doua de unde iarăși au furat mai multe lucruri.

Azi dimineață, d. dr. Pușcaru, întorcîndu-se din concediu, și găsind geamurile sparte și răscolit prin cameră, a cercetat pe servitori. Aceștia au răspuns că nu știu nimic și că chiar după plecarea d-sale, au observat a doua zi geamurile stricate și deschise dar crezînd că au fost lăsate deschise și că au fost stricate de vînt, n'au bănuit nimic. D. dr. Pușcaru a reclamat poliției de siguranță despre acest caz și d. comisar Iordăchescu, însoțit de subcomisarul Lisievici, s'a transportat la fața locului, unde a început cercetările.

Pînă în prezent nu s'a putut descoperi ce anume lucruri s'au furat, și e mai mult ca sigur că hoții au căutat să fure juvaeruri și bani. D. comisar Iordăchescu a chemat la siguranță pe servitori pentru a continua cercetările.

❑ **Clericale.**—Eri, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, s'a dus la mănăstirea model, Cetățuia, unde, cu o deosebită solemnitate, a procedat la instalarea Archimandritului Teoctist Stupcanu, ca egumen al M-rei.

I. P. S Sa s'a interesat în deaproape de îmbunătățirile ce urmează a se mai face la Cetățuia.

La solemnitatea de eri au asistat, în afară de autoritățile clericale, un foarte mare număr de săteni de prin împrejurimi.

— Tot eri, s'a oficiat, ca în toți anii, cu solemnitatea obicinuită, hramul bisericei de la schitul „Tărîță". A oficiat P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu și a asistat multă lume din Iași și de prin împrejurimi. S'a vizitat mănăstirea și împrejurimile, după care publicul a luat masa în splendida pădure din vale.

— Cu ocazia hramului de eri, P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, a hirotonisit diacon pe tînărul Eugen Zăhărescu, absolvent al seminarului „Veniamin Costachi", iar mîne Marți, la Mitropolie numitul va fi hirotonisit preot pentru parohia Dumbrăvița, din județul Suceava.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a plecat azi dimineață cu trenul de 6 la Pașcani, iar de acolo cu trăsurile, va pleca în inspectarea M-rilor: Neamț, Agapia, Varatec, etc.

❑ Actualminte avem în oraș 27 cazuri de febra-tifoidă.

❑ Eri la orele 12 jumătate, conductorul de bilete Vasile Neculau, de la tramvaiul electric, care făcea cursa între strada Albă și Abator, a fost lovit de insolație și a căzut jos pe peron în dreptul comisia a V-a. Sub-comisarul Benta l'a pus într'o trăsură și l'a transportat la spitalul israelit, unde nefiind locuri, a fost dus la Spiridonie și internat în secția d-lui dr. Russ.

Starea sa e gravă, numitul nici nu poate vorbi.

❑ Femeia Catinca Gh. Vieru, din comuna Horlești, mergînd azi pe strada Sf. Neculai, a fost apucată de crampe la stomac și vărsături, căzînd jos in nesimțire.

Imediat a fost ridicată și transportată la spitalul Sf. Spiridon.

❑ Azi dimineață, s'a ținut la prefectura județului, examenul pentru două burse din partea județului, pentru școalele de agricultură.

Comisiunea era compusă din d-nii institutori Petrescu și Grigoraș, iar medic examinator d. dr. Guță.

❑ Au fost numiți învățători suplinitori: Maria Mircea la Stoinești (Fălciu); E. Stefănescu la Mărgineni (Bacău); C. Hurez la Dolhești (Fălciu), C. Mardare la Baimac (Bacău); Rotaru Gh. la Scheia (Vaslui).

❑ **Banca Meseriașilor.** — Camera de meserii ne trimete următoarea convocare, cu rugămintea de a o publica:

Domnule, Avem onoare a vă înștința că lucrările pregătitoare pentru înființarea Băncii Populare de meseriași și muncitori din orașul Iași, sunt terminate, astfel că nu ne rămîne de cît să-i dăm ființă legală și prin urmare vă rugăm se luați parte negreșit la întrunirea ce va avea loc în acest scop în localul Camerei de Comerț str. Golia 67, în ziua de *Duminică 22 August 1910 orele 8 și jumatate dimineața* cînd se vor decide următoarele:

1). Discutarea, aprobarea și votarea statutelor băncii de meseriași și muncitori din orașul Iași.

2). Alegerea membrilor ce vor compune consiliul de administrație, a comisiunei cenzorilor și supleanților precum și recomandarea unei persoane pentru ca consiliul de administrație să'l numească casier comptabil al băncii.

3). Semnarea actului constitutiv al băncei de către toți cei ce au subscris sumi pentru această bancă.

4) Alte chestiuni ce se vor ivi la ordinea zilei:

Tot odată se aduce la cunoștința tuturor domnilor meseriași și muncitori ce au subscris și vor mai subscrie pînă la acea dată sumi pentru această bancă, se fie negreșit presenți la întrunirea de la 22 August, atrăgîndu-li-se atențiunea că dacă va lipsi unul din cei ce au subscris, banca nu se va putea înfilința.

❑ Școalele rurale își vor redeschide cursurile la 1 Septembrie.

❑ Eri direcția generală a serviciului sanitar a trimes o nouă echipă de agenți sanitari în localitate, pentru măsurile contra holerei.

❑ **Din Deleni** (Fălciu). — La Delenii din Fălciu primar e d. D. Bugeag, răzeș vechiu și... liberal generos. Din păcate însă e singur și cu sine în generositatea lui, căci în daraverile cu sătenii e de lăudorășie fără păreche și de o hărnicie minimală. Generoșii de la centru prin foaea locală „*Sfatul poporului*" au crezut că pot astupa gura lumii trăgîndu-i o laudă să-i meargă vestea. Și au început a zice că e cel mai cinstit om, cel mai vrednic primar și că a făcut să curgă miere și lapte pe ulița nepetruită a Deleni'or.

Primarele D. Bugeac are dibitori pentru zeci de mii de lei, și e așa de milos cu debitorii lui că nu i mai execută, ci i lasă urmașilor săi să nu descopere acum felul cum a prins în mreje, pe tot satul, de pe cînd era crîșmar.

Se laudă că a îndreptat drumurile în sat, de și satul e pe deal și lucrările s'au făcut cu săpile oamenilor din Deleni și cu paralele crîșmarului C. Mocanu din Bărboși.

Se laudă că a făcut porțile țarinei de stejar pe banii săi, de și lemnul a fost dat de princesa Moruzi, proprietara Bărboșilor, s'a cioplit cu zile de clacă, și s'a așezat de străjerii satului, iar primarele a dus acasă capetele lemnului și toată cioplitura să aibă ce arde.

Se laudă că a făcut școală în Bărboși cu 1000 lei, dar și aici s'au cheltuit paralele lui C. Mocanu din Barboși, lemnul princesei Moruzi, claca satului.

Se mai laudă cu localul primăriei, că a costat numai 2300 lei, de și toți banii au fost adunați de foștii primari conservatori.

In schimb primarele Bugeac în fiecare săptămînă are procese cu locuitorii din sat și din jur, căci la fie-care voește a le răslui pămînturile, rotunzîndu-și pe ale sale hlize.

Pentru că primarele Bugeac face pe harabagiu la judecătorie și pe agentul generoșilor în Deleni a fost răsplătit cu medalia „pentru muncă de harabagiu".

❑ Cel mai mare meeting de aviațiune din Franța a fost organizat zilele trecute de ziarul „Matin" și întreaga desfășurare a fost fidel înregistrată de reporterii cinematografici ai casei Pathé Frères din Paris.

Prima serie a circuitului de Est este reprezentată în noul program de astăseară Luni 16 August la cinematograful din grădina Bragadiru, seria a 2-a și 3-a urmează în programul nou de poimîine Joi 19 Aug.

❑ O splendidă și incomparabilă piesă de moravuri pariziane, ne-o dă tot programul nou de astă-zi, intitulaîă. Le diner perdu". Ea este interpretată de artiști superiori și cuprinde admirabile schițe din viața parizianelor.

Noul program de astă-seară Luni cuprinde apoi multe scene de călătorii și etnografie. Tribul Șiluki, unul din cele mai importante triburi din Africa Centrală, descoperit de Emia Pașa, ne este fidel redat în obiceiurile, moravurile și indeletnicirile acestor indigeni ai negrului și întunecatului continent. Un alt sujet interesant de călătorii cuprins în programul nou de astă-seară este vizita regelui Sisowath al Cambodgei la ruinile din Bangkok, capitala Siamului.

Noul program mai cuprinde apoi: Nais Micoulin după scrierea celebră a lui Emille Zolla,—A tăiat greșit anunțul din gazetă, scene comice,—Visul profesorului, scene humoristice,—Falșul general și Misiunea japoneză la Paris, scene comice etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

❑ **Judiciare.**—Curtea de Apel secția I-a, a admis astă zi apelul fostului avocat C. Stoica, făcut contra hotărîrei tribunalului, fixîndu-i o cauțiune de 2000 lei, pentru a fi pus în libertate.

❑ **Cine** are necesitate de lemne de construcțe, sau or-ce alte articole de lemn să se adreseze la Fabrica „Fortuna", Iași str. Moțoc.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 16 August

Aerodromul de la Chitila

București.—Eri s'a deschis la Chitila aerodormul ce s'a înființat acolo. Au asistat mai multe persoane din București.

Pilotul Olla a făcut mai multe sboruri admirabile. D-nii Vlaicu și lt. Goliescu, care se aflau acolo l'au felicitat iar publicul i-a făcut ovațiuni.

O circulară

București.—Ministerul de interne a dat o circulară, prin care face cunoscut că pentru călătoriile în imperiul otoman, se suprimă orice fel de acte și formalități.

Holera la Berlin

Berlin. — Acum cît va timp murise aci, în mod suspect, o femee. Se constatase că ea avuse holeră asiatică

Alaltă eri barbatul acelei femei a încetat din viață. In urma analizei ce s'a făcut, s'a constatat că și acesta a murit de holeră asiatică.

Serbările din Cetinge

Cetinge.—Azi dimineață, principele Neculae a primit un mare număr de deputațiuni, atît din interiorul țării, cît și din afară; printre deputațiunile sosite, sunt deputațiunea Garibaldienilor cu drapele, a ziariștilor germani. Mulțimea le-a făcut ovațiuni, aclamînd frenetic pe principe, care a mulțumit foarte emoționat.

La orele 10, s'a făcut inaugurarea palatului guvernamental, care va cuprinde toate ministerele; palatul are 120 camere, un mare salon pentru serbări. La ora 11, ministrul rezboiului cu o deputațiune de ofițeri, a remis principelui, o splendidă sabie din partea armatei; la 11 jum. s'a pus piatra fundamentală a spitalului pe care îl construește regina Elena a Italiei.

*

Petersburg. — Țarul a numit pe princinpile Nicolae al Muntenegrului, general feldmareșal al armatei ruse, iar pe principele moștenitor Danilo, general de brigadă, pe principile Mirko, locot.-colonel, pe principile Petru, locotenent în armata rusă.

Sosirea misiunei engleze

Sinaia. — Misiunea engleză, în frunte cu mareșalul Roberts, a sosit eri aci, la orele 5 și 28; la Predeal, misiunea a fost primită de inspectorul administrativ Iliescu, ministrul Angliei la București și colonelul Saegiu.

In gara Sinaia, misiunea a fost întîmpinată de d-nii: Djuvara, ministru de externe, col. Racoviță și autoritățile locale. Misiunea a fost condusă la castelul Peleș, în trei trăsuri ale Curței regale. La intrare, a fost primită de aghiotanții Curței.

Misiunea s'a prezintat apoi Suveranului. Seara la orele 7 a avut loc un dineu intim.

Azi la orele 12 a avut loc recepția, misiunea notificînd M. Regelui, urcarea pe tronul Angliei a regelui Georges.

Cazuri suspecte

Ploești.—Publicul este foarte alarmat de un cas suspect care s'a produs aseară aci.

Un soldat din compania V-a, regim., Mircea No. 32, care era de santinelă în tabără, a fost apucat aseară de niște crampe grozave și diarie. Durerile au continuat toată noaptea.

Azi dimineață a fost găsit vînăt peste tot corpul. El a fost izolat.

Neliniștea e mare.

*

București.— In urma celor 4 cazuri suspecte din Capitală, s'a dat azi un comunicat oficial, prin care se spune că populația poate fi liniștită căci n'avem nici un caz de holeră în Capitală.

Publicul însă să fie precaut și imediat, la ivirea vre-unui caz, să anunțe serviciul sanitar, sau primăria Capitalei.

In acelaș senz a dat și primăria o ordonanță.

Intrunirile publice sunt oprite.

Azi, s'au mai produs cîte-va cazuri suspecte.

Totuși medicii declară că nu e holeră.

Inaugurarea casinului din Constanța

Constanța.—Eri s'a făcut aci inaugurarea noului casino.

Ministrul Morțun, care era așteptat aci la serbarea inaugurărei n'a venit.

A asistat foarte multă lume. Primarul orașului a ținut o cuvîntare, arătînd necesitatea noului clădiri și relevînd meritul foștilor primari, cari au lucrat pentru construirea noului casino.

A urmat și un banchet.

D. col. Zissu, a făcut o justă observație, aaume aceia că e suprinzător faptul că în documentele zidirei casinului, nu s'a trecut numele regretatului I. Bănescu, fostul primar al Constanței, care a lucrat mult pentru construirea noului clădiri.

Manifestațiile din Belgrad

Belgrad.—S'au produs mari manifestațiuni contra principelui Nicolae în cursul reprezentației la teatrul național sărbesc la piesei „Tsarine Balcan". Publicul din galerie a strigat: rușine, jos, și a fluerat.

Cu toată intervenția poliției, sgomotul a continuat în tot cursul reprezentației. După spectacol, manifestația a continuat pe străzile capitalei.

Holera în Italia

Roma.—In cursul celor 24 ore, în provincia Bari au fost la Andra un caz de holeră și un deces; la Trani un caz nou și 3 decese; la Barletta 6 cazuri și 4 morți, dintre cari 2 din zilele precedente; la Malfetta 2 cazuri; la Canova și Bitonta un caz suspect. In toate celelalte comune nici un caz și nici un deces.

In provincia Foggia, la Ceriguolla 2 cazuri suspcte; la Trimtapoli 5 cazuri.

Fapta unui călugăr

Roma.—La ora 6 seara, în timpul vecerniei, la basilica Vaticanului, un anume Beltramini fost cătugăr franciscan, a tras în aer 3 focuri de revolver provocînd o panică. Ceremonia a fost întreruptă, Beltramini a fost arestat și condus la comisariat. Dînsul a declarat, voios, că a vrut să atragă atențiunea sfîntului oficiau spre a obținea reabilitatea sacerdotală.

Cazurile de la Viena

Viena.—Se declară în mod oficial, că nu mai există nici un caz de holeră la Viena.

Cele 12 persoane care fuseseră în contact cu persoanle atinse de holeră, au fost puse în libertate.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu*, înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d-re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Pregătesc elevi și eleve

de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare*, institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

Au apărut următoarele cărți școlare de I. G. Tufescu profesor în Iași:

Istoria Antică

pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucției în luna Mai 1910.

Aceste cărți sunt prevăzute în tabloul cărților aprobate ce se vor introduce în școlile statului, publicat în „Monitorul Oficial" No. 57 din 15 Iunie 1910.

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.

V.Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3.20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

De Inchiriat un loc viran în strada Șoseaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

Urgent caut ucenice

creștine pentru coafura de dame și lucru de păr

Execut prompt și convenabil ori-ce lucrare sau coafură după ultimeie jurnale.

MINA SCHNEIDER

Str. Platon 3

(prin strada Lozonschi)

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

De inchiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

I. ȘEPTELICI

AVOCAT

Iași.—Str. Lozonschi No. 3

De inchiriat de la 26 Octombrie 1910, brutăria din strada Cucu No. 51, fostă a lui I. Nută Forșt, construcție nouă, în totul reglementară; inzestrată cu conducte de apă, canal și toate mașinile de lucrat pîne, cu electro-motor; sistemul cel mai nou „Herbst et. Comp". de la soc. anonimă Romînă de comerț; osebit locuință.

A se adresa C. N. Paraschivescu, proprietar str. sf. Andrei No. 48.

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași. Str. de Sus No. 34

Petru Ianculescu

Inginer silvic și Hotarnic

— Iași str. sft. Sava No. 18 —

Aduce la cunoștința d-lor Proprietari de moșii și păduri, că se oferă a face Amenajamente, regulamente și Hotărnicii pentru punerea în exploatare a Pădurilor, fiind autorizat pentru aceste lucrări de Onor. Ministru a Agriculturei Domenii, conform Codului silvic în vioer.g

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catarg No. 34

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din țară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupației,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les Veritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnații, unici fabricanți al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oțăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitațiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreț** precum mai jos desemnat și cu inscripția firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre și să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

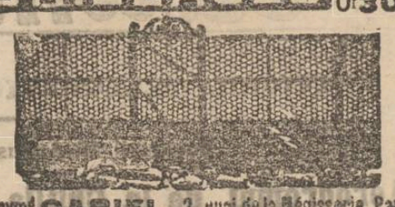

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f.

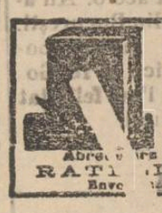

FONDOIR DAROS Prix..... 6f 50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATIONNEL IBRS A LAPINS
Envoi de l'Album sur demande

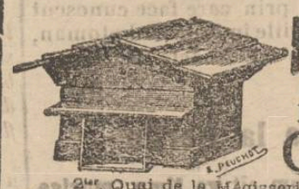

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, 1 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 193 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,000

Starea asigurărilor aflate în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 32. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40/100 și fr. 1,142,223.. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cas de deces mixte cu și fără dividende, cu scutire de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branșe vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1089 - Mercuri 18 August 1910

Radu Roseti—Gh. Panu—Ioan Nădejde

Cetitorii ştiu că d. Radu Roseti a scos acum 3 ani o lucrare istorică, care a făcut nu puţin zgomot în lumea noastră politică prin natura ideilor ce le expunea şi lustrul de eruduţie istorică ce a căutat să dea lucrării sale.

Titlul lucrării a fost: *Pămîntul, sătenii şi stăpînii*. E prea complexă în cuprinsul ei această lucrare; autorul a atins aşa de multe chestiuni, că e greu a le reda într'un articol de ziar. Teoria fundamentală a d-lui R. Roseti a fost aceasta: boerii sînt un derivativ al vechilor *cnezi*; cnezii erau vechii judecători ai satelor, nu proprietarii lor. Voevozii în actele lor de donaţie şi în întăririle de cumpărări dau numai *judecia*, adică teritoriul judecătoresc, pînă unde aveau voe boerii vechi să judece pe săteni, cari erau ei proprietari de fapt şi de drept. Incetul cu încetul cnezii transformaţi în boeri au deposedat pe săteni de pămîntul lor, şi aşa s'a format la noi marea proprietate.

Reeşia din acest studiu istoric a d-lui Roseti o justificare a mişcărilor ţărăneşti din 1907, că adică sătenii s'au răsculat contra proprietarilor, pentru că la baza mişcării lor ar fi fost conştiinţa vechilor deposedări în masă, ce neamul boeresc a făcut sătenilor.

Părerea d-lui Radu Roseti nu era numai nouă, ci şi tendenţioasă prin formularea ei.

D. Radu Rosetti e boer; e fiu de boer, din cele mai vechi şi ilustre case din Moldova. Mare proprietar, d. Radu Roseti a fost aceia, care a rîdicat acum vre-o 20 de ani teoria că la început a fost marea proprietate, din care a derivat mica proprietate. Singur faptul acesta a stărnit în marele public, întrebarea: dacă un fiu de boer şi fost mare proprietar zice şi afirmă pe bază de documente că proprietatea mare e un fel de tălhărie făcută pe spetele ţărănimei, şi dacă în sprijinul acestei teorii d-sa aduce acel teanc de documente scoase din peste 200 de pachete ale moşiilor, trebue să fie ceva adevărat.

D. Radu Roseti adunase materialul cu sprijinul partidului conservator, care numindu-l în comisia pentru delimitarea Prutului, avusese prilejul a studia actele de proprietate ale tuturor moşiilor ce cad pe Prut, şi altele.

Cartea d lui Radu Roseti s'a cumpărat de ministerul Instrucţiunei Publice şi s'a împărţit în mii de exemplare la toate şcolile, la toţi învăţătorii şi aşa dar a întrat în marele public. De alt-fel d. Radu Roseti fiind şi stilist, a ştiut să facă o lucrare atrăgătoare, mai ales că tot d-sa scrisese în foiţa „Epocei" *„Ou paloşul"* acel roman în care concretizază descălecatul Moldovei.

Dar iată că în contra d-lui Radu Roseti se rîdică d. Gh. Panu. Pe d. Panu l'a pasionat chestia agrară. Vechiul director al ziarului *Lupta*, care a avut meritul ca încă prin 1888 să pună pe tapet, că este la noi în ţară o chestie agrară, nu putea ca la 1908 să nu adîncească chestia, mai ales că în timp de 20 de ani literatura istorică s'a îmbogăţit cu o serie de lucrări de valoare, datorite d-lor Hajdeu, Tocilescu, Xenopol, Bogdan, Iorga şi chiar volumele mele de documente (5 volume *Surete* şi 5 vol. *Ispisoace*).

Cetind şi tot cetind, pe d. Panu, juristul, economistul, sociologul, l'a pasionat fondul istoric al chestiei, şi de sigur cu perspicacitatea vie, cu care în belşug a înzestrat D-zeu pe d. Panu, d-sa de la prima pagină a văzut, ceia ce sărea în ochi de altmintrelea, că lucrarea d-lui Roseti e tendenţioasă, falşă în conceptul său istoric şi chiar periculoasă ca doctrină.

Şi iată-l pe Gh. Panu devenit istoric, legînd în mod fericit pe istoricul de pe la 1876 cu politicianul de la 1909. Lucrarea d-lui Panu a fost ajutată de liberali. D. V. Gh. Morţun, socialist, a dat fondul bănesc pentru toată lucrarea.

Ce spune d. Panu? Că toată clădirea d-lui Roseti e fantastică; şi dacă se resimte în toată lucrarea d-lui Panu, lipsa de erudiţie, necunoaşterea întregii literaturi istorice, puţinătatea izvoarelor, în schimb însă te afli în faţa unei lucrări bine studiate, fondul chestiunii bine atins, şi faptele bine legate.

Ceia ce a greşit d. Panu e că a dat lucrării sale istorice un ton de polemică prea aspră faţă de d. Roseti, şi deci i-a dat caracterul prea personal. Cu aceasta a scoborit valoarea lucrării, căci d. Roseti tocmai din cauza aerului de erudiţie ştie să acopere lipsurile şi exagerările, aşa că cetitorul nespecialist e captivat, atras, de şi doctoria care i se dă este o otravă istorică.

Eu vorbesc pentru mine; la toată această eşire prea personală, d. Radu Roseti a răspuns prin *Viaţa Romînească*, fără să angajeze direcţia revistei Iaşane. Natural că tonul răspunsului a fost după nota criticei, aspru, crud, ironic şi batjocoritor chiar.

D. Panu, cum e violent în condeiu—*Săptămîna stă dovada*—a luat la refec pe autor în o nouă lucrare de 230 pagini şi reia toată chestia istorică, din nou, dar cu o notă personală şi mai agresivă.

Şi ne vom întreba: de ce d. Panu a adoptat în o lucrare eminamente istorică tonul personal şi violent? Răspunsul îl găsim în directorul *Săptămînei*. Nu se putea ca acelaşi condeiu, care împlea 2 coli pe săptămînă cu polemicile politice la adresa negrilor din partidul conservator, umplea mii de coloane cu tot ce ura politică şi rancuna îl sileau să scrie contra d lui Take Ionescu, nu se putea, zic, că acelaşi condeiu să scrie a treia coală pe săptămînă la studiul ce-l începuse, de cît tot aşa de violent.

D. Panu trebuia să ştie că teoria d lui Radu Roseti fusese admisă ca doctrină de direcţia politică a partidului liberal; ce temă mai bună pentru exploatat masele ca acea a d lui Rosetti; şi tocmai d. Panu, plătit de un ministru liberal, şi încă socialist, să aibă o eşire aşa de violentă contra mentorului istoric al partidului.

Şi nota politică ne-a dat'o d. Ion Nădejde. D. I. Nădejde a avut păcatul să studieze cîte-ceva de istoria Romînilor, ca un derivativ al filologiei, mai ales el care abordase teoria lui Roesler contra d-lui Xenopol. Vechiul director al *Contemporanului* a ţinut să se vază în noua sa lucrare istorică.

Şi iată-l pe d. Nădejde luînd apărarea d-lui Radu Rosetti, combătînd pe d. Panu şi legînd chestia veche a *cnezilor* şi a *judeciilor* cu partidele actuale; D-sa chiar zice că partidul conservator are tot interesul ca să susţină pe d. Panu, căci d-sa a arătat că proprietatea nu e o spoliaţiune făcută sătenilor.

Şi iată-l pe d. Radu Rosetti, boer de neam reprezentînd doctrina demagogică liberală în conceputul istoric al proprietăţei, iar pe d. Gh. Panu, burghez, liberal şi avocat, partizanul doctrinei conservatoare în conceputul istoric al proprietăţii.

Dar d. Nădejde vede ca curcanul şi taurul numai roş în istorie. Chestiile istorice şi sociale care au pecetea timpului de sute de ani asupră-le, scapă de coloritul actual politic al partidelor, şi dovada o dă însuşi autorii puşi în discuţie.

Am schiţat pe scurt mersul polemicei între cei 3 istorici, afirmînd cu competinţa ce-mi dă bogăţia lecturii a peste 20,000 de documente moldoveneşti şi munteneşti din sec. al XIV încoace, că toată teoria d-lui Radu Roseti e o mare aberaţie istorică, că adevărul istoric stă pe partea d-lui Panu, iar d. Nădejde scrie ca să scrie pentru a nu se desminţi vechiul director al *Contemporanului* de gîndirea anarhicăce domină întreaga sa concepţiune istorică asupra trecutului şi prezentului.

Gh. Ghibănescu.

Operaţiunile Casei rurale

Avem bilanţul Casei rurale pe sara zilei de 31 Iulie a. c. In acest bilanţ se oglindeşte starea acestui nou aşezămînt chemat a primeni faţa ţării. Şi nu e un lucru secret pentru nimeni că scopul acestei Case rurale a fost deturnat din primul an, şi însuşi consiliul de administraţie l'a mărturisit: Casa rurală cumpără moşii cu foarte mare zvîrcenie nu ca să le revînză la săteni, căci 2 lucruri se opun acestei operaţiuni: cererile de vînzare de moşii vin din acea parte a ţării, unde ne lipsesc cumpărători conform legii, şi deci dacă ne-am grăbi cu cumpăratul ne-am trezi într'o bună dimineaţă înăduşiţi de un număr prea mare de moşii, iar sătenii să nu le poată arenda.

Cifrele ne arată în mod viu aceste diferenţe: Casa rurală a cumparat moşii numai într'un an de 10 milioane lei, iar peste tot de 19300627 lei, şi a vîndut la săteni numai de 378053 lei ceia ce nu reprezintă nici 2% din totalul afacerilor sale.

De cît se naşte de aici o chestie: moşiile cumpărate prin Casa rurală se scumpesc fără doar şi poate. Proprietarii liberali îşi iau partea leului; apoi misitia la Casa rurală e foarte scumpă, şi nu se soldează nici cu sutele, nici cu miile, ci cu zecile de mii.

Toate aceste operaţiuni riscate şi scumpite prin filieră liberală prin cari trec se răstorc vrînd nevrînd tot asupra sistemului, căci ei vor plăti mai scump Ha. de pămînt cu atîta cu cît a ţinut misitia mai mult plus cheltuelile de administraţie.

Că lucrurile se petrec aşa, este că chiar arenzile pe moşiile cumpărate de casa rurală sînt mai urcate şi că ţaranii, se resimt de aceste operaţiuni liberale.

Buba cea mai mare este că dacă statul a înfiinţat o casă rurală, nu a avut gîndul ca să concentreze în mîna ei—organ de fapt al unui partid—moşiile ţării spre a nu le putea vinde, ci să ajute unde se ivesc transacţiile între particulari.

De aceia pe an ce trece realitatea arată că bazele Casei rurale nu sînt sănătoase, şi că ea nu şi îndeplineşte rolul. ***

INSINUĂRI COLECTIVISTE

De sigur tactul că şi buna credinţă sînt calităţi inerente şi de cea mai mare însemnătate intro polemică, sînt principala garanţie pentru seriozitatea adversarului: e de prisos a spune că ambele aceste calităţi sînt cu totul necunoscute colectiviştilor. Urmăriţi, ca să vă convingeţi, colecţia mai nouă a gazetei lor locale, veţi vedea dacă avem sau nu avem dreptate—zăpăciţi de atîtea atacuri drepte care-i lovesc unde-i doare, recunoscînd că temelia pe care au inceput a-şi zidi clădirea (care sîntem siguri că va rămînea neterminată) e alcătuită din năsip, decepţionaţi, fără nici o speranţă, ei continuă totuşi, cu gestul desperat al unui muribund, să strige că au făcut în viaţă fapte mari, să evoace în vorbe pompoase trecutul lor ce li se pare plin de glorie,—sînt atît de mîngîietoare amintirile în asemenea momente!—şi să pozeze în reformatori geniali, neînţeleşi de vulg. Lipsa de sinceritate în frazele lor se trădează în fiecare clipă, totuşi ce nevoe au de o mistificare a adevărului, care să le aducă mîngîiere în asemenea vremuri de grea cumpănă! Situaţia lor e, fără îndoială, demnă de plins, a noastră însă e penibilă; în adevăr, ce atitudine să ai faţă de cineva ce a ajuns în această stare? Să-i spui adevărul pe faţă? va striga lumea că eşti lipsit de sentimente umanitare... să-l faci să creadă în lucruri ce nu există? E şi mai crud, şi aflarea mai curînd sau mai tîrziu a adevărului, îi va pricinui chinuri groaznice.

Hotărîrea noastră însă e neştrămutată: să nu îmbeţi pe nimeni cu vorbe, să nu-i lungeşti agonia cu niciun preţ cînd ştii că-l aşteaptă torturi neînchipuite, să i spui în sfîrşit lucrurile aşa cum sînt. In modul acesta—cu toate acuzările neîntemeiate ce ni s'ar putea aduce—noi ne facem şi o datorie de conştiinţă, punînd în adevărata lumină pentru marele public, faptele adversarilor noştri care par a nu mai fi recunoscute de către aceştia. Am păşit fără să şovăim către ţinta noastră, am căutat să ne îndeplinim misiunea de demascare, cu încrederea ce ţi-o dă convingerea că luptă pentru o cauză dreaptă; cetitorul obiectiv care ne a urmărit, a putut vedea că nu am denaturat lucrurile niciodată şi că dacă am fost uneori prea aspri faţă de adversarii noştri, aceasta am făcut-o pentru a stîrpi răul care din nefericire era prea înrădăcinat. Ce folos însă! adversarii ne au dat în schimb o monedă cu totul deosebită. Noi veneam în discuţie cu fapte, ei veneau cu vorbe, noi veneam cu lucruri argumentate, ei veneau cu insinuări. Cu modul acesta, fără îndoială, că nu ni se mai putea cere toleranţă... şi am continuat să fim drepţi.

Adversarii însă, şi de data aceasta văzîndu-se părăsiţi de adevăr, au recurs la alte mijloace şi cu o adorabilă lipsă de tact s'au aruncat în chestiuni absolut străine discuţiei, căutînd să o devieze, s'au legat de chiţibuşuri, întărindu-ne prin aceasta şi mai mult convingerea cum că argumentarea serioasă e pentru d-lor un teren cu totul necercetat. Anume ce-au făcut? Şi-au zis următorul lucru: „Pe zi ce merge sînt descoperite toate manoperile noastre, pe zi ce merge publicul vede că ne-am cam făcut de urît la putere, neglijînd drepturile lui şi căutîndu-ne numai de interesele noastre, toate privirile sînt aţintite spre noi, sabia lui Damocles ne atîrnă deasupra capului. Cum să scăpăm?" Şi-au găsit mijlocul, sau mai bine zis li se pare că l'au găsit: şi-au adus aminte că acum cîţiva ani a fost în capul comunei un om vrednic şi muncitor: Gh. Lascar, şi-au adus aminte că activitatea depusă de acest barbat pentru propăşirea părăsitului nostru Iaşi, a fost încununată de aprobarea tuturor cetăţenilor care i-au dat dovadă de credinţă şi adîncă iubire, alegîndu-l ca reprezentant al lor în parlamentul ţărei.

Cum să se răsbune?—Foarte simplu; îl vor calomnia... şi ast-fel au început un şir de acuzaţii eftine la adresa fostului nostru primar. Noi nu vom căuta ca apărare, să i facem reclamă; paternitatea acestui obicei revine cu totul colectiviştilor: publicul judecă, el va rîde de sforţările zădarnice ce caută cu ori-ce preţ deviarea discuţiei; e a nu ştiu cîta tentativă de mistificare. Dar... nu! cu toată desperarea d-lor, noi nu vom discuta lucrurile acestea: ar fi cu totul inutil ne fiind închestiune; dar mai cu seamă patima din care sînt pornite ne opreşte de a le da un răspuns. Noi vom cere să ni se spue—cu sinceritate—nu ceia ce n'am făcut noi, odată, ci ceia ce au făcut d-lor *acum*.

Vom cere să ni se spue dacă e adevărat sau nu că au lăsat oraşul nostru să înoate atîta timp în murdărie şi mizerie, dacă e adevărat sau nu, că au lăsat populaţia bolnavă să rătăcească pe străzile Iaşului vara întreagă în căutarea unui adăpost... care există, dar pe care d-lor au binevoit să-l ferece cu lăcăţi, plecînd nepăsători la băi şi petrecînd în sunetul muzicei şi în gîlgîitul sticlelor de şampanie. Aceasta cerem noi. Adversarii binevoesc însă sau să devieze discuţia, sau să ne îmbete cu vorbe, cu tirade de laudă nesfîrşită.

O repetăm însă, d-lor colectivişti; orice aţi face, glasul d-stră răsună şi jalnic şi nesfîrşit. Scutiţi-ne de asemenea concert înduioşător. Aţintiţi-vă auzul, ascultaţi-vă vocea; nu vi se pare că are ceva din desolarea cîntecului de lebădă?

OAMENI ŞI LUCRURI

In amintirea rugului

Cîte-va zile după ce focul nimicitor a consumat în parte minunile expoziţiei din Bruxelles, a avut loc un congres în care focul a jucat un rol însemnat: un foc mult mai distrugător, focul rugului istoric, pe care au trebuit cînd-va să ispăşească mulţi cugetători—păcatul gîndirii lor luminate.

Timp de patru zile au durat dezbaterile congresului liber—cugetătorilor sub preşidenţia bătrînului Hector Denis, un fost prieten şi contemporan al dispăruţilor Proudhon şi Reclus.

Nu numai apostoli ai gîndirii libere din toate ţările europene au aderat şi participat la congres, dar şi adepţi ai doctrinei budhiste, religiunea cea fără de dogmă.

Punctul esenţial al programului a fost obţinerea unei garanţii legale pentru libertatea conştiinţei, iar nu a unei simple toleranţe, ori îngăduiri bine voitoare. Delegaţii din diferite State au arătat în ce mod echivoc se concepe în genere aceasta libertate. Bună oară în Italia, cu toată slăbiciunea clericalismului, un ziar liber cugetător a fost confiscat, sub acuzarea de atentat la bunele moravuri, pentru că a reprodus pasagii din... biblie.

In Elveţia s'au constrîns la îndatoriri militare mai grele cetăţenii cari au renunţat la oficiile bisericeşti. Chiar în America li se fac dificultăţi. Administraţia oraşului Chicago a refuzat să pună la dispoziţie parcul muncipal pentru un meeting de protestare contra omorîrii lui Francisco Ferrer.

Cu toate aceste se pare că acţiunea desfăşurată a fost deatul de prosperă. Aşa numai în limba cehă s'au distribui 5,343,230 broşuri!

Cu ocazia congresului liber-cugetătorii au instituit o medalie cu emblema lor: o femee cu părul fluturînd în aer, avînd capul încunjurat de fluturi şi la picioare—fărîme de lanţuri,—simbol al emancipării. Printre manifestările mai caracteristice a fost şi trimiterea unei adrese de mulţumire şi îmbărbătare ministrului preşedinte al Spaniei, Canalejas care a scuturat jugul papalităţii.

Neînţelegerile însă n'au lipsit nici ele în timpul congresului,—pentru că nu toţi au primit ideea de a supune idealul liberei cugetări—idealului socialist sau republican.

De asemenea nu s'a căzut de acord în ce priveşte înfierarea dezpotizmului rusesc care sărbătoreşte noui orgii de o vreme încoace.

Unanimitatea congresiştilor s'a unit însă asupra unor puncte festive şi istorice. S'a decis ca pe viitor să se lupte în toate ţările pentru înfiinţarea de şcoli laice ca să se considere ultima duminecă a lunei Octombrie ca o zi de manifestare în favoarea liberei cugetări, aşa cum serbează socialiştii pe întăi Mai. Iar în anul 1915, data împlinirii a 400 de ani de la moartea pe rug a lui Iohann Huss s'a hotărît să se ţină viitorul congres internaţional, la Praga, în amintirea martirului pe care l'a consumat focul în slava unui cer neîmblînzit, atît de adeseori înroşit de flacări şi de sînge de alungul veacurilor de prejudecăţi.

Rodion

Contribuţiuni în vederea apărarei contra holerei

în special a cetăţenilor Iaşului

de

Dr N. MANOLESCU

Profesor Universitar onorar

II. *Conducătorii luptei pentru curăţenie.*—Aceştia trebuie să fie voluntari, cari se înscriu singuri la acest serviciu, pe un timp ce vor voi sau se va determina, dar nici unui doritor de a fi asemenea voluntar, să nu i accepte voluntariatul, *dacă nu ar avea calităţile ce se cer de a fi consilier comunal.*

Sunt trei partide în Iaşi; cîte zece voluntari dintre cei ce aspiră la fotoliul de consilier comunal, vor da conducători de luptă pentru curăţenie, mai mulţi de cît trebuesc.

Aceşti onorabili au o aseminea obligaţiune morală şi de serviciile făcute cetăţenii vor ţine seamă cînd le vor cere fotoliile de consilieri comunali, iar lupta va avea caracterul adevărat cetăţenesc, oraşul fiind aparat de elita cetăţenească.

Aceşti conducători să aibă rolul controlorului, a tot ce se mişcă din punctul de vedere sanitar. Observaţiunile lor să le comunice în scris, verbal, telefonic, iar la spatele lor să se găsească imediat oficeri sanitari, care să constate, să amendeze, să dea judecăţei etc. pe recalcitranţi.

Conducătorii să se întrunească din cînd în cînd pentru a-şi comunica impresiunile, curăţenia făcută, modul în care se execută ordonanţele primăriei, modul în care se tolerează ori nu infracţiunile, rezultatele positive ori negative, ce se obţin din fie-care operaţiune sanitară etc.

Idealul fie cărui voluntar să fie ca comuna Iaşi în timp de 1—2 ani să înveţe igiena cît n'a învăţat'o universitatea şi celelalte şcoale, 50 ani.

Publicul este faţă de igenă, un elev foarte recalcitrant, dar se moaie în anumite condiţiuni şi devine docil. Ce poate oare să-l docileze mai mult de cît groaza de holeră!

Voluntarii nu vor avea leafă, dar numai sfînta aspiraţiune la fotoliul de consilier. Să nu li se ceară însă să-şi deschidă punga, ci să aibă transport şi mîncare, pe cari să le plătească cu *tichete ale comunei*.

Vor mînca ori unde vor voi, dar moraliceşte, să ştie, sunt obligaţi a dovedi că de cînd în cînd, au mîncat şi într'o cîrciumă. Frică de boale mîncînd într'o cîrciumă n'au să aibă dacă tac reală executarea sistemului de curăţenie ce propun.

Vor dispune de telefon pe la cărui posturi primăria să le îmulţească.

*

Negreşit, nu se poate vorbi de epidemii, fără ca gîndul să nu se îndrepte la medici.

In executarea sistemului de apărare

eu aşi da foarte puţin rol medicilor. Nu la aceasta-i duc studiile lor, şi apoi din acest punct de vedere ori-ce om cu bun simţ, care a reflectat şi a mai şi întrebat, apărarea fiind sistematizată, se arată în curînd competinte.

Medici trebue reservaţi pentru păreri în comisiuni speciale pentru căutarea bolnavilor de orice boală pentru precauţiuni speciale de isolare şi de ucidere pe loc al ori-cui caz de holeră, şi alte boale epidemice şt pentru măsuri profilatice care se înconjure un cadavru holeric.

Aceste sunt operaţiuni pentru care publicul n'are nici o preparare şi nici nu trebueşte să-i fie permis a crede că poate aşa ceva.

*

Din punctul de vedere al vieţei în Iaşi, ne interesează în prima linie oarele de funcţionare ale localurilor publice.

1). Pieţele de produse alimentare să funcţioneze de la 6—10 jum. şi de la 3—5; la 6 ore să fie închise. In intervalele de timp de la deschidere pînă la închidere să se facă ceea ce vom arata că trebue să se facă în scopul curăţeniei—(a se vedea inspecţia auui voluntar imaginată).

2) Birturile mari şi mici, precum şi cîrcimele în cari se mănîncă, nu dau mîncări la ori-ce oră, nu dau de cît de la 11—2 şi de la 7—9 p. m.

Cîrcimele, băcăniile, cofetăriile se vor supune la oare-care reglementare de funcţionare ce permit condiţiunile locale.

In tot cazul, cel puţin magazinele în care este frecventare însemnată, vor fi obligate să aibă pe pragul uşei o ştergătoare de picioare sau un sac, ţinută udă în permanenţă de o soluţie de sulfat de fier ori de cupru 2 la sută şi pe cari vor cere clienţilor la intrare să-şi şteargă picioarele.

Localurile de distracţie să se închidă la 11 ore precis.

Fabricile, mai ales cele cu aglomeraţie multă, trebue avute în supraveghere sanitară ca şi o piaţă. Acelaşi lucru pentru şcoli, internate, căzărmi etc.

Odată cu începerea funcţionărei sistemului, cred bine că o gazetă specială să apară subt direcţia unui comitet de medici şi administratori sanitari, „gazeta pentru combaterea murdăriei".

Această gazetă să fie raportul pentru a doua zi a tot ce s'a făcut şi petrecut din punctul de vedere higienic în ziua precedentă.

*

Aud că starea latrinilor este deplorabilă.

Ori-ce s'ar face, un lucru după părerea mea trebue să se facă în sistem; între orele 9—10 p. m. Ori şi ce privată să primească în ea cîte va sute de grame de soluţie sulfat de fer 2 la sută, după mişcarea din latrină, şi cu această soluţie să se şteargă în acelaşi timp scaunul şi parterul pînă peste prag în afară.

Ori ce proprietar de privată să fie obligat să dovedească că a făcut această operaţiune în timpul determinat mai sus.

Neexecutarea este o infracţie gravă! Dispoziţii viţioase între privată şi locuinţe ori magazinuri trebue imediat desfiinţate. Să citez un exemplu de felul acesta: într'o mare cofetărie din Iaşi cer drumul la latrină, sunt condus printr'un culuar şi trec printr'un correfur; în acest correfur trec pe lîngă masa întinsă a laboranţilor din cofetărie, cari în costum de lucrător de cofetărie mîncau în drumul ce duce la privată! Iar privata era situată în curte pe un loc care domină parterul casei şi în aşa stare în cît m'am reîntors înainte de a mă apropia de ea.

*

Punerea în funcţionare a sistemului.— Cuptoarele de la 6 a. m. pînă la 6 p. m. cu două întreruperi scurte pentru repauzul şi hrănirea conducătorilor lor vor flamba gunoiu după indicaţiuni precise.

Toate precupeţele, toţi zarzavagii, toţi păsărarii, toţi măcelarii, în timpul cînd nu vînd să ducă în cufăraşe anume, la inţarcul cuptorului, gunoiul după suprafaţa de negustorie, şi să şteargă cu cîrpe, saci uzaţi, cîrpe de ambalagiu, snopuleţi de pae, fîn etc. muiate în apă clocotită, locul ce l'a ocupat carnea şi legumele vîndute.

Atîtea braţe, atîtea cuptoare, atîta apă fiartă, predomină, sunt încredinţat producţia de gunoi.

La ora ce se va determina, se va rîdica şi duce afară din oraş acea ce s'a acumulat lîngă cuptor, după ce a trecut prin flambare.

Peste acest gunoi se poate stropi în timpul depozitărei lui cu o soluţie efţină de antiseptic; sulfat de fer 1 la sută.

Incredere în cea ce se zice antiseptizare cu maşini, eu nu am, din contra: toate aceste operaţiuni pe mîinile nepricepuţilor, dau mai mult aparenţe de treabă şi o încredinţare falcioasă că vibrienii sunt omoriţi.

O curăţire în aceiaşi măsură în care se produce murdăria este mai sigură de cît o antiseptisare risipită şi rară. Pe unde s'a antiseptisat, în supra depozitul de murdărie ce se formează pe urmă, agenţi de infecţie iar se găsesc la largul vieţei lor.

Pricep o asociare şi a antisepţ s'ei pentru anume locuri, dar această singură pe întinderi mari este numai o formalitate.

Este un scandal igienic acea ce am văzut într'un orăşel din judeţul Iaşi: pe toate gardurile, ulucile, porţile etc. pete, stropituri de lapte de var, de cari rîde raţiunea.

Este nici mai mult nici mai puţin acţiunea apei fenicate, cu care altă dată la graniţă, cu ajutorul măturei, se boteza exteriorul corpului îmbrăcat şi pachetele pasagerilor suspecţi.

(Va urma)

Tecuci, 15 August 1910.

In chestia învăţămîntului religios

Primim spre publicare următoarea scrisoare din partea pr. Panaitescu, căreia îi dăm loc cu plăcere:

„Imi permit a trimite spre publicare în ziarul d v următoarele şire de resort bisericesc, întru cît văd că ziarul d-v este singurul, care atinge şi chestiunile vitale ale bisericei noastre.

Este vorba de educaţia şi predarea ştiinţelor religiei care se discută acum, dacă pe viitor trebuesc predate aşa cum se predau astă-zi în Seminarii (pe larg) şi în gimnazii şi licee mai puţin, ştiinţele religioase, şi dacă zic unii, nu ar fi mai bine a se transforma seminarele noastre *în licee religioase* clericale ca în Transilvania unde să se predea tuturor elevilor aceleaşi ştiinţe şi în acelaşi mod de desvoltat, pretexîntîndu-se de acei ce susţin aceste idei, că atunci nu am mai avea diferenţiarea cea mare ce este între un tînăr elev seminarist şi liceist, în ce priveşte ideile religioase, că zic sceştia iată ca probă că e bine a se desfiinţa seminarele, că azi se poate după noul regulament universitar, ca un elev cu liceul să se înscrie la facultatea teologică şi să devie un viitor preot tot aşa de bun ca şi cu seminarul şi atunci de ce am mai ţinea seminarile cheltuind atîtea sume de bani cu întreţinerea elevilor, cu plata atîtor profesori zadarnic?

Aici voi a mă opri şi a forma tema articolului meu. Ca preut ce mi-am făcut educaţia şi instrucţia în Seminar astă-zi 'mi dau perfect seama de greşala cea mare ce s'ar aduce, desfiinţîndu-se seminariile şi înlocuindu-se prin licee, ori gimnazii clericale. Mai întăi instrucţia ce se dă astă-zi şi educaţia religivo morală în şcoalele primare şi licee, lasă mult de dorit întru cît nu cu 5 ori 7 ore pe săptămînă de religie, se poate forma caractere demne de a îmbrăţişa misiunea înaltă a sacerdotelui; acum că avem seminarii şi totuşi sînt elevi care lasă de dorit cu toată rigoarea ce se predă ştiinţele religioase în seminar, dar desfiinţînd şi aceste speciale pepiniere, ce se vor mai recruta. La noi nu e ca în Transilvania unde copilul din casa părintească să aibă cunoştinţe forte şi desvoltate de religia lui, de neamul său, de păstrarea credinţei strămoşeşti, nu, la noi ne mai trebue timp ca să ajungem aci, şi atunci de ce oare să imităm ceia ce nu ne este de folos?

Să ne uităm, e de ajuns, la un preot ce şi-a făcut cursul în Seminar şi la un liceist ce a urmat Teologia şi vom vedea o deosebire enormă între amîndoi; deosebire ce constă şi în purtarea sa faţă de enoriaşi, şi în căutare, şi în modul de a povăţui pe enoriaşi cutare lucru. Unul, seminaristul, e mai blînd, mai răbdător, mai supus, pe cînd cel-lalt unde instrucţia sa în liceu a fost diversă şi cu idei înalte, că el se face magistrat, doctor, sau mai ştiu eu ce, cînd se vede ajuns preot spre nefericirea sa că nu a ajuns ce dorea din liceu, şi a parohierilor că nu caută a-i păstori duhovniceşte, se vede zic şi pe sine înşălat şi poporul ce i s'a încredinţat aplecat a căuta un alt preot mai a lui D-zeu cum am zice, fără ca acel popor să ştie că preotul său de aceia se deosebeşte de cel I u în apucături şi educaţie religioasă.

De dorit este ca pe la Seminarii să se introducă cunoaşterea literilor vechi cirilice, nu aşa cum s'a înlocuit astă zi toate cărţile rituale de prin seminarii şi biserici cu cele cu caractere latine; bune sunt toate, dar nici de cum acum să le înlăturăm. Sînt preoţi ce nu ştiu ceti litere cirilice şi ajung de rîsul dascalilor, că el ştie ceti numai pe cartea sa. Deci să se propage ideia nu a desfiinţărei seminarilor, căci aci se capătă adevarata educaţie moral-religioasă, nu în licee, şi să se introducă şi prin gimnazii şi licee interne, o soliditate „materiilor religioase" căci acestea aduc fericirea poporului ce se încredinţează unui preot, nu liceile.

Vă salut

Pr. Panaitescu

Licenţiat în teologie

Programul alergărilor

3 ŞI 5 OCTOMBRIE 1910

Iată programul marilor alergări de cai, organizate de Jokey-Club, pentru zilele de 3 şi 5 Octombrie c.

ZIUA I

Duminică 3 Octombrie 1910

Cursa I. *Premiul Moldova.* Ora 2 p. m. (Gentlemen-Riders şi Oficeri) Pentru caii de jumătate sînge de 3 ani şi deasupra care n'au cîştigat în plat sau obstacole un premiu I. Vor fi calificaţi şi caii care au cîştigat însă vor fi de vînzare pe 1200 lei. Distanţa 1600 metri. Greutatea 3 ani 70 kg., greutatea 4 ani 74 kg., greutatea 5 ani şi deasupra 76 kg.

Premiul I 900 lei, al II 300 lei, al III 100 lei, din care 300 lei oferiţi de ministerul domeniilor.

Inscrierea 30 lei pînă la 29 Septembrie 1910.

Cursa II.—*Premiul ministerului Domeniilor.*—Ora 2 jum., p. m.—Alergare la trap la ham pentru caii de ori ce provenienţă de 3 ani şi mai sus.

Pentru fie-care cursă cîştigată în ţară pînă la momentul alergărei calul se va distanţa cu 10 metri.

Caii născuţi şi crescuţi în ţară sau importaţi în anul naşterei şi înscrişi în registrul „Societăţei de Incurajare" din Brăila vor beneficia de un avans de 100 metri. Distanţa 3000 metri.—Premiul I 1400 lei, al II 300 lei, oferiţi de Ministerul Domeniilor.

Inscrierea 60 lei pînă la 29 Septembrie 1910.

Cursa III —*Premiul Cristeşti-Ţuţora.*—(Oferit de Principele Mihai D. Sturdza) Ora 3 p. m. Gentlemen-Riders şi Oficeri.

Pentru cai de 3 ani şi mai sus de ori ce rasă şi ori-ce provenienţă care n'au cîştigat în 1910 un premiu de 2000 lei.

Cîştigătorul de 1910 va lua 1 kgr., supra greutate de fie-care sumă de 1000 lei cîştigată.

Caii care nu vor fi cîştigat nici un premiu, vor primi o descărcare specială de 3 klgr.

Caii puşi de vînzare pentru 2.500 lei, nu vor lua nici o supra greutate.

Distanţa 1800 metri. Greutatea 3 ani 70 kgr., greutatea 4 ani şi deasupra 75 kg

Premiul I 1600 lei, al II 250 lei, al III 150 lei.

Inscrierea 60 lei pînă la 29 Septembrie 1910.

Cursa IV.—*Premiul Jockei-Club Iaşi.*—Ora 3½ p. m. Pentru armasari, epe, şi jugani de pur sînge de 3 ani şi mai sus.

Cîştigătorii în cariera lor vor lua jum. kgr. supra-greutate. Caii puşi de vînzare pe 2000 lei vor mai primi 4 kgr., descărcare.

Distanţa 2400 metri. Greutatea 3 ani ani 54 kgr., greutatea 4 ani, dea-asupra 60 kgr.

Premiul I 5000 lei, al II 500 lei, al III 300 lei.

Inscrierea 150 lei pînă la 29 Septembrie 1910

Cursa V. — *Ofiţerii* (Conform programului Minist. de Război).—Ora p. m.—Alergare de garduri pentru cai de ori-ce rasă de 4 ani şi mai sus, aparţinînd ofiţerilor armatei romîne, călăriţi de ofiţeri în activitate sau rezervă.

Greutatea comună 75 kgr.

Caii de pur sînge născuţi în străinătate primesc 2 kgr. supra greutate. Caii care au cîştigat alergări de obstacole, primesc cîte 3 kgr. supra-greutate de fie-care alergare cîştigată. Caii de ½ sînge născuţi în ţară, primesc 5 kgr. descărcare. Caii care au cîştigat în Bucureşti sau străinătate în anul curent 2 alergări sunt excluşi. Cîştigătorul unui premiu de 3000 lei în anul precedent este exclus.

Distanţa 3000 metri.

Premiul I, 600 lei, al II-lea 150 lei, al III-lea, 100 lei.

Inscrierea 30 lei până la 29 Septembrie 1910.

ZIUA II

Marţi 5 Octombrie 1910.

Cursa I-a.—Premiul Bahlui.—Ora 2 p. m. Alergare cu plată pentru cai de ½ sînge de 3 ani şi mai sus născuţi în ţară care nu a cîştigat nici odată.

Vor fi calificaţi caii care au cîştigat însă vor fi de vînzare pe 600 lei.

Un cîştigător la Iaşi în 1910 va lua 3½ kgr. supragreutate.

Distanţa 1500 metri.

Greutatea 3 ani 62 kg., 4 ani 68 kg, 5 şi mai sus 70 kg.

Premiul I, 700 lei, al II 200 lei, al III-a 100 lei. Din care 200 lei oferiţi de Comuna Iaşi.

Inscrierea 30 lei până la 29 Septembrie 1910 cu intreită intrare până la 4 Octombrie 1910 ora 4 p. m.

Cursa II-a.—*Premiul Prut.*—Ora 2½ p. m. — Alergare la trap la ham pentru cai născuţi şi crescuţi în ţară sau importaţi în anul naşterei şi înscrişi în registrul Societăţei din Brăila. Calul se va distanţa cu cîte 20 metri pentru fiecare cursă cîştigată.

Calul care a alergat şi nu a cîştigat nici o cursă până în momentul alergărei va beneficia de 50 m. avans.

Distanţa 2000 metri.

Premiul I, 1400 lei, al II-lea 200 lei, al III lea, 100 lei.

Inscrierea 60 lei, până la 29 Septembrie 1910

Cursa III a.—*Premiul subscriptorilor.*—Ora 3 p. m.—Alergare plată pentru caii de ori ce rasă şi provenienţă de 3 ani şi mai sus.

Cîştigătorul, în schimbul premiului devine proprietatea subscriptorilor între care se trage la sorţi.

Calul declarat că aleargă pentru 1400 lei va beneficia de o descarcare de 2 kg.; pentru 1000 lei 4 kg. şi pentru 500 lei 6 kg. Distanţa 2200 metri.

Greutatea 3 ani 60 kg., greutatea 4 ani, 66 kg.

Premiul I, 1700 lei, al II lea 300 lei. Garantaţi de Club.

Inscrierea 50 lei până la 29 Septembrie 1910 cu întreita intrare până la 4 Octombrie 1910 ora 4 p. m.

Cursa IV a.— *Premiul Comunei Iaşi.* —(Oferit de Comuna Iaşi) Ora 3½ p. m. Alergare plată pentru cai de ori ce rasă şi provenienţă de 3 ani şi mai sus, de vînzare pe 2500 lei. Caii puşi de vînzare pe 2000 lei vor primi 2 kg. descarcare, pe 1500 lei 4 kg. pe 1000 lei 6 kg.

Cîştigătorul la Iaşi în 1910 va lua 3½ kg. supra greutate. Caii romîni vor primi 2 kg. descarcare.

Distanţa 2100 metri.

Greutatea 3 ani 62 kg., 4 ani 68 kg., 5 şi mai sus 69 kg.

Premiul I, 2500 lei; al II, 300 lei.

Inscrierea 80 lei până la 29 Septembrie 1910 cu întreită intrare până la 4 Octombrie 1910.

Cursa V.—*Premiul Naţional.*—Ora 4 p m. Alergare de garduri pentru cai de sub-oficeri cavalerie şi artilerie din Corpul IV de armată. Pur-sîngii excluşi.

Greutate comună 76 kgr.

Distanţa 2000 metri.

Premiul I, 300 lei, al II 80 lei, al III 60 lei, al IV 40, al V 20 lei; Oferiţi de Domnul Al. Constantinescu Ministru Domeniilor.

Inscrierea până la 29 Septembrie ora 4 p. m.

Cursa VI.—*Militară.*—(Conform programului Minist. de Răsboi) Ora 4 jum. p. m.

Alergare de garduri pentru caii de ori ce rasă şi de ori-ce provenienţă de 4 ani şi deasupra, aparţinînd oficerilor armatei romîne în activitate şi călăriţi de ofiţeri în activitate.

Caii de pur sînge englez excluşi.

Greutatea comună de 75 kgr.

Caii care au cîştigat alergări de obstacole, vor primi cîte 3 kgr. supra greutate de fie-care alergare cîştigată. Caii născuţi în ţară primesc 3 kgr. descărcare. Caii care au cîştigat în anul curent cel puţin 2 alergări plate sau de obstacole sunt excluşi.

Distanţa 3000 metri.

Preminl I 500 lei, al II 150 lei, al III 100 lei.

Inscrierea 15 lei până la 29 Septembrie 1910.

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4.

❑ Numărul vacanţelor probabile pentru anul acesta, la începutul anului şcolar al internatului medico-militar, e de 18, iar în cursul anului se vor mai produce încă 10.

Concursul de admitere se începe la 10 Septembrie.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a luat decizia ca, elevii din şcolile normale de învăţători, care vor rămînea repetenţi în vre-o clasă, să plătească în anul următor taxa de solvenţă, mărită cu 50 %.

❑ In ziua de 20 Septembrie, se va ţinea la prefectura de judeţ, licitaţia publică pentru arendarea vînatului din următoarele păduri ale statului:

Boiceni, Cioara şi Coarnele Caprei, Mogoşeşti, Mărgeşti, Văculeşti, Bîrnova, Hadîmbu, Mironeasa, Breazu, Comarna, Moreni, Golăeşti şi Ruseni.

❑ Marile alergări de cai, organizate de „Jockey-Club", vor avea loc anul acesta, în zilele de 3 şi 5 Octombrie.

Alergările vor avea loc tot la hipodromul de la Abator.

❑ In ziua de 30 August, se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia aniversărei luărei Griviţei. Vor asista toate autorităţile civile şi militare.

Defilarea trupelor se va face în faţa Mitropoliei.

Tot în acea zi se va oficia şi un parastas pentru eroii romîni căzuţi la luarea Griveţei.

❑ Direcţiunea generaiă a poştelor şi telefoanelor a adresat următorul ordin circular la toate oficiile telegrafice şi poştele relativ la scrisorile de trăsură ale transporturilor materiale:

Transporturile de materiale cu cale ferată fiind la toate eronat în majoritatea cazurilor, scrisorile de trăsură respective urmează a se trimite direcţiunii căilor ferate pentru rambursarea sumelor încasate în plus.

Spre a nu vă face să aşteptaţi prea mult rambursarea tuturor cheltuielelor ocazionale de lucrări sau de transporturi de materiale, vă rog să regulaţi ca: scrisorile de trăsură cari au însoţit transporturile să le înnaintaţi separat de ori-ce alte acte şi individual pentru lucrările de stat particulare sau judeţiene, ele plătindu-se de la articole diferite din buget.

Pentru ori-ce transport pe C. F. R. veţi forma certificate cerînd taxarea cu 50 la sută reducerea conform dispoziţiilor luate de C. F. R., acceptîndu-se oficiile aflate la porturi.

❑ Pentru concursul de bursă ce se va ţinea anul acesta la şcoala normală de învăţătoare „Mihail Sturdza" din Iaşi şi la azilul „Elena Doamna" din Bucureşti sînt înscrise 600 candidate. La minister se cercetează actele, se clasează pe centre lista candidatelor, examenul urmînd a se ţinea în Craiova, Bucureşti, Galaţi şi Iaşi.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iaşi" se ocupă cu următoarele actualităţi: „Unica preocupare — Chestiunea supremă — Un oraş încercat — Cele din urmă epidemii de holeră—1866—1872—Contemporanii—Boala şi Moda — Cinematograful instructiv—Somnambulizm şi trezie—Gesturi ministeriale—Bate şeaua —Epidemiile mici—Depopulare şi populare — Medicii noi şi vechi — După un sfert de secol".

❑ Maica Iulia Brînzaru, de la mînăstirea Agapia a fost exclusă pentru totdeauna din monahism, „din cauză de grave abateri contra disciplinei monahale.

❑ P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu a hirotonisit azi dimineaţă preot pe diaconul Eugen Zaharescu.

❑ D. I. Dumbravă, copist în staţia Iaşi, a fost avansat impiegat.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a luat dispoziţia de a revoca concediile acordate preoţilor şi de a chema pe aceştia să se reîntoarcă imediat la posturile lor.

DIVERSE

— D-nii I. G. Dimitriu, D. Adam, G. Vasiliu, N. Cumpătă, şi P, Petrovici, au fost numiţi păzitori regionali, în judeţul nostru cu diurnă lunară de 80 lei.

— La spitalul Sf. Spiridon a fost pansată Maria Mehedinţeanu din Mahalua Trei Calici, avînd o mînă fracturată de o rudă a ei, Ion Dringă cu care se certase.

— A fost depus la penitenciar băetanu Dumitru Gherasim, care încercase să omoare pe un frate al seu.

— La spitalul Sf. Spiridon, în secţia d-lui dr. Russ, a fost internat locuitorul I. Trofim, din comuna Copou, care s'a intoxicat, bînd o mare cantitate de rachiu.

— Intre Sorca şi Şendreni, de pe malul Prutului, au fost prinşi doi indivizi care trecuseră Prutul în mod clandestin. Dinşii au fost puşi la carantină timp de 5 zile.

SPECTACOLE

— Fidel luate după natură, apar astă-seară pe pînza cinematografului „Union", din grădina Cuza-Vodă „Marile manevre engleze in Africa". Un reprezentant al marei case „Union" a mers expres anul acesta în Africa, unde a înregistrat multe vederi interesante după natură, şi în special „manevrele armatei engleze în colonii.

Exerciţiile de atacuri contra inamicului, patrulele, atacul în timpul nopţei, toate, perfect au fost luate după natură şi redate publicului ieşan în noul program din astă seară a cinematografului „Union", din grădina Cuza-Vodă.

„Inima de tată", e o emoţionantă dramă, care se cuprinde de asemeni în programul nou de astă seară şi în care apar artişti renumiţi.

Noul şi bogatul program din astăseară al cinematografului „Union", mai cuprinde apoi: „Viaţa şi obiceiurile din insula Iava", după natură; Prinţul se distrează comedie; Lehrman cîştigă o femee la loterie, comedie; Păcală pe motociclu, comedie; etc. etc.

S'a mai introdus de asemeni, în actualul program, sguduitoarea dramă „Invidia" sau „Din slăbiciunile omeneşti" în care piesă apar marii artişti Bary, de la comedia franceză şi Monteaux, de la teatrul Gymnase din Paris, D. Bary interpretează rolul lui Jean Repenti, iar Montreaux, pe acel a lui Petru de Montreile. Acţiunea se petrece în timpul lui Ludovic al IX; scena înfăţişază pe bunul rege în Sons, în timpul cînd primeşte reliquele sfinte şi deschide un concurs pentru construirea unei capele sfinte. Se desfăşoară apoi: într'un atelier artistic doui concurenţi: Jean Repenti şi Petru Montreiul.—Vocea conştiinţei.—Ciudatul Arhitect—Pedeapsa.

In fie-care Luni şi Joui, program absolut nor.

Ultime INFORMAȚII

❑ *În urma închiderii băilor de la Ungeni, direcțiunea generală a C. F. R. a luat dispoziția ca cu începere de azi 17 August, să nu mai circule obicinuitele trenuri de băi între Iași și Ungheni.*

❑ *Ziarul rusesc „Drug" din Kișinău, care ne-a sosit astă-zi, dă următoarea relație oficială, cu privire la ciuma din Odesa:*

De la ivirea Ciumei și pînă la 8 August, au fost în Odesa 44 cazuri, din care 10 au fost mortale, 4 s'au vindecat, iar restul au remas fără rezultat încă.

Cazurile de holeră au fost mai numeroase.

❑ Eri după amiază, în fața d-lui procuror Aslan, d. dr. Al. Grossi, ajutorul medicului legist, a făcut autopsia unui copilaș al femeei Maria Mihailescu din Sinești, care a murit pe drum, pe cînd îl aducea la Maternitate.

Din autopsia făcută s'a constatat că moartea a fost naturală.

❑ Eri s'a ținut la prefectură, concursul pentru ocuparea a două burse din partea județului pentru școala de agricultură din Roman.

Comisia examinatoare, se compunea din d-nii: Grigoraș și Petrescu, institutori și Farra, secretarul serviciului județan.

Au fost 4 candidați: Ghica St, N. Mohoreanu, I. Duca și Mereuță.

Au reușit: I. Duca și Mereuță, ambii absolvenți ai școalei inferioare din Belcești.

❑ La 30 August, se oficiază hramul bisericei sf. Alexandru din Ungheni-rușI.

Cum, stă în obiceiu ca mulți credincioși din satele noastre de prin apropiere Unghenilor să se ducă în fiecare an, cu această ocazie în Ungheni-rușI, s'a dat ordin ca anul acesta să se oprească acest pelerinaj.

❑ D. dr. C. Tudor, medicul dispărțirei I-a, însoțit de d. comisar G. Ionescu, au inspectat astă zi prăvăliile din străzile Păcurari și Lăpușneanu.

Medicul primar al orașului, va convoca pe medicii comunali la o nouă consfătuire, pentru a lua mai multe deciziuni.

❑ Cazurile de scarlatină au început să se înmulțească, în oraș.

Febra tifoidă de asemenea crește.

❑ Pentru cele 50 de locuri de bursieri, vacante la școala normală de învățători „Vasile Lupu", s'au înscris până acum 150 de candidați, iar nu 250 cum s'a anunțat.

Concursul pentru aceste burse începe la 1 Septembrie.

❑ Vineri 20 August se va ține la prefectura de județ, concursul pentru două burse ale județului, pentru școala de arte și meserii.

Comisiunea de examinare se va compune din d-nii Petrescu și V. Grigoraș, institutori.

❑ D. dr. Al. Grossi a fost numit medic provizor la circumscripția Târgul (Teleorman) și detașat la Sculeni, iar d. dr. I. Guță, medic auxiliar la Iași, pe timpul măsurilor contra holerii.

❑ **Bursa Adamachi la Universitatea din Iași.** — In anul școlar 1910—11 se vor acorda o bursă la Facultatea de științe și două la cea de medicină din Iași, din fondul Adamachi, pe lîngă cele cari eventual vor mai rămînea vacante până la 1 Noemvrie 1910; bursele vor fi de cîte 100 lei pe lună.

Numai studenții lipsiți de mijloace vor avea dreptul a se prezenta la concursurile acestor burse.

Bursierii nu vor mai putea avea alte ocupațiuni, precum funcțiuni sau lecțiuni private, sub pedeapsa pierderii bursei. Ei vor trebui să treacă regulat toate examenele și să facă toate lucrările cerute de regulamentele Universității, la epocele regulamentare.

Bursele se vor acorda pentru timpul legal ce mai rămîne studentului până la terminarea studiilor universitare; în orice caz, durata lor, nu va fi mai mare de 3½ ani pentru Facultatea de științe și de 6½ ani pentru cea de medicină. Ele vor putea fi însă retrase înainte de expirarea acestui termin dela aciea cari nu vor dovedi aplicațiune.

Se vor admite să concureze și tineri de ori-ce parte a țărilor locuite de romîni afară de hotarele regatului.

Bursierii vor trebui să trimită regulat Academiei la finele fie-cărui an școlar certificate de trecerea tuturor examenelor anuale și dovezile legale ce li se vor cere de Academie, cum că se conformeze pe deplin obligațiunilor ce au contractat pe tot timpul cît durează bursa. In caz contrariu, bursa se va putea retrage de Academie.

Pentru acordarea burselor, se va ține concurs la Universitatea din Iași în ziua de 1 Noembrie 1910 și în zilele următoare, înaintea unui juriu care se va constitui la timp.

Candidații vor adresa, pînă în seara zilei de 25 Octombrie 1910, d lui Decan al facultății de științe sau de medicină, cererile lor.

— Academia acordă de asemeni, de la 1 Octombrie a. c., o bursă pentru mergerea în străinătate a unui licențiat în științe de la Universitatea din Iași, care să studieze științele fizice la Paris.

Bursa va fi de 300 lei pe lună, plus cheltuielele pentru taxele școlare și plata drumului la dus și întors.

Pentru această bursă se va ținea concurs în ziua de 9 Septembrie, iar înscrierile se vor face pînă la 7 Septemb., la decanatul facultății de științe.

❑ **Incendiul de astă-noapte.** — Astă noapte între ora 2 jum. și 3, un incendiu s'a declarat în strada Moara de foc No 51. Focul a luat naștere dintr'o șură în care se aflau niște paie și de aci s'a propagat la casele de alături.

Imediat ce s'a declarat incendiul, s'a dat de veste autorităților și pompierilor, și au sosit la fața locului d. comisar Ionescu, de la secția I, Dan comandantul sergenților, care era de rond și subcomisaru Dimitreacu și Popp, care începură cercetările pentru a stabili cauza incendiului.

Peste cîte-va minute sosiră și pompierii de la toate secțiile, sub conducerea d lui locotenent Manolescu, care începură să dea ajutoare pentru a localiza cît mai în grabă focul, ca să nu să întindă și la celelalte case precum și la cele din strada Lișman.

Pe lîngă șura care a ars în întregime, focul a distrus și casa de alături, proprietatea lui David Știer, compusă de 3 odăi.

In grajd se mai aflau trei vaci și un vițel, care și au găsit moarte, în flăcări.

Casele erau asigurate la Dacia. Pagubile ating suma de 3000 lei. La orele 6 dim.. pompierii, după o muncă de aproape 3 ore, au reușit să localizeze focul.

Din cercetările făcute de d. comisar Gr. Ionescu, nu s'a putut afla din ce cauză a provenit focul; atita să știe că el a luat naștere din șura în care se aflau paie și vitel-, însă în șură nu dormea nimeni. Din declarațiile locatarilor ar reieși că focul a luat naștere de la o bucătărie care se află lipsită de șură..

Cercetările continuă și nefiind bănueli, nu s'a făcut nici o arestare.

❑ Direcția generală e serviciului sanitar, a trimes o circulară medicului primar de județ, prin care spune că medicii să viziteze din 10 în 10 zile toate satele de pe frontieră pentru a se informa personal despre starea sănătății populației, pentru a combate de îndată cazurile de neorîndueli gastro intestinăle și alte boale și tot odată a îngriji și de soldații respîndiți pe frontieră pentru pază, dînd ajutor medical celor bolnavi. Cu această ocaziune, vor povățui populația asupra modului de trai, vor priveghea ca trupele să păstreze curățenie în pichete, posturi, etc., să nu bea de cît apă fiartă, să nu bea de loc apă din Prut sau Dunăre.

Fie-care medic va împărți prin sate și pichete exemplare de poveațe pentru apărare contra holerei, din care trimetem cîte 50 de exemplare pentru fiecare medic. Vor avea totdeauna cu ei medicamente, drogue și efecte de pansament. Atît dv. cît și fie-care medic veți lua înțelegere cu comandanții de pe frontieră pentru a se înlesni medicilor vederea soldaților bolnavi.—Acei dintre locuitori și soldați bolnavi care nu pot fi izolați și îngrijiți prin infirmeriile apropiate, vor fi trimiși la spitalele cele mai apropiate de frontieră.

După fie-care vizită făcută, medicii telegrafic vor raporta despre cele ce au văzut, constatat și efectuat.

❑ **Din Huși.**—Lumea de la noi s'a liniștit după zgomotoasa zi de Sîmbătă, în care s'a dat lupta electorală contra listei patronată de prefect și de dr. N. Lupu. O zi întreagă a stat tîrgul tot supt ferberea svîrcolirilor acestui domn, care se zbătea ca și cînele în lanț, smîncindu-se și hăicăind cînd la unul cînd la altul. N'au fost alegeri mai agitate ca acestea tocmai din cauza asmuțirei maselor; și asmuțirea nu stă în alta de cît înrîurirea ce prefectul Corbescu a avut indicînd ca delegații să fie și dr. N. Lupu.

Din punct de vedere electoral județul Fălciu nu se prezintă uniform în situația col. al 3 lea Valea Prutului e toată plină numai de clacași. Pe o distanță de 110 kilometri s'au croit 14 sate nouă de împroprietăriți; nu e nici un alegător direct de cît preuții și învățătorii și cîte un crișmar, restul e numai delegați, cari sunt ai administrației. Pe aceștia pe toți i-a avut dr. N. Lupu, adecă prefectul; de aici și-a recrutat chiar zurbagii și bătăușii și Pogănești. Dar a te lăuda cu delegații anonimi nu însamnă că ai popularitate, de oare-ce temeiul electoral la Fălciu ni-l dă văile Crasna, Lohan, Elanul, unde dr. N. Lupu e foarte slab, iar pe alocurea n'au de loc trecere.

In aceste văi sunt cei mai mulți alegători direcți, răzeși, săteni mai cuprinși, și aici e temeiul electoral al partidului conservator-democrat.

E de ajuns a spune că sunt comune cari au cîte 36 alegători direcți iar delegați foarte puțini. Cu toată presiunea administrației, aici alegătorii au dat dovadă de putere de rezistență și supt amenințările cele mai mari au putut răspunde în mod foarte mulțămitor la vot, căci pe cînd lista administrației a izbutit cu 230 voturi, lista dizidenței a întrunit în medie 150 voturi, rămînînd încă mulți alegători hotărîți fără să voteze, căci prin o neertată lipsă de prevedere nu s'a înlesnit votul în 2 secțiuni sau în mai multe gherete de vot.

Popularitatea d-lui dr. N. Lupu e anonimă, căci are la spete delegații administrației, din alegătorii direcți ai colegiului al 3-lea nici un șfert de șfert nu împărtășește vederile d-sale; agent de anarhie și de dezordine.

❑ In consiliul de miniștri s'a decis eă, concentrările în cîmpurile regionale să continue până la 31 August; manevrele generale care trebuiau să urmeze acestor concentrări sunt contramandate.

Manevrele regale vor avea loc în regiunea Pitești. Dacă holera va continua să amenințe țara e foarte probabil că și aceste manvre vor fi concentrate.

❑ In ziua de 30 August, regimentul Ștefan cel mare No. 13 își va sărbători patronul,

După Te-Deum, soldații vor organiza la cazarmă o serbare, cu jocuri, muzică etc.

❑ La 1 Septembrie se va începe la școala superioară de moașe de pe lîngă institutul „Gregorian", examenul de diplomă a elevilor din anul al II lea.

La 15 Septembrie se va începe concursul pentru admiterea în anul I.

❑ Numirile suplinitorilor, la școalele rurale din județul nostru, în posturile din nou înființate, ca și în cele vacante se vor face de la 25 August.

❑ Mai mulți cetățeni ne roagă să atragem atențiunea celor în drept, asupra faptului că mai toți brutarii pun în consumație pîine cu mare lipsă la cîntar. Unii vînd pîinea cu o lipsă de chiar 200 gr., drept un kgr.

❑ Cel mai mare meeting de aviațiune din Franța a fost organizat zilele trecute de ziarul „Matin" și întreaga desfășurare a fost fidel înregistrată de reporterii cinematografici ai casei Pathé Frères din Paris.

Prima serie a circuitului de Est este reprezentată în noul program de astă-seară Marți 17 August la cinematograful din grădina Bragadiru, seria a 2-a și 3-a urmează în programul nou de poimîine Joi 19 Aug.

O splendidă și incomparabilă piesă de moravuri pariziane, ne-o dă tot programul nou de astă zi, intitulaiă. Le diner perdu". Ea este interpretată de artiști superiori și cuprinde admirabile schițe din viața parizianelor.

Noul program de astă-seară Marți cuprinde apoi multe scene de călătorii și etnografie. Tribul Șiluki, unul din cele mai importante triburi din Africa Centrală, descoperit de Emia Pașa, ne este fidel redat în obiceiurile, moravurile și indeletnicirile acestor indigeni ai negrului și întunecatului continent. Un alt sujet interesant de călătorii cuprins în programul nou de astă-seară este vizita regelui Sisowath al Cambodgei la ruinile din Bangkok, capitala Siamului.

Noul program mai cuprinde apoi: Nais Micoulin după scrierea celebră a lui Emille Zolla,—A tăiat greșit anunțul din gazetă, scene comice,—Visul profesorului, scene humoristice,—Falșul general și Misiunea japoneză la Paris, scene comice etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 17 August

Consiliul sanitar superior

București.—Consiliul sanitar superior s'a întrunit aseară, luînd cunoștință de ultimele rapoarte asupra mersului holerei în statele vecine.

S'au luat mai multe deciziuni, care vor fi comunicate serviciilor sanitare.

Noile experiențe ale lui Vlaicu

București.—Vlaicu a făcut aseară noui experiențe cu aparatul său de sburat.

A asistat foarte multă lume.

Vlaicu a făcut 3 sboruri; la al treilea a parcurs o distanță de 30 km. la o înălțime de 150 metri în 14 minunte.

Elevi admiși în școalele militare

București.—Iată numele elevilor, care, în urma concursului depus în cursul lunei Iulie, au fost admiși în gimnaziul militar din Craiova și în liceul militar din Iași:

In gimn. militar din Craiova. *In clasa I-a, bursieri:* Cărjă V., Patâr D., Neculaescu C., Petala Mircea, Arabu V., Crâsnea Ovid., Broșteanu Ernest, Rădulescu I., Alexiu Gr., Demetreșu Mircea, Rovescu T., Șerbănescu D., Socia, Teodorescu C, Caluda Adrian, Minculescu N., Trișcă C., Vlădescu Mircea, Bengescu Virgil, Miliescu M., Cristodoreșu C., Rișman A., Vasilescu Romulus, Mihaescu Traian, Dimitrovici N., Nicolescu Gh., Capeleanu D., Călinescu Mircea, Dimitriu L., Costinescu P., Mureșanu Tiberiu, Mihăescu C., Racoviță Gr.. Marineanu L, Mărgineanu And., Pavniceanu T., Teodoru Al., Popescu Lucian, Popescu C., Popa Gr., Gheorghiu I., Manolachi Alex., Ionescu Toma, Aron Dim., Ionescu Victor, Dimitriu Traian.

Admiși în cl. I, cu plata taxei de 500 lei: Ursu Traian, Pădureanu N., Roșeanu C., Dimitriu Eug., Polizu Al.

In clasa II, bursieri: Niculescu C., Cihoschi Al., Șerbănescu, Sturdza C., Traian Caloianu.

Liceul Militar; Iași. — *In clasa V a, bursieri:* Ionescu V. Gh., Bombescu I., Grigore Emilian, Grigore Clement, Georgescu Stefan; cl. V, solvenți: Popescu Gh. T.; în clasa VI, bursieri: Ravilă Gh, Popescu Gh. Ioan, Tetrat Traian.

Toți aceștia vor trebui să se prezinte la școalele respective în ziua de 6 Septembrie.

Promulgarea anexărei Coreei

Tokio.—Anexarea Coreei a fost promulgată. Noua provincie va purta numele de Chosen.

Nici un caz nou de holeră la Viena

Viena.—Pînă în prezent nu s'a mai constatat nici un caz nou de holeră la Viena și la Presburg. Analiza bacteriologică a stabilit că bucătăreasa de pe vaporul „Regensburg" a sosit aci bolnavă de holeră asiatică și servitoarea Hofmann care a fost apucată de holeră la Viena s'au aflat pe același vapor.

Contramandarea manevrelor Austro Ungare

Viena. — „Die Zeit", în legătură cu contramandarea manevrelor Austro-Ungare, scrie, că s'a știut cîteva săptămîni înainte, că manevrele vor fi contramandate. In redacția ziarului s'a știut despre aceasta, însă n'a voit să aducă știrea la cunoștința publicului.

„Die Zeit" a aflat din nou din cercuri militare, că manevrele au fost contramandate din cauză că în Ungaria de Nord, locul unde trebuia să se țină manevrele, au survenit cîteva cazuri de holeră asiatică. Știrea aceasta pînă acum s'a ținut în secret.

Recordul aviațiunei

Havre.—Aviatorul Marane, pe un monoplan, a atins înălțimea de 2100 metri, bătînd recordul lumii, stabilit de Drexel, în Scoția.

Groaznică deraere

Milano.—La Rho, 13 km. de la Milano, un tren de porsoanc a deraiat. Locomotiva și 3 vagone au fost distruse.

Conductorul și fochistul au murit iar 10 persoane au fost rănite foarte grav.

Poarta și alegerea Venizelor

Constantinopol.—Nota Porții, semnalată ca trimisă puterilor protectoare, declară că Poarta socotește alegerea lui Venizelos și a celorlalți cretani în adunarea națională greacă, ca o adevărată provocare din partea Greciei și întreabă cabinetele ce socotesc a face, pentru a întimpina o situațiune primejdioasă.

Alegerile din Portugalia

Lisabona.—Pînă astă-seară au fost aleși 135 dintre care 90 guvernamentali, 33 din opoziția monarhistă și 12 republicani.

HOLERA

Spandau.—Două cazuri de holeră au fost constatate aci, dintre care unul urmat de moarte.

*

Laibach.—In spitalul militar de aci mai mulți soldați s'au îmbolnăvit prezintînd simptomele holerei.

Se crede că este vorba de holeră asiatică. Aceasta se confirmă și prin faptul că și la spitalul civil au fost internați mai mulți bolnavi, care prezintau simptomele holerei asiatice.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d-na *Aspasia Culianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Pregătesc elevi și eleve

de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare,* institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— *Strada de Sus No. 189* —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

De Inchiriat un loc viran în strada Șoșeaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului, franceza, germana obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și ateuanse și separate fie-care apartament.

Urgent caut ucenice

creștine pentru coafura de dame și lucru de păr

Execut prompt și convenabil ori-ce lucrare sau coafură după ultimeie jurnale.

MINA SCHNEIDER

Str. Platon 3

(prin strada Lozonschi

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

I. ȘEPTELICI

AVOCAT

Iași.—Str. Lozonschi No. 3

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 31

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. 12 mètres 0f30c.

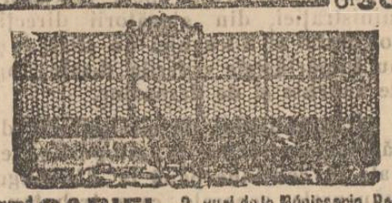

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoir pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

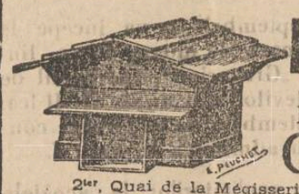

RUCHE
A Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja arătate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858 Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 183 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurări din Romînia

LEI 6,547,300

Starea asigurărilor active în vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 80, 22. Contracte pentru un capital de franci 577,594,027 40|100 şi fr. 1,144,213. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 830 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate preciam şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Păcurari No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime Lei 13,00
1/4 Un sfert Lei 26,00
1/2 Una jumătate Lei 52,00
1 Loz întreg Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Ultime INFORMAȚII

❑ *In viitoarea ședință a consiliului de higienă al orașului, se va discuta chestiunea redeschiderei școalelor din localitate.*

E vorba să se intervie ca școalele să nu fie redeschise pînă, cel mai de vreme, la 1 Octombrie, căci în afară de pericolul holerei, mai bîntue în oraș încă și alte epidemii.

❑ *In urma noilor ordine venite de la ministerul instrucțiunii, concursul de burse ce urma să se țină la 25 August a. c. pentru bursele de la școlile normale de fete în Iași, Galați, București și Craiova s'a amînat pe ziua de 1 Sept., cînd urmează ca să se prezinte candidatele înaintea comisiilor examinatorii.*

❑ *D. Balș, arhitectul direcției generale a serviciului sanitar, însoțit de ajutorul seu' d. arhitect Radu, au sosit eri în localitate, fiind trimeși pentru a alege locurile unde se vor clădi dispensarii la fie care dispărțire. clădiri cari vor cuprinde exclusiv numai serviciul sanitar.*

Tot odată se va alege și locul unde se va clădi și un laboratoriu de bactereologie și chimie al comunei Iași.

● **Administrația comunală a dat o ordonanță prin care pune în vedere de a nu se mai lasa rămitori să vagabondeze pe străzi.**

Mascurii care vor fi găsiți vagabondînd, vor fi luați la primărie și vînduți, fără a se da vre-o despăgubire proprietarilor.

❑ **Astă zi a fost adusă la parchet o bandă de țigani, care alaltă eri noapte au încercat să omoare și să jăfuiască pe comerciantul Ghiță Botez din tîrgușorul Păcurari.**

In noaptea de alaltă-eri, în drumul ce vine spre Iași, s'au întîlnit 2 șatre de țigani, una care venea dinspre Roman și alta dinspre Bacău și care își pusese în gînd, ca odată cu trecerea lor prin Iași, să se apuce de ceva furturi și prădăciuni.

Ajunși în tîrgușor, țiganii sub conducerea lui Necului I. Turbea, s'au oprit la prăvălia lui Ghiță Botez, ce vine în dreptul cimitirului evreesc.

Opriră căruțele acolo și cîți-va din ei intrară înăuntru, sub pretext ca să cumpere merinde.

După ce au ochit în dreapta și în stînga și au observat că Botez era singur în prăvălie, țiganii își puseră în gînd să-și execute planul.

Unul din ei, Neculai Iordache Turbea, cere lui Botez să-i schimbe un bilet de 100 lei, bine înțeles după ce fie-care pusese mîna pe ceva marfă din prăvălie. Cînd Botez se reîntoarse din casă, aducînd o sută de lei în argint, spre a schimba biletul de bancă, țiganii îl înconjurară, vociferînd și pretextînd că monedele sunt false.

In timp ce Botez protesta, țiganii s'au năpăstuit asupra lui; iar Turbea, conducătorul lor, s'a repezit la sertarul tejghelei și cu un cuțit, forță sertarul spre a îl deschide. Botez avu noroc, că în acel moment, intră în prăvălie un client, care văzînd pericolul, dădu alarma. Țiganii, de frică se urcară în căruțe și o luară la fugă pe cîmpul de la Copou spre Aroneanu. Aci însă au fost prinși și arestați de Gheorghe Grossu, șeful postului de jandarmi din Aroneanu, care i-a înaintat parchetului.

Se crede că această bandă a mai comis o serie de furturi din județ.

❑ **Măsuri contra adventiștilor.**—Se știe că în județul Dorohoiu, în comuna Vorniceni și-a făcut apariția o sectă de adventiști, al căreia conducător e un oare care Ion Agachi, care s'a constatat că era în corespondență cu un oare care Sc. Bernei, care a fost expulzat din București la Rusciuc.

Protoereul județului Dorohoiu, a raportat Mitropoliei, că membrii acestei secte, propagă următoarele învățături:

a) Preoții nu au duhul sfînt, căci li-a espirat mandatul, ei sunt slugi ai statului și nu ai lui Hristos, fac slujbă pentru bani.

b) Biserica nu valorează nimic, și casele lor pot fi case de rugăciuni.

c) Icoanele nu însamnă nimic, preotul le sărută fiind că e plătit, și dacă li s'ar plăti și lor ar săruta și ostrețile de la gardul bisericei.

d) Cred că nu sunt botezați și se vor reboteza.

e) Morții îi vor îngropa ei singuri fără preot

f) Sf. leturghie nu-i nimica, de oare ce nu se face așa cum se scrie.

g) Nu se cade creștinului să facă armată, căci nici Hristos nu a făcut armată.

h) Sîmbăta se cade a se serba în locul Duminicei.

i) Creștinul să nu mănînce carne de porc.

j) Averea trebue să fie în comun, căci D-zeu a dat la toți stăpînirea pămîntului, nu a făcut pe unii stăpînitori și pe alții munciți. „Voi popilor, zic ei, le dați pămînt la cei morți, cînd îi pogoriți în groapă, zicîndu-le: al Domnului este pămîntul, dar noi le promitem celor vii, că le vom da pămînt. Politica păcătoasă a făcut așa, că astăzi unii stăpînesc și alții munceac, vai vouă cînd se va deștepta prostimea".

k) Biserica creștină în genere nu mai poate mîntui, căci e a statului.

l) Statul trebue să se conducă după lege—Evanghelia—iar nu după Constituție.

m) Preoții sunt hoți mincinoși, care predică una și fac alta și li-a espirat mandatul, deci ei nu au duhul sfînt.

n) Nu recunosc alt rege, de cît pe Hristos.

o) Ori ce organizațiune de stat e contrară evangheliei, căci creștinul nu are drept de a legifera, necexistînd altă lege de cît evanghelia, și altele multe.

Intr'un cuvînt acest Agachi și sectarii lui se dau drept trimiși de Hristos a predica evanghelia la toate norodele

I. P. S. S. Mitropolitul a dispus ca preoții din acel județ să caute a îndepărta din mintea sătenilor această propagandă.

In acelaș timp, I. P. S. Sa, a intervenit către ministerul Cultelor, ca toți adventiștii și în special cei ce fac propogandă, să fie dați judecății conform art. 181 cod. penal; „ca provocatori direcți la nesupunere către legi, către autoritățile constituite, la dispreț către religia domnitoare."

❑ In vederea primejdiei holerei, direcția generală sanitară a interzis intrarea în țară a lucrătorilor cari ar veni din Bulgaria, Galiția, etc.

❑ După cum am anunțat, I. P. S S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, a plecat alaltă-eri în inspectarea mînăstirelor.

I. P. S. S. s'a dus întâi la Mînăstirea Neamț. Aci, Inaltul Prelat se va întîlni cu d-nii Spiru Haret, ministrul instrucției publice și M Orleanu, ministrul industriei, și impreună vor hotărî asupra înființărei de ateliere sistematice de țesăforie și confecționare de covoare în Mănăstiri de maice, precum și de atelierele de lucru manual în mînăstirile de monahi.

❑ D. Constantin Jornescu își va susține în Octombrie, teza sa de doctorat în drept, care va conține un studiu comparativ asupra interesantei și de actualitate chestiuni „*Insuficiența codului civil față de evoluția contractului de muncă*".

❑ Alaltăeri a căzut o torențială ploaie, însoțită de grindină, asupra comunelor: Vlădeni, Salcea, Burdujeni și Fîntînele, din județul Botoșani, producînd mari stricăciuni.

❑ Inscrierile pentru școalele normale de învățătoare și pentru azilul „Elena Doamna", s'au închis eri.

❑ D. Eugen Mitru, institutor la școala de băeți No. 1 din Tg.-Ocna, a fost detașat pe ziua de 1 Septembrie la școala de aplicație de pe lîngă școala normală „Vasile Lupu" din Iași.

❑ Astă-noapte pe la orele 2 și un sfert, s'a găsit în coridorul casei din str. Veche No. 56, un balot cu vată arzînd în flacări. Sărind locatarii, balotul cu mare greutate a putut fi stins.

Casele erau proprietatea lui I. Pochen din strada Veche 52, iar balotul cu vată era a lui Aizic Șvartz manufacturist din str. Veche 56, care a și fost arestat fiind bănuit că ar fi avut de gînd să incendieze casele, de oare ce erau asigurate la „Dacia" pentru suma de 19,215 lei și al cărei termin ultim expiră azi.

Cercetările continuă.

❑ Un nou caz de febră tifoidă s'a constatat în oraș; evreul Iosub Grimberg din str. Cucu No. 3, atins de această boală, a fost transportat la spitalul israelit.

Actualminte se află în acest spital 8 cazuri de febră tifoidă, dintre care patru cazuri vechi.

❑ In urma unui ordin primit eri de la ministerul de răsboiu, trupele din localitate se vor concentra în apropierea orașului.

Conform ordinului ministrului de răsboiu, s'a improvizat o tabără, pe platoul de la Copou, în dosul spitalului militar, unde s'au construit corturi

Concentrarea începe de astă zi și pînă în seara zilei de 30 August.

❑ In inspecția făcută eri de comisia medicală a dispărțirei I-a, compusă din d-nii dr. Tudor, comisarul Ionescu și agentul sanitar, pe străzile Păcurari și Lăpușneanu, s'a constatat cu regret că aceste stăzi făcînd parte din centrul orașului și ocupate de oameni avuți, sunt murdare ca și mahalalele, gunoaiele și alte murdării fiind depozitate prin curți.

S'a intervenit la primărie și prefectura poliției pentru a se lua măsuri de îndreptarea acestei stări mizerabile în care s'au găsit aceste două străzi principale.

❑ După anuarul general al liceului național, pe anul 1909–1910, care a apărut azi, situația generală la finele anului, a fost următoarea:

Inscriși la începutul anului 473, retrași 4, transferați 6, decedați 1, eliminați pentru taxă 18, eliminați după 2 ani, art 4 din reg. 8, eliminați pentru rea purtare și absențe 18; *promovați* 246, din care 37 în cl. I, 26 în cl. II, 15 în cl. III, 30 în clasa IV, 20 în cl. V R., 15 cl. V M., 17 cl. VI R., 13 în cl. VI M., 17 în cl. VII R., 14 în cl. VII M., 10 în cl. VIII R. și 32 în cl. VIII M.; *corigenți* au fost în total 128, din care: 14 în cl. I, 14 în cl. II, 19 în cl. III, 8 cl. IV, 16 cl, V R, 20 cl. V M., 7 cl. VI R., 5 cl. VI M., 6 clasa VII R., 10 cl. VII M., 5 cl. VIII R. și 4 clasa VIII-a M.

Repetenți au fost în total 44

Tramvaele.—In Iași venitul brut al tramvaielor e de aproape 320,000 lei; cheltuelile însă sunt de 380,000 lei așa că pe fie-care au direcția tramvaiului e în perdere de 60,000.

In București *Tramvaele Unite* numai într'o lună—Iulie—au încasat 444,239 lei, iar de la Ianuarie pînă la 31 Iulie, deci în 7 luni au încasat 2,830,700 lei, ceia ce vine în medie cîte 404,380 lei. De 14 ori produc mai mult tramvaele din București de cît cele din Iași, dovada de circulația mare ce se face în București.

In Iași grosul încasărilor se face de la biletele de 10 bani direct, ceea ce arată că 80 la sută din călători fac cu tramvaiul curse de 2 zone.

De la 6 April, cînd s'a pus în circulație seria nouă de bilete albastre a 10 bani, s'a ajuns azi la seria H., ceea ce arată că s'au vîndut 800,000 bilete, aproape cîte 200,000 pe lună. Numai 20 la sută din călători fac curse cu tramvaiul de 3 și 4 zone, căci aici publicul sufere multe întârzieri, din cauză că liniile nu sunt duble.

Și pentru oraș, și pentru primărie și chiar pentru primărie e o absolută nevoe ca să se dubleze mai toate liniile de tramvaiu. Cu actualul sistem toți pierd; ca dovadă că s'a avut nevoe ca încrucișarea tramvaelor în dreptul școalei militare să se facă pe o zonă mai mare, pentru care lucru s'au făcut lucrări nouă.

❑ Ca măsurile orînduite pentru paza contra holerii, nu se execută,—asta o știe ori și cine.

Cei însărcinați, cu așa zisele măsuri de asanare, dacă nu pot face altă-ceva, se dedau la lucruri nepermise. Așa cîți va cetățeni din strada de Sus, ne roagă să arătăm că oamenii, însărcinați de primărie, au venit azi pe la casele lor și fără a aviza, fără nimic, în chiote, cu o atitudene de vandalism au început să dărâme zidurile și gardurile. Populația din acest cartier, s'a îngrozit, cu drept cuvînt de acest procedeu salbatic a oamenilor d-lui Eraclide.

O doamnă din această stradă, în fața acestor vandalisme a leșinat.

Asta se cheamă măsuri de asanare!

❑ Aseară medicii comunali și cei auxiliari, au fost convocați de d. dr. Demetrescu, medicul primar al orașului. Au luat parte la consfătuire d-nii d-ri Tudor, Imervol, Grigoriu, Rudescu și Ochs.

După ce s'au mai discutat oare care măsuri privitoare la epidemii, d. dr. Demetrescu a însărcinat cu următoarele atribuțiuni pe cei trei medici auxiliari numiți la Iași: d. dr. Guțu, însercinat special cu vizitarea călătorilor ce sosesc din Rusia; d. dr. Fiorantin, cu desinfecția generală în maladiile epidemice și d. dr. Evghenide, cu inspecția fabricilor și atelierilor.

Tot aseară s'a hotărît a se interveni la primărie pentru curățirea canalurilor din oraș.

❑ Azi dimineață comisiunea medicală a secției I-a, compusă din d-nii dr. C, I. Tudor și comisarul Gr. Ionescu, a continuat inspecția sanitară, vizitînd străzile Petru Rareș, Gîndu, Săulescu și curtea bisericei Talpalari, iar agenții sanitari atașați pe lîngă comisiune au procedat la desinfecția stradelor Uzinelor și Lozonschi.

❑ Azi dimineață, administrația comunală a trimes o echipă de vre-o 30 lucrători, cari sub directa privighere a funcționarilor serviciului tecnic comunal au procedat la stricarea și dărîmarea tuturor gardurilor din stradela Făinei.

Această măsură a fost luată, avîndu-se în vedere că de ani de zile această stradelă era imposibilă de dat circulației, din cauza murdăriilor ce erau depozitate atît în stradă cît și prin curți așa că pentru a se face o desinfecție totală a curților și stradelei s'a recurs la acest straniu mijloc. Proprietarii au remas cu totul indignați de acest procedeu al comunei.

❑ Cel mai mare meeting de aviațiune din Franța a fost organizat zilele trecute de ziarul „Matin" și întreaga desfășurare a fost fidel înregistrată de reporterii cinematografici ai casei Pathé Frères din Paris.

Prima serie a circuitului de Est este reprezentată în noul program de astă-seară Mercuri 18 August la cinematograful din grădina Bragadiru, seria a 2-a și 3-a urmează în programul nou de mîine Joi 19 Aug.

O splendidă și incomparabilă piesă de moravuri pariziane, ne-o dă tot programul nou de astă zi, intitulaîă Le diner perdu". Ea este interpretată de artiști superiori și cuprinde admirabile schițe din viața parizianelor.

Noul program de astă-seară Mercuri cuprinde apoi multe scene de călătorii și etnografie. Tribul Șiluki, unul din cele mai importante triburi din Africa Centrală, descoperit de Emia Pașa, ne este fidel redat în obiceiurile, moravurile și indeletnicirile acestor indigeni ai negrului și întunecatului continent. Un alt sujet interesant de călătorii cuprins în programul nou de astă-seară este vizita regelui Sisowath al Cambodgei la ruinile din Bangkok, capitala Siamului.

Noul program mai cuprinde apoi: Nais Micoulin după scrierea celebră a lui Emille Zolla,—A tăiat greșit anunțul din gazetă, scene comice,—Visul profesorului, scene humoristice,—Falșul general și Misiunea japoneză la Paris, scene comice etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 18 August

Disolvarea unui consiliu comunal

București.—Prima grijă a d-lui Ionel Brătianu, odată cu reintoarcerea sa din concediu, a fost aceia a disolvărei consiliului comunal din Constanța.

Consiliul după dorința d-lui Ionel Brătianu, va fi disolvat zilele acestea.

Un fapt curios

Buzău.—Aseară s'a declarat un incendiu la locuința d-nei Valenti, din strada Sf-ții Ingeri.

Pompierii au localizat focul la timp.

S'a descoperit însă cu această ocazie un fapt curios, la locuința numitei d-ne.

Sub niște gunoaie și paie din ograda caselor, au fost găsite mai multe capete de vite, schelete, capete de cai, etc. Tot în aceste gunoaie s'a mai găsit suma de 1200 lei, de a căreia existență d-na Valenti avea cunoștință.

Procurorul a orînduit o anchetă.

Un îndrăzneț furt

Zara (Dalmația).— Niște indivizi, rămași până acum necunoscuți, au furat contelui Alexandru Cernodeff din Petersburg, care se ducea la Cetinge pe bordul vaporului austriac „Hohenlahe", de la Triest la Palato, o geantă conținînd numeroase obiecte de valoare printre cari se crede că erau cadouri oferite pentru jubileul regelui Nichita al Muntenegrului precum și bilete de bancă.

Anchetă sanitară

București.—Mîine se va face în Capitală o serioasă anchetă sanitară, pentru a se vedea cum se aplică măsurile contra holerei.

Vor fi inspectate toate localurile publice.

Marina otomană

Constantinopol.—După ziarul „Tanin" ministerul marinei ar fi cumparat 20 vase de transport.

Cazuri suspecte la Constantinopol

Constantinopol.—Ziarele află că două cazuri suspecte de holeră au fost constatate la Constantinopol, dintre care unul a fost mortal.

Aeronautice

Lille.—Aviatorul francez Breguet, s'a înălțat cu cinci pasageri pe bordul unui biplan, stabilind astfel un record mondial. Scoborîrea a fost perfectă.

Cutremur

Roma. O puternică sguduitură de pămînt a fost simțită la ora 3 și un sfert la Reggio di Calabria, Gerace, Monteleone, Galina, Millazo și Letto.

La Messina și la Cantazaro cutremurul a fost simțit pe la orele 2 și 50, dar nu s'a întîmplat nici un accident.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'a întîmplat 6 cazuri noi de holeră în provincia Foggia, urmate de 2 decese și 6 cazuri; în provincia Bari urmate de 4 decese.

*

München.—Un mare număr de soldați din regimentul 18 din infanterie care se reîntorceau din exercițiu, s'au îmbolnăvit imediat după reîntoarcerea lor la cazarmă. In cursul nopții 2 au și murit.

*

Pressburg.—Antonie Truka, care era bolnavă de holeră, a murit aseară la spitalul unde era izolată.

*

Viena.—Ministerul de interne a comunicat că de cinci zile n'a fost constatat nici un nou caz de holeră; prin urmare pericolul de întindere a epidemiei e înlăturat.

*

Spadan.—Aci s'au mai constatat încă două cazuri noui de holeră, din care unul a fost mortal.

Conferența uniunei parlamentare

Bruxelles.—Conferința uniunii parlamentare a fost deschisă aci sub prețedenția ministrului Benaert, care a fost proclamat prețedinte.

Pentru Italienii

cari doresc a da o educație copiilor în Italia

D-l LUIGI ENRICO

fost 5 ani director al școalei italiene din București

A PRELUAT în splendida localitate

STRADELLA (PAVIA)

UN INTERNAT cu cursurile secundar.

Condițiunile sunt ieftine

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

Au apărut următoarele cărți școlare de I. G. Tufescu profesor în Iași:

Istoria Antică

pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucției în luna Mai 1910.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

Vaccinări și Revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

— 13 Str. Golia —

CĂRȚI LITERARE ROMANEȘTI din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruți C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Silva, Lazu, Petrino, în total 30 diferite vol. Colecția Șaraga de cîte 200 300 pag. REDUSE NUMAI LA 40 BANI vol. în loc de 1 leu; contra unui mandat de Lei 4 expediez franco de transp. zece exemplare din aceste mult interesante cărți.

XENOPOL A. D. Istoria Romînilor în 12 volume mari de cîte 300 pagini tipărite pe hîrtie lustruită numai cu 7 lei toate 12 volume în loc de 18 lei.

MĂSURĂTOAREA OGOARELOR, pădurilor, viilor, moșiilor cu tabele de transformaria măsurilor vechi în noi din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, șurelor, coșarelor, arborilor din picioare, etc. și este absolut necesară tuturor agricultorilor și funcționarilor însărcinați cu aplicarea legilor agrare de oare ce cuprinde instrucțiuni cum ori care știitor de 4 clase primare poate măsura exact și sigur ori-ce.

Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat postal.

CODUL PLUGARILOR, Colecție de 14 legi noi și vechi cu toate expunerele de motive și formulare la unele legi, de foarte mare trebuință locuitorilor țărei, cuprinde 450 de pagini pe hîrtie velină legată și se expediază franco după primirea sumei de Lei 3,25.

IMPLETITURILE DIN RACHITA, un vol. mare cu 60 ilustrații se trimite recomandat după primirea sumei de lei 2,25.

Adresați comandele la *librăria editoare*

Nicolai A. Petroff—Bîrlad

Și la principalele Librării din București

Cataloage se trimit gratis la cerere.

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6f.50 **R. GARIEL** 2bis, quai de la Mégisserie, PARIS
Appareils pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2bis, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,.92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,037 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Ultime INFORMAȚII

❑ **In numărul nostru de Mercuri 11 August am vorbit despre afacerea caloriferelor de la Sf. Spiridon și am arătat că în această afacere este amestecat și un domn avocat** *Victor Biberia.*

Trebue să adăogăm asupra d-lui Biberia următoarele detalii:

D. Biberia este unul din intimii prefectului de Ilfov, Niculescu Dorobanțu, cumnatul Brătienilor și în același timp este directorul „Băncei Ilfov" unde d. V. G. Morțun, fostul ministru ad-interim la interne, găsește din cînd în cînd se sconteze cîte o poliță.

Actualminte d. C. B. Pennescu, prim efor, se află în București pentru a mai încălzi ceva caloriferele.

❑ *Suntem informați că ministrul Instrucțiunei față cu amenințarea de holeră, care ne vine din toate părțile și dinspre Rusia și dinspre Austria și dinspre Bulgaria și Serbia, ar fi hotărît în principiu să se amîe deschiderea școlilor publice primare secundare din toată țara pe toată luna Septembrie. Hotărîrea aceasta va fi condiționată de mersul boalei și numai în caz cînd nu se vor fi ivit cazuri anumite se va îngădui deschiderea școlilor la 1 Măsura se crede a se lua mai mult ca o prevenire a boalei, întru cît se prea poate ca în aglomerările de copii pe la școli, unde și aerul și apa lasă de dorit, să se propage boala, de oare-ce nu în toate școlile publice sunt luate măsuri de desinfectare.*

❑ O telegramă sosită la prefectura poliției din partea administrației plășii Tg.-Frumos, anunță că tînărul Nicu Veniamin Kostachi, a fost împușcat de un necunoscut pe moșia Cristești din comuna Brăești.

Tatăl său, d. Veniamin Kostachi „care se află la Plombières-les-Boïms (Franța) a fost înștiințat telegrafic despre aceasta.

*

Iată amănuntele care au sosit azi după amiază în această privință:

Tînărul Nicu Veniamin Kostachi a fost pîndit, de trei indivizi, în momentul cînd ieșise pe moșie. Unul din aceștia se numește I. Șleapcă, de loc din Miclăușeni, județul Roman. Numele celorlalți doui încă nu se cunosc.

Aceștia doui din urmă au fost arestați, vagabondînd, de către niște jandarmi. Ei au mărturisit că aveau ură pe tînărul Kostachi Veniamin și că au jurat să-și răzbune contra acestuia. Eri, ei l'au pîndit și la un moment dat, Șleapcă a descarcat asupra lui Veniamin un foc de pușcă, care l'a lovit în cap.

Șleapcă n'a fost încă prins.

D. procuror Scarlet, a plecat împreună cu d. dr. Iamandi din Tg.-Frumos, la fața locului, spre a face autopsia.

❑ **O delegație din Austria, compusă din cîți-va ingineri de la calea ferată Austro-Ungară și primarul din orașul Sirete (Bucovina), au fost la Dorohoiu, în vederea întocmirei planului pentru unirea liniei ferate astriace de la Sirete cu linia noastră la Mihaileni.**

❑ **Mîine se va ținea la prefectura județului, concursul pentru cele două burse, ce le acordă județul, pentru școalele de meserii.**

❑ **Ministerul de interne, în urma intervenției direcțiunei generale a serviciului sanitar, a dispus ca toți călătorii cari vin din Rusia să nu poată părăsi timp de 5 zile, localitatea unde s'a stabilit întâia dată,—aceasta pentru ca să poată fi puși sub observație medicală într'un singur loc.**

❑ **Ministerul de interne, în urma intervenției ministerului de finanțe, a trimis prefecturilor de județe o circulare în privința prestației comunale.**

In urma dispoziționei luate de ministerul de interne face cunoscut prin această circulare că s'a stabilit ca acei dintre contribuabili, care au și proprietăți urbane și rurale, să fie impuși la prestație în comunele rurale, cu deosebire că, dacă proprietățile rurale sunt de mică importanță și contribuabilii domiciliază în mare parte la oraș, să fie impuși în aceste din urmă localități,

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, care a fost la M-rea Neamț, a trecut acum, în inspecție la M-rea Varatec.**

❑ **D. general I. Gardescu, din statul major general al armatei, a fost delegat, de la 16 August și pînă la 15 Septembrie, să îndeplinească funcția de director al infanteriei, în timpul concediului d-lui general M. Aslan.**

❑ **D-na Maria Voișel, din strada Sf. Teodor No. 6, a reclamat poliției, că eri între orele 4 și 5, s'a prezentat la d-sa un individ bine îmbracat, cu haine verzi, care a inspectat latrinele și curtea, declarînd că este agent sanitar și că are ordin să strice zaplazul și latrina și că aceasta de sigur i ar cauza pagube, dar în schimbul unei sume de bani din care va da și tovarășului său Ionescu ce-l așteaptă afară în stradă, nu va lua măsuri riguroase. Dînsul a declarat că se numește Popovici. Acesta văzînd că d-na Voișel refuză să dea bacșișul și temîndu-se ca nu cumva să anunțe pe sergent prin cineva, s'a făcut nevăzut. Poliția din ordinul parchetului, care a fost sesizat, a ordonat urmărirea și prinderea acestor indivizi. Toți agenții sanitari comunali și cei auxiliari vor fi cercetați.**

❑ **Incercare de sinucidere.**—Aseară între orele 7—8, soldatul Gherghe Dumitru, din regimentul 13 Ștefan cel Mare a încercat să se sinucidă la locuința sa din strada Țicăul de Jos No. 26, bînd o mare cantitate de spirt denaturat.

La țipetele desperate ale numitului, o femee din aceiași curte alergă în grabă și găsindu-l trîntit jos în mijlocul casei, a înștiințat serjentul din punct care avisă autoritățile. Indată sosi la fața locului sub-comisarul Focșa, care-l puse într'o trăsură și-l transporta la spitalul militar.

In casă, pe un pat, s'a găsit un petic de hîrtie pe care erau scrise următoarele rînduri:

„Pechiță dragă, cînd îi veni acasă și mi-i găsi mort, să nu te iritezi tare.

Mămăică dragă, matale îți las multă sănătate și dacă-i face un băet, să-i pui numele de Ghiță.

Mămăică dragă te rog nu mă da la cazarmă, să mă îmbraci cu hainele mele civile și să-mi pui în cap pălărta mea. Din cauza căpitanului meu n'am putut face armata".

Azi după amiază, scrisoarea aceasta s'a înaintat comenduirei pieței.

❑ **Judiciare.**— Tribunalul secția III-a a amînat astă-zi, pentru ziua de 10 Septembrie, declararea în stare de faliment a firmei comerciale Ch. I. Dresner din Iași, din cauză că s'a cerut de către reprezentantul lui Dresner, comunicarea intervenției făcută de d. avocat Lascar Antoniu, în numele firmei Mandelbaum et Sohn.

— Procesul fostului avocat C. Stoica, pentru furt și excrocherie, a venit eri din nou spre judecare la tribunalul s. II-a.

Din cauza lipsei unor martori, procesul s'a amînat pentru ziua de 6 Septemb.

— Tot eri, tribunalul a amînat pentru 3 Septembrie, procesul lui I. Grinștein și alții, pentru bancrută simplă și fraudoasă.

— Tribunalul s. II-a confirmat astă zi mandatul de arestare a lui Gh Mihailescu, pentru furt de cai.

— Gh. Știrbu și Ion a Mariei, au fost chemați înaintea tribunalului, pentru ziua de 20 August, spre a li se confirma mandatul de arestare lansat contra lor, pentru furt de cai.

❑ A doua și a treiaserie a circuitului de Est, cel mai mare meeting de aviațiune din lume, organizat de ziarul Matin din Paris, se succedă astă-seară Joi 19 August în noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din grădina Bragadiru. Acest circuit cuprinde un total de 782 kilom. ce trebuia parcurs în aeroplane. Plecarea a avut loc la 7 August din Paris, și după 6 popasuri în 10 zile, reîntoarcerea a avut loc la 17 August.

Reporterii cinematografici ai casei Pathé Frères au urmărit zi cu zi această întreagă desfășurare a noului sport aerian și înregistrând totul fidel după natură suntem și noi martori ai interesantului meeting, asistând la interesantul concurs.

Noul program ge astă seară Joi cuprinde apoi: Devotamentul cânelui Medor, o frumoasă dramă realistă, Cochinchina, cea mai importantă posesiune franceză din sudul Asiei,— multe piese teatrale, sujete foarte comice precum: Să murim împreună, etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 18 August

Regele Bulgariei în România

Bucureşti.—Se afirmă că Regele Ferdinand al Bulgariei, va sosi astă-seară la orele 6, în gara de Nord.

Greva din Bilbao

Bilbao.—Greva a luat extensiune. După prînz mai multe fabrici au fost închise. Incidentele sunt dese, străzile sunt ocupate de poliție. Se fac neîncetat numeroase arestări.

Holera în Italia

Roma.—In ultimele 24 ore s'au constatat în provinciile Barri și Foggia 10 cazuri noi de holeră și 12 decese.

Chestia boicotărei

Constantinopol. — Ministrul Greciei a avut după amiază o lungă conferință cu ministrul de externe și s'a plîns contra diferitelor incidente de boicotare; se asigură că ministrul de externe nu a ascuns indispoziția Porței și a relevat că situația s'a complicat în urma noilor alegeri.

Moartea unui academician

Paris.—Academicianul Albert Vandal a murit aseară, în urma unei congestii pulmonare.

Un articol interesant

Bucureşti. — Ziarul „L'Independance Belge", cari a sosit astăzi, publică o corespondență din București, în care vorbește de vizitele escursioniștilor turci și zice că ele dau dovada unei alianțe cu Turcia.

Mai spune apoi că mai mulți ofițeri au fost însărcinați cu studiarea planului pentru construirea unui fort de război la Tekir-Ghiol.

Cu tot pericolul holerei, spune corespondența, manevrele se fac în Romînia, cu multă grijă.

Ziarul belgian mai spune, în acea corespondență, că Romînia e sub influența Germaniei și a Austro-Ungariei, de și Romînii sunt supuși la atîtea persecuții din partea Ungurilor.

Cabinetul Brătianu, adaugă corespondentul ziarului belgian, e pe cale de a demisiona. Dacă va urma Take Ionescu sau Carp asta depinde de influența de la Berlin!?

Fraudele de Banca Națională

Bucureşti.—In sarcina șefului de control Teofil Petit, de la Banca Națională s'a descoperit o fraudă de 31.000 lei.

Numitul avea îndatorirea de a trece la tezaur bancnotele anulate, el însă le sustrăgea sistematic și le schimba la bancnotele deteriorate. Cu chipul acesta a operat timp de un an de zile.

Acum, aflîndu se la Sinaia, Petit a perdut 4 bancnote cu semnul „anulate". Bancnotele au fost găsite de un cursar, care le-a dus poliției.

In urma cercetărilor făcute, operația s'a descoperit; Petit fiind chemat la parehet, a mărturisit faptul. El a fost depus.

Un svon alarmant

Paris.—Azi dimineață se respîndise svonul aci că după o depeșă adresată din Constantinopol unui ziar din Berlin, Turcia ar fi declarat răsboi Greciei.

Ambasadorul Turciei la Paris a desmințit formal acest svon.

Noui cutremure

Roma.—Eri către seară s'au simțit la Reggia di Calabria iarăși cîte va puternice sguduituri de pămînt. Nu s'a întîmplat nici un accident.

Moartea sub-comisarului Anghelescu

Bucureşti.—Sub comisarul Anghelescu care alaltă-eri s'a împușcat, cu gîndul de a se sinucide, a încetat din viață astă-noapte, la spitalul Colțea.

In chestia atentatului din bis. sf. Petru

Roma.—Focurile de revolver trase în biserica Sf. Petru de către preotul Beltramini, au o urmare mai gravă de cum se credea la început. S'a constatat că preotul Beltramini a fost suspendat de a mai împărtăși pe credincioși. Dînsul credea că a fost pedepsit de către canonicul Baberi, secretarul cardinalului Restighi, și de aceea a voit să se răzbune pe dînsul, trăgînd asupra lui 3 focuri de revolver. Credincioșii s'au năpustit asupra lui și-l linșau dacă nu intervenea poliția.

Două cazuri de intoxicație

Ploești.—Două cazuri mortale de intoxicație alimentară, au fost pe ziua de eri aci.

Unul e comisarul Moantă din Sinaia și altul profesorul de gimnastică O Stănescu, cari întoxicîndu-se au murit.

Astă zi se va face autopsia.

Aeronautice

Bucureşti.—S'a luat dispoziția ca aviatorii să nu mai facă sboruri de asupra forturilor.

Misiunea engleză în Serbia

Belgrad.—Misiunea engleză, prezidată de mareșului Roberts, a sosit aci și a fost primită de reprezentanții guvernului. Misiunea va fi primită mîine de regele Petru spre a-i notifica suirea pe tron.

Armamente pentru Turcia

Londra.—Ziarul „Times" află că firma Armstrony Whitevorth din Elswich a trimes spre Turcia o încărcătură de tunuri și de munițiuni destinată pentru modernizarea armamentului crucișătorului „Abdul Hamid" și yachtului „Ertogrul".

Descoperirea unor excroci

Bucureşti. — La ministerul instrucției s'au descoperit iarăși o serie de escroci, care operau în sălile ministerului, luînd bani de la cei ce aveau interese la acest minister: pentru înscrieri de elevi, burse etc.

In urma unor plîngeri, s'a făcut o anchetă și s'au descoperit escrocii, între care se află 2 preoți și un avocat. Aceștia aveau și un agent al lor, Alexandrescu.

Marele incendiu din Galați

Galați.—Un mare incendiu a isbucnit astă noapte aci, distrugînd mai multe case comerciale și cauzînd mari pagube.

Incendiul a luat naștere la orele 10 și a distrus următoarele case:

Depozitul de coloniale al Biroului Romîn, proprietatea d-lui Cantacuzino-Pașcanu; magazinul de coloniale Kopela; magazinul de fierărie a d-lui Panu; magazinul de coloniale Coscat, magazinul de coloniale Stern și alte atenaase.

Pagubele cauzate, se crede că întrec o jumatate de milion.

Prin ce împrejurare a luat naștere focul, nu se știe încă.

Focul a fost localizat abia în ziuă.

HOLERA

Peterburg. — In ultimile 24 ore au căzut bolnavi 59 persoane cu simptome de holeră; sunt 19 morți. Totalul bolnavilor de holeră este de 651.

*

Berlin. — Agenția telegrafică „Wolf" află din loc competinte oficial că în tot districtul poliției Berlinului, nu s'a produs nici un caz de holeră.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d-na *Aspasia Culianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d-re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Pregătesc elevi și eleve

de curs primar, pentru concursul de bursă în ori-ce școală a statului. Să se adreseze la *D-l Ioan Carare,* institutor la școala primară de băieți No. 6, „Costachi Negri" Iași, strada Curelari No. 8.

Tînăr, avînd practică patru ani casă de bancă și doi ani la o intreprindere industrială, posedînd perfect cunoștiința de comptabilitate și lucrări de birouri cunoscînd limba romînă germană și franceză. Caută post la o casă însemnată. A sr adresa la administrația ziarului sub. **M I.**

DIM. M. BOTTEZ

AVOCAT

Iași. *Str. de Sus No. 34*

Cezar Simionescu

AVOCAT

Strada Lascar Catargi No. 34

Profesor special

de

Franceză, germană, latină, matematici. elevi de curs primar secundar, la domiciliul elevilor.

V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

Au apărut următoarele cărți școlare de I. G. Tufescu profesor în Iași:

Istoria Antică

pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE

pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucției în luna Mai 1910.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

Vaccinări și Revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

— 13 Str. Golia —

De Inchiriat un loc viran în strada Șoseaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului, franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

Urgent caut ucenice

creștine pentru coafura de dame și lucru de păr

Execut prompt și convenabil ori-ce lucrare sau coafură după ultimeie jurnale

[MINA SCHNEIDER

Str. Platon 3

(prin strada Lozonschi

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

I. ȘEPTELICI

AVOCAT

Iași.—Str. Lozonschi No. 3

SE CAUTA elevi la atelierele Tipografiei H. Goldner.

Se prepară elevi pentru concursul de burse; seminar, liceul Internat și Școlile Normale de băeți și fete. A se adresa la d. *V. Agapi,* institutor la școala de aplicație de pe lîngă școala Normală „Vasile Lupu" Iași, stradela SărărieiNo. 5.

D-ra Eugenia P. Harnagea

licențiată în litere de la Universitatea de Iași, și diplomată de la Paris, prepară elevi și eleve, corigenți de limba Franceză.

A se adresa str. Sf. Teodor No. 11.

Doctor Alex. Rudescu

vechiu medic șef de Spital

—MAMOȘ—

Specialist în boale de faceri, femei și copii.

Consultațiuni 8—9 a. m. și 2—6 p. m.

Str. Mitropoliei 12

(lîngă Baia Comunală)

3 Odăi 3

mari și frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul orașului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.

Adresa la Tipografia H. Goldner.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Deshidrateria —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**
I. DAVIDESCU
Tecucia

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1/2 litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg cu ambalagiu)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

FONDOIR
DÉPOSE
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2bis, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

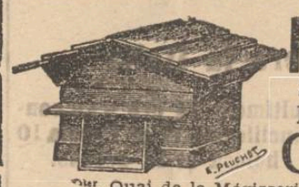

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
Dép. Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Începutul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de **86, 92.** Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 290 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sustirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 = Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATO

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27

Sub direcțiunea un

SERVICIILE PUBLICE

In budgetul general al statului de cînd cu unificarea legii budgetare, s'a introdus un nou capitul—al 5-lea —numit al serviciilor publice. Acest capitul se compune din următoarele părți: poșta, telegraf și telefon;—C. F. R.—porturile maritime (Constanța),—serviciul maritim—navigațiunea fluvială—șantieru de la Turnu-Severin,—docurile și antrepozitele, și în fine, inspectoratul general al porturilor și al navigațiunii; în total 8 părți cu un total de 31 de articule.

Pentru exercițiul în curs s'au înscris la venituri rotunda sumă de 112,639,000 lei, adică 24 la sută din totalul budgetului, ce e de 461,079,942 lei. Importanța acestui capitul e așa de mare, pentru că el atinge în mod simțitor întreaga economie a budgetului și mai ales că prin el se caracterizează mișcarea noastră comercială, pîrghie de înălțat în viitor țara noastră.

Geneza acestui capitol în budget e unirea a multor servicii speciale, cari figurau înainte în budgete anumite, din care cel mai mare a fost al căilor ferate. A fost mare lupta în Camerele conservatoare ca budgetul C. F. R. să se încorporeze în cel general, și începutul s'a făcut cu socoteala ca anul financiar să înceapă la 1 April în loc de 1 Ianuarie. Azi asemenea budgete le avem unificate într'un singur capitul, putînd dar observa mersul lor crescînd.

In teză generală statul pentru orice serviciu ce dă publicului ia parale și trebue să ia parale. De cît în această privință stăpînește o veche datină: abuzul ce face statul cu beneficiarea gratuită a tuturor acestor servicii pentru toți acei cari-l slujesc, pentru așa zișii *ai noștri*. Ar trebui ca din ce în ce să intre în mentalitatea statului comercializarea serviciilor, împunîndu-și lui singur conturi de debit și credit, plătindu-se pe sine de uzul ce face de aceste servicii. In ziua cînd statul își va trece în budgetul său plata uzului ce face de serviciile sale, va înfrîna abuzul celor ce se folosesc de stat și serviciile lui publice, numai pentru că sînt la putere.

Ceteam o expunere budgetară a budgetului C. F. R. și raportorul arăta că statul usază pe an C. F. R. de aproape 4 milioane pentru toate permisele ce se dau la toți slujbași și acoliții lor. Dacă am socoti cu cît se cifrează poșta, telegraful și telefonul în uzul ce face statul, iar s'ar rîdica la 4—5 milioane lei.

Cînd statul uzează fără control și gratuit de serviciile sale e foarte greu a tărcui abuzul și ne vine ca extraordinar lucru măsura ce s'a luat ca autoritățile inferioare să întrebuințeze în strictă măsură telegraful, căci la din contra cheltuiala îi privește pe dînșii.

Zicem, că din acest capitul al V-a se face cea mai mare rîsipă din partea statului, și că dar, el statul, e cel mai mare agent de destrăbălare și de abuz. Cînd ne gîndim la telefon, el care e chemat a înlocui telegraful, produce așa de puțin la țară, că mai nu se soldează cu nimic; pentru că acolo toată lumea vorbește gratis, cînd ești la putere, iar cînd ești în opoziție nu te poți apropia de dînsul.

In general dar vorbind, toate aceste servicii publice satisfac astăzi mai mult unor nevoi politice, și sînt stînjenite în comercializarea lor; și ar trebui făcute legi speciale pentru a se stăvili abuzul, căci altfel nu e chip de îngrădire.

Urmarea acestor stări de lucruri e că din toate capitulele acest al V-a al serviciilor publice a dat și dă cel mai mare deficit. Pe anul trecut s'a soldat cu 20 milioane pagubă; și cu toate acestea pe exercițiul în curs a fost sporit cu 4 jumătate milioane lei, de și pentru primele 2 luni au dat un minus la încasări de 302,767 lei.

Dacă statul face pe negustorul trebue să se silească ca să-și întocmească așa fel situația sa ca debitul față cu creditul să fie aproape soldat. Pentru tot acest utilaj comercial statul a vîrît cea mai mare parte a datoriei sale publice, și dacă numai C. F. R. costă la un miliard, apoi celalalt utilaj se mai rîdică la cîte-va sute de milioane.

Cînd dar o țară are vîrît în utilajul său economic un miliard și mai bine, pentru care plătește anuitate de peste 70 milioane lei, el mort copt trebue să scoată toți acei 70 milioane lei plus plata personalului chemat a îndeplini acest serviciu. Socoteala asta nu și-a făcut'o statul. Toate perderle ce provin din acest capitul comercial se acopere cu veniturile altor capitule și dacă s'ar scoate de o parte capitalul împrumutat și pus în exploatare cu anuitatea ce o vărsăm în străinatate și cu beneficiul ce încasăm am vedea cît de rău negustor e statul și cît de demult ar fi dat faliment, dacă n'ar avea alte resurse din alte părți, cari vin și acopere deficitul cel mare de aici.

Și tocmai unde perderea e mai mare, acolo vin și cheltuelile mai mari și abuzul mai puternic.

Tîrzie vreme va ajunge statul să încaseze toate prevederile budgetare la acest capitul, fiind-că trebuesc luate deosebite măsuri spre a înlesni traficul la C. F. R., fie pentru a desvolta serviciul navigațiunii, fie pentru a stăvili abuzul din partea statului.

Un sfert din budgetul statului stă pe cărăușie și partea comercială a țării și dacă negustorul își face rău socotelile va eși pururi în pagubă. Cam așa e statul nostru și de aceia acest al 5-a capitol trebuește în deosebi drenat, ca să nu tulbure economia generală a țării.

Gh. Ghibănescu.

E teribil d. C. I. Stoicescu!

De 3 ani și jumătate presa liberală din cînd în cînd e ocupată cu proza virulenă și violentă a d-lui C. I. Stoicescu. Fost ministru de cadre vechi, cel întîiu care a fost izbit de politica Brătenistă a fost d. Stoicescu, întru cît dinastia și-a cunoscut omul de la început, și l'a tratat în consecință.

Cît a fost d. Sturdza șef de guvern d. Stoicescu s'a mulțumit cu resignarea și toată încercarea d-sale de a provoca o raliare a cadrelor vechi a fost o spumă de sopon, întru cît d. Stoicescu se deprinsese a lua din politică și nici de cum a da.

Scoborît de pe fotoliul ministerial, d. Stoicescu a fost disputat și în citadela sa, Ploeștii, și e demnă de operetă lupta sa Herculiană cu răposatul dr. Radovici în preponderența lor politică. Guvernul d-lui Sturdza a mai ținut cumpăna, pe cînd d. Brăteanu devenind șef pe guvern a săpat și mai adînc șanțul îndepărtării d-lui Stoicescu de putere. De aceea pe d. Stoicescu îl apucă periodic accese de critică pătimașă, și mai ales toamna; la fie-care eșire a d-sale guvernul liberal știe măsura vorba cu fapta. Multe s'au scris și s'au zis în jurul d-lui C. I. Stoicescu; poate unii din liberalii declasați de vîrtejul generoșilor d-lui Brăteanu, și-au pus multe speranțe în acțiunea de rezistență a d-lui Stoicescu. Dar s'au înșelat.

D. C. I. Stoicescu nu e omul acțiunii practice nici energice. Pentru d-sa se poate zice foarte bine că la lauda mare să te duci cu sacul mitului; se vede că d. Brăteanu ține așa de puțin samă de zvîrcolirile anuale ale lui Stoicescu, că chiar presa de partid n'a mai stăruit de astădată asupra felului cum vede d. Stoicescu situația. D-sa o vede rea de 3 ani de zile, fiindcă nu e d-sa în guvern; cu ce a contribuit însă în acțiunea sa parlamentară contra acestui guvern rău? In parlament a tăcut; legile au trecut fără critica d sale, căci pentru fie-care atitudine a avut mijlocul de a-i închide gura sau impune tăcerea.

Dacă guvernul va cădea, nu e că d. Stoicescu l'a condemnat că-i rău, ci pentru că țara l'a condemnat prin votul său; și dacă mai rămîne la putere e că mașina oficială a guvernului și raportul ei cu parlamentul nu sunt încă istovite; și cum de astă dată și guvernul și parlamentul sunt chemați a da nasul cu țara li s'au încheiat traiul. Dar cu ce a putut contribui d. C. I. Stoicescu în uzarea acestei mașine politice? Cu nimic.

In scurt d. Stoicescu și-a tăiat singur craca sa politică, căci s'a mulțămit a critica pe hîrtie acțiunea guvernului liberal arătînd'o în descompunere, de fapt însă nu s'a ținut la înălțimea situației sale de fost ministru, ci a lăsat sa acțiunea guvernului prin ope la care n'a contribuit cu n

Iată de ce acum, și mai rerile d-lui C. I Stoicescu nimeni, și mai puțin pe

CATE-VA N

Garduri și... proptele.—D ne amenință cu apariția e nitar al comunei Iași avînd liției face în fie-care zi bra șotiane.

Nu e zi lasată de Dzeu, cîte un doctor chiar din cei cei aduși cu adresă de min țun, întovărășit de un agent de 2 sergenți și de o droae cu cămzalele, și cum văd un vechiu, mai murdar, pe dat să-l dea jos.

In ropote de scînduri ce s dul e dat jos, sprijinit apoi c nezeu și ceata devastatorilor

Lumea care trece se între atîta ură contra zaplazelor și oamenilor? Cu cît s'a asana sînd ogrăzile fără împrejmuir serviciul sanitar că mai mul se pot arunca pe locurile vi pe locurile îngrădite? Și de dura veche e aducătoare de cea nouă să fie imună?

Cetățenii rămîn descoperiți bitrarul administrației comu cui protesta.

Bietele garduri au rămas și cum gardul fără proptele Iași din cauza holerii a d pămîntul tot ce a fost putreg

Pînă acum cîinii și porcii u tea numai pe hudiți, acum vo prin ogrăzile oamenilor, căci putea opri, locul fiind șfaeră.

Cît mai durează go

Fiecare cînd se întîlnește eten pune întrebarea: cât guvernul liberal? Cînd cad la putere? Iar dacă e prie „Cînd venim?“ iar dacă e s ța nu einregimentat: „cînd

Natural că lumea să fie cu un ceas mai degrabă luc care foarte puțini pot spune tărît. Și e foarte normal ca nea materie presa de opozi beească momentul căderii.

La această eșire violentă opoziție, presa dinastiei face etul și reclamă pentru guver timp cît îi îngădue constitu

După foaea dinastiei corpul n'are chemare de a fi consul în primăvara lui 1911. Pînă vernul își va căta de treabă îndeplini programul său. B în ciudă, amintește că la 1 se vor deschide Camerile și avea prilej fruntașii opoziți socoteală primului ministru

Durata guvernului atîrnă nitatea lui, și foaea dinas formula: „n'a fost guvern ca acesta prezidat de d. Ione Noi n'am lipsit un singur mo că d. Ionel Brăteanu nu va îndrăznelile. Fără program în cea de a 4-a sesiune, d. scrie mesajul, va deschide tul, va începe discuția adres cu legile răsuflate; va răspu nic la atacurile opoziției, una și bună: „că obraznicul praznicul“.

Se crede a i se trece.

Guvernul său îl are omoge o omogenitate de care se sc țara. Numai cele petrecute dovedesc suficient de ce nat genitatea guvernului.

Are ceva pe care se biz Brăteanu, maleabilitatea m știe că nu sunt cerbicoși, de ei, iar față de șef, d dează; n'au nici obraz aceasta e școala liber

A! e mare și tare de d. Haret; îi foarfe merg peticele; dar atî nu merge; cînd vine covoaie șira spinării eșec, căci știe că prin

Și apoi de ce ne-am genitatea guvernului, cînd zișii miniștri—s'au înțeles ploateze creditul țării și int materiale! Cum să nu se în 9 miniștri cînd fie care își

sistemului nervos central".

*

a Paris compositorul *Char-*, membru al Institutului, al Arte frumoase şi profesor , născut la Rouen în 1840. iile sale muzicale mai în-: *Le Florentin*, *Velléda*, *Hymne funebre et triomphal* dinţele sale estetice erau te, totuşi era preţuit în a-uri ca un artist de talent şi sor conştiincios.

*

te va zile vor începe în Franţa oficiale cu prilejul împlinirei a de la anexarea provinciei *Sa-*

*

nd s'a inaugurat la Versailles *Washington*. Pe soclul monu-ă află sculptate numele tuturor e au luptat alături de marele tru neatîrnarea Americei; s'au astă ocazie discursuri entu-

*

china, literaţii se cunosc după terior foarte curios, ei poartă gi de tot, care de multe ori în aer hieroglife cabalistice; dinşii e un semn de înaltă dis-

*

tul poet provençal, *Mistral*, a r'un volum intitulat *Gerési* tra-nor fragmente din Biblie. E ăcire în limba provensală al a-biblie. Ideia de a traduce *ge-* pune autorul în prefaţă, i a ve-asemănarea mare pe care o aţa păstorească din Biblie cu lunţii Provansei.

*

de seamă dintre poeţii danezi este proclamat *Sophus Claus-*re-ce puţini sînt acei ce au a de a consulta în original o-or Nordici, traducerea lui *G-Ch* ucrarea lui Claussen intitulată *à Ecbatane* ne aduce servicii

*

volum „vine a se adăuga la perelor lui Nietsche: e acel *Philologica*, tipărit sub ingriji-Holzer, care cuprinde prima ucrări'e filologice ale cele-sof. Se ştie că la 1869 Nietsche catedra de filologia clasică la diile sale au contribuit în mod a înaintarea învăţămîntului Germania.

*

sante sunt rîndurile pe care — Paulhan în *Mercure de France* la influenţa pe care o are upra sufletului nostru: „Mu-n suflet a cărui elemente sînt E foarte interesant a privi viaţa unui suflet omenesc area unei opere muzicale, între ele sînt cu totul remar-n anumite puncte sînt chiar simfonie este ca şi sufletul n tot compus. Intr'una ele-mponente sînt sunete în alta ţii diverse, imagini, idei. Dar mîne mai curată, mai puţin ă, mai puţin tulburată decît sica creiază în noi şi pentru e nouă, o lume — spirit, ea şi substitue vieţei noastre o înaltă, mai frumoasă şi mai suflet idealizat".

*

RUNA ZILEI

VERANUL BAVARD...

«Impăratul Wilhelm II a vorbit din nou la...»

Telegramă

mereu această ştire,
ici odată n'am avut
de-a spune: „Ce uimire!
mparatul c... tăcut...“

economice şi financiare

ita din vara aceasta —

statistica generală a mini-agricultură şi de domenii, ltelor din vara aceasta:

Recolta grîului nu e aşa de după cum s'ar crede; totuşi i mare parte a ţării producţia epăşeşte 20 de hectolitri pe prafaţa semănăturilor de grîu l acesta a de 1950000 de ha; roducţiunei a fost evaluată de ultori la 192 hct. de ha. totalul producţiunei se va 7 milioane şi jumătate hcl. această recoltă e superioară cu celei a anului trecut dar lta anului 1906 care a 50 milioane. Consu-bsoarbe în mijlocie o nil hcl. Va rămînea stok de 17 mil. hct. u export.

cultivată pe o supra-hectare. Producţia mijlo-litri pe hectar; prin ur-a atins 2900000 hectolitri mai mare parte e desti-ului.

ultivat pe o întindere de 550000 ha. producţie mijlocie 19.1 hcl. pe ha. Recolta totală va fi de 100 mil. şi jumătate hectolitri, superioară celei a anului 1909.

Ovăsul: recolta ovăsului e slabă, cultivat pe o întindere de 440,000 ha. producţie mijlocie de 21·5 hcl. pe ha. Recolta totală 10 mil. hectolitri.

Rapiţa, cultivată pe o suprafaţă de 94000 ha; producţie îndestulată. In mijlociu 14, 9 hel. pe ha.

Cît despre *porumb*, nu se cunosc încă rezultatele recoltei, dar după informaţiile culese la minister, recolta va fi abondentă. Suprafaţa cultivată e de 1,965,000 ha. Admiţînd o producţie mijlocie de 20 hel. pe ha. se obţine o producţie aproximativă de 40 mil. hel. şi poate chiar mai mult.

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ S'a hotărît ca înaugurarea sanatorului de tuberculoşi, ce s'a construit în pădurea de la Bârnova, să se facă în ziua de 1 Octombrie c.

In cursul lunei viitoare se va face amenajarea complectă şi inzestrarea cu paturi şi cele necesare.

Tot atunci se va face şi înaugurarea sanatorului ce s'a costruit la Bisericani, judeţul Neamţ.

❑ Din Focşani ni se scrie că alaltă eri d general Crăiniceanu, ministru, a sosit incognito acolo, cu un tren special.

De la gară, d. general Crăiniceanu a plecat cu automobilul, în tabăra de la sudul oraşului, unde a fost întimpinat de d. general Hârjeu. După ce a inspectat tabăra, unde se aflau: regim. Putna No. 10, regim. 11 şi 16 artilerie, d. general Crăiniceanu a dispus ca tabăra să fie mutată imediat la Plăineşti. ceia-ce s'a şi făcut.

La orele 3 d. general Crăiniceanu a plecat spre Bucureşti.

❑ Pentru astă seară orele 7 jum. sunt convocaţi în şedinţă ordinară membrii Camerei de meserii, pentru a rezolvi mai multe chestiuni între care şi alegerea dela Corporaţia Confecţiilor din localitate.

❑ Din Bucureşti ni se comunică că eri la orele 4 d. a., o comisiune compusă din d-nii: I. Rasidescu, E. Socec, Şt. Göbl, Codreanu şi Sfetea. patroni şi d-nii: D. Marinescu, D. Lefter, Mihailescu, A. Speranţă şi C. Petrescu, lucrători, s'a întrunit la tipografia Göbl, din str. Regală spre a disluta şi a stabili condiţiunile împăcărei.

După o discuţie de 3 ore s'a decis încetarea grevei şi reluarea lucrului în următoarele condiţiuni:

Toţi lucrătorii tipografi sunt împărţiţi în cinci clase: In prima, minimul de salar este de 22 lei pe septămînă, în a 2 a de 24 lei, în a 3-a de 26 lei, în a 4-a de 28 lei şi în a 5-a de 32 lei.

Numarul orelor de lucru s'a menţinut ca şi în trecut la 9 pe zi, afară de Sîmbătă cînd se va lucra numai 8 şi jumătate, pentru ca lucrătorii să-şi poate face tîrguelile din ajun, din cauza tîrgului închis de Duminecă.

Cu privire la sărbători, s'a hotărît ca să nu se respecte de cît cele din noua lege a repausului Duminical complect.

La Paşti şi la Crăciun nu se va lucra cîte 2 zile, iar în ajunul acestor sărbători nu se va lucra de cît jumătate de zi.

Lucrul în toate atelierele va reîncepe Luni.

Membrii Uniunei patronilor de arte grafice din Bucureşti sunt convocaţi pentru astă zi Vineri d. a., la tipografia Göbl din strada Regală, spre a ratifica această înţelegere.

Imediat ce adunarea generală a patronilor din „Uniune“ va ratifica această înţelegere, vom publica procesul-verbal semnat de ambele părţi.

❑ Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 25 minute.

❑ Batalionul 4 vînători a plecat azi dimineaţă, în marş, la Ciurea, unde va sta două zile.

❑ Sf. Sa economul Gh. Carp, revizor eclesiastic al eparhiei Moldovei şi Sucevei, a demisionat din acest post.

Pînă la numirea unui titular, a fost însărcinat cu girarea afacerilor, preotul N. Dărăngă, din Tg. Frumos.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand, care se reîntoarce în ţară Duminică, va începe inspectarea trupelor din Moldova.

In cursul săptămînei viitoare, A. S. R. Principele Ferdinand va veni la Iaşi.

❑ In urma unui ordin al ministerului cultelor, revizorii cl. I vor avea datoria a inspecta şi şcoalele primare urbane.

❑ După comunicatul ministerului de externe, în intervalul de la 18—24 Iulie, au fost în Rusia 20663 cazuri de holeră, din care 8679 mortale.

❑ Azi dimineaţă comisiunea medicală a disp. I, compusă din: d. dr. Tudor comisar G. Ionescu şi agentul sanitar, a inspectat străzile: Păcurari, Morilor, Ipsilante, Bălţ i şi Perju.

❑ Pe lîngă spitalul din Ungheni s'a înfiinţat un post de prim ajutor cu 10 paturi şi inhalaţii de băi pentru bolnavii suspecţ, precum şi instalaţii de dezinfectare.

SPECTACOLE

— Vederi absolut după natură, fidel înregistrate, din Polonia Rusă, se cuprind în noul program din astă-seară de la cinematograful „Union“ din grădina Cuza-Vodă. De asemeni o ediţie specială a lui „Pathé Journal“, apare în în astă-seară la cinema „Union“, cu ultimile ştiri cinematografiate cuprinzînd şi vederi după natură.

Noul program din astă-seară, care va ţinea pînă Duminecă mai cuprinde şi marea dramă Engleză în zece părţi şi 25 de tablouri „Oliver Twiste“, care cuprinde următoarele părţi principale: Mama moare! ultima dorinţă a unei muribunde, — Orfan. — Madam Bumbe. Viaţa de nesuferit. Un bun prieten. Cea din urmă batae Fuga. Muritor de foame. Un pungaş mi os. Infovărăşit. Invăţătura la furt. Meserie imposibilă. Un domn caritabil. Răpit de pungaşi. Obligat prin ameninţări la escaladă. Intre două focuri. Ajutat de păgubaşă. O descoperire senzaţională. Oliver Twiste este nepotul meu! Arestarea hoţilor. Eftarea bine-făcătorului său. Pungaş tot pungaş!

Tot în programul nou din astă-seară se mai cuprinde: „Frumoasa lăptăreasă“ idilă din viaţa italiană; Prinţul şi vînătorul dramă.—Jupînul vecinei, comedie; Cocs ca poliţist, extrem de hazlie; Gheata vagabondului comedie etc. etc.

In fie-care Luni şi Joui program nou.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —

PREPARATE DE Doctorul RATIANU

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate „SINTEZA“ sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compoziţia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— La cerere se expediază la domicilin cu 20 bani flaconul de un litru. —

— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ **Sfîrșitul unei potlogării.** — Cînd este vorba de o potlogărie, numeni nu se îndoește că despre Epitropia Sf-tului Spiridon este vorba. Toată lumea cunoaște administrația absolut personală ce a făcut d. C. B. Pennescu de cînd este în fruntea Epitropiei. Pentru Domnia-sa legea este un moft bun pentru gogomani și drept gogomani a taxat pe toți cetățenii acestui oraș. De aceea nu-i pasă nici odată de legi și n'avem nevoe să mai reamintim ocaziile în care și-a bătut joc de legi. Arătăm astăzi o altă calcare de lege, făcută de rîndul acesta în folosul familiei.

Este vorba de sforțările disperate ce a făcut d. Pennescu, spre a transfera fără concurs pe nepotul său, dr. Mărzescu, ca medic primar la spitalul din Iași, la secția condusă altă dată de regretatul doctor Botez.

După un an de frămîntări, această numire i-a fost refuzată de acei cari 'i cunosc afacerile, în cît a fost silit să publice concurs pentru acel loc, pe ziua de 1 Decembrie.—Pentru a ajunge aci, însă, pe lîngă actele cu totul personale ce a făcut, a comis și două călcări a regulamentului concursurilor de medici primari.

In adevăr acest regulament spune la art. 7: „cînd devine vacant un loc de medic primar, Epitropia pînă la ținerea concursului, însărcinează cu suplinirea provizorie *pe unul dintre medicii secundari*, de preferință cel mai vechiu". Fiind că legea e pentru proști, d. Pennescu a numit provizoriu pe nepotul său, d. Mîrzescu, care nu e în condițiile legei.

Mai departe Art. 8 zice: „publicarea concursului trebue făcută *cel mai tîrziu trei luni* după declararea vacanței". Fiind că la Epitropie d. Pennescu este legea, publicația s'a făcut *după 14 luni*, care adăugate la cele 3 ce vor mai trece pînă la Decembrie, fac *17 luni*.

Ar trebui ca Ministrul de Interne, care trebue să controleze această administrație, să arăte d-lui Pennescu că epoca potlogăriilor a trecut.

❑ **Un caz suspect.**—*Azi dimineață se răspîndise svonul în oraș că un caz suspect, s'a constatat la gară. Iată cum stă faptul:*

Azi dimineață, comisionarul Avram Grimberg, de la casa Marcus din Galați, s'a dus la lăptăria Dimitriu din piața Unirei, unde a luat un pahar de lapte bătut. De aci, ducîndu-se la gară ca să plece cu expresul de 10 și 15 la Galați, pe cînd se suia în vagon a fost apucat de crampe stomachale și vărsături.

Șeful stației fiind avizat și părându-i se cazul suspect, a dat jos pe Grimberg, ducîndu-l la comisariatul de poliție.

D. comisar Tălăngeanu, avisă telefonic pe d. dr. Tudor, care sosind în grabă, dădu ajutorele necesare, după care acesta venindu-și în fire a plecat cu un alt tren.

D. dr. Tudor însoțit de comisarul Tălăngeanu, a mers în piața Unire, unde a făcut o descindere la lăptăria Dimitriu. Aci analizînd laptele bătut, a constatat că nu era fabricat în condițiuni higienice; de asemenea smîntîna s'a constatat că conținea zahar. D. dr. Tudor a confiscat o cantitate de acesta pe care le-a varsat la canal.

Contravenientul va fi dat judecății.

❑ *Comitetul organizator al jubileului Universității, a fost convocat a se întruni în ziua de Joui 2 Septembrie, la orele 5 p. m., spre a discuta asupra ultimelor pregătiri ce sunt a se mai face în vederea acelor sărbări.*

Incepînd de la 2 Septembrie, comitetul se va întruni în fie-care zi, între orele 5 și 6 p. m.

❑ Lucrările pentru așezarea soclului pe care va fi așezată statua lui Mihail Kogălniceanu, au fost terminate.

❑ D. general Presan a fost alaltăeri și eri în inspectarea trupelor de pe malul Prutului, dintre Răducăneni și Fălciu.

❑ D. dr. Evghenide a început eri inspectarea fabricelor din localitate.

❑ Ministerul de interne în urma intervenției direcțiunei generale a serviciului sanitar, a dispus ca toți călătorii cari vin din Rusia să nu mai poată părăsi timp de 5 zile localitatea unde s'a stabilit întâia dată,—aceasta pentru ca să poată fi puși sub observație medicală într'un singur loc.

❑ Ministrul de interne a trimes o circulară prefecturei de județ, prin care pune în vedere ca să se facă un mare riguros control asupra vînzărei obiectelor secfestrate care au servit la comiterea delictelor.

Pentru a se înlătura ori ce abuz, s'a luat dispoziția ca fie care comună să aibă un registru în care să treacă aceleaș instrumente și zăloage, cu indicarea numelui și domiciliului delicventului de la care s'a confiscat, data depunerei la primărie, felul și numărul obiectelor, autoritatea care l'a depus, data vînzărei suma rezultată și felul întrebuințărei, prin dosare de procese verbale.

❑ Soldatul Ștefan Ionescu din regimentul Ștefan cel Mare, ducîndu-se astănoapte la furat poamă la via d-lui inginer Rîșcanu, din Șorogari, a fost surprins de vier și împușcat.

In stare gravă a fost adus la spitalul sf. Spiridon, unde constătîndu se că e militar, a fost trimes la spitalul militar.

Vierul a fost arestat.

❑ Astă-zi s'a început înscrierile la școalele secondare din localitate.

❑ **Crimă.**—La spitalul Sf. Spiridon a fost adus locuitorul Dumitru Damaschin, din comuna Valea satului, județul Vaslui, împușcat în abdomen de alt locuitor Neculai Nacu, din strada Morilor, Iași.

Faptul s'a petrecut astfel: numitul Nacu, ducîndu se în comuna Buciumi pentru niște afaceri, se întîlni cu Damaschin la cîrciumar și luîndu se la ceartă, a scos un revolver și a tras asupra acestuia, rînindu-l în abdomen, iar în urmă a dispărut.

Jandarmi postului Bucium îl urmăresc.

❑ Direcția generală a serviciului sanitar a mai trimes, în afară de cei 20 agenți la Iași, și 6 în județ.

Contra celor care au fost trimeși la Iași primim plîngeri că ei se poartă brusc cu publicul, cînd se dau după desinfectări, sau măsuri sanitare.

❑ Pe ziua de 1 Septembrie st. n., d. dr. Malcoci medicul c. f. r. pe linia Cucuteni—Ruginoasa, a fost transportat pentru linia Podul-Iloaia-Hîrlău.

D dr. Lebell a fost numit medic c. f. r. pe linia Cucuteni—Ruginoasa, în locul d-lui dr. Malcoci, cu sediul la Iași.

❑ Față de imminentul pericol al holerei și al lipsei de brațe, d. general Crăiniceanu ministru de război a dat eri un ordin circular prin marele stat major al armatei către corpurile de armată, prin care le pune în vedere să desconcentreze pe rezerviști pe ziua de 21 August, în loc de 31 August, după cum era hotărît la început.

Acest ordin a fost azi comunicat corpurilor de trupă, sea că mîine Sîmbătă toți rezerviștii vor fi desconcentrați.

In urma acestui ordin, desigur că și rezerviștii contingentelor 1902 și 1903, cari urmează să facă concentrarea din Dobrogea, cu începere de la 25 August vor fi scutiți, așa că divizia 10-a de rezervă nu va mai face concentrări în toamna aceasta.

❑ **C f. r.**—Direcția generală a c. f r. a trimes o circulară inspecțiilor de mișcare, prin care face cunoscut că cu începere de la 1 Septembrie a. c. biuroul telegrafic din București se desparte în biuroul telegrafic al stației București, în care vor fi întroduse numai firele liniilor de semnalizare și firele directe Ploești, Feteești, Giurgiu, Pitești și Oltenița adică liniile necesare numai pentru corespondențele relative la semnalizarea, avizarea, urmărirea trenurilor și ori ce corespondențe cu stațiile din raionul secții de dispoziție a stații București.

Acest biurou telegrafic care este exclusiv destinat trebuințelor mișcărei stației București, va purta denumirea de până astăzi B. C.

Pentru toate corespondențele telegrafice ce se preschimbă între organele Direcțiunei Generale și organele executive din București (Inspecțiile de mișcare de întreținere și de tracțiune,) și cu organele exterioare după întreaga rețea se înființează un biurou telegrafic central sub conducerea directă a secții telegrafice (Mm).

Acest biurou central va deservi toate liniile principale Burdujeni, Iași, Verciorova, Constanța, Predeal și Căineni, precum și liniile directe Ploești, Mărășești, Piatra-Olt, Giurgiu, Feteești și Oltenița.

Toate telegramele emanate de la organele Direcțiunei Generale și de la organele executive din București se vor preda spre expediere biuroului Central telegrafic.

Telegramele prezentate după întreaga rețea și destinate Direcțiunei Generale și subdiviziilor sale, precum și organelor executive din București se vor transmite biuroului telegrafic Central care le va primi, copia și înmîna la destinație.

Serviciul acestei biurou telegrafic central va fi permanent adică: ziua și noapte a fără întrerupere.

Denumirea telegrafică a acestui biurou central va fi D. G —iar stația Dilga care are astăzi aceasta denumire se va chema pe viitor D. G. A..

Inițialele de chemare a noului biurou central precum și inițialele modificate a stații Dilga, se vor înscrie în tabela de chemări anexa 5. Instrucția XIII.

❑ Profesorii facultății de drept din București au indicat subiectul următor pentru obținerea premiului Dancovici:

Legea din 1864 pentru împroprietărire din punctul de vedere economic, istoric și juridic.

Premiul Dancovici consistă într'o sumă de 400 lei și o medalie de aur în valoare de 100 lei. Manuscrisele trebuesc depuse la secretariatul facultății de drept înainte de 28 Iulie 1911.

❑ Autoritățile au fost înștiințate că criminalul Șleapcă, asasinul lui Nicu Veniamin a fost prins de jandarmi ascuns în niște popușoaie din Bădeni.

❑ Consiliul de higienă al orașu se va întruni azi la orele 4 p. m. sub președinția d-lui dr. Demetrescu medicul primar al orașului.

Se va discuta probabil și chestiu nea dacă școalele să se deschidă, sau nu, de la 1 Septembrie.

❑ D. dr. Grossi a făcut eri în fața d-lui procuror Aslan, autopsia cadavrului copilei Iosefina Macoveski, din str. Hotin, care a murit în chip misterios.

Din autopsia făcută s'a constatat că copila a murit în urma unei bronco pneomonii.

❑ **Taxa de 5%.**—La Teatrul național s'a primit astă-zi, următoarea circulară:

Circulară Primăriilor din Capitala de Județ și Teatrelor Naționale.

Taxa de 5% înființată de noua lege a teatrelor se percipe prin timbre mobile aplicate pe biletele de intrare. Acestea sunt în valoare de jum. ban 1, 2 jum. 5, 10, 15, 25, 50, 1 leu, 2 lei, 5 lei, a căror vînzare se face în București, Iași și Craiova prin Direcțiile teatrelor naționale, iar în celelalte comune prin primăriile locale, pentru care li se acordă o remiză de 10 la sută din vînzare.

Directorii teatrelor naționale și primarii sunt răspunzători de sumele provenite din vînzarea lor. Cei ce vor încerca a falșifica aceste timbre se vor pedepsi în conformitate cu dispozițiunele art. 90 din legea timbrelor.

Carnetele de bilete se vor prezenta direcțiunelor teatrelor sau primăriilor respective pentru a le verifica, numerota și certifica fiind interzis a se întrebuința Carnete, cari nu vor fi fost prezentate la verificare.

Timbrul se va lipi ast-fel ca jumătate să rămîie pe cotor, iar jumătate pe contramarca biletului. Veți ține seamă însă ca minima valoare a biletului aplicat va fi de 2 jum. bani, restul de 1 ban și jum. ban se vor întrebuința pentru biletele cu valori mai mari de cît 50 la sută pentru care nu sunt timbre speciale.

Biletete de favoare nu sunt scutite de această taxă. A doua zi după representație carnetele întrebuințate se vor depune la direcția teatrului sau la primăria respectivă pentru a se face controlul respectiv. Direcțiunele Teatrelor și Primăriile vor controla prin agenții prevăzuți la al. c. de sub articolul 43 din legea teatrului, sau prin delegați speciali osebit de controlul ce se va face seara la casele unde se vînd biletele, pentru a a se convinge că se detașează bilete din carnete supuse la viză și că întrebuințează timbrele, luînd chiar un număr de contramărci spre constatare.

Directorii sau antreprenorii de teatre care nu se vor conforma acestor dispozițiuni vor fi supuși la amenda prescrisă la al. c. art. 43, iar amenda va fi încasată prin agenții fiscali ai statului după o listă dată de direcția teatrului sau primăria respectivă. Directorii sau antreprenorii sunt obligați să anunțe formal serile și zilele în care au a se da reprezentații în cursul unui sezon.

Cînd însă ei nu vor anunța deschiderea sustrăgîndu-se astfel de la aplicarea taxei, se vor împedica ținerea acelor spectacole. Toți agenții forței publice sunt datori să constate ori-ce abatere, de care va dresa proces-verbal într'un registru de inspecțiune numerat, stampilat și sigilat de directorii teatrelor și primarii localității respective luînd și dînșii copie după el.

❑ **Judiciare.**—Pentru mîine au a fi citați la Tribunalul secția II-a, G. Prisacariu, V. Barbu, G. Bocănica hoți de bai pentru a li se confirma mandatul

— Astă-zi tribunalul secția II a a reconfirmat mandatele de arestare ale indivizilor: Grigore Știrbu și Ion a Mariei pentru furt de cai.

❑ Nu numai evenimentele și faptele zilei din străinătate, ci și toate întîmplările din țara noastră—ce ar putea interesa pe spectatori — sunt înregistrate de aparatele cinematografice Pathé Frères, prin trimișii lor speciali și redate apoi aevea pe pînza cinematografului din grădina Bragadiru. Astă-seară Vineri se desfășoară pentru prima dată Concentrările reg. 8 de roșiori, cari au avut loc zilele trecute la Botoșani. Marșurile și șargele cavaleriei, exercițiile artileriei și întreg resboiul „pacinic" este minuțios redat.

Urmează apoi în programul de astă-seară Vineri, a doua și a treia serie a circuitului de Est, cel mai mare meeting de aviațiune din lume, organizat de ziarul Matin din Paris.

Reporterii cinematografici ai casei Pathé Frères au urmărit zi cu zi această întreagă desfășurare a noului sport aerian și înregistrînd totul fidel după natură suntem și noi martori ai celui mare meeting de aviațiune asistând la interesantul concurs.

Bogatul program de astă- seară Vineri cuprinde apoi: Devotamentul cânelui Medor, o frumoasă dramă realistă, Cochinchina, cea mai importantă posesiune franceză din sudul Asiei,—multe piese teatrale, sujete foarte comice precum: Să murim împreună, etc., etc.

Duminecă 22 August a. c., va fi adaos la programul actual: Ceremoniile religioase din Tibet (Centrul Asiei) scene instructive foarte interesante.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 20 August

Delegația italiană la Imparatul Frantz Iosef

Ischl — Imparatul a primit azi la 9½ dimineață, pe contele Aehrenthal într'o lungă audiență.

La 11 fără un sfert Marchizul di San Giuliano, însoțit de d. Fasciotti s'a dus în echipagiu de curte la vila imperială unde au fost primiți în audiență de Impărat la ora 11. Audiența a ținut o jumatate oră. Imparatul a conferit ministrului italian, marea cruce a ordinului Leopold, iar d-lui Fasciotti mare cruce a ordinului „Francisc Ioszef". Imparatul a invitat pe d. di San Giuliano, pe contele Aehrenthal, pe ambasadorii Italiei și Austro Ungariei la Viena și Roma, pe cei doi șefi de cabinet, pe primul șef de secțiune la ministerul de externe, d-nii Von Mueller și Contele Salburg la un prînz intim. Din cauza vremei rele d. di San Giuliano nu a luat parte la excursiunea de la Strobl. La prînzul intim oferit de Imparat, dl. di San Giuliano era așezat la dreapta suveranului, iar ambasadorul Italiei, ducele d'Avarna la stînga sa.

După masă, Imparatul a convorbit în mod afabil cu ministru de externe, al Italiei. Atît dînsul cît și d. Fasciotti purtau deja decorațiunea ce li s'au conferit. Astă seară d. Aehrenthal a dat un prînz la care au luat parte cei doi miniștri, ambasadorii celor două țeri, directorul Cabinetului imperial, baronul Schissl, șeful departamentului Mueller, șefii de cabinet ai celor doi miniștrii și consilierul guvernului, contele Salbourg.

Cu ocazia audienței ce i s'a acordat de Imparat d. di San Giuliano a remis imparatului o scrisoare autografă a Regelui Italiei, dată în 18 August, prin care regele Victor Emanuel reinoia călduros felicitările trasmise de curînd telegrafic cu ocaziunea aniversărei 80 de ani a imparatului Francisc Ioszef, asigurînd pe aliatul său de sentimentele sale cele mai amicale: După audiență Imparatul a trimes Regelui Victor Emanuel o telegramă, mulțumindu-i pentru această scrisoare și rugînd pe aliatul său. să creadă că împărtășește, în modul cel mai cordial, sentimentele sale de sinceră prietenie și alianță. Impăratul a adăugat că este în mod special mulțumit că a putut primi pe eminentul bărbat de stat, marchizul din San Guiliano.

HOLERA

București.—După rapoartele sosite direcției generale a serviciului sanitar, au fost în Rusie, în intervalul de la 25—31 Iulie, 22,944 cazuri de holeră, din care 10,723 au fost mortale.

Ciuma la Odesa

Odesa.—La 17 August se aflau la Odesa 5 cuzuri de ciumă.

Un asasinat politic

Salonic.—In noaptea trecută doi necunoscuți au ucis, în centrul orașului, pe un membru marcant al partidului liberal din Salonic, Erky Bey, și au rănit pe fratele acestuia, Bhasin Bey.

Spionii ruși

Copenhaga.—Un Spion al poliției secrete din Rusia a reușit să intre în sala de ședință a congresului socialist din Copenhaga.

In urmă a fost descoperit și dat afară împreună cu alți doi spioni.

Vapoare noui

București.—Direcția serviciului maritim romîn, în urma hotărîrei consiliului de miniștri, va cumpăra în curînd 3 vapoare noui, pentru a înlocui corgobotele de astăzi, cari au devenit impracticate.

In chestia adunărei naționale elină

Constantinopol.—Se asigură în cercurile diplomatice că puterile protectoare ale Cretei ar fi de părere, în majoritate, ca Vanizelos și poate Pologeorgis ar putea fi primiți în adunarea națională elină, dacă naționalitatea lor grecească este dovedită dar că ceilalți cretani aleși vor fi excluși.

*

Constantinopol.—Intr'o convorbire avută eri cu ministrul, d. Grazparis a afirmat că Vanizelos și Pologeorgis sunt supuși greci, majoritatea puterilor protectoare ale Cretei au răspuns prin ambasadele respective la ultimul demers al Porței.

Interzicerea întrunirilor

București.—Primăria a dat ordonanță, prin care interzice Clubului Social democrat de a mai ținea întruniri, de oare-ce avînd în vedere pericolul holerei, nu se va îngădui nici o aglomerație sau întrunire publică.

Intrunirea patronilor tipografi

București.—Patronii tipografi se vor întruni astă-zi la orele 4 și jumătate, pentru a stabili, în mod definitiv, condițiunile pentru încetarea grevei.

Un conflict

București.—Un conflict s'a iscat între primăria Capitalei și ministerul de războiu.

Primăria Capitalei ceruse ministerului de războiu soldați pentru curățirea străzilor.

Ministerul de războiu a revenit însă acum, dînd ordin de a se retrage soldați, de la lucrul la care au fost puși.

Vasile și Maria Ștefănescu cu copii Valentina și Aurelia, Anibal Constantinescu cu soția, Natalia și Ilie Burghele cu copii Eugenia și Augustica, Tancred și Eliza Constantinescu cu copiii Gheorghe, Ana, Maria și Tancred, Emilia și Dimitrie Duduica, Eliza și Dr. Ioan Munteanu cu copii Corina și Florica, Paraschiva și Emanoil Vîrgolici cu copii, Clémence Vîrgolici, Zoe și Nicu Grigoriu, Marcela Olimpiada și Evghenia Vîrgolici, Familiile Giușcă, Vîrgolici, Dragu, Arghirescu și Dimitrescu, au adînca durere, de a vă face cunoscut moartea prea iubitei lor mamă, bunică, soră, mătușă și vară.

✝

Zamfira Constantinescu

în etate de 65 ani

Decedată după o scurtă suferință în Tg.-Pașcani. Inmormîntarea a avut loc Mercuri 18 August 1910 ora 2 p. m. la Pașcani.

In loc de ori-care înștiințare.

ROMÂNIA

Primăria Urbei Piatra

JUDEȚUL NEAMȚU

PUBLICAȚIUNE

Din cauză că la licitațiunea ținută în ziua de 1 Iulie a. c. pentru darea în întreprindere a executărei lucrărilor de alimentare cu apă potabilă a acestui oraș, n'a rezultat pentru comună un preț avantajos.

Noi, Primarul orașului Piatra-N., aducem la cunoștința amatorilor că, licitațiunea s'a amânat pentru ziua de **(1) una Septembrie 1910**.

Ea se va ține în localul acestei Primării, în fața Consiliului Comunal, și se va face prin oferte scrise și sigiliate, care se vor primi în aratata zi între oarele 10 a. m. și 4. p. m. cînd licitația se va declara închisă și se va proceda imediat la deschiderea ofertelor.

Proectul complect a acestei lucrări, compus din planuri, devize și caet de sarcini, precum și celelalte condițiuni, se pot vedea în toate zilele de lucru, la Secretariatul Primăriei Piatra între orele 9—12 dimineața și 3—5 după amează.

Valoarea lucrărilor după deviz se urcă la suma de 762,462 lei.

Pentru a fi admiși să concureze la adjudecațiunea lucrărilor concurenții trebue să probeze prin certificate că au executat ca ingineri, sau ca intreprizători lucrări similare sau de artă de o mare importanță în mod conștiincios și satisfăcător.

Aceste certificate trebuesc depuse la Primărie cu 10 zile inainte de termenul licitațiunei iar Primăria își rezervă dreptul absolut de a aprecia valoarea lor și a hotări care concurenți vor fi admiși la licitațiune, odată cu oferta concurentul va trebui să depună o garanție provizorie de 30498 lei 50 bani in efecte publice garantnte de stat.

Garanția definitivă va fi de 6% din valoarea totală a lucrărilor.

Disp. art. 72 | 83 din legea Comptabilității publice sunt obligatorii.

Primar, I. N. IOANIU

Secretar, *Mih. Grigoriu*

No. 3555

2 Iulie 1910

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteriie —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**

I. DAVIDESCU

Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani

(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f.50

R. GARIEL

2e, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoir pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

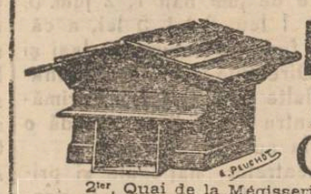

RUCHE à Cadres mobiles

Prix : **20f**

Gariel

2e, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subiectele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1584 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de frank: 577,534,027 46/100 şi fr. 1,144,828 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu

AVOCAT

Strada Bărboi No. 15—

IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1093 Duminică 22 August 1910

D. Ionel Brătianu și... Huşii

De sigur că toţi s'au întrebat: luptele crunte, ce liberalii şi-au dat unii altora la Huşi, rămîne-vor fără ecou în sufletul d-lui Ionel Brătianu, care a prezidat masa de la Enescu, unde reprezentanţii Fălciului s'au împăciuit, şi deci a luat act de un fapt politic—semnalul armonizării partidului—să treacă cu vederea preste luptele crîncene ce s'au dat la Huşi între taberile liberale, 2 luni după ce s'au împăcat la Bucureşti?

Ori cît de sus ar fi d. Brătianu, ori cît de mic s'ar părea Fălciul—ori cît de puţin rost ar avea deputaţii Huşilor în politica centrală de partid, totuşi nu se poate ca d. Ionel Brătianu să nu se intereseze. E de datoria sa ca şef de partid să se intereseze de cea mai mică rotiţă, ce compune mecanismul politic al partidului, căci negligenţa din o parte, aduce mîne neglijenţa în altă parte şi atunci s'a dus omogenitatea şi diriguirea.

De sigur luptele de la Huşi nu vor mulţumi pe d. Brătianu, căci s'a trecut peste dorinţa sa, peste cuvîntul lui şi în loc de armonie s'a produs ciocnire, şi încă ciocniri violente, ce au zguduit masele electorale ale întregului judeţ. D. Ionel Brătianu se va interesa de aproape asupra cauzelor ce au adus aceste lupte şi va rămînea mirat cînd va afla adevărul adevărat.

Cele 2 tabere în luptă îşi vor aduce încriminări reciproce. Prefectul—finul diplomat d. Gh. Corbescu—va acuza pe deputaţii separatişti, că au tradat interesele partidului cerînd sprijinul partidelor conservatoare, fără cari n'ar fi izbutit nici ca cum. Evident că din punct de vedere al puritanismului politic dreptatea va fi pe partea prefectului. Dizidenţii liberali au greşit partidului şi disciplinei oarbe recurgînd la opoziţie, şi deci voturile lor nu sînt liberale. Dar oare credea-va prefectul că voturile căpătate de lista sa sînt voturi liberale; administrative da, liberale nu.

Dar, de ce s'a produs dizidenţa? Şi atunci deputaţii separatişti—şi sînt 4 la număr: Leonida Constantin, Ir. Gheorghiu, Alex. Rîşcanu şi Ion Dobreanu, din care d. Leonida Constantin e în comitetul executiv al partidului la Bucureşti; — aceşti deputaţi, zic, vor arăta primului ministru că vinovat e însuşi prefectul, care a trecut peste împăcăciunea de la Bucureşti, şi deci ruperea angajamentelor fiind din partea d-sale, nu ei sînt responzabili de ceia ce au făcut, ci prefectul.

Cu ce a greşit prefectul de Fălciu partidului şi parlamentarilor de Fălciu? Iată cu ce: La mesele oferite la Bucureşti s'au unit reprezentanţii în Parlament, toţi, dar absolut toţi şi cei din loc şi cei străini, adică aceşti 7: N. Cişman, Leonida Constantin, Ion Dobreanu, Alecu Rîşcanu, Irimia Gheorghiu, Ion Dobreanu, *Emanoil Porumbaru* şi *Ion Duca*, căci d. Ionel Brătianu de ei avea nevoe pentru omogenizarea parlamentului.

Toţi au căzut de acord: să nu se schimbe prefectul—era candidat d. dr. I. Munteanu; să nu se schimbe primarul — era candidat d. Bendrof; să se pună la loc slujbaşii Cişmanişti daţi afară de la Primărie. Toţi s'au executat. Prefectul şi Primarele au rămas la loc, iar cei 11 slujbaşi Cişmanişti au fost reîntregraţi cu mari virimente de fonduri.

Iată că vin alegerile judeţiene. Deputaţii în de comun acord întocmesc listă de candidaţi şi ştiind că însuşi prefectul silise pe d. Dinescu să se demită, iar pe d. N. N. Tiron de mult îl demisese, siluind în vedere raporturile personale mai mult ca rele între aceşti 2 domni şi unii din deputaţi, au înjghebat lista fără aceşti 2 candidaţi. Toţi ceilalţi candidaţi au rămas, care pe o listă, care pe alta, deci fusese înţelegere unanimă. Cînd fu însă vorba de d-nii Tiron şi Dinescu, prefectul se arată greoiu, întru cît zice, că ce pretenţia personală a d-lui dr. N. Lupu să fie menţinuţi.

La obiecţiunile aduse de deputaţi că nu-l cunosc pe d. Lupu să aibă amestec în aceste alegeri, căci nu e parlamentar şi nici n'a luat parte la actul de la Bucureşti, au rupt ori-ce altă explicare cu prefectul şi rezultatul se ştie.

Cine dar a trecut peste pactul de la Bucureşti? De sigur că prefectul. D-sa s'a căptuşit la spete cu dr. N. Lupu, în afară de înţelegerea de la Bucureşti. Cine i-a impus pe dr. N. Lupu? Ce a urmărit prefectul prin aceasta?

Faptul curios, e că însuşi d. Ionel Brătianu nu e străin de această uneltire şi nu se poate concepe că d. V. Gh. Morţun ad-interimul la interne să fi pornit din propria-i iniţiativă proteguirea d-lui dr. N. Lupu. Deci, cînd deputaţii Huşilor se vor duce la d. Ionel Brătianu şi se vor explica asupra cauzelor acţiunii lor, d. Ionel Brătianu va strîmba din nas, căci va vedea în atitudinea reprezentanţilor de la Fălciu critică şi condemnarea întregei sale politice. Pentru reprezentanţii liberali în parlament, d. dr. N. Lupu e numai medicul primar al judeţului Fălciu, şi o dată eşit din prefectura a rupt ori ce legătură politică cu judeţul, întru cît acţiunea sa prefectorală a fost destul de turbulentă, pentru mersul liniştit al judeţului. Năzuinţa celor de la Bucureşti de a menţinea pe arena politică a Fălciului personalitatea d-lui dr. N. Lupu e în afară de pactul de la Bucureşti, cînd d. Ionel Brătianu nu le-a pus înainte să se împace deputaţii şi cu dr. N. Lupu, căci atunci s'ar fi ştiut şi s'ar fi avut ce răspunde la această înclinare a şefului partidului. Şi la 9 Iunie era lucru pe pace; astăzi cînd s'a dat lupta şi cînd în faţa alegătorilor deputaţii s'au cinstit aşa de frumos, e greu de admis că vor cădea de acord parlamentarii de la Fălciu cu şeful lor şi de aceia d. Ionel Brătianu e silit să se ocupe de Huşi, să împace spiritele, căci are a face cu 4 parlamentari cu greutatea lor politică, plus d. Emanoil Porumbaru, care are mai vechi legături cu Huşii, d-sa fiind de 2 ori alesul Fălciului în parlament şi cu vechi legături tocmai cu liberalii separatişti.

Dacă d. Brătianu va arăta că pune puţin preţ pe situaţia creată la Fălciu, ori cît ar ţinea să-şi aşeze viitorul prin punerea în primul plan a dr. N. Lupu, va strica prezentului, de care trebue să ţină samă acum.

Gh. Ghibănescu.

Declaraţiile profesorului Negel

— Profesorul declară că Iaşul este complect infect —

Despre şedinţa pe care a ţinut-o ieri consiliul sanitar al oraşului, se publică o amănunţită dare de seamă în ziar.

Sfătuim pe cititor să urmărească cu luare aminte rechizitorul pe care profesorul Negel l'a făcut administraţiei comunale şi care rechizitor cuprinde un tablou, tablou groaznic, al stărei Iaşului.

D. profesor Negel a mai declarat că a făcut raport primarului asupra stărei de infecţie a Iaşului, dar că acel raport n'a fost publicat, nici n'a fost aratat directorului general al serviciului sanitar, cu prilejul presenţei sale în Iaşi.

Raportul profesorului a fost pus la dosar, asemenea unei suplici inutile.

D. profesor Negel a mai declarat, că nici primarul, nici un delegat al său, n'au luat parte, nici odată, la o şedinţă a consiliului sanitar; că în *Monitorul comunal* nu se publică rezumate ale şedinţelor consiliului sanitar, nici nu se rezolvă, într'un fel sau în altul, hotărîrele ce le ia acel consiliu.

Să observăm repede, că profesorul, care a făcut toate aceste grave destăinuiri, nu se află înrolat în nici un partid politic, deci nu se vor putea plînge iluştrii edili, că ei cari sunt „cei mai iluştri", sunt persecutaţi doar de adversari.

D. profesor Negel reprezintă ştiinţa în consiliul nostru sanitar. Singură vocea acestui distins practician răsună, dar ca în pustiu, în acel sfat medical.

Dr. Negel a dat alarma în luna Mai şi a repetat-o de două ori în August. A dat alarma în van de trei ori, căci n'are cine îl auzi.

N'are cine îl auzi, fiind-că nu sunt oameni acei pe cari clubul colectivist l a plasat la comună. Aceia sunt brute. Sunt criminali ordinari— cari privesc cu plăcere la bietul Iaşi, care a fost cucerit de boli, de murdării şi de infecţii.

EXPORTUL GRAULUI

După statistica oficială a ministerului domeniilor suprafaţa generală cultivată cu grîu a fost de 1,950,000 Ha., ceia ce arată că faţă cu suprafaţa generală cultivabilă de circa 9 milioane Ha. Lanurile cu grîu au ocupat 21%.

Producţia fiind în medie de 19·2 Hl. la hectar, stocul general al grîului va fi de 37 milioane Hl. cu mult inferioară producţiunei din 1906. Cauzele acestei înşăläciuni la aşteptările agricultorilor e că prin unele regiuni negurile şi ploile au stricat grîului, lăsîndu-l supt, fără greutate la grăunţe şi deci foarte mult propriu. Aceste cauze au adus nu numai împuţinarea cantitativă a recoltei, dar şi cea calitativă, perzînd în greutate.

In special regiunile de nord ale Moldovei au fost mai atinse şi au produs neegalităţi patente de la o vale la alta sau de la o costişă la alta. In orice caz tot acest belşug de recoltă se datoreşte marei proprietăţi, care din totalul produsului de grîu ia parte cu 80%, rămînînd săteniloor numai 20% cu partea ce şi-o dau în exportul general al grîului.

Se face observarea că chiar aceste 20% ai săteanului se cuvin a fi puşi tot în socoteala marei proprietăţi, de oare ce ţaranii pun grîu în deobşte mai mult pe pămîntul luat pe bani sau pe muncă de la boer, pe cînd pe ogorul lui pune popuşoiu sau alte plante.

Tot acest stoc de 17 mil. Hl. pentru export va aduce în ţară, cur în sumă de peste 300 milioane lei. Din această sumă folosul brut al marei proprietăţi va fi de 8% adică 240 milioane lei, cu care frumoasă sumă vor face faţă la plata ratelor împrumuturilor de circa 500 milioane, vor scoate cheltuelile şi vor rămîne cu un folos colosal—marele fluviu economic al marii proprietăţi.

Produsul solului e cea mai mare operaţiune de bursă ce se face la noi, căci nu numai că se face faţă plăţilor tuturor ratelor datorite la capitalul împrumutat, dar se dublează în scurt timp capitalul, şi înlesneşte pururi mănţinerea puterei economice şi politice a marilor proprietari.

Cu grîul ce vindem noi cântărim civilizaţiunea noastră, dar şi sărăcia noastră naţională.

Popuşoiul ocupă aceiaşi suprafaţă de cultură ca şi grîul; dar produsul său de circa 40 milioane Hl. trebue să hrănească ţara întreaga, 6½ milioane de guri, aşa că prea puţin rămîne pentru export; de aceia şi pentru ţaran o brumă de folos, căci repartizarea se face la mulţi.

Din grîul ce producem se vinde 80% şi se consumă în ţară numai 20%; iar folosul cade mai mult în punga a 5000 de oameni ca să satisfacă nevoile a 20000 suflete. Din popuşoiu dinpotrivă vindem 20% şi consumăm 80%, căci ţaranul mînîncă mai mult mămăligă şi nu i rămîne pentru export de cît foarte puţin.

Conflicte şi păruelî

O singură faptă însemnată a făcut actualul guvern de cînd e în fruntea ţărei, faptă a cărei merit îi revine în mod exclusiv: acea de a ne fi înveselit în mijlocul căldurei şi monotoniei generale, prin năsbîtiile, prin discuţiile şi prin conflictele sale caraghioase. Putem să spunem cu drept cuvînt că am petrecut o vacanţie delicioasă, rîzînd din toată inima de atîtea zbuciumări zădarnice şi ridicule. Căci într'adevăr, ce poate fi mai plin de haz de cît acele mutre grave ce-şi dau aere de reformatori, de cît acele vociferări declamatorii ce se întrec în pronunţarea de cuvinte goale, de cît neînţelegerile copilăreşti, cari în timpul din urmă au devenit atît de numeroase.

Un organizm în care elementele ce-l compun sînt atît de deosebite în cît îşi anihilează respectiv funcţiunile, nu poate să fie de cît un organizm predispus peirei.

Şi guvernul actual prezintă aceleaşi simptome de distrugere. Zădarnic presa guvernamentală caută să tăinuiască boala primejdioasă ce-l roade, zădarnic voeşte să ne amăgească cu vorbe; efectele dezastroase se simt şi în consecinţă, ţara va trebui să ia măsuri. Se ştie de pretutindeni că bolnavul trebuie izolat, îndepărtat de locul pe care-l ocupă, pentru a nu deveni dăunător altora, şi înlocuit cu element sănătos, capabil de muncă. Ei bine, ţara reclamă acum acel element sănătos, care să-i conducă destinele, care să-i infiltreze forţe nouă de viaţă.

Conflictul de curînd întîmplat cu prilejul discuţiunei asupra contramandărei manevrelor, a pus vîrf tuturor celorlalte. Discuţia nu pare a fi închisă şi promite a da încă naştere la grave incidente; închipuiţi-vă ce situaţie încurcată şi ne mai pomenită: un ministru, care nu se poate bucura de autoritatea cuvîntului său, e desconsiderat de către colegii săi, e socotit ca o cantitate neglijabilă. De aici discuţii, păruelî şi conflicte: să se contramandeze sau nu, manevrele? Ziarele colectiviste—împăciuitoare—ne asigură că numai atunci se vor contramanda cînd pericolul holerei va fi într'adevăr mare ca şi cum în timpul de faţă, pericolul acesta n'ar fi de cît o jucărie, o glumă de speriat copiii.

Dar harababura devine şi mai mare: se dă un ordin, imediat se anulează; se hotărăşte într'un fel, imediat se revine asupra hotărîrei, etc. Ziarele de eri însfîrşit ne spun că s'a decis desconcentrarea numai a contingentelor de reservă chemate pentru instrucţie la corpurile de trupă, rămînînd ca contingentele pentru complectare să fie reţinute. E de aşteptat ca mîne să cetim o ştire cu totul contrară aceasteia în care sau s'ar desconcentra şi s'ar goli toate căsărmile, sau se vor chema sub drapel până şi copiii. E teribil d-nul gheneral Crăiniceanu! Excelenţa sa nu se gîndeşte de loc, se vede, la pericolul serios la care expune atîţia inşi, sprijinul atîtor familii; e atît de comod să dai ordine de la birou! Lucrul însă nu trebue să ne mire: ar trebui să ne simţim uimiţi atunci cînd am constatat un cît de slab interes a d-lor de la guvern, pentru poporul pe spinarea căruia s'au ridicat. Aşa cum stau însă lucrurile acum, nici-o faptă, nici un gest de al colectiviştilor nu trebue să ne mire. Putem să privim ca foarte firesc şi la locul lui, tabloul — la care poate ne vor da ocazia să asistăm— în care picioarele de scaun vor sburutui pe sus, în care, încleştaţi cu mînile în păr, d-nii care formează cabinetul actual vor discuta destinele ţărei.—Probe ne-au dat, iar activitatea lor febrilă ne mai promite multe. Conflictele de curînd întîmplate ne-au întărit şi mai mult credinţa că slăbiciunea lor a ajuns la culme, că microbul distrugerei le circulă în organism. Şi nu vom tolera ca în fruntea noastră să păşească paşi şovăelnici, iar destinele ueamului să fie încredinţate unor mîni tremurînde. Nouă ne trebue conducere sănătoasă, căci poporul e curat şi neinfectat de boale. Aşa cum se presintă astăzi însă, guvernul actual e un rău... şi nici măcar nu e un rău necesar.

OAMENI ŞI LUCRURI

NECURATUL

Ţarul Rusiei împreună cu toată familia şi suita a părăsit Imperiul şi după o lungă şi misterioasă călătorie, făcută între şiruri nesfîrşite de soldaţi, a putut să descindă în orăşelul Friedburg, în sinul rudelor. E cu atît mai sigur aci, cu cît poliţia germană l'a încunjurat de ziduri... chinezeşti, de garduri şi de sîrme de fier, ferindu-l de ori-ce atingere indiscretă şi primejdioasă; şi cu atît mai sigur iară, cu cît a părăsit Capitala cea mai contaminată de holeră—Petersburgul.

Ce-a lăsat pe urma lui e un tablou dantesc! Rusia toată pare un iad în care se fierb şi se torturează mii, zeci de mii de victime, căzute pe altarul epidemiei. Iată cele din urmă două rapoarte oficiale: de la 18 la 24 Iulie 8400 morţi din vr'o 20 de mii de bolnavi: în şase zile notaţi bine; de la 25 la 31 Iulie— în alte şase zile—10,723 morţi! Aşa dar *la fie-care două minunte*, aproximativ, un mort de holeră! Cifrele amintesc acele teribile epidemii cari au secerat în primul şi în al treilea sfert al veacului trecut, pornite asupra Europei întregi şi venite tot din Rusia unde propiu zis, holera este endemică de un secol. In locul vechei „cholera asiatica" avem de fapt „cholera russica" şi de la dînsa se va contamina fără îndoială, încă odată, toată suprafaţa Europei şi cine ştie cîte zeci sute de mii vor plăti cu viaţa nepăsarea unei criminale administraţiuni, cum este acea a Autocraţiei vecine!

E o chestiune vitală pentru toate statele civilizate de a medita şi de a găsi remedii, sau de a întreprinde „cruciada" în contra Necuratului, care întinde mrejele sale ucigătoare,—uriaş care omoară lesne atîţia pitici: ce ţeară ar putea sta împotriva colosului rus, el singur mai întins de cît toate cele optsprezece state ale Centinentului?

Cînd epidemia din 1855—67 a speriat şi pustiit Europa s'a convocat în Aprilie 1867 o conferinţă, internaţională la Weimar. Acum ar fi cu atît mai necesar un demers de atare natură, de oare-ce nu încape îndoială că Rusia s'a resignat, pur şi simplu, şi nu duce *lupta* cea mare şi necesară pentru stîrpirea molimei. E drept că acolo ştiinţa e dezarmată faţă de puterea prejudecăţii oarbe, faţă de ignoranţa maselor şi de groaznica necurăţenie a mulţimelor ţărăneşti. Apoi însăşi mărimea cea fără de margini este cauza neputinţei sale şi esclude ori-ce control riguros.

Noi zicem „Rusia",—dar cu obişnuita noastră noţiune de mărime şi întindere putem oare pricepe ce însamnă ea?

Ideea convocării unei conferinţe internaţionale a fost emisă pe ici-colo, dar îi-va ea adusă la îndeplinire? Şi odată realizată va găsi oare mijloacele unei intervenţiuni energice pentru stavilirea epidemiilor—căci e vorba nu numai de holeră, dar şi de ciumă!—chiar în contra Rusiei oficiale însăşi şi în interesul ei!

Centrul Europei este ameninţat; apusul de asemenea: dovadă Italia. Dar marile Capitale cu canalizările lor perfecte, cu sistemele lor de salubrizare şi de higienă n'au prea mult a se teme. Dar „vai de ţările acele—scrie profesorul Kraus —unde e cu putinţă o infecţiune a apei de băut".

Noi intrăm cu totul în această din urmă şi deplorabilă categorie. Nu însă de la noi poate porni iniţiativa unei mari conferinţe în contra „Necuratului", care ne ameninţă de peste Prut.

Rodion

FALSUL HABOTNIC

D-lui Schwarzfeld, directorul ziarului «Egalitatea».

Despre ce-i un habotnic adevărat nu ne vom ocupa, întru cît mai toată lumea cunoaşte un astfel de tip. Habotnicul adevărat se impune atenţiunii oricui prin aceia că dînsul îşi aproprie întru totul mişcările, apucăturile, întreaga ţinută şi portul cu ceia ce tradiţiunea şi rutina îi indică imperios. Se desbară nu-i vorbă unii habotnici adevăraţi de unele apucături şi purtări de ale lor, mai ales în ce priveşte portul; dar păstrează totuşi ceva caracteristic în ţinuta ori îmbrăcămintea lor, ceva ce-i socotit în de obşte ca tot ce poate fi mai adecvat cugetării şi convingerii lor statornice. Astfel habotnicul creştin, ori-în-ce parte a lumii şi ori-în-ce timp, va avea asupra-i atîrnată o cruciliţă, ori o iconiţă; habotnicul islamic, va purta fes ori turban; iar habotnicul evreu, cel puţin zulufii din preajma urechilor. Privind pe un atare habotnic, dacă prima impesiune e întru cîtva lovitoare, raţiunea însă temperează surpriza, şi nu poţi de cît respecta o ţinută, ce răspunde negreşit unei convinvingeri atît de adînci, că n'o iartă să se adapteze întru totul mediului în care se învîrteşte.

Acesta-i habotnicul adevărat, tip ce pe zi ce trece devine tot mai rar. Recunoaşterea lui e cît se poate de uşoară şi ştii totdeauna în ce măsură te poţi înţelege cu el, pentru a convieţui armonic. Dar care-i habotnicul fals? Acesta e cu mult mai greu de recunoscut pentru-că un astfel de tip se întîlneşte la tot pasul prezentîndu-se obişnuit cu o atitudine şi cu o ţinută ce nici dau macar de bănuit că ai în faţă un tip hibrid. Falsul habotnic trăeşte obişnuit viaţa tuturora, se înfăţişează cu apucăturile cele mai moderne: în ţinută, dar mai ales în port, nu se lasă cu nimic înapoia inşilor ce pretind şi unii chiar sînt la nivelul cultural al epocei noastre. Cu toate aceste să te ferească sfîntul să te atingi cum-va de ceia ce constitue fondul doctrinar al habotnicismului, căci îl vei vedea pe dată pe falsul habotnic că se pune în gardă, că devine cerberul celor mai anahronice concepţiuni, contrastînd izbitor cu ţinuta şi portul lui de toate zilele; căci ca creştin la biserică nu-l prea vezi şi nici vre-o amuletă nu poartă; ca islamic, nu prea merge la moschee şi nici fes ori turban nu pune pe cap; ca mosaic, nu prea dă pe la sinagogă, iar cît despre zulufi.. vai, să poarte el perciuni!

Falsul habotnic n'are obişnuit nici-o convingere ; dar el pîndeşte cu cea mai încordată atenţiune cam ce idei se fierb în mijlocul neamului din care face parte, şi totdeauna se dă de partea curentului celui mai puternic care, astă-zi încă, este tot acela representat de mulţimea incultă. Falsul habotnic este obişnuit naţionalist, şi nu naţionalist ca fie-cine, ci naţionalist şovinist, adică habotnic naţionalist : ca creştin, el nu poartă grijă de cît neamului creştin ; ca islamic, se inspiră numai din coran ; iar ca mosaic — mai ales de cînd dr. Th. Herzl a dat cu multă trudă formula ce-a găsit răsunet în gloatele evreeşti —falşul habotnic este zionist. Poftește de atacă formulele învechite, poftește de relevă neajunsurile culturelor de odinioară pentru vremile de astă zi, habotnicul adevărat te va asculta poate compătimindu-te ori îndepărtîndu-se ca să nu-şi întineze cumva cugetul, pe cînd falsul habotnic, chipurile sărind în ajutorul habotnicismului ameninţat, te va întîmpina cu cea mai neînchipuită îndrăzneală, îţi va atribui intenţiuni la cari nici n'ai visat, se va delecta a fi întîlnit în sfîrşit un adversar pe care să-l combată, şi punîndu-se la hartă cu tine nu va scăpa din vedere, mai ales, să privească efectul ce-a produs pentru habotnicii adevăraţi.

Căci falsul habotnic se ţine lipcă de habotnicul adevărat. Falsul habotnic îşi duce viaţa, o viaţă parazitară, exploatînd convingerile sfinte ale habotnicilor adevăraţi. Falsul habotnic este convins în adîncul neviciat al conştiinţii lui, cum că habotnicismul şi a trăit traiul, şi se vede că-i convins întru cît nu mai lasă nici-un semn exterior după care să se poată spune că-i habotnic ; dar persevereză în contrazicerea lui dintre ţinută şi propagandă, spre a satisface cu chipul acesta amîndouă lumile : şi pe cea veche, căreia cultivîndu-i iluzia reînvierii, aceasta prin adepţii ei se speteşte a-l îndestula cît mai mult pe falsul habotnic, şi pe cea nouă, căreia i se înfăţişază pe dinafară cu totul adaptat, aceasta ne mai ostenindu-se a-l cerceta pe falsul habotnic în ce ape cu adevărat se scaldă. Falsul habotnic trăeşte astfel nesuparat de nimeni. Cînd habotnicii adevăraţi îi impută ţinuta cu care el face pe modernul, numai-de-cît invoacă „interesul cauzei", precum tot „interesul cauzei", dar cu înţeles schimbat, îl invoacă şi faţă de aceia ce-i impută felul lui de propagandă în desacord cu ţinuta. In cît falsul habotnic îţi alunecă printre degete ca argintul viu, ce pare că fuge de sub ochii analizatorului spre a nu-i surprinde natura sa.

Cu oare-care osteneală izbutii să pun mîna pe tip, drept care şi arăt aice în cîte variate ipostase mi s'a prezentat. Dar în toate încolăcirile lui, în toate supterfugiile lui, întenţionînd să nu mi se prezinte sub firea cea adevărată, eu tot i-am fixat cîte ceva din însuşirile lui, pînă am izbutit să schiţez un tot ce-l prezint ca fiind falsul habotnic. Pe de oparte reabilitez un tip, reabilitez pe habotnic, care nepotrivit mediului, nepotrivit vremei, este totuşi un tip social interesant, un ce cristalizat şi ca ori-ce cristal nu mai puţin strălucitor macar printr'unele din feţele sale : de nu ne ar înfăţişa de cît trecutul străvechi şi încă habotnicul merită tot interesul şi tot respectul. Dar pe de altă parte pun în vază pe falsul habotnic, care trebue să spumege de a fi recunoscut ca atare, deşi ca creştin nu mai arată amuleta ce o doseşte în sîn pentru a o arata, la ocazie, habotnicilor adevăraţi ; deşi, ca islamic, şi-a înlocuit fesul şi turbanul prin pălărie ori şapcă ; deşi, ca mosaic, nu-şi expune vederei jiletca cu sfori ce va fi avînd grijă s'o poarte pentru a o arata, la ocazie, habotnicilor, iar zulufii a înţeles de mult să-i sacrifice în „interesul cauzei".

Dr. P. Zosin

„Opinia" la Botoşani

Moşia Leorda.—Asociaţia între Bogdan Goilav şi Ion Gr. Iamandi.—Uneltirile deputatului Ramiro Savinescu.—Abuzul de putere a procurorului Tufescu

Toată societatea din Botoşani este agitată de noul act de samavolnicie pe care procurorul Tufescu l'a făcut asupra persoanei d-lui Ioan Gr. Iamandi.

Iată împrejurările în care s'a produs acest scandal:

Defunctul Bogdan Goilav îşi luase ca asociat la exploatarea moşiei sale dotale, Leorda, pe dl. Ioan Gr. Iamandi. Cît a trăit Bogdan Goilav, afacerea a mers bine şi liniştit. Murind Goilav, soţia sa, d-na Jeaneta Goilav născută Ciolac, ademenită de perspectiva unui cîştig mai mare oferit de arendaşii evrei, a căutat tot felul de mijloace, ca să se desfacă de asociaţia d-lui Iamandi, acuzîndu-l de unele şi altele în diriguirea moşiei. Prin mijlocirea deputatului avocat Ramiro Savinescu, a găsit în procurorul Tufescu pe magistratul docil şi linguşitor, căci fără nici o formă legală, ci făcînd act de autoritate şi de slugărnicie către sus zisul deputat, a ordonat comandantului de jandarmi, locotenentul Vuruclas, să ridice cu forţa pe dl. Ioan Gr. Iamandi, de la locuinţa sa de la moşia Leorda.

Locotenentul Vuruclas, călcînd legile ţărei, a luat doisprezece jandarmi şi împreună cu d. Jean Ursianu, cumnatul d-nei Goilav s'au dus la Leorda, s'au năpustit cu forţa asupra d-lui Iamandi, l'au legat cot la cot, aducîndu-l sub escortă la Botoşani.

Aici l'a ţinut arestat fără nici un mandat, 12 ore, şi numai după aceia, procurorul văzînd nelegiuirea ce a făcut l'a pus în libertate.

De la magistratura d-lui Toma Stelian care şi-a împănat tribunalele şi judecătoriile cu tot felul de specimene de judecători, nu ne putem aştepta decît la fapte ca acele săvîrşite de d. Procuror Tufescu. Dl. Iamandi s'a plîns telegrafic atît ministrului de interne, contra comandantului de jandarmi, locotenent. Vuruclas iar ministrului de justiţie, contra procurorului Tufescu, pentru că amîndoi s'au făcut vinovaţi de abuz de putere, călcînd legile. Nici pînă azi autorităţile centrale nu s'au pus în mişcare, arătînd prin aceasta o condemnabilă toleranţă faţă do subalternii lor.

Pe cînd d. Iamandi era arestat la Botoşani, d Jean Urseanu, cumnatul d-nei Goilav, a făcut la moşie ce a voit, pentru ă face imposibilă revenirea d-lui Iamandi ca asociat.

N'avem cuvinte de a protesta contra başbuzuciilor făcute de autorităţile noastre, şi aducînd faptele la cunoştinţa ţărei, credem că miniştrii avizaţi vor cerceta cît de curînd afacerile, pedepsind pe vinovaţi.

Importanţa şedinţă a consiliului de higienă

Asanarea cartierelor.—Chestia apei de băut.—Iuspectarea fabricilor.—Controlul călătorilor.—Chestia deschiderei şcoalelor.—Casele insalubre.—Importantele declaraţii ala d-lui prof. dr. Negel.—Alte amănunte.

Eri, la orele 4 jumatate după amiază, a avut loc o importanţă şedinţă a consiliului de higienă al oraşului.

Şedinţa a fost prezidată de d. dr. Demetrescu, medicul primar al oraşului. La şedinţă au luat parte următorii medici : profesor dr. Negel, C. I. Tudor, Imervol, Grigoriu, Ochs, Florantin, Colonel dr. Acontz, Şumuleanu, Buzenchi şi Georgescu medici veterinari.

D. dr. Demetrescu, luînd cuvîntul, zice că la ordinea zilei sunt mai multe chestiuni de discutat şi pe care le va trata rînd pe rînd.

Intăi, zice d-sa e chestia măsurilor contra holerii.

In urma dispoziţiilor luate, s'au făcut lucrări de asanare cartierului Broscăriea făcîndu-se mici canaluri de scurgere spre Bahlui, se fac şoselе de scurgere pentru asanarea terenului, iar pe de altă parte se suprimă o mulţime de contururi din harta Bahluiului. Se activează acum facerea unor canale ce merg toate spre Bahlui, aşa la Nicolina s'a făcut o pantă de scurgere, curăţîndu-se bine albia şi întărîndu-se malurile, bătîndu-se bine. Ar fi fost mult mai bine şi mai higienic dacă s'ar fi drenat în alt mod Nicolina, şi anume să se fi canalizat cu tuburi de beton, iar deasupra să se fi făcut un bulevard sau o stradă. Probabil însă că suma de 86,000 lei destinată pentru asanarea cartierelor nu e suficientă, astfel că s'a procedat numai la asanarea pur şi simplu a cartierelor. Să sperăm însă pe viitor.

In ce priveşte măsurile de asanare, mai este una mai importantă : chestia apei de băut. S'au luat hotărîrea ca să se instaleze pompe la fîntînele de la Ciric care erau stricate, căci actualminte nu funcţionează de cît şase fîntîni cu pompe, celelalte s'au oprit de a se lua apă din ele. D. Slătineanu, inspector sanitar, a luat din nou probe de apă pentru a o analiza.

Chestiunea apei, a zis d. Demetrescu, e o chestiune palpitantă şi care nu e rezolvată pe deplin, căci data cînd va fi dată publicului, e un punct de întrebare şi de aceia trebuie să ne îngrijim să luăm alte măsuri serioase.

In inspecţiile făcute fabricilor de ape gazoase şi minerale s'a pus în vedere fabricanţilor ca mai întăi apa cu care fabrică, să fie fiartă. La una din fabrici s'a găsit siropul acoperit cu batiste murdare. Pentru a fi mai igienică fabricarea, li s'a impus fabricanţilor să-şi procure samavoare în care să fiarbă apa şi de unde prin tuburi să meargă direct în aparatele de fabricat.

Domnul doctor Rătianu de almintreli, care are fabrica de ape, are deja instalate mulţime de aparate şi prin urmare cer ca să admiteţi ca toţi fabricanţii să fie obligaţi a-şi procura aparate.

Consiliul admite.

A doua chestiune iarăşi importantă, e chestia latrinelor. Aproape jumătate din oraş n'are latrine, centrul oraşu'ui are latrine mizerabile aşa că aproape lipsesc. S'a dat însă o extremă importanţă acestei chestiuni şi administraţia comunală a luat hotărîrea ca oamenilor săraci, să li înlesnească facerea de latrini sistematice, dîndu le scînduri şi cele necesare. O comisiune e însărcinată cu facerea unei asemeni statistici, după care prezentată primăriei, se dă cele necesare pentru facerea latrinelor. S'au somat apoi pe proprietarii ce au latrine rele să-şi zidească altele.

Altă chestiune la ordinea zilei, e sosirea călătorilor ce vin din Rusia. In acest scop, d. dr. Guţu a fost însărcinat special numai cu vizitarea acestor călători. Şi pentru o mai bună ordine şi supraveghere, ar fi bine ca să se hotărască că aceşti călători să fie găzduiţi numai la un singur otel unde să poată fi supraveghiaţi mai în de aproape.

Unii din membrii consiliului făcînd diferite propuneri, d. dr. Tudor cere ca medicul şef care a propus această chestid, să găsească o modalitate ce s'o aplice.

D. *Colonel dr. Acontz*, cere ca măsurile contra holerii să se aplice şi pentru călătorii ce vin şi prin alte puncte nu numai prin Ungheni, căci holera s'a semnalat în Italia, Austria şi chiar la Berlin, aşa că suntem ameninţaţi şi prin alte graniţe.

Respunzîndu-se că s'au luat măsuri la toate graniţele aşa că ori-ce călător ce intră în ţară, se vesteşte despre aceasta telegrafic pe medicul oraşului în care va intra călătorul, se trece la altă chestiune anume deschiderea şcoalelor.

*

Oraşul fiind bîntuit în prezent de două epidemii, scarlatina şi febra-tifoidă, ce se face cu deschiderea cursurilor şcoalelor? N'ar fi bine ca consiliul să ceară amînarea lor? Căci o aglomeroţie prea mare ar favoriza mult terenul boalelor. D-sa cere ca să se ceară amînarea pînă la 1 Octombrie.

D. dr. Tudor, *luînd cuvîntul zice că, dacă şcoalele trebuesc închise, aceasta nu e de tăgăduit şi motivul nu este că se poate întîmpla o epidemie, dar şcoalele de cînd s'au închis, nu s'au luat nici o măsură căci desinfecţia lor nu s'au făcut, aceasta se face după ce se deschid.*

Avînd în vedere pericolul holerii, scarlatinei şi tifosului, avînd în vedere că şcoalele nu sunt desinfectate, curţile murdare, latrinele pline, etc. în cît pentru o desinfectare radicală, ar fi bine a se cere amînarea deschiderii cursurilor.

D. profesor dr. Negel, *declară că măsura e bună, dar d-sa se abţine de la vot şi chiar de a mai vorbi în consiliu pe motiv că şi anul trecut cînd s'a luat aceiaşi măsură, cerîndu se prelungirea deschiderii şcoalelor, fiind avem în Iaşi cîte-va sute de cazuri de tifos, ministrul Haret, a trecut peste avizul consiliului, spunînd că-şi asumă dînsul toată răspunderea, aşa că se abţine de astă-dată, fiind sigur că se va întîmpla ca şi în trecut an.*

D. *dr. Demetrescu*, **arată că faţă de pericolul holerii şi celorlalte epidemii, consiliul să ceară ca deschiderea cursurilor să se facă la 1 Octombrie.**

Consiliul admite, şi se trece în procesul-verbal declaraţia d-lui prof. dr. Negel că se abţine.

*

O altă chestiune iarăşi importantă, zice d. dr. Demetrescu, e acea a caselor insalubre. O mulţime de case mizerabile, fără aer, prost construite, ameninţă a cădă şi ele ar trebui numai de cît evacuate, însă pentru aceasta, să se delege o comisiune care să cerceteze casele găsite insalubre, şi ele să fie evacuate imediat.

D. *profesor dr. Negel*, luînd cuvîntul, zice că în această privinţă există art. 152 din legea sanitară, care regulamentează aceste locuinţe, dar din nenorocire acest articol nu se aplică, şi e de regretat că pînă acuma nu s'a aplicat şi probabil că nu s'a aplicat că nu s'a voit.

De la 1883, de cînd am luat condeiul în mînă, am scris că Iaşul e unul din din cele mai murdare oraşe din ţară, dar credeţi că s'a ţinut seamă şi s'a făcut vre-o măsură? Nu. In multe rînduri am arătat şi măsurile de îndreptare, dar iarăşi nu s'a făcut nimic şi ca dovadă a spuselor mele din trecut, vedeţi azi că s'a alarmat întreoga populaţie şi s'a pus în mişcare un personal întreg.

Regret că d. primar nu ia exemplu de la colegul său, d. dr. Botescu din Bucureşti, ne voind să vină din cînd în cînd să prezideze consiliul, dar poate că d. primar are alte ocupaţiuni!

Mai departe d. prof. dr. Negel, descrie murdăria în care zace oraşul, canalurile murdare, străzile murdare, cei din fruntea administraţiei comunale sunt indolenţi şi n'au luat din timp măsuri de îndreptarea răului.

A trebuit să vină d. ministru Morţun în Iaşi, ca să sperie şi să ia d-sa măsuri, dînd şi o sumă de 86,000 lei pentru care consiliul trebue să-i aducă mulţumirile sale. Unde am fi ajuns azi, dacă se venea în ajutor mai dinainte cu o sumă oare-care, de sigur că am fi preîntîmpinat epidemiile, dar cînd cei din fruntea comunei nu se interesază, ce se poate face? Noi n'am avut trecere la cei mari şi dacă d. dr. Demetrescu are trecere, noi suntem fericiţi şi-l felicităm.

D. dr. Buzenchi, luînd cuvîntul asupra chestiunii insalubre, arată că nu numai să se dărîme casele insalubre, dar chiar să se oprească a se mai clădi de cît după un plan tip şi totdeauna cu avizul consiliului de higienă.

D. dr. Buzenchi a arătat apoi că vagoanele de la tramvai nu sunt desinfectate şi consiliul a luat votul ca, în fie-care seară cînd vagoanele întră în remiză, ele să fie desinfectate.

D. dr. Imervol, vorbind s'a raportat la îmbunătăţirile ce se execută actualminte şi pentru cari s'au cerut atît de serviciul sanitar, cît şi de consiliul de higienă, însă fără rezultat. Relativ la cele spuse de d. profesor dr. Negel arată că, contrar pesimismului d-lui Negel, mult puţin cît s'a făcut, s'a făcut tot prin consiliul de higienă ; recunoaşte apoi dreptatea d lui dr. Negel **numai în ce priveşte lipsa de fonduri pentru care administraţia comunală nici odată nu s'a îngrijit.**

D. *dr. Tudor*, cerînd cuvîntul, a făcut cunoscut consiliului de higienă, cartierul cel mai murdar şi mai insalubru din diadărţirea I-a.

Cartierul ce cuprinde străzile Morilor, Ipsilante, precum şi străzile Bălţilor, Perju, Podul de piatră, Moţoc, Semnului, mărginit între limita disp. II-a, pîrăul Bahluiului, strada Moţoc şi str., Sf. Andrei, este un cartier dintre cele mai insalubre. Majoritatea caselor de locuit e insalubră, pentru că sunt umede, cu ferestre mici, aproape în ruină, situate fără nici o ordine, fără nici o aliniere, case pe jumătate bordeie, înconjurate de tot felul de bărăţci care abia se susţin în pămînt, acoperite cu ceia ce se găseşte pe stradă, cu ogrăzi murdare, fără latrine, fără canale.

Locuitorii toţi foarte saraci, trăind îngrămădiţi la un loc cu animalele, aceşti locuitori prost îmbracaţi, prost hrăniţi, cu mulţii copii, acest cartier limitat şi întretăiat de şanţuri prin care apa nu curge, cu malurile formate din gunoaie şi materii fecale, apoi o serie întreagă de canale de scurgere a apelor de ploi, în care apa stagnează.

Intre case şi în faţa lor, locuri virane mari, neîngrădite, cu depozite de gunoaie şi privăţi publice, căci în acest cartier nu sunt privăţi, iar unde sunt, sunt mizerabile, rău construite şi prost întreţinute.

Străzile şi colţurile străzilor, sunt acoperite de tot felul de murdării ; afară de aceasta, sunt trecătoare dintr'o stradelă în alta, fundacuri şi impasuri a căror stare de curăţenie nu se poate descrie.

Măsurile de higienă ce s'ar putea impune aci, *sunt alinierea* străzilor, închiderea locurilor virane a trecătoarelor şi impasurilor, evacuarea şi dărîmarea bordeilor şi şurilor, curăţirea canalurilor şi a şanţurilor, impunerea de lăzi pentru gunoaie, nivelarea locului şi desinfectarea bălţilor. In timpul aceasta de pază contra holerii, trebuesc în permanenţă oameni mulţi pentru supravegherea curăţeniei, căci ceia ce s'a executat de comisia sanitară ca, curăţenia şi desinfectarea, acestea nu durează de cît jumatate de zi, după acest interval, gunoaiele şi materiile fecale sunt puse din nou şi şanţurile sunt pline cu zoi.

D. dr. Tudor a făcut cunoscut apoi ancheta în ce priveşte curăţitul latrinelor şi ridicarea gunoaelor, şi care rezultat e următorul : a mers cu comisarul la antrepenorul vidanjelor şi acesta a declarat că nu se curăţă privăţile din cauză că comuna nu-i dă tabloul ce comisia sanitară l'a întocmit pentru curăţirea urgentă ; apoi nu să lasă să se scoată mai mult de două sacale şi dacă să încearcă să se scoată mai mult, proprietarul sau chiriaşul se opune ; apoi primăria încasază de la cetăţeni pentru curăţitul latrinelor, iar lui îi plăteşte foarte greu. Făcîndu i întrebarea de ce n'are sacale mai multe, antreprenorul i-a răspuns că la banii ce încasează comuna de la vidanje, ia un procent şi dacă primăria ar renunţa pentru cît va timp la acest procent, el ar înmulţi numărul sacalelor.

In chestia curăţirii gunoaielor, d. dr. Tudor arată că în timpul inspecţiei, căruţele date de primărie pentru fie-care secţie, au rîdicat gunoaiele şi au desinfectat locurile ; ce se întîmplă însă? Peste 2 ceasuri gunoiul era la loc. In timp de 2 septămîni cît a umblat prin secţie, n'a întîlnit nici o droagă de a primăriei. D-sa propune ca droagele să meargă din ceas în ceas, să sune clopotul la casa fie-căruia şi să rîdice zilnic gunoiul, iar despre numărul căruţelor, fie-care comisie să aibă cunoştinţă, ca să poată cerceta şi controla.

D. *dr. Demetrescu*. Pentru asanarea cartierului de care e vorba, miine impreună cu inginerul ministerului de interne, voi merge la faţa locului pentru a lua măsurile de urgentă asanare. In ce priveşte curăţitul latrinelor şi rîdicarea gunoaielor, recunoaşte că cele spuse sunt exacte şi va lua măsuri în înţelegere cu autorităţile comunale pentru rezolvar a acestor două mari măsuri de prevenirna boalelor.

Şedinţa s'a rîdicat la orele 7.

D. P.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultaţiuni 3—6 p. m.

INFORMAŢII

❑ D. Gr. Ghica-Deleni, preşedintele comitetului pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă, a fost eri de a vizitat locul unde se amenajează pentru piaţa unde va fi aşezată statua.

D-sa a intervenit pentru accelerarea lucrărilor, aşa ca, cel mult peste o săptămînă, locul să fie amenajat complect şi pavat.

❑ D. Theodor Grinţeanu telegrafist la Botoşani, a fost mutat la Bacău, în locul d-lui I. Macarie numit la Mărzeşti.

❑ La 1 Septembrie se va ţinea examenul de capacitate pentru învăţători şi învăţătoare :

Candidaţii din Iaşi, Bîrlad şi Galaţi, vor depune examenul la Bărlad. Comisiunea se va compune din d-nii : S. Haliţa, inspector general al inv. primar şi D. Mironescu.

❑ Un furt s'a săvîrşit astă-noapte la magazinul de muzică Michelsohn, din str, Lăpuşneanu.

Pe la orele 12 şi jum., sergentul din pont, trecînd în revizie, observă că uşa de la acel magasin e deschisă.

Inştiinţînd pe fraţii Michelsohn, proprietarii magazinului, aceştia veniră imediat şi constatară că dintr'un saltar, care a fost deschis, prin aforţare cu o daltă, s'a furat suma de 300 lei şi mai multe timbre.

Se cercetează pentru a se descoperi autorul.

❑ Ministerul instrucţiunei a dat o circulară prin care, cu începere de la 1 Septembrie, impune tuturor şcoalelor particulare să introducă în orariile lor cel puţin o jumătate oră de cîntare pe săptămînă pentru deprinderea melodiilor romîneşti, asta pentru fie-care clasă, precum şi să serbeze aniversarea Unirei (24 Ianuarie), naşterea M. S. Regelui (7 Aprilie,) onomastica M. S. Reginei (24 Aprilie) şi ziua de 10 Mai.

Serbările se vor face după un program care va fi prealabil comunicat ministerului şi din care să nu lipsească imnul regal romîn.

❑ Următorii profesori vor compune comitetul pentru jubileul universităţei :

Din partea facultăţei de litere ; d-nii A. D. Xenopol, I. Găvănescul şi Ilie Bărbulescu ; facultatea de medicină : d-nii dr. I. Puşcariu, şi dr. Gav. Socor ; facultatea de drept : d nii D Alexandrescu, I. T. Burada şi Iulian Teodorescu ; facultatea de ştiinţi d-nii ; Aurel Mănescu, dr. Drag. Hurmuzescu şi D. Pompei, care se vor întruni la 2 Septembrie sub preşedinţia rectorului.

❑ Din excedentul de 2.481.766 lei 88 bani, din budgetul casei şcoalelor, s'a hotărît ca să se mai întrebuinţeze 1124786 lei 74 bani, pentru şcoalele profesionale şi de agricultură din care şi pentru următoarele şcoli din Iaşi ;

Şcoala de menaj „Principesa Maria" 8422 lei, 17 bani : şcoala profesională de fete 7381 lei 68 bani : şcoala normală „Vasile Lupu" 945 lei 20 bani ; şcoala comercială elementară 10.385 lei.

Pentru şcoalele profesionale de fete şi cele de comerţ sumele se vor întrebuinţa pentru dotări cu material didactic, manechine jurnale de moda, mobilier, ajutoare, burse etc., iar pentru şcoala normală „Vasile Lupu" spre a se restui.

❑ Iată numele candidatelor pentru cari se va ţinea un examen suplimentar de pedagogie şi de practică pedagogică.

Alexandrina Bălăcescu, Eliza Buzdugan, Florica Cotache, Eliza Danielopol, Elena Gheorghiu, Anastasia Ionescu Bujor, Maria Munteanu, Maria Onciu, Maria Popa, Onorina Pralea şt Maria Şerbănescu.

SPECTACOLE

— Vederi absolut după natură, fidel înregistrate, din Polonia Rusă, se cuprind în noul program din astă-seară de la cinematograful „Union" din grădina Cuza-Voză. De asemeni o ediţie specială a lui „Pathé-Journal", apare în în astă-seară la cinema „Union", cu ultimile ştiri cinematografiate cuprinzînd şi vederi după natură între care : Incendiul de la expoziţia din Bruxelles ; Jubileul Imparatului Frantz Iosef etc.

Noul program din astă-seeară, care va ţinea până Duminecă mai cuprinde şi marea dramă Engleză în zece părţi şi 25 de tablouri „Oliver Twiste", care cuprinde următoarele părţi principale : Mama moare! ultima dorinţă a unei muribunde, — Orfan. — Madam Bumbe. Viaţa de nesuferit. Un bun prieten. Cea din urmă bataie. Fuga. Muritor de foame. Un pungaş milos. Intovărăşit. Invăţătura la furt. Meserie imposibilă. Un domn caritabil. Răpit de pungaşi. Obligat prin ameninţări la escaladă. Intre două focuri. Ajutat de păgubaşă. O descoperire sensaţională. Oliver Twiste este nepotul meu! Arestarea hoţilor. Ertarea bine-făcătorului său. Pungaş tot pungaş!

Tot în programul nou din astă-seară se mai cuprinde : „Frumoasa lăptăreasă" idilă din viaţa italiană ; Prinţul şi vînătorul dramă.—Jupînul vecinei, comedie ; Cocs ca poliţist, extrem de haz!ie ; Gheata vagabondului comedie etc. etc.

❑ In urma anchetei ce s'a făcut în chestia asasinărei lui N. Vaniamin Costache administratorul moşiei Cristeşti, s'a constatat că cel care a tras cu puşca asupra victimei, e un oare care Gh. Ursache, avînd complici pe: G. Hobrică, fecior boeresc, Vasile A. Petrovici pădurar şi Vasile Şleapcă, cu nevasta sa Maria. Aceştia toţi au promis lui Ursache 20,000 lei, dacă va ucide pe administrator.

Criminalii şi a pîndit victima, două zile printre lanurile de porumb. Puşca a fost încărcată cu gloanţe sfărâmate, schije şi alte metaluri. Gloanţele au lovit pe nenorocitul administrator în tîmpla stîngă şi în piept. Moartea i a fost instantanee.

Criminalii au fost arestaţi la Tg. Frumos şi vor fi aduşi astă zi la Iaşi.

*

La autopsia ce a făcăt'o d. dr. Iamandi din Tg. Frumos, s'a constatat următoarele:

Cadavrul prezenta leziunile externe: 1) O plagă situată în regiunea subclaviculară stînga, spre mijlocul claviculei, la distanţă de 1 cm. sub-claviculă. Această plagă are un orificiu circular cam de 5 m. m în diametru şi urmărită cu sonda se pierde în adîncime, neprezentînd nici o impegnaţiune de pulbere. Din această plagă se scurge o cantitate mare de sînge; 2) O plagă orizontală, lungă de 3 cm., situată cam la 2 cm. deasupra arcadei orbitoare stîngi, interesînd ţesăturile până la osul sub-jacent, 3) O plagă orizontală, lungă de 3 cm., paralelă cu cea precedentă, interesînd ţesăturile până la os; 4) O plagă orizontală, lungă de 2 cm., paralel cu cea precedentă şi situată la o distanţă de 2 cm. de precedenta interesînd ţesutul până la osul subjacent; 5) O plagă cu bordurile anfractuase, de mărimea unei piese de 50 bani, situată în regiunea frontală mijlocie la o distanţă de 5 cm. la rădăcina nasului. Această plagă interesează atît ţesăturile moi, precum şi osul subjacent lăsînd să se scurgă o marecantitate de sînge. Explorînd'o cu sonda, ea se perde în masa cerebrală; 6) O plagă anfractuasă de mărimea unei piese de un leu, situată pe linia frontală medială la o distanţă de 10 cm. de rădăcina nasului. Această plagă interesează ţesăturile moi precum şi osul subjacent, lăsînd să se scurgă o mare cantitate de sînge. Explorînd această plagă cu sonda, ea se pierde în masa cerebrală.

Concluziuni: 1) Moartea lui N. V. Costache este violentă; 2) moartea este determinată de o hemoragie cerebrală şi de strivirea masei cerebrale a emisferului cerebral stîng produse prin 2 gloanţe care au determinat mai întâi, perforaţiunea bolţei craniane în două puncte determinate, urmată apoi de dissrugerea masei cerebrale stîngi; 3) moartea datează de 24 ore.

❑ Comisarul Bonciu de la dispărţirea II-a, ceruse un concediu de 2 luni de zile, iar în caz când nu i s'ar aproba să i se primească demisia.

Ministerul de interne ia aprobat demisia!

In locul său, va fi transferat dl. comisar Tălăugeanu, dela gară.

❑ D. General Alex. Presan, însărcinat special cu inspectarea trupelor de pe malul Prutului, a inspectat Joi şi Vineri sectorul Sculeni—Ţuţora, ocupat de batalionul din regimentul Stefan cel Mare, sub comanda d-lui maior C. Petala, rămânând foarte mulţumit atît de dispoziţiile luate cît şi de modul cum se aplică măsurile.

❑ **Banca Meseriaşilor.**—Mâine dimineaţă la ora 8 jum. se întrunesc în localul Camerei de Comerţ acţionarii băncei meseriaşilor pentru a vota statutele şi a proceda la alegerea consiliului de administralie.

DIVERSE

— In seara zilei de Duminică 29 August, va avea loc la grădina Copou, o frumoasă serbare, organizată de muzica Comunală, sub conducerea d-lui prof. A. Cirillo. Va fi ultima frumoasă serbare.

— Vasile Constantinescu din serviciul băei Pogor, învîrtind la o pompă i s'a făcut rău şi a căzut jos. A fost pus într'o trăsură şi transportat la spitalul Sf. Spiridon.

— Indivizii Grigoriu şi Toader Coman ducîndu-se în cîrciuma lui I. Zaliş din str. Albă No. 5, nevoind să achite costul vinului ce băuseră au lovit cu o sticlă în cap pe Zaliş rănindu l grav.

— La cîrciumarul I. Kaufman din strada Şapte oameni, s'a spart astănoapte un perete pe unde hoţii vroiau să se introducă înăuntru. Fiind surprinşi, hoţii au dispărut.

— Neculai Anton, precupeţ, a reclamat poliţiei, că un băet din serviciul său Constantin Popovici, i-a furat dintr'un sertar suma de 106 lei dispărînd apoi.

— Astă-zi a avut loc căsătoria d-lui Dimitrie Păun, cu d-ra Virginia Onofreiu.

Ultime INFORMAŢII

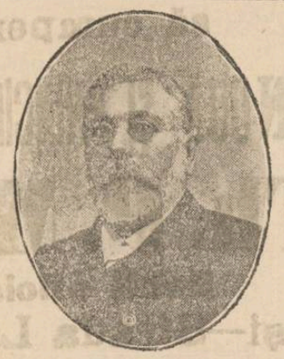

† Dr. N. MANOLESCU

Telegraful ne aduce dureroasa ştire despre încetarea din viaţă a excelentului nostru prieten, profesorul N. Manolescu, săvîrşit din viaţă în cursul acestei nopţi, la moşia sa Strunga, *lîngă Tg.-Frumos.*

Retras la pensie, fostul profesor de clinică oftalmologică şi director general al serviciului sanitar, petrecea toată vremea în frumoasa localitate balneară care-i aparţinea şi unde cultiva cu dragoste vasta pepinieră de pomi şi de viţă de vie, iar între timp dedîndu-se unor preocupări ştiinţifice şi sociale. Cetitorii Opiniei *au putut ceti acum cîte-va zile o serie de preainteresante şi instructive articole în care excelentul om de ştiinţă propunea măsuri practice pentru combaterea flagelului ameninţător al holerei.*

Peste puţin avea să dee la lumină o importantă monografie asupra vieţei Ţiganilor în Romînia, studiu pentru care adunase un vast material de date şi documente.

Ca profesor de clinică, medic primar de spital şi director general al serviciului sanitar, ca director-proprietar al băilor Strunga, dr. Manolescu a desfăşurat totdeana o activitate neobosită şi binefăcătoare.

La Strunga opera gratuit sute de ţarani suferinzi, în toţi anii. Studiile sale relative la „Malaria" dovediau un adînc patriotism.

Ca director al serviciului sanitar a redactat şi publicat în „Monitorul Oficial" din August 1904 un vehement rechizitor în contra administraţiunii liberale. necruţînd întru nimic pe primarul Iaşilor de pe vremuri, d. C. B. Pennescu.

Acum cîtva timp, în plină activitate fu lovit de o trecătoare sincopă, survenită după un oedem pulmonar. Revenit în urma ajutoarelor medicale ce i-a dat la timp fiul d-sale, d rul Dim. Manolescu, a reluat activitatea obositoare şi eri accesul s'a reînoit, de astă dată fatal.

Deplîngem moartea acestui admirabil om de ştiinţă şi de muncă, rugînd familia să primească expresiunea condoleanţelor noastre.

Iată şi cîte-va detalii asupra carierei medicale a defunctului Dr. Manolescu:

Medic oculist, născut la 10 Februarie 1850 în comuna Şaranga (Buzeu). A făcut studiile sale în ţară şi le-a terminat la Paris în clinica oftalmologică a d rului de Vecker. Intors în ţară după ce mai fusese 3 luni în clinica profesorului Arlt la Viena, a fost numit în 1881, medic oculist la spitalul Brîncoveneanu. La 1883 trece în aceiaşi calitate la Colţea unde e numit definitiv în 1884. La 1885 e numit profesor la catedra de oftalmologie de la Universitatea din Bucureşti, pe care o suplinise încă de la 1883. D rul N. Manolescu a dirijat „Analele medicale romîne" de la 1881 pînă la 1884 şi a fondat la 1890 revista medicală „Apărătorul sănătăţei".

Membru în comitetul de redacţie al „Romîniei medicale", fondator al Societăţei Studenţilor în medicină şi al unui premiu de 500 lei la fie care 3 ani pentru cea mai bună scriere asupra unei chestiuni de oftalmologie, dr. N. Manolescu a publicat: „Boalele conjunctivei" (1884) „Boalele transmisibile" (1896) „Higiena ţăranului" (1895) lucrare premiată de Academia romînă. In Februar 1903 e numit director al serviciului sanitar unde funcţionase pînă în Decembre 1904, în care calitate a înfiinţat infirmeriile rurale şi băile populare. Ca om politic a fost ales de 2 ori senator de Roman,

❑ **Enormul gheşeft al încălzirei Spiridoniei cu calorifere a intrat acum în altă fază.**

Iată cum: primul proces-verbal era făcut pe 316,000 lei şi şapte la sută procente de înfirziere. Direcţia generală a serviciului sanitar făcuse atunci un jurnal pe 316,000 lei, refuzînd înscrierea dobînzilor, de oare-ce regulamentul opreşte Spiridonia să plătească procente.

Epitropii au făcut atunci un alt proces-verbal, în care nu mai figurau procente, dar acestea au fost puse în capital, aşa că, în loc de 316,000 lei, s'a pus:

378,800 lei

Intervenind stăruinţele ministrului Morţun şi avocatului Biberia, s'a căutat în grabă jurnalul consiliului sanitar şi cum graba strică treaba, s'a luat jurnalul cu suma de 316,000 lei, fără procente, care a fost aprobat de consiliul de miniştri.

Contractul, însă, a fost făcut pe 378,800 lei, taxa proporţională plătită şi abia mai tîrziu s'a observat „calamitatea".

De aceea contractul n'a fost transcris încă. Dificultatea este că d. Brătianu. care nu voia să aprobe gheşeftul, s'a întors la postul seu şi rămîne de văzut, dacă d-sa se va lasa convins săschimbe jurnalul.

Aşteptăm.

❑ **Din sorginte sigură, aflăm că chiar în cazul cînd serbările jubilare ale Universităţii vor avea loc în Octombrie, M. S. Regele nu va mai veni să ia parte.**

❑ *Cazul cel mai alarmant din cîte au fost în ultimile zile la Iaşi s'a întîmplat astănoapte în strada Socola. Aci la o familie Aronovici s'au declarat în timpul nopţii cinci bolnavi atinşi de grave simptome gastro-intestinale şi anume: o mamă, trei copii mari şi o nepoată.*

Cu toate aparenţele grave medicii curanţi d-nii d-ri Sufrin şi Steuerman cari au dat ajutoare în timpul nopţii şi astăzi declară că e vorba de o intoxicaţie alimentară.

Cazul a fost însă adus la cunoştiinţa serviciului sanitar şi probabil se va face o analiză bacteriologică.

❑ Cazuri nuoi de febră tifoidă au fost declarate azi în despărţirea a patra.

❑ *In urma votului de aseară al consiliului de higienă al oraşului, în chestia deschiderei şcoalelor, direcţia generală a serviciului sanitar, va interveni la ministerul instrucţiunii publice, pentru ca şcolile din Iaşi să nu se deeschidă pînă la 1 Octombrie.*

❑ *I. P. S. S. Mitropolitul Pimen s'a instalat la mănăstirea Neamţului pe ziua de 16 August, I. P. S. S. va rămînea în mănăstire pînă la 8 Septembrie. I. P. S. S. e întovărăşit de directorul Mitropoliei, d. Gabriel Pârvu. Pe cît timp va sta în mănăstire I. P. S. S. va studia măsurile ce vor trebui luate ca să dea mai multă viaţă şi mişcare mănăstirilor noastre pe calea economică, ca să poată apoi spori şi pe calea religiosităţii.*

In acest scop I. P. S. S. aşteaptă vizita d lui Spiru Haret, ministrul de culte, care a făgăduit să şi dea întîlnire la mănăstirea Neamţului.

Cum I. P. S. S. e partizanul convins al activităţii extra bisericeşti, fiind în aceasta discipolul d-lui Haret, vor aviza între altele care ar putea fi activitatea extra-călugărească, fără să se calce canoanele. Cum I. P. S. S. lor sînt tari în această activitate extra călugărească ar voi s'o întindă la toţi călugării de ori ce rasă şi de ori ce speţă.

❑ *Studenţii au început o campanie, îndemnînd pe cetăţeni să protesteze contra faptului că statua lui Cuza Vodă nu va fi aşezată în Piaţa Unirea, ci pe locu unde au fost casele Solescu.*

Ei au hotărît să ţie întruniri de protestare, pe suburbii şi să ceară ca statua să fie eşezată în Piaţa Unirea.

D. A. C. Cuza personal, e pentru aşezarea statuiei pe locul Solescu.

❑ Azi dimineaţă, d. dr. Demetrescu, medicul şef al oraşului, însoţit de inginerul Smîntînescu şi d. dr. Tudor, a mers în cartierul Perju şi a luat măsuri ca toate canalurile să se cureţe şi să transforme în canale închise; locurile virane să fie îngrădite, nivelarea cartierului şi eventual pavarea lui.

Apoi însoţit de d. dr. Grigoriu, a mers la Ciric, pentru a vedea dacă e absolută nevoie de a se seca balta de acolo, sau să rămînă pentru mai tîrziu de oare ce e în afară de oraş şi mai bine banii să se cheltuiască pentru îmbunătăţirile din oraş.

A vizitat apoi lucrările de asanare a Calcainei şi Nicolinei.

❑ **Ciocnirea de la gară.**—O ciocnire s'a întîmplat azi dimineaţă, la orele 9 şi 50 în gară, în următoarele împrejurări:

Maşina No. 1067, condusă de mecanicul E. Kiessel, eşea pe la orele 9.50 din depou, pentru a lua trenul 34 ce pleacă la 10 şi 15, spre Paşcani. In acel moment, plecase din spre peron maşina No. 681; ambele maşini s'au întîlnit şi din nebăgare de samă, s'au ciocnit.

Mecanicul Marinescu care conducea maşina 681 a fost grav rănit la cap şi la umăr. Maşina 681 s'a ales cu felinarele stricate, tampoanele sfărâmate şi plugul distrus complect.

S'a deschis o anchetă pentru a se stabili responsabilitatea.

❑ *Inmormîntarea regretatului prof. dr. N. Manolescu. va avea loc la Strunga, Luni sau Marţi.*

❑ Consiliul superior agricol a cerut inspectoratului agricola al judeţului Iaşi un tablou de toţi Romînii cari cultivă zarzavaturi, pentru a fi scutiţi de taxe.

❑ Nu numai evenimentele şi faptele zilei din străinătate, ci şi toate întîmplările din ţara noastră—ce ar putea interesa pe spectatori — sunt înregistrate de aparatele cinematografice Pathé Frères, prin trimişii lor speciali şi redate apoi aevea pe pînza cinematografului din grădina Bragadiru. Astă-seară Sîmbătă se desfăşoară pentru prima dată Concentrările reg. 8 de roşiori, cari au avut loc zilele trecute la Botoşani. Marşurile şi şargele cavaleriei, exerciţiile artileriei şi întreg resboiul „pacinic" este minuţios redat.

Urmează apoi în programul de astă-seară Vineri, a doua şi a treia serie a circuitului de Est, cel mai mare meeting de aviaţiune din lume, organizat de ziarul Matin din Paris.

Reporterii cinematografici ai casei Pathé Frères au urmărit zi cu zi această întreagă desfăşurare a noului sport aerian şi înregistrând totul fidel după natură suntem şi noi martori ai celui mare meeting de aviaţiune asistând la interesantul concurs.

Bogatul program de astă-seară Sîmbătă cuprinde apoi: Devotamentul cânelui Medor, o frumoasă dramă realistă, Cochinchina, cea mai importantă posesiune franceză din sudul Asiei,—multe piese teatrale, subiecte foarte comice precum: Să mănînc împreună, etc., etc.

Duminecă 22 August a. c., va fi adaos la programul actual: Ceremoniile religioase din Tibet (Centrul Asiei) scene instructive foarte interesante.

Reprezentaţiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni şi Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu preţurile populare obişnuite.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 21 August

Holera în Italia

Roma — In ultimele 24 ore, 18 cazuri noui de holeră şi 11 decese, au fost constatate în provinciile din Bari şi Faggia.

Aviaţiune

Paris.—Aviatorul Billovncic a plecat din Orleans şi s'a scoborît la Angouleine, în apropiere de Bordeaux.

Sat distrus de incendiu

Temeswar.—Un incendiu a distrus astă-noapte, aproape întreaga comună Nyerea.

Holera în Ungaria

Buda-Festa.—După cele ce spun ziarele, un marinar ar fi murit de holeră la Mohacs. prin urmare ar fi al doilea caz mortal de holeră în Ungaria.

Populaţia New-Jorkului

Washington.—După ultimul recensemînt, la New-Jork, acest oraş ar avea 4.776.883 locuitori, adică cu 1.329.631 mai mult de cît în 1900.

In ajunul războiului Turco-Grec

Colonia.—Gazeta din Colonia află din Constantinopole că nu s'a luat încă o hotărîre în ce priveşte declararea de război Greciei. Totuşi trebue amintit că există un cureut foarte puternic în favoarea acestei hotărîri, şi că cercurile conducătoare sunt hotărîte să sfîrşească cu obiceiurile din epoca hamidiană.

*

Atena.—Consiliul de miniştri a invitat pe ministrul de răsboiu să facă pregătirile pentru o mobilizare generală a trupelor şi să se pună la dispoziţie trenurile ce ar fi necesare pentru transportul trupelor.

E vorba ca să se mobilizeze, nu numai acei care fac sau au făcut serviciul militar, ci şi acei care sunt în stare a purta armele.

HOLERA

Niv-Swang.—Cîteva cazuri de holeră au fost constatate aici.

Greveie din Catalonia

Madrid.—Din cauza grevelor din Catalonia primul ministru d 'Canalejas a amînat plecarea sa spre Bruxeles.

*

Saragosa.—Nici un ziar nu a apărut azi dim. Grupuri de grevişti se duc în ateliere spre a sili pe muncitori să părăsească lucrul şi invitînd pe negustori a-şi lichida prăvăliele. Tramvaiurile circulă însoţite de garda civilă. Munca e absolut suspendată, dar până acum ordinea nu a fost turburată.

Congresul socialist

Copenhaga.—In şedinţa de eri, la congresul internaţional socialist, delegatul austriac Ellonbogen, a stăruit pentru o moţiune prin care se invită partidele socialiste din întreaga Europă, să întrebuinţeze toate mijloacele disponibile, spre a se pune un capăt actelor reacţionare ale ţarismului, mai cu seamă, în Perdia şi Armenia. In ceea ce priveşte situaţia din Turcia, această moţiune protestează în contra politicei reacţionare a cabinetului tânăr turc, care poate fi înlăturată numai printr'o adîncă reformă democratică a constituţiei şi în statele balneare, printr'o înţelegere paşnică între suverani şi popoarele din această peninsulă. In fine în ceeace priveşte situaţia din Inlanda şi din Rusia, această moţiune exprimă încrederea şi admiraţia partidului socialist, muncitorilor finlandezi şi democratic din toate ţările să protesteze, prin toate căile în contra nelegiuirilor ţarismului. Oratorul a terminat în mijlocul aplauzelor auditorului vestejind autocraţia rusească şi atăcînd persoana Ţarului.

*

Copenhaga.—Congresul internaţional socialist a adoptat, în unanimitate, cele opt moţiuni, propuse în şedinţa de eri. Moţiunea privitoare la Finlanda a fost salutată cu entusiasm. Delegatul socialist francez Ledebour a supus congresului o rezoluţie privitoare la arbitraj şi la dezarmare.

Suspedarea unui magistrat bolnav

Bucureşti.—Monitorul oficial de azi a publicat decretul prin care d. V. Aramă, judecător la trib. Suceava, este suspendat pînă la noi dispoziţiuni din care cauză că fiind bolnav, nu-şi poate îndeplini serviciul.

Furtună şi ploi torenţiale

Orşova.—O mare furtună urmată de o torenţială ploaie cu grindină, a căzut eri, şi a cauzat mari stricăciuni. Linia ferată a fost ruptă, şaşa că circulaţia spre Vîrciorova este întreruptă.

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

S'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colţul străzei Ştefan-cel-Mare No. 1, în aceiaşi stradă

No. 9 Ştefan-cel-Mare No. 9

vis-âvis de **Cocoşul de aur**

Fac cunoscut onor. mele clientele şi onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutăţile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă şi earna: Ştofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franţuzeşti, Covoare, Ştofe de mobile, Perdele de ştofă şi de reţea, Pînzături, diferite lăţimi, Atlazuri şi satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze şi de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună şi preţurile avantajoase.

MULŢUMIRE

Subscrisul aduce viile sale mulţumiri d lui dr. Frühling, pentru interesul ce şi-a dat de a scapa doi copii, cari se aflau grav bolnavi de bronco-pneumonie.

Iosef Wortmann
60, Str. Moţoc

Jalnicii: Ecaterina N. Manolescu, soţie; dr. Dim. N. Manolescu, Ion N. Manolescu şi Manole N. Manolescu, Maria şi dr. G. Stînculeanu, copii; preotul Manolescu cu fiii; Athanasie Manolescu cu copii, fraţi; Ion Procopie Demetrescu copiii, Anton Procopie Demetrescu, Maria P. Simionescu cu flu, cumnaţi; au nemărginita durere de a vă anunţa încetarea din viaţă a prea iubitului lor.

†

Dr. N. MANOLESCU

Profesor universitar onorar, fost director general al serviciului sanitar, fost senator.

Incetat din viaţă, după o scurtă suferinţă în ziua de 20 August, ora 9 jum. seara, la Strunga, în etate de 60 de ani, şi vă roagă să bine-voiţi a asista la înmormîntarea care va avea loc la Strunga.

In loc de ori-ce invitaţie.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea bolelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —**

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: **Domnului**
I. DAVIDESCU
Tecuciu

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu insripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL,** 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f.**

FONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

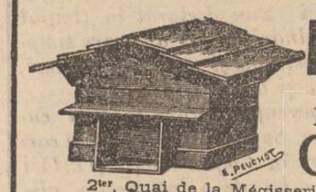

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. **0f 20**

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiy tru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 $^{46}/_{100}$ şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1094 Marți 24 August 1910

„EPOCA“ şi COLEGIUL UNIC...

Scriitorii de la *Epoca* se silesc să se arăte cei mai vajnici susținători ai actualelor colegii. Mirarea ne vine cu atît mai mult, cu cît patronii *Epocei* n'au tras nici un folos de la actualele colegii, de cît că, fiind la putere, le-au hăţuit cum le-a venit la îndămînă, iar cînd au căzut în opoziție prin m la guvernului au fost aleşi ca zestre, care la Vaslui, care la Focşani, care unde a voit Excelența sa d. D. A. Sturdza.

E o mare copilărie din partea *Epocei* să apere o organizare politică a votului, la care n'a contribuit cu nimic nici la înjghebarea sa—în 1884, nici n'a tras foloase politice de la dînsa. Este ca şi cum a-i apăra copilul altuia, neavînd nici unul al tău.

Actualele colegii au eşit dintr'un compromis a lui Ion Brătianu, oportunistul, faţă de teoreticianul partidului C. A. Roseti, care voia colegiul unic încă de atunci. Liberalismul ca părinte al organizării votului de azi, a tras foloase practice, căci şi-a înjghebat un stat major nou, şi au căpătat prin aceste colegii guvernarea în ţară 15 ani, iar conservatorii numai 11 ani. In schimb însă colegiile create de liberali şi organizate de ei s'au conservatorisat aşa de tare, că azi stau ca ghimpele în ochii liberalilor. Şi liberalii le voesc reforma; şi ţara cere reforma.

Cine ar fi mai în drept să le susţină? Noi, conservatorii-democraţi, pentru că am tras de la actualele colegii cele mai mari foloase, izbutind cu candidaţii noştri în 9 alegeri parţiale şi la colegii diferite.

Dar *Epoca!* Actualele colegii nici nu sînt opera politică a patronilor ei şi nici cîştig politic nu au tras patronii ei de la ele. Dar dintr'un singur punct de vedere *Epoca* se erige în apărătoarea actualelor colegii: că au desvoltat puterea de rezistenţă faţă de administraţie; pe cînd contopindu-le se va duce şi se va compromite această forţă de rezistenţă.

Iar ca exemplu ia alegerile judeţiene de la Fălciu.

La Fălciu colegiul I a dat cîştig liberalilor dizidenţi, căci au avut sprijinul eficace al ambelor opoziţii conservatoare şi deci ingerinţa administraţiei a fost aicea slabă. Această îngerinţă a fost mai mare şi mai vădită la col. II şi a fost covîrşitoare la al 3 a. La colegiul al 2-a s'au strecurat 2 dizidenţi; iar la al 3-a s'a ales lista administraţiei.

Aşa este; dar ian să privim lucrurile mai de aproape. *Epoca* exclamă: „Cazul de la Huşi e tipic, pentru a învedera cît de penetrabil ar fi influenţei administrative colegiul unic“.

In adevăr, partidele noastre politice, în forma lor actuală, circulă mai mult la colegiul I şi în special Carpiştii cu acest colegiu I se laudă: elita intelectuală a ţării; La colegiul al II au început partidele să se deprindă să circule, iar la al 3 a nici nu se ating. Pentru Carpişti nu există colegiul al 3-a; el e cel mult o maşină electorală pusă în mîna administraţiei.

Dacă tu partid nu circuli politiceşte prin fruntaşii tăi într'un colegiu, nu e vina colegiului că-ţi e refractar ţie. Cum voiţi ca colegiul al 3-a să cunoască partidul Carpist, cînd fruntaşii acestui partid nu se scoboară la dînsul?

Prin urmare şi în deosebirea supt raportul puterii de rezistenţă politică a unui colegiu, nu se poate vorbi pînă acum în acelaşi fel de toate colegiile, că nu s'au făcut uz de partide în aceiaşi măsură la toate colegiile, şi nici organizarea lor nu e la fel. Ian să ne închipuim că colegiul I ar avea pe lîngă alegătorii săi direcţi încă pe atîţia delegaţi inventaţi pentru 10 zile la viaţa politică, nu permanenţi cu votul lor, şi am vedea ce s'ar alege cu puterea de rezistenţă politică.

Şi cu toate acestea, luptele de la Huşi au dovedit contrarul. La colegiul al II candidaţii administraţiei au răsbătut cu foarte puţine voturi peste majoritate. Majoritatea fiind de 163 voturi, un candidat a întrunit numai 4 voturi peste majoritate; iar la colegiul al 3 a şi mai eloquente cifrele; 5 candidaţi ai administraţiei au reuşit cu o foarte mică majoritate, căci unul, d. C. Dinescu a reuşit cu 2 voturi peste majoritate, iar alţi 4, numai cu 13 voturi din 450 votanţi.

Ce însamnă aceasta? Este el oare colegiul al 3-a numai o maşină în mîna administraţiei? Nu; dacă administraţia n'ar fi avut razimul în delegaţi lupta foarte greu, căci în deosebire de alte judeţe, la Fălciu colegiul al 3-a e foarte bine organizat pentru partidul conservator-democrat; şi deci nu lucrul în sine, adică stofa politică a ţărănimei e aceia care repugnă partidele politice, ci organizarea votului la acest colegiu.

Epoca a greşit luînd rezultatul de la Huşi, ca să dovedească inutilitatea colegiului unic. Nu sîntem apărătorii colegiului unic; ştim însă că alegătorii noştri de la Fălciu au făcut vitejii de rezistenţă politică supt cea mai anarhică administraţie a celui mai arbitrar şi impulsiv prefect, ce l'a avut judeţul, d. dr. N. Lupu, în a cărui slujbă s'a fost pus prefectul actual, d. Gh. Corbescu, cu tot aparatul său administrativ. Cînd la colegiul al 3-a îţi strecori 4 candidaţi cu 13 voturi de majoritate şi unul numai cu 2 voturi nu înseamnă că ai învins strălucit, şi că dacă toate partidele ar fi circulat mai cu temeiu şi mai statornic şi în acest colegiu s'ar schimba tema luptelor politice.

Poţi face cele mai straşnice legi de îngrădirea votului alegătorului, ştim însă că cea mai rodnică îngrădire e să circuli tu partid politic în sufletul a cît mai mulţi alegători. Fără acest contact sufletesc legile nu pot face nimic, pot mări maşina electorală, nu pot înălţa însă sufletul.

Gh. Ghibănescu.

MUNTENIZAREA IAŞULUI

Eminenta gazetă surdo-mută, Secolul, *ne aduce nouă acuzarea, că tindem să redeschidem chestia separaţiei Moldovei de Muntenia. Şi fiind-că noi am zis, în această privinţă, textual:* ar fi o erezie să se mai vorbească astăzi de această chestie, *este evident să ziarul colectivist şi surdo-mut este şi orb şi, deci, îl trimitem să se caute la „Vatra luminoasă“.*

Noi am subliniat tendinţa foarte pronunţată a colectiviştilor de a munteniza Iaşul şi de a reduce faima culturală a vechei capitale a Moldovei.

Am subliniat tendinţa aceasta şi am ilustrat-o cu exemple. Dacă ar fi fost cazuri izolate, n'am fi avut nimic de zis. Şi iarăşi n'am fi avut nimic de zis, dacă savanţii de tot felul ce ni s'au trimis, ca să ne civilizeze şi să ne asimileze cu învăţaţii din Bucureşti, ar fi fost, în adevăr, oameni superiori.

Dar nouă ni s'au trimis celebrităţi necunoscute de la Argeş, agenţi sanitari de la Craiova, studenţi din Bucureşti şi o doctorandă, care să dee lecţii profesorilor Riegler şi Puşcariu.

Facultatea de medicină din Iaşi, pe care d. Haret a umilit'o destul, n'are voe să se simtă grav atinsă de asemenea batjocură. Şi noi, ziar moldovenesc, n'avem voie să relevăm batjocura şi să infierăm pe colectivişti pentru fapta lor.

De sigur, pâinea şi cuţitul şi condeiul cel mare, sunt la Bucureşti. De acolo se taie, se spînzură şi se iscălesc decrete.—Astă iarnă, prin proiectul universitar, se hotărîse rîdicarea cu sută la sută, a universităţei din Bucureşti d'asup a celei din Iaşi, magistraţi de tot felul, mari şi mici, ne-au fost trimişi din Bucureşti, poliţişti din Bucureşti, un întreg aparat medical, cu desăvîrşire inutil, tot din Bucureşti.

Tendinţa este, deci, clară. Şi dacă, totuşi, suntem greşiţi în afirmarea aceasta, precum pretind ziarele colectiviste, să ni se arăte—lucrul ar fi foarte uşor, — s'a făcut de colectivişti pentru Iaşi?

Să se citească ce luptă vajnică a fost, zilele trecute, între Viena şi Praga, de la faptul dacă, la o judecătorie de ocol din capitala Boemiei, trebue să se numească un judecător ceh sau unul german?

Şi nouă ni se ia dreptul de a protesta contra tendinţei absolute a guvernului actual, de a umili Iaşul şi de-al trata, pe degeaba, cu un import de savanţi necunoscuţi.

Iaşul a cinstit Bucureştii cu exportul său de oameni. Dimitrie Sturza, P. P. Carp, Mavrogheni, Strat, Panu—iar nu cum suntem trataţi noi.

Să nu se întortocheze zisele noastre, să nu se omită părţi principale din articolul nostru mult incriminat—ci să recunoască colectivitatea, că ea cată să umilească Iaşul, în care politica ei a dat faliment.

Noi nu ne vom lasa umiliţi.

Veniturile C. F. R.

C. F. R. au dat pe exercițiul bugetar închis un deficit de 18980409 lei. In tot cursul anului presa liberală a tăinuit deficitul; ba a mers cu înfruntarea să afirme că C. F. R. vor da excedente. Cifrele la urmă au arătat adevărul: Recolta rea, traficul slab şi încasările minimale. La un buget de 80 milioane lei C. F. R. au dat deficit de 23% din prevederi, ceia ce arată că gestiunea sa a fost desastroasă. Ian să vă închipuiţi că toate articulele bugetare ar da deficit în proporţia aceasta am avea desastre financiare. Chiar în anii de criză 1899—1900, cînd s'a soldat bugetul cu 35 milioane de deficite la un buget de 194 milioane, încă reprezintă deficitul numai 18%. Deci gestiunea C. F. R. s'a arătat mai desastroasă de cît cea mai rea situaţie financiară.

Ei bine şi de astă dată direcţia C. F. R. voeşte să ascundă adevărul adevarat. Ea nu numai că se grăbeşte a publica prin ziarele partidului liberal cuota încasărilor sale pe primele 4 luni (April-Iulie), ci stă de vorbă cu presa de opoziţie şi răspunde astfel: „Această constatare este cel mai bun răspuns ce se poate da unor ziare de opoziţie, cari pretindeau că ministerele şi în special d. ministru al lucrărilor publice ar fi făcînd risipă cu biletele de liber parcurs pe C. F. R.

Dar chiar aşa cum publică direcţia C. F. R. cifrele însă se arată că mergem tot pe clina deficitelor şi anul acesta:

In primele 4 luni s'au încasat:

April	1.800.000	în minus 900.000 lei
Maiu	6 502 574	în minus 284.749 „
Iunie	11.466.691	în plus cu 124 013 „
Iulie	8 518.381	în plus cu 554.814 „
Total	28.288.646	în plus cu 678.827 lei

faţă cu exercițiul bugetar închis 1909—1910, a căruia încasări la 31 Iulie 1909 erau de 27 609.819 lei.

Ne bucură ori-ce plus de încasări; de cît ce departe sîntem de adevărate excedente! Incasările C. F. R. oscilează aşa de tare de la o lună la alta, că nu mai cele 4 luni ne-o arată în mod vederat. In Iunie s'au încasat de aproape 7 ori mai mult ca în Aprilie; şi apoi cu recolta ce s'a făcut de grîu şi de popuşoiu nu trebue să ne aşteptăm la mare cîştig în traficul de transport; cifrele o arată. In Iulie traficul a fost cu jumatate milion mai mare ca anul trecut şi curios că pe cînd călătorii au dat un plus de 753568 lei, încasările de la marfă de mică iuţală au *dat un minus de 71471 lei!* Da; aşa este.

Ei bine atunci; cei 678827 încasări în plus pe aceste 4 luni stau un raport cu un bilanţ, care s'a soldat cu 19 milioane lei; Cît trebue să se încaseze în restul de 8 luni, ca să se acopere tot deficitul anului trecut. scăzut până la 31 Iulie numai cu 678827 lei, plus evaluarea mărită cu 4.821.000 lei, deci încasările trebue să meargă sporind cu 24 milioane lei, adică cu 2 milioane pe lună şi ele au dat în 4 luni abia 678827 lei.

Netăgăduit că întreg cap. V a din bugetul general al ţării, zis al serviciilor publice e şubred şi periclitează colosal mersul normal al încasărilor.

***

Mitropolitii ţării si arhimandritul Iuliu Scriban

Cucernicia Sa Arhimandritul Iuliu Scriban, directorul Seminarului Central, se află actualminte la Baden Baden, unde a slujit ca superior al capelei Voevodului M. Sturdza, mai mulţi ani. Cucernicia sa a ţinut mai multe predici în l. franceză şi a fost bine apreciat de publicul asistent, romîni din toate părţile. De altfel cucernicia sa arhimandritul Iuliu Scriban e o podoabă a bisericei noastre, tînăr cult, şi poartă cu mîndrie numele de Scriban, aşa de însemnăt în istoria bisericei noastre contimporane.

Se pare că tocmai această deosebită punere în evidenţă a calităţilor sale monahale, cum şi seriozitatea pregătirei sale dogmatice, nu pare a fi bine văzută de mai marii actuali ai bisericei. Ei văd în Iuliu Scriban un temperament, iar nu o oae docilă gîndurilor şi planurilor lor, de umilire a bisericei şi de servilism politicii d-lui Haret în biserică şi şcoală.

Iuliu Scriban s'a arătat pînă acum a fi un cap bine gînditor şi statornic păzitor al formelor bisericei, şi chiar în unele chestiuni la ordinea zilei şi-a spus supt iscălitură părerile sale drepte şi fără încunjur.

Faptul acesta n'a fost bine văzut de cei 2 mitropoliţi, cari au reproşat între altele ministrului, că rău şi fără cale îl menţine ca director al seminarului central, întru cît prin atitudinea sa nu i va face pe seminariştii să fie oi docile în mîna chiriarhilor lor, ci firi îndrăzneţe şi nesupuse.

S'au mai tînguit I. P. S. S. Lor aceluiaşi d. Haret, că directorul seminarului central ar face prea mult uz de literatura protestantă şi că s'ar fi înstrăinat de adevăratele învăţături ortodoxe, lucru ce l'au legat de lungile polemici iscate prin *Păstorul ortodox* din Piteşti, unde Iuliu Scriban a trebuit să se explice de ce pare a fi protestant, de şi ie cel mai curat ortodox.

Punerea aceasta prea mult în evidenţă ca polemist în chestiile religioase şi de literatura religioasă, a pus în grijă pe cei 2 erarhi şi atunci au căzut la un acord asupra demersurilor ce vor lua să se scape de Iuliu Scriban.

Formula au găsit'o în atitudinea Episcopului de Roman, care a făcut atitea zile rele d-lui Haret şi celor 2 mitropoliţi.

Ştie ţara întreagă lupta aprigă ce s'a dat contra Episcopului de Roman; nici pînă azi chestia sa nu-i limpezită; şi Sinodul a dat tot laturile, că doar a scăpa de bucluc. Cei 2 mitropoliţi văzînd că arhimandritul Iuliu Scriban ar fi un adept sincer al Episcopului de Roman, dînd precădere canoanelor faţă cu cerinţele statului, întru cît singur Iuliu Scriban a criticat cu o serie de articule, amestecul Statului în trebile bisericei, afirmînd că acolo unde statul stăpîneşte biserica, aceasta merge prost;

Astfel crede oculta celor 2 mitropoliţi că va decide pe ministrul Haret să sacrifice pe arhimandritul Iuliu Scriban, să-i ia direcţia Seminarului Central şi cum dînsul fiind călugăr e la ordinile chiriarhilor va fi trimis la o mînăstire să fie ferit de contactul cu lumea politică şi mai ales cu unii din demnitarii statului şi ai bisericei.

OAMENI ŞI LUCRURI

UN DEMOCRAT

Nu ştiu întru cît e adevarată legenda pe care am auzit-o acum în urmă că defunctul profesor Manolescu ar fi început prin a fi. în tinereţe, învăţător sătesc.

Dar ştiu că prin toată activitatea sa, în toată lunga sa carieră, a fost un dascăl,—unul din acei rari şi adevăraţi dascăli de energie socială.

L'am cunoscut, cu ani în urmă, nu în mijlocul activităţii febrile din vr'un mare oraş, ci în acea rustică staţiune balneară—la Strunga—unde l'am asistat în cursul unei veri. L-am cunoscut şi admirat atunci nu numai ştiinţa şi îndemînarea de operator, dar şi temperamentul original, inventiv şi neastîmparat, lipsa de pedanterie şi de formalism în tot ce făcea, franchereţa—în tot ce spunea, persistenţa în tot ce vroia şi întreprindea. Insuşi modul de a lucra, sub cerul liber, pe o masă de brad, în decorul cîmpenesc, sănătos şi luminos la ori-ce oră din zi, mereu la la îndămîna ori-cui.

Iar în ceasuri libere, cînd făceam împreună lungi preumblări prin pădurea umbroasă a Strungei, ori pe aleile tăcute, îmi spunea teorii şi proiecte, concepţiuni originale dar practice, soluţiuni în toate problemele şi preocupările zilei.

Ce poporanist adevărat era omul acesta, rîdicat din mijlocul satului la cele mai înalte demnităţi ce democrat adînc convins şi ce naţionalist sincer! E drept că pe atunci poporanizmul nu fusese încă importat de peste Prut, nici naţionalizmul exploatat cu program şi acţiuni cu dividende mari.

Cînd l'am revăzut, acum cîte-va săptămîni, după o trecere de vr'o doi-spre zece ani, mi se părea că nu se schimbase întru nimic: era aceeaşi spontaneitate, aceeaşi energie, aceeaşi vervă şi acelaşi spirit întreprinzător. Ce de proiecte încă! Ce desfăşurare de combinaţiuni pentru viitor! Ce limbagiu colorat şi plastic!

S'a putut vedea din seria de articole apărute în „Opinia“ cu cîtă tragere de inimă şi pricepere se pasiona de chestiunile vitale la ordinea zile şi în ce chip original ştia să formuleze soluţiuni. Cu trei zile înainte de a ne părăsi pentru totdeauna—la 17 August—îmi scria între altele:

„La carta poştală ce mi-ai trimis ţi-a răspuns fiul meu. Eu încă n'aveam putere pentru o corespondenţă.

Am trecut printr'un moment din care puţini scapă: noroc că fiul meu mi-a făcut două venesecţiuni. Acum sper că în 5—6 zile să pot veni la Iaşi.

In ce priveşte *tabloul de măsuri* din articolul publicat este bine de intervenit pentru reproducere în alte ziare. Te rog fă să se trimită cîte un număr primarilor din: Capitală, Botoşani, Craiova, Buzău etc. însemnat cu roşu mare.

Dac'aţi cetit cu atenţiune, aţi găsit de sigur în cele scrise de mine un nucleol politic: voluntariatul aspiranţilor la consiliul comunal.

Credinţa mea este că democraţii ar trebui să ceară voluntariatul în condiţiile sistemului propus, le-ar face onoare şi le-ar da drept la răsplată. *Eu*—ai văzut—*m'am înscris.*

Sistemul propus de mine este o canevă pe care se vor broda multe. *Inainte de toate însă urmăriţi imaginea proeminentă a democratismului.* Este bine chiar ca să se ciuruiască în comitet chestiunea, punîndu-se în curent şi d. Badareu.

Indată ce voiu putea veni la Iaşi, într'un parcurs voiu publica o altă „vizită de voluntar imaginată“.

Inspecţia mea făcută în Iaşi în 1904 şi publicată în „Monitor“, Iulie ori August, o puteţi pune în faţa actualei administraţiuni...“

...Şi după trei zile—cîteva oare după ce ne expediase un articolaş de polemică pentru un ziar iaşan—îşi dete sufletul. Muncitor şi erudit, a muncit, scriind şi gîndind pînă în clipa din urmă, mereu în urmărirea binelui obştesc.

Rodion

In jurul Romei

Serbările din Cetinge, date cu ocazia proclamărei Muntenegrului de „Regat“ au făcut să se vorbească mult şi de Italia. Suveranul Italiei este ginerele bătrînului ex-principe Nicolae al Muntenegrului, de la care Regina Elena pare să fi moştenit temperamentul în toate manifestările sale variate.

Cetinge şi Roma,—două Capitale a două Regate! Nu e oare apropierea aceasta cel mai suggestiv contrast?

Şi fiind-că e vorba de Oraşul Etern—de Roma—vom reproduce după un recent număr al marei publicaţiuni „Revue des Deux Mondes“ un pasagiu din importantul, din istoricul discurs rostit de Gugliemo Ferrero cu prilejul fundării Romei. Tema discursului a fost „Roma în cultura modernă“ şi istoricul Italian arată cît de plină de învăţăminte este istoria cetăţei eterne; cum ori-cine care urmăreşte destinele unui popor poate găsi în cele desfăşurate împrejurul Capitolului îndrumări luminătoare. De aci necesitatea de a nu se neglija studiul stăruitor al antichităţei şi mai ales din partea celor care au moştenit cultura latină.

Autorul voluminoasei scrieri „Mărirea şi decăderea Romei“ după ce-şi justifică producerea acestei opere prin bogăţia extra-ordinară a istoriei Cetăţei Eterne, bogăţie aşa de mare în cît va rămînea tot deauna ceva nestudiat din vălmăşagul evenimentelor ce au format-o, trece la un mic, dar foarte sugestiv istoric al Romei, pentru a ajunge să arăte rolul ei în ziua de azi. Cetatea fondată în vremuri de linişte şi de prosperare, menită să fie stăpîna lumii a suferit multe şi mari zguduiri. După războiul punic, disciplina morală, care era calitatea de căpetenie a susţinătorilor ei, a început să slăbească. Corupţia aviditatea de înavuţire şi pesimismul mai ales acesta din urmă au contribuit zice Ferrero la zdruncinarea sănătăţei morale a Romei. Răsboaele civile ce au venit în urmă au şters şi urmele de înălţare sufletească, şi toată lumea privea mersul descedent al cetăţii eterne. Dar un suflu nou produs de civilizaţiile orientale a înviorat şi Roma, care va începe iar să se înalţe pănă cînd se va nimici prin însăşi victoria sa, căci ea a pierit înghiţită de Imperiu pe care ea îl fundase, Şi imperiul va prinde viaţă, va creşte şi se va înălţa el şi nu numai Roma.

Şi o stare de spirit paşnică, bine-făcatoare, va permite consolidarea vastului organism, care însă nu va întîrzia mult să intre în perioada de disoluţie.

Luxul şi rafinăria, produse de civilizaţia înfloritoare vor căuta treptat să-l distrugă şi întinderea fără margini ce şi-o căpătase, va fi una din cauzele căderii lui şi se va prăbuşi dintr'o dată arborele gigantic crescut din sămînţa Cetăţei Eterne.

Ferrero se întreabă cum, dece generaţii şi generaţii de oameni vin cu mare curiozitate să cerceteze bătrîna cetate? Şi explicaţia o găseşti în faptul că compoziţia şi dizoluţia Romei au fost din cele mai interesante. Ele au durat mai mult ca ori unde, fiind lăsate în soarta şi voia lor şi numai aici poate cineva să vadă cum se formează şi se distrug imperiile, cum o aristrocraţie istorică se sfărămă şi cum o democraţie piere epuizîndu-se, cum un stat militarist şi naţional se transformă într'un stat de înaltă cultură, şi trecînd prin individualism, intelectualism şi umanitarişm ajunge la cosmopolism.

Şi nenumărate sînt elementele ce caracterizează, şi fac aşa de interesantă istoria Imperiului Roman. Şi poate,—zice Ferrero şi o asemanare a aspectului general al lumii, ne face să studiem cu atîta interes, evoluţia şi mai ales desiluzia organismului produs de cetatea Eternă. Avariţia, Luxuria, Ambiţia, cei trei factori cari au săpat temeliile vastului imperiu se găsesc identici în societatea timpului nostru.

Goana veşnică după avere confortul împins la exces şi arivismul sînt reprezentanţii păcatelor strămoşilor noştri. Civilizaţia noastră se regăseşte în bună parte în civilizaţia Romană. Dar înafară de consideraţiile pur istorice şi obiective, mai sunt şi altele subiective şi filologice, care fac ca începuturile şi întreg trecutul Romei să fie mereu studiat.

Atîtea popoare fiice ale ei. Au interes să nu dispară şi să nu se ştirbească gloria mamei comune ca ele să aibă cu ce să se mîndrească şi să probeze prin limbă legăturile directe cu imperiul Roman. Şi aceasta e o garanţie că oraşul ce s'a născut dintr'odată, adult, ce a produs atîta şi a fost la urmă înghiţit de propria sa făptură va fi veşnic admirat şi studiat cu pietate, căci el e originea morală şi chiar organică a aproape două continente.

Litere-Ştiinţe-Arte

Inaintea lui Ehrlich Hatta.—Scriitorii cari susţin că boala pe care promite s'o vindece preparatul profesorului din Frankfort e relativ nouă, se înşală. Ca dovadă iată un mic document publicat de o revistă medicală. E un act de notariat scos din arhivele departimentului francez „du Var" încdiat în 1551.

„Convenţiune întrd Pierre Maurel, bărbidr din Barjoles şi între Antoind Molinar, lucrător din Pontérves, atins de o anumită boală cu ulcerd,—numită „boală galică" şi în acelaşi timp de un picior strîmb şi o mînă strîmbă (paralizată), pentru vindecarea cărei boale—de care zisul Maurel promite a-l vindeca chemînd în ajutor pe Cel de sus,—într'un an de zile, se fixează preţul de 26 fiorini, plătibili după vindecare".

Numele de „boală galică" e una din numeroasele denumiri date acestei afecţiuni căreia îi s'au dat diferitd porecle după timp şi loc.

E de prisos să spunem că tratamentul, în toată descoperirea lui Ehrlich, e astăzi mai scump de cît în secolul al 16 lea. Dar în schimb, mai eficare.

*

Analizele bacteriologice celd mai noui afirmă că la Spandau—în vecinătatea Berlinului *n'au* fost cazuri de holeră, ci numai şoli acute gastro-intenţinale cu simptome aparente de holeră.

A propus de holera berlizieză un cronicar german aminteşte că în vremea teribilei epidemii holerice care a bîntuit în Capitala Germaniei cu începere de la 29 August 1831 apărea în acest oraş un ziar special „Berliner Cholerazeitung".

*

Academicianul francez Albert Vaudal a murit în vrîstă de 57 de ani. Era cunoscut mai cu seamă ca autor al marei opere: „Napoleon I „i Alexadru al Rusiei".

*

O telegramă privată anunţă că după rapoartele medicilor americani, d-rii Cune Brinkerhoff şi Holliman, de la spitalul de leproşi din insula Molokai (arhipelagul Hawai) s'a descoperit acolo *bacilul leprei* care a fost cultivat într'un cultură de bulion.

Se speră că prin ajutorul acestui bacil se va putea prepara un serum special. După vindecarea sifilismului poate va veni şi rîndul leprei, cea mai scîrboasă boală şi cea mai lipsită de ajutor.

*

„Viaţa nouă", No. 13—14, apărută zilele acestea cuprinde următorul interesant sumar:

Ovid Densuşianu—semne de transformare a romanului I; N. Budurescu Poema toamai; I. Nisipeanu—Memoria şi imaginuţia; Al Nufăr—Impărăţia reclemoi; N. Stănescu—Sonete; S. Bascovici—Oglindiri.

Din mişcarea intelectuală la noi şi în străinătate.

*

Cunoscutul profesor dr. Friedrich Delitzsd din Berlin, asiriolog, împlineşte zilele aceste 60 de ani.

*

Violonistul Sprinceană, un fiu al laşului, apreciat în cercurile artistice ca un excelent cîntăreţ se va reîntoarce în oraşul nostru peste cîte-va zile venind din Constantinopole.

Reputaţia tînărului artist a fost consacrată la Viena unde a debutat, acum doi ani, în orchestra Operei. De aceea suntem siguri că violonistul va găsi şi de astă dată o bună primire în oraşul său natal.

*

Confratele nostru, d. Emil Fagure, a terminat adaptarea musicală a vodevilului „Einer von uns're Leut'" (unul de-ai noştri) pe care excelenta trupă condusă de d. C. Grigoriu, o repetă pentru a o reprezenta la Parcul Otetelişanu. Vodevilul acasta care de mai mult timp obţine succesele cele mai strălucite pe scenele germane, nu va lipsi desigur nici la noi de a obţine un succas asemănător, fiind date numele artiştilor ce vor interpreta rolurile. Partea muzicală a acestei opere a fost în mod considerabil mărită iu adaptarea d-lui Fagure. Rolurile principale vor fi jucate de d-nii Leonard, Ciucurette, Maximilian şi d-ra Florica Florescu.

*

STRUNA ZILEI

In comisiunea pentru rechizite militare a fost ales Mihai Codreanu şi alţii.

Ziarele.

La rechizite tu, Mihai?
Socot c'aşa devine cazul:
Ei cred că te pricepi la cai
Fiindcă stăpîneşti... Pegazul.

UN INTERVIEW CU GIR

In delicata chestie a caloriferelor

Intr'un moment de ciudă şi de amărăciune, provocat de calda afacere a caloriferelor, epitropul Pennescu făcuse, în scris şi sub a sa semnătură, două declaraţiuni extra-ordinar de grave: 1) că *Opinia* este un ziar pamflet şi 2) că d-sa nu va mai citi acel ziar (contrar tuturor obiceiurilor patriotice, d. Pennescu n'a adăugit „jidovesc" la „acel ziar".

Noi n'am arborat stindardul negru la primirea celor două declaraţiuni ale d-lui Pennescu, ci jucînd rolul stejarului falnic, am primit loviturile şi am zis: „atot puternice părinte, tu ni l'ai dat cititor pe d. Pennescu, tu ni l'ai luat: cu adîncă smerenie ne supunem poruncei tale". Şi, mai jucînd încă odată rolul stejarului falnic, care desfide furtuna, am zis maşinistului: „să tragi un număr mai puţin d. C. B. Pennescu, ilustrul dătător de băi gratuite la Slănic, s-a demis de la demnitatea de a fi cititor al ziarului nostru".

Şi d. C. B. Pennescu, cîte-va zile după grava d-sale declaraţiune, a revenit la vechile sale sentimente. D-sa nu numai că citeşte „Opinia", dar şi discută cu dînsa.

„Ceea ce a făcut „Opinia"—în chestia caloreferelor, fireşte, „este o mişelie"—declară sus şi tare d. „prim efor; „ceea ce-a făcut *Opinia*—tot în chestia caloriferelor—„este absurd" — declară tot d. „prim" efor.

Ambele aceste declaraţii sunt consemnate într'un interview. D. Pennescu s'a aşezat ieri înaintea unui reporter, care declară că, declaraţile că *Opinia* este un ziar mişel şi absurd—d. Pennescu, i le-a făcut cu „cunoscuta-i amabilitate".

Aceleaşi reporter mai spune, că zisele d-lui Pennescu, i-au fost confirmate şi de d. secund efor Botez; d. Botez a dat gir d lui prim efor Pennescu.

*

D. Pennescu, girat de d. Botez, a vorbit gazetarului şi despre chestia caloriferelor, nu numai despre *Opinia*. Din pură diplomaţie n'a atins istoricul acestor calorifere: n'a desminţit opunerea serviciului sanitar, nici a primului ministru, nici coincidenţa bizară a circulării privitoare la licitaţii.

A explicat însă, că n'a ţinut licitaţia pentru calorifere, fiind-că caloriferele intră în lucrări de „specialitate pentru cari nu se ţin licitaţii nici la ministere".

Perfect inexact. Pentru instalarea de calorifere la palatul de justiţie din Iaşi, ministerul de justiţie a publicat licitaţie publică pentru ziua de 20 Decembrie.

D. Pennescu n'a publicat licitaţie nici pentru pădurile pe cari le-a devastat cu culaborarea evreilor din Ungaria; nici pentru acele multe, cari nu fost exploatate de Teitler; nici pentru clădiri de tot soiul—aşa că nu poate fi vorba de lucrări de „specialităţi"—ci de specialistul în materie Pennescu.

Iată un tablou de lucrări de „specialitate" ce au fost executate de actuala epitropie *à d'amiable*:

Păduri	400.000 lei
Calorifere	378.000 „
Idem la Roman	100.000 „
Spitalul din Roman	163.000 „
„Maternitatea"	700.000 „
Pavilioaoane de izolare	200.000 „
Farmacia Iaşi	200 000 „
Lucrări la Slănic	250.000 „

Aproape

două milioane şi cinci sute mii lei

lucrări de „specialitate" date în lucrare fără licitaţie, ba chiar cu excluderea ori cărei concurenţi reale şi loiale.

*

In chestia caloriferelor, d. Pennescu, girat de d. Botez, a descoperit două fantazii cu cari cată să se salveze: 1) că d. profesor Sculi, unul din cei mai distinşi prietini politici ai noştri, este aderent al sistemului de încălzit cu calorifére; 2) că noi am fi afirmat, că încălzitul cu calorifere va încarca budgetul Spiridoniei cu 120.000 lei.

Foarte bine face d. profesor Sculi, că este pentru sistemul caloriferelor. Taată lumea este pentru acest sistem frumos, comod şi practic. Dar nimeni nu va aproba felul cum a procedat epitropia: că a dat o lucrare de 400 000 lei fără licitaţie; că a vîrît 400.000 lei într'o clădire, care toată nu face atîta; că s'a dedat la cheltueli enorme în vreme de mari deficite budgetare.

Noi n'am spus nici odată, nici macar pe departe, că cheltuelile de încălzire se vor urca la 120.000 lei anual.

Nici n'am atins această chestie.

O atinge d. Pennescu, tot cu girul d-lui Botez, şi arată că încălzitul cu calorifere va aduce o economie de peste 53.000 lei anual. Incălzitul şi iluminatul, spune d. Pennescu, costă actualminte peste 85.000 lei, iar în viitor numai 30 mii lei.

Să ne oprim, căci face, la cifra de 85.000 lei. Iluminatul costă 40.000 lei şi încălzitul 45.000.

Cu 45.000 lei s'ar putea cumpăre 300 vagoane lemne, dar estecu totul exclus ca în 6 luni de iarnă să se treacă 300 vagoane, lemne numai la spitalul central căci clădirea administraţiei se încălzeşte cu calorifere.

Aceasta ar fi dar în cazul cînd lemnele s'ar cumpăra.

Dar ele nu se cumpără, ci se iau din pădurile Epitropiei regretatele! Epitropia plăteşte doar fasonatul lemnelor, transportul şi tăietul. Acestea costă

45.000 lei pentru 6 luni

Numai fasonatul şi transportul costă pe Epitropie 7.500 lei pe lună, sau 250 lei pe zi de încălzit.

Vedeţi ce fenomenală destrabalare! Căci dacă la costul de 45.000 lei, cheltueli accesorii, am adăugi şi valoarea lemnelor, socotit 100 lei vagonul, la ce sumă fabuloasă am ajunge!

D. Pennescu a redus cifra de 85.000 lei la 30.000 lei. O spune foarte frumos pe hîrtie, dar habar de grijă n'are s'o dovedească.

De unde ştie, în adevăr, că va putea realiza acea economie?

Avem sub ochi contractul încheiat cu casa Vieneză; vom reproduce chiar acel contract, ca document delicios de moravuri orientale. Dar contractul nu spune ce cantitate de ţiţei se va consuma pe zi, nici nu garantează ceva.

Actuala epitropie are, însă, un caz de precedenţă: spitalul din Roman. Acel spital, cu 65 camere, se încălzeşte cu calorifere şi costă

100 lei pe zi

D. Pennescu, girat de d. Botez, are şi două numere hazlii în apararea ce şi o face: pledează pentru calorifere din punct de vedere sanitar, afirmînd că este foarte nesănătos pentru un spital, ca să se care lemne prin camerele bolnavilor.

Extrem de comic!

Al doilea număr hazliu; noi ducem campania fiind-că un membru al partidului nostru, ar fi fost printre concurenţii pentru instalatul caloriferelor.

Clubul nostru fiind lipsit de asemenea specialişti, dăm formală desminţire afirmaţiei comice a mult ilustrului epitrop.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ *De un timp încoace, febra-tifoidă a început iarăşi să ia proporţii; în oraş numărul cazurilor se înmulţeşte din ce în ce.*

Actualminte avem în Iaşi 54 cazuri de febră-tifoidă.

Scarlatină de asemeni e în mare creştere. Numai la spitalul „Caritatea" sunt izolaţi 27 copii, bolnavi de scarlatină.

In oraş, în total, sunt vre-o 60 de cazuri.

❑ S'au început preparativele în vederea construirei liniei ferate Buhăeşti-Roman.

Noua linie ferată va avea următoarea direcţie: Buhăeşti Negreşti, Todireşti, Băceşti-Roman.

● Sfatul satului Tăuteşti, pendinte de comuna Uricani, din judeţul nostru, a fost disolvat.

Alecu Antoniu a fost numit delegat special, până la alegerea noului sfat sătesc.

❑ D. general Pavlo a sosit aseară în localitate. Azi dimineaţă s'a dus să inspecteze batalionul 4 vănători, care şi-a făcut tabăra la Şipote.

❑ După cum s'a mai anunţat, la toamnă regimentul 7 roşiori din localitate va fi transferat.

Regimentul de roşiori va fi dus la Bucureşti, iar în loc va fi adus un alt regiment de roşiori.

❑ Numărul înscrişilor pentru bursele şcoalei normale „Vasile Lupu", s'a urcat la 250.

Inscrierile vor mai continua până la 30 August.

Concursul se va începe la 1 Septembrie.

❑ **Şcolare.**—Iată cum s'a întocmit tabloul repartiţiei claselor orelor şi obiectelor pe anul şcolar 1910—1911, între profesorii şi maeştrii de la Liceul „Naţional" din Iaşi:

Atanasiu D. A. — Desemnul V m 1, VI m 1, VII m 1 + Desemnul liniar V r 2, VI r 2, VII r 2+2 ore lic. internat=11 ore.

Prassa Ioan — Franceza II 4, IV 2+7 ore lic. Internat=13 ore.

Botez Octav—Franceza I 3, III 2, V r 2 VI r 2, VII r 2, VIII r 2 = 13 ore.

Birsan Grigore — Latina IV 3 + Germana IV 3. V r 2, VI r 2, VII r 2=12 ore.

Botez Constantin — Romîna IV 3, V r 3, VII r 3 = 12 ore.

Botez Ioan — Engleza V r 3, VI r 3, VII r 3, VIII r 3 = 12 ore.

Botez Vasile—Romîna II 3, III 3 + Istoria I 2, II 2, III 2 = 12 ore.

Bratu Traian — Latina V m 8 + Germana VII m 2, VIII m 2=12 ore.

Ciolac Gh.—Matematica I 3, II 3, IV 3, V m 2=11 ore.

Constantinescu Emanoil — Matematica VI m 2, VII r 4 + 6 ore lic. Int =12 ore.

Constantinescu Ioan — Geografia I 3, II 2, III 2, IV 2, V m 2, V r 2=13 ore.

Fîntînaru Petru—Romîna V m 3, VI m 3, VII m 3, VIII m 2, VIII r 2=13 ore.

Gîrniceanu Petru — Latina III 4, VI m 8 = 12 ore.

Georgescu C. Econom — Religia I 2, II 1, III 1, IV 1, V r 1, V m 1, VI r 1, VI m 1 = 9 ore.

Gheorghiu Xenophon — Latina VII m 6, VIII m 6 = 12 ore.

Hulubei Valeriu — Romîna I 4 + Filozofia VII r 2, VII m 2, VIII r 1, VII m 1+3 ore liceul Internat=13 ore.

Mezzetti Enrico — Muzica I 2, II 2, III 2, IV 2, V r 1, V m 1, VI r 1, VI m 1, VII r 1, VII m 1, VIII r 1, VIII m 1 + 2 ore ansamblu = 18 ore.

Popea Neagoe — Germana II 3, III 3 + 7 ore Gimn. Ştefan cel Mare + 2 ore şcoala comercială elementară = 15 ore.

Popescu Vasile — St. Fizico-chimice V r 3, V m 3, VII r 3, VII m 3, VIII m 1= 13 ore.

Praja V. Ioan — Matematica VI r 6, VIII r 5 = 11 ore + o catedră la şcoala comercială superioară.

Scorpan I. Gh. — Desemnul I 1, II 2, III 1, IV 1 + Caligrafia I 3, II 3=11 ore.

Sinigaglia Luigi — Franceza VIII m 2+11 ore şcoala comercială superioară = 13 ore.

Stihhi Teodor Dr. — Igiena VIII r 2, VIII m 2+2 ore Gimnaziile Alexandru cel Bun şi Ştefan cel Mare=6 ore.

Teodoreanu Vasile—Matematica III 3, V r 6, VII m 2, VIII m 2=13 ore.

Ţilenschi Mihai—Şt. fiz.-chimice III 4, IV 2, VI r 3, VI m 3, VIII r 1=13 ore.

Tomida Mihai—Şt. naturale IV 1, VI m 2, VII m 2, VIII m 3+3 ore lic. Int. = 11 ore.

Vasiliu Teodor—Istoria V m 2, V r 2, VI r 2, VII r 3, VIII r 3 = 12 ore+o catedră la liceul Internat.

Ionescu N. C-tin—Şt. Naturale VI r 2, VIII r 3+8 ore Şc. normală=13 ore.

Fîntînescu Gh — Şt. naturale I 2, II 2, VII r 2+Igiena IV 1+6 ore Seminarul Veniamin = 13 ore.

Radu I. Vasile—Dreptul VIII r 2, VIII m 2+7 ore la şcoala comerc. superioară = ore.

Negruţi Vasile — Gimnastica I 1, II 1, III 1, IV 1, V r 1, V m 1, VI r 1, VI m 1, VII r 1, VII m 1, VIII r 1, VIII m 1+2 ore ansamblu=14 ore.

Ore vacante: Franceza V m 2, VI m 2, VII m 2=6 ore; Germana V m 2, VI m 2, VIII r 2=6 ore; Dreptul IV 1=1 oră; Istoria IV 2, VI m 2, VII m 3, VIII m 3= 10 ore.

D-nii profesori vor trebui să deie lista cărţilor până la 1 Septembre, spre a fi înaintată Ministerului.

SPECTACOLE

— Noul program care începe în astăseară la cinematograful „Union", din grădina Cuza-Vodă, cuprinde bucăţi, în adevăr senzaţionale, drame din cele mai bine reuşite, precum şi o frumoasă improvizaţie a hazliului şi simpaticului Max Linder.

„Un voiaj în Anglia", e un film splendid, cu interesante vederi după natură din Englitera. In noul program din astă seară se cuprinde apoi, senzaţionala dramă „Michel Strogoff", din viaţa rusească, în 30 de părţi şi 50 tablouri: drama înfăţişează: O serbare în palatul Ţarului în 1870; linia telegrafică Tomsk-Irkutsk distrusă; Mihel Strogoff însărcinat cu o misiune delicată la Marele Duce din Irkutzk; pe drum el e prins de Ogarep, şeful tatarilor. Pentru a nu fi descoperit, Strogoff e nevoit a renega pe mama sa. Tatarii schingiuesc pe mama lui Strogoff, dar sentimentul de fiu către mamă, nu poate să rabde a vedea schingiuirea şi el intervine. Strogoff e atunci descoperit şi e supus la o grozavă pedeapsă. In palatul marelui Duce. Falşul mesager descoperit. Lupta pe viaţă şi pe moarte; Strogoff esă învingător şi e răsplătit cu onoruri şi mari averi de către marele Duce.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: „Duelul lui Max Linder", comedie; Nobleţa obligă, dramă; Stîncele mărei, vederi după natură; Micul pagiu, dramă; Beţivul şi pruncul, comedie; „Remediu contra holerei", film de actualitate, o hazlie comedie; Cîinele de vînătoare, comedie etc. etc.

Reprezentaţiile cinematografului „Union" au loc numai în grădina Cuza-Vodă.

In fie-care Luni şi Joui, program absolut nou.

DIVERSE

— Birja No. 165, în care se afla d. dr. Nimereanu şi d-na Leonescu trecînd pe str. Golia, a dat peste un vagon de tramvai, şi resturnînd trăsura, persoanele din ea au căzut jos. Nu s'a întîmplat nici un accident.

— In strada Cerchez No. 8 a fost găsită moartă, femeea Ruxanda Manolache, bolnavă de mai mult timp.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —

PREPARATE DE Doctorul RATIANU

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate „SINTEZA" sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —

— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

● *Printr'un ordin telegrafic, trimes eri de ministerul de răsboiu comandamentului, se dispune ca rezerviștii din garnizoană să fie desconcentrați la 28 August, iar trupele să rămîe în taberile ce le-au format, până la 15 Septembrie a. c.*

Deci trupele vor continua concentrările pînă în ziua de 15 Septembrie, bine înțeles dacă ministrul de resboiu, până atunci, nu va da vre-un alt nou ordin!

E în adevăr, ceva nemai pomenit cu ordinile ministrului de resboiu. Trimite azi un ordin, mîine îl revocă, peste cîte-va zile revine din nou, și așa procedează incontinuu!

❑ *Inmormîntarea regretatului dr. prof. N. Manolescu, se va face la Strunga, mîine Marți, 24 August, la orele 3 p. m.*

❑ *Medicul primar al orașului a intervenit azi dimineață, telegrafic, către direcția generală a serviciului sanitar, pentru a stărui la ministerul cultelor și instrucțiunei publice ca să admită că școalele din Iași să nu se redeschidă pînă la 1 Octombrie.*

❑ *Cum a fost repartizată și întrebuințată suma d. 86.000 lei, destinată pentru asanarea cartierelor, D-zeu știe.*

Se pare însă că la mijloc nu e lucru curat. Simbătă seara lucrătorii care au fost angajați la aceste lucrări umblau de la conductor la conductor și de la inginer la ajutorul de primar, pentru a li se plăti pentru zilele care au muncit. Acești sunt plătiți cu cîte 3 lei pe zi și la început li s'a pretextat că plata li se va face la sfîrșitul săptămînei, dîndu li-se din ceia ce li se cuvine, numai cîte un leu pe zi, pentru hrană. Alaltă-eri, fiind sfîrșitul săptămînei, lucrătorii au cerut să li se achite ceia-ce li se cuvenea. Nu li s'a dat de cît, cîte doui lei de fiecare și atîta tot.

Ce s'au făcut cei 86.000 lei?

❑ **D. inginer Teodorescu, directorul fabricei de tutun din localitate, a fost numit director la fabrica din București.**

In locul d-lui Teodorescu a fost numit d. Teodoru, actual sub director la București, care va veni să-și ia postul în primire la 1 Octombrie.

❑ **Scoaterea la pensie.** — D. Spiru Haret, ministrul de Instrucție a hotărît punerea la pensie din oficiu a 65 profesori secundari, cari au atins limita de vrîstă. Adresele pentru regularea drepturilor la pensie s'au trimes personal fie cărui profesor, nu prin direcțiile școlilor respective, așa că e loc lăsat liber la foarte multe favoruri. Garantăm că toți profesorii liberali, cari se găsesc în această categorie, vor fi păsuiți, dacă interesele lor le vor dicta să rămînă la post. Pe cînd din contra va fi un chip de șicanare politică a adversarilor, și mai ales a partizanilor conservatori-democrați, silindu-i a eși la pensie fără să aibă anii toți de serviciu.

E o mare ferbere la minister și la Curtea de Conturi cu regularea actelor și certificatelor necesare, mai ales actul de naștere reclamă la foarte mulți mari cheltueli, de și actul e fără rost, de oare ce li sileşti să iasă tocmai din cauza limitei de vrîstă.

❑ La Seminarul Pedagogic Universitar, din localitate, vor funcționa în anul școlar 1910—1911 clasele secundare a III-a și a VI-a modernă.

Fiind cîte-va locuri vacante, atît pentru clasa a treia cît și pentru a șeaptea părinții și persoanele interesate sunt înștiințate că înscrierile au început și vor continua pînă la sfîrșitul lunei curente.

Este știut că elevii care promovează regulat, au ocazie să-și termine aici liceul, de vreme ce în fie-care an clasele se succed după trebuințele lor.

❑ Cu toate inspecțiile și raziile ce se fac în oraș, prim multe părți gunoiul tot nu se ridică. Ba, ce e mai mult: după cum ni se spune, mai alaltă-eri cei de la grajdurile comunale au lasat să se scurgă de-a lungul străzei Sărărie, băligarele și gunoaiele din grajd, producînd o mare infecție.

❑ In „Ordinea" cu data de 22 August „Scrisorile din Iași" se ocupă de următoarele actualități: „Alea jacta est! Vizita regală contramandată—Inițiative irealizabile—Iluzie și realitate—Decor și decorații—Voevodul care vine—Peripețiile statuiei—Iașanii și Vodă-Cuza—O vizită regală în epoca holerei — Catastrofa bine venită—Banii care circulă—Importul de agenți — Ceea ce nu circulă—Contra porcilor—Slut la Prut—Chestinni inexplicabile—Stare de războiu".

❑ **D. colonel Alex. Musteață, comandant de brigadă, a inspectat astă-zi regimentul 7 roșiori.**

D sa va continua inspecțiile mîine și poimîne.

❑ P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, a obținut un concediu de 25 zile.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se află actualmente la M rea Neamț, împreună cu P. S. S. Episcopul Timuș al Argeșului, și Arhiereul Teodosie Atanasiu, vicarul Mitropoliei din București și Arhiereul Nicodem Munteanu.

I. P. S. S. Mitropolitul va rămînea aci, până la 8 Septembrie.

❑ Următorii elevi ai școalei militare de cavalerie au fost înaintați la gradul de sublocotenenți:

Bîrsan Alexandru în reg. 2 roșiori; Andronescu Leon în reg. 10 roșiori; Mára Emil în reg. 4 calarași; Drăghici Petre în reg. 10 roșiori; Pomponiu Victor în reg 1 calarași; Chilinău Tiberiu în reg. 5 roșiori; Racoviță Aurel în reg. 10 roșiori; Georgescu Dumitru în reg. 10 roșiori; Mihail Tudor în reg. 1 calarași; Mărgăritopol Dumitru în reg. 4 calarași; Brătianu Constantin în reg. 5 roșiori; Ferderber Ioan în reg. 7 roșiori; Nicolau Seaneole în reg. 3 roșiori; Lefter Raul în reg. 7 roșiori.

❑ Simbătă au plecat spre America, 35 de evrei din localitate.

❑ **Mai mulți cetățeni se plîng că sgardele de la cîini, împreună cu mărcile cumparate de la primărie, li se fură.**

Nu se poate lua oare nici o măsură?

❑ D. prof. dr. V. Bejan s'a reîntors în localitate, reluîndu și ocupațiile.

❑ Un cunoscut comerciant din localitate, fiind atins de alinație mintală, a fost dus azi dimineață de familie la Viena.

❑ D. Procuror general Mimi, a plecat la Botoșani, spre a ancheta cazul arestărei arbitrare a d-lui Iamandi.

❑ La înmormîntarea regretatului prof. dr. Manolescu, care are loc mîine la Strunga, va lua parte și o delegație a clubului conservator democrat din Roman.

Vor asista de asemeni și prieteni din Iași.

❑ Din Suliță, județul Botoșani ni se scrie că dimineață, pe cînd tînărul Iancu Michel din acea comună venise la gara Todireni spre a pleca la Iași, fu apucat în gară de violente crampe de stomach și vărsături. Dus la primărie pînă în seară Iancu Michel s'a tot văitat din cauza crampelor și pe la 7 jum., a încetat din viață.

❑ Din Vaslui ni se scrie că în urma inspecțiilor ce le-a făcut alaltă-eri, d. Bogdan, polițaiul orașului, un mare număr de comercianți au fost dați judecății, din cauză că n'au pus în aplicare măsurile ce s'au orînduit contra holerei.

❑ Tribunalul s. II-a a recomfirmat mandatele de arestare ale indivizilor: G. Pascariu, V. Boileu și Gh. Bocancea acuzați de tîlhărie.

❑ Vineri dimineață, se va oficia un serviciu religios, la mitropolie, cu ocazia zilei onomastice a Mitropolitului Pimen al Moldovei.

Preoții din localitate, vor expedia Mitropolitului, la M-rea Neamț, o telegramă de felicitare.

❑ **Banca Meseriașilor.**—Eri dimineață s'a întrunit în localul Camerei de Comerț societarii băncei meseriașilor din localitate.

Se știe că această bancă e organizată în felul băncilor populare sătești, și ea e menită să aducă meseriașilor aceleași servicii ca și țeranilor.

Necesitatea unei asemenea bănci era simțită de mult în Iași.

Eri s'au discutat și aprobat statutele băncei, s'au iscălit actele de constituire care au fost înaintate casei centrale a băncilor populare.

Tot eri s'a procedat la alegerea consiliului de administrație și au fost proclamați aleși d-nii: Gh. D. Șerban, N. V. Ștefăniu, I. Raiciu, C. Palade, L. Horga, Gh. Slavic, V. Brăileanu, I. S. Ionescu și I. C. Fleașcă.

Au mai fost aleși cenzori d nii: V. Arsenie, Al. Funiac și N. Pascu, ca supleanți d-nii: M. Bogdan, I. Cupa și V. Grădinaru.

❑ **Examen de capacitate.**—In urma hotărîrei luate de minister ca să se dea un examen de corijență la probele de pedagogie și practică pedagogică, 5 în total, se arată că dacă ministerul a luat cu o mînă dreptul candidatelor, cari au fost declarate admise de comisiune, și le dă cu alta putința unei corectări ca să poată ajunge la media generală 7.50. Largeța, stă în aceasta că se admite—contrar ori-cărei legi școlare—corigența la 5 probe, din 8, cînd ori și ce regulament prevede dreptul de corijare la 2 obiecte cel mult.

Dar fie; restul de candidate căzute au intervenit printr'un memoriu—ce s'a publicat în „Opinia"—să fie admise și la celelalte 3 probe, cari constitue tezele de licență.

In legătură cu acest fapt, și candidatele de la I. franceză, cari au căzut la una din probele orale, au cerut ca și ele să capete favoarea trecerei unui examen de corijență la una din probele căzute. De sigur că ministerul va ceda, luînd aceiași măsură. In acest scop d. Haret a cerut și de la d-ra Hepites un memoriu asupra felului cum s'a trecut oralul de la franceză.

Mai mult încă și candidatele căzute la teză au cerut ministrului grația să dea din nou tot examenul întru cît după însuși declarația secretarului general care a controlat probele scrise, 11 candidate din cele reușite au făcut lucrări în scris așa de slabe, că ar fi trebuit respinse.

Bietul d. Haret e de plîns; măsurile sale se rostogolesc una după alta, după cum se rostogolesc și circulările d-lui general Crăiniceanu.

❑ **Consiliul de higienă al orașului va ținea o nouă ședință în cursul săptămînei viitoare.**

❑ **O familie din Rusia, care venise în Iași, a plecat acum două zile la Vaslui, la niște rude.**

Aseară, familia venind din nou la Iași, a fost transportată cu un tren special, pus sub supraveghierea d-lui Bogdan polițaiu din Vaslui și a unui comisar.

Vagonul a fost supus apoi la o complectă desinfectare.

❑ Cea mai încîntătoare regiune a Italiei este valea Aosta, situată la nord, la cîți-va chilometri de Turin. In această vale sunt drumurile care conduc la micul și la marele Saint Bernard. Intreaga regiune a văiei Aosta, prin pitorești și fermecătoarele sale poziții, este supranumită „il paradiso di Italia". Cinematograful, fidela oglindă a frumuseților naturei, ne redă în noul său de astă-seară Luni 23 August din grădina Bragadiru, această frumoasă și interesanta călătorie.

Noul program de astăseară, Luni 23 Aug. din grădina Bragadiru cuprinde cea mai nouă ediție a ziarului insuflețit „Pathè Journal" ale cărui rubrici conțin între altele Serbările în memoria poetului Goethe, grupele alegorice Herman și Dorothea, Egmont etc.—Serbările nautice de la Enghien, lîngă Paris—Inugurarea monumentului Iaghelo din Cracovia, Paderewski vorbește — Moda la Paris, toaletele de vizită și ultimile creațiuni de la Serbările din Enghien etc. etc.

Noul program se complectează apoi cu: Ingratul, mare piesă Teatrală interpretată și înscenată de artiști distinși —A 4-a și 5-a zi a circuitului aviatic din Ostul Franței, urmărit munițios de operatorii cinematografi ai casei Pathé Frères— multe scene comice, sportive instructive etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

❑ **Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a hotărît să admită o nouă sesiune de examen de capacitate, la 1 Octombrie, pentru 11 candidate cari n'au obținut media generală de cel puțin 7 și 50 la examenul ținut în lunie pentru trecerea lor pe tabloul de capacitate.**

Mai multe candidate, cari au fost respinse de la examen, crezîndu-se nedreptățite, prin faptul că au fost admise la un nou concurs numai 11 din ele, au intervenit la minister cerînd să fie admise toate la examenul ce se va ține la 1 Octombrie.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 23 August

Sinucidere sau crimă

București. — **In arestul circ. 29-a din Capitală, a fost găsit strangulat azi dimineață tînărul Gh. Vișan, care astă-noapte fusese arestat la această circumscripție. El a fost găsit strangulat de un foreiber de la fereastră. Modul cum a fost găsit dă de bănuit și unii spun că la mijloc ar fi o crimă.**

Incendiul din Găești

București.—Un mare incendiu a distrus astă noapte depoul de spirt.

Pagubele se urcă la 50.000 lei.

Marele incendiu din Islaz

Corabia.—Un mare incendiu a isbucnit astă-noapte la Islaz.

Niște copii s'au jucat cu cărbuni aprinși și au dat foc unei case. In scurt timp, focul, ajutat de vînt, s'a întins, cuprinzînd alte 4 case.

Au ars apoi vre-o 10 case, lăsînd pe drumuri mai multe familii.

Catastrofa de la Topolnița

T.-Severin.—O catastrofă s'a întîmplat eri dimineață, la Topolnița.

Pe la orele 5 dim. pe cînd locomotiva No. 608 și un vagon de cercetare, treceau pe lîngă podeț, a deraiat și atît maș na cît și vagonul au căzut în apă, la o adincime de cîți-va metri, scufindîndu-se.

Șeful mecanic Pîrvulescu, picherul Grigoriu și fochistul Const. Nicolae s'au înecat. Mecanicii Gh. Cucu și I. Prășilă sunt grav răniți. Linia a fost distrusă pe o întindere de 20 de metri.

Deraiarea se datorește faptului că în urma torențialelor ploi, ce au căzut în ultimile zile, terasamentul s'a stricat.

Trenurile, de două zile nici nu mai circulă.

Agresiunea din jud. Botoșani

Botoșani.—Eri dimineață, sergentul Gh. Mazarini, din postul de jandarmi din Bîrsănești, ducîndu-se la crișma lui V. Răpedea, a intervenit în cearta ce o avea acesta cu locuitorul Gh. Mocanu. Crișmarul Răpedea se răsti la jandarm, și apoi, cu ajutorul locuitorului Andriescu și a altora îl maltratară.

In cele din urmă, jardarmul a reușit să-i aresteze. Peste cît-va timp însă, cei arestați cu ajutorul unor consăteni au devastat postul de jandarmi, au maltratat pe jandarmul Mazarini și apoi au evadat.

Telefonîndu-se postului de jandarmi din Suliță au sosit șeful de post M. Guriță și cu mai mulți jandarmi reușind să-i aresteze pe țaranii agresivi.

Ei au fost aduși la parchetul din Botoșani.

Mari inundații

Samosuvar.—Gârla Samos s'a revărsat în urma ploilor torențiale, rupînd digul grădinei publice; podul de lîngă Nagiklod a fost luat de ape și comunicarea pe calea ferată e întreruptă.

Linia Karansebeș—Orșova este stricată în cît trenurile au fost întrerupte.

*

Caransebeș.—In urma ploiei torențiale care a căzut timp de 24 ore, rîul Temeș a stricat un dig inundînd în mare parte orașul. Numeroase case s'au prăbușit. Pagubele sunt mari, sunt temeri de victime omenești.

Averea lui Abdul-Hamid

Constantinopol.—Ziarele spun că guvernul a consimțit ca să transforme în bani, pietrele prețioase ale lui Abdul-Hamid depozitate la Banca otomană și a se întrebuința banii obținuti pentru mărirea flotei. Pietrele sunt evaluate la 350 mii lire.

Holera în Italia

Roma.—In ultimele 24 ore s'au constatat la Molffetta 6 cazuri noi și 7 decese; la Barletta un deces; la Trani 4 cazuri și 3 decese; Margherita di Savoia 1 caz și 1 deces; la Trimtapoli 8 cazuri și 5 decese; la San Ferdinand 1 caz.

HOLERA

Petersburg.—In ultimele 24 ore, au fost 45 cazuri de holeră cu 26 decese. Sunt în total acum aci 677 bolnavi.

*

Constantinopol.— Și cel de al doilea bolnav, presupus a fi atins de holeră a murit. S'a ordonat cercetarea bacteriologică.

Congresul socialist

Copenhaga. — Congresul socialist a primit în unanimitate, rezoluția propusă de comisiune, cerînd micșurarea armamentelor și invitînd biuroul congresului că, în caz de război iminent, să facă imediat demersurile necesare în vederea unui acord între partidele lucrătoare din țerile dușmane, tinzînd la evitarea războiului.

EXPLOZIE

Buda-Pesta.—Eri seara o explozie s'a produs lîngă stația de cale ferată Kelenfoed. Pagubile nu sunt importante. Explozia se datorește însă unui atentat comis de un impiegat din răsbunare. S'a găsit un fitil aprins. S'a deschis anchetă.

MULȚUMIRE

Domnule Director,

Subsemnații, vă rugăm să bine voiți a publica următoarele:

Subsemnații părinți ai copiilor cari au fost trimiși de societatea „Colonia școlară din Iași" în comuna Găinești cotuna Drăceni, județul Suceava, aducem viile noastre mulțumiri d-lui Al. Tene și domnișoarei Sofia Dumitrescu, Institutori, sub a căror îngrijire au fost dați copii noștri, de modul cum au îngrijit de copii, dîndule un tratament bun, ca niște adevarați părinți de familie.

Asemenea aducem viile noastre mulțumiri inițiatorilor acestei Societăți, cari au muncit și muncesc pentru strîngerea fondurilor necesare Societății. cum și donatorilor cari au contribuit cu obolul lor pentru această faptă lăudabilă spre mulțumirea noastră și a copiilor noștri.

I. Popovici, C. Gh. Papafil, Gh. Leonte, A. Antoniu, C. Cumbari, Gh. Popovici, P. Stamboliu, Gh. Alexandrescu, și Gh. Mesteș.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

Jalnicii: Ecaterina N. Manolescu, soție; dr. Dim. N. Manolescu, Ion N. Manolescu și Manole N. Manolescu, Maria și dr. G. Stinculeanu, copii; preotul Manolescu cu fiii; Athanasie Manolescu cu copii, frați; Ion Procopie Demetrescu cu copiii, Anton Procopie Demetrescu, Maria P. Simionescu cu flu, cumnați; au nemărginita durere de a vă anunța încetarea din viață a prea iubitului lor.

✝

Dr. N. MANOLESCU

Profesor universitar onorar, fost director general al serviciului sanitar, fost senator.

Incetat din viață, după o scurtă suferință în ziua de 20 August, ora 9 jum. seara, la Strunga, în etate de 60 de ani, și vă roagă să bine-voiți a asista la înmormîntarea care va avea loc la Strunga, Marți 24 August 1910, ora 3 p. m.

In loc de ori-ce invitație.

Școala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iași — Str. Albineț No. 5 —

In această școală să predau cursurile școalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria și Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi interne și externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Doamnă, știind perfect limbele: franceză, germană, piano și lucrul de mînă, caută imediat un loc de profesoară în familie.

A se adresa str. Crucei 55.

CĂRȚI LITERARE ROMANEȘTI din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruți C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Silva, Lazu, Petrino, în total 30 diferite vol. Colecția Șaraga de cîte 200 300 pag. REDUSE NUMAI LA 40 BANI vol. în loc de 1 leu; contra unui mandat de Lei 4 expediez franco de transp. zece exemplare din aceste mult interesante cărți.

XENOPOL A. D. Istoria Romînilor în 12 volume mari de cîte 300 pagini tipărite pe hîrtie lustruită numai cu 7 lei toate 12 volume în loc de 18 lei.

MĂSURĂTOAREA OGOARELOR, pădurilor, viilor, moșiilor cu tabele de transformaria măsurilor vechi în noi din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, șurelor, coșarelor, arborilor din picioare, etc. și este absolut necesară tuturor agricultorilor și funcționarilor însărcinați cu aplicarea legilor agrare de oare ce cuprinde instrucțiuni cum ori care știitor de 4 clase primare poate măsura exact și sigur ori-ce.

Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat postal.

CODUL PLUGARILOR, Colecție de 14 legi noi și vechi cu toate expunerele de motive și formulare la unele legi, de foarte mare trebuință locuitorilor țărei, cuprinde 450 de pagini pe hîrtie velină legată și se expediază franco după primirea sumei de Lei 3.25.

IMPLETITURILE DIN RACHITA, un vol. mare cu 60 ilustrații se trimite recomandat după primirea sumei de lei 2.25.

Adresați comandele la *librăria editoare*

Nicolai A. Petroff—Bîrlad

Și la principalele Librării din București

Cataloage se trimit gratis la cerere.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Curs primar, după programa statului franceza, germana obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

Vaccinări și Revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

— 13 Str. Golia —

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De inchiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

4430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue ca ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. la mètre 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR déposé
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

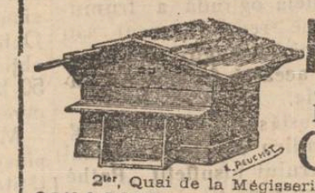

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect neu

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut neue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 13 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,847,300

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,027 46|100 şi fr. 1,144,323. 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 330 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1095 Mercuri 25 August 1910

PROPAGANDA

In acțiunea politică a partidelor, una e a face propagandă pentru vot, alta e a face propagandă pentru adesiune politică. Pînă astă-zi partidele noastre și au dat silința pentru primul fel de propagandă. Se apropie perioada electorală, cluburile sau cel ce are sarcina diriguirei politice fixează candidații, și iată-i pe candidați turbînd, alergînd după alegători să capete voturi. Iar cetățenii sînt invadați atunci de o serie de solicitatori, care de care vorbind, cerînd, iar alegătorul spune ce-i vine și lui în cap.

De ceialaltă propagandă nu se ocupă nimene, pare că ar fi netrebuincioasă, și nici că partidele n'ar avea nevoe de dînsa.

Pe acțiunea cea întîiu *pur electorală* eu nu pun mare preț, căci votul ce se cere de la alegători e supus la atîtea fluctuațiuni, că nu poți socoti același vot de la o alegere la alta, așa de tare se schimbă situațiunile create.

Pe acțiunea cea de-a doua, pe aceia trebue pus temeiu, căci aceia are un scop educativ politic, căci ea și numai ea disciplinează voințile și fixează curentele. La această acțiune de propagandă contribue în anumită măsură și ideile și persoanele. Presa de partid slujește la aceasta foarte mult, atît numai că presa de partid nu se prea cetește de marele public, că pare că nici nu-i făcută pentru public. Nu sîntem departe de acest lucru; presa noastră nu e făcută atît în scop de propagandă de idei, cît de aparat vederile unei anumite persoane sau grupe, fiind dar și ea un derivativ al unor anumite personalități politice.

Rămîne al doilea mijloc: *persoanele.*

In adevăr, politica este un act pasional și ceia ce mișcă pe oameni în viața de toate zilele și mai ales în manifestarea lor politică sînt interesele, patimile. Și mai curios lucru, că nu prin sentimentele positive: iubire, încredere, recunoștință se alipesc oamenii, cît mai mult prin sentimentele negative: ură, gelozie și răzbunare. Tot acest fond pasional îl poți manevra într'un fel la darea votului, în alt-fel la adesiunea politică. Dar pentru aceasta se cere ca persoanele, ce compun partidul în închegarea lui oficială să fie toți factori de radiare politică.

Pînă în prezent, cei mai mulți se cred descărcați de ori-ce răspundere; el și numai el bine-voind a da adesiunea, pentru a reveni iarăși în beatitudinea indiferenței, ca și înainte de a fi înscris în partid. Bine înțeles că asemenea forțe negative și latente nu urnesc cu mult viața politică. Dar că trebue să eșim din această fază nu mai încape îndoială.

Alegătorul romîn s'a supțiat foarte tare; în cel mai umil cetățan de la col. III găsești un suflet gînditor, o inimă gata de a primi o idee, un sfat; să-și spună un păs, o vedere. Dacă el nu-ți impune, ești tu dator să o cunoști, să o faci, ca să zici că partidul s'a scoborît pînă la el. Din credul abstract al partidului, cetățenii au nevoe să prindă realul spoveduit prin gură de oameni, și tocmai acele guri de oameni lipsesc; iar cînd vine cîte un vîntură țară, ei se iau după el, pentru că este nevoia sufletească a omului de a răsufla la alt om, și partidele nefăcîndo păcătuesc și către ele și către țară...

Iar noi ca partid tînăr, care ne-am desprins de tulpina veche conservatoare, tocmai pentru că tînjam supt direcțiunea indolentă a foștilor frunțași, avem datoria de a scoate la viața politică mase nouă de alegători, convingîndu-i pentru acțiunea noastră politică. Și dacă din trunchiul conservator noi am rupt cu noi trei șferturi, trebue să sporim și ca număr și ca superioritate de idee prin o propagandă pururi vie la toate acele elemente, cari pînă acum stăteau de o parte de viața politică, convingîndu-i că acțiunea politică *pe față* e cea mai cinstită pentru un cetățean, că această acțiune politică urmărește ca țel: democratizarea duhului politic ce cîrmuește țara, și că a trecut vremea ca 3—4 inși la o masă verde de club să hotărască mersul politic, iar mulțimea să fie o turmă, ci din contra acțiunea celor puțini să fie izvorită din sinteza aspirațiunilor masei întregi a cetățenilor. Și chiar de vor fi și pe viitor diriguitori și diriguiți, diriguitorii vor conduce afacerile prin diriguiți nu în afară de ei.

Prin propaganda intensivă politică noi contribuim la rîdicarea valorii cetățenești a alegătorului și ordonăm acțiunile celor mici și mulți pentru interesele superioare ale statului.

Gh. Ghibănescu.

„Viitorul" și alegerile de la Husi

In sfîrșit a vorbit și Viitorul prin condeiul dr. N. Lupu asupra alegerilor de la Fălciu, dar a vorbit idilic și exagerat. Și i-a fost lesne Viitorului *să răspunză* Epocei, *întru cît nici nu era bine informată asupra realității faptelor și cu idee fixă asupra valorii electorale a săteanului. Două greșeli cari au făcut pe* Epoca *să bată cîmpii.*

Dar Viitorul *ascunde adevărul cînd zice că prefectul a stat nepăsător în lupta dintre liberali; asta să n'o spună Hușenilor, căci îl rîd și cînii. Toată administrația d-lui Gh. Corbescu a patronat lista d-lui Cișman și Lupu; iar dacă poliția de oraș a făcut-o nevăzută în ziua aceia, nu însamnă de cît simțul respectului legii, ca să nu asmuțe și mai tare taberele.*

Toți delegații aleși de primari s'au dat pe față ca alegători ai d-lui Lupu, nu că ar fi fost partizanii d-sale, nici nu i cunoștea, ci pentru că așa era cuvîntul de ordine. Pe unde au eșit alți delegați, aceia au eșit cu lupta contra primarilor, iar cît s'au puiui fura s'au furat. D. dr. Lupu a învins cu delegații, nu cu direcții, și să ne ierte impetuosul doctor că mai multă conștiință civică se găsește la alegătorul direct, de cît la cel făurit pentru 10 zile.

Afirmăm că fără concursul administrației dr. N. Lupu nici n'ar fi îndrăznit să se prezinte înaintea col. III, pentru că direcții nu-l agreiază, iar delegații sunt ai aceluia cu care e stăpînirea.

Cît de aprecierile Epocei *asupra colegiului unic, s'a arătat în* Opinia *de eri de cîtă vrednicie au dat dovadă alegătorii de la Fălciu, că un candidat al administrației a reușit cu 2 voturi de majoritate iar alți 4 numai cu 14 voturi, și că deci resistența politică e o însușire, care se găsește și la alegătorii colegiului al III, chiar cînd au de luptat contra unui sistem de anarhie și desordine ca cel al dr. N. Lupu.*

Noi avem a felicita pe alegătorii Fălcieni nu dr. N. Lupu, care i-a tratat ca ori-ce prefect de după vremuri, cînd avea înaintea lui o turmă de condus, și o ceată de scandalagii, ce a indignat lumea.

Ceva de spăriet

Iese un buletin acel al consiliului superior administrativ. Sîntem deja în al 3-lea an al apariției sale. Publicația e groasă și cuprinde toate avisele date de acest consiliu, mîna dreaptă politică a ministrului de interne. Ca ori-ce lucru oficial lectura acestui buletin e indigestă, cu toate acestea ce învățăminte nu tragi din răsfoirea lui!

Consiliul superior administrativ are a face cu țara reală politică, așa cum e stăpînită de interesele și patimele sale. După cum cetățenii apar în goliciunea lor sufletească în fața tribunalelor, asemenea și administrația noastră publică apare goală, așa cum este, în fața consiliului superior administrativ.

E ceva de spăriet ce constați! Intăiu ignoranța cărții la adulți e așa de mare că adeseori administrația rurală sufere din cauza lipsei știutorilor de carte. Dacă cei chemați a îndeplini rolul unei mici rotițe în mecanismul statului nu posedă mijlocul formal al comunicării acestor raporturi, cum pot fi utilizați la acest rol?

Apoi o serie nesfîrșită de incriminări de primari, notari, bețivi condemnați la închisoare pentru bătăi, furturi, tăinuiri, și mituiri, și alte multe. Rămîi încremenit de atîta lipsă de simțul datoriei la marea majoritate a slujbașilor țării.

Dar imediat mi-a venit în minte că acest consiliu administrativ superior nu e drept peste tot; supt ochii lui în centre mari se tolerează oameni pătimași, cari își fac din slujba lor prilej de indolență și de chefuri ce se țin lanț. Sute de avize a dat consiliul superior administrativ că cutare primar e bețiv, dar oare cîte de aceste motive nu sunt reale la oraș, în centre mari. La cine-va vre-o măsură? Scot ochii cei mari unor asemenea slujbași superiori? Subalternii lor îndură tot felul de mizerii cele mai ofensătoare cuvinte, cele mai înjositoare situații. Și nimic din partea consiliului superior administrativ, în ale cărui atribuții cade controlul și luarea de măsuri.

Dar lăsînd de o parte aceste considerente de alt ordin, e ceva întristător privelișteа ce ne-o oferă țara prin slujbașii săi administrativi. E singura ramură, unde încă nu s'a adus nici un progres vădit, tocmai din cauză că aici stăpînește politicianismul cel mai ordinar.

Acțiunea consiliului superior administiv e de a însădi respectul legii și al ordinei acolo unde asemenea sentimente lipsesc; de a stîrpi abuzurile la acei slujbași mici și mulți în stat, și cari stau în deaproape atingere cu mulțimea; de a însădi simțul datoriei la oameni, cari nu știu ce e acest lucru, dar și este un mare dar; ar face bine acest consiliu superior administrativ dacă s'ar sui ceva mai sus și ar pildui prin avisele și măsurile sale că a început reforma de sus în jos nu de jos în sus.

In această privință buletinul oficial e mut, iar unde aduce cîte un fapt este de o părtinitoare politică, care strică în loc să dreagă.

OAMENI ȘI LUCRURI

CA SĂ UITĂM

Rostul celor mai multe călătorii de vacanță, întreprinse adeseori la mari, în nesfîrșite depărtări nu e altul de cît să aducă *uitarea*.

Fie uitarea grijelor, sau datoriilor, sau poverilor vieței de toate zilele; fie uitarea vre-unor *anumite* întîmplări și clipe de viața trecută.

Ni se pare, într'adevăr, că unul din cele mai bogate izvoare de traiu ar fi ușurarea pe care ne-ar putea-o da uitarea. Printr'o necunoscută minune a firii, omul ar fi înzestrat de acea mare însușire sufletească a uitării, dezlipind clipă de clipă, dezmembrînd o întîmplare de alta, rupînd înlănțuirea lor, făcînd să nu răspundă una de alta, să nu se supoarte una pe alta.

Ce fericire!

Și cu toate aceste de atîtea ori fericirea izvorește tocmai din subita, din irezistibila reînviere a trecutului, aducător de senzațiuni, de înfiorări, de emoțiuni, de dulci dureri. Egoismul nostru adînc ne face să ne temem de uitare, iar toată puterea noastră, supremația omului asupra tuturor viețuitoarelor constă tocmai în marea virtute a memoriei, în puterea de a *nu* uita.

Un psiholog italian, Rrenda, socotia mai dăunăzi că impresiunile zilnice sunt în termen mediu de 50,000; ele se aștern una peste alta, se suprapun în acele misterioase straturi ale creerului, rămînînd în așteptare pentru ca, pe rînd, pe rînd să fie reînviate după trebuința materială sau psihică.

Acel fiziolog, în articolul amintit, dădea oare-cari povețe și instrucțiuni asupra modului în care eventual, am putea să uităm, după voia noastră, ori-ce întîpărire: fie figura cuiva, fie o întîmplare, fie o obsesiune a unor anumite gîndiri și împrejurări.

Ar fi fost minunat,—dacă fiziologul într'adevăr născocia un atare mijloc. Dar căile indicate de el sunt excesiv de simpliste și de ineficace. In viitor ca și pînă acum, uitarea nu va putea fi realizată prin simpla voință a omului,—ci doar prin un complex de împrejurări. O figură—va fi umbrită de altă figură; un sentiment de alt sentiment, o speranță zădărnicită — prin altă speranță, de abia licărind; o emoțiune sinceră prin o înfiorare nouă, tot atîta de sinceră ca și cealalată—iar trecutul, făcut din umbre și lumini, din amărăciuni și voluptăți, din cer și infern, din dorințe și încîntări, din deșertăciune și sublim,—va rămînea pururea un element nelipsit în viața fie cărui dintre noi, va rămînea plin de învățăminte, plin de povețe, bogat în încercări, în decepțiuni dar și în mîngăieri.

Poetul Henri Bataille a desfășurat într'o dramă lirică bogata psihologie a „trecutului" definindu-l în nuanțele cele mai variate:

Le passé c'est un second coeur qui bat en nous..
On l'entend dans nos chairs rythmer à pettis coups
Sa cadence, pareille à l'autre coeur,—plus loin.
L'espace est imprécis ou ce coeur a sa place,
Mais on l'entend comme un grand écho, néanmoins,
Alimenter le fond de l'être et sa surface.
Il bat. Quand le silence en nous se fait plus fort
Cette pulsation mystérieuse est là
Qui continue... et quand on reve il bat encor
Et quand on souffre il bat, et quand on aime, il bat...
Toujours! C'est un prolongement de notre vie..
. . . . . .
Le pas_é! Quel mot vain! C'est du présent trés flou.
C'est de présent de second plan et voilà tout.
Il n'est pas vrai que rien jamais soit effacé
Le passé n'est jamais tout-à-fait le passé.

Ce prozaice ni se par teoriile fiziologului italian pe lîngă adîncile gingașele, adevăruri rostite prin versurile poetului!

„Căci toată viața uităm,—dar nu uităm de loc ceea ce nu trebuie uitat pentru înfrumusețarea vieței noastre însă-și ca să uităm *tot*, trebuie să nu uităm *nimic*.

Rodion

Raportul d-lui profesor dr. Negel asupra Febrei-tifoide la Iași

Publicăm acă importantul raport al d-lui profesor dr. Negel, care a fost citit într'o ședință a consiliului de higienă, dar de care nu s'a ținut seamă. In acest raport d. dr. Negel propunea măsurile ce sunt de luat în contra epidemiei de febră tifoidă.

Cu toții știm că Febra-tifoidă este considerată astăzi ca o septicemie datorită baccilului Eberth, care eliminîndu-se prin excremente și urină, contribue la ivirea, întreținerea și întinderea boalei.

Toată lumea medicală, și nimeni dintre noi, nu s'a îndoit nici odată că febra-tifoidă nu poate fi de natură hydrică, însă atît din recentele discuțiuni de la Academia de Medicină din Paris. cît și din alte publicațiuni, precum și din observațiunile noastre, ne vom putea lesne convinge că febra-tifoidă din orașul Iași, unde de mai mulți ani continuă a fi în stare endemică, se poate datora și la alte cauze de cît numai apei infectate; așa încă de prin 1884 publicînd în o gazetă medicală locală, observațiunile asupra salubrității orașului, am conchis că atît din lipsa de apă potabilă, cît și din lipsa de canaluri precum și alte împrejurări, despre care vom vorbi mai departe, orașul Iași poate din nenorocire fi dat ca exemplu de murdărie și ca atare este mai predispus a contribui la desvoltarea febrei tifoide, precum și a altor boale infecțioase.

Se știe că febra-tifoidă este mai răspîndită în Franța mai ales în acele regiuni, unde higiena lasă mult de dorit, precum și în Algeria, Tunisia și unele părți din sudul Franței.

La noi în Iași, pe lîngă apă, cauzele care pot fi invocate că contribuesc la eclosiunea Febrei tifoide sunt multiple:

Murdăria, lipsa de canaluri, străzi murdare cu pisori naturale și depozite de excremente, fundacuri infecte locuințe insalubre, ogrăzi nepavate și fără scurgeri, etc.

Latrine primitive și infecte, chiar lipsă de latrine; în general fiecare colț din stradă, trecătoare sau ogradă, constitue o latrină sui generis, deschisă, un focar de infecție care cu greu se poate desființa din cauza nesupunerii la regulamentele de salubritate ale orașului, sau mai bine zis a unor regulamente incomplecte și fără precisiune.

Din această expunere, precum și din comunicările făcute în timpii din urmă atît la Academia de Medicină, din Paris, cît și în alte țări, vom vedea că la Iași găsim toate condițiunile spre a explica isbucnirea, desvoltarea, propagarea și contagiunea febrei tifoide. Cunoscînd bine răul vom putea astfel indica și profilaxia.

Actualminte natura febrei tifoide este redusă la două cauze principale:

hydrică, în timpul ernii.
la muște, în timpul verii.

Dacă unii autori au atribuit febra-tifoidă muștelor, aceasta dovedește că murdăria joacă un rol principal în dezvoltarea infecției typhice, căci știm cu toții că în regiunile lipsite de apă și murdare, acolo muștele se înmulțesc și pot contribui nu numai la dezvoltarea febrei-tifoide, dar și a altor boale infecțioase, precum Tuberculosa.

Cred, că, cu toții am avut ocazia a ne convinge pe timpul verii de înmulțirea extra-ordinară a acestor insecte periculoase. Evident că pe lîngă apa infectată, care poate cauza febra tifoidă în ori-ce timp, și pe lîngă muște, mai avem de înregistrat și alte cauze, fie substanțe alimentare, infectate, fie și alte cauze despre care vom vorbi și care sunt susținute actualminte în discuțiile urmate la Academia de Medicină din Paris; așa alăturea de apă, putem ajuta laptele, legumele, etc. care fiind infectate, pot da naștere febrei tifoide.

Dacă în Iași s'a observat o epidemie așa de mare, aceasta se poate explica și prin neglijența cetățenilor, care nu întrebuințează cele mai elementare noțiuni de igienă, trăesc în murdărie și mănîncă fără a se spala pe mîni. Precum a spus-o Vincent (Acad. M. 11 Ianuarie 1910) contagiunea directă prin purtătorii de baccili, se face prin mîni, *este prin excelență boala mînilor murdare* și se poate distinge la bucatari, chelneri, cîrnațari, cofetari, pitari, laptari, etc.

Chauffard (Ar. M. 1900 Decembrie 7) citează numeroase cazuri de Febră Tifoidă la infirmieri, tot astfel și Chantemesse (8 Decembrie 1909 A. M.) care susține că contagiunea intermană este foarte trecventă, este partizan al creațiunei laboratoriilor municipale și declară ca fiind greu de a interveni asupra purtărilor de bacili, poate ar fi mai nimerit de a institui în localurile contaminate practice vaccinări antityphice.

Vincent spune că contagiunea indirectă prin purtătorii de baccili, este frecventă la sate: acolo materiile fecale sunt depuse în grădini, pe soi, bălegari, legume, pe drumuri, pe lîngă pîrae, fîntîni.

Cu toții știm că ceia ce Vincent admite în unele sate din Franța, la noi în Iași se poate constata în stare aproape permanentă.

Delorme (Ar. M. 1909) admite doctrina desvoltărei autogene a Febrei Tifoide, adică, că baccilul colic, este susceptibil de a se transforma în bacilul Tific și spune că orașele în care mortalitatea prin Febra Tifoidă este mare nu trebue înzestrate de laboratorii pentru a recunoaște purtătorii de bacili *dar trebue alimentate cu apă pură înainte de toate.* Delorme citează mai multe orașe unde se impune execuția de lucrări pentru distribuția apei și refacere de egouri în raport cu ameliorațiile reclamate de legea asupra sănătății publice. Acest exempu să poate bine raporta și la orașul Iași.

Vaillard (Ar. M. 1909) combate autotogenesa Febrei Tifoide, și zice că purtătorii de bacili joacă un rol însemnat în împrăștierea boalei, mai mult, persoanele sănătoase care au stat pe lîngă Tific, pot fi purtători latenți nebănuiți și să fie de asemenea origina contaminărei, însă Vaillard declară că nimene nu susține să lupta anti tifică trebue a se limita în profilaxia purtătorilor de bacii: *lupta antiseptică trebue a cuprinde o adunătură de măsuri indicate de Vincent și printre aceste măsuri, acele ce se iau contra purtătorilor de baccili să cere spre a fi realisați specialiști și laboratorii*, căci nu trebue acordat nici prea multă, nici prea puțină atenție la purtătorii de bacili.

Kelsch (Ar. M. Ian. 1910) Vorbind de febra tifoidă și de boalele infecțioase în general spune: *motorii pathogeni sunt poate cel mai adesea în noi, reduși la tăcere.*

Determinarea factorilor cari crează sau exaltă virulența lor nu este mai puțin importantă de cît cercetările întreprinse pentru a le descoperi: *este cheia, obiectivul epidemiologiei.* A încerca de a distruge pe infiniți de mici, este foarte rațional, dar oare nu este o încercare care întrece puterile noastre (Kelsch)? *Profilaxia exclusiv antibacilară pare insuficientă:* pentru aceia trebuie să ne apărăm contra unei vechi endemii, înainte de toate prin suprimarea a marilor infracții la higienă, fără a neglija lupta directă contra motorului pathogen (Kelsch).

Cred că actele susținute de Kelsch, înaintea Academiei de medicină din Paris, se pot în totul susținea la noi în Iași, căci a proceda aproape numai în căutarea și distrugerea bacilului tific, fără a lua măsuri serioase contra infracțiunilor la higienă, este a vedea perpe-

tuindu-se vechea endemie, care a adus spaima în oraş.

Kelsch conchide că Febra Tifoidă are 3 origine distincte: (Ac. m. Febr. 1910).

1) *Apele infectate.*

2) *Contagiunea mai mult sau mai puţin directă.*

3) *Autogeneza.*

Tot în şedinţa de la 8 Februar, Bertrand, să miră că a auzit discutîndu-se la Academie, că, căutarea bacilului în apă potabilă nu ajunge nici odată la un rezultat pozitiv. Să ştie însă că bacilul Eberth are o vitalitate durabilă în apă şi pe de altă parte căutarea sa întimpină adesea mari greutăţi, aşa în cît să nu ne mirăm şi noi de la Iaşi, că aceste cercetări pot da loc la discuţii, mai ales cînd nu posedăm laboratorii speciale.

Delorme (Ac. m. Dec. 1909) cere a se aplica măsurile de igienă generală cu apă potabilă şi aceea ce francezul înţelege sub numele de Voirie, căci izolarea purtătorilor cronici de bacili, este absolut neacceptabilă şi constitue o atingere la libertatea individuală (Delorme) pe lîngă marele chelltueli. *Tot după Delorme, profilaxia baciliferă, are un rol secundar,* însă în Iaşi joacă rolul principal, căci iată explicaţia cuvîntului Voirie după Littré şi Robin: *sunt depozite din sfărămături furnizate de oraşe,* care cuprind trei clase:

1) *Imondice:* resturi de la hale, pieţe, locuinţe, noroi etc.

2) *Excremente,* a oamenilor şi animalelor domestice.

3) *Cadavre de animale.*

Părerea mea este întru cît se atinge o raşul Iaşi, că sunt cu totul aplicabile spusele lui Delorme, la starea igienică a Iaşilor, şi că chiar cînd vom avea apă potabilă, dacă nu ne vom sili a combate punctul al 2-lea, adică diferitele murdării cuprinse în cuvîntul Voirie, atunci cu siguranţă vom avea ocazia a înregistra şi pe viitor numeroase cazuri de febră-tifoidă: o reglementare severă şi crematorii pentru cadavre de animale se impune de urgenţă.

Inainte de a rezuma părerea noastră asupra profilaxiei Febrei Tifoide în oraşul Iaşi, să mi fie permis a spune în cîteva cuvinte şi asupra purtătorilor de germini, căci cuvîntul fiind nou, a prins, a devenit modă, şi-l auzim pronunţat de toată lumea, cu toate că, să ştie de foarte mult timp despre existenţa purtătorilor de microbi, ca: în tuberculosă, pneumonie, meningita cerebro-spinală.

Relativ la Febra Tifoidă, *Sacquepees* **în o revistă publicată asupra purtătorilor de germini, admite 4 categorii.**

1). *Purtătorii sănătoşi,* **paradoxali, atunci cînd contagiunea are loc fără infecţiune.**

2). *Purtători precoci:* **în perioade de incubaţie 10—15 zile.**

3). *Purtătorii convalescenţi;* **bacilii se găsesc în excretă, urină şi durata variază de la 10—15 zile de la căderea temperaturei. La 12 bolnavi, Chantemesse a găsit bacili de la 15—20 zile; o singură dată mai mult de o lună. Numărul purtătorilor convalescenţi ar varia între 7%, 13%, etc.**

4). *Purtătorii cronici,* **după 3 luni.**

1). Mijloacele de a descoperi bacili tifici (Ball de l'Inst. Pasteur. Ian. 1910 Sacquepées), *în materii fecale,* mai rar în urine şi prin excepţie în sînge.

Iată ce zice Sacquepées: Nu posedăm nici un mijloc cu adevarat sigur pentru a descoperi bacilul tific, sau paratific în materiile fecale, chiar la bolnavii în evoluţie; cele mai bune metode nu îi descopere cu siguranţă: 40—89 ori la sută nu se găsesc (Simon, Drigalski, etc.).

In urină, bacilul tific şi paratific să descopere mai uşor, fiindcă să multplică foarte repede şi lipseşte bacilul colic.

Chiar făcînd serodiagnosticul, aglutinaţia poate lipsi cînd infecţia este foarte minimă, cînd mucoasa intestinală (vaccinată prin o febră tifoidă-anterioară) opune o barieră infrangibilă germenilor şi toxinelor sau din alte cauze. La purtătorii sănătoşi în general nu se aglutinează.

II). *Proporia numerică la purtători chronici* **Park 5%, Conradi 5·5%** cu intermitenţa şi 1 la 200 în permanenţă, şi alţi autori cu procente mai mici.

Sacquepees a găsit 2 purtători cronici de 11 bolnavi şi admite o proporţie în general de 4 sau 5%.

III). *Eliminaţia baccilor* este cel mai adesea intermitentă şi mai rar permanentă (Sacpuépees).

IV). *Eliminaţie neregulată.*

V). *Durata Eliminării de bacili tifici* variază de la cîte-va luni, pînă la cîţi-va ani: să citează chiar pînă la 30 ani.

VI). *Sexul;* mai ales femeile.

VII). *Etatea:* La ori care vrîstă.

La copii s'a făcut cercetări de **Frosch, Forster.** După aceşti autori, *copii sunt adesea purtători convalescenţi;* fapt care trebue de luat în consideraţie mai ales atunci cînd urmează la şcoli.

Copiii mai rar sunt purtători chronici. Din punctul de vedere al pathogeniei, este admis actualminte că *bacili tifici la purtătorii chronici* să găsesc în general în *căile biliare,* fapt asupra căruia a insistat şi Linossier în o şedinţă de la Academia de medicină din Paris în 1909; aşa acest practician de la Vichy declară următoarele: această staţiune este frecventată în fiecare an de o mulţime imensă de vizitatori, printre cari mulţi sunt purtători de bacili, căci un mare număr de pacienţi au lithiasă biliară, adică persoane la care infecţia căilor biliare prin bacilul tific, este astă-zi un fapt bine stabilit.

De altfel spuse Linossier, condiţiunile de diseminare a bacililor eliminaţi de purtători, de germini, sunt la maximum în Vichy: mese comune, cabine servind succesiv şi indifernt la toţi bolnavii, etc, aşa că dacă opinia autorilor asupra importanţei purtătorilor de bacili ca agenţi de diseminaţie a febrei tifoide ar fi adevarată, atunci ar trebui să se vadă la Vichy, foarte numeroase cazuri de febră tifoidă, însă după Linossier, acele rare cazuri de febră-tifoidă observate la Vichy, sunt toate importate. Vizitatorii nu capătă boala şi populaţia fixă este scutită de cînd s'a aprovizionat cu apă pură.

(Va urma)

Monumentul lui Cuza Vodă

Primim din partea d-lui profesor L. E. Sinigaglia următoarele rînduri cu privire asupra locului, unde are a se aşeza statuia marelui Voevod Cuza:

Tot ce Iaşul are mai sănătos la inimă, nu vrea statua lui Cuza aruncată în colţul ignobil al foastelor baratci jidoveşti, pe locul unde ieri au fost golite şi astupate haznalele murdare, şi tocmai la capătul sinedriului antiromîn. Ea vrea statuia lui Cuza pe *singurul loc* la care Dînsul are drept: *în Piaţa Unirei!* Aici este locul unde trebue să se ridice monumentul glorios al Celui mai mare Romîn; căci prinţul Cuza nu a fost intemeietorul Dinastiei sale în Ţara românească; *El a fost întemeietorul Statului Romîn în Ţara sa proprie.*

In Piaţa Unirei s'a proclamat de poporul moldovenesc unirea cu poporul Muntenesc; aci la 1857, s'a dantat hora Unirei, adică s'a sărbătorit contopirea celor două ţări surori, contopire vrută şi adusă la îndeplinire de către ultimul Domn Romîn. *In Piaţa Unirei,* deci, *nu aiurea,* trebue ca nobila şi măreaţa figură a lui Cuza Vodă să amintească tuturor generaţiilor viitoare că *El* a fost autorul acelei consolidări naţionale, fără de care n'am fi avut o Romînie.

Broscoii linguşitori vor obiecta că centrul oraşului nostru (Piaţa Unirei) este locul rezervat unui monument mai glorios. Nu tăgăduim că sunt glorii mari şi după Cuza; însă *Cuza-Vodă este cea dintâi glorie a Statului Romîn:* Lui i se cuvine deci locul de onoare în panteonul naţional. Mai tîrziu va veni rîndul lui Carol I. Atunci dinaintea noului Palat Administrativ va fi loc pentru două statui ecvestre aşezate faţă în faţă, la dreapta şi la stîngă: aceea a gloriosului Ştefan Cel Mare, şi aceea a Inţeleptului Carol I. Tunurile cari vor flanca aceste două statui vor fi marture vitejiei obştei Romîne care a fost condusă la izbîndă de cei doi mari căpitani ai lor.

L. E. Sinigaglia

„Opinia" la Fălciu

Vizita ministrului Morţun; murdăria tîrgului; o rîpă infectată, cordonul de la Prut: un soldat înecat, bolile ce bîntue Fălciul.

Starea de murdărie în care se află jud. Fălciu, boalele contagioase ce secară copilaşii, groaza de care sunt cuprinşi locuitorii de pericolul flagelului de peste Prut şi paza frontierei, sunt fapte ce merită a fi relevate pentru cunoştinţa celor în drept spre a se lua cît mai urgente măsuri de îndreptare.

In decursul a 3—4 zile consecutiv. Fălciul au avut trei visite sanitare, 1) vizita Prefectului însoţit de inspectorul Administrativ şi unul sanitar, 2) vizita d-lui Ministru Morţun însoţit chiar de d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar şi al 3) vizita d-lui Medic Primar de judeţ însoţit de un inspector general sanitar.

Toate aceste trei vizite venite cu automobilul, fie care după o oră şi jumătate mult două ore, sau şi înapoiat de unde au venit, dar Fălciul a ramas tot în starea de mai înainte; sau visitat mai toate stabilimentele publice după strada principală, stradă care mai ales acum este mai totdeauna măturată, ba încă d. Ministru a mers cu inspecţia atît de departe în cît a răscolit şi dulapurile de la pereţii cafenelilor, a mers pe din dos până şi la latrină, dar nici o visită prin mahalalile Tîrgului şi pe stradele laterale, nu s'a făcut deşi se află şi acum un imens focar de infecţiuni: 10-15 metri departare de strada principală sunt baltacuri mocirloase cu apă adunată din ploi ce a devenit de culoare verde, care infectă airul; baltage care de o cam dată s'ar putea astupa cu cîte-va care de prundiş; pe unile locuri vizitatorul va vedea baligare şi alte gunoiuri infecte vătămătoare sănătăţii.

Nu mai departe de cît chiar lîngă localul judecătorii de ocol şi lîngă strada principală în centrul comunii, se află o rîpă unde de mai mulţi ani se depune gunoiul şi toate murdăriile aducînd prin mirosul lor pestilenţios o vatamare însemnată sănătăţii locuitorilor: mai mult! puţin mai la vale de aceia rîpă sunt 3—4 fîntîni ce servă pentru îndestularea publică şi a cărora hăznăli să umplu de cele mai multe ori cu apă din ploi şi nămeţi care se scurge prin porii acelor murdării aflate în rîpă, contractîndu-se ast fel mai multe boale şi mai ales tifosul care a secerat multe vieţi omeneşti şi cu toate astea nici autoritatea administrativă nici serviciul tecnic al judeţului n'au bine voit a lua măsuri a se astupa acea rîpă, a se construi. O şosea ce este de mare utilitate în interesul obştesc, atît ca higienă cît şi pentru trecătoare în şesul Prutului, deşi comuna dispune de peste 6000 zile de prestaţii în natură, din care numai cu o pătrime s'ar efectua acea lucrare de mare necesitate.

Unile din brutării sunt în complectă stare de necurăţenie, localuri strîmte unde patronii cu lucrătorii dorm la un loc cu pîinea plămădită, putinile nespălate şi cu apa clocită din care se fabrică pîinea.

Cordonul militar pentru paza frontierii deşi dublat, un soldat la fie-care 100 sau 200 metri înşiraţi pe malul Prutului, totuşi să strecoară mulţi fugari din Rusia. Chiar zilele din urmă prin dreptul comunii Veţrişoara distanţă 15 chilm. în sus de Fălciu, au trecut la noi în ţară sase ruşi cari singuri s'au predat autorităţii de la Primărie, fapt afirmat de locuitorul din acea comună numit Mihalachi Stan. Se mai spune că ar fi trecut şi un evreu din Rusia.

Sîmbătă 14 August la distanţă de 100 sau 200 metri de Fălciu, un soldat care era de santinelă pe malul Prutului voind a se scalda s'a înecat în apa Prutului, cadavrul fu prins imediat dar rămase ţinut 6 zile la mal în cît intrase în putrifacţie şi tocmai eri Joi 19 August a fost înmormîntat. Să spune că acel soldat ar fi din judeţul Vaslui, are părinţi, soţie şi un copil, că a voit să se scalde nu mai poate fi vorbă de oare-ce s'au găsit pe mal arma, hainele şi camaşa.

Comuna Fălciu, este bîntuită de scarlatină şi anginâ difterică, care seceră copilaşii—s'au ivit şi cazuri de tifos—iar despre malaria şi alte boale nu mai vorbim, spitalul este plin, şi medicul deşi îşi face datoria cu multă bună voinţă şi muncă neadormită, dar este insuficient, avînd spitalul comuna Fălciu, Berezeni şi Rînceni, în cît ar mai trebui imediat cel puţin încă un medic,

Litere-Ştiinţe-Arte

Chantecler şi criticii romîni. — Incă de la început, Romînii s'au arătat cu totul ostili acestei faimoase piese care a revoluţionat lumea întreagă. La reprezentările ei, deşi veneau în mare număr totuşi nu lipsiau de a judeca defavorabil lucrarea, încărcînd-o cu aprecieri puţin bine-voitoare. In unele locuri a fost chiar primită cu fluerături. De data aceasta s'a desminţit credinţa că „Romînul se entusiasmează uşor"... Nu-i vorbă Doamnele au făcut excepţie, de oare ce pălăriile Chantecler au fost primite, după cum ştim, cu multă simpatie. Lucrul constatat e acesta: ultima lucrare a lui Rostand a trezit un ecou cu totul slab în sufletele noastre.

De mult încă, de cînd piesa nici nu se montase măcar la Paris, de cînd nu era cunoscută de cît după titlu, cînd nu se ştia de cît că personagiile ei vor fi animale, d. N. Iorga de pe tribuna aulei Universităţei locale, într'unul din cursurile sale de istoria literaturei... romîne, declara piesa aceasta ca o inepţie nemaipomenită, ca o bătae de joc a spiritului omenesc.

A trecut cîtva timp; piesa s'a jucat... cu mici excepţii, aprecierile defavorabile ploau din toate părţile.. Criticii însă nu şi dădeau cuvîntul. Acum lucrurile s'au liniştit, tebrilitatea entusiasmului a trecut, părerile pot fi obiective şi spuse pe indelete.

In trei numere consecutive ale unui ziar local, s'a reprodus dintr'o revistă articolul d-lui Petrovici, conferenţiar la Universitatea din Iaşi, o analiză a lui „Chantecler" din punct de vedere filosofic. Să cităm concluzia: „Chantecler rămîne de sigur o mare operă literară, nu una filosofică; totuşi un filozof cetind-o n'ar putea să spue că a avut la lectură o simplă recreare de la preocupările lui". Prin urmare, *o mare operă literară.*

Critica însă cea mai interesantă asupra acestui subiect, a apărut în ultimul *nr.* al „Vieţei noua" sub iscălitura A. Nufár, de sigur un pseudonim.

Autorul, cu citate şi dovezi foarte documentate, cu probe evidente, demonstrează că întreaga piesă e de o valoare cu totul problematică, neconţinînd nici un simbol, nici un spirit ales, nici o scenă fericită.

Ar trebui să dăm citate întregi din acest studiu puţin obişnuit, dar spaţiul lipsindu-ne, lăsăm pe curioşi să-l citească în întregime.

Autorul încheie: „...Acest *mare romantic* n'a făcut de cît să exploateze naivitatea oamenilor, bătîndu-şi joc de ei, înşelîndu i, furîndu-i" şi mai departe... „...toţi aceştia nu au de cît acelaş meşteşug: o reclamă neruşinată bazată pe credulitatea, pe uşurinţa, pe prostia omenească. Totuşi trebue să recunoaştem că pînă azi impertinenţa aceasta a mercantilismului josnic, nu se furişase încă, în acest chip, în sînul sfînt al literaturei. Viţelul de aur nu putuse ajunge încă în vîrful Olimpului. D. Edm. Rostand, membru al Academiei franceze şi idealist patentat, şi-a dat nobila osteneală de a-l instala acolo. Aplaudaţi, d-lor, aplaudaţi din toate puterile."

*

Notiţa relativă la descoperirea unui microb al leprei, publicată în numărul de eri, are nevoie de o lămurire. De fapt bacilul leprei se cunoaşte de mult. Telegrama reprodusă de noi se referă probabil numai la posibilitatea de a se prepara un *serum* anti-lepros.

*

După ultima statistică Nevyorkul are actualmente 4766883, mai mult cu 1329686 decît la recensemînt din 1900. Numai Londra—cu cartierele sale—are mai mult.

Incă în 1901 avea 6581372. Parisul —tot cu cartierele—cu 3 3/4 milioane şi Berlinul— „Gross Berlin" — cu 3 1/3 milioane Se pare însă că pe toate le va întrece oraşul Chicago care are astăzi numai 2 milioane locuitori, dar în care se face acum un proiect de clădiri populare extra-ordinare. E vorba ca pînă în 20 ani să poată avea o populaţie de... 13 milioane.

*

STRUNA ZILEI

PLÎNGERI DEŞARTE

Mai mulţi cetăţeni
s'au plîns că de la
cînii lor s'a furat zgardele...

Opinia

Eu cînii ăştia socot
I aşi porecli mai drept—măgari:
Ce fel de cîni, de nu se pot
Păzi ei singuri de.. tâlhari?

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ **Consiliul de resboiu al corpului IV de armată s'a întrunit azi dimineaţă, sub preşedenţia d-lui colonel Popovici.**

Consiliul a judecat cîte-va procese, fără importanţă.

❑ Din Uricaai se comunică că băietul Const. C. Donici, în etate de 15 ani a fost lovit cu un ciocan, la capătul şirei spinărei, de către Const. Puiu. Numitul băietan, în urma lovituri primite a încetat din viaţă.

❑ Dl dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a sosit azi dimineaţă în localitate. Cu expresul de 10 şi 25, d. dr. Cantacuzino a plecat la Strunga, spre a asista la înmormîntarea regretatului dr. prof. N. Manolescu.

❑ **C. f. r.**—Direcţia generală a c. f. r. a făcut cunoscut tuturor staţiunilor, că pentru persoanele din ori ce oraş din ţară, care va veni la Iaşi, la serbările jubileului universităţei, a acordat o reducere de 50 la sută, la dus pentru zilele de 1—3 Octombrie, şi la întors pentru zilele de 6—10 Octombrie.

❑ **Pe lîngă cei numiţi prin decizia ministerială din 16 August 1910, au fost numiţi următorii elevi bursieri şi solvenţi în liceul militar din Iaşi, în cursul anului şcolar 1910—1911.**

In clasa a V-a.—Andronescu N., Centescu Kiriac, Vlădescu C., Nestor I. C., Negrescu C., Fortunescu Hercule, Filimon St., Săulescu Sp., Gheorghiu T. C., Pelimon Al., Berlescu N., Rîmniceanu C., Corbuleanu M., Roman St, Păun T., Chirculescu Marcel, Boteanu Al., Gafencu Tr., Ionescu V., Şerbănescu N., Manolescu D. C., Constantinescu N. Gr., Brăcăcescu C. E., Ionescu V. Al., Stoicescu Gh., Efstatiadi N., Petreanu Marcel, Trifu A. Mircea.

In clasa a VI a.—Ioaniu T. Mihăescu A., Anastasescu N, Popescu N., Petroianu R., Pîrvulescu I., Dimitriu Achil, Gărdescu R., Gheorghiu Gh., Pallade I., Perieţeanu St., Silvescu L., Cazimir C., Nuţescu C., Mardarie Scarlat, Condeescu Gh., Georgescu R., Georgescu C., Praporgescu Gh., Damian D., Tarnowschi R., Ionescu Valeriu, Oprea T., Moscu Gh, Piperescu N. N., Chilimon D., Maniu D., Sectivill Em.

In clasa a VII a. — Petala Marcel, Rozin N., Verbiceanu St., Anastasescu Gr, Pîrvu A., Magheru Aurel, Roman R., Alexiu Pavel, Pomponiu Romeo, Moitopol M., Rădulescu R., Chiţu F., Luca C., Mihail Al, Ionescu Daniel, Săulescu T., Costovici D., Popescu N., Jipa N., Costăchescu Al., Cosianu G., Istrate I., Dumitrescu Eug, Dumitriu A. Rene, Coton D., Pemfeld I., Roată Victor, Georgian V., Ionescu Augustin, Ionescu V. A., Glogoianu N, Stănescu Em, Tănăsescu Eug., Mănescu St., Geanolu D., Zăgănescu Ed., Olănescu M., Rădulescu Sc., Milcoveanu Tib., Stănescu P., Dănescu I., Dobjanschi R., Vasiliu Gh., Jean V., Ştefănescu I. şi Pilat V.

❑ Ministerul de războiu avînd în vedere art. 27 din codul de justiţie militară prin care se prevede înlocuirea membrilor în consiliul permanent de revizie al armatei în urma mutărilor şi avansărilor,

Minsterul a decis înlocuirea actualilor membri cu următorii membri:

Preşedinte d. general Ianescu Gheorghe directorul institului geografic al armatei; colonel Paraschivescu Toma, comandantul brigadei a 4-a de artilerie; colonel Volvoreanu Constantin, comandantul brigădei 3 de artilerie; Maiorul Stătescu Constantin din reg. 4 Ilfov 21; Maiorul Mihăescu Neculae comandantul bat 1 pioneri.

D. colonel Bogdan Gh, căruia i-ar fi venit rîndul pe tabelă spre a fi numit în consiliu, nu a fost numit din cauză că d-sa este şi preşedinte al consiliului de războiu.

❑ D-l Alex. Dolejanschi impegat de mişcare din staţia Lespezi, a fost mula Cucuteni, iar d. Constantin Drăguţescu a fost mutat de la Cucuteni la Lespezi.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes direcţiunilor şcoalelor particulare, cari au şi curs primar, o circulară prin care le pune în vedere că pe viitor le este interzis să mai înscrie în cl. I-a primară copii cari la 1 Septembrie n'au vrîsta de 6 ani şi 3 luni potrivit regulamentului pentru examinarea elevilor de curs primar pregătiţi în particular.

❑ D. sub-inspector sanitar dr. Buşilă a plecat în inspecţie la Botoşani.

❑ Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 45 de minunte.

SPECTACOLE

— Noul program care începe în astăseară la cinematograful „Union", din grădina Cuza-Vodă, cuprinde bucăţi, în adevăr senzaţionale, drame din cele mai bine reuşite, precum şi o frumoasă improvizaţie a hazlîului şi simpaticului Max Linder.

„Un voiaj în Anglia", e un film splendid, cu interesante vederi după natură din Englitera. In noul program din astă-seară se cuprinde apoi, senzaţionala dramă „Michel Strogoff", din viaţa rusească, în 30 de părţi şi 50 tablouri: drama înfăţişează: O serbare în palatul Ţarului în 1870; linia telegrafică Tomsk-Irkutsk distrusă; Mihel Strogoff însărcinat cu o misiune delicată la Marele Duce din Irkutzk; pe drum el e prins de Ogarep, şeful tatarilor. Pentru a nu fi descoperit, Strogoff e nevoit a renega pe mama sa. Tatarii schingiuesc pe mama lui Strogoff, dar sentimentul de fiu către mamă, nu poate să rabde a vedea schingiuirea şi el intervine. Strogoff e atunci descoperit şi e supus la o grozavă pedeapsă. In palatul marelui Duce. Falşul mesager descoperit. Lupta pe viaţă şi pe moarte; Strogoff esă învingător şi e răsplătit cu onoruri şi mari averi de către marele Duce.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: „Duelul lui Max Linder", comedie; Nobleţa obligă, dramă; Stîncele mărei, vederi după natură; Micul pagiu, dramă; Beţivul şi pruncul, comedie; „Remediu contra holerei", film de actualitate, o hazlie comedie; Ciinele de vînătoare, comedie etc. etc.

Reprezentaţiile cinematografului „Union" au loc numai în grădina Cuza-Vodă.

In fie-care Luni şi Joui, program absolut nou.

DIVERSE

— Duminecă a avut loc căsătoria religioasă a d-rei Elisabeta Puiu, cu tînărul Victor Pantazopol.

Nuni au fost d-na şi d. D. Tudorian

— Sîmbătă seara va avea loc în grădina şi salonul Zimbru, o mare serbare veneţiană, dată de societatea „Frăţia" a chelnerilor din Iaşi.

Vor fi diferite distracţii plăcute şi splendide focuri de artificii. Mare batae de confeti şi serpentine. In timpul serbărei se va juca de către trupa de varietăţi, vodevile şi cuplete. La 12 noaptea se va începe în salon, balul.

— Azi s'a ţinut la prefectura judeţului, licitaţie publică pentru darea în antrepriză a construirei a şase podeţe de pe şosele din judeţ.

— Societatea de interprinderi „Vulturul", va sărbători, în ziua de 8 Septembrie, sfinţirea drapelului. Membrii se vor întruni în localul societăţei, şi vor pleca apoi, în două care alegorice unul al agriculturei şi altul al artelor şi meseriaşilor, la biserica Vulpe, unde se face sfinţirea drapelului.

Va urma apoi un banchet în sala Pastia, iar seara un frumos bal. Vor lua parte toate societăţile de bine-facere din localitate,

Ultime INFORMAȚII

❑ *Lucrările pentru restaurarea și amenajarea clădirilor „Maternității" din Iași, au fost suspendate, din cauza lipsei de fonduri.*

Vom reveni asupra acestui interesant caz.

❑ Monitorul *publică jurnalul consiliului de miniștri privitor la vasta exploatare a caloriferelor.*

Suma prevăzută în acel jurnal, pentru plata instalației caloriferelor, este de **316,000 lei,** *pe cînd în contractul intervenit între Herzog și Spiridonie, costul este de* **378,000 lei.**

In afară de această diferență de 72,000 lei, s'au emis din contract următoarele sume, pe cari va avea să le plătească tot eforia:

16,000 lei, canale vizitabile;
12,000 „ „ nevizitabile;
5,600 „ instalația la biserică;
16,000 „ acumulatorii;
10,000 „ rezervoarele de tablă.

In totac: 59,600, lucrări suplimentare, cari adause la suma de 378,000 lei, dă un total general de **437,000 lei**, *pe cînd jurnalul prevede numai 316,000 lei.*

Se pun enorme stăruințe pentru obținerea unui jurnal rectificativ.

Vom vedea dacă domnii Brătianu și dr. Cantacuzino, cari s'au apus să ratifice gheșeftul, vor consimți acum la rectificarea aceluiași gheșeft.

❑ *Consiliul de higienă al județului se va întruni mîine, spre a discuta dacă școalele rurale din județ, vor trebui să fie redeschise la 1 Octombrie și nu la 1 Septembrie.*

❑ **D. P. P. Carp în Iași.**—*Pe ziua de eri d. P. P. Carp, șeful partidului conservator a fost oaspele Iașilor. De astădată d-sa n'a venit numai în afaceri particulare ca totdeauna, ci a bine-voit a descinde și la club unde a avut prilejul a schimba ceva vorbe cu unii din prieteni.*

Iată asupra căror chestiuni s'a învîrtit discuția; 1) că a făcut grîu și mult și de o calitate superioară, 2) a dat pomene la mulți săteni cîte un car cu 2 boi, ca să nu se uite vechia dărnicie a boerilor față de săteni, mai ales că la Țibănești sătenii sunt din cei mai pîrliți economi ceșteș.

3) Politicale *a vorbit Cc. Petrachi întîiu despre general Crăiniceanu, pe care l'a criticat în modul cel mai aspru, întru cît s'a arătat așa de slab și încurcă lume ca ministru, și d-sa avea despre d. general Crăiniccanu cele mai bune păreri, că era hotărît să-l ia de ministru în cabinetul lui La aceste destăinuiri asistența a zimbit, căci de sigur că general Crăiniceanu nu ar fi mai ajuns ministru.*

4) De viitorul guvern d. P. P. Carp a repetat că are convingerea intimă, că M. S. Regele nu va trece peste dînsul... și a treia oară, după cum a trecut de două ori la 1899 și 1904. Gestul însă care l'a făcut cînd a rostit aceste vorbe, nu era în perfectă concordanță cu zisele, căci vedea că vorbește către o foarte mică parte din... gogomanii săi.

5) Vorbind de alegerile generale a spus că nu le vor face liberalii, supt nici un cuvînt, fără să afirme categoric, ca la 2 Maiu, că le va face țara, președinte de consiliu fiind d. P. P. Carp.

6) Campania de răsturnare va fi începută cît de curînd și cu o furie mai mare ca în primăvara, pentru că — a zis d. Carp—acu-i acu, și dacă și în astă toamnă nu numărăm bobocii, apoi s'a dus totul pentru noi.

Zeflemelele la adresa partidului și partizanilor n'au lipsit, întru cît aceasta e specialitatea d-lui Carp, și așa cu glume și momele puținii membri s'au împrăștiat cu impresia că Vodă va trece și a treia oară peste d. P. P. Carp, cînd va fi vorba să se dea succesiunea puterii.

❑ **Holban contra Cuza.** — D. A. C. Cuza avea un mare sprijin în ziarul carpist local. Un ziar junimist pentru d. Cuza—ce dulce răzbunare pentru acesta. Căci altă dată, din ordinul d lui Carp, ziarele junimiste spusese d-lui Cuza: „partidul nostru este destul de mare, ca d. Cuza să iasă din el"...

Fratele d-lui Iorga nu mai dispune astăzi de gazeta din care reușise să facă o sucursală a operației din Vălenii de Munte. Cel care i-a fost naș, ca să i aducă simpatiile și coloanele ziarului carpist, i-a cîntat ieri și prohodul: d. A. D. Holban.

D. Holban răfuește amar pe fratele Pavelescăi. Il răfuește de la statuia lui Cuza Vodă, arătîndu-l ca element excitant al studențimei.

Ce este d. Cuza—d. Holban o spune foarte lămurit: **o fire desordonată,** *care se manifestează prin porniri contrarii.*

D. Cuza, mai spune d. Holban, sufere de *o tinerețe îmbătrînită, care va fi lipsită pururea de* **cumpăna maturității**.

D. Holban ne spune și ce fel de naționalist este d. Cuza.

„D. Cuza ne-a îndemnat să comandăm statuia lui Cuza Vodă de la un **sculptor neamț**, propunere ce-a fost respinsă cu unanimitate".

In numărul viitor al **Neamului,** d. A. C. Cuza, va avea două victime proaspete în interesanta d-sale galerie „anexă la jidanii în presă": pe naționaliștii A. D. Holban și Răut,

❑ **Pentru „Voința Națională".**—Ziarul colectivist și-a căpătat colaborarea gratuită a unui pseudonim *D. Dalailama*, de alt-fel prea cunoscut publicului hușan, cine este, ce persoană semandicoasă este și cîte parale plătește. Nu ne miră ce scrie *Dal ilama*; e liber fie-care să scrie ce poate, și nu-i putem cere mai mult. Ne miră însă că foaea colectivistă, aceia care a rîdicat în înaltul cerului pe d. prefect Gh. Corbescu, pentru tactul său că a împăcat taberele liberale la Huși, nu scrie nimic astă-zi asupra situației liberalilor de la Huși; se vede că n'are cine-i trimete corespondențe. D. Ir. Gheorghiu, care alimenta înainte *Voința*, azi nu e pe placul ei cu politica sa; iar d. I. G. Duca și dr. N Lupu scriu articole de fond la *Viitorul*, ziar ce se tipărește la un loc cu *Voința*. A! da; dacă *Voința* e identică cu *Viitorul*, toată pagina II și a III, se deosebește total în pagina I, de și e d. Ion Nădejde primul redactor.

Tot ce scrie d. *Dalailama* e sfruntată minciună de sus pînă jos; ori cîtă dușmănie ar avea contra prietenului nostru d. Em. Buznea, afle că el, Buznea, e prea disciplinat membru și a încercat disciplina sa în lunga sa carieră politică, pentru a sluji de pretext lungilor pologhii ale lui *Dalailama*.

Nu ne-am fi oprit de loc asupra ziselor sale, dar vîră în acțiune oameni, cari n'au avut nici un amestec, și pentru ca să știe că partidul conservator-democrat are la Fălciu o așa de puternică organizație, că nu de un ciot ca d sa se va lovi.

Și acum *Voința* să publice ori-ce. Dosul Episcopiei nu dirigueşte județul.

❑ Din eroare s'a tipărit eri că în spitalul „Caritatea" se află 27 cazuri de scarlatină. Numărul e exact, dar se referă la pavilionul de izolare de la spitalul Pașcanu.

Pavilionul „Carității nu adăpostește de cît 8—10 scarlatinoși.

❑ D. dr. Tudor, medicul disp. I-a, fusese înștiințat azi dimineață despre un caz suspect în strada Morei de foc.

Ducîndu-se la fața locului, d. dr. Tudor, a constatat că persoana bîntuită n'avea nimic suspect.

❑ Delegațiunea județiană a fost convocată pentru azi și mîne.

La ordinea zilei verificarea sumelor din budgetele comunelor pe exercițiul 1908 și 1909.

❑ **O batae.**—Ni s'a prezintat astă-zi dimineață în persoană la redacție soldatul Miron Costachi, ordonanță la d. sublocotenent Nicu Dobrovici, str. Eternității 50. Soldatul era legat la cap, cu sînge pe tunică, la piept și pe mîneci, și ne-a povestit următoarele: Trimes de stăpînul său să cumpere fîn, pe cînd se întorcea acasă, din nebăgare de samă atinge cu legătura de fîn pe una din 2 domnișoare, cu care se primbla la braț d. Gh. Breviman, funcționar la serviciul de întreținere din gara Iași. La scuza ce i-a fost făcut soldatul, d. Breviman a sărit cu bățul asupra ordonanței și i-a spart capul în partea dreaptă a frunții, sîngele începînd a curge gîrlă, soldatul a căzut în nesimțire și la alarma dată de vecini s'a strîns toată lumea și o condemnat agresiunea d-lui Breviman.

O plîngere s'a făcut azi la parchet, și s'a luat de la doctorul dispărțirei, dr. Grigoriu un certificat medical de rănile primite.

Inferăm și noi purtarea mai mult ca sălbatecă a unui slujbaș public, care altfel trebuia să se poarte cu un soldat, chiar cînd era în întovărășia a 2 domnișoare. Cavalerismul nu e tot una cu a fi bătăuș.

❑ La 23 Septembrie se va ținea în Iași concursul pentru căpătarea dreptului de a exercita profesiunea de cotapublic autorizat.

❑ La comisia disp. IV se află un subcomisar G. Malhasovici, contra căruia primim adese-ori plîngeri. Numitul subcomisar se dedă veșnic la scandaluri, pe care le continuă în fie care zi. Așa alaltă-eri s'a dus la locuința d-lui Florea, din str. Trancu și în lipsa acestuia a început a țipa și vocifera către soția lui Florea. Biata femee, de spaimă a căzut bolnavă.

Atragem atenția celor în drept asupra acestui d-n sub-comisar.

❑ Astă-zi după amiază, la orele 3 și jumătate, s'a făcut la Strunga, înmormîntarea regretatului nostru prieten, dr. prof. N. Manolescu.

Fiii defunctului, d-nii Ioan și Emanoil Manolescu au sosit eri din străinătate. Corpul defunctului a fost eri îmbalsamat. Din Roman au luat parte multe familii distinse, ca și multe din Iași. Numeroase coroane au fost depuse pe carul mortuar.

A asistat de asemeni un mare număr de țarani, de pe moșia defunctului, și de prin împrejurimi.

In numărul de mîine vom publica o amănunțită dare de seamă a înmormîntărei regretatului prof. dr. Manolescu.

❑ Medicul primar al orașului a cerut avizul serviciului technic asupra sistemului care ar fi mai nimerit pentru ca fabricile de sodă să fiarbă apa.

❑ Comisiunea monumentelor istorice a hotărît să înceapă săpături pentru degajarea ruinilor Cetății Neamțului, de sub dărămăturile diforme sub care zac astăzi.

Lucrările vor începe chiar în cursul săptămînei viitoare, sub conducerea d-lui architect N. Gabrielescu, același care—împreună cu Lecomte de Nouy—a restaurat bisericele Treilerearhi și S tul Nicolae Domnesc din Iași și vor consista dintr'o serie de săpături, menite să scoată în evidență zidurile, care înconjur cetatea clădită după cum se crede de cavalerii Teutoni, cît și clădirile din interiorul ei, care astă-zi de abia se mai pot recunoaște, grație operei de distrugere a vremilor, cît și mai ales a oamenilor.

❑ Cea mai încîntătoare regiune a Italiei este valea Aosta, situată la nord, la cîți-va chilometri de Turin. In această vale sunt drumurile care conduc la micul și la marele Saint Bernard. Intreaga regiune a văiei Aosta, prin pitorește și fermecătoarele sale poziții, este supranumită „il paradiso di Italia". Cinematograful, fidela oglindă a frumseților naturei, ne redă în noul său de astă-seară Marți 24 August din grădina Bragadiru, această frumoasă și interesanta călătorie.

Programul de astăseară, Marți 24 Aug din grădina Bragadiru cuprinde cea mai nouă ediție a ziarului insuflețit „Pathè Journal" ale cărui rubrici conțin între altele Serbările în memoria poetului Goethe, grupele alegorice Herman și Dorothea, Egmont etc.—Serbările nautice de la Enghien, lîngă Paris—Inugurarea monumentului Iaghelo din Cracovia, Paderewski vorbește— Moda la Paris, toaletele de vizită și ultimile creațiuui de la Serbările din Enghien etc. etc.

Frumosul program se complectează apoi cu: Ingratul, mare piesă Teatrală interpretată și înscenată de artiști distinși —A 4 a și 5-a zi a circuitului aviatic din Ostul Franței, urmărit munitios de operatorii cinematografi ai casei Pathé Frères— multe scene comice, sportive instructive etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

*

Direcția cinematografului Pathé Frères (Grădina Bragadiru) ne roagă să înserăm următoarea lămurire:

Atragem din nou atențiunea ieșanilor că toate sujetele cinematografice ale casei Pathé-Frères—cea mai mare din lumea întreagă—sunt întâiu arătate la teatrul nostru (Grădina Bragadiru și Circul Sidoli).—De aice fac înconjurul la celelalte filiale din țară și după trei luni după ce s'au învechit și deteriorat —ele sunt vîndute altor spectacole similare. Asemenea și Pathé Journal după ce a fost arătat la toate filialele, nemai avînd farmecul noutății este vîndut ori cui ca ori care gazetă veche.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 24 August

O Expulzare

R.-Vîlcea. — Arendașul S. Ilievici din Bălteni, a fost expulzat.

El e originar din Macedonia și niște dușmani ai sei 'l au denunțat că nu avea acte în regulă.

Consiliu de miniștri

Madrid. — In consiliul de miniștri de azi, ministrul de externe d. di San Giuliano a făcut raport în privința modului binevoitor, cum a fost primit de Imparatul Frantz Iosef și despre convorbirile avute cu cancelarul d'Aerenthal. Consiliul a luat act, aprobînd întreaga operă a ministrului de externe.

D. Kiderlen Waechter

București.—Din Berlin se telegrafiază că d. Kiderlen Waechter va veni în luna Septembrie în țară spre a prezenta M. S. Regelui scrisorile sale de rechemare.

Casier ucis de hoți

New-York.—In împrejurimile orașului Hudson, un casier al firmei Grick, care venea în automobil să plătească niște lucrători a fost atacat de niște tîlhari mascați.

Voind să opună rezistență, atît casierul cît și șoferul au fost împușcați.

Suma furată se rîdică la 20.000 lei.

Urmele tîlharilor nu se sunosc.

In chesta Cretei

Consple. — Ambasadorii puterilor protectoare ale Cretei au ținut eri o conferință, spre a se înțelege în privința unui răspuns identic la ultimul demers al Porței. Acést răspuns va fi înmînat Porței, probabil astă zi și ar conține sfaturi în interesul păcei.

Iarăși bandele

București.—O telegramă din Salonic anunță că bandele bulgare au reapărut iarăși în Macedonia.

La Nolița au fost găsiți morți, trei barbați și o femee.

Noui mari inundații

Budapesta. — Telegramă din Orșova: De la 3 ale lunei curente plouă mereu. Asupra întregului Banat se revarsă cantități enorme de apă. Linia ferată este stricată; circulația e întreruptă.

La Timișoara apele au cauzat pagube mari; la Lugoj au fost dărîmate de apă mai multe case; la Caransebeș și în alte localități dezastrul începe să ia proporțiile celui din primăvară.

*

Budapesta.—Serviciul căilor ferate e complect întrerupt pe liniile Caransebeș-Orșova Hatseg Varalva și Oravița-Zsidovin. In urma inundațiilor, 9 case s'au prăbușit la Dalbosec, 11 la Krusovecs. Doi barbați s'au înecat la Mehadia, unde populația a suferit foarte mult.

HOLERA

PARIS.—Se desminte, în mod oficiaștirea că un caz de holeră s'ar fi ivit la Lourdes.

Torpilor înămolit

Reval.—Torpilorul Porazajutti s'a înămolit pe coastele Finlandei.

Vaporul Africa a plecat în ajutor.

Asupra împrumutului otoman

Paris.—Ministrul de externe d. Pichon, întrebat de un redactor al ziarului „Echo de Paris", a declarat în privința împrumutului otoman, că guvernul francez nu se va călăuzi de cît de interesele franceze și că nu va acorda cota bursei din Paris, de cît în cazul cînd garanțiile oferite vor presenta o bază solidă, satisfăcînd încrederea detentorilor francezi.

Tratativele în această privință urmează. Se asigură că în conferința pe care au avut'o cu marele vizir Haski Pașa, d-nii Briand și Pichon au comunicat condițiunile admise pentru împrumutul otoman, să fie cotat la bursa din Paris. Pînă acum acordul nu a fost stabilit de această chestiune.

Cel mai mare aparat de sburat

Londra.—Cel mai mare aparat de sburat, care va întrece pe toate de pînă acum.

Acest aparat va fi de două ori cîte un biplan „Farman" va avea o greutate de o tonă.

Locotenentul Edon care a făcut planul acestui aparat va începe în curînd experiențele. Se crede că el va putea sbura, avînd cîte 10 pasageri odată.

Congresul de vînătoare

Viena.—Azi dimineață a avut loc inaugurarea al 2-lea congres internațional de vînătoare, în fața unei numeroase asistențe de vînători din toate țările. Aproape toate statele au fost reprezentate oficial. Congresiștii au fost primiți seara la palatul imperial de Arhiducele Leopold Salvator.

HOLERA LA BERLIN

Berlin.—După ziare, revizorul Sarnow, a cărui nevastă a murit de holeră, a murit și el de aceiași epidemie.

Anexarea Coreei

Tokio.—Ministerul de interne al Japoniei a lansat o proclamație în care, între altele, amintește că între japoneji și coreeni există relațiuni de prietenească vecinătate și că de acum ambele națiuni vor forma una.

De aci rezultă că japonejii vor întîmpina cu prietenie pe noii lor cetățeni coreeni și prin acest gest vor să recomande locuitorilor Coreeni să fie prudenți și cu judecată.

Japonia va acorda Coreei un regim de egalitate.

Internat pentru Domnișoare

Cu începerea anului școlar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu,* înființează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-șoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" și d re studente.

Se vor face meditațiuni elevelor, în orele libere.

Magazinul la „Vultur"

invită pe onor. sa clientelă să'l viziteze, căci au început să-i sosească, de pe acum chiar, noutățile și mărfurile cele mai elegante pentru sezonul de toamnă.

Numai *La Vultur*, se găsește toate articolele de fantezie în ale Modei și garniturile cele mai frumoase pentru modele noui de rochii. Chiar și cele aratate de Pathè Journal, magazinul la Vultur, n'a cruțat să le aducă

Mulțumind anticipando, magazinul *la Vultur* roagă pe onor. sa clientelă să'l viziteze. Prețurile la toate, se știe că sunt mai ieftene ca ori unde.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivnițile ei, poate servi ca școală sau fabrică fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg

S'a mutat

din cauza expropierei Caselor din colțul străzei Ștefan cel-Mare No. 1, în aceiași stradă

No. 9 Ștefan-cel-Mare No. 9

vis-avis de **Cocoșul de aur**.

Fac cunoscut onor. mele clientele și onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutățile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă și earna: Ștofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franțuzești, Covoare, Ștofe de mobile, Perdele de ștofă și de rețea, Pînzături, diferite lățimi, Atlazuri și satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze și de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună și prețurile avantajoase.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

De inchiriat un loc viran în strada Șoșeaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Școala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iași—Str. Albineț No. 5 —

In această școală să predau cursurile școalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria și Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne și externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Doamnă, știind perfect limbele: franceză, germană, piano și lucrul de mînă, caută imediat un loc de profesoară în familie.

A se adresa str. Crucei 55.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Strada Stefan cel Mare No. 2 bis

(Casele Hirschensohn)

Consultațiuni 3—6 p. m.

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnații, unici fabricanți al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oțăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitațiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreț** precum mai jos desemnat și cu inscripția firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre și să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. Le mètre 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

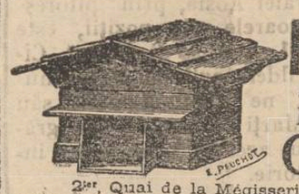

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 și un sfert seara.

Prețurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1859.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanții depuse la casa de depuneri din Bucureștiși pentru asigurații din Romînia
LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 56, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 și fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societății peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" face asigurări:
a) Caz de viață pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate pressum și
Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.
Direcțiunea pentru Romînia București
Agent general pentru Iași:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAȘI

Cine vrea să cîștige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iași—Strada Lăpușneanu No. 85 – Iași

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. și 1 Sept. 1910

Se poate cîștigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime Lei 13,00
1/4 Un sfert Lei 26,00
1/2 Una jumătate Lei 52,00
1 Loz întreg Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1096 Joi 26 August 1910

† Dr. N. MANOLESCU

Ştiinţa medicală romînă n'a avut muncitor mai harnic şi mai priceput ca dr. N. Manolescu. Distinsul medic nu şi-a cuprins activitatea sa în zidurile unui spital, unde a dat lumină orbilor, sănătate celor suferinzi, ci a avut marele merit să-şi lărgească activitatea sa în afară, în societatea largă, diriguind o revistă medicală de popularizarea cunoştinţelor de sănătate şi contribuind cu condeiul în mai largă măsură de cît cu cuţitul său chirurgical. Dacă cu cuţitul dădea lumină unora, cu condeiul împrăştia lumină tuturor; şi dr. N. Manolescu fără zgomotul sunător al sufletelor deşarte, cari nu fac nici un pas în societate fără a te asurzi cu reclama lor sunătoare, el cu liniştea şi tihna omului superior a păşit la acea activitate extra-medicală, socializîndu-şi cunoştinţile sale medicale.

Pedantismul e apanajul spiritelor seci, sufletelor vlăguite şi nimenea nu e mai mare duşman al pedanţilor, de cît oamenii cu mintea plină şi sănătoasă. Fost-a dat ca dr. N. Manolescu să fie dintre aceşti din urmă. Ieşit din popor, hrănit cu lumina minţii din şcolile primare pînă la studiile universitare, el îşi cunoştea ţara lui, firea poporului său şi şi-a pus în slujba neamului toată partea bună a sufletului său. Şi în dr. Manolescu tot sufletul era bun, hrănit şi îndrumat spre bine. Suind el prin sine scările mărirei ştiinţii, mărire nu trecătoare de o zi ca măririle politice, ci statornică, ca izvorită din cel mai curat izvor sufletesc, el a slujit de pildă tuturor, că cu voinţa hotărîtă, cu minte luminată, cu suflet bun şi prietinos poţi cuceri toate înălţimile. Şi înălţimile şi le-a cucerit iubind pe cei de jos. Şi cine altul a scris mai cu drag de săteni, de neamul său, ca dr. N. Manolescu? Căldura ce o pune istoricul în înălţarea neamului e una; căldura ce o pune poetul naţionalist e alta, căldura ce o pune juristul e alta; căldura ce o pune medicul social e alta; el atinge temelia sufletului neamului: *sănătatea publică*. Vorbele doctorului în această privinţă sînt de fapt precepte morale şi temelia higienii sociale e toată credinţa lui, tot cultul lui, tot sufletul său.

Dar dr. N. Manolescu a atins şi hrana sufletească a poporului. Cine nu-şi aduce aminte de instructivele sale lecţiuni făcute la clubul conservator-democrat, în care a atins întreaga mentalitate ce se creiază tineritului prin cărţile de şcoală. In locul fatalismului şi indolenţei orientale, ce se îmbibă în sufletul tinerimii ţării prin felul cum sînt alcătuite aşa zisele manuale oficiale de cetire, dr. N. Manolescu dorea să pună precepte practice de înalţarea voinţei, nu de resignarea ei. Şi era chemat acest dr. N. Manolescu, ca într'un timp foarte apropiat să traducă în fapt vederile sale, spre cel mai mare spor al educaţiei populare, întru cît însuşi şeful partidului dăduse adesiune la vederile sale sănătoase. Şi nu se putea ca dr. N. Manolescu născut la ţară, crescut la ţară, învăţat la ţară, trecut prin toată filiera şcoalelor noastre şi omul care a avut norocul să practice chiar învăţămîntul de la treapta modestă a şcoalei primare pînă la Universitate, unde a fost o somitate, să nu prindă duhul acestui învăţămînt, să i vadă lipsurile sale organice şi să dea mijloacele de îndreptare.

Doctorul trupului devenea doctorul sufletului, căci profesiunea în el n'a omorît omul, ci l'a format.

Dintre profesiunile cari se pot socializa mai cu folos pentru mulţime nu e nici învăţătorul, nici preotul, ci doctorul. Unul avînd a face cu copiii mici îşi are activitatea ţărcuită pînă la o anumită vrîstă şi prin cultura lui e prea modest să poată influenţa complex asupra societăţii. Preutul tot aşa; venind în numele unei doctrine transcedentale proprie pentru asceţi şi indolenţi, nu poate, prin natura slujbei sale divine dirigui de cît sufletul mulţimei, căci şi ar pierde caracterul moral prea materializîndu-şi meseria.

Doctorul din contra; el te asistă trupeşte de la naştere la moarte; el îţi apără sănătatea, el alungă boala, el înalţă moralul celor suferinzi, el e înrîuritorul complex asupra omului. De aceia şi întemeetorii culturilor au fost în genere doctori, căci ea prin sine are ceva de miraculos.

Un doctor în adevăratul înţeles al cuvîntului poate duce societatea mai sigur şi mai bine spre progres, numai dacă ştie să-şi socializeze meseria sa. Şi aşa a fost dr. N. Manolescu. Iar în timpul din urmă a ţinut ca el singur să valorifice prin persoana sa productivitatea solului, ca să poată sluji de pildă şi altora.

Cînd un asemenea om întreg dispare, ce mare pierdere e pentru societate. Ştiinţa!... mai poate găsi muncitori harnici; Spitalul!... mai poate găsi chirurgi eminenţi; catedra!... mai poate găsi profesori emeriţi; societatea însă nu poate găsi de azi pe mîne oameni întregi şi desăvîrşiţi ca dr. N. Manolescu.

Doliul familiei Manolescu, e doliul societăţii întregi şi datoria creştină ne face a-i spune şi noi cu miile de guri a celor vindecaţi de dînsul: *să-i fie ţărîna uşoară!*

Gh. Ghibănescu.

Spitalul Maternitatea

Lucrările de restaurare de la spitalul Maternitatea au încetat. O panică mare a produs în piaţa Iaşilor suspendarea acestei lucrări. Toată lumea şi-a zis că e ceva putred în administraţia averilor Epitropiei. Incepute lucrările acestea cu călcarea tuturor formelor legale, pentru care a fost discuţie şi în parlamentul ţărei, nu puteau merge de cît şchiopătînd.

Cauza şchipătării, e aceasta: Casa sfîntului Spiridon e goală; veniturile se încasează cu greu şi cheltuelile merg crescînd nebuneşte. Greutatea încasărilor vine de la obştii. Epitropia se fereşte de a spune adevărul, ba îl acopere chiar, de şi cifrele sînt elocvente. Apoi mai sînt moşiile căutate în regie, a căror venit a scăzut prin cheltuelele ce se fac cu personalul numit pe sprinceană.

Aproape 40 la sută din venitul moşiilor date în arendă la obştii sau căutate în regie nu se încasează la vreme, pe cînd cheltuelile merg cu anticipaţie.

La 31 Martie 1908 rămăşiţele de încasat la imobile erau în suma de 173832 lei, la o arendă de 328438 lei, la 31 Martie 1909 aceleaşi rămăşiţe se rădică la 184964 lei la o arendă de 470401 lei.

Cît de departe de adevăr e afirmarea ce o fac epitropii în expunerea de motive unde zic: „Plătesc regulat şi pînă astăzi n'am avut nici un neajuns".

Nu ne îndoim de buna credinţă a obştiilor. Le dorim tot succesul economic şi să aibă baze mai solide economice. Anii slabi însă trecuţi au sdruncinat puterea de solvabilitate şi Casa Sfîntului Spiridon a trebuit să-i treacă la rămăşiţe.

Dar lucrările cer bani; şi acum cînd începe toamna cu ploile cele dese, reci şi mărunte vor rămînea zidurile neacoperite, iar modernizarea spitalului va suferi încă un an doi, pînă ce se vor aviza la alte mijloace, rămăşiţele se vor încasa şi se vor monta noile clădiri cu tot aparatul lor trebuincios.

Se aşteaptă şi la alte dezastre financiare din partea Epitropiei, de pe urma administraţiei actualilor Epitropi.

ACŢIUNILE D-lui CUZA

La Bursa vieţii noastre politice se observă, de scurtă vreme încoace, o operaţiune de o banalitate de toate zilele, dar, totuşi, oarecum interesantă: acţiunile zise politice ale d-lui A. C. Cuza, sufer zilnic însemnate scăderi.

Nu Alianţa israelită, nu Cahalul, nici Talmudul, nici macar anexatele anexe la jidanii în presă—au vre-un amestec în această restabilire a faptelor. Pe d. Cuza cată să-l nimicească ai lui—nu ai lui în înţelesul literar al cuvîntului, nu Iorga, nici Tiţa, nici vre-o altă corespondentă a Vălenilor de Munte, ci aderenţi indepărtaţi, despre cari d. Cuza credea, pînă mai ieri, că, fără a fi acţionari la intreprinderea din Văleni, sunt cu suflet şi trup pentru un minister Iorga-Cuza, cu Tiţa Pavelescu la ministerul Artelor frumoase.

D. A. D. Holban, de la Iaşi, era dintre acei pe cari d. Cuza îl credea devotat lui la oarecare distanţă.

Şi avea motive să creadă lucrul acesta.

Căci ziarul junimist la care colaborează bătrînul polemist, fusese dat pradă ideilor, principiilor, simpatiilor şi antipatiilor d lui Cuza. Sucursală în miniatură a profundei aberaţii ce se tipăreşte colo în valea Prahovei, *Evenimentul* d-lui Holban fusese, în Iaşi, paratonerul ideilor *Neamului Romînesc*.

Dija, Cahal, Alianţă, tob şebegoim harog şi tot restul arsenalului perpetuu cu care d. Cuza cată să acopere insuficienţa sa, totala sa lipsă de idei—toate aceste substantive, adverbe şi ce vor mai fi ele—au fost tipărite în coloanele ziarului local al d-lui Carp.

Fără nici un preambul, fără de nici o polemică anterioară, d. Holban se repede brusc asupra d-lui Cuza şi îi spune, între altele, că sunt cinci ani de cînd, în sînul comitetului pentru rădicarea unei statui lui Cuza Vodă, d. A. C. Cuza a dat dovadă, a dat dovezi multe, că ar fi o fire desordonată, că d. Cuza, care revendică pentru d-sa ori ce pornire naţionalistă, a stăruit ca statuia să fie lucrată de un neamţ, că d. Cuza sufere de senelitate, de tinereţă îmbătrînită şi că este lipsit de cumpăna maturităţei.

De asemenea stare mintală regretabilă—şi noi lăsînd răspunderea diagnozei pe seama d-lui Holban—d. Cuza, după spusele d-lui Holban, a dat dovadă încă cu cinci ani în urmă—ceea ce n'a împiedicat pe d. Holban, să facă politică cu masacratul seu şi să-i pună la dispoziţie coloanele ziarului junimist local.

Ori cum fie, acţiunile d-lui Cuza scad rău de tot. Pentru noi acele acţiuni n'au avut niciodată nici un fel de curs şi este îmbucurător că revin la sentimente mai bune, acei cari înţelesese să dee mînă de ajutor anarhiei şi holerei sociale.

Chestii istorice

POD URIC

(supt uric)

In neterminabilele articoie ale d-lui Ion Nădejde în *Voinţa* despre conflictul istoric dintre d-nii Gh. Panu şi Radu Roseti, d-sa stărue în art. 45 asupra vestitului uric dat de Iliaş Vodă în 6943 Octombrie 8 lui Giurgea Atoc, prin care îi confirmă judecia sa din satul de la vîrful Sărăţii, unde sînt juzi Fătu şi Ilie, şi spune între altele: „*şi supt uric să nu se dea nimărui, şi alt judeţ să nu aibă, ci să se ţie de Curtea noastră de la Iaşi*".

In satul unde erau atunci juzi Fătul şi Ilie Voevodul Iliaş întărind lui Jurj Atoc *judecia* lui, adică partea lui de moşie, nu-l pune supt jurisdicţia organelor locale, care erau pe valea Săraţii, ca cele de la Fălciu, ce erau mai aproape, ci-l lasă să l judece Curtea domnească din Iaşi.

Privilegiul acesta al jurisdicţiei unei instanţe superioare, ce se dădea unora şi altora a existat în toată vremea la noi. Pe Jurj Atoc de pe Sărata îl pune să-l judece numai boerii de la Curtea din Iaşi.

Cu 4 ani mai înainte Alexandru cel Bun întărind lui Popa luga 2 sate, unul Miclea din Bahna la Tutova şi altul Bălan din Strămba, îi dă privilejul ca în ori ce afacere judecătorească să nu fie judecat de boerii din loc, din Tutova sau Bîrlad, ci de însuşi domnul la Suceava unde trăia popa luga fiind popă domnesc, vestitul popa luga, şi domnul zice: „şi supt uric să nu se dea altuia nici odată în veci, ci să asculte de noi şi alt judecător să nu aibă".

In aceiaşi ordine de idei am alt document şi mai lămurit, dat în ale mele *Surete şi Izvoade* vol. V, p. 113 din anul 6945 Iunie 30 (1437) tot de la Ilie Vodă. Ilie Vodă întăreşte slugii sale Teodor Povărteanul satul Juleşti în jos de Hîrlău. Intărind pe T. Povărteanul proprietar cu uric la Juleşti din ţinutul Hîrlăului, el urma ca pentru ori-ce daraveri să fie judecat de organele judecătoreşti din Hîrlău, toate tîrgurile avîndu-şi ocoalele lor şi scaunele lor de judecată. Domnul însă avînd în vedere slujbele sale îi mai acordă şi acest privilegiu că la ori-ce afacere de judecată să fie judecat de însuşi domnul în persoană şi la scaunul său la Suceava şi zice lămurit „şi supt uric să nu-l dăm pe dînsul nimărui nici odinioară, şi alt judeţ să nu aibă de cît pe Domnia mea şi în a noastră cetate la Suceava".

Aceste privilegii judecătoreşti erau dese în vechime, căci cu ce se puteau diferenţia oamenii, cari au slujit domniei, de cît punîndu-i la adăpostul ori-cărei şicanări locale, şi să-i judece domnul în persoană. Era pentru acel boer un fel de imunitate politică faţă cu organele mici ce trăiau din gloabe şi şicane.

Vra să zică în răstimp de 7 ani găsim 3 boeri scutiţi de a fi judecaţi de un alt boerinaş de ori ce rang, ci să fie judecaţi direct de domni: Jurj Atoc, popa luga şi T. Povărteanul. Probabil că lista unor asemenea boeri a fost mai mare; şi din documentele vechi am mai putea găsi şi alţii. In orice caz acestea erau excepţii onorabile supt raportul jurisdicţiei.

Se observă însă că privilegiul era personal şi dura cît dura individul; nu reiese că prin acest privilegiu se lega şi domnul următor, de şi formula zicea: *nicoli* (nici odată) *nicoli na veaki* (nici odată în veaci).

Ei bine aceste lucruri limpezi ca lumina zilei, simple şi aproape de bunul simţ, pentru a căror pricepere se cere nu licenţă în drept, dar o leacă de cap pus pe picioare, nu picioare cucuiate pe cap; profundul nostru istoric polemist d. I. Nădejde, care a încîlcit pe cetitor 47 de articule ca să nu spună nimic, ci ca să bată apa în piuă, le tălmăceşte pidosnic: „documentul de faţă (din 1434) ne dovedeşte că obiceiul de a da judecia nu numai pe viaţă, dar şi cu dreptul de moştenire pare a fi fost nou la 1434, *de oare ce Vodă se lega a nu i-o lua şi da altuia (!?!)*

Săracii cei 3 boeri teritoriali privilegiaţi de Vodă ar rîde cu hohot, cînd ar vedea cum îşi bat capul istorici inventaţi ca d. Nădejde, că din ceia ce Vodă le-a dat privilegiu judecătoresc pentru orice pricină de judecată iscată pe hliza lor, —*judecia, cut parte*, etc., să i judece direct Vodă nu slujbaşii inferiori, el scoate bazaconii istorice.

Nici Atoc, nici Popa luga, nici Poverteanul n'aveau a da gloabe pentru deşugubină vornicilor din loc, ci lui Vodă; afacerile de dijme mergeau la domnie; nici deşugubinarii, nici birarii, nici podvodarii nici alţi poslusnicari n'aveau cu nimic să-i supere. Voevodul îi apăra contra tuturor acestora şi le dădea privilegiul directei lui judecăţi.

Acest privilegiu l'am găsit dat unor boeri în plin secol. al XVIII-a.

***

Raportul d-lui profesor dr. Negel asupra Febrei-tifoide la Iaşi

II

După ancheta făcută de Linossier la Vichy. ar rezulta că purtătorii cronici de bacili tifici nu sunt aşa de periculoşi, totuşi în prezent faptul este admis de majoritatea autorilor, aşa că din punctul de vedere practic s'a recunoscut:

1) Bacilul poate fi periculos pentru purtător.

2) Poate fi periculos pentru colectivitatea cei înconjoară.

3) Cu mult mai interesante sunt relaţiunile epidemiologice (Sacquepées).

Nu vom insista asupra mijloacelor propuse pentru a desinfecta căile biliare şi urinare, pentru a distruge bacilul Eberth şi a face astfel pe purtător inofensiv, dar ne vom ocupa mai mult de prophilaxie.

Inainte de a ne raporta la Iaşi, să vedem propunerile lui Vincent (Ar. M 26 Octomb. 1909). Acest autor spune că numărul deceselor de Febră Tifoidă în Franţa este de 27 6 la 100.000 locuitori şi în etiologia acestei septicemii rezumă 3 cauze:

1) Apa; 2) alimentele murdărite, epandajul de materiii fecale în multe regiuni; 3) purtători latenţi de bacili şi pentru a combate răul propune:

a) Educaţia igienică, populară, a copilului şi a adultului.

b) Afişe, notiţe, circulări în timpul epidemiei.

c) Laboratorii spre a se examina cazurile suspecte, controlul periodic a apelor potabile. etc.

d) Isolarea precoce a bolnavilor şi a acelor dubioşi chiar nedeclaraţi.

Desinfectarea zilnică şi pe lac a tuturor obiectelor contaminate, sfaturi familiei locală de la a căreia decisiuni bine întocmite şi puse în aplicare, depinde starea de salubritate a oraşului; *prin urmare găsesc că este cu totul de datoria noastră şi chiar urgent în împrejurările de faţă ca, cu toţii uniţi şi dîndu-ne părerile, să indicăm onor. administraţiei comunale şi chiar direcţiei generale a serviciului sanitar, măsuri de îndreptare.*

In expunerea făcută, am rezumat propunerile lui Vincent, dar noi trebue să ne gîndim că ne aflăm cu totul în alt mediu şi dispunem cu totul alte mijloace de cît acele ale francezilor; prin urmare să încercăm a întocmi o profilaxie a febrei tifoide în Iaşi şi propunem următoarele:

1) A avea apă pură, la care mai adăugăm controlul riguros a diferitelor alimente care sunt susceptibile a fi contaminate, precum: laptele, legumele, etc. Sfaturi spre a împedica consumaţia laptelui crud.

2) Suprimarea murdăriei (Voirie), care este singura cauză a înmulţirii muştelor, acel mare pericol al dezvoltării febrei tifoide estivale şi a se indica mijloacele de distrugere a acelor insecte.

3) A se aplica regulamentul asupra păvării ogrăzilor, a întreţinerii lor în stare de curăţenie şi a pedepselor chiar, care trebue de aplicat trecătorilor obişnuiţi a intra prin ogrăzi şi a murdări, contribuind la desvoltarea febrei tifoide în cazul cînd ar fi purtători de bacili, dar care, ori-cum, cauzează o murdărie ce trebuie strict interzisă (Kolsch, Delorme).

4) A interveni pe lîngă administraţia comunală, ca toate fundacurile de străzi, care actualminte constituie nişte adevărate cloacuri de infecţie, să fie bine întreţinute ori-cîtă vigilenţă ar fi pusă din partea administraţiei, putem afirma că nici odată nu vor corespunde cerinţelor igienice, şi de aceia aşi fi de părere ca, sub o formă oare-care, acele fundacuri să fie declarate de utilitate publică şi ca atare alipite la străzi şi luminate pe timpul nopţii cînd mai ales toţi trecătorii le consideră ca latrine d schise.

5) Desinfectarea sistematică a latrinilor la tifici, este cu totul indicată şi fiindcă este inadmisibil că latrina a fost bine desinfectată, de aceea trebuie ca vidanjarea să fie complectă, apoi desinfectată şi în urmă să se ia măsurile necesare pentru desinfectarea vehiculelor care au vidanjat.

6) Construirea de latrine sistematice, dar pentru aceasta să cere: apă şi canaluri, fapt asupra căruia am insistat în mai multe ocaziuni, arătînd că apa fără canaluri nu va aduce multe foloase din punctul de vedere igienic. Această chestiune a fost susţinută în Senat de d. dr. Paul Petrini, spunînd că aducîndu-se la Focşani, apă fără a se construi canale, se va infecta oraşul şi se vor declara epidemii; una fără alta nu se poate: ori la noi în Iaşi ce avem:

7) Canaluri cu totul insuficiente şi ce este mai inadmisibil chiar în centrul oraşului, în străzile cele mai populat şi cu locuinţele cele mai insalubre, aş-

a

în cît este de datoria noastră a atrage atenţiunea celor în drept şi a reclama complectarea canalizărei cît mai urgent posibil.

Le tout à l'égout este cu totul indicat.

8) Construirea de pisorii şi cabinete pe străzi, gratuite şi cu plată.

9) Regulamentarea severă asupra punctului 7 este indispensabil.

10) Sfaturi asupra contagiunii prin mîni murdare; a se spala înainte de mîncare.

11) Chestiunea purtătorilor de bacili lăsată în suspensă din lipsă de mijloace practice în tot cazul este indispensabil.

12) *Crearea de laboratorii municipale permanente, atît a face analiza apelor, cît şi pentru alte cercetări, precum chiar şi acele relativ la purtătorii de bacili mai ales în armată, pentru şcoli, stabilimente industriale, bucătării.*

13) *Casele de convalescenţă le consideindicate nu numai pentru Febra Tifoidă dar pentru toţi pacienţii din Spitale, fapt asupra căruia de mult am insistat pe lîngă diferitele epitropii ale Casei Sf-lui Spiridon.*

14) Prohibiţia absolută a oamenilor întrebuinţate la mahalale de către unele femei, în scop de a specula, pentru servitoare şi care mai ales în timp de epidemii pot contribui la propagarea boalei.

15) *Construirea de aşa numitele lazarete, o consider ca un indispensabil de prisos, atunci cînd luînd toate măsurile de profilaxie, nu vom mai avea trista ocazie de a asista la o epidemie ca cea din 1909.*

Igiena a luat naştere în urma tuturor relelor; noi am văzut şi constatat răul în cît cred de datoria noastră a ne da părerea la timp, *iar nu să aşteptăm isbucnirea epidemiei şi atunci să se ceară, construirea de spitale de izolare.*

Este cu mult mai uman şi chiar mai economic, a se preveni epidemia de cît a cheltui spre a vindeca şi a se izola: în tot cazul una nu exclude pe cealaltă mai bine toate de cît nici una.

Luînd în consideraţie discuţiile recente de la Academia de Medicină din Paris, precum şi starea endemică a febrei Tifoide din Iaşi, cred că ar fi indicate şi următoarele:

a) Serotherapia, care după Chantemese a scoborît mortalitatea de la 17 la 5 la sută;

b) Vaccinoţia anti-tifică propusă la Academia de Medicină din Paris şi pentru care s'a numit o comisiune.

OAMENI ŞI LUCRURI

De la muncă la odihnă

Publicistul Teleor într'o schiţă asupra regretatului doctor Manolescu îşi aminteşte că acum vr'o 35 de ani, după ce aceasta fusese învăţător la terminarea liceului, schimba mereu felul ocupaţiei.

S'a făcut negutitor. sperînd că va găsi aci libertatea dorită. Ne găsind o, s'a apucat de altele, între care fu şi telegrafia. Pînă cînd, într'o zi, se înscrise la facultatea de medicină, o absolvi cu zel şi cu succes şi îmbrăţişă specialitatea în care avea să dobîndească o adevarată celebritate: oculistica.

In firea acestui om se întrunise însuşiri la cele mai variate, aptitudinile pentru manifestări diferite. Observator înnăscut, el se simţea chemat şi pentru lucruri în afară de profesiunea propriu zisă şi, graţie unei mari energii, le ducea toate la bun capăt.

E destul să amintim că între lucrările sale de publicistică se află acea comunicare făcută la societatea geografică sub prezidenţia Regelui, — asupra „Cascadei Niagara". Un adevarat studiu de ştiinţă şi în acelaşi timp o superbă bucată beletristică,— o comoară de observaţiuni şi de impresiuni aduse dintr'o călătorie în America de Nord.

Pretutindeni însă, alăturea de elementul poetic, al frumosului în sine, ştia să vadă elementul practic, în conformitate cu temperamentul său de om activ, neobosit.

Trebuia văzut la Strunga, în mediul său. Adapta cele trebuitoare unei surse în captare, ori unei improvizate instalaţiuni a vr'un aparat de inhalat,—cu aceeaşi uşurinţă şi pricepere ca care innoia modul de a şi cultiva moşia şi pepiniera cea bogată. Unea pretutindenea instinctul unui artist cu bunul simţ al omului practic. Prezentînd Academiei cartea sa despre „Igiena ţaranului"—lucrare care a şi obţinut un mare premiu—scrise în prefaţă: „Lucrarea de faţă n'are nici-o citaţiune bibliografică; am crezut că dorinţa Academiei este ca să-i se prezinte actualitatea subiectului pus la concurs; ea este prevăzută cu 171 figuri în care se văd multe varietăţi de locuinţe, de costume, de obiecte casnice. Intre mijloacele de reprezentare fidele am ales şi fotografia, cel mai superior mijloc etnografic, pe care nu-l poate concura nici un talent descriptiv".

Şi a alcătuit cartea—pe lîngă multe altele—în timp ce profesa, practica la două spitale şi acasă executînd pînă la *patru zeci operaţiuni de cataracte pe zi!..*

Cînd, acum vr'o 2-3 luni—în casa unor prieteni comuni unde gustam din fructele delicioase ale pepinierei lui din Strunga—îmi desfăşura planul unei noui lucrări în pregătire—asupra „Ţiganilor", am găsit aceeaşi nepăsare pentru citaţiuni bibliografice şi erudiţiune. Imi cerea să i-procur numai lucrarea lui M. Kogălniceanu, tradusă de d. Ghibănescu.

— Dar „Ţiganiada" lui Budai Deleanu? întrebai; dar capitolul asupra Ţiganilor din Dim. Cantemir; fragmentul de roman al d-lui Rosetti, studiul lui Octav Lecca din „Viaţa Romînească", poema domnului Gane „Ţiganca"?...

Şi din cîte-i mai adusei aminte, asupra subiectului, îl interesau numai dovezile statistice relative la numărul ţiganilor.

Căci scopul lucrării îl vedea tot în soluţia practică la care vroia a'ajunge,—eventual la o transformare a unei mari cîtimi de energie nomadă, pierdută, într'o energie socială De aceea nu vroia nici aci vr'un lux de erudiţie, ci se bizuia numai pe materialul de observaţiuni strînse şi pe fotografii. Monografia avea s'o publice peste doi ani,—dar vremea nu l'a mai iertat să-şi îndeplinească voia.

In contra vroinţei supreme a Firii nu l'a mai putut ajuta firea şi energia cu care era înzestrat, puterea de lucru şi de voinţă fără seamăn. Toate aceste se odihnesc, de eri, în liniştea unui mormînt rustic, tovarăş de singurătate a pădurii şi a izvoarelor frumoase e Strunga.

Doarmă în pace!

Rodion

Scrisoarea d-lui ajutor de primar Petre Fântânariu

Dăm loc scrisorei, ce ne trimete d. P. Fîntînariu, ajutor de primar al urbei Iaşi, ca întimpinare la o informaţie de reportaj, publicată în numărul nostru de eri.

Domnule Redactor,

In numărul 1094 din 24 August a. c. ziarul „Opinia" publică o informaţie greşită, cu privire la plata lucrătorilor întrebuinţaţi la lucrările de asanare.

Adevărul este acesta:

Lucrătorilor li se dă cîte un leu pe zi ca acompt pînă Sîmbătă seara, cînd li se achită totul.

Sîmbăta trecută au rămas unii din ei neachitaţi complect, pentru-că n'am avut întreaga sumă trebuitoare, şi n'am avut o pentru că n'am primit încă cei 86850 l. acordaţi de minister. Suma aceasta o primim peste două — trei zile. Plăţile, pentru lucrările de asanare executate pînă în prezent, primăria le a făcut avansînd dînsa bani. Săptămîna trecută achitîndu-se salariile funcţionarilor şi diferite mandate urgente, ne-a lipsit Sîmbătă cîte-va mii de lei, astfel că unora dintre muncitori nu li s'a achitat întreaga sumă ce li se cuvinia Acestora li s'a plătit şi restul eri, Luni şi astăzi Marţi.

Mulţumindu-vă pentru publicarea liniilor de mai sus, în ziarul ce aveţi onoare a conduce, vă rog să primiţi expresiunea consideraţiei mele deplin.

24/6 August, 1910.

P. Fintînaru

Litere-Ştiinţe-Arte

Proză... Intr'o gazetă locală—cea mai bătrînă şi cea mai necetită—găsim într'un singur articol compact următoarele mostre de stil:

„S'a văzut bună oară *pe* d Stere, nu mai departe de cît *acum* 5 ani *în urmă*..."

„Broşuri subversive aţîţătoare la dezordine şi la anarhie la *a* căror rezultat practic nici d-sa *însăşi* nu s'a aşteptat.."

„D. Petre Carp *au* împărţit sătenilor de pe moşia d sale 100 perechi de boi..."

Şi aşa mai departe.

Cu toate aceste în nici-o altă gazetă nu se găsesc atîtea provocări la adresa altor ziare şi scriitori.

De aceea—în contra obiceiului nostru—ne-am oprit mai cu luare aminte asupra unui singur număr Dacă ne-ar îngădui vremea am putea alcătui din asemenea culegeri un întreg Al... Bum, ca să facem „spirit" à la confratele Bum.

*

La Tokio funcţionează de la 1901 o universitate femeească, avînd peste 1000 studente şi 80 de profesoare. Scopul universităţii este de a forma bune... gospodine şi mame de familie.

*

In testamentul său defunctul Paol Mantegazza recomandă fiului său două lucruri ca „bazele unei existenţe folositoare, fericite şi tari": să lucreze necontenit şi să nu facă rău nimănui.

Insemnările sale, sub formă de „jurnale" zilnice le lasă soţiei sale care are dreptul de a publica ce va crede din ele, după care le va da pe foc.

*

„Daily Telegraph" din Londra afiă că Edison a dat cîtor-va intimi o reprezentaţie cu noua sa invenţiune: „Kinematophonul". E o asociaţie a cinematografului şi a maşinei de vorbit, aşa că se redau pînă şi zgomotele nu numai imaginele.

*

Sarah Bernhard a scăpat de cea mai neîmpacată a ei duşmană, prin moartea Mariei Colombier, autorea romanului „Sarah Barnum". Odinioară scriitoarea făcuse parte din trupa dramatică a Sarhei, în timpul unui turneu în America.

Pe urmă i-a devenit adversară. Pentru citatul roman-pamflet a fost condamnată la 3 luni închisoare şi 1000 lei amendă. In schimb îi s'a făcut o reclamă de Barnum.

*

In seara de 6 Septembrie se va juca pentru întăia dată la Berlin piesa lui Maxim Gorki; „Cei din urmă".

*

Premiul de 5,000 mărci care se acordă la fie-care cinci ani în Petersburg sub sub titlul de „Premiul Rubinstein" a fost dat anul acesta pianistului Alfred Hoehn din Frankfurt ales dintre 36 candidaţi.

*

August Ghindberg îşi urmează opera de polemică pamfletară contra diferiţilor scriitori scandinari. Uitimile atacuri au fost de aşa natură încît însuşi prietenii scriitorului se tem că acesta e cam... într'o ureche, Despre Strindberg se putea crede de mult acest lucru.

*

STRUNA ZILEI

CADOUL ŢARULUI

Ţarul a sosit la Nauheim pentru băi.

Cu toate măsurile straşnice cazurile suspecte nu se pot stîrpi în capitala Germaniei.

Ştiri.

E adevărul greu de spus,
Dar lesne de ştiut:—că darul
De lîngă Neva e adus
De oaspetele vostru,—Ţarul...

Inmormîntarea d-rului N. Manolescu

(De la trimisul nostru)

La Strunga.—Numeroasa asistenţă.—Delegaţii din Roman şi din Bucureşti.—Prohodul.—In parc.—Discursurile.—

Eri, la orele 3 p. m. s'a făcut la Strunga cu o deosebită pompă, înhumarea rămăşiţilor pămînteşti, ale regretatului dr. N. Manolescu

Corpul defunctului, se afla aşezat în salonul cel Mare al vilei, care era cernit tot în negru.

Iacă de la orele 2 o lume imensă şi ţarani de pe moşia Criveşti, proprietatea defunctului şi de prin împrejurimi se adunaseră aci, pentru a asista la înmormîntare.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Episcopul Gherasim al Romanului, înconjurat de protoiereul judeţului şi de preoţi.

După terminarea prohodului, cortegiul s'a pus în mişcare şi trecînd prin parc, a ajuns la aleia din faţa vilei, unde s'a făcut înhumarea într'un cavou anume zidit.

A vorbit întâiu d. dr. I. Cantacuzino, din partea direcţiei generale a serviciului sanitar şi a facultăţii de medicină din Bucureşti, spunînd că a venit ca să aducă ultimul omagiu de admiraţie profesorului Manolescu precum şi omagii de admiraţie şi simpatie întristatei familii. Cu dr. Manolescu dispare una din figurile cele mai caracteristice din Bucureşti el a fost unicul întemeitor al oftalmologiei în ţară, un spirit clar, înzestrat cu un admirabil talent şi un abil operator.

El a fost îndrumătorul învăţămîntului nostru medical; asemenea şi ca director al serviciului sanitar, direcţia a luat sub dînsul un caracter principal. Preocupările sale asupra igienei la sate au luat un mare avînt El a fost întemeietorul infirmeriilor la sate şi a băilor populare şi a brutăriilor în centrele pelagroase. El a muncit, a sămănat; noi vom recolta şi vom căuta să complectăm opera sa.

Fie-i memoria neştearsă.

A vorbit apoi doctorandul Ciopala, preşedintele asociaţiei studenţeşti din Capitală, care a deplîns moartea prematură a d-rului Manolescu, întemeietorul acestei societăţi. El a înzestrat societatea cu o bibliotecă medicală, unica în toată lumea. Cu dînsul dispare una din figurile medicale cele mai distinse.

D. dr. Wittner, medicul spitalului din Podul Iloae, vorbeşte în numele medicilor rurali din judeţul Iaşi, arătînd marea perdere ce sufere corpul medical din ţară prin perderea prea de timpurie a d-rului Manolescu.

D. dr. Vasiliu, medicul primar al judeţului Roman, vorbeşte din partea asociaţiei generale a medicilor din ţară, zicînd că a fost însărcinat ca din partea asociaţiei să aducă ultimul salut, acelui ce a ilustrat într'atît corpul medical din ţară, prin cunoştinţele şi prin lucrările sale medicale.

Mai vorbeşte apoi învăţătorul Bordeianu, de la şcoala din Criveşti, din partea locuitorilor, deplîngînd moartea sa şi arătînd marea perdere ce sufere ţărănimea prin dispariţia sa.

P. S. S. Episcopul Gherasim, luînd cuvîntul, zice că folosindu-se de scurtele cuvîntări dinainte, care nu arată de cît că dr. Manolescu a avut o viaţă de lucrări pentru binele omenesc. Şi cum ne-a folosit în decursul vieţei sale, ne foloseşte şi acum cînd se desparte de noi; ne foloseşte prin veţuirea sa de până acum şi ne foloseşte pentru ca să luăm pildă de la faptele sevărşite de el şi privighind astfel cum şi dînsul a privighiat, vom avea resplata în lumea cealaltă.

Dintre coroanele depuse pe cosciug am observat: una din partea direcţiei generale a serviciului sanitar cu inscripţia: Regrete eterne, d-rului Manolescu, fostul director al serviciului sanitar; a medicilor din judeţuf Iaşi, cu inscripţia: regrete profesorului dr. N. Manolescu, fostul director general al serviciului sanitar, vrednicul sprijinitor al infirmeriilor rurale; din partea familiei; a clubului conservator democrat din Roman; a societăţei studenţilor din Bucureşti, a fraţilor Goilav, dr. Stănculeanu, etc. etc.

Printre numeroasa asistenţă s'a remarcat: delegaţia clubului conservator-democrat din Roman, d-nii C. Cantacuzin Paşcano, C. Balaiş şi Gh. Petrovici; apoi d-nii N. Vasiliu, medicul primar al judeţului Roman, inginer Hoicescu, Gh. Pruncu, Gh. Cr. Buicliu, Georges Kapri, dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, dr. V. Roşculeţ, medic primar al jud. Iasi, medic veterinar al judeţului Iaşi d. Eremia Iliescu, dr. D. Iamandi, dr. Herfurt, dr. Tibinca, dr. Ţaţomir, dr. Socor, dr. Pandelescu, med. vet., Sc. Iamandi, drd. Ciopală, preşedintele soc. stud. Bucureşti, St. Dembinski farmacist, V. Tăutu, N. Marcopol, Ferderber farmacist P. Iloae, Iulian Teodorescu, magistrat, dr. Poltzer farmacist Roşu, fraţii Goilav, Cezar Menciu, C. Munteanu, P. Alexandrescu, Gh. Gh. Timuş, N. Cocoles, etc. etc.

D. P.

INFORMAŢII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Sîmbătă dimineaţă vine la M-tirea Neamţ d rul Pennescu, medicul din Tg-Neamţ, în care cerc întră şi mînăstirile cu o telegramă primită de la subinspectorul sanitar dr. V. Buşilă, care-i comunică că vine să ia măsuri straşnice contra holerei.—Pe la 11 jum. vine şi d-rul Buşilă şi împreună cu d rul Pennescu au vizitat „de formă" arhondaricul şi l'au găsit perfect de curat. Dacă s'ar fi dus la latrine era mai bine, să vadă ce mare infecţie este. In loc să ia casă cu casă din mănăstire unde stau musafirii, veniţi să petreacă vara, d. subinspector nici n'a dat cu ochii pe nicăeri, s'a culcat la arhondaric, după aceea a luat masa la un prietin şi inspecţia sanitară e gata!... la orele 4 a şi plecat din mănăstire, foarte obosit de atîta... somn.

In casele călugărilor, dinprejurul mănăstirei, unde stau vizitatorii, este o murdărie nemai auzită; latrinile necurăţite de 3-4 ani. Astea trebuea să inspecteze d. dr. V. Buşilă subinspector sanitar.

❑ Consiliul general al judeţului Bacău a fost convocat în sesiune extra-ordinară, pentru ziua de 14 Septembrie.

❑ Concursul de admitere în toate şcoalele normale de învăţători şi învăţătoare, anunţat pentru 25 August a. c., se va ţine între 1 şi 15 Septembrie viitor.

❑ Rezerviştii vor fi desconcentraţi Sîmbătă seara.

❑ Inscrierile la concursul de admitere în şcoala pregătitoare de artilerie, geniu şi marină au început din ziua de 23 corent şi ţin pînă la 8 Septembrie a. c.

Condiţiunile şi actele ce se cer la acest concurs sînt publicate în „Monitorul Oficial" No. 252, de la 11 Februarie 1910 şi No. 66 de la 25 Iunie 1910.

Se atrage atenţiunea doritorilor că taxa de instalare în şcoală şi aceia pentru cărţi şi material de studii, trebuesc depuse, fie-care separat, la ori-ce administraţie financiară din ţară pe numele şi în contul statului, iar nu la Casa de depuneri şi în contul şcoalei.

❑ In ziua de 8 Octombrie se va ţinea la prefectura de judeţ, licitaţie publică, pentru vînzarea spre exploatare pe un period de 8 ani, a pădurei Pipirig seria II, Mihăeţu-Pluton, judeţul Neamţ.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand s'a reîntors din străinatate, sosind azi la Sinaia.

Peste 2 zile, A. S. R. va începe inspectarea trupelor din Moldova.

❑ Consiliul de miniştri convocat pentru azi la Castelul Peleş, a fost contramandat.

Azi se va ţinea un consiliu de miniştri în Capitală şi săptămîna viitoare se va ţinea un alt consiliu la Castelul Peleş sub presidenţia M. S. Regelui.

❑ Primim la redacţie o broşură scrisă de prietenul nostru d. dr. Adrian Romanescu din Huşi: *Impresii de la alegerile judeţene col. III de Fălciu, utopii anarhiste şi demagogism politic.*

Recomandăm ziarelor liberale cetirea acestei broşuri, spre a vedea supt ce atmosferă s'au făcut alegerile judeţiene de la col. III-a, unde guvernul şi-a strecurat candidaţii cu 2 voturi de majoritate.

O zi întreagă oraşul Huşi a fost stăpînit de curentul cel mai anarhic, ce-l profera în gura mare dr. N. Lupu, făgăduind ţăranilor marea cu sarea şi vociferînd moarte boerilor.

❑ D. V. Ioan, medic veterinar definitiv la zona Ştefăneşti, a fost numit medic definitiv al judeţului Tecuci, în locul decedatului medic veterinar Bouleanu.

❑ Suntem rugaţi a atrage atenţiunea celor în drept asupra stării de ne mai pomenită negligenţă în care a fost lăsată strada Lozonski. Oare nici acum, în toiul panicei, nu e chip să se cureţe zisa stradă?

❑ Inspectorii şi constrolorii băncilor populare şi cooperativelor se vor întîlni luni 4 Octombre în obcinuita conferinţă lunară, cînd li se va face o dare de seamă asupra congresului din Hamburg, coprinzînd şi învăţămintele ce sunt de tras pentru ţara noastră din rezoluţiunile acelui congres.

Tot în primele zile ale lunei viitoare se va întruni şi consiliul de administraţie al Casei centrale.

❑ Ziarul rusesc „Ruskoe Slowa" scrie: numărul bonavilor de ciumă la Odesa se înmulţeşte, bolnavii în general sînt locuitorii din piaţa Privosnoi şi strada Arnăutschi. Serviciul sanitar al oraşului se ocupă cu desinfectarea locuinţelor şi distrugerea şobolanilor. Se aşteaţă sosirea profesorului Zabolotny care a primit însărcinarea de a dirija pînă la deschiderea cursului său de bacteriologie, serviciul sanitar localnic. Oraşul este devizat de 72 circumscripţiuni medicale; fie care circomscripţiune avînd în capul său un medic şi mai mulţi agenţi Sanitari.

SPECTACOLE

— Noul program care începe în astăseară la cinematograful „Union", din grădina Cuza-Vodă, cuprinde bucăţi, în adevăr senzaţionale, drame din cele mai bine reuşite, precum şi o frumoasă improvizaţie a hazliului şi simpaticului Max Linder.

„Un voiaj în Anglia", e un film splendid, cu interesante vederi după natură din Englitera. In noul program din astă-seară se cuprinde apoi, senzaţionala dramă „Michel Strogoff", din viaţa rusească, în 30 de părţi şi 50 tablouri: drama înfăţişează: O serbare în palatul Ţarului în 1870; linia telegrafică Tomsk-Irkutsk distrusă; Mihel Strogoff însărcinat cu o misiune delicată la Marele Duce din Irkutzk; pe drum el e prins de Ogarep, şeful tatarilor. Pentru a nu fi descoperit, Strogoff e nevoit a renega pe mama sa. Tatarii schingiuesc pe mama lui Strogoff, dar sentimentul de fiu către mamă, nu poate să rabde a vedea schingiuirea şi el intervine. Strogoff e atunci descoperit şi e supus la o grozavă pedeapsă. In palatul marelui Duce. Falşul mesager descoperit. Lupta pe viaţă şi pe moarte; Strogoff eşă învingător şi e răsplătit cu onoruri şi mari averi de către marele Duce.

Noul program din astă seară mai cuprinde: „Duelul lui Max Linder", comedie; Nobleţa obligă, dramă; Stîncele mărei, vederi după natură; Micul pagiu, dramă; Beţivul şi pruncul, comedie; „Remediu contra holerei", film de actualitate, o hazlie comedie; Cîinele de vînătoare, comedie etc. etc.

Reprezentaţiile cinematografului „Union" au loc numai în grădina Cuza-Vodă.

In fie-care Luni şi Joui, program absolut nou.

DIVERSE

— La Fălticeni a încetat din viaţă alaltă-eri bătrînul Haim Sin Iosub, în etate de 128 ani.

— Neculai Pruteanu din strada Ţicău, pe cînd lucra la casele din str. Anastasie Panu, care au fost incendiate, a căzut jos de pe schele. rănindu-se grav la cap. A fost dus la spital.

Ultime INFORMAȚII

Consiliul de higienă al județului

Azi dimineață la orele 11 membrii consiliului de higienă s'a întrunit în ședință extra-ordinară, sub președinția domnului Crupenschi, prefectul județului.

Au luat parte la ședință d-nii d rii Roșculeț, medic primar al județului, Eremia Iliescu medic veterinar al județul, d rul Iuliano, inginer Cristodulo, revizor școlar.

D. Crupenschi, luînd cuvîntul, arată că a îndeplinit toate cerințele consiliului de higienă, a i tervenit la ministerul de interne ca să trimeată la Sculeni un medic și trei agenți sanitari. A luat dispoziții ca la toate satele să se aleagă locuință pentru izolare în caz de nevoie, a luat măsuri de curățire în toate satele, tîrgușoarele din județ, aceste măsuri le-a constatat împreună cu d. doctor Roșculeț că s'au adus la îndeplinire totul.

A intervenit că să se cumpere vagoane de var ca să servească la stropire, fabricanții însă răspunzînd că n'au vagoane libere, s'a intervenit la minister ca să se neglijeze ori-care altă afacere de o cam dată, și să se dee vagoane fabricanților dar nu s'a primit încă nici un răspuns.

S'a găsit în unele sate o greutate din partea celor cărora li se ceruze concursul ast fel doi preoți care în loc să dee exemplu, nu-și îndeplinise îndatoririle față de măsurile luate. S a cerut pedepsirea lor, pentru că ast-fel să se dea exemplu satului.

A ținut conferințe la reședința plășilor a afișat povețele consiliului de higienă și mai tărziu ale serviciului sanitar, care s'au citit și prin biserici, s'a controlat alimentația care se dă diferiților lucrători și constatîndu-se că lasă foarte de dorit s'a cerut să se aplice o dispoziție a legei agrare, care prevede ce anume alimentație să se facă lucrătorilor, precum și să li se dea medicamente și să se înștiințeze imediat pe medicul inspectiv despre ori ce epidemie ce s'ar ivi printre ei, să li să dea apă fearță, să li se facă gropi de murdării și să li se dea o alimentație mai bună.

Are speranța că măsurile luate până acum vor da rezultate bune.

E greu însă pentru două comuni și anume: Tîrgul-Frumos și Podul Iloae. S'au luat măsuri pentru pedepsirea contravenienților. De asemenea s'a hotărît clădirea unui abator în Tg. Frumos, pentru care delegația județeană a și dat suma necesară; până atunci însă, s'a desinfectat vechiul local. Cît privește chestia Bahluețului s'au luat măsuri de desinfectare. Ar trebui ca să se facă expropierile locuințelor situate în apropiere, dar din lipsă de fonduri nu s'a făcut.

*

Eri, în urma ordinului ministerului de interne, s'a hotărît ca pașapoartele călătorilor ce vin din Rusia, să rămînă la ei, trimițîndu-se semnalmentele în localitatea unde ei descind, iar călătorii să fie obligați a sta la domiciliu timp de 5 zile, în care timp vor fi vizitați de medic.

*

De asemenea s'a cerut eri d-lui dr. Cantacuzino cu ocazia trecerei sale prin Iași, ca pentru trecătorii clandestini, cari vor fi prinși, să li se rezerve o cameră la lazaretul din Ungheni, unde să nu fie în contact cu nimeni și unde să fie examinați timp de 5 zile de medic.

*

Cît privește băile de Ungheni și apa de băut, ivindu-se holera la Lemberg s'a oprit cu desăvîrșire.

*

La Sculeni fiind mare lipsă de apă, din cauză că aci nu sunt de cît două fîntîni, comandantul trupelor de acolo, a cerut prefecturii că să pună la dispoziția sa, un samovar mare, în care sub directa privighere a sa, să se fiarbă apă și să se dea trupei și locuitorilor. Prefectura a și dat un samovar și nimeni n'are voie a fierbe apa din Prut și toți trebuie să vină să-și ia de la samovare.

D. dr. Iuliano, în numele consiliului județean aduce mulțumiri prefectului și d-lui dr. Roșculeț, medicul primar al județului, pentru munca depusă în interesul sănătății publice din județ.

D. dr. Roșculeț, luînd cel din urmă cuvîntul, spune, că față de hotărîrea luată de consiliul de higienă al orașului, de a cere amînarea deschiderii școalelor, să se vadă care e mersul epidemiilor din județ pentru a se ști dacă să se ceară și amînarea deschiderii școalelor la sate. D-sa spune că starea sanitară în județ e satisfăcătoare. Nu sunt actualminte de cît 3 cazuri de tifos, 4 morbili și 2 dezuterii.

Prin urmare din acest punct de vedere ne găsim bine. Arata că în comuni s'au constituit comisiuni de oameni fruntași, care să dea sprijinul lor consiliului de higienă și care să dea sfaturi celorlalți locuitori, de modul cum să respecte și să păzească higiena.

Pentru a preveni ori-ce epidemie printre copiii de școală, trebuie ca localurile de școală să fie bine desinfectate, să se facă vase în care să se pună apa de băut, după ce mai întăi se va ferbe ntr'un samovar ce va trebui de urgența a se instala la fie-care școală, de asemenea a se obliga ca fie care copil să și aibă cana lui de băut apă, pe care să o lase în școală.

Și dacă se vor lua toate aceste măsuri să fim siguri că nu va fi nici un pericol la sate și nici o epidemie nu se va ivi printre copii.

D. P.

❑ Pentru ocuparea a 15 locuri vacante de verificatori-ajutori de măsuri și greutăți se va ține concurs la 27 Septembrie a. c. la serviciul măsurilor și greutăților din Capitaă.

❑ D. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, care a plecat aseară in Capitală a promis că va interveni d sa personal astă-zi la ministerul cultelor și instrucțiunei publice pentru a admite ca școalele să nu se redeschidă de cît la 1 Octombrie.

❑ Zilele acestea d Spiru Haret se va duce la M-rea Neamț, unde va avea o întrevedere cu I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei.

❑ Din Odessa se scrie că pe ziua de 21 August, se mai aflau acolo 26 cazuri de holeră, din care 4 au fost mortale.

In aceiași zi s'au mai constatat și două cazuri noui de ciumă.

❑ Corul ceremonial al mitropoliei își va relua activitatea la 1 Septembrie.

De la 5 Septembrie, corul va reîncepe să acompanieze serviciul divin la Mitropolie.

❑ Concursul de admitere la conservatorul de muzică și declamație, se va începe Mercuri 1 Septembrie c.

❑ D. Al. A. Badareu se reîntoarce Sîmbătă în localitate, venind din străinătate.

❑ D ra Margareta Vidrașcu, a fost numită învățătoare la școala din cotuna Perieni, com. Țiganași în postul II.

❑ De două zile încoace s'a constatat în oraș, alte cîte-va cazuri noui de scarlatină.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va fi convocat între 10 și 15 Septembrie.

❑ S'a făcut în armată următoarea mișcare:

D-nii: căpitan Bănățeanu Panait, din reg. 9 călărași, se numește contabil în bani la acel regim în locul d lui căpitan Dăscălescu C., mutat.

Căpitan Izescu Alex. din reg. 9 roșiori, se numește contabil în bani la acel regiment în locul locotenentului Scărișoreanu Corneliu, trecut la front

Căpitanul Botescu Ion din reg. 4 roșiori se numește contabil în bani la aceiaș regiment în locul căpitanului Soutzu D., pus în disponibilitate.

Căpitan Bobeica Constantin, din reg. 6 roșiori se numește contabil în materie la acelaș regiment în locul locotenentului Dumitriu Petre, desărcinat.

Locotenentul Drăgănescu Ștefan din reg. 3 artilerie, se numește contabil în bani la acel reg. în locul căpitanului Pantelimon Petre mutat.

Locotenentul de rezervă Șerban August din 10 roșiori, se mută pe ziua de 20 August a. c. la reg. 7 roșiori.

Sublocotenent în rezervă Săvulescu Gh. Al. din 1 artilerie se mută în reg. 2 artilerie de cetate.

Locotenentul Aslan C. Emil de la școala superioară de războiu, se numește contabil în materii în locul locotenentului Solmi I. mutat.

D. Ionescu Anton, maestru armurier cl. I se mută la reg. 8 cavalerie, la vacanță.

❑ **Consiliul de război.** – Azi s'au judecat și condemnat de consiliul, pe următorii soldații: Armușanu D. din regim. 4 artilerie pentru părăsire de post, două luni închisoare; Luca Vasile, idem pentru dezertare 6 luni, Raicu V. subofițer din regim. 4 artilerie pentru lovirea inferiorului 2 luni, Bazarghideanu Coastantin, brigadir din regimentul 4 artilerie, pentru furt, condemnat in lipsă la șase luni; Stroie D. din reg. 3 roșiori, pentru furt, la 6 luni; Balan I. din escadronul 4 tren pentru furt, 1 an și Bitlan N. idem, pentru dezertare repetată la 3 luni.

Vineri 27 August, consiliul va judeca pe elevul de ad-ție cl. I Ardeleanu C. din Roman, pentru lovirea inferiorului și deturnare de material.

❑ Azi dimineață trenul de București, a sosit cu o întărziere de 35 minute, din cauza unui accident întîmplat în gara Bîrnova.

Inainte de a se pune trenul în mișcare cu cîte-va minute, soția croitorului Herscovici, din str. Lăpușneanu, se scoborî din vagon, pentru a se duce în stație, neștiind că trenul avea să plece imediat. Cînd văzu că trenul se pune în mișcare ea se repezi la vagon, alunecînd. Dacă nu se dădea alarma ca să se oprească trenul, se putea întîmpla o nenorocire.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Azi după amiază, la orele 2 jum. tînărul Alex. Ferberber, s'a dus în grădina Copou, unde a încercat să se sinucidă, trăgîndu-și un foc de revolver în abdomen

La detunătura armei, sosind grădinarul îl găsi pe Ferderber, în dosul buletului, svîrcolinduse în dureri.

Fiind înștiințată secția I-a, sosi la fața locului sub-comisarul Botez, care puse pe Ferderber într'o trăsură și-l transportă în grabă la sf. Spiridon.

Starea lui e gravă, căci se crede că glontele a perforat intestinele.

La interogatorul ce i s'a luat de subcomisarul Botez dînsul a declarat că a făcut acest fapt din cauză că familia îl persecuta.

Asupra lui nu s'a găsit nici o scrisoare Alex. Ferderber, era o fire detracată și nu asculta nici odată de povețele ce i se da.

Azi după amiază pe la orele 1, dînsul se duse la fratele său, sublocotenentul Ferderber, care locuește în piața Unire, unde i s'a spus să plece acasă căci a venit și tatăl său și pleacă cu trenul de 1 și 25.

In lipsa fratelui său de acasă, Alexandru luă revolverul de pe masă și se duse la Copou unde s'a împușcat.

D. dr. Apoteker a fost chemat în grabă spre a proceda la extragerea glontelui.

❑ Cea mai încîntătoare regiune a Italiei este valea Aosta, situată la nord, la cîți-va chilometri de Turin. In această vale sunt drumurile care conduc la micul și la marele Saint Bernard. Intreaga regiune a văiei Aosta, prin pitorește și fermecătoarele sale poziții, este supranumită „il paradiso di Italia". Cinematograful, fidela oglindă a frumuseților naturei, ne redă în noul său de astă-seară Mercuri 25 August din grădina Bragadiru, această frumoasă și interesanta călătorie.

Programul de astăseară, Mercuri 25 Aug. din grădina Bragadiru cuprinde cea mai nouă ediție a ziarului insuflețit „Pathè Journal" ale cărui rubrici conțin între altele Serbările în memoria poetului Goethe, grupele alegorice Herman și Dorothea, Egmont etc.—Serbările nautice de la Enghien, lîngă Paris—Inugurarea monumentului Iaghelo din Cracovia, Paderewski vorbește — Moda la Paris, toaletele de vizită și ultimile creațiuni de la Serbările din Enghien etc. etc. Frumosul program se complectează apoi cu: Ingratul, mare piesă Teatrală interpretată și înscenată de artiști distinși —A 4 a și 5-a zi a circuitului aviatic din Ostul Franței, urmărit munițios de operatorii cinematografi ai casei Pathé Frères— multe scene comice, sportive instructive etc. etc. etc.

Reprezentațiile cinematografice Pathé-Frères au loc în fie-care seară la grădina Bragadiru. In fie-care Luni și Joi, program complect nou. In toate Duminicele —4 ore ziua— matineu la Circul Sidoli, cu prețurile populare obișnuite.

*

Direcția cinematografului Pathé Frères (Grădina Bragadiru) ne roagă să inserăm următoarea lămurire:

Atragem din nou atențiunea ieșanilor că toate sujetele cinematografice ale casei Pathé-Frères—cea mai mare din lumea întreagă—sunt întâiu arătate la teatrul nostru (Grădina Bragadiru și Circul Sidoli).—De aice fac înconjurul la celelalte filiale din țară și după trei luni după ce s'au învechit și deteriorat —ele sunt vîndute altor spectacole similare. Asemenea și Pathé Journal după ce a fost aratat la toate filialele, nemai avînd farmecul noutății este vîndut ori cui ca ori care gazetă veche.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

București 25 August

Accidentul aeroplanului Bibescu

București. — Aseară, pe la orele 7 și 20, pe cînd prințul V. Bibescu, împreună cu d. R. Catargi, făcea experiențe cu aparatul seu de aburat, pe cîmpul de la Cotroceni, în momentul cînd se aflau în aer, la o înălțime de cîți va metri, observă un defect la helice. Făcînd o scoborîre bruscă, aeroplanul a căzut căpătînd o mică avarie. Pilotul s'a ales cu spaima.

Incendiul din Moinești

București. — Un mare incendiu a fost astă noapte în Moinești.

Focul a luat naștere de la casele lui I. Segal, comerciant de cereale și s'a întins cu o mare iuțeală și a cuprins și alte case.

Pagubele cauzate se urcă la suma de 200000 lei.

HOLERA

LEMBERG.—La Kannonka, sase persoane s'au îmbolnăvit, prezentînd simptome de holeră; trei au murit. Se pare că e vorba numai de o otrăvire cu pește stricat. Examenul bacteriologic a dat până acum un rezultat negativ cu privire la bănuiala de holeră.

*

ROMA.—In ultimile 24 ore s'a constatat 14 cazuri noi de holeră și 12 decese.

*

Petersburg.—In ultimile două zile au fost înregistrate 45 cazuri de holeră, din care 27 mortale.

*

Roma.—După ultimul buletin, 11 cazuri noui de holeră s'au înregistrat pe ziua de eri.

*

Roma.—Populația din orășelul Sparletta, din aproape de Bari, s'a revoltat contra medicilor și a agenților sanitari.

Populația acestui orășel, e foarte săracă și văzînd că medicii le confiscă alimentele, au sărit la medici cu ciomegele.

Șeful poliției venind la fața locului, spre a restabili ordinea, populația l'a atacat. Trăsura polițistului a fost sfărîmată de populația furioasă. El a scăpat ca prin minune, prin fugă. Farmacistul Lacambra, care sărise în ajutorul polițistului, a fost rănit mortal,

Consiliul de miniștri

București.—Contrar celor anunțate de unele ziare, azi nu s'a ținut nici un consiliu de miniștri.

Consiliul se va întruni Vineri, la ministerul de interne, sub prezedența d-lui Ionel Brătianu.

Aviatorul Moisant

Londra.—Aviatorul Moissant, care a plecat la 17 August din cîmpul de aviațiune din Issy, a făcut escală la Calais, a trecut canalul mînecei în aceeași zi și a sburat apoi până la Tilmanstone lîngă Douvre și a continuat sborul la 18 August, dar a trebuit să se coboare din cauza unei avarii a motorului.

Știre fantezistă

Berlin.—„Norddeutsche Zeitung" declară fantaziste svonurile presei despre apropiata vizită a împaratului Wilhelm la castelul Fridrischof: despre o întrevedere cu țarul Rusiei și cu regele Angliei precum și svonul despre o întrevedere între suveranii Germaniei și Rusiei.

UN PROTEST

București. — Cetățenii Capitalei au înaintat o petiție ministrului de justiție prin care protestează asupra faptului că la tribunal e o adevarată batae de joc cu înscrierile în listele eletorale, de oare ce numai un singur copist stă la dispoziție pentru formalitățile înscrierilor.

Starea Țarinei

Buda Pesta.—Din Londra se telegrafiază, că ziarul „Pall Mall", anunță că Țarina Rusiei nu se mai află în deplinătatea facultăților sale mintale.

Inundațiile din Transilvania

Temișoara.—Ploile torențiale au cauzat foarte mari stricăciuni și pagube însemnate.

La Globureşti 21 case s'au dărîmat; la Bogolotin de asemeni s'au dărîmat 46 case, între care școala și primăria.

Șoseaua dintre Lugoș și Orșova e complect distrusă.

Sunt multe familii cari au rămas pe drumuri. Numeroase vite s'au înecat.

Săptămîna de aviație

Berlin.—Ministerul de războiu a oferit un permiu de 25,000 mărci pentru săptămîna de aviație națională ce va avea loc la Berlin la 6 Octombrie cu condiția ca să se mai ofere de cine va un premiu de 15 mii mărci.

Consiliul de revizie al armatei

București.—Consiliul de revizie al armatei din nou constituit, a ținut azi prima ședință, ocupîndu-se cu mai multe recursuri.

Consiliul a respins recursurile privitoare pe: Oprescu Ilie brigadir din reg., 6 Calarași, Clue Grigore din reg. 3 Calarași, Bădulescu Gh. din reg, 2 pionieri, consiliul a admis recursurile soldaților: Iacob Ion din regm., 15 artilerie, Croitoru I. din regim. 6 Calarași, Gh. Mari și P. Feruială, cel dintăi din regim. 13 artilerie și celalt din corpul de grăniceri.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultațiuni 3—6 p. m.

Locuință bună, compusă din cel puțin 6 camere, se caută dela Sft, Dumitru. A se adresa D-lui N. Ostersetzer Str. Gh. Mîrzescu No. 24.

CĂRȚI LITERARE ROMANEȘTI din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruți C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Silva, Lazu, Petrino, în total 30 diferite vol. Colecția Șaraga de cîte 200 300 pag. REDUSE NUMAI LA 40 BANI vol. în loc de 1 leu; contra unui mandat de Lei 4 expediez franco de transp. zece exemplare din aceste mult interesante cărți.

XENOPOL A. D. Istoria Romînilor în 12 volume mari de cîte 300 pagini tipărite pe hîrtie lustruită numai cu 7 lei toate 12 volume în loc de 18 lei.

MĂSURĂTOAREA OGOARELOR, pădurilor, viilor, moșiilor cu tabele de transformaria măsurilor vechi în noi din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, șurelor, coșarelor, arborilor din picioare, etc. și este absolut necesară tuturor agricultorilor și funcționarilor însărcinați cu aplicarea legilor agrare de oare ce cuprinde instrucțiuni cum ori care știitor de 4 clase primare poate măsura exact și sigur ori-ce.

Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat postal.

CODUL PLUGARILOR, Colecție de 14 legi noi și vechi cu toate expunerele de motive și formulare la unele legi, de foarte mare trebuință locuitorilor țărei, cuprinde 450 de pagini pe hîrtie velină legată și se expediază franco după primirea sumei de Lei 3.25.

IMPLETITURILE DIN RACHITA, un vol. mare cu 60 ilustrații se trimite recomandat după primirea sumei de lei 2.25.

Adresați comandele la *librăria editoare*

Nicolai A. Petroff—Bîrlad

Și la principalele Librării din București
Cataloage se trimit gratis la cerere.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE
Champalbert Herovanu
— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

Magazinul la „Vultur"

invită pe onor sa clientelă să'l viziteze, căci au început să-i sosească, de pe acum chiar, noutățile și mărfurile cele mai elegante pentru sezonul de toamnă.

Numai *La Vultur*, se găsește toate articolele de fantezie în ale Modei și garniturile cele mai frumoase pentru modele noui de rochii. Chiar și cele aratate de Pathè Journal, magazinul la Vultur, n'a cruțat să le aducă

Mulțumind anticipando, magazinul *la Vultur* roagă pe onor. sa clientelă să'l viziteze. Prețurile la toate, se știe că sunt mai ieftene ca ori unde.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 6, cu pivnițile ei, poate servi ca școală sau fabrică fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

Școala Profesională de fete
„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"
— Iași – Str. Albinet No. 5 —

In această școală să predau cursurile școalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria și Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne și externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Doamnă, știind perfect limbile: franceză, germană, piano și lucrul de mînă, caută imediat un loc de profesoară în familie.

A se adresa str. Crucei 55.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Strada Lascar Catargi No. 34

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constupaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa la mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Baym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

PONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATIONNIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

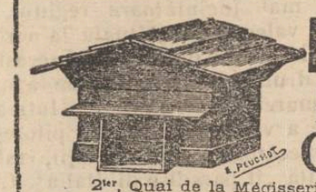

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : **20f**
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à **0f 20**

---

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştiu pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,[illegible]92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, aşi Strada Primariei No. 17—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17,

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1097 Vineri 27 August 1910

INGRIJORĂRI

Ţara întreagă stă supt stăpînirea a două întrebări: Veni-va sau nu holera? Şi a doua: cine va veni la putere după liberali: Take ori Petrake?

Intrebarea întâia şi-o pune ţara întreagă, ţara reală, care vede cu spaimă că flagelul se apropie, e la Chişinău, e la Lemberg, e în Italia, şi vine şi tot vine cu paşi grăbiţi spre noi. Scăpa-vom? Şi nădejdea toată stă în stîrpirea muştelor; după cum la Odesa serviciul sanitar crede a pune stavilă ciumii prin stîrpirea guzganilor.

Şi în faţa acestei întrebări plină de îngrijorare s'a pus în mişcare şi cel mai indolent slujbaş, ce l'am avut noi vre-o dată în ţară, d. dr. I. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar; şi asudă doctorii, şi asudă poliţia şi asudă administraţia, inspectînd totul, văzînd totul, controlînd totul, pentru a stîrpi focarele de cultură.. a muştelor holerice.

Şi holera nu va veni, căci a aflat omul mijlocul să-i vină de hac. Şi chiar de-ar sări de cum-va pe vre-un hotar, de la sud, ori de la nord, de la apus ori de la răsărit, va fi ţărcuită şi ţepuită să nu se lăţească.

Să ne căutăm de treabă, că holera nu vine, că doar nu degeaba avem doctori şi paradoctori, şi servicii sanitare şi inspectori şi parainspectori şi chiar director general. Toţi ne garantează că holera nu va veni.

Dar rămîne cealaltă întrebare, care cu cît ne apropiem de Septembrie, cu atît se pune mai intensiv: Rămîne-vor au ba liberalii la putere? Şi dacă nu rămîn ei la putere cine le va lua locul?

Mi se pare că această de a doua întrebare e mai îngrijorătoare ca cea de ciumă, pentru că ea atinge interese, rănește aspirațiuni, lovește competițiuni. Şi întîmplarea iată a făcut ca tot Conu Petrake să deschidă focul, cu aerul său de cavaler medieval.

Liberalii sînt aproape de lichidare. Ajunşi la a patra legislatură, ei au rămas cu drojdia legilor lor, cari le-au plămădit mult, s'au înăcrit tare şi acum aşa dospite şi înăcrite voesc să le coacă prin parlament, în cea de a 4-a sesiune. Se ştie însă, că acolo unde plămada e rea, şi aluatul nu e de soiu; şi nu se poate căpăta frupt bun de la o alcătuire rea.

Liberalii n'au ce legifera în cea de a patra sesiune; şi se va vedea îndată că prin mesajul ce vor face, vor arăta ţării în fraze bombastice opera ce au făcut'o pînă acum, fără să creiască pentru viitor de cît imposibilități.

Guvernul d-lui Brătianu nu se poate prezenta cu legea industriei, nici cu legea sanitară, nici cu legea catedrelor Universitare, nici cu altă lege, ca acea a colegiului unic la județe. Miniştrii de resort nu vor avea autoritate morală să le prezinte parlamentului şi ţării, iar d. Ionel Brătianu ori cît s'ar agăpăna de putere trebue să se demită în cele din urmă.

Dar, d. P. P. Carp n'a criticat pe liberali de cît prin persoana d-lui ministru de rezboiu, contra căruia n'are alt cuvînt de cît că l'a scutit să l fi luat el în guvern.

Prooroc însă cum e din fire a profetizat că trebue ca Măria Sa să-i dea lui însărcinarea de a forma guvernul de mîine.

Dar tocmai aici e aici. Cere ţara un guvern Carp? Nu. Doreşte ţara un guvern Carp? Nici atîta. Folosiva ţării un guvern Carp? Nici cum. Atunci de ce Măria Sa ar fi îndreptăţit să dea d-lui P. P. Carp o asemenea însărcinare neavenită?

Un guvern Carp ar fi o pacoste pe ţară, tot aşa de rea ca şi holera, pentru că ar opri în loc multe avînturi, ar înşela în ţară multe aspirațiuni şi ar fi cu adevărat un pas îndărăt, acum cînd ţara doreşte în mod viu un pas înainte, pas pe care guvernul d-lui Brătianu l'a făcut cu stîngul şi ţara cere să-l facem cu dreptul.

Armata? a necinstit'o şi dezorganizat-o; Justiţia?—a dărăpănat'o şi a maltratat'o; Şcoalei?—i-a schimbat rostul; biserica?—a îngenunchiat'o. Nimic n'a rămas neîntinat, dezorganizat.

Ce ar putea face un guvern Carp, pentru îndreptarea acestui pas greşit al guvernului Brătianu? Avea-va el autoritatea morală? Nu; 3 ani de zile partidul Carpist a trăit prin mila guvernului Ion Brătianu şi cum, cînd 3 ani a tăcut, a aprobat, s'a folosit de el, veni-va azi să le schimbe? Şi apoi cu ce tărie legală în ţară ar putea face acest fapt? Pînă acum partidul Carp a fost pus într'o vădită minoritate, şi nu e normal ca minoritatea să guverneze. Minoritățile pot cel mult fi reprezentate în parlament, dar nu în guvern. Guvernul trebue să fie al ţării, al ţării celei mari, căci guvernul trebue să fie expresiunea vie a ţării şi ţara a arătat în mod viu şi vădit, că vrea un guvern Take Ionescu.

Cît timp d. P. P. Carp a avut diriguirea partidului şi a guvernului conservator de la 6 Iulie 1900 la 12 Februarie 1901, adică 7 luni, n'a făcut de cît legea ţuicei şi pachetul de legi financiare, cari au adus căderea guvernului. S'ar putea încredința diriguirea intereselor mari ale ţării, unui om, care 7 luni n'a putut conduce barca guvernului şi fără să făptuiască ceva trainic?

Contra unui asemenea guvern holeric, ţara întreagă s'ar rîdica ca un singur om, să scape de el, ca de o boală ce ar roade-o pînă în măduvă?

Gh. Ghibănescu.

O campanie căzută

Ziarul liberal local a crezut să facă o mare lovitură şi anume: la critica noastră făcută actualei administrații comunale, care s'a arătat de o neglijență culpabilă, că a trebuit să-i dea ghiont cei de la Bucureşti, numitul ziar a crezut să dea răspunderea pe sama d-lui Gh. Lascar, fostul primar, că d-sa în calitate de membru în consiliul de administrație al Creditului Urban din Iaşi, s'ar fi opus la împrejmuirea ruinilor arse din Tîrgul-Cucului.

O săptămînă a tipărit cu litere groase vina d-lui Gh. Lascar; şi de-odată a amuțit. Convinşi cum eram de nou înscenare care o face organul liberal, ne-am interesat să aflăm de ce a încetat campania aşa din senin şi lucrurile aflate sunt nostime de tot.

Se afirmase că d. Gr. Buicliu, directorele Creditului, ar fi fost de părere să se îngrădească locul viran şi plecînd în concediu d. Gh. Lascar a dat ordine contrarii. Tot ce s'a afirmat e o sfruntată minciună. Creditul urban, prin adresă formală a cerut Primăriei voe de a îngrădi cu zăplazi înalţi locul viran, pînă ce se va cădea de acord asupra răscumpărării locului de aliniere, cerînd 50 lei pe metrul patrat. Primăria a refuzat şi a zis că ea va proceda la aliniere fără să fixeze preţul răscumpărării şi al despăgubirilor.

Vinovată dar e primăria, indolenta primărie, care n'a voit să auză de cererea Creditului. Mai mult încă, s'a opinat de d. Lascar că acolo primăria să cumpere tot locul, să deschidă un mic parc, ca vederea străzii Golia să se întindă asupra Tatarașilor. Şi de altfel e în cunoştința tuturor Iaşenilor că d. Lascar a dat dovadă de gust deosebit în ceia ce priveşte înfrumuseţarea Iaşilor, şi că deci toată canevaoa campaniei ziarului liberal a fost o murdară înscenare.

Partea nostimă a fost însă aceasta: d. Gr. Buicliu văzîndu-se pus în cauză aşa de stîngaciu şi nedrept, s'a dus în redacția foaei liberale şi a tras o soponeală celor prezenți şi apoi d-lui ajutor de primar P. Fîntînariu, că nu le va da mîna să reproducă grațiozitățile d-lui Gr. Buicliu.

Morala liberei cugetări

Liber-cugetătorii fac mare gălăgie, chiar o reclamă sui-generis, că vor moraliza dînşii omenirea cu morala lor independentă, laică, omenească, mult mai bine, mai sus de cît ori ce altă morală, chiar şi de cît acea creştină.

Dar cum nu poate exista în lumea întreagă o învățătură morală mai sublimă de cît acea creştină, liber-cugetătorii nu fac alta, nu pot face chiar alt fel, de cît să o copieze. Deci bătae de cap zadarnică fac gură multă numai, însă treabă puţină de tot.

Iată cîte-va învățături morale ale liberei-cugetări, recomandată lumei: A fi *drept, bun, ertător* etc, copiate aidoma din morala creştină, pe care Hristos le recomandă şi El dar nu numai în *teorie* ca liber-cugetătorii, ci le dă duh, viață; nu le recomandă numai minții, ci îmboldeşte şi inima la lucru, dîndu-se pe sine însuşi exemplu viu de urmat.

Deci liberi-cugetătorii în ateismul lor orb—neagă, ori se încearcă a crede ori ce adevăr religios, fugind de el ca dracul de tămîe, iar pe de altă parte—fiindcă n'au ce pune alt-ceva mai bun în loc—utilizează acele adevăruri religioase, încercînd a le da numai o altă formă, numai să nu zică că le copiază din creştinism şi că sunt ale lor proprii.

Aşa dar învățătura morală fiind aceiaşi singură şi la unii şi la alții, în ce constă deosebirea?

Pe lîngă acea deja arătată mai sus, morala independentă nu se poate impune omenirei ca acea religioasă, fiind lipsită de un lucru foarte esențial, de *sancțiune*. (Intocmai cum *legea islazurilor* nu se poate impune proprietarilor, lipsită fiind de sancțiune).

Şi chiar de ar avea morala independentă sancțiune, apoi nu toate faptele bune ori rele pot fi cunoscute de oameni, spre a fi resplătite sau pedepsite. Şi atunci—cum am mai spus în alt număr al acestui ziar—viţiul şi corupţiunea se vor preumbla la braţ, nesupărați de nimeni.

Se scutură dar jugul religiei, ca omul liber să se supună la jugul obligator al minţei, al judecăţei obşteşti, al normelor sociale şi acestea luate tot din religie.

Atunci unde-i logica liberei cugetări, unde-i libertatea gîndirei—de care se face atîta caz—cînd vrea să se impună omenirei cugetarea *cîtor-va* (şi aceea împrumutată), şi nu a fie-căruia individual?!

Se va întîmpla la fel, ca în timpul marei revoluţii franceze, cînd—după ce s'a abrogat religia creştină cu toate accesoriile ei şi se introdusese cultul raţiunei cu curtezane publice, ca zine şi preotese—curînd şi în fuga mare se reveni iar la exercitarea religiei creştine.

De ce dar atîta duşmănie şi ură contra religiei creştine din partea liberilor-cugetători?

Pentru că impune sarcini grele, legi aspre contra pasiunilor, cari robesc mintea, singura conducătoare liberei cugetări. „Video meliora proboque, deteriora segnor".

Iar marele Pascal zice că şi Matematica—dacă ar lovi în interesele noastre—şi pe ea am nega-o.

Cum putem dar caracteriza o ast-fel de purtare gălăgioasă şi cu morala de împrumut a liber-cugetătorilor?

Numai cu cunoscuta vorbă: „Parturiunt montes et nascitur ridiculus mus!"

Ezechil.

Chestii istorice

Judecători ori judecați?...

In legătură cu cele zise eri, despre privilegiile de jurisdicţie ce voevozii vechi acordau unor anumiţi boeri de a fi judecați direct de vodă, iar nude scaunele judecătoreşti locale, ca ori-ce alt muritor, stăruim astăzi asupra altor fapte.

In sfada ştiinţifică încinsă între d. Radu Roseti cu Ion Nădejde de o parte şi d. Gh. Panu de alta, s'a pus în discuţie titlul de proprietate ce era cuprins în *uricile* vechi. Se tăgăduеşte de aceşti 2 istorici că voevozii vechi ar fi întărit titlul definitiv de proprietate celor ce vindeau sau cumpărau, sau căpătau milă de la domn; ci că ei ar fi căpătat dreptul de folosinţă al judeciei lor, luînd dijmă, avînd drept la 3 jirebii de pămînt, o oae la 50 de oi, şi alte ruşferturi de la ţărani, cari ei erau proprietari pe pămînt.

Pe mine unul m'a surprins acest chip pieziş de a tălmăci ispisoacele vechi; întru cît e un lucru evident că cel cu uricul el era proprietarul titular şi definitiv—asta chiar însamnă *uric*=pentru totdeauna—al lucrului cumpărat şi că în mintea sătenilor proprietari: răzeşi şi mazili, aşa s'a moştenit proprietatea ca ceva definitiv al satului, ce se moştenia după spiţă. Nicăiri în satele răzeşeşti nu se păstrează amintirea că ar fi fost alt cineva stăpîn de cît bătrînii, cari au alcătuit şi satul pe proprietatea lor; şi cum marile proprietăţi de azi rotunde sunt opera sec. al XVII, continuate în sec. al XVIII-lea şi dezvoltate în secol. al XIX-lea, se pot urmări pretutindeni în pachetele de acte felul cum s'au înjghebat aceste mari proprietăţi din peticile de pămînt vîndute de răzeşii lor.

A; dar un singur document, tipărit rău în o revistă Odesană, fără să-i arăte provenienţa şi cu lipsuri în text şi cu cuprins îndoelnic—ne vorbeşte de o curte judecătorească la Iaşi în 1434—fără altă dovadă istorică—zice că voevodul Ilie dăruеşte şi întăreşte lur Jurj Atoc *judecia* lui din satul unde sunt juzi Ilie şi Fătu, pe Sărata la obîrşia ei şi că nu-l dă nimăruia altuia, ci-l va judeca curtea noastră de la Iaşi.

Asemenea privilegii avea—pe cît ştim din acte—şi popa Iuga cel domnesc din Suceava pentru moşiile sale de la Tutova: Bahna unde e Miclea şi Strămba, unde e Bălan; le mai avea şi P. Povîrteanul pentru satul Juleştii de la Hîrlău. Pe toţi aceştia Voevodul îşi rezervă lui dreptul de a-i judeca.

Pentru ce aceasta? Judecata veche se făcea de o samă de slujbaşi ai statului, împărţiţi pe la scaunele lor; şi gloabele judecăţilor erau mari şi multe; şi rîvnirile între oameni şi mai mari.

Nici Atoc, nici popa Iuga, nici Povîrteanul, nu ne apar ca judecatori ei înşişi, ci din contra uricile lor ne arată că ei căpătase dreptul de a fi judecaţi în mod exclusiv de Vodă, ca un privilegiu. In adevăr dacă hliza lor de pămînt, partea *(ceast)* lor, *cutul* lor, se chema pe atunci *judecia*, expresia o găsim numai în Moldova, ca un răsunet al unei cancelarii ce se lupta cu slavismele timpului, dînd pe romîneşte pe slavonul *sudstvo*=judeţ, ori ca o amintire a vechiului rol ce l'au jucat în plemea lor bătrînii satelor de a fi şi judecătorii morali ai membrilor familiei sale, bătrînul (*veteranul*) fiind tulpina răzeşilor, tot el fiind şi temelia dreptului, ca *jude*, şi *judec*.

Dar criticii noştri interesaţi a vedea lucruri ce nu sunt şi a bolmoji pe cele ce sunt reale au întervertit rolurile: din boeri ce erau judecaţi cu anumite privilegii direct de Vodă, ei au scos drituri de judecători pe viaţă şi cu dreptul de ereditate. In adevăr *judecia* era ereditară, ca ocina şi moşia *(otnina i deadnina)* fiind şi ea o anumită parte (*cut, ceast, dealniţă*) de pămînt, ca un *bătrîn* sau *moş mare*, cum zic hrisoavele munteneşti; dar puterea judecătorească într'un stat organizat cum era Moldova în 1434, nu putea fi de cît un derivativ al domnului, care dădea slugilor sale după cum tot el dădea altor serii de slujbaşi să strîngă birurile şi veniturile, făcîndu-i *ţiitori* ai unor anumite teritorii şi ocoale, şi deci după aseminea scaune judecătoreşti, cum şi *derjave* administrative şi fiscale, s'a împărţit ţara în *ţinuturi* (derjava) şi în *judeţe* (sudstvo), a căror număr şi întindere a variat în cursul timpurilor ca ori-ce întocmire politică, care e vremelnică şi schimbăcioasă.

Dar ce nu se poate face pe hîrtie!

***

OAMENI ŞI LUCRURI

UN SECOL DE LUPTĂ

Trăim într'o mică epocă oare cum eroică. In tot cazul o epocă istorică, întru cît asistăm şi contribuim la sforţări mari pentru stavilirea la frontieră a unei grele epidemii.

Urmaşii noştri vor găsi şi vor reciti în colecţiile publicaţiunilor de astă-zi pagini interesante şi instructive. Se vor mira poate văzînd mijloacele mici cu cari ne opunem pericolelor mari,—dar nu mai puţin vor găsi vremea şi lupta noastră interesantă, tot aşa după cum noi astă-zi recetim documentele de acum un secol.

Căci se împlineşte un secol întreg de cînd dincoace de Prut, numai cu mici întreruperi, se duce necontenitul război crîncen în contra molimelor.

Iar dacă ele n'au năvălit mai des, cauza e, fără îndoială, că după cum vom vedea—n'ci odată massa şi autoritățile nu s'au arătat indiferente faţă de ameninţătoarele epidemii; cine rămîne nepăsător cînd viaţa însăşi e în joc?

Incă de la începutul veacului trecut ciuma şi holera vin pe rînd, ba uneori şi în acelaşi timp, să se încuibeze în principate. Iar fatalitatea vru încă să fie de multe ori însoţite şi de flagele de altă natură,—după tradiţionala pildă a Rusiei.

„Dacă nu era ciumă—scrie reposatul Gion Ionescu, vorbind de acel timp grozav—era holeră, dacă nu era holeră era răsboiu sau foamete sau nişte zăpezi şi nişte geruri de ţipa copilul în mamă. Iarna grea aducea înecurile de primavară; după înnecuri căldurile veneau ţinîndu-se de mînă cu vîrtejurile şi uraganele cari făceau totul una cu pămîntul".

De cu toamnă anul 1815 ciuma s'a revarsat asupra Moldovei, venind prin Galaţi. Vodă Alex. Scarlat Calimachi luă măsuri pentru înfrînarea ei, întărind la 22 Septembrie o anaforă a boerilor privitoare la lazareturile ce se creeau în ţară. Potrivit acelei anaforale boerii aveau să contribue cu 10,000 lei pentru construirea şi întreţinerea lazareturilor pe timp de patru luni —Aug. Noembre—iar

„dacă, ferească D-zeu, ori se va mai spori şi se va mai lăţi boala ciumei din nestarea ce este acum pănăla sfîrşitul lui Noembrie ori se va mai urma şi după Noembrie înainte, atunci urmînd cheltuiala mai multă pentru adăogirea lazaretelor şi a străzilor cuviincioase, prisosul trebuincios, spre cheltuială pe suma ce se dă din partea cinurilor boereşti se va aduna de la toată neguţitorimea ţărei, creştini, armeni şi jidovi şi de la alte locuri, după schepsis ce de isnoavă se va face atunci".

Speranţa cu care se hrăniau autorii anaforalei că „cu ajutorul lui D-zeu, după răcoala vremei se nădăjdueşte contenirea acestei năprasnice boale" n'a fost îndeplinită şi într'adevăr „tagma neguţitorilor" a fost pusă la contribuţiune, alături de bolime.

Dar sunt prea interesante detaliile ce ne procură documentele vremei de atunci şi ale celei următoare—tot cu privire la epidemii—şi vom urma încă a ne instrui în lumina lor în cele ce urmează.

Rodion

„606"

Inarmat cu o doză masivă de scepticism precum de altmintrelea se cuvine ori cărui medic, care în cariera sa a asistat la apogeul şi chiar la căderea în complectă desuetudine a sumedenie de medicamente, proclamate la început ca „suverane", dacă nu chiar ca „infailibile", am venit aci, spre a mă convinge *de visu* de cele relatate prin jurnalele medicale şi nemedicale, cu alte cuvinte, să văd „minunea" cu ochii.

Şi dacă această „minune" poate nu m'ar fi putut atrage ca atare şi pentru sine, nu e de uitat, că prin acest fapt, în caz de reuşită, se petrece pentru *medicina întreagă* un eveniment de o importanţă extra-ordinară, adică se pun baze solide unei ştiinţi de totul nouă, care se numeşte *Chemotherapia*, şi care solicită drepturi egale cu sora ei mai mare: *Serotherapia*.

Căci pînă acum medicamentele farmaceutice şi chimice, care se aplică în contra maladiilor cu mai mult sau mai puţin succes, sînt studiate în efectele lor şi incorporate tezaurului therapeutic pe calea *empirică*, observîndu-se întîmplător eficacitatea unui medicament, fie drogă fie preparat chimic, în contra unui anumit simptom, sau complex de simptome, sau chiar unei boli. Un ast-fel de medicament corespunde perfect indicaţiunilor *simptomatice* şi nu tocmai rar şi acelor ale boli ca atare; însă nu se poate pretinde de la el, să satisfacă şi indicaţiunea *cauzală*, fie cauza cît de bine cunoscută. Indicaţia cauzală trebuie calculată, fixată şi satisfăcută, aproape cu preciziunea matematică unui proiectil, ţintit în contra unui anumit duşman, cu forţe bine explorate, la un anumit loc şi timp, precum de exemplu se practică, în toate zilele de un şir de ani cu injecţiunile serului antidifteric, pe care fie-care practician aplicîndu-l la timp, după o diagnoză bine stabilită, merge *tambour battant*, cu siguranţa succesului în buzunar, adică cu serul şi seringa.

Si dacă Serotherapia, realizînd ast fel mult doritul ideal al Medicinei: *cessante causa, cessat morbus*, ocupă distinsul rang al unei *ştiinţi exacte* apoi şi Chemotherapia, inaugurată tot prin şcoala aetiologică a lui Koch, aspiră la acelaş rang, avînd tendinţa cu totul identică, deşi metoda, sau—rămînem la figura mai sus întrebuinţată—strategia diferă în mod vădit.

Pe cînd la Serotherapie se prepară prin diferite procedeuri din *însuşi virusul bacterial*, un autitoxin, care prin faptul neutralizării produselor biologice ale microbilor, aşa ziselor toxine, să imunizeze corpul invadat şi îmbolnăvit—precum se vede dacă nu tocmai exact în principiu, exact însă în fapt *homoeopatic* („similia similibus") se prepară la Chemotherapie,

în arsenalul chimic, un element cu totul străin paraziților, care să aibă o aviditate, cît mai mare, de ei și cît mai mică de corpul bolnav, să fie o otravă puternică și irezistibilă pentru agentul cauzal, fără să atingă în mod nociv corpul purtătorului.

E inutil să insist asupra acestui procedeu eminamente *allopathic*, asupra armaturei speciale, ad-hoc, a elementului apărător, destul că el e ast-feliu înzestrat, că fie-care moleculă își are rostul ei pentru acostarea și distrugerea cu o singură lovitură și o dată pentru totdeauna a întregei falange microbiene.

Și așa s'a întîmplat chiar în majoritatea colosală a cazurilor observate de subsemnatul în 2 săptămîni (la un material foarte bogat) în spitalul „Rudolf Virchov", secția consilierului sanitar Wechselman; cu observarea că o lipsă eventuală de succes nu se datorește cum-va gravității extra-ordinare sau malignității cazului, ci dozei prea mici, care s'a aflat întîmplător în fio'a întrebuințată, sau unei alterațiuni a preparatului în timpul montării, înaintea întrebuințării. Putem dar zice, că:

1). In mai toate cazurile recente microbii specifici (spirochaetele), dispar după o singură injecție ca prin farmec, vindecîndu-se afectul inițial fără nici o aplicație medicamentoasă în termen de puține zile. Aci am văzut numai 2 excepțiuni unde s'a mai aplicat și procedeul lui Hollaender (cauterizația cu aer ferbinte) spre mai mare siguranță.

2). Manifestațiunile secundare se vindecă—cu diferență individuală—chiar în cazurile cele mai recalcitrante și maligne, care rezistă uneori tratamentului mercurial celui mai intensiv și îndelungat, ducînd la disperare pe pacient și pe medic, în termen de 1—2—3 septămîni.

3). Cazuri invederate cu manifestațiuni terțiare sau mixte am văzut ameliorîndu-se după o singură injecție, cicatrizîndu-se ulcerațiunile gumoase cu repegiune. Rezultatul final, se înțelege, nu l'am văzut încă, dar ceea ce am văzut până acuma, e mulțumitor.

4). In stadiul de latență, cu reacțiunea lui Wasserman foarte pozitivă (++++) care indică prezența ocultă a microbilor, pregătiți pentru a începe din nou activitatea lor nefastă, fie pe suprafața corpului omenesc, fie înlăuntrul lui ca o boală viscerală, o singură injecție produce o reacțiune negativă (—), indicînd poate numai pentru un timp oarecare, poate pentru totdeauna —distrugerea dușmanului, cu mici excepțiuni, al căror rost se va pătrunde de către autori probabil într'un timp apropiat.

5). In cazurile meta—și paraluetice (afecțiune cerebrală, Paralysie generală, Tabes) am văzut la întâia în 2 cazuri succese patente, care —ce e drept— se observă nu tocmai rar și după tratamentul cel vechiu, clasic, mixt (mercuro-jodic), însă după o cură mai îndelungată, ținînd pe pacient în loc și îndepărtîndu-l de la ocupația sa pentru un timp însemnat, care desavantaj e ca și exclus la tratamentul nou; căci în cazurile enumerate aci prin toate 5 punctele, pacientul, fiind tămăduit, se întoarce la casa lui. Și în caz de excepțiune se întoarce tot acasă după un timp relativ scurt, remânînd, ca după 4—6 septămîni să-i se facă o a doua injecție—se înțelege numai dacă în contra acestei întoarceri la vatră, nu există obiecțiuni de natură sanitară, polițienească. Din celelalte 2 specii de boală văd un *tabes*, care se simte ceva mai bine, însă nu așa cum crede pacientul însuși —desigur fenomenul autosugestiei. La *paralysie generală*, zic neurologii, că au succese indiscutabile, dacă li se prezintă cazurile cu *prima licărire* de boală („das erste Wetterleuchten der Paralyse"), adică atunci cînd se face diagnoza de timpuriu, elementele nervoase centrale neavînd încă timpul suficient pentru degenerarea totală.

In ceea ce privește *vindecarea totală* prin „606", e timpul prea scurt chiar pentru *Ehrlich* însu-și ca să poată trage vre-o concluziune neîndoelnică chiar pentru cazurile cele mai favorabile; deci nu se pronunță nimenea despre ea, asemenea se lasă deschisă încă chestiunea imunizării preventive și tratamentului prophylactic al bolnavilor de profesiune, până ce nu se vor înregistra mai multe mii de observațiuni sigure.

In rezumat, avem în „606",—rezultatul unei munci fără preget din partea marelui maistru timp de peste 25 ani—un apărător foarte activ, care lucrează cu o repegiune, preciziune și energie admirabilă chiar acolo, unde vechea medicațiune se presintă ca insuficientă, cu toate că nici aceasta nu e și nu va fi disprețuită, ba își va avea indicațiunile sale bine determinate, cît timp ne va fi dat, să uzăm de leacuri empirice, dar probate, și până cînd Therapeutica va deveni, după mulți ani de muncă experimentală—dictonul lui Pindar: „Inaintea virtuții zeii au pus sudoarea" — *o știință exactă*, cu garanția matematică a doctrinelor sale, la înălțimea glorioasă a unei *adevarate științi naturale*, spre binele și fericirea omenirii: *qui v'vra, verra.*

Berlin, 30 | 17 August 1910.

Dr. H. Burstin.

TRIBUNA LIBERĂ

A 2-a scrisoare a d-lui L. E. Sinigaglia

Să nu se supere onorata *Mișcare*: mare romîn nu sunt, nu; bun romîn însă da, și nu mic la suflet. Legăturile mele de sînge cu neamul romînesc; credința strămoșească la care mă închin; un'sfert de veac, împlinit, de operozitate modestă, dar cinstită, în țara românească, în folosul miilor de tineri romîni, îmi dau dreptul de a exprima o părere într'o chestie care nu este politică, ci să zic așa în o chestie de bună cuviință și de dreaptă recunoștință. Și că așa este o dovedește faptul că, îndată ce a apărut scrisoarea mea, o mulțime de orășeni din toate partidele, unii chiar foarte buni liberali, mi-au declarat că bine am făcut de am scris acele rînduri, și că, cuvintele mele exprimă perfect sentimentul întregului oraș. Eu cred că însuși venerabilul d. Holban ar fi mai mulțumit de a vedea statua lui Cuza-Vodă rîdicată în Piața Unirei, de cît în colțișorul Solescu. Și repet încă odată: în Piața Unirei, și nu aiurea, trebue să se înalțe acest monument, acolo unde în fiecare an, la 24 Ianuarie, tineretul romîn vine să joace cu entuziasm *hora Unirei*, în amintirea marelui act național al cărui autor principal este marele voevod romîn.

Greșește *Mișcarea*—și poate cu intenție—cînd afirmă că prin pana mea *Opinia* se raliază la acțiunea d-lui A. C. Cuza. *Opinia* are pene cu mult mai autorizate și cu mult mai bune de cît a mea pentru a-și manifesta și a-și apăra principiile sale. Nu numai că rîndurile scrise de mine în acel ziar nu pornesc din partea redacției oficiale a *Opiniei*, dar persoane foarte respectabile, cu totul străine de partidul conservator-democrat, pot afirma că au avut cunoștință de scrisoarea mea mai înainte ca să apară articolul din *Neamul Romînesc*, (20 August a. c.) și că acea scrisoare la început, nu era destinată *Opiniei*.

Și cu aceasta am terminat.

L. E. Sinigaglia

OPINIA LA HUȘI

A apărut zilele acestea broșura d-lui N. Adrian Romanescu în chestia demagogismului politic deafășurat la noi cu prilejul alegerilor județiene.

Dăm cetitorilor cîte-va pagini din această broșură spre a se edifica asupra naturii acestor lupte politice:

Apariția d-rului Lupu la alegerile județene din Fălciu pe cîmpul politic, produce o indignare generală în toate păturile sociale, în toate partidele politice din localitate. Se vede în această apariție sprijinul guvernului pentru a face culcuș în acest județ unui răsvrătitor și demagog utopic; atunci liberalii moderați ca: Dobrenii, Leonida, Rișcanu etc., cu sprijinul partidelor conservatoare se unesc pentru a condamna și infiera prefectoriatul anarhic și arbitrar al dr. Lupu. Platforma de luptă se dă contra unui demagog care apare în județul Fălciu ca tulburător al ordinei publice, a unei stări sociale organizate, avînd la spate sprijinul fățiș al guvernului.

Nu ne vom ocupa de rezultatul acestor lupte electorale, dar vom lua partea practică ce rezultă din ele și pe care țin să o fac cunoscută tuturor oamenilor politici, care se interesează de mersul regulat și progresiv al țărei. Aceste alegeri au fost puse de medicul primar de Ilfov pe o platformă politică cu concepțiuni bolnave; această platformă ne arată că partidul liberal e într'o anarhie și destrăbălare dăunătoare existenței sale de partid, dăunătoare țărei. S'a demonstrat pînă la evidență că generoșii din partidul liberal formează o clică de acaparare, încurajați de la centru; D. Ministru ad interim la interne pune la dispoziție fonduri și agenți secreți, iar d. prefect Corbescu administrația rurală și jandarmeria.

Am văzut cum delegațiile lupiste alcătuite în mare parte din drojdia satelor, sînt aduse în corpore, sub escorta și de controlul slujbașilor, ca turme de animale inconștiente; sunt păzite la locuințele lupiștilor—Teodoru, Niculescu, Cișman, Dinescu etc. Prin alcool și discursuri incendiare se excită ura contra proprietății.—Mă surprinde îndrăzneala acestor utopiști, de a susține: am cultivat masele, țărănimea conscientă e cu noi. Masele cînd ele sunt cultivate d-le dr. Lupu nu li se sequestrează voința și conștiința.

Nu crede d rul Lupu că în viitor va cădea victima frazelor sale demagogice și anarhice?

Nu crede că excitarea maselor prin fraze revoluționare e un pericol social?

In gara Crasna, Olteneşti, în fruntea unei bande organizate, insultă, pe cetățenii pașnici, pe alegătorii conscienți, provoacă scandale sub ochii administrației.

Ajuns în gara Huși spectacolul e sălbatic, ungurul Ilie Romila alegător colegiu I aruncă fraze umflate: „Veniți la d rul Lupu care v'a dat pămînt, căci din cauza voastră e isgonit și dușmănit de boeri. In tot drumul de la gară în oraș în fruntea delegațiunilor adunate de primari dr. Lupu strigă: Jos Ciocoii".

Ziua de 14 August e o zi de groază de la 9 dimineața dr. Lupu în fruntea unei bande de rurali, adunați din Pogănești sub ochii armatei și ai jandarmilor se preumblă în raza votului, vociferînd și insultînd pe toți fruntașii politici din localitate și chiar pe parlamentarii liberali. Scopul ce 'l urmărește dr. Lupu prin vociferări este de a întimida pe alegătorii conscienți, în adevăr mulți pleacă acasă fără a vota. La un moment dat dr. Lupu înconjurat de cortegiul său din Pogănești în care numără și cîți-va criminali, e văzut de toată lumea de pe terasa Botez preumblîndu-se la braț cu servitorul nealegător de la d. Căpitan Mustea; desigur că această manifestație lupistă a stîrnit ilaritatea publică. E trist ca un dr., în medicină fost prefect, deci reprezentantul guvernului într'un județ, pus în calitate de funcționar a supraveghea ordinea, interesele și bunurile cetățenilor, să propagé fățiș ura între clase, excitînd prin fraze și discursuri incediare masele amețite de alcool.

E permis d-le Ministru după o dureroasă experiență a anului 1907 a permite unui medic Primar de Ilfov ca în fruntea maselor să strige' moarte ciocoilor? E permis acestui om a excita mulțimea prin fraze ca acestea: Prieteni! Această locuință e a bogătașului Adam Mitache! E făcută prin sîngele vostru! Vom distruge-o prin foc! Prin unire vom pune ciocoii sub călcăi! Priviți cum tremură de noi! Toate aceste expresiuni le întrebuințează un fost prefect, un medic funcționar.

In baza cărui drept dr. Lupu se prezintă ca apărător al țărănimei, întru cît și el e un ciocoiu în sensul cuvîntului și beneficiază trăind din banii contribuabililor.

In baza cărei legi și cu ce drept Direcția Sanitară, permite unui slujbaș de frunte să propage ura și răzvrătirea?

Cum ne explicăm îngăduirea ce are acest d-n doctor, ca o zi întreagă să se preumble în fruntea cetei sale, în zona legală insultînd și ghiontind după plac, iar la plîngerile legitime ale reprezentanților liberali în parlament, autoritățile rămîn surde.

O zi întreagă terorizează d rul Lupu un oraș, în care fie-care cetățean e cu zilele în mînă, cu o îndrăsneală uimitoare se adresează unui fost ostaș de considerația d-lui general Teleman, cerîndu-i socoteală ce caută în această zi în Huși? Proprietari ca Adam Mitache, Pavel Michiu etc. sunt împinși, ghiotiți în stradă. Lupta se dă pe o platformă anarhică: ura de clase și setea de răzbunare a celor mici.

A făcut o impresie generală de milă acest om care în fruntea bandei sale organizate, se sbuciumă în crize convulsive; vociferînd: „vedeți oameni buni: boierii voesc să mă omoare pentru că v'am dat pămînt, amenințînd la fie-ce pas cu varsare de sînge și numai mulțămită tacticei și răbdărei opoziției s'au evitat".

Rezultatul se dă la ora 4 și jumatate dimineața, sub impulsia izbîndei își perde complect rațiunea, adunînd mulțimea amețită de alcool în piața halei, unde prin discursuri incendiare, înconjurați de C. Lupu ajutor de judecător, Dr. Hobincu, Teodoru (polițai de Cernavodă) și alți funcționari ai prefecturei, să fac promisiuni utopice, în contradicție cu legile cererei și ofertei, oferind cea-ce nu au, pămînturi cu 14 lei falcea, iar pentru bulgărie cu 30 lei; se vor da pămînturi de arătură și imaș unde vor voi pe moșia boerească.

La angajamente în numele statului ca acestea: veți fi ertați de șosea, strajă, voi stărui să vi se erte datoriile către stat de la porumb, amendele școlare și biletele roșii de la percepție; ca culme locuitorii țărani vor primi de fiecare copil cîte o falce de pămînt.

In aceeași zi 15 August pleacă la bîlciul din Vutcani, unde în mijlocul satelor propagă aceleași discuri incendiare.

Alegerile județene de la colegiul al III ne arată că platforma politică pe care s'au pus d. dr. Lupu e demagogică, cu concepțiuni bolnave, periculoase societății, țărei și mai ales partidului în numele căruia se prezintă înaintea maselor.

Rezultă că toate actele săvîrșite de dr. Lupu, au fost sub patronajul guvernului; ca probă avem: amestecul funcționarilor prefecturii în alegeri, a dr. Hobincu, polițaiul Theodoru adus din Cernavodă, aprobarea de concediu doctorului mai multe septămîni tocmai în aceste timpuri cînd ne vedem amenințați de holeră, în timp ce altor medici li se refuză; amestecul direct a lui C. Lupu fratele doctorului magistrat, care rămîne nepedepsit cu toate că d. Procuror a raportat telegrafic d. Ministru de Justiție scandalurile la care s'au dedat în acea zi."

STRUNA ZILEI

F O R C E P S...

Lucrările palatului «Maternitatea» au fost suspendate din lipsă de mijloace.

Cum de se întîmplă oare—
Lumea prinde — a se mira —
Că „Maternitatea" are
Facerea așa de grea?

Litere-Științe-Arte

O lipsă simțită.—Ziarul „Ordinea" anunță în numărul său de eri că colegul nostru dr. I. Duscian a părăsit ziarul plecînd din țară. S'a stabilit în guvernamîntul Minsk unde va practica medicina.

D rul Duscian-Leandru, e cunoscut cetitorilor „Opiniei" în primul rînd, de oarece în coloanele ei și a reînceput activitatea ziaristică, după ce ani de a rîndul a trăit în Elveția, unde obținuse titlul de docent universitar. Reîntors, s'a dedat esclusiv publicisticei și s'a distins atît pe tărîmul gazetăriei politice, cît și pe acel al beletristicei. De o fecunditate puțin obișnuită, a reușit, ca o dată cu publicistica zilnică, să ne dee un însemnat număr de excelente traduceri, cu deosebire traduceri din originale rusești. Intre aceste din urmă se află și „Invierea" lui Tolstoi, lucrări originale de știință și literatură,—cum fu acea interesantă monografie asupra Tuberculozei și altele.

Acum părăsește țara din nou, pentru a practica în Rusia, unde a mai practicat medicina în vremea războiului ruso japonez. A practicat în Basarabia, nu în Orient.

Renunța-va oare la publicistica și la gazetăria ce i-au fost atît de dragi și cari i-au dat atîtea succese?

In ori-ce caz retragerea confratelui Duscian însamnă o reală pierdere și lipsa lui din gazetăria cotidiană se va resimți fără îndoială.

*

Piesa lui Maxim Gorki, „Cei din urmă", despre care am anunțat că va fi reprezentată la Berlin nu e cunoscută, nici jucată încă în Rusia Tocmai ca și „Azilul de noapte" va fi văzută întâiu în Capitala Germaniei.

E o lucrare în 4 acte și zugrăvește mediul familiar al unui maistru de poliție rusească. Ea urmărește luptele interne și decăderea burgheziei rusești.

*

La noi cinematograful Pathé a adus negreșit un folos propagînd ideea „apei fiarte" în vederea epidemiilor. Dovadă că în America se face o întinsă propagandă arătîndu-se în un tablou suggestiv primejdia laptelui nehigienic.

Scene mari detailate reprezintă condițiunile insolubre în care se mulg vacile cu anumite ferme. Alte scene reprezintă îmbolnăvirea gravă a unui cópil al însuși lăptarului cu pricina și tragica dar tîrzia descoperire că pricina boalei a fost laptele propriu al fermei sale insalubre.

Din toate aceste higiena va eși triumfătoare pe... pînza cinematografului american.

*

La teatrul Curții din Dresda se anunță o „dramă buddhistă" a danezului Karl Gjellerup: „Femeea omului perfect".

E o lucrare care trezește interes pentru regatul buddhic al vechei Indii, regatul păcii și purității. E o dramă lirică, bogată în frumuseți. Dacă e o lucrare teatrală propriu zisă,—se va vedea.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoștința amicilor noștri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum și a contestațiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămași înscriși pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noștri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-președinte tribunalului de Iași.

Facem cunoscut, că pentru orice informațiuni și lucrare în această materie, vor avea la dispoziție concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 și avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ Direcțiunea generală a Imprimeriei Statului a colecționat, într'un frumos volum, tot ce s'a scris mai de seamă în țară și în străinătate, despre aniversarea de 70 ani a M S. Regelui.

Volumul, care este foarte luxos tipărit, cuprinde pe lîngă darea de seamă a serbărilor, și articole semnate de d-nii C. Dimitrescu-Iași, rectorul Universității din București; D. Oncul, profesor universitar la București; Al. Tzigara Samurcaș; N. Rădulescu-Niger; G. Panu, directorul revistei *„Săptămîna"* și Lascar Antoniu. Articolul fostului nostru director este reprodus din *„Opinia"*.

Imprimeria Statului a distribuit volumul acesta la toate autorităț le d n țară.

❑ Eri s'au început înscrierile la școalele primare.

❑ D. avocat C. Drăcșineanu se reîntoarce în localitate, la 1 Septembrie.

❑ Societarii teatrului national au fost convocați pentru poimîne Sîmbătă 28 August, spre a discuta asupra direcțiunei de scenă și de a complecta cele 3 locuri vacante de gagiști, în același timp, de a discuta asupra repertorului viitoarei stagiuni.

❑ De la 8-14 August, au fost în oraș următoarele epidemii: febra tifoidă 20 cazuri, scarlatină 8 cazuri, difterie 12 cazuri, tusă comvulsivă 6 cazuri și morbili 1 caz.

❑ In Bucovina a isbucnit epizoolia de febră aftoasă.

Toate tîrgurile de vite au fost inchise și s'a oprit ducerea vitelor la Cernăuți.

Se simte mare lipsă de carne.

❑ D. dr Octav Racoviță, de la circ. Sarata (Buzeu), a fost numit provisor, în postul vacant al spitalului și circ. Lespezi (Suceava).

❑ Se știe că acum cît-va timp contabilul casier al bancherului Albert Daniel din Iași, anume Iosef Barber, a dispărut din țară după ce a lăsat în urma lui o lipsă de aproape 50.000 lei.

Din cercetările făcute de direcția poliției și siguranței, s'a constatat că numitul Iosef Barber s'a refugit la Viena.

El fiind supus austriac, guvernul nu a admis extrădarea. Judecătorul de instrucție din Viena urmează acum să deschidă contra lui acțiune publică pentru escrocherie săvîrșită în Romînia.

❑ D șoara Eugenia Mardari a fost numită, cu titlul provisor, învățătoare la Poeni; d ra Aneta Călin la școala din Voinești. D ra Tomșa Paraschiva, de la Tazlăul-Frumoasa, jud Neamț, a fost detașată la Corni Albești, județul Fălciu.

❑ Agenții sanitari: Bădoi Marin din jud. Bacău, Mihalache a Preotesei din jud. Dolj și Constantin Stănoiu din județul Putna, au fost detașați în județul Iași.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisorile din Iași" se ocupă de: „Un dispărut.—Amintiri despre d rul Manolescu.—O baie și o pepinieră.—Stațiunea Strunga.—Din alte vremi.—Duminicele vesele.—Cura de șampanie.—Intre viață și moarte.—Pelerinii.—Iașul sanitar în 1904—Un raport memorabil.—In ajunul unei vizite regale.—Voluntariatul sanitar.—Filosofia unui consiliu comunal.—Primarul absenteist. — Orientalizm. — Glasuri în pustiu.—N'au „trecere".—Epidemiile.

SPECTACOLE

— La cinematograful „Union", din grădina Cuza-Vodă, începe astăzi un nou program, în adevăr din cele mai splendide.

„Triumful Novicelui" este titlul unei drame, din viața americană, în 18 părți: *Subiectul:* Un sat în America e pustiit de niște hoți de cai — Principalul hoț este Pete asupra cărui cap se pune un premiu de 500 dolari — Fata unui moșier din partea locului, curtată de toți tinerii din ținutul acela, oferă mîna ei aceluia care va prinde pe banditul Pete—In zadar încearcă toți tinerii, ei sunt prinși; jefuiți și goniți de bandiți—Un blînd predicator auzind și el de marele premiu, se duce călare pe un catăr și simulează o cădere în mîinile bandiților—dar Novicele (Predicatorul) profită de un moment și pune mîinele pe revolverele bandiților și îi silește să se predea—Astfel Novicele intră în posesiunea banilor și a mîinei fetei pe care de mult o iubea.

O altă splendidă piesă, care se cuprinde în noul program din astă seară, e „Pentru patrie", scene din timpul liberărei Neapolului de sub dominațiunea Burbonilor, de către viteazul Garibaldi.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: Cavaleria americană, după natură; briganzii beduini, dramă; Napoleon și micul trompet, un interesant episod în viața marelui împărat; Ghinionul unui barbat vesel, comedie; Imprumută-mi 100 lei, comedie; In familia șoarecilor. Nici simpaticul Max Linder nu lipsește din această serie; el apare în o frumoasă comedie, de el însuși: Max Linder distrat. Noul program mai cuprinde și alte bucăți, sportive, drame etc. și direcția înștiințează pe onor. public că, programul fiind prea încarcat, reprezentația se va începe mai de vreme ca de obiceiu.

DIVERSE

— La evreica Maria Solomon din str. Socola 151, un copilaș care s'a jucat pe lîngă un cazan cu apă clocotită, acesta resturnîndu-se, copilașul și-a opărit picioarele.

— Societatea „Unirea" a lucrătorilor tipografi, organizează pentru seara zilei de Sîmbătă 11 Septembrie, o frumoasă Serată Dansantă, în sala Circului Sidoli.

— Hriscu Gheorghe a fost arestat la siguranță, fiind autorul unui furt la cărciumarul Veinștein din strada Lăpușneanu.

— Tinca Arhip a fost arestată la siguranță. Numita acum cîtva timp furase 200 lei de la comerciantul Vexler, din str. Lăpușneanu și în urmă dispăruse.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Nu este exactă ştirea dată eri de un ziar, cum că s'ar fi cerut de consiliul de higienă al judeţului, amânarea deschiderii şcoalelor rurale.**

Interesîndu-ne la serviciul sanitar, ni s'a confirmat desminţirea acestei ştiri.

De asemenea nu s'a cerut direcţiei generale a serviciului sanitar, construirea unei noui clădiri lîngă lazaretul din Ungheni, pentru trecătorii clandestini ce vor fi prinşi pe malul Prutului, ci s'a intervenit ca, la lazaret să se pună la dispoziţie, o cameră pentru aceştia, unde să fie ţinuţi sub observaţie 5 zile.

❑ Ministerul instrucţiunei publice nu a aprobat să fie admişi la examenul suplimentar de capacitate pentru învăţători şi învăţătoare şi acei candidaţi cari au căzut la probele ultime.

La acest examen se vor prezenta numai candidaţii căzuţi la probele scrise.

● Consiliul administrativ permanent discutînd dacă există cumul între funcţiunea de notar şi acea de cîntăreţ de biserică a dat un avis în sensul că, deşi în interesul serviciului administrativ ar fi bine ca notarii să renunţe la o asememenea ocupaţiune, totuş' între aceste două funcţiuni cumulul este permis.

In urma acestui avis, ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturilor de judeţe avizul consiliului administrativ permanent.

❑ Actele privitoare pe Gheorghe Popa, care dîndu-se drept agent sanitar, a excrocat mai multe persoane din localitate, încăsînd diferite sume de bani, sunt terminate şi probabil mîne, numitul va fi înaintat parchetului.

❑ Comerciantul Socrate Costagur din Vaslui, fiind declarat în stare de faliment, a dispărut din oraş.

S'a cerut urmărirea şi prinderea lui.

❑ Ministerul instrucţiunii publice a făcut cunoscut prefecturii judeţului, că a confirmat pe N. Gh. Bujor şi Gh. Ciocîrlan, ca epitropi la parohia bisericei din comuna Mădîrjac.

❑ Starea tînărului Alexandru Ferderber, care a încercat eri să se sinucidă, este gravă. D. dr. Apoteker, care a fost chemat în grabă a reuşit să o prească hemoragia ce se declarase, glontele n'a fost încă extras. De oare-ce s'a constatat că glontele a perforat stomacul şi rănichii, se crede că nu va scapa cu viaţă.

❑ **Consiliul de războiu.**— **In şedinţa de astă-zi, au fost judecaţi următorii soldaţi: Ardeleanu Gheorghe, sergent în jandărmăria rurală Roman, pentru loviri cu voinţă, a fost achitat; Iacomi Grigori, idem judeţul Tutova, pentru lovire şi insulte condemnat la 5 lei amendă; Harezeanu Emilian, subofiţer regimentul 2 roşiori, pentru lovire şi rănire cu voinţă, a fost achitat şi Şoitu Ion, caporal din batalionul 4 vînători, pentru furt de obiecte ale militarilor, condemnat la 6 luni.**

❑ Trenul de Bucureşti de aseară, a avut o întârziere de 80 minute, din cauza defectării marinei lîngă Vaslui; trenul 149 din spre Paşcani a avut 15 minute întârziere aşteptînd în Paşcani legătura cu trenul 147 din spre Bacău.

❑ Până la restabilirea circulaţiei pe linia Butoeşti-Turnul Severin, nu se vor elibera bilete de călătorie pentru staţiunile de dincolo de Butoeşti, de asemenea nu se vor primi nici mărfuri spre expediere, de oare ce linia este întreruptă pe o foarte mare distanţă, aşa că nici transbordarea nu se poate face.

❑ D. general Pavlov a fost eri la Ciurea, unde a inspectat batalionul 4 vînători, care se afla acolo în tabără, iar de acolo s'a dus la Cucuteni, unde a inspectat tabăra regimentului 13 Ştefan-cel Mare.

❑ **Şcoala de electricitate.**—Pe lîngă Laboratorul de electricitate al facultăţei de ştiinţi se înfiinţează cu aprobarea Ministerului de Instrucţiune, cu începere de la 15 Octombre 1910, o Şcoală de Electricitate Industrială, care va avea ca scop de a forma electriciani cu cunoştinţi necesare la Instalaţiuni, Canalizări şi conduceri de Uzine Electrice.

Durata cursurilor şi lucrărilor practice, ce se vor efectua în laboratorul de electricitate şi în Atelier, va fi de un an.

1) Fără concurs de admitere.

a) Licenţiaţii în ştiinţele Fizice sau Matematice din ţară;

b) Cei cari posedă diplome din străinătate, dar echivalente cu cele precedente;

c) Inginerii din ţară şi din străinătate cu titluri recunoscute;

d) Ofiţerii cu şcoala de Aplicaţie, Artilerie şi Geniu.

2) Cu concurs de admitere.

a) Studenţii facultăţei de ştiinţi:

b) Cei cari posedă certificatul de absolvire de Liceu, secţia reală sau modernă.

c) Absolvenţii şcoalei superioare de Arte şi Meserii din ţară.

Materiile le cari vor fi examinaţi sunt următoarele:

Elemente de Algebră superioară, Geometrie analitică, Geometrie discriptivă şiCalcul diferenţial şi integral, Elemente de Mecanică fizică generală şi chimie generală.

Absolvenţii şcoalei vor purta numele de electriani şi vor fi de două feluri: cu diplomă sau cu certificat după media obţinută la examen.

Toţi cei cari doresc a urma această şcoală trebue să înainteze Direcţiunii Laboratorului de electricitate, Universitatea din Iaşi, cel mult până la 1 Septembrie 1910, următoarele acte:

Cei admişi fără concurs, vor înainta;

1) Actul de naştere;

2) Certificatul de absolvire de Liceu sau diploma şcoalei de aplicaţie de Artilerie şi Geniu; ori certificatul sau diploma de inginer sau de licenţiat în Ştiinţile Fizice sau Matematice.

Cei admişi cu concurs, vor înainta:

1) Actul de naştere:

2) Certificatul de absolvire de Liceu din ţară sau străinătate, ori Certificatul de absolvire al şcoalei superioare de Arte şi Meserii.

Pentru candidaţii cari n'ar îndeplini una din condiţiunile arătate mai sus Consiliul şcoalei va putea acorda dispense.

Toţi cei admişi în şcoală sunt obligaţi de a urma în mod regulat toate cursurile, lucrările în Atelier şi Laborator, Conferinţele precum şi studiile ce vor face în Uzinele de Electricitate ale Oraşului sub conducere Inginerilor speciali.

Pentru orice lămuriri a se adresa la la laboratorut de Electricitate, al cărui director este d. prof. dr. Hurmuzescu.

❑ **Pentru şcoalele rurale, anul acesta Casa Şcoalelor dă pentru reparaţii sume absolut insuficiente (25 lei de local), iar pentru cheltueli de cancelarie şi mărunte abia 10 lei pe an.**

● **Următorii învăţători au avut anul acesta înlesniri de călătorie de vacanţă, din partea casei şcoalelor:**

V. Vasilescu Băbeni-Vîlcea. C. R. Teofănescu Bicaz-Neamţu. V. Bălănescu Idriceni Fălciu. V. Dobreanu Oneşti-Bacău. I. Dumitriu Dămineşti Roman. Vlad Radu Ciorăşti R-Sărat. E. I. Patriciu Smulţi Covurlui. G. M. Bejenaru Giubega-Dolj. Ion Begu Breaza-Buzău. B. Bălabănescu, Ruşetu-Brăila. Theodor Radovici, Rotopăneşti-Suceava. Chiriţă Prichindel, Cerbu Argeş. S. M. Suvan, Isvorul Mehedinţi. Gh. Adam, Ţibăneşti-Vaslui. M. R. Oprescu, Poraschia-Teleorman. G. T. Sireţeanu, Călăraşi-Ranghileşti-Botoşani.

❑ Din comuna Hermeziu ni se face cunoscut că soldatul Radu Rusu, din regimentul 8 Dragoş Buzău, scăldîndu-se în Prut, s'a înnecat.

Cu toate căutările făcute, cadavrul n'a putut fi încă găsit.

Despre acest fapt, a fost înştiinţată şi comenduirea pieţei.

❑ Următorii învăţători, au depus anul acesta examenul de înaintare pe loc, înnaintea comisiunilor din Iaşi, şi au reuşit, dar n'au fost avansaţi:

Neculau Eufrosina, Ciorteşti Vaslui, Popovici N. Pufeşti, Putna; Tudor Mihai, Băneasa, Covurlui; Teodorescu G. N., Urecheni, Neamţu; Danielescu I. Teodor, Fărcaşa, Suceava; Lăzărescu N. Mihai, Batogu Brăila; Schiferenţ V., Elisaveta Roman; Filipescu Sultana, Vlădeni Botoşani; Brebu A. Gh., Letea Veche Bacău; Vasiliu Ion, Păuceşti Putna; Andone Ion Tg., Parincu Bacău; Obreja Constantin, Pungeşti Vaslui; Drila D. Ion, Stras. de sus Putna; Cogălniceanu N. I. Surăneşti Vaslui; Rusu Gh. Răula, Gîrbeni Bacău; Tatu Nic. Gheorgheasa, R.-Sărat: Uscatu I. Gh., Mirceşti Roman, Roban I. Ilie, Ghindăreni Neamţu; Lungu M. Teodoru, Mirceşti Putna; Rădulescu R. R., Vîlcelele R.-Sărat; Ştefănescu P. Constantin, Cor., Dorohoi; Grosu St. Ion, Băleni Covurlui; Pantelescu Ion, Liteni, Suceava; Iamandi Natalia, Fîntînele Iaşi; Titu Clionic, Pleşeşti Suceava, Ionescu Eufrosina, Zovasta Dorohoi; Luchian I. Ion, Dolsasca Suceava; Trifou D. Becaz, Neamţu; Ciciroaga Al. Independenţei Covurlui; Dumitrescu I. Vultureni Buceşti T., Cires Gh. Siliştea, Neamţu; Cotoran N. I., Carja Tutova: Manoliu P. N. Drăgăneşti Suceava; Axente I. V., Darabani Dorohoiu; Ulman I. Ion, Stroeşti Suceava; Ţabara V. C., Bîrseşti Fălciu; Creţulescu P. S. Cortesa Orbi, Neamţu; Boţ Ştefan Bărgovani Neamţu; Vidreanu Al. Dîrmăneşti, Bacău; Dascălescu P. I., Cristeşti Botoşani; Cărare Elena, Tomşa, Vaslui; Anghel A. P., Crenea de jos, Putna; Dumitrescu Seva, Socariciu R.-Sărat; Trifon Mihai, Telepia Vaslui; Preotu Sima, Cucueşti Sobeşti, Bacău; Melente I. Budeşti, Criteşti Tolcui.

❑ **Din Bucovina.** — Din Cernăuţi ni se scrie că comitetul executiv al partidului romîn, a hotărît în şedinţa sa de alaltă-eri să ţie următoarele adunări districtuale:

Pentru cercul electoral al Cîmpulungului, Luni 6 Septembrie; pentru cercul Humorului, Marţi 7 Septembre; cercul Sucevei, Joui 9 Septembrie; pentru cercul Storojineţului, în Cernăuţi Luni 6 Sept., pentru cercul Rădăuţului Vineri 10 Septembre. Adunările vor fi conduse: la Cîmpulung şi la Humor de d. Aurel Onciul; la Rădăuţi de d. Teofil Simionovici; la Suceava de d. bar. Al. Hurmuzachi; la Cernăuţi, pentru Strojineţ d. dr. C. Iosupescul-Grecu; la Cernăuţi d. Diniosie Cav. de Bejan. Se va proceda în fiecare adunare la alegerea comitetului districtual, care va fi imediat constituit.

In ziua de 19 Septembrie, va urma la Cernăuţi, întâiul congres naţional, în care se va aproba statutul partidului romîn şi se va hotări programul general, după care va urma apoi alegerea comitetului naţional.

❑ Ultimul program al stagiunei de vară din grădina Bragadiru — Teatrul Pathé Frères—începe să se desfăşoară astă-seară Joi 26 August şi se isprăveşte Duminică 29 August seara, cînd se închee ciclul reprezentaţiilor în plin aer.

Acest nou program este unul din cele mai interesante din această stagiune şi cuprinde între altele:

Vederi şi scene insufleţite de la expediţia lui Charcot la Polul Sudic. Ceea ce ne descriu, Nordens Kiold, Hansen şi alţi exploratori polari, Charcot ne arată aevea, insufleţit fidel prins după natură.

Nici un cinematograf nu ne-a dat încă un subiect atît de interesant şi atît de instructiv.

Exploratorul Charcot fiind întovărăşit în vaporul său „Pourquoi-pas" de un operator cinematograf ne redă astă-zi interesante privelişti din acele locuri. —Ultima staţie din Chili—Drumul spre Pol.—Insule şi cîmpii de ghiaţă.—Zăpezi şi gheţuri.—Iarna veşnică.—Pinguinii, păsări uriaşe care trăesc numai în regiunile glaciale etc. etc. etc.—Repetăm şi atragem atenţiunea tuturor, că acest subiect este unul din cele mai interesante din cîte ne-a arătat cinematograful pe tărîmul Geografiei intuitive.

Programul cuprinde apoi Tiranul din Erusalim, după celebra scriere a lui Torquato Tasso, interpretată de d-ra Berthe Bowy şi alţi artişti de la comedia franceză din Paris.

De asemenea sunt cuprinse în noul program: Jemmy, răpită de peile-roşii sau Bigam fără voe—Oraşe chineze, vederi interesante după natură—Ultima serie a circuitului de est (Franţa) Reîntoarcerea la Paris.—Patinele fermecate, comedie,— Coşul sobei, comedie etc. etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé Journa, care cuprinde între altele: al cincilea centenar de la bătălia din Crunwald, serbările din Cracovia, marele cortegiu al Polonilor, fetele poloneze în graţioasele lor exerciţii sportive—Regele Angliei frece în revistă flota (300 vase de răsboiu) etc. etc. etc.

Reprezentaţiile viitoare ale teatrului cinematografic Pathé Frères, reîncep la Circul Sidoli în cursul lunei Septembrie a. c.

Data primei reprezentaţii precum şi toate desluşirile vor fi publicate în acest ziar precum şi prin afişe speciale.

❑ **Judiciare.**—Astăzi a venit înaintea tribuualului secţia II a, următoarele confirmări de mandate de arestare: Vasile Dumitru A Mariei şi Gh. Holincă, pentru crima de asasinat; Gheorghe Gh. Ursachi şi Vasile C. A Petroaei, pentru crimă de omor ucidere cu pînd re; Ruxanda V. D. A Mariei, inculpată pentru complicitate la crima de asasinat.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 26 August

Nou congres liberal

Bucureşti.—In cercurile conducatoare ale partidului liberal, se agită ideia ca acum în toamnă să se convoace un nou congres liberal, la Bucureşti.

Jandarmi condamnaţi

Calafat.—La judecătoria ocolului rural a venit spre judecată procasul a 4 jandarmi, care în luna Maiu au bătut pe preotul I. Petrescu din Poracea.

Jandarmii au fost condamnaţi la cîte 4 luni închisoare şi 500 lei despăgubiri civile.

REVOLTĂ

Galaţi.—O revoltă se semnalase aseară printre deţinuţii de la închisoarea locală.

Au sosit însă armata şi liniştea a fost restabilită.

Cazuri suspecte

Bucureşti.—Un caz suspect de holeră a fost înregistrat la spitalul Colentino. Persoana care fusese izolată, ca fiind suspectă, a încetat din viaţă.

*

Un alt caz suspect s'a constatat la T.-Măgurele.

In adevăr, direcţia generală a serviciului sanitar a fost înştiinţată că pe un vapor ungaresc, care venea de la Constanţa, s'a constatat un caz suspect. O persoană care se afla pe vapor şi care venea din Viena, a fost apucată de mari vărsături şi teribile crampe stomacale. Autorităţile ai interzis ca vaporul să acosteze la T.-Măgurele.

D. dr. Slătineanu inspector sanitar, a plecat la faţa locului.

*

Galaţi.—Asupra cazului suspect de aci, încă nimic nu se ştie cu precizie.

Se ştie, că în str. Nopţei a murit o femee, care prezentase simptome alarmante.

Eri după amiază s'a făcut autopsia cadavrului şi urmează acum a se face analiza bacteriologică.

*

Bucureşti.—D. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, întrebat despre cazurile de mai sus, a declarat că cele două dintâi, s'a constatat că nu sunt de holeră, iar în ce priveşte cel de la Galaţi, se aşteaptă rezultatul analizei bacteriologice.

Sborurile lui Vlaicu

Bucuresti.—Vlaicu a făcut aseară pe cîmpul de la Cotroceni, noui experienţe cu aparatul său de sburat, în faţa primului miuistru şi a ministrului de lucrări publice.

Premii pentru aviatori

Bucureşti.—Se afirmă în consiliul de miniştri care se va ţinea mîine Vineri se va discuta şi propune de a se instilui premii pentru încurajarea aviatori tor romîui.

Nenorocire

Tulcea.—O nenorocire s'a întîmplat azi dimineaţă aci. O schele de la palatul pescăriilor, care se află în construcţie s'a dărămat. Cinci lucrători care se aflau pe schele au căzut jos.

Trei din ai au fost grav răniţi, iar ceilalţi doui, mai uşor.

Inundaţiile

Brunn (Moravia). — Pretutindeni în ţară, din cauza ploilor căzute zilele trecute, se semnalează mari inundaţii; multe case s'au prăbuşit. Sunt multe victime omeneşti.

Oraşul Goeding e ameninţat; de asemenea şi în Silesia sunt inundaţii.

*

Glatz.—Fluviul Nevisa s'a revarsat eri şi a înecat cartierele joase ale oraşului.

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore, s'au produs în Aprilie 5 cazuri noi de holeră şi 7 decese.

Agenţia Stefani desminte svonurile despre cazuri de holeră la Neapoli, unde condiţiunile sanitare sunt excelente.

Spion german în Anglia

Londra.—Ştirea de eri despre arestarea unui ofiţer german la Porthsmuth se confirmă.

Luni, la prînz, doui ofiţeri văzură în apropiere de fortul Widley un om, care şedea pe brînci, la pămînt şi desena. Necunoscutul se servea de un telescop.

Imediat fu trimisă o patrulă pentru a aresta pe spion.

Acesta nu încercă să fugă.

El declară că se numeşte Holm, că e locotenent german în batalionul 21 de pioneri.

Asupra lui s'au găsit schiţele tuturor forturilor din Portsmouth, cari sunt apărarea cea mai puternică a marinei engleze.

Interviewul care urma să aibă loc între arestat şi consulul german a fost contramandat, de oare-ce spionul a refuzat a convorbi în prezenţa unui ofiţer englez.

Internat pentru Domnişoare

Cu începerea anului şcolar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu*, înfiinţează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-şoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne" şi d re studente.

Se vor face meditaţiuni elevelor, în orele libere.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Doctor C. Miclescu
Strada Stefan cel Mare No. 2 bis
(Casele Hirschensohn)
Consultaţiuni 3—6 p. m.

De inchiriat un loc viran în strada Şoseaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului şcolar.

Vechiul Magazin de Manufactură
Daniel Rozenberg
S'a mutat
din cauza expropierei Caselor din colţul străzei Ştefan cel-Mare No. 1, în aceiaşi stradă
No. 9 Ştefan-cel-Mare No. 9
vis-avis de **Cocoşul de aur**.

Fac cunoscut onor. mele clientele şi onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutăţile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă şi earna: Ştofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franţuzeşti, Covoare, Ştofe de mobile, Perdele de ştofă şi de reţea, Pînzături, diferite lăţimi, Atlazuri şi satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze şi de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună şi preţurile avantajoase.

De închiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; şi un alt apartament compus din 5 odăi.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caş	1.40	
Urdă dulce	1.40	
Ouă zilnic proaspete 7 %.		

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeţi, sub preţul zilnic al pieţei.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum şi Ţuică în următoarele preţuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roş „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Vaccinări si Revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
— 13 Str. Golia —

Locuinţă bună, compusă din cel puţin 6 camere, se caută dela Sft, Dumitru. A se adresa D-lui N. Ostersetzer Str. Gh. Mîrzescu No. 24.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE
Champalbert Herovanu
— Iaşi Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 şi 18, compuse din cîte 7 odăi şi bucătărie şi atenanse şi separate fie-care apartament.

Şcoala Profesională de fete
„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"
— Iaşi — Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală să predau cursurile şcoalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria şi Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Doamnă, ştiind perfect limbele: franceză, germană, piano şi lucrul de mînă, caută imediat un loc de profesoară în familie.

A se adresa str. Crucei 55.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecucu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 [(sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. en stock 0f30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6f.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

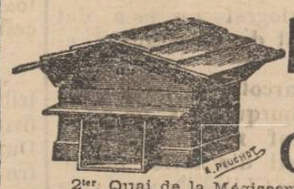

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1834 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 8,547,500

Starea asigurărilor afiate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 82. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mirzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.- No. 1098 - Sîmbătă 28 August 1910

Monumentul lui Cuza Vodă

D. A. D. Holban a scris în *Evenimentul* un articol foarte straniu, în chestia așezării monumentului lui Cuza Vodă—articol ce nu poate rămînea fără răspuns. Și nu poate rămînea, fiind-că d-sa este unul din vice-președinții comitetului însărcinat cu rîdicarea statuei nemuritorului domn, și d-sa apoi se mai îmbracă, pentru a'și susținea părerile și cu numele președintelui acelui comitet, d. Grigore Ghica Deleni.

D. Holban susține că e foarte nimerit ca statua lui Vodă Cuza să fie așezată în mica piață pregătită ad-hoc de Primărie, în fața administrației financiare și că degeaba se agită d. A. C. Cuza și studenții pentru ca monumentul să fie așezat în Piața Unirii.

Argumentul invocat de d. A. D. Holban, pentru a'și sprijini teza, este, că Piața Unirei este o numire întîmplătoare, care nu amintește nici un fapt privitor la Unirei, de oare-ce la 1857 sau 1859, cînd se pretinde că s'a jucat hora unirii pe ea, numita piață nici nu exista, ci era numai o stradă, care lega strada Mare cu strada Lăpușneanu; că hora unirei, s'a jucat, în adevăr luînd parte în ea însuși d. Holban, dar că acea horă s'a încins nu pe piața Unirii, care cum s'a spus, nu exista, ci în colțul stradei Seulescu, care dă astă-zi în Piața Unirii, în fața otelului Petrea Bacalu, astă-zi otelul Romîniei, așezat cu coasta în Piața Unirii.

Asemenea argumentare este trasă de păr. Nu s'a jucat hora unirii în Piața Unirii, fiind-că piața nu exista; dar s'a jucat în *imediata ei apropiere*. Apoi nu este tot atît, ca și cînd s'ar fi jucat pe ea, dacă ar fi existat și acel nume de Piața Unirii nu s'a dat oare în amintirea acelei hore jucată pe locul pe care se întinde astă-zi un colț al pieții.

Dar chiar dacă nu s'ar fi jucat nici o horă, încă se putea numi acea piață a *Unirii*, cum sunt străzi a unirii în deosebite orașe ale țării, unde nu s'a jucat nici o horă, dar care voise să amintească, prin acest nume, marele fapt al contopirei Moldovei cu Muntenia.

Așa dar, cu totul neatîrnat de locul unde s'a jucat hora, Piața Unirii din Iași, trebue să fie locul unde să se așeze monumentul marelui domnitor, care a adus la îndeplinire cel mai mare act politic din întreaga istorie a poporului romîn.

Se dovedește însă din întreaga expunere a chestiei așezării statuei, că Piața Unirii din Iași simbolizează în adevăr Unirea, și că dușmanii memoriei lui Cuza-Vodă, cari i tăgăduise ori-ce merit pentru întemeierea statului romîn actual, s'au silit tocmai să desprindă statua lui, de baza sa istorică firească, pentru a ciunti măcar cu atîta gloria nepătată a marelui domnitor.

Nimine, cînd s'a început adunarea fondurilor pentru rîdicarea monumentului, nici se gîndea ca el să poată fi așezat aiurea de cît în Piața Unirii. Dușmanii lui Cuza însă, care în zădar se opuseseră din toate puterile la adunarea banilor, văzînd că nu pot izbuti și că sumele cresc mereu, se gîndiră atunci să-i răpească locul, și ei recurseră la următoarele mijloace piezișe și nevrednice de oameni serioși, cum sunt acei puși în fruntea statului nostru și a orașului Iași. Se propune anume în Cameră un credit de 300,000 de lei pentru rîdicarea unui monument *anonim* al unirii, care să serbeze aniversarea zilelor de 5 și 24 Ianuarie 1859, îndoita alegere a colonelului Cuza, care nu avuse în acel moment de cît un rol pasiv și pentru care nu merita să i se rîdice o statue. Se mistifica istoria, luîndu-se drept înfăptuirea unirii numai o dorință a poporului romîn *nerecunoscută de Europa* și *nerealizată ca faptă*, de oare-ce trei ani din domnia lui Cuza-Vodă se petrecură tot cu *două țări*—Principatele Unite—*ocărmuite de două ministerii, două camere* și două capitale. Abia în 11 Decembrie 1861 după 3 ani de sforțări uriașe și bătăi de inimă ucigătoare, ajunse Cuza Vodă a face ca unirea să devină un fapt, prin recunoașterea ei de către Poarta Otomană și de către puterile europene *prin unificarea ministeriilor și a Camerilor și prin transferarea capitalei la București.*

In proclamația din acea zi Cuza vorbi memorabilele cuvinte: „In zilele de 5 și 24 Ianuarie v'ați pus încrederea în un singur domnitor. Alesul vostru *vă dă astăzi o singură Romînie*": Romînia există numai de la rostirea acestor mărețe vorbe, care reproduceau indeplinirea măreței fapte și această faptă este datorită „lui Cuza Vodă".

La 1859 unirea a fost numai îndrumată; ea a fost realizată la 1861; aniversarea zilei de 24 Ianuarie, trebue să se rapoarte la deschiderea Camerei unice în București, alăturea cu ziua alegerei și în Muntenia a domnitorului, care a putut contopi camerile și corpurile țărilor surori.

Nici o sofismă din lume nu va putea răstălmăci sau răsturna acest adevăr istoric.

Monumentul *anonim* al unirii a și primit un început de executare pentru a arunca mai bine praful în ochii mulțimii.

S'a publicat un concurs și s'au expus niște machete dintre care una era nostimă de tot. Ea reprezinta Lupoaica romană, iar cei doi copii Romulus și Remus care simbolizau de sigur frații gemeni Romăniul și Moldovul cu atît mai nostim cu cît se știa că Romulus a ucis pe Remus. Nu știu dacă această machetă era să dobîndească premiul; ceea ce este însă sigur este că de atunci nu s'a mai vorbit nimic de monumentul Unirii, dar *Piața i-a fost păstrată* pentru timpul cînd se va înfăptui, iar pentru Cuza Vodă, acel ce în adevăr a realizat unirea, i s-a deschis o piațetă în fund, cu vederea cea încîntătoare a unor dosuri de case cu toate atenansele trebuitoare.

Apoi dacă Piața unirei nu ar simboliza unirea, cum de această destinație i s'ar fi dat din partea guvernului pentru așezarea monumentului unirii și pentru ce calica noastră primărie ar fi cheltuit 100,000 de lei pentru pregătirea unui alt loc statuei lui Cuza Vodă?

Locurile și piețele nu au doar destinație prin ele însăși. Este numai acea pe care le o dau oamenii. Piața unirii este privită *de toată lumea* ca locul de amintire a unirii. Ea se cuvine deci să primească statuia acelui ce a înfăptuit marele vis al poporului romîn.

A se răpi această cinste lui Cuza Vodă, este a se comite o mișelie, pe care posteritatea o va răsbuna.

Dreptatea are tot viitorul pentru a ieși la lumină. Lui Stefan cel mare i-a venit rîndul după 400 de ani!

A. D. XENOPOL

PUȘLAMALE

Intre d. A. V. Gîdeiu și dr. Hristodulo s'a încins o aprigă discuție de purtarea lor față de meseriași. D. Gîdeiu e marele inspector industrial, care ține în mîna sa frîul întregii mișcări industriale în țară. Colectivist sadea, Haretist pur-sang, *d. A. V. Gîdeiu s'a făcut odios lumei meseriașilor prin felul d-sale de a se purta. Nu-i auzi meseriași de ori ce categorie, care să'l fi împins pacatul să aibă atingere cu acest d. A. V. Gîdeiu, ca să nu rămînă indignat de faptul că pe ce mînă a încăput diriguirea industrială a țării.*

Meseriile prin natura lor nu sînt politice. Nici ciobotarul, care face ciobota, nici bărbierul care rade barba, nici căruțașul care face căruțe, n'au a se încurca în meșteșugul lor de o doctrină politică.

Ei atîta pot face că cine plătește bani să i se facă lucru bun, și la muncă cinstită să fie plată cinstită și promptă. Atît!

Intru cît însă meseriașii sînt oameni, dar oameni de cei mititei și mulți, ei au o atingere cu lumea politică ca cetățeni și atunci se schimbă lucrul. Omului de partid îi trebuiesc toți cetățenii și popi și dacali, și militari, și funcționari și meseriași, Și mai ales d. A. V. Gideiu umblă cu limba scoasă să facă din meseriași membri ai partidului liberal. El ar fi reușit, dar nu este el de vină, căci și partidul din care face dînsul parte, a făurit așa legi că a lovit în tot ce e meseriaș romîn, așa că, cu tot dorul de a recruta aderenți i s'a opus mentalitatea partidului său.

Și iată-l pe d. A. V. Gîdeiu descoperit, că burghezia meseriașilor s'a îndepărtat de la partidul său, de la persoana sa.—Presa liberală, tribuna parlamentului liberal au fost pline de invective la adresa meseriașilor. In ura lor contra meseriașilor, pentru că nu le-a dat cîștig de cauză nici la alegerile din 1909 nici în cea a d lui Morțzi, iar în țară e un curent ostil liberalilor în toată lumea meseriașilor, natural că tot ce e suflare sadea colectivistă—cum e d. A. V. Gîdeiu—să nu aibă rezervă la gură cu privire la meseriași.

Și vine acum dr. Hristodulo să arăte că acest d. A. V. Gîdeiu cinstește pe meseriași cu epitetul de pușlamale, secături și altele de acestea.

Liberalii se duc cu poporanismul lor la țară, ca să găsească acolo suflete virgine și bune de exploatat, căci la tîrg și-au mîncat lefteria.

Cuza contra Cuza

D. A. C. Cuza este și traducător. In această calitate d-sa n'a tradus numai din nemțește—oare cari epigrame de Lessing—dar a tradus și din sanscrită. A tradus și incetățenit celebrul *tob șebegoim harog*. L'a făcut clișeu în zețeria de la Văleni, l'a pus prolog în cursul său de economie politică; l'a declarat în întruniri politice, în procesul otrăvitorilor Circiumari și în discuțiile de toate zilele.

După traducerea d-lui Cuza, tob etc. înseamnă: „să omori ce va fi mai bun între creștini."

Perceptul acesta talmudic—d. Cuza și l'a aplicat lui însuși. D. Cuza, care este, dacă nu cel mai bun creștin, unul din cei mai buni creștini, s'a omorît.

Cuza contra Cuza, Cuza anexă la jidanii în presă, Cuza în polemică cu Cuza.

Fenomenal dar adevărat! D. Cuza, de vre-o septămînă încoace, se auto-excită de la locul unde va fi așezată statuia lui Vodă Cuza.

Eminentul turburător s'a declarat în excitare permanentă și s'a pus în fruntea studenților, cari, în Ianuarie și Iunie, vor trece examen înaintea d-sale

S'a convenit ca statuia lui Cuza să fie așezată în strada Stefan cel mare; d. Cuza, cu buna știință că bate apa în piuă, vrea ca acea statuie să fie erijată în piața unirii.

De aceea excitarea, apeluri la mulțime, manifeste și polemici. Contra cui? D. Cuza nu știe, de sigur, că se excită contra lui, că el a fost acela, care s'a declarat publicamente foarte mulțumit de locul pe care l'a ales comuna pentru statuie.

D. A. D. Holban, care a diagnosticat că d. Cuza este o fire desordonată, un element veșnic disolvant, face serviciul d-lui Cuza să-i amintească că, în Februarie 1910, printr'un act public a exprimat mulțumiri comunei Iași, pentru frumosul loc ce l'a dăruit, care loc este potrivit cu monumentul marelui Domnitor.

Acel act de mulțumire este subscris de d. Cuza, ca secretar al comitetului. D. Cuza n'ar putea invoca, deci, nici macar scuza suprinderei: actul l'a iscălit ca membru în comitet, l'a scris ca secretar al aceluiași comitet.

Față cu agitația la care s'a dedat acum, este foarte interesant, din punct de vedere medical, să se cunoască ce a scris și subscris d. Cuza în Februarie, anul acesta:

„Suntem **datori** să exprimăm **toate mulțumirile** noastre consiliului comunal, fiind-că, cu însemnate sacrificii, ne-a procurat **un frumos loc, în centrul orașului**, *în încrucișarea a patru strade* **principale și potrivit cu monumentul ce înălțăm**".

Scrisoarea aceasta de mulțumire, d. Cuza a trimis o distinsului frate Iorga, cu care împreună se agită acum contra locului *nepotrivit*, așezat în *centrul jidovesc* etc., etc.

Deci: Cuza contra Cuza. D. Cuza s'a sinucis, cu aplicarea perceptului: *tob șebegoim harog.*

CATE-VA NOTE

Culmea reportajului.—In *Viitorul* de ieri citim o listă amănunțită a tuturor persoanelor marcante care au plecat sau au sosit în Capitală, ne uitîndu-se să ni se dea cu cea mai mare exactitate ora fixă cînd s'au întîmplat lucrurile acestea—Era de sigur foarte interesant să știm că la 10 ceasuri și unsprezece minunte a sosit d. Dinu Brătianu, și că d. Delavrancea a plecat fix la 10 ore și 5 minute. Pe cînd vom avea lista, însoțită de ora exactă a tuturor celor ce au eșit pe barieră cu bicicleta, trăsura, automobilul sau chiar cu aeroplanul sau a celor ce s'au dus să ia puțin aer la șosea?

*

O știre alarmantă ne sosește din Capitală: mai mulți cetitori ai *Violenței* au fost ridicați de ambulanța salvărei și transportați în stare gravă la spital... Ce se întîmplase? Se intoxicaseră cu al 50-lea capitol din interminabilul studiu al posnașului Ioină.

*

„Opinia" negăsind nicăeri un muritor cu o memorie atît de extra-ordinară, dă un premiu aceluia care va putea spune cu precisiune cînd a început *Violența* publicarea studiului lui Ioină, care a făcut până în prezent atîtea victime?

*

Intrebat de un cetățean desolat până cînd va mai urma extra-ordinara sa critică în chestia Panu—Rosetti, conu Ioină a răspuns că trage... Nădejde să ne mai servească... cel puțin o sută de capitole. Și cînd te gîndești că toate aceste torturi le îndurăm din cauza d-lui Panu care a provocat discuția! Panule, Panule, de ce ne prigonești?

*

In numărul de ieri al *Mișcărei*, *Flirt* iarăși *flirt*-ează cu spiritul; ca totdeauna însă fără nici un succes.

OAMENI ȘI LUCRURI

VREMI UITATE

Am amintit eri despre începutul epidemiilor, în special al ciumei, în Iași, la 1815. Grozav de lungă fu durata ei și grozav de nemiloasă fu opera ei. Un contemporan, caracterizează situația—în „Uricariul" lui Codrescu—în felul următor:

„De patru ani și mai bine de cînd își bate joc această vicleană ciumă și de Domn și de Mitropolit și de toți boerii. Cîte împedicări au pricinuit negustorilor la alișverișurile lor! Cîte lacrimi s'au scurs din ochii saracilor cîți bani s'au deșertat din lăzile bogaților, spre îmblînzirea acestei neauzite ciume. Dar neîmpăcată, ca o oarbă și surdă tiranisește fără milostivire pe toți; și ce este mai de mirare, că nici omoară după a ei cruzime, nici lasă să petreacă oamenii fără de grijă". Ceea ce ar denota că mortalitatea nu era așa de cumplită, dar era o epidemie lungă, plicticoasă și costisitoare. Căci negoțul, în primul rînd, era ruinat. In ce grad ne povestește Postelnicul Manolachi Drăghici în a sa „Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani":

„In acea vreme se afla Aga Alecu Mavrocordat Moldovanul, pe urmă logofăt și Hatman, unul Suțachi, ginere lui Iancu Calimach, frate Domnitorului, care țăpuind Iașul cu străji din toate părțile, după un simplu prepus de ciumă, zapciii lor să pusese pe pradat și nu lăsa pe nime să iasă sau să intre fără de parale, încît opriră comunicația nu numai a Iașului cu țara, dar și a tîrgoveților cu mahalalele și de toate cele pentru îndestularea viețuirii, fiind lipsiți, să făcuse un monopol la barieri în folosul zapciilor, dezbrăcînd oamenii pînă la piele cu prețurile ce pune obiectelor după voință și plăcere, că nime nu are voe să cumpere de la locuitorii țării producte, afară de dînșii".

Abuzurile aceste făcute de o administrație despotică sub pretextul apărării publice avu o urmare dramatică. Același scriitor ne povestește că din cauza acelor excese s'a produs istorica răscoală a mahalagiilor, a tătărășenilor. Aceștia își perdură răbdarea și „s'au adunat mulțime și fiind-că erau cu toții necăjiți, au stricat funiile strigînd: au doar și pe noi vor să ne năcăjiască ca în toamna trecută pe jidovi"?

Aluzia era la măsurile excepționale ce se ordonase cu un an înainte obligîndu-se populația ovreiască săracă de a se strămuta în niște corturi înadins întocmite la marginea orașului.

Cu toate aceste și mai tîrziu măsurile de oprire vor fi menținute, în timpul nouei izbucniri, acea din 1823—24. Despra aceasta ne povestește raposatul Ionescu-Gion:

„Ciuma se 'nfundase în Tîrgul Cucului și 'n toate mahalalele. Mortalitatea atinsese proporțiuni epice. Cioclii nu mai vroiau să îngroape. Comisiunea sanitară publică cu toba că cine vrea să se facă cioclu, pe lîngă leafa de 12 parale pe zi, va mai avea drept și la mobilele din casa de unde a murit ciumatul.

Țaranii nu mai aveau voie să vină în oraș; sunt opriți la barieră, sub cuvînt că aduc ciuma. Tîrgurile și iarmaroacele s'au amînat. Și iașanii mor de ciumă și mor de foame și nu le e de-ajuns; se mai adaogă și frigurile putrede și tifosul.

Administrația lui Ioniță Sturza și comisiunea sanitară se zăpăciseră întru atîta, încît se hotărî ca președinte al comisiunii să fie un rus, Pavel de Pisani, consiliar de stat și girant al consulatului rusesc din Iași".

Culmea e că pe atunci Rușii se temeau să nu se importeze la ei epidemia și după constatarea oficială a epidemiei—în Decembrie 1823—Rusia decretă la Prut o carantină de 40 de zile.

Cine s'ar încumenta, astăzi, să plătească cu aceiași monedă în interesul țării romînești?

Rodion

MULTATULI

„*Dekker* (Eduard-Dowes), literat olandez, născut la Amsterdam în 1820, mort la Nieder-Ingelheim în 1887. Plecă în 1841 la Java, unde ocupă multă vreme un post în administrațiunea colonială. Intors în țară în 1858, publică sub pseudonimul **Multatuli** un roman, *Max Havelaar* (1860, 2 vol în 8o), descriere crudă și foarte reală, zice-se, a stării posesiunilor olandeze din Indii și a exacțiunilor de tot soiul comise de autoritățile coloniale. I se datoresc încă multe alte scrieri cu subiecte variate și în genuri diferite: politice, sociale, teatrale, filosofice, etc." (Notiță din *la Grande Encyclopedie*).

Urmărit mai de aproape și numai din puținul tradus în franțuzește, Multatuli (de la *multa tuli*=am suferit multe) numa menit a deveni tot mai prețuit și mai slăvit, este unul dintre spiritele cele mai profunde și dintre caracterele cele mai alese. Anatole France îl compară cu Voltaire, se înțelege privind mai ales causticitatea și incisivitatea conduitei și scrierilor sale; căci într'altfel scriitorul olandez este mai puțin fastuos, parcă anume pentru a fi mai sugestiv și mai precis, avînd toată grija de-a goli în toată sinceritatea pînă la fund cupa în care-și propune să ne servească gîndurile și năzuințele sale.

Multatuli este poate scriitorul cel mai independent, cel mai fără de prejudiții și cel mai îndrăzneț ce s'a produs în a doua jumătate a veacului al XIX. El nu ne alintă sufletul numai la suprafață, nu are în vedere să ne ocupe timpul ca în chip de distracție, nu urmărește sufragiile noastre cruțîndu-ne greșelile în cari ne complacem; el răzbește cît poate de adînc în intimitatea sufletului nostru, căutînd să agite pînă la fund pîclișita liniște a straturilor miasmatice; el ne împinge întru a ne cunoaște în tot adîncul firii noastre, întru a ne descoperi pe noi înși-ne.

Și se înțelege că, ducă nu ni-i groază de ceia ce zace în fundul sufletului nostru, dacă nu ni-i lene mai ales de-a face acest drum adese întortochiat și osténitor, atunci în vederea reînoirii ființei noastre primim pe Multatuli cu brațele deschise. Iar, dacă ființa noastră proprie în adîncul ei ne tulbură, dacă ne-am deprins a trăi numai la suprafața sufletului nostru, dacă ni-i lene mai ales a face un pas mai în adînc, atunci Multatuli e un musafir supărător, care riscă să fie tratat chiar brutal.

Pentru spiritele cercetătoare, cari acceptă cu drag maxima socrateană: *cunoște-te pe tine însu-ți*, recomandăm filosofia marelui olandez. Dacă întunecimile Africei, pustiurile Saharei, obișnuințele Tibetului pot răscoli curiozitatea omenească; nu mai puțin întunecimile, pustiurile, obișnuințele adîncului sufletului nostru încă o pot răscoli. Prin cea dintîi curiozitate pămîntul este tot mai mult redat omenirei, precum prin cea de-a doua urmează să i se redea spiritul uman cît mai în întregul lui. Iată pentru ce e interesant și de folos a se ceti și aprofunda *Pages choisies* de Multatuli, din cari noi pentru moment traducem o lapidară și instructivă bucată.

DESCOMPUNERE

A găsi adevărul, adică a ne apropia de adevăr, n'ar fi așa de greu, de-am fi mai puțin copilăroși. In multe cazuri noi nu îndrăznim să cercetăm ce-i adevărat.

Greșala exercită un fel de atracțiune. In sufletul nostru este ceva ce s'ar putea numi *horror vacui* (groaza de gol). In de obște noi nu părăsim o greșală fără a o fi înlocuit cu o alta.

Inchipuiți-vă că s'ar fi strigat: „foc!" Eșiți... pentru a stînge oare acel foc? Nu; ci pentru a privi! Ori pentru a resimți oare-care emoțiune... Ziua era așa de monotonă!

Iată că întîlniţi pe cineva ce vă spune că nu i foc nicăeri. Omul acela vă rîpeşte ceva. Nu încercaţi oare o oare-care decepţiune la ştirea asta?

Vreţi să vă împotriviţi acestei senzaţiuni. Deşi zîcînd: „Ah... cu atît mai bine!“ priviţi, cu mîna pusă streşină ochilor, în direcţiunea genei de lumină. Priviţi în văzduh şi credeţi—nu; speraţi chiar—să vedeţi fum.

E într'acolo un nouraş ce, spre a vă face plăcere, binevoeşte să ia înfăţişarea unei coloane de fum. Ori un incendiu îndepărtat al unor mine de cărbuni dă cerului o strălucire roşie, ori... Nu; nu-i nimic, nimic, absolut nimic ce să vă autorize să credeţi că-i incendiu, şi totuşi... deşi repetînd: „cu atît mai bine!“ întrebaţi la urma urmei:

— Dar... nu cumva—nu; e un nour—dar... nu cumva a căzut cine-va în apă?

Şi dacă convorbitorul vă răspunde: „Nu, nici asta“, vă cam displace.

Da; greşala atrage. Istoria genului uman, ca şi a ori-cărui ins în parte, nu-i în fond altă-ceva de cît o necurmată luptă între adevărat şi fals, între greşală şi bun simţ, şi adese chiar o luptă între mai multe greşeli.

Tot ce există, trebuie să fie. Greşala e şi ea necesară. Căci de ar fi posibil a se atinge adevărul absolut, ar rezulta un fel de stagnare ce ne-ar face să dormităm, şi poate ne-ar face incapabili de-a sprecia comoara ce ne scapă.

Tocmai din greşală, şi din aplecarea noastră către contra-adevăruri, îşi capătă adevărul strălucirea lui. Lumina, fără de umbră, nu s'ar închipui. Sanatatea ar fi un cuvînt fără de înţeles, de n'ar fi boală. Răsăritul ar fi peste putinţă fără un asfinţit prealabil. N'ar fi *plus* pentru noi, dacă n'am cunoaşte *minus*. Fără de noapte n'ar fi zori şi fără de rău, bine.

Sînt tocmai—sau cel puţin, cele mai adese ori—urmările regretabile ale greşelii ce ne îmboldesc să cercetăm adevărul. Şi se întîmplă adese, în încercările noastre că, deşi neizbutind în felul ce ne închipuim—adese chiar noi ajungem la o încheiere tot aşa de greşită ca şi aceia ce-o aruncasem,—obţinem un rezultat neaşteptat ce poate să ne fie de folos. Şi fără de asta chiar silinţa în sine constitue un exerciţiu salutar.

Copilul ce se sileşte să atingă orizontul ca să culeagă culorile curcubeului în păhărelul lui, nu ajunge la scop. Dar scopul Naturii e atins: ea voia ca copilul să facă silinţa asta. A ne sili, însamnă a observa, a cugeta, a voi, a ne mişca; însamnă în definitiv: a trăi.

Abel Tasman, în cursul călătoriei lui spre Java, ajunsese la o latitudine meridională destul de înaintată şi dînsul continuă să cîrmească tot înainte spre răsărit: o greşală! Dar descoperi *Noua-Olandă*... şi fără greşala lui Tasman *Tasmania* s'ar fi chemat *Noua-Anglie*, ori şi-ar fi lust numele de la vre un sfînt portughez oare-care. Că denumirea asta ar avea ori n'ar avea însemnătate, nu-i vorba aici.

Cel mai frumos vers al lui Malherbe:

Et rose elle à vécu ce que vivent les roses..

(Şi roză ea a trăit cît trăesc rozele)

se datoreşte unei greşeli. Se ştie că în manuscris era:

Et Rosette a vécu....

(Şi Rozeta a trăit)

Vai, nu mai sînt tipografi de aceia!

Fosforul, care joacă un rol atît de considerabil în industrie, fu descoperit de cine-va ce, bîjbîind, căuta piatra filosofală în murdării.

Greşelilor Grecilor asupra divinităţii le datorim adînca lor mitologie, şi călugărul prost care, în evul mediu, îşi închipuia că slujeşte pe Dzeu copiind şi înflorind maşinaliceşte ceasloave şi psaltiri, a furnizat uneori, fără să ştie ce transcria, copia cutărui document cu totul într'alt-fel de interesant ca psaltirile ori ceasloavele.

Da; Greşala-i necasară! Dacă adevărul obiectiv—şi nu ştiu de există un aşa adevăr—ne-ar atrage mereu, pretutindene, fără cumpeneală... dacă am putea, spre a-l atinge, să ne consacrăm toate puterile, într'un tot, fără a fi necurmat abătuţi prin înclinarea noastră către greşală, ciclul funcţiunilor Naturii s'ar rupe, şi prin urmare, ar înceta să existe.

Natura procede prin compunere şi prin contrarul acesteia. Procesul acesta se cheamă, conform naturii lucrurilor: a îmbătrini, a se uza, a se stinge, a putrezi. Vorbind despre cele referitoare la specia noastră, numim aceasta: a muri. De fapt noi nici nu facem altă ceva.

Dar toate aste ajung la putrezire, un cuvînt ce ne loveşte pentru că sîntem copilăroşi.

E o limbă frumoasă limba ce condensă într'un singur cuvînt: *descompunere*, toate aste: a îmbătrîni, a se uza, a se stinge, a muri, a putrezi. Vorba asta arată într'un chip aşa de precis ceia ce am numit „contrarul compunerei“, în cît încep să cred sincer că străbunii noştri erau doctori în ştiinţele fizice.

Trebuit-a o oare-care doză de ştiinţă—ba chiar, potrivit cu starea generală a societăţii de acum patru, şase ori zece mii de ani, o prea puternică doză de ştiinţă—pentru a-şi da samă că în cutare lucru îngreţoşitor de putrezit, ce loveşte simţurile în chipul cel mai displăcut, nu-i în realitate nimic corupt; că numai părţile s-au desagregat; că coeziunea a încetat şi că—spre a întrebuinţa o imagine mai simplă—casa s'a dărîmat conservîndu-se materialurile.

Ori cît de simplu poate să pară adevărul acesta fizicianilor din vremea noastră, eu pretind totuşi că Poporul nu-i încă la nivelul societăţii ce găsi şi întrebuinţă vorba „descompunere“, adică: care o înţelese. Intr'adevăr, noi am dat înapoi; şi dogma învierii trupului nu cu puţin a contribuit la asta.

Am zis: „Cela ce se teme de putreziciune, e un duşman al vieţii“ Da! şi cine se plînge de greşală este un duşman al adevărului. Vorbesc însă de *putreziciune* şi de *greşală*.

Căci viaţa materială e o luptă împotriva *ori-cărei* putreziciuni, şi viaţa morală şi intelectuală, o luptă împotriva *ori cărei* greşeli.

Ar fi curios ca să se interpreteze ideile mele asupra necesităţii greşelii şi descompunerii, caşi cum eu aş ţinea partea minciunii şi aş preferi să văd un cadavru de cît o tînără frumoasă!

Dr. P. Zosin

Litere-Ştiinţe-Arte

Cei din urmă.—E titlul nouei piese a lui Maxim Gorki, reprezentată la Berlin în seara de 6 Septembrie stil nou.

Cei din urmă, sunt acei cari alcătuesc societatea de astă-zi,—cei cari nu sunt gata să moară, dar destinaţi să moară. Societatea rusă o reprezintă familia unui director de poliţie. Toate viciile burgheziei ruse se reunesc în această familie: lăcomia de cîştig necinstit, conrupţia, beţia, moravuri uşoare, infidelitatea familiară, asasinatul. Fratele urăşte pe frate; sora pe soră; o rudă bătrînă, singurul om cum se cade în mediul acesta stricat, moare otrăvit de către ginerele său, un doctor. „Ce familie!“ exclamă privitorul. Dar adaugă tot odată: „Ce popor!“

Piesa n'a reuşit. Bucata a fost ascultată cu interes, cu respect, dar n'a fost primită. Gorki a exagerat. Impulsurile lui—scrie criticul unui mare ziar berlinez—sunt aşa de tari încît din culorile închise, el alege pe cele mai negre, iar din posibilităţile rele—pe cele mai rele.

Aceasta nu l'a împedecat să pună mari frumuseţi, în noua operă şi pe alocurea să arăte multă simpatie unora din personage, parcă ar fi vrut să lase încă o rază de speranţă, o rază de scăpare.

Vom vedea cît timp piesa va putea ţinea afişul, mai cu seamă că are şi interpreţi excelenţi.

Cu această ocaziune s'a aflat că Maxim Gorki, a terminat încă o piesă în 4 acte: „Oameni stranii“

Nu sunt oare toţi eroii pieselor lui nişte oameni mai mult ori mai puţin stranii?

*

Se aşteapă sosirea la Berlin a lui Maxim Gorki, cu ocazia montării piesei lui „Cei din urmă“ despre care am vorbit ieri.

Gorki a mai fost în Berlin în Martie 1906, cu care ocaziune a ţinut şi cîteva prelegeri în limba germană.

Numai dacă poliţia ruso-germană nu-l va opri, în vederea prezenţei Ţarului în Germania.

*

A propos de ţarismul german. Intre numeroasele expulzări făcute în legătură cu scumpa vizită a autocratului este şi acea a unui artist comic, Eisenberg, expulzat din Frankfurt pentru că după războiul ruso japonez ar fi scris o... şansonelă.

Comedianul cu pricina lipseşte din Rusia—de unde e originar—de 16 ani

*

Directorul teatrului parizian Odéon, cunoscutul Antoine, confirmă ştirea că are intenţia să organizese în astă iarnă la teatrul său, un număr de reprezentaţii exotice în felul celor introduse la „Oeuvre“ pe cînd era director al acestui teatru.

*

D-na Curie a reuşit să prepare radium curat. Pînă acum se cunoşteau numai săruri de radium, iar în medicină se întrebuinţa „radium bromid“. Noul radium, cel curat, se prezintă ca un metal cu o strălucire albă şi care se înnegreşte repede la aier, aprinde hîrtia se oxidează tare în apă şi se aliază cu fierul.

*

In editura Falgue din Paris a apărut un interesant volum: *Le Secret des Grands écrivains* de *J. L. Boillin*. Autorul în această lucrare, ne arată cum să imităm arta marilor scriitori. A te deprinde să scrii, spune el, e a încerca să desfăşori şi să pui în aplicare într'un echilibru armonios darurile pe care le-ai primit de la natură. Nu trebue să luăm ca model de cît pe acei scriitori ce au un temperament asemenea cu al nostru. In cuprinsul volumului se analizează apoi pe larg, temperamentele speciale ale poetului, criticului, oratorului, a istoricului, etc.

*

❑ **Biserica sfinţilor Voevozi din Rufeni.**—Iaşii au avut 3 biserici cu hramul sfinţilor Voevozi Mihail şi Gavril: Dancul zidită de postelnicul Iurie Danco în Iaşi la 1541 supt Petru Rareş Vodă;—biserica sf. Voevozi—Roşca din Tataraşi zidită după 1630 de boerii Roşca vornicii de poartă, după ce Nicoară hatmanul zidise mănăstirea lui *Nicoriţă*; — Sf. Voevozi—Rufeni, singura biserică de lemn ce a mai rămas în Iaşi, în mahalaua zisă Rufeni.

Rufenii au fost sat, atărnător de mănăstirea lui Aron Vodă şi încetul cu încetul Rufenii ca şi Tataraşii ca ri Broştenii, ca şi Nicolina s'au alipit la Iaşi, formînd un singur oraş. Hotarul Rufenilor dinspre Tataraşi era soseaua de azi, care scoboară la podul de piatră şi merge drept la deal spre spitalul Paşcanu; pe dreapta drumului veneau Tataraşii, pe stînga veneau Rufenii

Biserica Sf. Voevozi Rufeni n'are odoare vechi, icoanele sînt zugrăvite prin 1760. Biserica însă pare a fi mai veche, de prin 1700. Cam pe aceiaşi vreme cînd boerul Aldea Dumitru, călugărit la Aroneanul supt numele de Misai Aldea rîdică pe clina dealului dinspre Tataraşi biserica zisă Sf. Dumitru Misai; cam pe aceiaşi vreme un alt pravoslavnic numit *Nasoe* rîdică din lemn pe temelii de piatră biserica Sf. Voevozi în Rufeni, unde găsim ca slugia un popă: Mihalache în 1705 „*popa Mihalache de la biserica lui Nasoe ot Rufeni*“, cum şi tot pe acea vreme găsim că în Rufeni, era şi un vornic: „*Ghiorghiţă vornicul ot Rufeni*“, ba era şi tîrcovnic *Isac*.

Preutul Mihalachi de la Rufeni era duhovnicul cneghinei Maria, soţul lui Ion Cîrjă; căzînd la scăpătăciune şi neavînd bani de comînd şi grijile de parastase şi de prohod, ale cneghinei Maria, Ion Cîrjă a vîndut casa sa din Rufeni Agafiţei Ursoae cu 4 lei, şi preutul atesta acest lucru Agafiţei eu fiind duhovnic *chinejii* (cneghinei) şi ştiind-o neprohodită şi parastasele neslujite, au vîndut acel loc de casă dumisale Agafiţei şi ne-au plătit prohodul şi parastasele“.

Nu de geaba păstorul trăeşte din laptele turmei, bietul Ion Cîrjă şi-a vîndut casa cu 4 lei ca să plătească prohodul şi sărăcustele. (Surete vol. XX, 490)

Gh.

La Paris, în cursul lunei Noembre se va deschide un salon de artă religioasă. Vor fi secţiuni speciale pentru: pictură, sculptură, desen, broderii, vitralii, muzică, etc.

Sîntem în faţa unei renaşteri a artei bisericeşti?

*

STRUNA ZILEI

AMAR ŞI DULCE

Istovindu-se proviziunile culturii de sfeclă se crede că fabricanţii vor scumpi zaharul pînă la doi lei kilogramul.

Ziarele.

Kilogramul de zahar
L-om plăti ori cît ne-ar cere:
Noi avem un timp... amar
Ei—au luna lor de... miere.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a introduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ **Modificarea regulamentului şcoalei de Bele-Arte.**—Ministerul instrucţiei publice a introdus în regulamentul şcoalei de arte frumoase, următoarele modificări, cu privire la promoţia elevilor:

Fie-care materie a fost considerată a parte, fără să se ţină în seamă de ansamblul materiilor unui an în cît unii elevi au înaintat numai cu o parte din materii (teoretice sau practice) rămînînd îndărăt cu celelalte.

La materiile teoretice elevii n'au fost obligaţi nici să urmeze întregul program impus de regulament, nici să treacă examenele an după an, în cît se găsesc elevi cari au trecut examenul definitiv fără să fi urmat numărul de ani prevăzuţi, iar alţi elevi cari au trecut unele examene fără să fi fost promovaţi la examenele precedente.

In notarea elevilor la examene şi concursuri s'au creiat alte distincţiuni şi notări de cît cele regulamentare, iar în promovarea lor nu s'au ţinut în seamă restricţiunile ce face regulamentul pentru fie-care an de studiu.

Decidem.

Elevii înscrişi în şcolile de arte frumoase sub imperiul vechiului regulament îşi vor complecta în numărul de ani ce mai au de urmat în şcoală şi potrivit cu ceea ce s'a hotărît pentru fie care elev în parte, seria distincţiunilor necesare promoţiunii.

La materiile teoretice, sub pedeapsa repetării clasei, elevii îşi vor complecta examenele netrecute prin examene ce vor trece în cursul anului 1910—1911, după vacanţa de Crăciun şi cea de Paşte.

Clasa pe care o vor urma elevii în anul 1910—1911, va fi determinată de numărul de valori reglementare obţinute în specialitatea lor artistică, fără a se ţine seamă de limitarea pe care vechiul regulament o face fixînd numărul distincţiunilor anuale.

Elevii cari au trecut la limita reglementară (cu menţiuni) în specialitatea lor artistică, vor repeta în anul 1910—1911 clasa în care s'au găsit în anul precedent, dacă vor fi trecuţi în ea cu o notă superioară limitei, sau o clasă inferioară acesteia, după cum vor fi avut una sau mai multe treceri cu menţiune.

Elevii cari vor repeta o clasă sau mai multe din pricina trecerii cu nota limită, vor fi dispensaţi de a urma cursurile teoretice pentru cari vor fi trecut examenele.

❑ Eri d. prefect Krupenski, însoţit de d nii dr. V. Roşculeţ, medicul primar al judeţului şi medicul veterinar al judeţului d. Eremia Iliescu a inspectat comunele Cucuteni, Dumeşti, Popeşti şi Podul-Iloae, cu satele lor. S'a constatat că în toate aceste domneşte curăţenie şi în special la Cucuteni.

❑ In decursul lunei Septembrie serviciul sanitar al oraşului va lua lua măsuri pentru complecta desinfectare a localurilor şcoalelor din localitate.

❑ Comandamentul a fost înştiinţat că plutonierul Gh. Mîndru din escadronul 8 de cavalerie din Roman, care se afla la Piatra N., s'a sinucis, aruncîndu-se înaintea trenului.

El cheltuise o sumă de bani, ce i-o încredinţase căpitanul său şi dîndu-şi seama de pedeapsa ce'l aştepta s'a aruncat înaintea trenului.

S'a orînduit o anchetă.

❑ **Onomastica I. P. S. S. Mitropolitului.** — **Astă-zi, cuviosul Pimen, fiind ziua onomastică a I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, un serviciu religios s'a oficiat dimineaţă la Mitropolie, de către Sf. Sa Economul Stavrofor Pavel Savin, rectorul Seminarului, asistat de mai mulţi preoţi.**

Au asistat la Te-Deum preoţii şi diaconii din localitate.

După serviciul divin, s'a expediat următoarea telegramă I. P. S. S. Mitropolitului, care se află la M-rea Neamţ.

„Clerul oraşului şi judeţului Iaşi, cu prilejul fericitei zile onomastice a I. P. S. Voastre, îşi îndreaptă sufletul şi inima către bunul Dumnezeu, rug'ndu-l să vă dăruiască sanatate şi îndelungare de zile pe bătrînul tron al Mitropoliei Moldovei, spre conducerea turmei cuvîntătoare, la limanul mîntuirei, şi a clerului la realizarea înaltei lui misiuni, în mijlocul poporului romîn.“

*

La M-rea Neamţ, unde se află I. P. S. S. Mitropolitul s'a oficiat de asemeni o slujbă religioasă, după care întregul sobor al M rei s'a prezentat înaltu'ui Prelat, felicitîndu-l. Au asistat şi superiorii celor-lalte mănăstiri. I. P. S. Sa le-a ţinut o cuvîntare.

❑ După ultimul raport, la 15 August existau în Rusia 154,445 cazuri de holeră; din aceste 74·723 au fost mortale.

❑ D. N. Mardari a fost numit învăţător la Probota.

❑ Consiliul de miniştri a fost convocat pentru astă-zi la orele 3 p. m., la ministerul de interne.

SPECTACOLE

— La cinematograful „Union“, din grădina Cuza-Vodă, începe astăzi un nou program, în adevăr din cele mai splendide.

„Triumful Novicelui“ este titlul unei drame, din viaţa americană, în 18 părţi:

Subiectul: Un sat în America e pustiit de nişte hoţi de cai — Principalul hoţ este Pete asupra cărui cap se pune un premiu de 500 dolari — Fata unui moşier din partea locului, curtată de toţi tinerii din ţinutul acela, oferă mîna ei aceluia care va prinde pe banditul Pete—In zadar încearcă toţi tinerii, ei sunt prinşi; jefuiţi şi goniţi de bandiţi—Un blînd predicator auzind şi el de marele premiu, se duce călare pe un catăr şi simulează o cădere în mîinile bandiţilor—dar Novicele (Predicatorul) profită de un moment şi pune mîinele pe revolverele bandiţilor şi îi sileşte să se predea—Astfel Novicele intră în posesiunea banilor şi a mîinei fetei pe care de mult o iubea.

O altă splendidă piesă, care se cuprinde în noul program din astă seară, e „Pentru patrie“, scene din timpul liberărei Neapolului de sub dominaţiunea Burbonilor, de către viteazul Garibaldi.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: Cavaleria americană, după natură; briganzii beduini, dramă; Napoleon şi micul trompet, un interesant episod în viaţa marelui împărat; Ghinionul unui barbat vesel, comedie; Imprumută-mi 100 lei, comedie; In familia şoarecilor. Nici simpaticul Max Linder nu lipseşte din această serie; el apare în o frumoasă comedie, de el însuşi: Max Linder distrat. Noul program mai cuprinde şi alte bucăţi, sportive, drame etc. şi direcţia înştiinţează pe onor. public că, programul fiind prea încarcat, reprezentaţia se va începe mai de vreme ca de obiceiu.

DIVERSE

— Astă-noapte a fost adus şi internat în secţia chirurgicală de la spitalul sf. Spiridon, lucătorul Mitache Temeră de pe moşia Medeleni, care căzînd de pe o gireadă de grîu, şi a fracturat un picior.

— Un elev de la Gimnaziul Ştefan cel mare, întîlnind pe strada Toma Cozma pe evreul Berman Segall, i a spart capul cu un box şi în urmă a dispărut. Acesta a fost adus la spital unde a fost pansat.

— Soldatul Hurduc Vasile, din serviciul locotenentului Stamboală ducîndu-se la haznaua din str. Săulescu, unde luindu se la ceartă cu Ioan Grupu, i a spart capul cu o caldare.

— Nathan Goldental trecînd pe strada Palat, a fost apucat de crampe şi vărsături. Fiind dus acasă şi-a revenit în fire.

— Mîine seară Sîmbătă va avea loc la grădina Copou o frumoasă serată muzicală, organizată în folosul muzicei comunale de sub conducerea d-lui prof. Antonio Cirillo. Vor fi grandioase focuri de artificii, mare batae de flori şi confete, concurs de frumuseţă pentru copiii: cu premiu gratuit de 25 lei.

— In grădina berăriei „Zimbru“ va avea loc mîine seară o mare serbare veneţiană, dată în beneficiul societăţei chelnerilor „Frăţia“ din Iaşi. Vor fi foarte multe distracţii. Va fi şi bal.

Cereţi pretutindeni şi întrebuinţaţi ca

APA DE MASA HIGIENICA

— NUMAI —

Apele Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —

PREPARATE DE **Doctorul RATIANU**

Doctor în Chimie de la Universitatea din Geneva Fost Director al Laboratorului de Chimie al Comunei Iaşi

Apele mineralizate **„SINTEZA“** sunt preparate în mod ştiinţific cu apă sterilizată şi cu componentele chimice, riguros dosate, care se găsesc în apele minerale naturale. — Compositia lor fiind constantă rivalizează în calitate cu apele de Vichy, Vittel, Giesshübler etc., şi constitue ast-fel

SALVAREA

D-voastră contra boalelor infecţioase epidemice fiind în acelaş timp indispensabile ca apă de masă persoanelor ce suferă de guttă, artritism, nisip la rinichi sau beşică, acreală exagerată a stomacului, diabet etc.

— SEDIUL FABRICEI STRADA ALEXANDRI No. 14 —

— La cerere se expediază la domiciliu cu 20 bani flaconul de un litru. —

— Preţul se înţelege fără sticle, care se socotesc cu 30 bani bucata şi se primesc înapoi. —

Depozit la Magazinul de Coloniale ERMACOV Piaţa Unirei

Se expediază contra ramburs în toată ţara

Ultime INFORMAȚII

❑ *Ziarele din Capitală anunță că ministerul instrucțiunii publice a admis ca școalele din Iași să se deschidă la 1 Octombrie.*

Pînă astă-zi însă, nici la serviciul sanitar și nici la direcțiile școalelor, n'a sosit nici un ordin în această privință.

❑ *Se afirmă că contrar celor anunțate, concentrarea trupelor din garnizoana locală nu va ținea până la 15 Septembrie*

E probabil că, imediat după inspecția A. S. R. Principelui Ferdinand, trupele vor fi desconcentrate.

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat, pleacă mîine, la Paris, pentru vre-o 10 zile.*

❑ **Ce a făcut d. Carp în Iași?**

Intre a și răfui socotelile la Banca Agricolă și a pleca îndărăpt la București, d. P. P. Carp a petrecut o oră la clubul conservator din Iași.

Această petrecere, despre cari ziarele au vorbit la timp, se vedu acum urmată de un comentar esplicativ, extrem de delicios.

Ziarul carpist local publică acel comentar, din a sa inițiativă și pe a sa răspundere.

Nu este adevarat, spune comentarul, că d. Carp a făcut vre-o declarație privitoare la noul guvern. In această privință, d. Carp a declarat la *2 Mai*, „că guvernul de *mîine* va fi un guvern Carp" —deci n'a mai avut ce declara."

De la 2 Maiu și până acum, au trecut, slava Domnului, destui mîine—cifră ce se îngroașă considerabil, cînd ne gîndim la zisele d-lui Holban: „Suntem oameni bătrîni: fiecare zi prețuiește pentru noi un an."

Comentarul afirmă, că un singur fapt a fost raportat exact de presă, anume acela că d. Carp a stat de vorbă cu d. Holban, fapt ce desminte afirmarea, că între șef și d. Holban n'ar exista relații bune.

Iată ce a făcut d. Carp în Iași: a stat de vorbă cu d. Holban".

❑ A. S. R. Principele Ferdinand a sosit astă-noapte, la orele 2, la Secueni, jud. Roman.

Azi dimineață, la orele 7, A. S. R. Principele Ferdinand a inspectat trupele concentrate în tabăra Secueni-Galbeni și anume: regimentul 14 infaeterie Roman, 17 artilerie, regim. 8 Calarași, regim. 27 infanterie, 12 artilerie.

D nii generali Tătărescu, comandantul corpului IV de armată și d. general Pavlo au plecat spre a asista la inspecția A. S. R. Principele Ferdinand.

Contrar dar celor anunțate de un ziar local, A. S. R. n'a sosit la Iași.

❑ Amicul nostru d. Alex. Popovici prof. Universitar care și-a petrecut vavara împreună cu familia la Broșteni, s'a reîntors în localitate.

❑ In ziua de 15 Septembrie, se va ținea la prefectura de județ, concursul pentru admiterea în școalele de notari din Curtea de Argeș, Panciu, Tg. Jiu și Tg. Neamț.

❑ Toți protoiereii din eparhia Moldovei, cari au primit liste de subscripții pentru fondul statuei lui M. Kogălniceanu au primit ordin de a le înapoia imediat împreună cu sumele încasate.

❑ D. Alexandru A. Badareu, s'a reîntors din străinătate, sosind astă-zi cu trenul de 3, în localitate.

❑ Aseară a avut loc logodna d-rei Natalia Știubeiu, cu d. Const. Vuza licențiat în teologie.

❑ D. Alex. Constantinescu, ministrul domeniilor, s'a reîntors azi din străinătate, prin punctul Burdujeni.

D-sa a fost la Rădăuți (Bucovina), unde a vizitat grajdurile de acolo, în vederea înființărei a două grajduri mari, unul la Burdujeni și altul la T. Severin, după cum se prevede în convenția cu austro ungaria.

❑ Tribunalul s. II a confirmat eri mandatele de arestare ale lui G. G. Ursache și Vasile C. Petroaei, autorii asasinatului lui N. Veniamin Costachi și a complicilor V. D. a Manei și G. Hobincă; femeia Ruxanda a Manei, acuzată de asemeni de complicitate, a fost pusă în libertate.

❑ **Regimentul 7 roșiori a plecat azi după amiază, pentru 10 zile de concentrare, la Voinești.**

❑ **Serviciul sanitar a luat dispoziția ca toate canalurile să fie desinfectate cu lapte de var.**

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul se va reîntoarce în localitate, în cursul săptămînei viitoare.**

❑ **Invățătorul Gh. Oane de la șc. din com. Poenești Mănăstireni (Vaslui) se transferă pe ziua de 1 Octombrie la șc. din Hiliță-Costuleni (Iași).**

❑ **Ministerul Instrucțiunei Publice a revocat înființarea postului al II-lea de la școala din Holda-Broșteni (Suceava).**

❑ D-ra Laura Neculau, institutoare la școala de băeți Gh. Asachi, a fost transferată la Tg.-Frumos, în locul d-nei Maria Simionescu, care trece la școala Gh. Asachi.

❑ **Ministerul de interne a trimis prefecturilor de județe o circulară prin care le face cunoscut că, în urma avizului consiliului administrativ permanent, militarii cari sunt în activitate de serviciu nu pot ocupa funcțiunea de notar.**

❑ **Ministerul cultelor a aprobat a se face restaurarea bisericii din Răsboeni, jud. Neamț, iar direcția mitropoliei a emis registrele pentru ofrande.**

❑ **Consiliul de războiu.**—In ședința de astăzi, s'a judecat procesul privitor pe Ardeleanu Constantin, subofițer de administrație cl. I, din compania 4 subsistență, de la spitalul militar din Roman, acuzat de lovirea inferiorului și deturnare de materiale ale statului.

Faptele ce se pun în sarcina numitului subofițer au fost descoperite astfel: în ziua de 10 Februarie 1910, soldatul Chirica Gheorghe, de la manutanța din Roman, pleacă fără voie la Iași, unde ducîndu-se la șeful manutanței de aci, d. căpitan Ambrosie, s'a plîns contra lui Ardeleanu, că nu mai poate suferi bătăile ce le primea zilnic de la acesta.

Șeful manutanței, îl pune de scrie o declarație, prin care arată toate acestea, declarînd că primea cadouri de la soldați, etc. Din cercetările făcute ne reieșind nici o vină în contra lui Ardeleanu, Chirica e trimes în judecată pentru insulta superiorului. Soldatul pus în urmărire, declară că în mai multe rînduri a fost bătut de Ardeleanu și că astă-iarnă murindu-i soția, a pus noaptea pe soldații de la manutanță de i a făcut colaci din făina trupei, pe care apoi cu furgonul manutanței i-a transportat dimineața acasă; că a bătut crunt pe soldații Chirica Vasile, Cobanu Vasile, Leontinovici Dumitru, Avram Ștefan și Lupu Gheorghe, în urma căror bătăi, acești doi din urmă au scuipat sînge; că în fie-care zi, Ardeleanu trimetea acasă la el cîte trei pîini din hrana trupei, etc.

Dovedindu-se la instrucție toate acestea, cu martori, soldatului Chirica i se retrage urmărirea, trimițîndu-se în judecată pentru faptele de mai sus, pe subofițerul Ardeleanu Constantin.

Numitul a fost aparat de d-nii Al. Dabija și căpitan Stroja.

După ce s'au ascultat martorii și după ce a vorbit atît comisarul regal cît și apararea, consiliul întrînd în deliberare a adus un verdict negativ, Ardeleanu a fost achitat.

❑ După ce comisiunile medicale ale fie-cărei dispărțiri, își vor termina inspecțiile, vor face din nou o contra inspecție pentru a vedea dacă ordonanța comunală și sfaturile date au fost ținute în samă. Contravenienții vor fi dați judecății, iar fabricile închise.

❑ In viitoarele conferențe pastorale, care vor avea loc la 15 și 17 Noembrie, preoții vor discuta despre: 1) Enchoriștii; 2) Biserica creștină din punct de vedere național.

❑ **Judiciare.**—Eri, tribunalul secția II-a, a infirmat mandatul de arestare emis contra femeei Ruxanda V. D. a Mariei, acuzată de complicitate la crima de asasinat.

— Tribunalul s. I-a a infirmat mandatul de arestare emis contra lui Iordache a Sofiei, pentru abuz de putere.

— La 29 Septembrie s. II-a a trib. va judeca opoziția făcută de Ion Caldararu, condemnat pentru furt, la 2 ani închisoare.

❑ **Trenul 35 de aseară a avut 62 de minute întîrziere din cauza legăturii în Pașcani cu trenul 6. Aceasta a sosit cu 15 minute întîrziere din cauza dezinfecțiunilor sanitare din Burdujeni și a vizei pașapoartelor pasagerilor sosiți din Galiția prin Burdujeni.**

❑ **Inscrierile la școala profesională de fete „Sft. Sava" se fac între 1—5 Septembrie.**

La școala secundară „Oltea Doamna" se fac pînă la 31 August a. c.

❑ **La 28 Septembrie se deschide noua linie ferată a statului Ploești Urziceni. Pe această linie sunt 3 stațiuni intermediare. Vor circula zilnic cîte 2 trenuri mixte, și se exploatează toate traficurile.**

❑ **Trenurile de băi Iași Ungheni, s'au contramandat cu totul pentru anul acesta din cauza epidemiei de holeră ce ne amenință. Ele vor circula anul viitor de la 1 Iulie—15 Octombrie. — Celelalte trenuri însă vor circula regulat.**

❑ Ultimul program al stagiunei de vară din grădina Bragadiru — Teatrul Pathé Frères—începe să se desfășoară astă-seară Vineri 27 August și se isprăvește Duminică 29 August seara, cînd se închee ciclul reprezentațiilor în plin aer.

Acest nou program este unul din cele mai interesante din această stagiune și cuprinde între altele:

Vederi și scene insuflețite de la expediția lui Charcot la Polul Sudic. Ceea ce ne descriu, Nordens Kiold, Hansen și alți exploratori polari, Charcot ne arată aevea, insuflețit fidel prins după natură.

Nici un cinematograf nu ne-a dat încă un subiect atît de interesant și atît de instructiv.

Exploratorul Charcot fiind întovărășit în vaporul său „Pourquoi-pas" de un operator-cinematograf ne redă astă-zi interesante privelești din acele locuri. —Ultima stație din Chili—Drumul spre Pol.—Insule și cîmpii de ghiață.—Zăpezi și ghețuri.—Iarna veșnică.—Pinguinii, păsări uriașe care trăesc numai în regiunile glaciale etc. etc. etc.—Repetăm și atragem atențiunea tuturor, că acest subiect este unul din cele mai interesante din cîte ne-a arătat cinematograful pe tărîmul Geografiei intuitive.

Programul cuprinde apoi Tiranul din Erusalim, după celebra scriere a lui Torquato Tasso, interpretată de d-ra Berthe Bowy și alți artiști de la comedia franceză din Paris.

De asemenea sunt cuprinse în noul program: Jemmy, răpită de peile-roșii sau Bigam fără voe—Orașe chineze, vederi interesante după natură—Ultima serie a circuitului de est (Franța) Reîntoarcerea la Paris.—Patinele fermecate, comedie,— Coșul sobei, comedie etc. etc. etc. precum și cel mai nou număr din Pathé Journa, care cuprinde între altele; al cincilea centenar de la bătălia din Crunwald, serbările din Cracovia, marele cortegiu al Polonilor, fetele poloneze în grațioasele lor exerciții sportive—Regele Angliei trece în revistă flota (300 vase de răsboiu) etc. etc. etc.

Reprez ntațiile viitoare ale teatrului cinematografic Pathé Frères, reîncep la Circul Sidoli în cursul lunei Septembrie a. c.

Data primei reprezentații precum și toate deslușirile vor fi publicate în acest ziar precum și prin afișe speciale.

*

Direcția cinematografului Pathé Frères (Grădina Bragadiru) ne roagă să înserăm următoarea lămurire:

Atragem din nou atențiunea ieșanilor că toate sujetele cinematografice ale casei Pathé-Frères—cea mai mare din lumea întreagă—sunt întâiu arătate la teatrul nostru (Grădina Bragadiru și Circul Sidoli).—De aice fac înconjurul la celelalte filiale din țară și după trei luni după ce s'au învechit și deteriorat —ele sunt vîndute altor spectacole similare. Asemenea și Pathé Journal după ce a fost aratat la toate filialele, nemai avînd farmecul noutății este vîndut ori cui ca ori care gazetă veche.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI" —

Bucureşti 28 August

Ravagiile ploilor

T. Severin.—Torențialele ploi, cari au căzut în zilele de 20 și 21 August, au făcut mari stricăciuni și chiar victime omenești.

In satul Dolma, *ploile au stricat grădinile și au inundat mai multe case. O fată de 20 de ani a fost găsită înecată.*

In comunn Bresna, locuitorii Vintilă Lungu, Petru Stoian și Neculai Dumitru, cari se aflau pe cîmp au fost luați de curentul apei, care venise mare, și s'au înecat. Cadavrele lor au fost găsite în niște șanțuri.

Tot în această comună, au fost inundate mai multe case. Au perit multe vite și paseri, care au fost luate de apă. Intr'un sat din apropiere, 2 copii și un bătrîn s'au înecat.

La marginea Cosuscei apa a venit așa de mare, în cît niște corturi ale unei șatre de țigani au fost luate de curent, 8 țigani s'au înecat.

Mai sunt și multe comuni, unde ploile au căzut în cantitate mare și au cauzat colosale stricăciuni.

Un proces al d-lui Iorga

Bucureşti.—La Judecătoria din Vălenii de Munte venise azi spre judecare, procesul intentat de lucrătorul tipograf Cociu, din tipografia „Neamului Romănesc", contra d-lui N. Iorga pentru că acesta l'a amenințat cu bataia răstindu-se la el cu un instrument de fier.

D. Iorga nu s'a prezentat. Cociu și-a retras acțiunea.

Congresul socialist

Copenhaga.—Congresul socialist internațional a votat astă-zi o moțiune, prin care protestează contra vechilor socialiști din România, care au trecut în partidul liberal.

Disolvarea consiliului comunal din Constanța

Bucureşti.—D. Ghica, prefect de Constanța, a sosit astăzi în Capitală și a fost primit în audiență de primul ministru.

Vizita d-lui Ghica, e în legătură cu apropiata dizolvare a consiliului comunal din Constanța.

Un record aeronautic

Issy les Moulineux. — Aviatorul Chavez, pe un monoplan, s'a urcat până la o înălțime de 2680 metri și a bătut astfel recordul mondial.

Accidentul unui aviator

Viena. — Azi, aviatorul austriac Adolf Warkalowski, a făcut un sbor împreună cu arhiducele Leopold Salvator; de oare ce în acelaș timp, se înalța cu un alt aparat d. Carol Warkolowski, fratele celui dintâi. Cele două aparate s'au ciocnit și Carol a căzut jos fracturîndu-și un picior, iar aparatul s'a sfaramat.

In chestia boicotării

Atena. — Ziarele invinuesc autoritățile otomane că împing populația la boicotarea vapoarelor și mărfurile grecești și dau ca probă, o depeșă a valiului din Ianina cu data de 25 August, prin care valiul ar fi recomandat comitetului de boicotare să fie mai activ.

Nota Porței

Constantinopol.—Nota trimesă de Poartă, puterilor și semnalată eri, nu privește pe ofițeri, ci sunt ofițerii din miliția și din jandărmăria din Creta care se vor întoarce în Atena, spre a fi înaintați și a se reîntoarce apoi în Creta.

HOLERA

Buda Pesta.—In ultimile zile s'au ivit 15 cazuri suspecte în Ungaria. Unele cazuri sunt foarte grave.

Petersburg.—In ultimele 24 de ore s'au constatat 49 cazuri noui de holeră și 16 decese. In total sunt în capitală 639 bolnavi de holeră.

Viena.— Trei cazuri noui de holeră s'au inregistrat aci.

Ministerul de interne comunică, în mod oficial, că un grădinar a murit de holeră. Nevasta acestuia și un copil, s'au îmbolnănit și ei de holeră.

*

Viena. — Aseară pe Albertstrasse, un individ a căzut în stradă, venindu-i rău și prezentînd simptome de holeră.

El a fost izolat.

Dizolvarea dietei boeme

Viena.—Numărul de azi al ziarului „Viener Tageblatt" anunță că guvenrul este hotărît a dizolva dieta boemă, în caz cînd germanii și cehii nu vor ajunge la o înțelegere.

La această informație „Deutsches Volksblatt" că nu numai dieta boemă va fi dizolvată ci și parlamentul austriac dacă în cursul anului curent și mai ales la deschiderea seziunei parlamentare nu va fi apt de-a lucra.

Un caz suspect la Salonic

Salonic.—Un cafengiu mahomedan din mahalaua Kassime a căzut bolnav, arătînd toate simptomele holerei. Rezultatele examenului medical și bacteriologic, nu sunt încă cunoscute.

CĂRȚI LITERARE ROMANEȘTI din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruți C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Silva, Lazu, Petrino, în total 30 diferite vol. Colecția Șaraga de cîte 200 300 pag. REDUSE NUMAI LA 40 BANI vol. în loc de 1 leu; contra unui mandat de Lei 4 expediez franco de transp. zece exemplare din aceste mult interesante cărți.

XENOPOL A. D. Istoria Romînilor în 12 volume mari de cîte 300 pagini tipărite pe hîrtie lustruită numai cu 7 lei toate 12 volume în loc de 18 lei.

MĂSURĂTOAREA OGOARELOR, pădurilor, viilor, moșiilor cu tabele de transformaria măsurilor vechi în noi din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, șurelor, coșarelor, arborilor din picioare, etc. și este absolut necesară tuturor agricultorilor și funcționarilor însărcinați cu aplicarea legilor agrare de oare ce cuprinde instrucțiuni cum ori care știitor de 4 clase primare poate măsura exact și sigur ori-ce.

Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat postal.

CODUL PLUGARILOR, Colecție de 14 legi noi și vechi cu toate expunerele de motive și formulare la unele legi, de foarte mare trebuință locuitorilor țărei, cuprinde 450 de pagini pe hîrtie velină legată și se expediază franco după primirea sumei de Lei 3,25.

IMPLETITURILE DIN RACHITA, un vol. mare cu 60 ilustrații se trimite recomandat după primirea sumei de lei 2,25.

Adresați comandele la *librăria editoare*

Nicolai A. Petroff—Bîrlad

Și la principalele Librării din București
Cataloage se trimit gratis la cerere.

Anunciu

DOAMNĂ.— din Basarabia, foastă profesoară la o școala profesională, predă *lecțiuni de desen* pe pînză, pe piele, pe catifea, pe mătase etc. și *lucru manual* din piele și carton (portofoliu, portoneuri, săculețe pentru dame, rame etc)

Și limbile: *germană, polonă și rusă.*

Adresa: Librăria F. Șaraga și prin poștă str. Florilor No. 12.

Magazinul la „Vultur"

Invită pe onor. sa clientelă să'l viziteze, căci au început să-i sosească, de pe acum chiar, noutățile și mărfurile cele mai elegante pentru sezonul de toamnă.

Numai *La Vultur*, se găsește toate articolele de fantezie în ale Modei și garniturile cele mai frumoase pentru modele noui de rochii. Chiar și cele aratate de Pathè Journal, magazinul la Vultur, n'a cruțat să le aducă

Mulțumind anticipando, magazinul *la Vultur* roagă pe onor. sa clientelă să'l viziteze. Prețurile la toate, se știe că sunt mai ieftene ca ori unde.

De inchiriat, de la 26 Octombrie 1910 localul numit Vechea Bolta Rece, situat în str. Rece No. 16, cu pivnițile ei, poate servi ca școală, fabrică, stabiliment de băuturi spirtoase, sau ca locuință, fiind un local spațios cu grădină, care actualminte se află Fabrica „Progresul". A se adresa la ziar.

De inchiriat un loc viran în strada Șoseaua Arcu No. 49.

A se adresa d-lui Al. Constantinescu, secretarul revizoratului școlar.

De inchiriat, de la sf. Dumitru, la aleea Principesa Maria, din str. Carol, o vilă întreagă, compusă din 8 odăi; și un alt apartament compus din 5 odăi.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU

De la Strunga

— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele prețuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	4.50	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.70	
Lapte dulce		0.25
Lapte bătut		0.40
Caș	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeți, sub prețul zilnic al pieței.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum și Țuică în următoarele prețuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roș „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roș „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

Vaccinări si Revaccinări

practică

Dr. A. Steuerman

— 13 Str. Golia —

Locuință bună, compusă din cel puțin 6 camere, se caută dela Sft, Dumitru. A se adresa D-lui N. Ostersetzer Str. Gh. Mîrzescu No. 24.

INSTITUTUL DE DOMNIȘOARE

Champalbert Herovanu

— Iași Bărboi 19 —

Cnrs primar, după programa statului franceza, germaua obligătoare. Curs secundar, după un program anumit. Inscrierile la 15 August.

Prospecte la cerere.

Școala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iași—Str. Albinet No. 5 —

In această școală să predau cursurile școalelor Profesionale după programa proprie. Se predă Croitoria și Teoria Croitului într'un mod foarte practic.

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne și externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

De inchiriat două apartamente str. sf. Sava No. 16 și 18, compuse din cîte 7 odăi și bucătărie și atenanse și separate fie-care apartament.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Teoucin**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez in Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

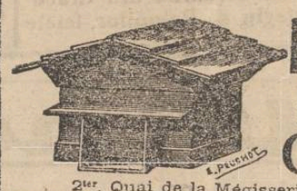

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel
2er, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1384 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 8%. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sautire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz intreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1099 Duminică 29 August 1910

LA TOAMNA

Toamna se numără bobocii. Iar „la toamnă“ a ajuns vorbă consacrată în politica noastră de partid. Acum însă de cînd cu venirea d-lui Carp la Iași și schimbul de vorbe avut cu d. A. D. Holban la clubul Carpist din localitate, acest la toamnă a devenit enervant pentru dinastia Brătianu.

Iar ca să se vază măsura enervării, foaea dinastiei stă dovadă. D. Carp a vorbit de grâu, de 100 păreche boi, de generalul Crăiniceanu și de d. Holban, dar a eșit vorbă că ar fi atins și viitorul guvern și cine va prezida alegerile generale. Că le-o fi vorbit sau nu, că s'o fi mu'tămit cu marile declarații de la 2 Maiu, nu știm, nici ne interesează a ști, dar atîta reținem că dinastia a sărit ca mușcată de șerpe și a descărcat la adresa d-lui Carp șarja cunoscută.

Ii reamintește că 3 ani d. Carp a ținut față de liberali o atitudine *corectă* și **discretă**, și că de o dată, din senin s'a pus să spargă geamurile. Și enervarea n'a plecat de la d-sa, ci de la d. Marghiloman, care s'a fost supărat de la discuția legii comunale. Și tot tapajul ce s'a făcut în jurul acestei supărări a d-lui Marghiloman, foaea dinastiei îl califică de sburdăciune de primăvară.

„Corectă și discretă“, aceste 2 cuvinte cuprind în ele o întreagă determinare politică a acț unei Carpiste. Pentru dinastie mușenia d-lui Carp și a lor săi, și aprobarea ce prin concursul voit au dat guvernului liberal e o acțiune corectă, întru cît era un angajament formal încheiat între șefi, că în Februarie 1910 d. Brătianu se va retrage de la putere, recomandînd Coronei succesiunea puterii în persoana d-lui P. P. Carp.

D. Carp urmărea un îndoit scop: înlesnea liberalilor mijlocul de a guverna, ei fiind și nepregătiți și incapabili pentru opera lor legislativă, dar își asigura lui viitorul guvern. De partea întâia s'au vindecat Carpiștii, căci acum văd și ei că opera liberalilor e și necomplectă și falsă—deci au păcătuit țării, dîndu-le sprijinul moral. Cît despre partea a 2-a ei nu s'au vindecat, căci este marota comică a d-lui Carp, că el va veni la putere: „alegerile generale le va face țara, sub prezidența de guvern a d-lui P. P. Carp“ (textual).

Dar foaia dinastiei mai califică atitudinea d-lui Carp în cei din urmă 3 ani, că a fost și *discretă*, adică nu s'a divulgat. In formă, ici colea Carpiștii discutau academic și criticau cu mănuși *à l'eau de rose* legile guvernului. De fapt însă guvernul liberal îndulcea pe d. Carp cu perspectiva unei preferinți în luptele cu partidul conservator-democrat, și susținea la Focșani, la Ploești, la București candidaturi Carpiste, și una a izbutit să învingă, la București cu d. Th. Roseti.

Discrețiunea Carpiștilor de a nu divulga pactul a mers pînă la o vreme, cînd s'a supărat kronprințul și atunci s'au dat pe față. La atacul violent și cu pietre în geamuri al Carpiștilor, liberalii au răspuns că ei nu se mai cred legați de discreție, căci au sprijinit pe Carpiști atît cît au crezut că au ceva ascedent în țară; cînd încă i-au văzut majorisați la fie-care alegere de democrați i-a lăsat în plata Domnului, și astă-zi d. Carp vorbește în *pichirisit* de liberali.

S'au dus dar pe gîrlă și corectitudinea și discrețiunea politică din partea d-lui Carp! Și acum ne întrebăm: să fie campania opoziției pentru răsturnarea guvernului o distracție de toamnă, cum a fost cea Carpistă de primăvară? Are guvernul tăria politică de a ținea piept unei campanii violente extraparlamentare? Guvernului i se clatină măselele rău de tot. El acum nu se ține la putere, ci se grapănă, fără ca țara să-l mai vrea. Ii mai stau pe brațe 2—3 alegeri parțiale; îi mai stă pe piept coliva legilor amânate și retrase, și acele legi aduc oftiga guvernului; și el nu le va trece, că nu le poate.

Și acum nu ne luăm după profețiile d-lui Carp; d-sa așa e deprins a vorbi cu partizanii săi; să-i poarte cu vorba. Noi ne luăm după indicațiile legale ale corpului electoral. El și-a spus cuvîntul; l'a verificat în atîtea alegeri pe numele candidaților democrați-conservatori, și acum în toamna lui 1910, țara așteaptă ultimatum.

Guvernul trebue să plece ori să se plece. Dacă țara are precădere, atunci guvernul liberal trebue să plece; iar dacă Corona mai are ale ei rezerve constituționale totuși guvernul trebue să se plece în fața voinței țărei.

Toamna a venit; succesiunea guvernului s'a deschis. **Gh. Ghibănescu.**

GRĂBIȚII

Pe junimiștii i-au apucat frigurile puterii. Nici nu a sosit 1 Septembrie și iată-i gălăgioși în jurul cîtorva vorbe schimbate de d. P. P. Carp la Iași, cu d. Holban, despre grîu; despre păpușoi, despre starea bătrînețelor și despre persoana zăpăcită a d-lui general Crăiniceanu.

Presa ca de obiceiu a nuanțat această întîlnire a d-lui Carp cu d, A. D. Holban, pentru a mai varia tema subiectelor de vacanție; de alt-fel cele ce s'au vorbit dé d-nii Holban cu d. Carp, și de d. P. Carp cu d. A. D. Holban singur d-sa le-a redus la nimic, că adică d. Carp știe aprecia personalitatea d lui Holban.

In timpul acesta d. P. P. Carp a mai fost primit în audiența cerută la castelul Pelișor din Sinaia.

Dăm garanție că nu s'a vorbit de loc politică, ci s'a discutat economie agricolă, renta pămîntului, starea higienică a țării, poate ceva chestii militare de pază la fruntarii, și mai ales actul de dărnicie a d-lui Carp că a oferit pămînt pentru rumânii mai jos de cît prețul oficial, și că cu din jumătate prețul pămîntului vîndut a făcut dar țăranilor 100 de care cu boi cu tot. De sigur că M. S. Regele la acest act de mare generozitate a dat tot asentimentul său, și cu aceste afirmări d. Carp și-a luat concediu de retragere și a plecat la Tibănești.

In acest du-te vină a d lui Carp, nimene nu vede ceva politic. A! dar presa junimistă o ia razna. Leagă campania de astă primăvară cu aceasta de acum, fără a aminti de ridiculul întregii mișcări din April și Maiu.

Dar iată că un ce nou îi tulbură. Șeful nostru d. Take Ionescu pleacă astăzi sau mîini la Paris pentru 10 zile. Ce e mai puțin însemnat lucru de cât că cineva pleacă sau se întoarce. Nu știu încă pentru ce pleacă, dar cum încă autoritățile nu sînt deschise și se mai poate folosi de nitică vacanție, după sguduirea morală ce a avut'o cu pierderea părintelui, șeful s'a hotărît să plece la Paris de unde se va reîntoarce la 7 Septembrie.

Ei bine; din acest singur fapt presa Carpistă face mare caz. Și îndată și-au făcut asociarea: d. P. P. Carp vorbește la Iași cu d. A. D. Holban, face daruri la săteni, cere audiență la Palat, vorbește cu Regele 2 ceasuri, se întoarce la Tibănești. Toate acestea arată că la d. Carp mișcarea politică e pe planul întîiu, și că față cu graba desfășurării evenimentelor politice d-sa totdeauna stă de veghe, ca să nu fie învinuit că numai aspiră, fără să îndeplinească, pe cînd d. Take Ionescu dacă pleacă acum la Paris pentru 10 zile, d-sa a pus politica pe al doilea plan, mai mult încă din această simplă plecare foaia Carpistă vede că „Takiștii au și ajuns să nu mai aibă nici un rol și nici o chemare în evenimentele politice ce se pot produce dintr'un moment într'altul“ Adorabil!

Să nu se grăbească, căci graba strică treaba, și numai vrabia malaiu visează și Carpiștii... comîndarea regimului liberal.

Cînd a fost de agitat țara în contra regimului liberal, junimiștii făceau pe corecții și discreții față de guvernul liberal, iar cînd țara se liniștise, căci lichidarea regimului venea de la sine, le-a sărit țifna boerilor și s'au răzvrătit.

De geaba! Castelanul stînd la Tibănești nu însamnă că prin aceasta ține politica pe planul întâiu.

Chestii istorice

GDE BÎL
(unde a fost)

Polemica încinsă între d-nii Gh. Panu și Radu Roseti, iar mai în urmă între d. Nădejde și Gh. Panu atinge una din chestiunile ce privesc începuturile proprietății din Moldova, cum și raporturile dintre vechii proprietari și sătenii așezați pe moșiile lor. Nici unul din cei 3 istorici nu se opresc asupra începuturilor proprietății în Muntenia partea muntoasă nici în părțile Transilvaniei, ci se ocupă de Moldova, pentru că aici avem mai multe izvoare ce vorbesc de începutul vieții românești în faza noastră istorică.

Moldova fiind intrată cea din urmă în viața de stat românesc—jumătatea a 2-a a secol. al XIV-a — putem prinde extinderea vieții românești în văile Moldovei. Ei bine tocmai asupra acestei părți de țară discuția e mai încinsă, fără să i cunoască bine mecanismul și așezarea.

Și cronicari și documente se întâlnesc în afirmările că voevozii noștri ai Moldovei—începînd cu Iuga al II a—au dat ocine la vitejii lor, descălecînd țara. Și s'a început descălecare în țara de sus și în 50 de ani s'a întins și în țara de jos. Noul boer-ostaș domnesc, boer teritorial, *viteaz, voinic* căpăta pentru slujbele sale drept milă de la domn anumită ocină, care n'avea nume, căci omul a dat nume locurilor. Dacă întărirea vinea imediat în prima generație, adică în timpul cînd primul descălicător își stabilise așezarea, uricul domnesc determina locul prin frasa tipică: *gde est dom ego* = unde i este casa lui.

In faza aceasta nu putea trăi pe acel loc de cît boerul împroprietărit, el cu familia lui, și cu ceva slugi aduse cu dînsul: un prisecar, un boar, un morar, doi trei argați și aceștia cu femeile lor, sau oameni holtei. Nefiind așezarea omenească nu putea fi proprietate anterioară legală și după drept constituită, primul stăpîn n'avea pe cine deposeda, nici de la cine lua dijmă, căci el era pionierul așezării, și încă locul nu capătase nume, căci era numai casa lui (Gde est dom ego).

Sînt sute de cazuri de aceste pe zeci de văi în Moldova; și la toate aceste sute de cazuri nu se potrivește de fel teoria anarhică a d-lui Radu Roseti că primul boer așezat cu casa lui pe un loc pustiu și păduros, a deposedat pe sătenii ce nu erau acolo și s'a folosit de a zecea din tot rodul pămîntului, neavînd de la cine să ia.

Puținii oameni în slujba proprietarului nu erau ei proprietari, ci boerul cu uric, și acest boer a devenit centrul desvoltării satului prin urmașii săi: fii, nepoți, strănepoți și preastrănepoți; și după aceia veniau răzeșii. Totdeauna răzeșii apar în a 4-a generație după primul descălicător, ei urmînd *plemei*. Vom desvolta ce-i aceia *plemea* în înțelesul vechiu documental și cum de la primul întemeietor de sate, a urmat *bătrînii* satului, apoi *plemea* și apoi răzeșii. Progresiunea aceasta nu e uniformă pe toate văile; pe unele începînd așezările mai din vechiu, pe altele mai din nou. De pildă dacă luăm Fălciul pe valea Elanului avem așezările prin secol. al XIV-a cătră fine, pe valea Crasnei în secol. al XV-a; în valea Lohanului în al XVI-a cătră mijloc; pe valea Jijiei în brațiștea domnească și mai tîrziu. Cînd pe o vale erau deja răzeși (Elan) pe Crasna era pleme, pe Lohan erau bătrîni, iar pe Jijia în brațiște erau priseci abia și loc de finațe.

Uneori primul proprietar, care descălecase satul nu izbutise să lege de casa lui o așezare de sat, fie că n'a avut feciori mulți, fie că ficiorii și-au mutat vatra, neplăcîndu-le așezarea bătrînului. Atunci locul pe care a trăit primul stăpîn, fără continuitate de așezare se determină prin fraza *gde bil* ca *cneaz, jude* ori simplu nume patronimic. Determinarea în acest caz se făcea în a 2-a mult în a 3-a generație; cum a fost cu *Husul*; el n'a făcut sat pe locul unde a trăit prin 1489; dar după 60 de ani—adică 2 generații se determină locul cu fraza: *gde bil Husul*, pe cînd locul așezării fiilor săi s'a legat de un sat, căci de la *Leoa Husul* avem satul *Leoștii* în fundul Sărății. Pe cine putea să expropieze acest Husul, dacă pe așezarea lui pe cari n'a rămas țipenie de om, și nici n'a fost așezare de cît o generație, cît a trăit el, ficiorii schimbîndu-și locul?

Și cînd azi te duci să vezi cu ochii văgăuna de vale, unde a putut trăi un Husul, sau altul, te întrebi ce așezare de sat putea fi pe o vale așa de îngustă, și pe cine putea dijmui și zeciui un om, care el întâiu punea toporul în pădure și făcea poiană, așeza prisacă, iezea iaz, făcea moară, avea pășune și altele.

In mod pașnic și liniștit viața românească s'a însădit pe toate văile, unde au fost casele primilor descălicători: *gde est*, ori *gde bil dom*. Toate raporturile economice s'au desvoltat hăt târziu de tot, cînd din plemea primului stăpîn s'a făcut diferențiarea ei economică și politică.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

In era cioclilor

Despre epidemia de care ne-am ocupat eri—acea din 1823—24—se povestește că „noaptea, cioclii rîdicau cu deasila pe cei bolnavi din casele lor și-i aruncă afară din oraș. Acești ciocli aruncau pe unii înainte de a muri; ba unii bolnavi scăpau cu fuga. Cioclii mai azvîrleau prin curțile caselor petece de la hainele ciumaților spre a răspîndi și mai mult boală și a putea în urmă să jăfuiască averi“.

Am arătat în ce condițiuni „avantagioase“ se angajau cioclii. Era poate meseria ces mai... rentabilă. Drumul de altfel nu era lung, pentru funebrele convoiuri. Așa ne spune un contemporan:

„Victimele ciumei se aruncau cu gramada într'un car și erau duse la „Hlincea“, un loc în afară de bariera Nicolinei, unde se înmormîntau împreună într'o mare groapă și se acoperiau cu var: creștinii de-oparte, evreii într'altă parte“.

In ce privește convoiurile acestor din urmă documentele timpului amintesc că de cîte ori trecea carul mortuar prin stradele orașului, Hahambașa îl precedă în trăsură. Inaintea lui mergea călare, ceaușul comunității; aceasta aviza norodul prin voacea lui puternică și răsunătoare, ca să închidă cu îngrijire locuințele pînă la trecerea cortegiului, pentru ca să nu se întindă ciuma și mai mult.

Se citează numele unui ceauș Grager, care a supraviețuit tuturor epidemiilor, de oare-ce a stat în serviciu timp de 56 de ani. Pe acest tip îl amintește și răposatul Ionescu-Gion.

Dar cioclii aveau să se mai bucure de o vreme... înfloritoare în orașul Iași.

In 1831 izbucni holera în Basarabia; de aci trecu în Moldova, începînd cu Iașii în luna Mai,—abia doi ani după ce se isprăvise flagelul ciumei.

De la data de 15 Mai, spune Lagan, epidemia se arăta teribilă. Muriau oamenii aproape trăsniți, une ori după un sfert de ceas, în suferințe cumplite.

Lunile Mai și Iunie au fost cele mai grozave; însuși doctorii erau înspăimîntați de oare-ce simptomele și convulsiunile holerei erau mai fulgerătoare de cît ale tetanosului. Din 120 de oameni atinși în 4 zile,—54 au murit în asemenea dureri. In ziua de 11 Iunie sunt 280 bolnavi în Iași, dintre care 155 au și murit—în mijlociu cîte 20 pe zi.

Administrația își pierdu capul; nu mai știa ca să întreprindă. „Cholera secera cu miile—scrie Gion—și alt mijloc mai priincios nu găsia Kisselef și boerii divaniți de cît iarăși și iarăși gonirea evreilor din oraș afară, pe colinele cari înconjură frumoasa Capitală a Romîniei de peste Milcov.

De rîndul acesta administrațiunea, în înalta-i înțelepciune, crezu că dacă va goni și pe țigani, fuge holera pîrlită din Iași. Plecarii evreii, plecară țiganii, dar holera tot rămase“.

Dar cei plecați, sau chiar cei goniți, erau oare-cum mai fericiți. Căci în curînd însuși boerii cerură voie lui Kisselef să iasă la țară cu familiile lor, căsi în Iași nu mai era de stat. Nu mai erau doctori nu mai erau farmacești, nu mai era nimic.

Tribunalele și școlile se închiseră. In Iași nu mai rămăseseră de cît vr'o 5000 de suflete și mureau cîte 200 pe zi! Viceconsulul francez Monton perde pe nevastă-sa pe un funcționar francez și pe mai mulți servitori ai consulatului. El singur fugi într'un sat din apropiere.

Kisselef vine în persoană la Iași,—dar prezența lui nu ajută nimic. Mai în toate zilele moare cîte unul din ofițerii lui de ordonanță.

Incet-încet holera părăsește Iașul, scoborînd spre Galați.

Dar în 1834 capitala va pierde din nou un mare număr de oameni—din cauza unei iabucniri holerice, mai au seamă în clasele sărace.

Intreg acest răstimp se poate numi cu drept cuvînt epoca de aur a... cioclilor. Va mai veni însă, pentru dînșii, o vreme tot așa de rentabilă,— tocmai pe la mijlocul veacului trecut. **Rodion**

Muntenegru

Ascuns în sînul munților prăpăstioși, rătăcind cu turmele din loc în loc, sau cu arma în mîni prin codri nestrăbătuți, pe drumuri, prin văi, micul popor al Muntenegrenilor a trăit veacuri întregi necunoscut aproape de alte neamuri, ducîndu-și în cuibul lui natural o vieață de eroi în vremuri de restrişte, o vieață patriarchală în vremuri de pace. Au trecut anii, secolii, unul după altul, fără ca privile altor țări să se îndrepte spre dînsul; numele eroilor săi nu au plutit pe buzele tuturora, faptele sale nu au fost cîntate de truveri sub ferestrele castelelor gotice, nici ochii frumoaselor castelane nu s'au umezit la cetirea mărețelor vitejii ale acestor necunoscuți luptători pentru neam. Singuri, în giganticele lor cavouri de munți, cu privirile ațintite totdeauna spre primejdia ce putea să vie, Muntenegrenii, au căutat să-și apere puținul lor avut, cu sfințenie și cu dragoste.

In de ei și-au cîntat faptele, în de ei și-au povestit serile eroismul străbunilor și lăsați apoi în pace de vecini, au căutat să și întemeiască o viață pacinică și senină, continuînd a cînta și a rătăci cu turmele prin munți: O țară fericită.

Iată însă acum că lucrurile se schimbă; numele acestui modest popor circulă pretututindeni, țara, întîmplările trecutului lui încep a fi cercetate, iar suveranul ce-l stăpînește a ajuns în scurt timp una din figurile cele mai populare din Europa. Muntenegru s'a proclamat regat. Peste tot locul se vorbește acum de acest eveniment plin de însemnătate; apariția, deci, a acestor rînduri e justificată.

*

Rar s'a mai văzut o țară în condiții mai prielnice de apărare ca Muntenegru. Incursiunile vecinilor lacomi au fost mereu zădărnicite de obstacole natarale cu care e înzestrată. Șes nu există nicăeri; pretutindeni văi, dealuri, piscuri. O veche legendă sîrbească spune că atunci c'nd Dumnezeu a creat lumea, străbăteă văzduhul cu un sac plin cu tot felul de munți: ici arunca un munte mai mic, colo unul mai mare, și tocmai cînd trecu pe deasupra locului care azi se numește Muntenegru, sacul se rupse și toți munții se risipiră pe această întindere de pămînt. Deschidere la mare nu are de cît pe o mică distanță, unde portul *Dulcigno* își oglindește în valuri zidurile-i bătrîne, iar ceva mai spre Nord *Antivari*, cu foburgurile sale vechi și străzile strîmte, pe care abia pot merge trei persoane alăturea, își înalță ruinele pline de amintiri istorice, rămășiți solemne ale vechei ocupațiuni Veneției.

Intins pe o suprafață de 9085 kl. patrați, Muntenegru nu poate prospera mult din punct de vedere economic; are puțin comerț, agricultură primitivă și industrie de tot neînsemnată. Exportul se ridică la vre o 3 milioane, iar importul cam la 1700000 de lei—Cu o populație de 250000 de locuitori, de rit ortodox, cu vre-o 500 klm. de linii telegrafice, la anul 1897 avea de abia 19 corăbii cu pînze în serviciul său maritim: O țară în miniatură. Capitala *Cetinge* numără abia vr'o 2000 și ceva de locuitori. Alte orașe ca: Podgorika, Dulcigno, Antivari etc. au o populație ceva mai numeroasă; reședința suveranului însă e la Cetinge, unde își are palatul său: Bigliardo. Vieața în aceste condiții e cu totul primitivă. Nimic din luxul și strălucirea Occidentului nu a pătruns aici.

Fabricile sunt puțin numeroase și funcționează numai pentru consumația locală, via reușeste aproape de Podgoritza, pămîntul produce puține cereale, în special ovăs și cartofe, maslinul înconjoară cu brațele-i verzi porturile Dulcigno și Antivari. Organizația socială pînă nu de mult a fost asemeni acelei a triburilor: locuitorii unui tîrg purtau același nume, sub ascultarea unui șef, avînd în comun instrumentele de muncă, precum și producțiunea solului. „Toată lumea, spune Vivien de St Martin, țărani, meseriași, negustori, chiar preoți intră în cadrul acesta. E foarte interesant de observat desvoltarea proprietății private în această asociațiune. Astfel preotul ținut pe cheltuiala obștiei trebue să i aducă toate salariile sale fixe, pe cîtă vreme banii ce-i cîștigă de la nunți, botezuri, înmormîntări, îi aparțin lui în mod exclusiv. Proprietatea fonciară și uneltele de muncă sînt aproape inalienabile în fie care din aceste asociațiuni... Organizația militară este aceiași ca a diviziunilor sociale: șefii naturali ai grupurilor, sînt în același timp șefii lor militari“.

De și liniștită, viața nu-i tocmai ușoară în sînul acestor munți, de oare-

ce suprafaţa cultivabilă fiind mică e nesuficientă pentru hrana tuturor locuitorilor săi. In trecut aceştia mergeau cu incursiunele peste graniţă pe teritoriile vecine, lucrînd ca la ei acasă, ceia ce dădu naştere la multe încăerări şi lupte; cu timpul lucrurile se mai liniştiră şi populaţiunea îşi căuta hrana în interiorul ţărei ei. Dar producţiunea totală neajungînd tuturor, mulţi emigrară prin ţări străine, mai cu seamă în Turcia unde îndeplinesc slujba de grădinari, salahori etc.

Muntenegreanul învăţat de întimperiile vremurilor cu lupte, aventuri şi pribegii, s'a deprins cu relele soartei devenind fatalist, mergînd, prin urmare la pericol, cîntind cum ar merge la sărbătoare. De sigur mult din eroismul demn şi măreţ al vechilor slavi sălăslueşte în sufletul lui; a muri liniştit acasă înconjurat de ai săi, e pentru un barbat aproape o ruşine. Cînd se naşte vr'un copil, prima urare ce i-o fac cei de prin prejur, e:

„Dă Doamne să nu moară în patul său". El e viteaz şi muncitor, căci ţara sa cu terenul ei prăpăstios îi dă avînt la muncă şi la vitejie. Relieful solului însă e oare-cum dăunător traiului locuitorilor: piscurile înalte ale munţilor, din care unele ajung la 2606 metri (Dormitor) sau 2174 m. la Maganik, ori 2850 m. la Kom., văile sale adînci şi repezi, fără obstacole naturale, nu pot opri torentele uriaşe de apă, provenite din ploile abondente ce cad în cursul primăverei şi al iernei. „Apele ne putînd fi oprite pe înălţimele despoiete, nici în fundul văilor, din cauza porozităţei extreme a terenului, cea mai complectă uscăciune urmează inundaţiilor şi durează cîte odată vara întreagă. Dacă furtunile mărei nu ar veni uneori să reverse o apă binefăcătoare pe întinderi, partea ţărei mai înaltă, ar fi bîntuită de o foamete continuă. Izvoarele şi chiar rîurile seacă aproape cu totul într'un anumit timp al verei". *(Delarue)* In condiţiile acestea, o astfel de regiune ar fi cu neputinţă de locuit; sunt însă la suprafaţa platourilor nenumărate adînciturі de formă ovală, a căror diametre diferă ca lungime, unele întinzîndu-se ca nişte basine circulare, altele în formă de puţuri profunde, care reţin apa rămasă din astfel de torente. — După cum am spus, Muntenegru n'are decît o mică eşire la mare, (49 km.), fiind despărţit de Adriatica printr'o îngustă fâşie de pămînt. Prin părţile acestea se găseşte peşte în abondenţă dar mai cu samă în apele lacului Scutari, din care trei şferturi e în posesiunea Muntenegrului.

In anumite epoci ale anului, apele acestui lac sunt pline de o specie de peşti avînd o dimensiune ceva mai mare de cît sardelele, pe care Sîrbii îi numesc *Ukl v* şi Italienii *Scoranza*. Cînd se apropie iarna, peştii aceştia sunt atît de numeroşi, în cît suprafaţa apei ia o coloare deosebită; ei m şună mai cu seamă prin acele părţi ale lacului, în care se formează vîrteje circulare, provenite din izvoarele ce ţîşnesc din fund, care-i atrage, avînd o temperatură mai ridicată. Cîte odată sunt aşa de numeroşi, în cît o vîslă înfiptă în apă, rămîne în poziţie verticală. Pescuirea lor se face cu mare uşurinţă de către triburile de pe mal. Cei mai mari sunt săraţi şi expediaţi în diferite ţări, mai cu seamă în Dalmaţia, cei mai mici sunt lăsaţi în apă în părţile mai puţin adînci şi mai erboase ale lacului, unde sunt cultivaţi cu îngrijire" (F. Lenormant).

De şi vîrfurile piscurilor înalte ale munţilor se desenează albe pe cerul albastru, totuşi întreaga ţară a fost numită *Muntenegru*. Asupra originei acestui cuvînt au fost discuţii; unii credeau că el e datorit masivelor de calcar altădată acoperite cu păduri de pin, ce dădeau naştere la lungi linii întunecate, alţii credeau că numirea de *Cernagora* vine de la *Ceroieva Gora* (muntele lui Cero ievic), alţii în sfîrşit spuneau că Cernagora ar fi fost altă dată azilul proscrişilor, alungaţi din cîmpie pe aceste locuri, de unde pe furiş se coborau la şes pentru a jefui.

Prin urmare ceia ce a caracterizat pînă azi poporul muntenegrean, a fost vieaţa lui patriarhală, viaţă de păstori pribegi şi de luptători viteji, necunoscuţi de lumea întreagă, dar plini de avînt şi de iubire de ţară... Dar iată că vieaţa aceasta a suferit o schimbare însemnată. Iată că liniştea aceasta senină, a dat loc fasturilor şi serbărilor sgomotoase. Ca dezlegarea unei vraje de basme, pacea care domnea pretutindeni începe a pierde din farmecul ei; pe întinderi răsună victorioase cînturi de sărbătoare, poporul se agită, iesă din letargia ce l ţinea încătuşat, începe a-şi da seamă de ce-l înconjoară şi vrea să intre în rîndul celorlalte neamuri... şi celelalte neamuri l'au primit cu drag între ele, recunoscîndu-i titlul care şi l'a căpătat prin merit; Muntenegru s'a proclamat regat. De acum înainte, evoluţia naturală a lucrurilor îşi va urma mersul ei firesc; civilizaţia, această hidră misterioasă, îşi va întinde braţele pe întregul său teritoriu; ca prin vis se vor transforma vechile obiceiuri, alte cîntece vor răsuna prin văi, castele uriaşe, clădiri măreţe, palate, vor răsări ca la o vrajă din pămînt, oraşele vor prospera, viaţa paşnică şi senină îşi va pierde din farmecul ei. Şi dacă în realitate adevărata fericire a unui neam constă în linişte desăvîrşită, în trai patriarhal, fără înalte aspiraţii de cultură fără legături diplomatice şi comerciale cu alte neamuri, atunci desigur că nu peste mult timp, Muntenegrenii vor regreta acele vremuri de poezie desăvîrşită, acele vremuri legendare, cînd eroii străbăteau satele şi munţii, cînd cîntecele senine în care se oglindeau frumuseţile naturei, răsunau prin paşnicul văzduh. Căci în adevăr, ce e mai frumos, ce e mai isplititor de cît lipsa de griji meschine, de cît patriarchala dezvoltare ferită de lupte zădarnice şi de zbuciumări ucigătoare. Şi pentru un popor liniştit din fire, ce poate fi mai sublim de cît un trai fără evenimente extraordinare, fără sforţări şi fără lupte: *Heureux ceux qui n'ont pas d'histoire.*

E.

Scumpirea traiului

LOCUINŢELE

Aceasta e o chestiune veche, de mult locatarii simt scumpetea chiriilor, dar ne avînd ce face au suportat-o şi o vor suporta încă până cînd comunele sau o instituţiune privată cu capital, nu va lua chestiunea spre a o rezolvi în folosul locatarilor.

Omul nu poate să-şi lase familia pe drumuri, îi trebuie absolut o casă de locuit; proprietarul profită de această lipsă şi suie chiria, în fiecare an dacă se poate. Case care cu 5—6 ani să închiriau pe an cu 4—5 sute lei, azi au ajuns la 1200, 1500 de lei, deci mai mult ca întreit şi tendinţa încă este spre urcare. Cauzele le cunoaştem cu toţii, populaţia a crescut şi creşte. O familie a dat naştere la alte două trei familii, ce fie-care la rîndul seu are nevoe de o locuinţă pentru familia sa şi aşa mai departe. La noi în Iaşi de mulţi ani nu se mai construesc case, doar poate ici, colea cîte una. Lăcomia pe deoparte, lipsa de locuinţe pe de altă parte a adus scumpirea de astă-zi, că te îngrozeşti cînd vezi cîtă chirie cere pentru o locuinţă ca vai de ea, în cele mai multe cazuri umedă, friguroasă etc. etc.

Tu chiriaş, eşti pus în două alternative, ori să plăteşti peste puterile tale, ori dacă nu, să te înghesueşti adese cu o familie numeroasă într'o locuinţă ce nu ţi poate conveni nici macar din punct de vedere higienic.

Nu vorbim de cazurile acele unde unii oameni cred că după măreţia localului ce-l ocupă i se dă meritul ce îl aşteaptă. Aceştia sunt oameni cu dorinţi ce trebue să-i lăsăm în dorinţa lor. Omul trebue să se întindă cît îi e cerga".

Un amic al meu şi-a făcut anul acesta o casă, pentru care a cheltuit 10 mii de lei, de altfel casă bunişoară, cinci camere cu o bucătărie. Ştiţi ce chirie cere? Nici mai mult nici mai puţin de cît 2500 de lei adică 25%.

Dacă te-ai duce la ori ce camatar şi i-ai cere bani cu împrumut, cred că i-ar fi ruşine să-ţi ceară 25%. In casul cînd împrumutul este asigurat într'un imobil sau altceva, de sigur că şi procentul va fi proporţional mai mic. Cu ipotecă nici nu se plăteşte mai mult de cît doar 10% pe an.

Proprietarul unor case e bine asigurat asupra imobilului, dacă pe un preţ mai de nimic îl asigură la o casă de asigurare. Deci banul ce-l pune într'un imobil e bine asigurat. Oare pentru ce s'ar cere un procent aşa de mare 25% şi mai mult încă. Azi capitalul plasat într'un imobil urban este acela care aduce cel mai mare şi mai sigur folos. Dar dacă stăm puţin şi reflectăm asupra lucrului. Oare bine e să speculăm în aşa mod nevoia celui care din oare care împrejurare nu are casa sa.

E adevarat că şi impozitul fonciar e mare, dar nu este mai puţin adevarat că şi lăcomia îşi are partea sa. Fie una ori alta ar trebui să i se pună o stavilă.

Mai considerînd şi privilegiul de care se bucură proprietarul, aşa că chiria îi e asigurată în ori ce avere a chiriaşului, chiar până la jumătate asupra lefei ce ar primi. Aşa dar capitalul plasat într'un imobil urban este bine asigurat sub toate formele şi sub toate împrejurările ar urma ca şi chiria să fie mai mică, după norma celor ce fac speculă cu banii. In cazul de faţă chiria să scumpeşte pe zi ce merge; cu drept cuvînt să zice că e lăcomie.

*

In străinătate chestiunea scumpirei chiriilor e discutată poate mai arzător ca la noi, acolo oameni mari, comune, chiar statul s'a pus pe gînduri, ce e de făcut?

In Germania, de curînd s'au publicat nişte relaţiuni a unei anchete asupra scumpirei chiriei, anchetă rînduită chiar de guvernul ţerii. S'au întrebat toate oraşele mai populate din Germania şi respunsul a fost că toate studiază chestiunea, că mai toate au avizat la mijloace de îndreptare, dar n'au reuşit nici unul la remediarea răului.

In străinătate guvernul se interesează în prima linie de locuinţa lucrătorului, compusă din 2 camere cu bucătărie. Noi însă trebuie să ne îngrijim de toate treptele societăţei ce nu au proprietate, o casă de locuit pentru familia sa.

Chestiunea e greu de rezolvit, în primul loc, că cei cari sunt puşi în poziţiune de a rezolvi chestiunea adese ori sunt tocmai proprietarii de case şi dă, omul e om, cum să-şi dea el singur în cap; interesul e interes. Rar om e stăpînit de un caracter în afară de interesul seu. Cui alluia incumbă îndatorirea sfîntă de a se ocupa de rezolvirea chestiunei scumpirei chiriei de cît numai consiliului comunal al oraşelor. Primarele, *părintele comunei*, este persoana dela care ne aşteptăm la deslegarea acestei probleme.

S'a zis că se va face împrumuturi de bani şi cu banii împrumutaţi consiliile comunale se facă case de locuit şi se le închirieze cu preţul costului. Operaţia n'ar fi grea, dar, un lucru se opune. Banii trebue plătiţi cu amortizaţie în 40—50 de ani plus. Cele alte cheltueli de reparaţie, sarcini etc. ce adaug la suirea chiriei, deci vrînd ne vrînd, locuinţe n'am putea avea aşa de eftin cum ni cere interesul nostru.

E adevărat că chiria ar fi ceva mai ieftină ca cea actuală, dar noi voim ca chestiunea să fie pusă pe o bază pe cît de urgentă, pe atît de solidă. Unde mai pui şi chestiunea că mai toate, dacă nu chiar toate comunele cu o populaţie mai numeroasă, sunt încurcate în datorii pînă la fundul de raturaţiune, datorii făcute pentru diferite nevoi.

In cazul cînd consiliul comunal ar dispune de un capital, fie împrumutat, fie al ei propriu, te pomeneşti că prin clădiri de case de locuit îşi crează un nou izvor de venituri, cum s'a făcut cu hala, abatorul, baia etc. In atare caz e rău ba poate mai rău de cît cum stăm actualminte, pentru că poate se mai între şi hatîrul, nepotismul şi cîte altele.

Cel mai nimerit lucru ar fi: *comuna să între în tratative cu capitaliştii străini care cu destulă bucurie îşi vor pune capitalurі în clădiri de la care de unde vor avea un procent de 6 la sută, ba cred că se vor mulţumi şi cu 5 la sută, fondul fiind bine asigurat cu avantajele pe care le-am arătat aici.*

Procentele în Anglia sunt 2 şi 3 la sută pe an.

In Iaşi sunt atîtea locuri virane unde s'ar putea construi case higienige şi cu chirie cel puţin pe jumătate cum se plăteşte actualminte.

Aşa dar numai capitaluri străine sau indigene plasate în zidiri de case cu un folos de 5 sau 6 la sută este singurul mijloc eftenirea chiriilor.

Dar pentru aceasta trebue oameni să lucreze cu pricepere şi desinteresare ca pentru un bun public. Trebue să i căutăm şi zeu! nu ştiu unde îi vom găsi chiar de am întrebuinţa felinarul lui Degene.

C. Tincu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Pentru o bibliotecă.—Mai mulţi intelectuali din Bîrlad au luat iniţiativa de a intemeia în acest oraş o bibliotecă populară în vedere de a oferi tuturor doritorilor mijloacele de a se instrui şi, mai cu seamă, de a nu uita ceea ce au apucat a învăţa prin şcoli.

In acest scop s'a adresat multor persoane din ţeară un apel pentru donaţiuni de cărţi. Apelul e semnat de poetul G. Tutoveanu şi are frumoase pasagii. Cităm încheiarea zisului „apel":

„...Odinioară, prin puterea braţelor, am învins noianul de năvăliri barbare prin legendara trăinicie a neamului, am învins apoi navala josniciei fanariote; acum a venit vremea să 'nvingem şi prin străvechea putinţă de civilizare a rasei latine.

Pentru aceasta, e de neapărată nevoe să 'ntemeiam, şi mai ales la sate, cît mai numeroase instituţii de cultură: şcoale, biblioteci, teatre, reviste de poporanizare; şi să 'nlesnim înfiinţarea instituţiilor de credit, pentru ridicarea stării materiale a poporului.

Cînd ţărănimea din regat va fi avută, sănătoasă şi luminată, unitatea culturală a Romînilor va fi uşor de realizat, şi va constitui singurul razem în atingerea unităţii politice. Căci din clipa în care cele 12000000 de Romîni se vor închina în numele aceleaşi idei, putem fi siguri că nici o putere omenească nu ne va mai clinti din jurul Carpaţilor.

Din prinosul acestor credinţe, a izvorît gîndul de întemiare a *Bibliotecei publice din Bîrlad*".

*

Din Londra se anunţă moartea renumitului pictor englez Holman Hunt, în vrîstă de 83 de ani. Cu dînsul s'a stins cel din urmă representant al aşa zisului prerafaeliţi, cari au stăpînit gustul public începînd de la mijlocul secolului trecut pînă nu de mult. Cultul lor era îndreptat către maeştrii dinaintea lui Rafael,—în special adorau pe Botticelli.

Pictorul Hunt a trăit mulţi ani în Ierusalim unde a decorat cu acarele artistice biserica cea mare, a mormîntului lui Christ.

*

STRUNA ZILEI

LUI CUZA-VODA

In sinul comitetului statuei lui Cuza părerile sunt din ce în ce mai împărţite.

Tu, Cuza-Vodă, cel dintăiu
I-ai învăţat să fie fraţi
In două ţări şi Capitale;
Dar iată, azi, iaşanii tăi
Stau pîn'la sînge dezbinaţi,
Pe treptele statuiei tale!

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ La 1 Noembrie va începe să funcţioneze la Roman, şcoala pregătitoare de subofiţeri pentru corpul IV de armată destinaţi a se reangaja.

Scopul acestor şcoale este de a da o pregătire pedagogică specială caporalilor (brigadierilor) şi sub-ofiţerilor, cari ar dori să se reangajeze şi din care în urmă se vor recruta elevii şcoalelor pregătitoare de plutonieri.

Elevii vor fi recrutaţi dintre caporalii (brigadierii) şi sub-ofiţerii în termen, proveniţi din copii de trupă, din voluntarii sau din sorţarii, cari îndeplinesc următoarele condiţiuni.

Să aibă două clase gimnazial cu certificat în regulă; să satisfacă condiţiunile art. 5 alin. a, b, c, d, e, f, şi g, ale regulamentului şcoalelor pregătitoare de plutonieri, să dea o declaraţie prin care se obligă a se reangaja ca plutonier după terminarea acestei şcoale pregătitoare de plutonieri.

Caporalii (brigadierii) şi sub-ofiţerii, cari îndeplinesc condiţiunile de mai sus, vor fi propuşi la 1 Octombrie al fie-cărui an de către capii de corpuri, împreună cu toate actele referitoare.

Durata şcoalei va fi pînă la 1 Martie.

❑ **Carnetul Sfîntului Alexandru.**—*Luni 30 August 1910* — D-nii Alexandru A. Badareu, Alexandru D. Xenopol, Alexandru Hinna, Alexandru Dabija, doctor Alexandru Culiano, Alexandru Calerghi, Alexandru Lambrior, Alexandru Philipide, Alexandru Popovici, Alexandru Teodoreanu, Alexandru B. Brandia. Alexandru Zirobici, Alexandru Aurescu, Alexandru D. Ionescu, maior dr. Alexandru Gavrilescu, Alexandru Ciurea, Alexandru A. Brandia, căpitan Alexandru Vivoschy, Alexandru Beldiman, maior Alexandru Cujbă, locot. Alexandru Cantuniari, Alexandru D. Atanasiu, Alexandru Urziceanu, Alexandru Handoca, preot Alex. Şerban, Alexandru Simionescu, Alexandru Zaharia, Alexandru Jipa, căp. Alex., Tăutu, Alexandru V. Simionescu, Alexandru D. Popescu, Alexandru Raicu, Alexandru Alexandrescu, Alexandru Gheorghiu, Alexandru Constantinescu, Alexandru C. Mihailescu, Alexandru Comarnescu, Alexandru Vartic, Alexandru Funiac, preot Alexandru Dima, Alexandru C. Popovici, Alex. Ciolac, Al. T. Popovici preot, Al. Călimănescu, Al, Chendrino, Alexandru Velciu, Al. Roşculescu, Alex. Vasiliu preot, Al. Ţaicu, Alexandru Golăescu, Alexandru Arion preot, Alexandru Mihail, Alexandru Ciornei, Alexandru Agapi, Alexandru Rişcanu, Alex. Gheorghiu, Alexandru Ionescu, Alex. Constantinescu, Alexandru Ştefănescu, Alexandru Hulubei, Alexandru Atanasiu, Alex. Vasiliu. Al. Ianculescu, Alex. Gheorghiu, Alexandru Artino.

❑ D. Eduard Caudella s'a reîntors din viligiatură şi la 1 Septembrie va începe lecţiile.

❑ Alaltă-eri seara trenul care venea din spre Botoşani, a fost atacat cu pietre, în apropiere de staţia Vereşti, Geamurile unui vagon de clasa II-a au fost sparte.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a Moldovei se va duce în ziua de 8 Septembrie la mănăstirea Vorona, unde va oficia hramul.

❑ Un caz suspect s'a constatat în satul Băluşeni, din judeţul Botoşani. Băietanul Const. Morariu, pe cînd aducea apă de la fîntînă din marginea satului, pe drumul spre casă a fost apucat de crampe grozave, şi vărsături. Fiind dus acasă, numitul băietan a murit.

Populaţia satului e foarte alarmată. Autorităţile s'au dus la faţa locului.

❑ Ministerul Instrucţiunei Publice a luat măsuri ca să anunţe personal despre închiderea şcoalelor pe cei care au adresat petiţiuni de înscriere şi locuesc la ţară.

Iată de pildă, adresele cari s'au trimis eri dimineaţă părinţilor sau corespondenţilor elevelor care vor lua parte la concursurile de admitere pentru şcoalele normale.

„Vă facem cunoscut că faţă de primejdia invaziunii holerei ministerul a hotărît ca concursul de admitere ca bursiere şi solvente în şcoalele normale să înceapă la 13 Septambrie orele 8 a. m. iar nu la 1 Septembrie.

❑ I. P. S. S Mitropolitul Pimen a pedepsit cu oprirea de slujbă pe preoţii care încă n-au trimes listele de subscripţie pentru statua lui M Kogălniceanu, ce li se încredinţase.

❑ D. locot Gane, substitut de comisar regal, s'a reîntors de la Piatra Neamţ. unde a anchetat cazul plutonierului Gh. Mîndru, care s'a sinucis, aruncîndu se înaintea unui tren.

D-sa şi-a depus raportul.

❑ Elevii admişi în şcoala militară vor trebui să se prezinte la şcoală în ziua de 6 Septembrie.

❑ Aflăm cu plăcere că alaltă-eri a avut loc în tîrguşorul Negreşti, căsătoria amicului nostru Iacob Buzatov, cu d-na Natalia Popovici.

Felicitările noastre.

SPECTACOLE

— La cinematograful „Union", din grădina Cuza-Vodă, începe astăzi un nou program, în adevăr din cele mai splendide.

„Triumful Novicelui" este titlul unei drame, din viaţa americană, în 18 părţi: *Subiectul:* Un sat în America e pustiit de nişte hoţi de cai — Principalul hoţ este Pete asupra cărui cap se pune un premiu de 500 dolari — Fata unui moşier din partea locului, curtată de toţi tinerii din ţinutul acela, oferă mîna ei aceluia care va prinde pe banditul Pete—In zadar încearcă toţi tinerii, ei sunt prinşi; jefuiţi şi goniţi de bandiţi—Un blînd predicator auzind şi el de marele premiu, se duce călare pe un catăr şi simulează o cădere în mîinile bandiţilor—dar Novicele (Predicatorul) profită de un moment şi pune mîinele pe revolverele bandiţilor şi îi sileşte să se predea—Astfel Novicele intră în posesiunea banilor şi a mîinei fetei pe care de mult o iubea.

O altă splendidă piesă, care se cuprinde în noul program din astă seară, e „Pentru patrie", scene din timpul liberărei Neapolului de sub dominaţiunea Burbonilor, de către viteazul Garibaldi.

Noul program din astă-seară mai cuprinde: Cavaleria americană, după natură; briganzii beduini, dramă; Napoleon şi micul trompet, un interesant episod în viaţa marelui împărat; Ghinionul unui barbat vesel, comedie; Imprumută-mi 100 lei, comedie; In familia şoarecilor. Nici simpaticul Max Linder nu lipseşte din această serie; el apare în o frumoasă comedie, de el însuşi: Max Linder distrat. Noul program mai cuprinde şi alte bucăţi, sportive, drame etc. şi direcţia înştiinţează pe onor. public că, programul fiind prea încarcat, reprezentaţia se va începe mai de vreme ca de obiceiu.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la institutul Grigorian, care s'a stins de pompieri.

— La cărciumarul Z. Ianculovici, din strada Palat 84, necunoscuţi hoţi s'au introdus astă noapte, de unde au furat mai multe lucruri.

Dacă vroiţi a vă păzi de holeră, tifus şi alte maladii infecţioase;
Dacă suferiţi de guttă, artritism, nisip în căile urinare sau acreală prea mare a stomacului;

NU INTREBUINŢAŢI CA APA DE BAUT
de cât excelentele

APE Mineralizate SINTEZA

— Aprobate de Direcţia generală a Serviciului Sanitar —
preparate cu apă sterilizată, de
Doctorul RĂTEANU Chimist
Comenzile se primesc la Farmacia şi Laboratorul chimic Dr. Rătianu,
— IAŞI, STRADA ALEXANDRI No. 46 —
Două trăsuri speciale fac serviciul la domiciliu.
De vînzare la Magazinul de coloniale ERMACOV şi la toate restaurantele şi debitele din oraş.
— Observaţi bine etichita cu numele „SINTEZA" —

Ultime INFORMAȚII

❑ *Cu sau fără de aprobarea eforilor Spiridoniei, se desminte ştirea dată de noi privitoare la suspendarea lucrărilor pentru clădirile „Maternităţii“.*

Indiferent de aceste „desminţiri“, menţinem ştirea noastră, pe care o complectăm astăzi cu un amănunt: suspendarea lucrărilor s'a făcut în urma unui referat al serviciului de contabilitate.

Este adevărat că vre o câţiva lucrători lucrează la acoperirea clădirii—dar altă ucrare nu se face.

❑ **Cînd se vor deschide şcoalele.**—*Contrar celor afirmate de unele ziare, şcoalele se vor deschide la 13 Septembrie, iar nu la 1 Octombrie, cu toate că consiliul nostru de higienă intervenise la minister în acest senz.*

Iată ordinul circular ce s'a primit azi de direcţia liceului Naţional. prin care se anunţă amînarea cursurilor şcolare până la 14 Septembrie.

Ministerul Cultelor şi Instrucţiunei Publice. No. 56556 din 27 August 1910.

Domnule Director,

Vă facem cunoscut că din cauza pericolului ce prezintă, încă învazia holerei în ţară, şi ca o măsură profilactică, s'a dispus ca deschiderea şcoalelor să aibă loc în ziua de 13 Septembrie a. c.

Toate operaţiile preliminarii (ca examene de absolvire, concursuri de burse examene particulare etc.) la şcoala ce conduceţi, se vor face în prima săptămînă ce urmează zilei de 13 Septembrie. Cursurile vor începe în ziua de 20 Sept. In primele 12 zile ale lunei Septembrie veţi lua măsuri trebuincioase pentru amănunţita curăţenie a localului. In acest scop veţi îngriji în special ca să se dea cea mai mare atenţie hasnalelor şi latrinelor, golindu-le şi curăţindu-le. Apa de băut va trebui pusă la adăpost de posibilitatea contaminărei şi se va garanta inofensibitatea ei, în cazul cînd sursele în localitate ar fi deja contaminate..

Dezinfectarea localului, se va face de către serviciul sanitar comunal local către care s'a intervenit prin adresa separată.

p. Ministru *D. A Teodoru.*

❑ Eforii Spiridoniei vor publica astă-zi un comunicat, referitor la cifrele ce le-am publicat noi în chestia obştiilor săteşti cărora li s'au arendat moşiile Spiridoniei,

Aşteptăm să vedem cum se vor încurca eforii—căci se vor încurca.

❑ D. C. Ionescu, apreciatul artist dramatic, va fi numit director de scenă la teatrul din Iaşi.

❑ La Viena s'a deschis ieri congresul surdo muţilor.

Romînia este reprezintată, în acel congres, prin ziarul *Secolul.*

❑ D-ra Elise Pennescu, fica d-lui efor C. B. Pennescu, a căzut victima unui accident sclintindu-şi piciorul la Slănic.

Facem urări pentru grabnica însănătoşare a bolnavei.

❑ A. S. R. Principele Ferdinand a fost după cum am anunţat, la Galbeni-Secueni, judeţul Roman, unde a inspectat trupele din tabăra de la Secueni.

Au asistat la inspecţie şi d-nii: general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată şi general Pavlo.

Eri la amiazi, A. R. R. Principele Ferdinand a plecat spre Focşani. A. R. Regală s'a oprit azi dimineaţă în gara Gugeşti, unde a fost întimpinat de d. general Hîrjeu comandantul diviziei a 6-a; A. S. R. s'a dus şi a inspectat trupele din această divizie, concentrate în bivuacul, din apropiere de Gugeşti.

❑ Astă-zi s'a serbat, cu o deosebită solemnitate, hramul Capelei de la închisoarea centrală din localitate (cuviosul Moise Arapul).

Serviciul divin a fost oficiat de P. C. S. Archimandritul Gerasim Miron, profesor îngrijitorul acestei Capele, asistat de doui preoţi şi un diacon şi acompaniat de corul condus de d. Cristescu.

După citirea Sf-tei Evangelii P. C. S Archimandritul Gherasim Miron a rostit o frumoasă predică. P. C. S. a vorbit despre conştiinţa şi rolul ei, demonstrînd cu exemple din istoria omenirei, că pe cîtă vreme cine va va asculta de vocea conştiinţei, adică cît timp conştiinţa omului va fi senină, trează şi mintea luminată, nici odată nu va greşi.

P. C. S. şi-a încheiat cuvîntarea, îndemnînd pe deţinuţi să se roage lui Dumzeu ca să îi învrednicească să aibă tot deauna conştiinţa senină, spre a se putea feri de înveninatele săgeţi ale soartei care i-a adus în starea actuală, iar pe părinţii şi rudele lor, în necinstea ce o sufăr astă-zi.

După serviciul religios a urmat un dineu oferit de d. Făgărăşanu, directorul penitenciarului.

❑ Au mai fost declarate vacante, următoarele locuri din învăţămîntul primar urban:

Hirşova şc. de fete; Babadag şc. de fete; Sulina, Babadag, Isacea şi Roşiorii de Vede, şcoala de băeţi.

❑ **O informaţie cu urmări.** — Mare zarvă a fost ieri, la Jockey Club, între *tinerii* generoşi. Domnii C. Climescu, Grigore Buicliu, Ath. Gheorghiu, M. Tomida şi G. G. Mărzescu, au ţinut un lung conciliabul, relativ la destăinuirea ce-a făcut-o *Opinia*, că d. Gr. Buicliu a făcut aspre observaţii redactorilor ziarului liberal local, relativ la notiţele ce s'au publicat în acel ziar contra d-lui G. Lascar, ca administrator al Creditului Urban din Iaşi.

Conciliabulul urma să stabilească cine a informat *Opinia* de observaţiile făcute de d. Buicliu. S'a stabilit că, din redacţie, faptul n'a fost comunicat de cît d-lor Fîntînariu şi G. Săndulescu. D. Buicliu s'a convins de donă fapte: 1). că cunoscuta campanie cu îngrădirea locului din Trg. Cucului a fost dusă contra d-sale şi 2) că iniţiatorii campaniei au fost d-nii Săndulescu şi Fîntînariu.

Cu toate aceastea întreg personalul de redacţie al ziarului liberal local, a demisionat ieri, pe ziua de 1 Septembre, prin o scrisoare colectivă, motivînd faptul prin aceia, că redactorii au fost bănuiţi de delaţiune de către d. Gr. Buicliu, care este vice-preşedinte al clubului liberal.

Rezultatul general al consfătuirei de ieri, este ferma convingere ce şi a făcut'o d. Buicliu, că autorii campaniei contra d-sale, au fost domnii Săndulescu şi Fîntînariu.

D. Buicliu a şi comunicat redactorilor, că, pe ei personal, nu i bănuieşte de nimic şi că să rămîie la ziar.

Afacerea este departe de a fi terminată.

❑ Luni dimineaţă la orele 10 şi jum., se va oficia la Mitropolie, un Te-Deum, cu ocazia aniversărei luărei Griviţei.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri seara în strada Lăutari No. 53.

O copilă, Malca, în etate de 6 ani, a căruţaşului Iosub Heraşcu, jucîndu se pe lîngă vatra focului, i s'a aprins rochiţa de pe ea, cauzîndu-i grave arsuri pe corp.

Tatăl ei, care a observat la timp aceasta, sări în ajutorul ei şi cu mare greutate reuşi a stinge flăcarile.

In stare gravă a fost dusă la spitalul israelit.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Română“ de sub direcţiunea d lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Poetul Alexandru T. Stamatiade.—Ex. libris.—Ştiinţele sociale: C. C. Moteanu.—Consideraţiuni asupra socialismului de catedră.—G. Aslan.—Luxul.—Psihologie: Dr. Florea Simionescu. Despre răutate. — Literatura: Guy de Maupassant.—Un fiu.—J. Barbey d'Aurevilly.—Disjecta membra —Şcolare: Dr. Agricola Cardaş. — Şcolile agricole de iarnă din Germania.—Note şi discuţiuni: Ioan Dragu—Cum se falşifică istoria.—C. S. Ballan.—Copiii părăsiţi!

❑ Cazurile de febră-tifoidă se înmulţesc în oraş pe fie-care zi.

Numai în spitalul isrtelit se găsesc internaţi 14 bolnavi de febră-tifoidă.

❑ Banca centrală a băncilor şi cooperativelor săteşti a înapoiat aprobate statutele şi actele de constituire a băncei populare de meseriaşi şi muncitori „Providenţa“ din localitate formată de curînd.

❑ Luni seara vor lua drumul spre America 14 familii evreeşti din localitate şi 4 din Fălticeni.

❑ Ministerul de interne, faţă cu modificarea legei pentru organizarea comunelor rurale, a hotărît ca îndatoririle din legea monopolului tutunurilor să se îndeplinească de către notari.

❑ Pentru mîine Duminică) orele 3 p. m., sunt convocaţi membrii Camerei de meserii, pentru a discuta şi rezolvi mai multe chestiuni privitoare pe meseriaşii membri ai corporaţiunilor din circumscripţia acestei Camere.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul secţia II-a a confirmat azi mandatul de arestare emis contra lui Dumitru Topuz, arestat pentru furturi.

— Tribunalul secţia I a a infirmat mandatul de arestare contra lui Anton Chelaru pentru răpire de minore.

❑ Astă-seară Simbătă 28 Aug. şi mîne Duminică 29 Aug. au loc ultimele reprezentaţii ale teatrului cinematografic Pathé Frères din Grădina Bragadiru

Programul acestor două reprezentaţii este unul din cele mai interesante din această stagiune şi cuprinde între altele:

Vederi şi scene insufleţite de la expediţia lui Charcot la Polul Sudic. Ceea ce ne descriu, Nordenskiold, Nansen şi alţi exploratori polari, Charcot ne arată aevea, insufleţit şi fidel prins după natură.

Nici un cinematograf nu ne-a dat încă un subiect atît de interesant şi atît de instructiv.

Exploratorul Charcot fiind întovărăşit în vaporul său „Pourquoi-pas“ de un operator cinematograf ne redă astă zi interesante privelişti din acele locuri. —Ultima staţie din Chili—Drumul spre Pol.—Insule şi cîmpii de ghiaţă.—Zăpezi şi gheţuri.—Iarna veşnică.—Pinguinii, păsări uriaşe care trăesc numai în regiunile glaciale ale polului sud—Repetăm şi atragem atenţiunea tuturor, că acest subiect este unul din cele mai interesante din cîte ne-a arătat cinematograful pe tărîmul Geografiei intuitive.

Programul cuprinde apoi Tiranul din Erusalim, după celebra scriere a lui Torquato Tasso, interpretată de d-ra Berthe Bowy şi alţi artişti de la comedia franceză din Paris.

De asemenea sunt cuprinse în programul escepţional: Jemmy, femeea răpită de peile-roşii sau Bigam fără voe—Oraşe chineze, vederi interesante după natură—Ultima serie a circuitului de est (Franţa) Reîntoarcerea la Paris. —Patinele fermecate, comedie,— Coşul sobei, comedie etc. etc. etc. precum şi cel mai nou număr din Pathé Journal, care cuprinde între altele: al cincilea centenar de la bătălia din Grunwald, serbările din Cracovia, marele cortegiu al Polonilor, fetele poloneze în graţioasele lor exerciţii sportive—Regele Angliei trece în revistă flota sa (300 vase de răsboiu) etc. etc. etc.

Reprezentaţiile viitoare ale teatrului cinematografic Pathé Frères, reîncep la Circul Sidoli în cursul lunei Septembrie a. c.

Data primei reprezentaţii precum şi toate desluşirile vor fi publicate în acest ziar precum şi prin afişe speciale.

Mîne Duminică matineu la Circul Sidoli, cu preţurile populare obişnuite.

Direcţia cinematografului Pathé Frères (Grădina Bragadiru) ne roagă să înserăm următoarea lămurire:

Atragem din nou atenţiunea ieşanilor că toate sujetele cinematografice ale casei Pathé Frères—cea mai mare din lumea întreagă—sunt întâiu arătate la teatrul nostru (Grădina Bragadiru şi Circul Sidoli).—De aice fac înconjurul la celelalte filiale din ţară şi după trei luni, după ce s'au învechit şi deteriorat —ele sunt vîndute altor spectacole similare. Asemenea şi Pathé Journal după ce a fost aratat la toate filialele, nemai avînd farmecul noutăţii este vîndut ori cui ca ori care gazetă veche.

Ultima Oră

— SERVICIUL TELEGRAFIC SPECIAL AL „OPINIEI“ —

Bucureşti 28 August

Consiliu de ministri

Bucureşti.—Eri după amiază s'a ţinut un consiliu de miniştri sub preşedenţia d-lui Ionel Brătianu, consiliu care a ţinut trei ore.

Să ştie că guverrul bulgar, declarînd România contaminată de holeră, a închis graniţa despre România, cerînd în acel şi timp lămuriri guvernului romîn.

Consiliul de miniştri a redactat răspunsul, pe care l'a şi înaintat guvernului bulgar.

A doua chestiune care s'a discutat, a fost chestia manevrelor.

D. general Crăiniceanu a dat lămuririle necesare, şi s'a hotărît în mod definitiv, ca manevrele regale să aibă loc, discutîndu se în acelaş timp şi asupra măsurilor în vederea viziteî aproape sigure a împaratului Germaniei.

D. Al. Djuvara, ministrul de externe a comunicat apoi atitudinea presei străine în chestia Cărţei Verde a guvernului romîn cu privire la conflictul cu Grecia.

S'a discutat apoi chestia încurajării aviatorilor romîni şi asupra acordării sprijinului ce guvernul trebue să-l dea ingierului Vlaicu, primul aviator romîn, precum şi altor aviatori romîni.

Cadavrul d-rei Săvulescu

Buzeu.—Cadavrul d-rei Săvulescu, fiica inginerului Săvulescu, care s'a înecat săptămîna trecută a fost pescuit la Sarata Monteoru.

Linie restabilită

Bucureşti.—Linia Fălticeni—T. Severin, a fost restabilită şi redată circulaţiei. Trenurile au început să circule regulat pe această linie.

HOLERA

Buda-Pesta.—Un comunicat al ministerului de interne spune: între numeroasele cazuri de diaree cu vărsături din ultimele două săptămîni, au fost diagnosticate; cinci cazuri de holeră de la 25 August, cari au avut un sfîrşit mortal, toate fiind întîmplate în locuri deosebite, nu e nici o legătură între ele: în patru cazuri de la ivirea boalei respectiv de la moartea celor atinşi, au trecut zece zile fără să se mai ivească vre un alt caz; de la al cincilea caz n'au trecut încă 5 zile.

*

Roma.—In ultimile 24 ore s'au constatat în Pughe, 18 cazuri de holeră şi 11 decese.

*

Constantinopol.—In vilaetul Erzerum, au fost constatate patru noi cazuri de holeră, dintre care două mortale.

*

Friburg.—Pe un vapor venit din Hamburg cu o încărcătură huilă, s'a constatat holera.

Ciuma

Petersburg.—Inspectorul medical şef, care dirige la Odesa măsurile pentru combaterea ciumei, telegrafiază ministerului de interne că pe toate vapoarele care pleacă din Odesa, şoarecii au fost stîrpiţi şi că medicii cercetează pe pasageri şi mateloţi înaintea plecării vapoarelor.

Creşterea apelor

Breslau.—Fluviul Neissa a atins lîngă Laeven cea mai mare înălţime de la 1903, adică 6 metri jum.; în împejurimi apele scad.

Pe urma ploilor

Viena.—In Moravia şi Silesia ploile au încetat pretutindeni; apele se retrag, culturile însă au suferit mari stricăciuni.

O mare nenorocire

Sheboygan. — Pe lacul Michigann, un pod umblător pentru vagoane, s'a răsturnat şi s'a înecat la 30 mile de coastă. Sunt 39 înecaţi.

Boicotarea mărfurilor din Creta

Atena.—Se anunţă din Salonic, că, comitetul de boicotarre de acolo a proclamat boicotul împotriva mărfurilor venind din Creta, asimilînd pe cele din provenienţa cretană cu cele din Grecia.

Broclamarea de boicatare a mărfurilor venind din insula pe care Turcia stăruie a o socoti ca o parte aderentă a împărăţiei, e privită aci ca foarte caracteristică.

Interzicerea adunărei generale

Constantinopol.—Ministerul cultelor a adresat patriarhatului ecumenic o notă, prin care îi comunică sub ameninţare de aplicare a legii penale, interzicerea ţinerii unei adunări naţionale convocată pentru 14 Septembrie. Oprirea e motivată, de faptul că o atare adunare naţională: nu e prevăzută de legile împărăţiei şi nici de privilegiile patriarhiei; de altă parte ţinerea unei ast-fel de adunări ar pune în primejdie ordinea publică.

CĂRŢI LITERARE ROMANEŞTI din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Silva, Lazu, Petrino, în total 30 diferite vol. Colecţia Şaraga de cîte 200 300 pag. REDUSE NUMAI LA 40 BANI vol. în loc de 1 leu; contra unui mandat de Lei 4 expediez franco de transp. zece exemplare din aceste mult interesante cărţi.

XENOPOL A. D. Istoria Romînilor în 12 volume mari de cîte 300 pagini tipărite pe hîrtie lustruită numai cu 7 lei toate 12 volume în loc de 18 lei.

MĂSURĂTOAREA OGOARELOR, pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transformaria măsurilor vechi în noi din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picioare, etc. şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi cu aplicarea legilor agrare de oare ce cuprinde instrucţiuni cum ori care ştiitor de 4 clase primare poate măsura exact şi sigur ori-ce.

Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat postal.

CODUL PLUGARILOR, Colecţie de 14 legi noi şi vechi cu toate expunerele de motive şi formulare la unele legi, de foarte mare trebuinţă locuitorilor ţărei, cuprinde 450 de pagini pe hîrtie velină legată şi se expediază franco după primirea sumei de Lei 3.25.

IMPLETITURILE DIN RACHITA, un vol. mare cu 60 ilustraţii se trimite recomandat după primirea sumei de lei 2.25.

Adresaţi comandele la *librăria editoare*

Nicolai A. Petroff—Birlad

Şi la principalele Librării din Bucureşti
Cataloage se trimit gratis la cerere.

Şcoala Profesională de fete
„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu“
— Iaşi—Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală să predau cursurile şcoalelor Profesionale după program proprie. Se predă Croitoria şi Teoria Croitului într'un mod foarte practic

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi interne şi externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Vănzătoare specială galanterie, pălării, încălţăminte şi dantelerie doreşte post durabil local. S. G. Posteresante Iaşi.

Profesor special
de
Franceză, germană, latină, preparator exersat de curs primar şi secundar.
V. Emil Profesor Str. Sf. Theodor 36.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 —	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.30
Lapte bătut		0.40
Caş	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeţi, sub preţul zilnic al pieţei.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum şi Ţuică în următoarele preţuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roş „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

3 Odăi 3
mari şi frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul oraşului, sunt
DE INCHIRIAT
de la 26 Octombrie a. c.
Adresa la Tipografia H. Goldner.

N. CADELCU
AVOCAT
Iaşi strada Păcurari 14

Au apărut următoarele cărţi şcolare de I. G. Tufescu profesor în Iaşi:

Istoria Antică
pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE
pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE
pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucţiei în luna Mai 1910.

Vechiul Magazin de Manufactură
Daniel Rozenberg
S'a mutat
din cauza expropierei Caselor din colţul străzei Ştefan-cel-Mare No. 1, în aceiaşi stradă
No. 9 Ştefan-cel-Mare No. 9
vis-avis de **Cocoşul de aur**.

Fac cunoscut onor. mele clientele şi onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutăţile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă şi earna: Ştofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franţuzeşti, Covoare, Ştofe de mobile, Perdele de ştofă şi de reţea, Pînzături, diferite lăţimi, Atlazuri şi satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze şi de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună şi preţurile avantajoase.

Doamnă, ştiind perfect limbele: franceză, germană, piano şi lucrul de mînă, caută imediat un loc de profesoară în familie.

A se adresa str. Crucei 55.

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

Internat pentru Domnişoare

Cu începerea anului şcolar 1910—1911 d na *Aspasia Culianu,* înfiinţează un internat, în deosebi, pentru elevele de la Externatul secondar de d-şoare eleve de la „Reuniunea Femeilor Romîne“ şi d re studente.

Se vor face meditaţiuni elevelor, în orele libere.

Vaccinări si Revaccinări
practică
Dr. A. Steuerman
— 13 Str. Golia —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* **Domnului I. DAVIDESCU Teocuciu**

Sticla a 1½ L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani
(Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Pòpa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSE Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

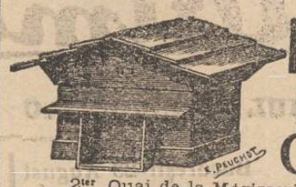

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va începe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din subjetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1884 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 le

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mîrzescu 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 1100 Marți 31 August 1910

POLITICA IN TREI

„Atunci mă faceți să admit că sînt 2 partide conservatoare", a zis Regele domnului P. P. Carp, în audiența sa de la Palat la 3 Maiu a. c., cînd s'a dus să-i comunice M. S. moțiunea votată de partidul său în zgomotoasa întrunire de la 2 Maiu.

M. S. Regele aduse vorba despre colaborarea celor 2 partide conservatoare, *lucru la care M. S. ține în mod imperios*, și pusese d lui Carp întrebarea: că de ce nu se înțelege cu d. Take Ionescu, care e foarte culant în aceasta.

E în mintea tuturor, că M. S. Regele este cel mai mare adept al ideii colaborării celor 2 partide conservatoare, pentru că—și aceasta nu e un secret pentru nimeni—M. S. s'a deprins a guverna țara asta cu 2 rînduri de oameni, schimbați după considerente de palat, nu cu partide care să exprime adînca și larga voință a țării. Fie că țara n'a ajuns încă să-și fixeze voința sa, sentimentul său, idealul său, fie că partidele politice nu s'au scoborît așa de jos pînă la temelia țării, din sistem, lucrurile ast-fel au mers 44 de ani și încă vor mai merge ast-fel.

E greu de urnit țara la o anumită concepțiune politică, care să dovedească un nivel politic mai rîdicat. Aceasta e treabă de generații și fiecare generație își merită regimul politic ce-l crede mai bun, și-i prieste. Noi trăim în o epocă de transiție; toți doresc și voesc schimbarea regimului nostru politic; toți văd că în dosul constituției noastre trăesc multe ilegalități și nedreptăți, căci constituția în baza ei a devenit un anacronism cu vremile de azi. Și dacă n'am judeca de cît numai din acest punct de vedere, încă ne-am explica necesitatea creării partidului conservator-democrat.

Prin crearea partidului conservator-democrat ideia conservatoare a căpătat o nouă tărie, s'a însădit mai adînc în masele noastre politice, a căpătat mai mulți adepți; cu toate acestea coeficientul politic al ideii ar fi în scădere, avîndu-și două organizări.

Electoralicește noi avem adesiunea a 75 la sută din masa alegătorilor și dreptul la putere se impune, dar se întîrzie pentru că coeficientul politic ar fi defavorabil nouă.

Liberalismul a pierdut în țară mai mult de o treime, căci dacă luăm numai Capitala, abia 800 glasuri s'au întrunit pe numele candidatului liberal, și peste 2400 de glasuri pe numele candidaților conservatori.

Și cu toate acestea guvernează în ciuda și dauna țării. Pentru ce? pentru că au eșit în alegeri, cînd avea în față un singur adversar, se căzuse la un fel de acord electoral *voit* cu nuanța Carpistă, *silit* pe alocurea de forța electorală a unor partizani ai șefului nostru, ca la Roman; și odată pus pe guvernare au avut 3 ani de zile un adversar în față și altul făcînd pe prietenul, Carpiștii pretîndu-se în dauna lor și a ideii conservatoare la acest joc machiavelic din partea șefului partidului liberal.

Dar acum?

Acum liberalii nu se mai află în situația aceasta. Au în față ca dușmane amîndouă partidele conservatoare; mai mult, sînt rupți între dînșii așa de adînc, că se prepară diviziuni și dislocări în masă. Cazul de la Huși e tipic. Direcțiunea oficială a partidului liberal s'a văzut de o dată pusă în fața majorității parlamentarilor liberali din județul Fălciu, fiind 4 deputați contra direcțiunii partidului, și partizan al ei numai *unul* și acela în funcțiune de altul. Iar în față avînd amîndouă partidele conservatoare, cari au crezut că pot merge împreună pe aceleași nume de candidați, întrunindu-se la același club și vorbind de la aceiași masă alegătorilor chemați să voteze.

Ideia liberală a slăbit în țară foarte mult; are însă în avantajul ei unitatea direcțiunei, un singur șef și o singură organizare.

Ian acum să stăm și să judecăm. Sesiunea aceasta a 4 legislativă e sesiune de lichidare. Cu toată unitatea direcțiunii cu care se laudă că ne sînt superiori liberalii, ei sufăr de adînci disensiuni, cari fac ca supt unitatea direcției să vedem taberile răzlețite. Această direcțiune unitară liberală avînd și puterea, reprezintă numai 25 la sută din masa electorală. Ar putea ei încerca riscul unor alegeri generale? Incuviința-va Regele să se facă o asemenea experiență? Credem că nu; experiența ar fi necesară numai într'un caz: dînd prezidarea alegerilor generale celor mai slabi, să se dea prilej țării să se manifeste în mod mai larg și mai întins pentru candidații partidului conservator-democrat. Nouă ca partid nu ne-ar strica asemenea experiență. Folosi-va însă ea ideii conservatoare? De sigur că nu. Iată de ce și șeful nostru și fruntași de ai partidului luînd în vedere salvagardarea ideilor înaintea persoanelor au pus în discuție ideia colaborării, un derivativ imperios al dorințelor M. S. Regelui.

Noi putem prezice mai mult; mîne cînd partidele conservatoare vor fi uzate, nici partidul liberal cu taberile în lupte, fiind numai *una* din cele *trei* direcțiuni politice nu va putea cere dela Coroană puterea numai pentru sine, ci tot prin o colaborare, căci nu va putea nici guverna, nici măcar face cu succes alegeri generale.

Stabilindu-se politica a trei partide, ideia colaborării va trece pragul partidelor conservatoare și se va impune ca o necesitate politică și chiar partidului liberal.

Gh. Ghibănescu.

Fratele colectiviștilor

Un ziar liberal din București face constatarea importantă, că noi ne-am fi unit, în cuget și în fapte, cu d. A. C. Cuza. Această enormitate tragi-comică, ziarul o deduce din faptul, că noi suntem de părerea d-lui Cuza, în ce privește așezarea statuei eroului Unirei, în piața cu același nume.

D. Cuza, la rîndul seu, afirmă, că și d. Carp, cu prilejul prezenței sale în Iași, zilele trecute, ar fi zis că este de părere egală, deci: d. Carp a trecut și el la d. Cuza.

Liberalii ar trebui să vorbească cît mai puțin și despre statuia specială și despre manifestantul antisemit.

In opoziție, lipsiți de scrupule cum sunt liberalii începuse agitație pentru statuia lui Cuza-Vodă și dacă, la adică, au hotărît s'o așeze la loc nepotrivit, asta dovedește că colectivitatea a ramas consecventă cu vechiul ei obicei, de a fi nemernică, de de a se agita pe o chestie și de-a o părăsi cînd este la putere.

D. A. C. Cuza, pe care ni-l dau nouă în spete și pe care noi îl respingem, este opera, fecundă în acte de anarhie, a aceleași colectivități.

Pentru dînsa d. Cuza este un rău util, pentru noi el a fost, este și va fi o inutilitate foarte rea.

Dacă de pe o anumită catedră universitară se propagă anarhia—ea este tolerată de colectiviști; dacă d. Iorga s'a putut ale gedeputat al Iașului, zeflemeaua aceasta dureroasă și cinică este tot opera colectivității.

Că d. Cuza s'a întîmplat într'o chestie, în una singură, să nu fie pe placul liberalilor—aceasta este o excepție, pe care, dacă colectiviștii nu-i o iartă, să-l pedepsească pe el dar nu pe noi.

Căci este o pedeapsă să fii acuzat, absolut pe nedreptul, ca ai dat mîna cu incendiarii, tu care ți-ai făcut un ideal din a-i extirpa.

Odată pentru totdeauna am ținut să răspundem la acuzarea lașă ce ne-o aduc tovarășii în anarhie ai d-lui Cuza.

Cel mai vechiu pensionar

Și cei vechi îmbătrîniau în slujbele statului cu toate schimbările dese ale domnilor. Cea întâiu grijă a Voevozilor noștri era de a răsplăti slujbele credincioase către sine și către țară. Răsplata sta în pămînt și apoi a fost în darea de titluri onorifice, și de milă din visteria statului. Slujba către țară a fost de fapt o slujbă către persoana domnului, pe atuncea Vodă fiind țara.

Alt mijloc de răsplătire a serviciilor aduse țării și domnului era scutirea de o samă de dări și angarale către țară, și din scutirea ce face unui slujbaș bătrîn scos la pensie, reiese că slujbașii în funcțiune le plăteau, și numai în rari cazuri anumiți slujbași erau scuturi de Vodă și scuteala lor trecută în sama visteriei.

In 1607 era deja bătrîn și slăbănog vătagul Ioan din satul *Cruhlic* din ținutul Hotinului. Satul există și astă-zi la jumatate distanță între Prut și Nistru și se scrie *Cruhlig*. Slujbele ce a dat țării acest Ion Vătaj îl slăbise și l adusese la starea de sărăcie, că nu mai putea merge mai departe. Incă de supt domnia lui Irimia Moghilă Vodă se rugase să fie scos din slujbă și ertat pentru a mai sluji. Izbutise chiar a căpăta de la Vodă Irimia Moghilă *carte de slobozenie*; din ce motive însă Simion Moghilă nu putuse scoate din slujbă, ci numai după repetate rugăciuni făcute lui în persoană.

In fine în vara lui 1607, lunie 7 Simion Moghilă Vodă se miloastivește și *prostește* adică *face simplu cetățean* pe Vătagul Ioan, luîndu-i în samă motivele: bătrînețe (*star*) și sărăcia (*nișt*), și nevolnicia („nu mai poate sluji domniei"): Domnul închee că e drept că acest om să se mai bucure de traiu în zilele domniei lui („cît va mai fi viu în zilele domniei mele"). Și atunci i se enumeră toate scutirile ce i le face:

Să nu dea nici o dare.
Să nu robotească nici o robotă.
Să nu plătească nici iliș.
Să nu dea cei 50 asprii.
Să nu dea sulgiu.
Să nu dea steție.
Să nu fie învăluit cu podvoade.
Să nu dea cai de olac.
Să nu dea desetină de stupi.
Să nu dea goreștină de mascuri.
Să nu fie năpăstuit în afacerile sale de negoț cu datoriile altor oameni nici pentru sarcinile altor sate (un fel de cislă).
Să fie lăsat în pace de diregători, ce au a scrie ținuturile în credință.
Să nu fie supărat de nici un dăbilar domnesc cu nici un fel de dabile.
Să nu se treacă cu nimic peste cartea domnească.

Din scutirea pentru scos la pensie a lui Ion Vătag reiese ce fel de angarale plăteau ceilalți slujbași ai statului.

***

DE VORBĂ CU EPITROPII

Epitropii răspund prin *Mișcarea* la cele zise de noi asupra încetării lucrărilor de la spitalul Maternitatea.

Epitropii ne spun ceva nou de astă dată, că *devizul și planurile sînt cu mult mai mari de cît suma de 100000 lei cît este împrumutul votat* prin legea de la 1 Maiu 1908, și contractat la creditul județan. Epitropii afirmă că din acel împrumut de 400000 lei sînt alocați numai 230000 lei la refacerea institutului Maternitatea, *se vede că 70000 lei s'au plătit pentru expropierea caselor domnului D. Porfiriu*, de oare-ce în expunerea de motive a bugetului pe 1909—910 se zice lămurit că 300000 lei se vor aloca pentru *„expropierea unor locuri și clădirea unui local pentru institutul Grigorian din Iași"*.

Vra să zică pînă la 15 August s-au cheltuit toți acei 230000 lei, care erau destinați prin împrumutul votat la 1 Mai 1908. Cu ce parale se vor continua lucrările? Cît se va întinde creditul Epitropiei, cînd el deja este așa de întins? Nu se crede oare că prin acestea face să sufere Maternitatea și deci se pericliteză sănătatea ator copilași?

Iarna va trece plouînd și ningînd pe zidurile neacoperite și ceia ce au făcut acum bun se va dărapăna pînă cînd alte credite vor fi alocate isprăvirei localului, lăsînd pe brațe viitorilor epitropi o chestie încurcată ca și multe altele.

Dar să venim la rămășițele ce casa Sft. Spiridon are de încasat de la arendașii săi.

Noi am afirmat *pe svonurile cari circulau* între cei de aproape atingere cu casa Sfîntului Spiridon și membri din clubul liberal, că în lada Sfîntului Spiridon e o mare jenă financiară, provenită din cauză că arendașii nu sînt la curent cu plățile lor *și mai ales obștiile*.

Nu era nimic extra-ordinar în acest zvon, întru cît de o bucată de vreme golul e cam permanent în lada Epitropiei, indiferent dacă golul vine de la arendașii creștini, ori evrei, *ori de la obștii*. Cei mai puțin rezistente în vreme de ani rai sînt obștiile, tocmai prin faptul că n'au nici rezerva economică, nici puterea de a rezista.

Neavînd capitalurile lor, ele se împrumută de la băncile populare, dobînda e prea mare și foarte de grabă pot pierde din întreprindere. Informația noastră nu tindea la nici o critică contra obștiilor, întru cît și noi am înlesnit formarea de obștii, din acele ce le critică azi Epitropii.

Epitropii în răspunsul lor se silesc a împărți pe arendași după religie și își fac o plăcere în a semnala că majoritatea sumelor datorite ar fi de la arendașii evrei, și de la anumiți evrei.

Dăm și noi arenzile așa cum se plătesc:

18	moșii date la obștii	329.438 lei
7	„ în regie	116.100 „
16	„ arendate la străini	393.397 „
5	„ în Basarabia, din care 2 date la obștii 202.143, iar 3 la particulari 191 528 lei.	
	Total	1.486.338 lei

După tabloul publicat în *Mișcarea* reiese aceste cifre:

arendașii evrei	59.912
„ creștini	58.422
obștiile	22 851;

Aceasta pentru anul 1908;

Iar pentru anul 1909 rămășițele devin astfel:

arendașii evrei	59.862
„ creștini	63.363
obștiile	44.478

Departe de a apăra sau acuza pe cineva, credem că în dosul celor 59000 lei, rămășiți de la arendași evrei, Epitropia e mai sigură de încasat, întru cît debitorii sînt mari agricultori cu credit larg; pe cînd dublarea rămășițelor la obștii evidențiază că puterea lor economică de rezistență e mai slabă.

Punem însă o întrebare: Epitropii critică la gazetă pe arendașii evrei, arătîndu-i ca prietini ai „Opiniei" și lasați cu bucluc de foasta epitropie conservatoare. De fapt actualii Epitropi știu a scoate cele mai multe folose tocmai de la unii din arendașii evrei din cei mai slabi.

Așa de pildă care e misterul în virtutea căruia Epitropii țin ca arendaș pe d. H. Sternberg care n'are cinci parale pentru semințe, pentru culturi, n'a plătit nicăiri creanțele, e falit aproape, și cu toate acestea e apărat de epitropie, și merge înainte ca arendaș la moșia Crăiniceni.

Să faci gură la gazetă că urăști arendașii Evrei și de fapt să menții pe toate căile pe cei mai slabi și necorecți arendași, asta arată spiritul ce stăpînește actuala epitropie: *epitropie cu culise*.

Aud?!

OAMENI ȘI LUCRURI

Din psihologia epidemiilor

Știrile venite zilele aceste din diferite părți ale Italiei au relatat despre excese săvîrșite de mulțimile revoltate în contra medicilor și farmaciștilor. Pînă acum numai extremul Orient și Rusia monopolizase asemenea scene și excese; acum ele amenință a se generaliza și în Europa, odată cu întinderea flagelului.

Fără îndoială că epocile și țările bîntuite de epidemii își au psihologia lor specială.

Spectrul morții pe de oparte suferințele și primejdiile, toate la o'altă determină acea particulară stare de suflet care explică sau scuză multe ciudățenii.

Massele inculte văd de multe ori în oamenii științei pe însăși întruparea răului, nu salvarea lui. Figurile doctorilor vorbele și faptele lor se pun în legătură cu atîtea fapte fatale, în cît noțiunile de cauză și de efect se confundă. De aci izvorește adeseori violența, excesul îndreptat *nu* în contra doctorilor ca persoane, ci în contra științei lor, — mai drept în contra neștiinței lor: ce fel de știință e acea care nu poate veni de hac unei epidemii ucigătoare?

E drept că după perioada de vehemență vine acea de oboseală, de toropeală, de resignare și de fatalism. Nu numai în rîndurile mulțimei ignorante, dar chiar și în rîndurile oamenilor de știință. In această privință se va putea ceti cu interes schița din coloana următoare, scrisă „în inima Rusiei" de către publicistul italian Ughetti. Acesta nu trebuie confundat cu profesorul dr. Ughetti, din Catania, despre a cărui excelentă lucrare „Medici și clienți" vom vorbi în „Opinia" în una din zilele acestea.

Doctorul rus de care e vorba, pare a fi tita de obișnuit cu priveliștea de toate zilele a holericilor, în cît nu l mai emoționează nimic. Iar soțul care-și aduce soția la „lazaret", îmbrățișînd-o, sărutînd-o, e și dînsul un resignat care nu se mai teme de cît de ceea ce „i-o fi scris"..

Scriind aceste ne aducem din nou aminte de literatura vechilor epidemii ieșene din care am spicuit zilele trecute numerose pasagii.

..Cînd în 1847 izbucni din nou o grea epidemie de holeră, Iașul era oare-cum pregătit; serviciul sanitar era regulamentat; un regulament de 73 articole fusese elaborat de Sfatul administrativ ca „la întîmplare de a fi amenințată țara de lovirea boalei holerii, a căreia îngrijire fiind încă neștearsă în aducerea aminte, au început de vr'o cîtva timp a bîntui, din nenorocire, cîteva alte țări și lățindu-se în drumul ce au apucat, poate D-zeu fereasca să năvălească și asupra acestui pămînt, precum s'au întîmplat în cea de mai înainte a ei furie".

Intre prevederile și măsurile acele erau că: „In orașul Iași să se alcătuiască cu chirie casă de spitaluri, în fiecare din șease cvartaluri, încăpătorii fie care spital de cîte 25 crivaturi, adică 20 pentru creștini și 5 pentru jidovi".

...„Personalul unui spital va fi alcătuit afară de doctor, de un însărcinat cu purtare de grijă a hranei bolnavilor și a celorlalte gospodărești trebuințe cu leafa de 150 lei pe lună, de doi bărbieri cu provizie de lipitori și cu leafa de 80 lei pe lună, întovărășiți de lanțete și vintuze, de zece frecători, opt hristiani și doi jidovi, oameni puternici și sănătoși cu leafa de 60 lei pe lună împreună cu mîncarea de la dînșii, care să împlinească și slujba de slujitori la spitaluri".

In toate aceste precauțiuni și amănunte, începînd cu clasificarea „frecătorilor" după nație și religie întră cîte ceva din psihologia curioasă a timpurilor caracterizate prin eroizm și lașitate, în egală măsură: epocile de epidemii".

Vom face cunoștință cu alte ciudățenii încă. Dar e mai bine să le cunoaștem din documente vechi, de cît să le vedem reînoindu-se sub ochii noștri... **Rodion**

In inima Rusiei

Un corespondent de ziar italian care călătorește prin Rusia, comunică din Kiev, cu privire la holeră, scene care merită a fi cunoscute. Pe cînd a plecat să urmărească flagelul Rusiei, ziaristul încă nu știa că peste puțin va oferi și Italia un cîmp de triste privelești... holerice.

„Mă găsesc pe urma holerei. Am aflat că ar fi o specialitate a Kievului și trebuia negreșit s'o văd. Inainte era obiceiul ca portarii hotelurilor să dea informațiuni despre toate splendorile orașului: m'am adresat prin urmare, către portarul hotelului meu, care poseda o comoară de vre-o douăzeci de vorbe franțuzești:

— Holeră?

— Da, în fie care an o picătură de holeră, răspunde el în franțuzește. Numai o picătură... în fie-care an... pe timp de vară...

*

Făcea impresia că vobește despre teatru, sau despre un program de alergări. Nu m'am încredințat pe deplin. Dar curînd, în hoinăreala mea pe străzi, am dat peste o poartă deasupra căreia am cetit inscripția: „Spitalul Alexandrovska". Am intrat repede înăuntru. E cel mai mare spital din Kiev. Intrarea e liberă pentru ori-cine.

Poarta se deschide pe un drum larg și umbros, care se ridică pe o movilă plină de copaci, de verdeață frumoasă și de flori. Incepe a se cerne o ploaie măruntă. Drumurile sunt părăsite, pavilioanele de sub copaci par nelocuite.

După cîte-va clipe văd sus strălucind printre ramuri o clădire albă. Alături de clădire se află o căsuță de lemn, dinaintea căreia se află un cort rotund, în stilul celor improvizate de „Crucea Roșie" ca lazarete de cîmp. In fața cortului doi gardieni purtînd mantale albe vorbesc numai ruește. Ei încearcă să-mi dea a înțelege că trebue să aștept sosirea vre-unui medic. Pornind înainte zăresc o trăsură cum intră în goana mare pe drumul principal. In trăsură se aflau o femeie și un barbat, amîndoi tineri, oameni din popor.

Femeia tînără, palidă și slăbită cu ochi deschiși și speriați, se cramponează cu mîinile de brațele barbatului ei

înalt şi blond, care o priveşte cu un zîmbet silit, spre a-i insufla curaj, Trăsura se opreşte brusc înaintea mea şi barbatul foarte mişcat, începe a a-mi vorbi arătînd spre femeie.

Din cuvintele lui înţeleg numai pe unul, care se repetă mereu: „Holera... holera..." Dau din umeri, iar trăsura se depărtează.

— Doctorul?

— *Fetschas!...*

Pe ruseşte acest cuvînt poate să însemne: „îndată", „peste un ceas" „peste o lună" sau chiar—după tonul liniştit cu care e exprimat—„nici odată".

*

Soseşte o nouă trăsură şi se opreşte dinaintea cortului Sare dintr'nsa un un om şi scoate doi copii, ca de vre-o 8 şi 10 ani înveliţi în prostiri, obrajii lor slăbiţi tremură. Intreb:

— Holeră?

— Da, da, holeră!

Unul din copii, pe care omul îl ţine subsuoară, începe a se frămînta şi a se văicăra. In sfîrşit, apare din căsuţă un domn, cu ochelari auriţi, în haină albă. Rupe cîte-va vorbe franţuzeşti:

— Holeră?

— Sunteţi ziarist? Da, o picătură de holeră, o picătură mică de tot... 30 sau 40 de bolnavi... Nu sunt mai mulţi!

Se întoarce apoi în căsuţă şi cere să i se aducă copiii prăpădiţi de friguri şi galbeni ca moartea.

*

Acuma soseşte şi trăsura cu cei doi tineri, care în zadar a umblat pe toate drumurile în căutarea unui doctor. Bărbatul intră fuga la medic. Femeia, în trăsură, se uită după dînsul, îl caută cu mîinile,—din care a rămas numai pielea şi oasele—ascunzîndu-şi capul de picăturile de ploaie. In sfîrşit izbucneşte în sughiţuri. Burdăhănosul vizitiu se osteneşte a i zîmbi, o sărută, o înveleşte cu îngrijire în şalul udat de ploaie, o ia în braţe ca pe un copil şi o duce. Medicul, în pragul uşii, foarte liniştit face semn să o lese pe scări. Apoi se întoarce către mine şi zice: „Odaia se repară... Vara... Vacanţ... Cortul nu-i bun pe vreme de ploaie".

— „Holeră?" — întreb eu arătînd pe femeia de jos, care închide ochii, cu totul istovită.

„Da, aşa cred, holeră!,.. Dar numai o picătură... o picătură mică".

Femeia, la picioarele lui, geme greu, odată cu fie-care răsuflare.

Acum plouă cu găleata şi plec mai departe

D. prof. dr. Negel şi administraţia comunală

Dăm aci in extenso, cuvîntarea d-lui profesor dr. Negel, ţinută în şedinţa consiliului de higienă al oraşului, în şedinţa de la 2 August. In această cuvîntare d. profesor dr. Negel, atacă în mod violent administraţia comunală, acuzînd'o de nepasare şi neglijenţă.

Regret că timp de 2 luni, n'am putut fi împreună cu dv. la şedinţele consiliului de higienă, căci în luna Iunie, în calitate de reprezentant al facultăţii de medicină din Iaşi, am făcut parte din juriul concursului pentru medicii primari de judeţe, şi ca atare am constatat că se cer multe probe de higienă precum de altfel şi la concursurile de medici de oraşe. Aceasta probează că legile şi regulamentele noastre se ocupă foarte mult de starea higienică a ţărei, fapt care am dori să fie pus şi în practică, căci numai astfel putem fi cu adevărat folositori misiunii pentru care suntem chemaţi ca membri ai consiliului sanitar.

Am ascultat cu mare atenţiune atît spusele d-lui dr. Imervol in o şedinţă anterioară, cît şi acele ale d-lui inginer Cugler, relativ la bunele intenţiuni ale administraţiunei comunale, spre a face tot posibilul pentru asanarea oraşului; însă de şi nu am motive bine întemeiate spre mă indoi de buna voinţă a administraţiei, totuşi să-mi fie permis a aduce dinaintea dv. oare-care observaţiuni în raport at t cu epidemia de febră tifoidă din vara trecută, cît şi cu primejdia holerii, de care suntem ameninţaţi.

Vă aduceţi aminte că sunt mai multe luni de cînd am cerut administraţiunii comunale, a se publica raportul meu asupra febrei tifoide din Iaşi, (Acest raport l'am publicat noi în două numere ale ziarului consecutive) dar nimic nu s'a publicat.

Dacă am cerut aceasta, am făcut-o natural spre a se şti atît de Direcţia Sanitară cît şi de cetăţeni, că no din consiliul de higienă voim a lucra pentru asanarea oraşului; *însă din nenorocire neţinîndu-se samă de cererile noastre, toate discuţiile devin nişte simple formalităţi, care se aseamănă în parte cu discursurile parlamentare, rămînînd fără nici o menire practică.*

Cînd se apropie primejdia de holeră, atunci presa şi toată lumea să alarmează; se reclamă pavilioane de izolare şi căutarea bolnavilor, însă îndată ce pericolul trece, aproape toată mişcarea se opreşte la politică. Pricina a spus o şi d. dr. Buzenki: în adevăr suntem prea formalişti; aşa eu trecînd la Ungheni-Ruşi, de şi sunt membru în consiliul de higienă, totuşi am fost supus la in toarcerea în Iaşi, unei observaţiuni foarte riguroase ca şi toţi cetăţenii, fapt care nu m'a supărat de loc; însă daţi-mi voie a vă cita fapte într'adevăr cu mult mai dăunătoare şi care trec neobservate.

Aşa, cu toată lipirea de afişe, totuşi în ziua de 27 Iulie am observat în piaţa Sf. Spiridon, legumele aşezate pe asfalt şi alăturea de ele, murdării; la 30 Iulie, pe la oarele 4 p. m. măturîndu-se piaţa halei, se rîdicau nouri de colb, aşa că citînd cîte-va exemple, se poate conchide pînă la un punct oare care, că suntem formalişti; însă noi reclamăm partea practică, singura folositoare şi cît se atinge măturatul, fără a se stropi, cred că trebuie cu totul interzis în timpul zilei.

De asemenea fie-care colţ de stradă constituie un pissoir infect; nu mai puţin locurile virane şi fundacurile sau stradelele unde se zăresc murdării de ori ce natură. *Incă de mult am cerut a se lua măsuri energice contra acestor infecţiuni şi cu regret constat că deciziunile noastre rămîn simple formalităţi şi cu toate că oraşul este pe cale a se analiza, totuşi nu vedem nici un început de a construi pissorii şi closete pe unele străzi, fapt care probează nepăsare, sau că administraţia comunală în mod tacit ştie că nu vom avea apă nici anul acesta.*

Nu sunt contra pavilioanelor de care se vorbeşte atita, dar dacă nu se iau de urgenţă măsuri radicale de asanare, mi se pare că pavilioanele vor avea în mare parte, rolul de a servi ca adăpost pentru numeroasele victime ale epidemiei, adică a sucomba în localuri bine amenajate, exceptînd natural cazurile fericite de vindecare.

(Va urma).

Monumentul lui A. C. Cuza

— Dintr'un articol oribil al unui om şi mai oribil —

D. A. C. Cuza are relaţiuni puţin amabile cu gramatica romînă, cu sintaxa romînă, cu limba romînă. Eminentul anticahalist, anti şebegoim—harogist şi jidanii în presă anexist — este reacţionar şi în această privinţă a limbei, sintaxei şi gramaticei — de oare-ce antipatia d-zale pentru ele, este de dată foarte veche: nici cînd, în nici o vreme, d. A. C. Cuza n'a fost acasă cu gramatica românească.

Noi îl citim foarte rar pe d. Cuza, de şi d. Cuza scrie foarte des. L'am citit odată, de zece ori, de cincizeci ori. Şi am citit exact aceleaşi lucruri. Aceleaşi nume proprii, aceleaşi muşcături la adresa curispundenţilor, ridactărilor; acelaşi tragic adverb — dija — rădicat la înălţimea unei idei mari. Am învăţat pe de rost toate aceste „idei" şi am renunţat a mai citi pe înălţătorul profesor.

Eri a venit rîndul să citim pe d. Cuza. Ce va răspunde el d-lui A. D. Holban, care a făcut pe psihiatrul faţă de d. Cuza, era interesant de citit.

Şi zeu că ie interesant! D. Cuza nu ştie ce vrea, nici ce scrie, nici unde va ajunge cu soluţia. D. Holban l'a înfundat rău. Din moment ce a renunţat d. Cuza să-l treacă pe d. Holban alianţă-israelit şi curispundent—d. Cuza a ieşit din elementul seu, căci nu ştie cum să injure.

Să dăm cuvîntul d-lui Cuza:

„In jurul monumentului lui Cuza-Vodă, la Iaşi, s'a *încins, pare-că*, un adevărat război între cetăţeni."

D. Cuza încinge războaie. El nu ştie, că nici macar acele de ţesut nu se încing. Şi cît e desigur de ceea ce spune Un *adevărat* război s'a încius *pare-că*.

Şi continuă:

„Iată-mă şi pe mine atras, *fără voie*, în *lupta ce s'a pornit*, atacat pentru părerea ce *a-şi fi putut exprima*—că statuia nu poate fi aşezată de cît în piaţa Unirii."

Războiul adevarat ce s'a încins, a lasat'o, deci, mai moale, devenind „luptă ce s'a pornit"—poate că va deveni, pînă 'n cele din urmă, „păruială fără semnificaţie".

Dar ce înseamnă: „părerea ce a şi fi putut exprima?" S'ar crede că ie o părere pe care d. Cuza n'a exprimat'o, dar ar fi putut'o exprima, că, deci, d-sa n'a zis că este pentru a se aşeza statuia în piaţa Unirii.

Dar nu este aşa. D. Cuza este pentru statuia în piaţa Unirii. Atunci ce înseamnă „părerea ce-aşi fi putut-o exprima?" Insamnă că relaţiile răle ale d-lui Cuza cu gramatica, sunt în ferventă continuare.

Apoi d. Cuza îşi puse următoarea întrebare: „întreb: cc interes pot avea să caut eu a face încurcături pentru a întîrzia înălţarea monumentului dorit?"

„Să caut eu a face încurcături"...

Apoi scrie: „Ieşenii" sunt oameni de gust. Nu ie vorba, pătimesc ei destul. Dar tocmai aceasta ie o dovadă mai mult "

O dovadă mai mult, că ieşenii sunt oameni de gust, este că ei pătimesc. Foarte bine. Dar care ie dovada că ei pătimesc?!

D. Cuza are grija să explice ce este şi cum este piaţa Unirii. Foarte instructivă explicaţie. Iat-o:

„Piaţa Unirii, mai întăiu, *este o piaţă*, Ea este largă, *cu diferite intrări*; cu perspectivă, *liberă de ori unde o privim* şi spaţioasă destul."

Inainte de toate piaţa Unirii este dar o piaţă. Apoi este largă şi spaţioasă, nu largă şi strîmtă; apoi are diferite întrări (fără de ieşiri în caz de incendiu), apoi are perspective şi este liberă de orice sarcini!

Apropos de libertate, d. Cuza are o fantezie istorică foarte frumoasă: „noi rămînem dar încă supt stăpînirea convenţiei din Paris, legaţi, neliberi şi neuniţi."

In faţa acestei cumplite fantezii istorice, noi ne întrebăm: legat şi liber—se poate? Dar legat şi neunit?

D. Cuza are şi alte dureri — în afară de cele gramaticale. Dureri pur sentimentale. Propund ca, în loc de o statuie a Unirei, să se rădice în Iaşi un Cămin studenţesc, cu laboratorii, în care cămin să vie să înveţe carte şi romînii de dincolo.

Iată halul dureros în care d Cuza ar dori să vadă acel cămin:

„Şi, *întocmai ca acolo*, din venitul magaziilor *de la faţă*, pe care le va avea *acest aşezămînt, se va întreţinea de la sine*, iar în *partea liniştită* din strada Săulescu, sus, şi mai ales în acea situată spre Miază-zi, din curtea bisericei Talpalari, admirabil expusă, se vor clădi sălile de studii şi încăperile pentru studenţii oaspeţi din Iaşi."

— Oribilă clădire! Să stee duşmanii întrînsa!

„Intocmai ca acolo" — porunceşte d. Cuza, dar habar n'are unde anume acolo. Aşezămîntul se va întreţinea din venitul magaziilor *de la faţă* şi se va întreţinea şi de la sine! Iar sălile de curs vor fi în biserică şi acolo vor învăţa carte studenţii oaspeţi din Iaşi.

Din Iaşi sunt studenţii şi în Iaşi vor fi oaspeţi!

In chestiunea „falsului habotnic"

Necăjit de oglinda ce i-am pus o în faţă, d. Schwarzfeld mă ia la ocară cu nume că combate „ignoranţa" mea despre judaism. Se poate să nu cunosc judaismul în substanţa lui, aşa cum îl cunoaşte d-sa; dar cred că l cunosc în ori-ce caz mai bine ca d sa în senzul obiectiv, unicul senz ce permite a i da locul cuvenit în mijlocul celorlalte manifestaţiuni religioase. Cît despre zionism e cu totul greşit d-sa afirmînd că l-aş confunda cu religiunea judaică; eu deosebesc neo-judaismul, adică zionismul, de judaism, mai curînd ca d sa care poate fi constrîns cîteodată să facă această confuziune în „interesul cauzei".

Iar cît priveşte că prozei mele i-ar lipsi „geniul", ca ar fi „incoloră şi inodoră"—de şi văd că d-sale nu i-au căzut bine tocmai culoarea şi aroma — pentru a-l imortaliza pe falsul habotnic, să nu se prea consoleze cu asta întru cît de partea acelei proze este adevărul, care fie şi numai cu talent ori chiar numai cu sinceritate exprimat, supraviețuește minciunii și ipocriziei ori cît ar fi de obraznic exprimate. Şi ori cît d. Schwarzfeld ar căuta, să arăte înşelarea modestei mele prevederi că falsul habotnic va „spumega" văzîndu-se recunoscut ca atare, nu mai puţin d sa însuşi ilustrează această prevedere, acordîndu-mi satisfacţiunea cea mai neaşteptată la care putea să se expue în „interesul cauzei".

Dr. P. Zosin

Litere-Ştiinţe-Arte

D. G. Panu confundă. - In al doilea volum al „Amintirilor"=apărut acum în vacanţă—d. G. Panu are, între a'tele, oarecari reflexiuni asupra romanului istoric. La pag. 148 scrie:

„Astăzi un tînăr poet de talent publică în „Epoca" un romai istoric „Cu paloşul". Titlul şi chiar factura romanului ne aminteşte geniul (genul? N. R.) lui Sinchievici şi în special romanul „Prin fer şi prin foc".

Cine e „tînărul autorul" lăudat de d. Panu?

Romanul în chestiune—apărut acum cîţi-va ani, pe cînd d. Panu îşi tipăria „Amintirile" în „Săptămîna" e semnat de d. Radu Rosetti, cel mai înverşunat adversar de azi al d-lui Panu. In acel roman d. Rosetti desfăşură aceleaşi teorii pe care mai tîrziu le va sistematiza în volumele istorico-economice ca: Pămîntul şi sătenii", „De ce s'au răsculat ţăranii", etc.

Se pare însă că directorul „Săptămînei" confundă pe autorul romanului cu tînărul Radu Rosetti, poetul despre care la pag. 152 scrie, vorbind despre scriitorii noştri fecunzi:

In momentele aceste acel care caută a îndeplini această condiţie este tot d. Radu Rosetti. Or, *atunci* d. Radu Rosetti, tînărul, nu publica nimic. D. Panu atribuia simpaticului poet paternitatea unui roman cu tendinţi sociale, scris de un Rosetti bătrîn, acelaşi Rosetti pe care avea să-l combată cu înverşunare şi să-l acuze de misticicare.

E una din foarte numeroasele curiozităţi ale „Amintirilor" scrise de „ziaristul Panu", nu de istoricul Panu.

Privatdocentul teolog Glane, acelaşi care a descoperit cînd va o traducere gotico-latină a bibliei din veacul al 5-lea a găsit acum rămăşiţele unei traduceri greceşti, făcută în Egipt, de pe biblia samariteană. Cu aceasta se dovedeşte că comunităţile samaritene din Egipet posedau o traducere grecească a celor cinci cărţi ale lui Moisi Fragmentele descoperite acum sunt de mare importanţă pentru reconstituirea celui mai vechiu text al vechiului testament.

*

Pentru 1911 se va convoca un congres internaţional de artă la Roma. In acest scop s'a format un comitet sub preşedenţia sculptorului Apolloni.

*

Ziarului „Berliner Tageblatt" îi se scrie din Odessa că primarul din acest oraş a interzis de a se face în spitalul comunal injecţiuni antisifilitice cu Ehrlich Hata 606, pentru motivul că Ehrlich e.. ovreiu.

Aşa de esclusivist credem că n'ar fi nici d. A. C. Cuza într'un caz eventual...

*

A murit la Chocorna (America), *William James*, profesor la Universitatea din Harward. Filosof distins, influenţa sa se simţi chiar în Franţa. Opera sa cea mai însemnată, în care ni se arată ca un infocat spiritualist, e *Pragmatism*. W. James, care a fost membru corespondent al Institutului de Franţa, moare în vrîstă de 78 de ani, susţinînd pînă în ultimul moment credinţa sa într'o viaţă viitoare.

*

A apărut un interesant volum datorit academicianului francez *E. Brieux* şi intitulat: *Voyages aux Indes et en Indo Chine*. Autorul îşi descrie aici impresiile sale prin aceste ţări supuse influenţei franceze, dîndu ne pagini de subtilă observaţie şi de aleasă poesie.

*

STRUNA ZILEI

SINGURUL MIJLOC

Sunt infectate de bacilul holerei fluviile toate: Volga, Neva, Oka, Sura, Scheksna ş. c. l.

Un ziar german.

Toate apele 'nfectate! —
Nu e de glumit de loc:
Dacă nu pot fi secate
Bine-i să le dee... foc.

INFORMATII

❑ *Aducem la cunoştinţa amicilor noştri politici, că după art. 6 din legea pentru întocmirea listelor electorale, epoca înscrierilor, cum şi a contestaţiilor ce ar fi de făcut în contra acelor rămaşi înscrişi pe nedrept, se termină la 30 Octombrie a. c.*

Dat fiind timpul scurt ce a mai rămas pînă la ace stă dată, rugăm stăruitor pe prietenii noştri, cari încă nu s'au înscris, de a întroduce din timp cererile lor de înscriere la Primul-preşedinte tribunalului de Iaşi.

Facem cunoscut, că pentru orice informaţiuni şi lucrare în această materie, vor avea la dispoziţie concursul absolut gratuit al d-lui avocat Lascar Antoniu, la biuroul d-sale din strada Anastasie Panu No. 4 şi avocat C. Simionescu, strada Lascar Catargi.

❑ *O telegramă din Ty. Ştefăneşti, judeţul Botoşani, anunţă că oficiantul de telegraf Hincu, Sîmbătă seara pe la orele 9 şi jum. pe cînd eşia de la oficiu, a fost împuşcat de un necunosut, care a dispărut în întuneric.*

El a fost transportat şi internat la spitalul comunal.

S'a orînduit o anchetă.

❑ Simbătă seară, după plecarea trenului de Bucureşti, hamalii din gară, au găsit în sala de aşteptare, un copimic, de sex masculin, în etate cam de vre-o lună. Era îmbrăcat în nişte scutice curate şi bogat împodobite.

S'a avizat poliţia, care a dus copilul la Maternitatea. Se fac cercetări pentru aflarea mamei.

❑ Din cauza desinfectărilor sanitare ce se fac la Ungheni şi la Burdujeni, trenurile sosesc cu foarte mari întîrzieri. Astfel, trenul de Ungheni de eri a sosit cu 45 minute întîrziere, trenul de Paşcani cu 65 minute, iar trenul de Bucureşti cu 85 minute.

❑ Cu trenul de Paşcani, 18 evrei din localitate au plecat aseară spre America.

❑ La Focşani a încetat eri din viaţă, după o lungă suferinţă, Vasile Ştefăniu, un vechiu comerciant, tatăl d-lui N. V. Ştefăniu, vice-preşedintele Camerei de meseri.

Condoleanţele noastre.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni Mercuri 1 Septembrie, în şedinţă ordinară.

● Rabinul Alter Isevici din Podul-Iloaia, a încetat subit din viaţă alaltăeri.

❑ **Clericale.**—I P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, Pimen, Vineri cu prilejul serbătoarei zilei sale onomastice a ridicat la rangul de protosinghel pe monachul Gherasim Stamati, pentru activitatea sa ca compozitor de muzică bisericească şi pentru vrednicia arătată cu prilejul reparaţiunilor mănăstirii Neamţ.

Cu această ocazie I. P. S. S. Mitropolitul a ţinut o succintă predică arătînd marele foloase aduse neamului nostru de ctitorii aşezămintelor noastre bisericeşti.

— I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei Pimen, Marţi va pleca în inspectarea parochiilor din judeţul Dorohoiu şi Botoşani.

I. P. S. S. se va întoarce în Iaşi în ziua de 10 Septembrie prin Ungheni după ce va inspecta şi parochiilor de pe malul Prutului.

— P. C. S Archimandritul Evghenie Ungureanu superiorul celor trei biserici romîne din Canada dorind să-şi consacre întreaga sa activitate la sprijinirea reformelor de reorganizare a M-relor din Moldova ş'a înaintat dimisiunea din această însărcinare.

Cunoscînd activitatea acestui călugăr luminat şi harnic nădăjduim că va fi unul dintre cei mai preţioşi şi folositori colaboratori ai I. P. S. S. Mitropolitul Pimen în această direcţiune.

❑ **Holera.**—După ultimile ştiri holera a început să se întindă şi în Ungaria.

Guvernul ungar a dat eri un comunicat oficial asupra holerei. Se atribue ivirea holerei în Ungaria, apei Dunărei contaminată de vapoarele încărcate cu grîne şi care au venit din Rusia. Numărul cazurilor constatate până alaltăeri, e de 10. Mai sunt încă 5 cazuri suspecte asupra cărora serviciul sanitar încă nu s'a ponunţat.

In Rusia, holera merge de asemeni progresînd. La Odessa, cazurile de holeră s'au mai împuţinat, dar ciuma a început în schimb, să ia proporţii Alaltăeri s'au înregistrat 3 cazuri noui de ciumă. Intr'un tren de pe linia Odessa-Petersburg s'au înregistrat eri 3 cazuri de ciumă. De spaima Flagelului, străinii fug în masă din Odesssa.

SPECTACOLE

— Cinematograful „Union" îşi continuă seria reprezentaţiilor în grădina Cuza Vodă, din str. Lăpuşneanu.

In astă-seară program absolut nou, în care se cuprind bucăţi din cele mai atractive. „Sonja Marjorewska" este titlul unei drame rusc, din războiul contra Circazienilor, în 18 tablouri: o ştire gravă; inamicul a ocupat graniţa; o misiune periculoasă; în descoperirea inamicului; o cursă; în lagărul inamicului; întîlnirea iubitei; închis în pivniţă. Fuga; Sonja în primejdie; condamnarea iubitei la moarte; salvată la timp; onorurile militare.

Noul program mai cuprinde: Lacurile din Italia, după natură; Arborele fericirei, fantazie; Max Linder distrat, comedie; Locotenentul Brick şi Spionul o dramă de actualitate, redînd rînd pe rînd: neliniştea din colonii; locotenentul Brick e trimes să cerceteze. El e prins şi în timpul cînd e pe un vapor se pune la cale o explozie, însă reuşeşte să fugă. Explozia are loc, spionul e prins. O luptă are loc între Brick şi spion; în valurile mărei, ajutorul. Bombardarea şi distrugerea oraşului.

O altă dramă care se cuprinde în noul şi bogatul program, e „Amintirea", care ne redă peripeţiile unei căsnicii, care devine nefericită prin amestecul unei prietene false. Suvernirurile trecute fac ca totul să se uite şi fericirea re-începe.

Pathé Journal, apare într'o ediţie specială, cu noutăţile de actualitate. In curînd: „Incendiul expoziţiei din Bruxelles", înregistrat în timpul catastrofei şi care va reda perfect emoţionantele scene din timpul marelui incendiu etc.

DIVERSE

— Agentul sanitar Vasile Vlasie, de la cercul Lungani, a fost transferat la cercul Brăeşti, în locul lui Vasile Teleman, care trece la Lungani.

— Costache Silion din strada Şipote a încercat să se sinucidă, voind să se arunce într'o fîntînă.

A fost surprins însă la timp.

— Băetul Haim Leibovici, din serviciul pălărieruluiŞtern, sărind eri din tramvai, pe strada Goliei, a fost calcat de trăsura 27 ce trecea în acel timp şi rănit uşor.

A fost dus la Spiridonie, unde a fost pansat.

— Femeia Maria Cojocaru, din judeţul Vaslui, bolnavă de irisipel, fiind adusă la Iaşi, a murit în poarta spitalului Puşcanu.

Cadavrul a fost dus la morgă.

— D. N. Macarie a fost numit secretar comptabil la corporaţia metalurgică din localitate, în locul d-lui Gh. Dobrovici, demisionat.

—Se găsesc de vînzare 3 dulapuri de bibliotecă cu geamuri şi cu 3 rînduri de rafturi, toate în stare bună.

A se adresa la administraţia ziarului nostru.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Cu ocazia onomasticei d-lui Alex. A. Badareu, iubitul nostru preşedinte, cei grupaţi în jurul „Opiniei", i au expediat azi următoarea telegramă la Bucureşti:*

D-lui Alex. A. Badareu
fost ministru
Calea Plevnei 46
Bucureşti

„Cu prilejul zilei Voastre onomastice, vă rugăm a primi din partea noastră, celor grupaţi în jurul ziarului „Opinia", urările noastre de îndelung traiu şi de întregă sănătate, Voi care sunteţi pilduitor neîntrecut, prin munca neobosită ce puneţi în sporul ideei şi partidului conservator-democrat".

„OPINIA"

❑ *Domnii dr. Puşcariu şi D. Botez, epitropi ai Casei Sf. Spiridon însoţiţi de un avocat al casei şi de mai mulţi funcţionari, au plecat ieri la Chişinău, pentru a asista la scoaterea în licitaţie a mai multor păduri, proprietăţile Spiridoniei.*

După ce şi au bătut joc de pădurile din fără, epitropii s'au apucat de cele din Basarabia, ca să poată acoperi enormele deficite.

❑ *In privinţa instalărei caloriferelor la spitalul central din Iaşi, o lungă conferinţă s-a urmat ieri între epitropi şi executorul lucrărilor, d. Hans Herzog.*

Epitropii au declarat, că nu pot cere rectificarea jurnalului, întru cît sunt siguri, că d. Brătianu se va opune la aceasta.

D. Herzog a fost sfătuit să înceapă executarea lucrărilor, în limita sumei de 316,000 lei.

D. Herzog se va decide cu greu la o asemenea combinaţie periculoasă.

❑ *Din cauza măsurilor sanitare ce se iau, expoziţia viticolă ce urma să se deschidă în Septembrie c., s'a amînat pentru anul viitor.*

❑ *D. Gr. Buicliu s-a plîns d-lui Stere de faptul, că a fost atacat în ziarul liberal local.*

D. Stere a hotărît să dea gazetei liberale o direcţie pur generoasă şi să schimbe şi titlul gazetei.

Direcţia ziarului va fi încredinţată d-lui deputat I. Botez.

❑ *Toate secţiile spitalului central al Spiridonici, vor fi redeschise pe ziua de 1 Octombrie.*

❑ *Suntem informaţi, că d. Haret va da o nouă circulară, la mijlocul lui Septembre, prin care va decide ca şcolile din Iaşi să se redeschidă la 1 Octombre.*

Celelalte şcoli din fără, vor fi redeschise la 20 Septembre.

❑ **Cazuri suspecte.** — *Două cazuri suspecte, constatate alaltăeri în oraş, au făcut ca să se puie în circulaţie zvonuri foarte alarmante. Iată despre ce era vorba:*

Abram Abramovici tregher la vamă şi soţia sa, din strada Crucei No. 22, au fost apucaţi Vineri noaptea, spre Sîmbătă, de grave crampe de stomach, vărsături etc. Durerile au continuat pînă a doua zi dimineaţă, cînd crampele au devenit şi mai grave A fost chemat medicul de dispărţire, d. dr. Rudescu care a intervenit ca bolnavii să fie izolaţi.

Abramovici care prezenta simptome mai grave de cît soţia sa, a fost dus la spitalul israelit, dar n'a fot primit; la spitalul Sf. Spiridon de asemeni a fost respins. Adus înapoi acasă, Abramovici, spre seară, încetă din viaţă.

Eri după amiază i s'a făcut autopsia, iar materiile fecale au fost trimise spre analiză.

❑ Diagnostic şi contra-diagnostic.

D. A. Holban pusese, precum se ştie, următorul diagnostic d lui A. C. Cuza: fire desordonată, maturitate lipsită de cumpănă, bătrîneţe intinerită.

D. Cuza, la rîndul seu, a diagnosticat la d. Holban: bătrîneţe întinerită pînă la copilărie; tratează turceşte, cum a tratat la sf. Spiridon.

❑ Comitetul teatral, întrunit ieri, a hotărît ca repetiţiile să înceapă Mercuri. Cu această ocazie va avea loc o sfeştanie, la care au fost invitaţi reprezentanţii presei.

Cu direcţia de scenă a fost însărcinat provizor, societarul C. Ionescu.

Abonamentul la teatru a fost desfiinţat, asemenea şi vinderea, fără licitaţie, a lojelor, proprietatea teatrului.

Preţurile serale au fost reduse, precum urmează: stalul I, trei lei; stalul II, 2 lei; stalul III, 150; balcon I, 150; balcon II, 1 leu; galeria, 50 bani.

Loja de patru persoane: 12 lei; de cinci persoane, 15 lei, de şase pessoane, 18 lei.

❑ **Din Bucovina.**—Societatea pentru cultura şi literatura romînă din Bucovina, a luat iniţiativa de a colecta un fond, în scop de a ridica un internat al meseriaşilor care să fie centrul de unde să pornească pe acest teren.

— Comitetul ţărei a decis, în ultima sa şedinţă conform deciziei dietei, să înfiinţeze în Cernăuţi, la 1 Octombrie, o şcoală agronomică de iarnă, care se va compune din trei secţii deosebite, una românească, una rutean şi una nemţească.

❑ **Asupra manevrelor ce s'au executat, la Galbeni, cu ocazia inspecţiei A. S. R. Principelui Ferdinand, ni se scriu următoarele din Roman:**

A. Sa a sosit la Galbeni Vineri dimineaţă. Manevrele s'au executat de către trupele diviziilor VII, şi VIII, după cum urmează:

Tema manevrelor a fost următoarea: trupe ale partidului de sud să concentrează la Bacău. Pentru această siguranţă să ocupă poziţie la Galbeni de reg. 27 Bacău, 17 de artilerie şi un divizion de cavalerie din reg. 8 calaraşi ca trupe de acoperire sub comanda d-lui colonel Drăgotescu.

Trupele de nord aflînd despre această concentrare şi pentru a nelinişti trupele de sud, trimit un detaşament compus din două batalioane ale reg. 14 Roman, 4 artilerie şi un divizion de cavalerie din reg. 8 calaraşi sub comanda d-lui colonel Ioan Toplicescu, care prin o mişcare învăluitoare a scos din poziţie trupele de sud.

Manevra s'a terminat la oarele 3 jum. d. a. iar critica a fost făcută pe teren de A. S. R Principele Ferdinand.

❑ **Azi s'au depus la judecător, spre autentificare, statutele Băncei Meseriaşilor din Iaşi.**

❑ *Se zice că d. Ionel Brătianu, va sosi mîine dimineaţă în localitate, în inspecţie!*

❑ **51 articule.** — D. Ioină Nădejde ştiind că la *zile mari* se dau 101 tunuri, a luat model şi în *chestii mari*, ca acea a conflictului între d. Radu Roseti şi Gh. Panu a scris 51 articule.

Incheerea o face cu o ameninţare la adresa d-lui Ghibănescu, amintindu i că a tradus unele genetive slavone, cu forma lor, nu cu cea de la nominativ, iar ca pildă dă pe *Bălăşoa* şi *Leoa*. S'a grăbit d. Nădejde. Nu e nici un document slavon cunoscut până acum, care să vorbească de Bădărăi, şi venind mai în coace în istorie; cît despre *Leoa*, afie d. Nădejde că nu este *Leul*, ci aşa vine forma în vechile acte răzeşeşti *Leoa* (ΛΕΟΑ), de unde *Leoţii*.

După încheere se vede valoarea întregului studiu; dacă tunul al 51-a e aşa de prost ce vor fi celelalte 50?

❑ **Aseară s'a reîntors în localitate detaşamentul de Vînători, condus de d. căpitan Bănciulescu, care a făcut paza penitenciarului Tg. Ocna, în timpul lunei August.**

Detaşamentul a fost schimbat de altul din regimentul 14 Roman, pus sub comanda căpitanului Ionescu-Economu.

❑ **Până astăzi la orele 12, au fost înscrişi în liceul naţional 410 elevi.**

Inscrierile se închee mîne—la orele 4.

❑ **Inscrierile la şcoala de Belle-Arte încep dela 1 Septembrie şi se fac între 9—11 dimineaţă.**

❑ **Biblioteca centrală a universităţii se deschide de Marţi 1 Septembre.**

❑ **Am arătat că de mai mult timp se comiteau în judeţ şi chiar în oraş, numeroase furturi de cai, fără ca hoţii să poată fi prinşi.**

Astă noapte însă, după mai multe cercetări făcute de jendarmi, aceştia au reuşit să prindă în tîrguşorul Bivolari pe trei indivizi numiţi Neculai Măcărel, Andrei Agapi şi Dumitru Cozma, cu mai mulţi cai de furat.

Aceştia, împreună cu actele dresate, au fost înaintaţi parchetului.

❑ **Incercare de Sinuciderе.**—Azi dimineaţa la orele 9 jumătate, Lupu Frănchel, cîrciumar din Todireni a încercat să se sinucidă în otelul Central din strada Gh. Mîrzescu, trăgîndu-şi un foc de revolver în regiunea pectorală, deasupra mamelei stîngi.

La detunătura armei, a sosit în grabă antreprenorul otelului, care chemă pe d. dr. Ghelerter.

Din examinarea făcută s'a constatat că glontele a pătruns în muşchi, unde s'a oprit la o mică adîncime.

După ce s'au anunţat autorităţile dîn-a fost transportat la spitalul israelit.

Asupra cauzelor care l'au îndemnat să recurgă la acest fapt, s'a putut afla ca dînsul sosise eri cu trenul de Dorohoi, împreună cu tatăl său. Azi dimineaţă se luă la certă cu tatăl său şi după ce acesta plecă, el încercă să se sinucidă.

Starea sa nu e gravă.

❑ D. Voinescu intendentul „Maternităţei", reclamînd siguranţei că s'au furat mai multe obiecte de lingerie, aceasta a însărcinat pe subcomisarul Lisievici, cu cercetările.

Din ancheta făcută s'a constatat că două femei, Elena Diaconescu şi Elena Ungureanu, din satul Hodura, comuna Cotnari care erau în serviciul Maternităţei, au sustras acele obiecte pe care apoi le-au trimes acasă în satul lor.

Intervenindu se la jandărmăria din Cotnari, s'au ridicat obiectele şi s'au predat la institut, iar cele două femei sînt arestate.

❑ Eri, s'au găsit aruncaţi doi copilaşi; unul pe o bancă de pe peronul gărei, iar altul într'un coş pe stradela şcoalei Adamachi.

Din cercetările făcute s'a aflat că mama celui dintăi se numeşte Elena Nastasia Găină, care fi nd arestată, a declarat că a făcut aceasta din cauza mizeriei, dînsa mai avînd încă un copil.

Cea de a doua n'a fost încă descoperită; atît să ştie însă că în coş s'a găsit un bileţel pe care era scris Magdalena, probabil numele copiliţei.

❑ **Mîine vom publica un complect şi judicios articol asupra întregii afaceri de la şcoala de Bele-Arte. Atragem atenţiunea cetitorilor noştri asupra acelui articol de toată actualitatea, întru cît cazacii d-lui Haret tărie pentru a 2-a oară pe d. Bardasare, directorul şcoalei înaintea consiliului permanent pentru învinuiri ce s'au mai judecat odată.**

❑ **A dispărut de la părinţi fata Frăsina Ciobanu, în vrîstă de 15 ani şi de loc din Stîncn Roznovanului. Cu toate căutările ce fac părinţi prin Iaşi pe la poliţia secretă şi pe la biroul de servitori, pînă azi nu s'a putut da de urma ei.**

❑ **Zilele aceste a avut loc la M-rea Neamţ o conferinţă a tutoror stareţilor şi egumenilor din eparhia Moldovei sub preşedenţia I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei.**

Cu aceste ocaziuni I. P. S. S. a comunicat superiorilor M-relor şi schiturilor mai multe dispoziţiuni în vederea unei mai bune îndrumări administrative şi religioase.

La aceasta conferinţă a participat: Archimandritul Teofan Ionescu din Durău; Ah. Varsanufie Ionescu din Slatina, Ah. Partenie din Secu, Ah. Valerie Moglan Neamţ, Teodist Stupcan din Cetăţuia, Arsenie Groti din Vorona, Ah. Veniamin Peticariu din Rîşca, Gherasim din Horaiţe, Vladimir Fărcăşanu din Gorovei, Alexe din Pocrov şi Gheronte din Boureni.

In urmă toţi stareţii şi egumenii au făcut diferite donaţiuni pentru înzestrarea schitului Cetăţuia, unde urmează a se înfiinţa prima M-re model.

❑ **D dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar a vizitat săptămîna trecută foasta mînăstire Bisericani restaurată şi amenajată pentru un mare sanator de tuberculoşi.**

După spusele d-lui dr. Cantacuzino, sanatorul va începe a funcţiona de la 1 Aprilie. Actualminte a rămas terminarea lucrărilor de aducere a apei, instalarea luminei electrice şi aranjarea mobilerului, care a fost confecţionat în Capitală.

❑ **Sinuciderea d-şoarei Werner.**—D-şoara Eugenia Werner, fiica d-lui farmacist I. Werner, s'a sinucis alaltă-eri Sîmbătă, la Slănic, otrăvindu-se.

Nu se ştie precis, cauza care a făcut pe d-şoara Werner, să renunţe la viaţă şi ştirea a fost primită la Iaşi cu adînc regret, pentru acei ce o cunoscuseră. Fire aleasă, simţitoare, frumoasă, d-şoara Eugenia Werner, dispare în condiţiuni misterioase.

Ca în toţi anii, d-şoara Werner se afla împreună cu părinţii ei la băile Slănic. Zilele acestea era vorba să se reîntoarcă la Iaşi. Nimeni nu bănuia nimic şi nici chiar ea nu a lasat să se înţăleagă că era stăpînită de ideia sinuciderei.

Pe la orele 2 şi jum, alaltă-eri ea luă o cantitate de acid fenic concentrat, ce şi-o procurase, probabil mai înainte din farmacia tatălui ei. Fiind găsită în dureri grozave, s'a chemat în ajutor pe d. dr. Brăescu. Ajutoarele date însă n'au putut folosi din nefericire, căci după o jumătate de oră, d-şoara Werner încetă din viaţă.

Fraţii regretatei şi rudele din Iaşi, au fost înştiinţaţi telegrafic şi Sîmbătă seara au plecat la Slănic.

La locuinţa din Iaşi, a sosit eri o scrisoare adresată de Eugenia unuia din fraţi, scrisoarea fusese scrisă Sîmbătă şi în ea nu pomeneşte nimic şi nici nu rezultă că ajunsese la disperare.

Corpul regretatei a fost transportat la Tg.-Ocna, unde s'a făcut astă-zi înmormîntarea.

Transmitem îndureratei familii expresia condoleanţelor noastre.

❑ **Adese-ori diferiţi artişti de provincie afişează în oraşele unde dau reprezentaţii, că ar fi societari ai cutărui teatru, înşelînd ast-fel publicul care se lasă lesne încrezător.**

Pe viitor pentru a se stîrpi acest urît obicei, ministerul cultelor a cerut prefecturei judeţului, ca ori de cîte ori se vor prezenta aseminea artişti pentru a da reprezentaţie şi se vor anunţa de la teatrele Iaşi, Bucureşti sau Craiova, să arăte mai întăi autorizaţia specială de la direcţiile sus citatelor teatre.

❑ **Consiliul comunal din Tg.-Frumos a fost convocat în şedinţă extraordinară de la 1—15 Septembrie.**

❑ **Preotul V. Dărăngă parohul bisericei Sf. Neculai din Tg. Frumos, a cerut prefecturii judeţului să dea de la una din pepinerile din judeţ, 100 pomi roditori pentru a se planta în curtea bisericei.**

❑ **D. Comisar Cociorvă de la secţia V, a fost mutat la secţia II în locul d-lui Bonciu, demisionat, iar în locul d-lui Cociorvă a fost mutat d-l Tălăugeanu dela gară.**

❑ **Eri după amiază la orele 3, membrii Camerei de Meserii s'au întrunit în şedinţă sub preşedenţia d lui N. V. Ştefăniu, vice-preşedintele Camerei de Comerţ.**

S'au discutat mai multe chestiuni privitoare pe meseriaşi.

❑ **Regimentul 7 roşiori care se află la Voineşti, se va reîntoarce în localitate Duminica viitoare.**

❑ Trupele din garnizoana Iaşi au părăsit aseară taberele şi s'au reîntors în localitate, Batalionul 4 vînători s'a reîntors aseară, iar regimentul 13 Ştefan cel Mare azi dimineaţă.

❑ Mai mulţi cetăţeni din Ţicău ne roagă să arătăm că în acea parte, nu numai că nu se iau măsuri de asanare dar nu se rădică gunoaiele nici de astă dată, domnind o mare infecţie.

❑ Astă-noapte, pe la orele 1, un incendiu s'a declarat în şoseaua Arcu 31 la un bordei al muncitorului Crapciuc.

Anunţîndu-se secţia I şi pompierii; aceştia sosind în grabă au stîns focul.

❑ Un accident nenorocit s'a întîmplat aseră în comuna Tomeşti. Locuitorul petrea D. Ermurache pe cînd aşeza o petiţă la o puşcă, a atins cocoşu şi arma descărcîndu-se, a lovit în ceafă pe copila Elena Taşmac ce se afla înaintea sa, rănind'o mortal.

In stare muribundă, nenorocita copilă a fost dusă la spitalul din Ungheni iar Ermurache arestat până se va face anchrtă.

❑ **Firul special telefonic Iaşi—Bucureşti, fiind deranjat, suntem nevoiţi să apărăm fără ultimile ştiri din Capitală.**

Telegrame

HOLERA

Roma.—In ultimile 24 ore s'au constatat în Puglia 4 cazuri şi 5 decese, datorite holerei.

Torenţiale ploi

Pola.—Eri seara, o foarte violentă ploaie torenţială care a durat două ore, a pricinuit inundarea a cîtorva părţi din oraş. Apa a ajuns înălţimea de un metru; pompierii au trebuit să intervie spre a salva persoane şi mărfuri.

Pagubile sunt considerabile.

Un mare meeting

Francfort (pe Main).—Partidul democrat socialist din Francfort, convocase pentru după prînz în grădina Tivoli, un meeting monstru, în care au pronunţat discursuri, Jaurés din Paris, Vandervelde din Bruxelles, Kheir Hardie din Londra şi Goeckel din Viena.

Mumărul participanţilor se urca la 15 mii; discursurile în limbi străine fiind interzise de autorităţi, toţi oratorii s'au mărginit la foarte scurte rapoarte.

Keir Hardie, însă cu toată interzicerea limbei engleze, a vorbit în engleşte, fără a fi împedecat de autorităţi.

Cîte-şi patru oratorii au accentuat internaţionalitatea şi solidaritatea, şi au combătut ori ce războ; au încurajat social democraţia germană la lupta energică în viitoarele alegeri pentru Reichstag.

Congresul învăţămîntului comercial

Viena.—Al noulea congres internaţional pentru învăţămîntul comercial, a fost deschis de către arhiducele Leopold Salvator, protectorul acestui congres, în prrzenţa delegaţilor din mai toate statele, miniştrilor de instrucţie şi comerţ, primarului Vienei şi mai multor membri ai corpului diplomatic.

Prea îndureraţii: Anetta, Ioan, Alexandru, Costică, Nicolae şi Gh. Verner, Henriette şi căpitanul Ioan Popovici cu copiii lor, Marie, Madeleine, Ionel Titel şi Aneta, Evelina şi Maior Lupaşcu, Iulia Verner; familiile: Meisner, Manoliu, Muşat, Tranu, căpitan Lupaşcu şi Palade, adînc mîhniţi, vă fac cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor:

†

Eugenie I. Werner

în etate de 25 ani

decedată în ziua de 28 August 1910 în Slănic-Moldova.

In loc de ori-ce înştiinţare.

Rugaţi-vă pentru ea.

Şcoala Profesională de fete
„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"
— Iaşi — Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală să predau cursurile şcoalelor Profesionale după program proprie. Se predă Croitoria şi Teoria Croitului într'un mod foarte practic

Limba franceză obligatoare.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

Inscrierile au început de la 15 August

Prospecte să trimet la cerere.

Intristaţii: Aneta Inginer I. Păun cu soţia şi copiii, Maior Ion Teodor cu soţia şi copiii, familiile: general N. Dabija, Gh. Avenieanu, A. Avenieanu, D. Avenieanu, D. Chebapci, Al. Nădejde, C. Hogaş, Gh. Neculau, Ernici şi Constantiniu au durerea a vă face cunoscut că iubita lor

†

Ortansa căpitan I. Nădejde

în etate de 56 ani

a încetat din viaţă în ziua de 27 August 1910.

Inmormîntarea a avut loc Duminecă 29 August ora 5 p. m.

Societatea «Fraterna-Ajutorul» Iaşi

INŞTIINŢARE

Fiind vacant postul de secretar-comptabil al acestei societăţi, doritorii de a-l ocupa sunt invitaţi a prezenta cereria pînă la 10 Septemvrie cel mai tîrziu la cancelaria societăţii, str. Veche 42.

COMITETUL.

Şcoala germană evanghelică
— IAŞI —

Inceputul şcoalei la 14 Septemvrie st. n. Inscrierile de la 12 Septemvrie la Direcţiunea şcoalei Str. Banu 10.

Forsehman, Pastor.

DEBITUL BADAREU et Dr. MANOLESCU
De la Strunga
— Strada de Sus No. 189 —

Se găsesc zilnic produse proaspete cu următoarele preţuri:

	Kg.	Litrul
Unt de masă	5 —	
Unt de gătit	3 20	
Smântână dulce		2 —
Brânză de vaci	0.80	
Lapte dulce		0.30
Lapte bătut		0.40
Caş	1.40	
Urdă dulce	1.40	

Ouă zilnic proaspete 7 %.

Fructe proaspete, harbuzi, pepeni, zilnic proaspeţi, sub preţul zilnic al pieţei.

De la 1 Iulie s'au pus în vînzare vinuri din podgoriile noastre precum şi Ţuică în următoarele preţuri;

Vin alb de masă	0.70	Litru
Vin roş „ „	0.70	Litru
Vin alb vechiu	1.00	„
Vin roş „	1.00	„
Vin alb vechiu de Cotnari	1.00	„

3 Odăi 3

mari şi frumoase, la etaj, cu balcon, antret, etc. în centrul oraşului, sunt

DE INCHIRIAT

de la 26 Octombrie a. c.
Adresa la Tipografia H. Goldner.

Au apărut următoarele cărţi şcolare de I. G. Tufescu profesor în Iaşi:

Istoria Antică
pentru clasa V-a de liceu

ELEMENTE de GEOGRAFIE
pentru clasa I-a secundară

ELEMENTE de GEOGRAFIE
pentru clasa II-a secundară

Toate reaprobate de ministerul Instrucţiei în luna Mai 1910.

Vechiul Magazin de Manufactură

Daniel Rozenberg
a mutat

din cauza expropierei Caselor din colţul străzei Ştefan-cel-Mare No. 1, în aceiaşi stradă

No. 9 Ştefan-cel-Mare No. 9
vis-avis de **Cocoşul de aur.**

Fac cunoscut onor. mele clientele şi onor. public, că mi-am asortat prăvălia cu toate noutăţile de manucfatură, *pentru sezonul de toamnă şi earna: Ştofe de rochii, Postavuri fine, Lînuri, Flanele franţuzeşti, Covoare, Ştofe de mobile, Perdele de ştofă şi de reţea, Pînzături, diferite lăţimi, Atlazuri şi satenuri de plapomă etc.*

Rog pe onor. clientelă să mă onoreze şi de acum înainte cu cumpărăturile lor, spre a se convinge de calitatea bună şi preţurile avantajoase.

De vînzare sau **de Inchiriat,** cu sau fără mobile, casele d-lui N. Pogonat, din strada Lozonschi.

De închiriat apartamentul de sus, ce'l ocupă proprietarul.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

LAXIN

Bonboane purgative din fructe

Uşor de luat de copii şi adulţi

Gust plăcut.- Efect sigur

Aprobat de Onor. Consiliu Sanitar Superior No. 9499

Se recomandă în special contra:

Constipaţiei,
Leneviei intestinale
Hemoroizilor,
Congestiunei,
Migrenei, etc.

Preţul unei cutii lei 1.75

Depozit la toate farmaciile şi drogheriile

Depozit general la farmacia Rothbard Iaşi

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vânzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuciu

Sticla a 1/1 L. 0.85 bani. — a 1 Litru 0.70 — a 1/2 litru 0.50 bani (Preţurile se înţeleg ori-unde)

Important pentru toti Domnii agricultori

Subsemnaţii, unici fabricanţi al renumitelor pluguri universale, **construite numai de oţăl bătut peste tot,** facem atent pe onorb. public cumpărător pentru al feri de imitaţiuni, că numai aceste pluguri care port Marca **Porcul Mistreţ** precum mai jos desemnat şi cu inscripţia firmei Gebrüder Eberhardt Ulm, sunt original ale noastre şi să găsesc numai în depozit la casa **fraţii Bachstez în Iaşi** strada de sus No. 127 (sub Cabinetul Istoric.)

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

GRILLAGES 1 m de haut. 15 METRE 0f30

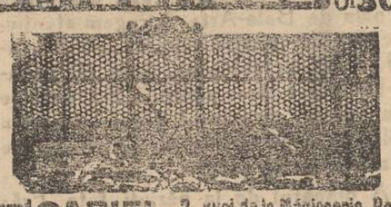

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

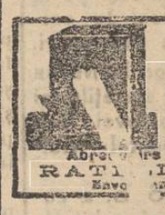

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

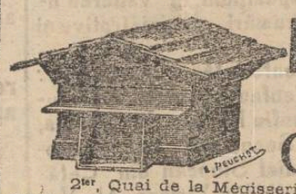

RUCHE à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

3 ani de succes 3

GRADINA

BRAGADIRU

In fie-care seară

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

de două ori pe Săptămînă

Primul program va incepe în fiecare Luni—al doilea în fiecare Joi—ambele programe săptămînale vor fi

Absolut noue

Nu se va repeta nici odată vreunul din sujetele deja aratate.

Inceputul la 9 şi un sfert seara.

Preţurile: Rezervat 1 leu 50. Stal I-iu 1 leu. Galeria 50 bani.

Matineurile urmează regulat în tot timpul verei—fiecare Duminică 4 ore ziua în sala Circului Sidolli.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1868.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru garanţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 982. Contraste pentru un capital de franci 577,594,097 40/100 şi fr. 1,144,828.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Alfons Herovanu
AVOCAT
Strada Bărboi No. 15—
IAŞI

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VIII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

31 Aug. şi 1 Sept. 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină increderе

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4,50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.